

Sisukord

II Muud kui seadusandlikud aktid

OTSUSED

2010/605/EL:

- ★ Komisjoni otsus, 26. jaanuar 2010, riigiabi C 56/07 (ex E 15/05) kohta, mida Prantsusmaa andis ettevõtjale La Poste (teatavaks tehtud numbri K(2010) 133 all) ⁽¹⁾ 1

2010/606/EL:

- ★ Komisjoni otsus, 26. veebruar 2010, riigiabi C 9/09 (ex NN 49/08; NN 50/08 ja NN 45/08) kohta, mida Belgia Kuningriik, Prantsuse Vabariik ja Luksemburgi Suurhertsogiriik andsid äriühingule Dexia SA (teatavaks tehtud numbri K(2010) 1180 all) ⁽¹⁾ 54

2010/607/EL:

- ★ Komisjoni otsus, 27. aprill 2010, riigiabi kohta, mida Belgia rakendas Oostende kalaoksjoni ümberkorraldamiseks (Riigiabi C 30/08 (ex NN 21/08) kohta) (teatavaks tehtud numbri K(2010) 2520 all) ⁽¹⁾ 103

IV EÜ asutamislepingu, ELi lepingu ja Euratomi asutamislepingu kohaselt enne 1. detsembrist 2009 vastu võetud õigusaktid

2010/608/EÜ:

- ★ Komisjoni otsus, 18. november 2009, riigiabi C 10/09 (ex N 138/09) kohta, mida Madalmaad andsid ettevõtja ING mittelikiidsete varade katteks ja ümberkorralduskava jaoks (teatavaks tehtud numbri K(2009) 9000 all) ⁽¹⁾ 139

Hind: 8 EUR

⁽¹⁾ EMPs kohaldatav tekst

ET

Aktid, mille pealkiri on trükitud harilikus trükikirjas, käsitlevad põllumajandusküsimuste igapäevast korraldust ning nende kehtivusaeg on üldjuhul piiratud.

Kõigi ülejäänud aktide pealkirjad on trükitud poolpaksus kirjas ja nende ette on märgitud tärn.

II

(Muud kui seadusandlikud aktid)

OTSUSED

KOMISJONI OTSUS,

26. jaanuar 2010,

riigiabi C 56/07 (ex E 15/05) kohta, mida Prantsusmaa andis ettevõtjale La Poste

(teatavaks tehtud numbri K(2010) 133 all)

(Ainult prantsuskeelne tekst on autentne)

(EMPs kohaldatav tekst)

(2010/605/EL)

EUROOPA KOMISJON,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, ⁽¹⁾ eriti selle artikli 108 lõike 2 esimest lõiku,

võttes arvesse Euroopa Majanduspiirkonna lepingut, eriti selle artikli 62 lõike 1 punkti a,

olles kutsunud huvitatud isikuid üles esitama märkusi vastavalt osutatud sätetele ⁽²⁾

ning arvestades järgmist:

1. MENETLUS

(1) 21. detsembril 2005 kiitis komisjon heaks ettevõtja La Poste pangandus- ja finantstegevuse ülemineku tema tütarettevõtjale La Banque Postale ⁽³⁾. Komisjon rõhutas oma otsuses, et ettevõtjale La Poste piiramatu riigigarantii andmise küsimust käsitletakse eraldi menetluse korras.

(2) 21. veebruaril 2006 teavitas komisjon kooskõlas nõukogu määruse (EÜ) nr 659/1999 ⁽⁴⁾ (millega kehtestatakse üksikasjalikud eskirjad Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 108 kohaldamiseks) (edaspidi „menetlusmäärus“) artikliga 17 Prantsusmaa ametiasutusi oma esialgselt seisukohast piiramatu riigigarantii olemasolu kohta, mis tuleneb ettevõtja La Poste staatusest ning on riigiabi Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 107 lõike 1 tähenduses, ning kutsus Prantsusmaa ametiasutusi üles esitama märkusi. Kuivõrd kõnealune väidetakse piiramatu

riigigarantii oli jõus enne 1. jaanuari 1958, kohaldas komisjon olemasolevat abi käsitlevaid menetluseeskirju kooskõlas eespool osutatud menetlusmääruse artikli 1 punktiga b ⁽⁵⁾.

(3) Komisjon sai Prantsusmaa ametiasutustelt vastuse 24. aprillil 2006.

(4) 4. oktoobril 2006 kutsus komisjon kooskõlas menetlusmääruse artikliga 18 Prantsusmaad üles tühistama hiljemalt 31. detsembriks 2008 ettevõtjale La Poste tema staatuse alusel kõikide kohustuste suhtes antud garantii.

(5) 6. detsembril 2006 sai komisjon Prantsusmaa ametiasutustelt teatise, milles vaidlustati komisjoni 4. oktoobri 2006. aasta kirjas esitatud järeldused.

(6) Pärast komisjoni konkurentsiküsimuste eest vastutavate talitustega (edaspidi „konkurentsi peadirektoraat“) kohtumist esitasid Prantsusmaa ametiasutused 16. jaanuari 2007. aasta kirjaga komisjonile eelnõu, mille eesmärk oli muuta 16. juuli 1980. aasta seaduse (milles käsitletakse haldusküsimustes määratud trahve ning avalik-õiguslike juriidiliste isikute otsuste täideviimist) ⁽⁶⁾ (edaspidi „16. juuli 1980. aasta seadus“) rakendusmäärust, st 12. mai 1981. aasta määrust nr 81–501, milles käsitletakse 16. juuli 1980. aasta seaduse (milles käsitletakse haldusküsimustes määratud trahve ning avalik-õiguslike juriidiliste isikute otsuste täideviimist) rakendamist ⁽⁷⁾ (edaspidi „12. mai 1981. aasta määrus“).

- (7) Pärast seda, kui komisjon oli palunud selgitust, edastasid Prantsusmaa ametiasutused teatise, mille komisjon sai kätte 1. veebruaril 2007 ning milles selgitati ettevõtja La Poste võlausaldajate olukorda kõnealuse ettevõtja finantsraskustesse sattumise korral.
- (8) 19. märtsi 2007. aasta teatises tegid Prantsusmaa ametiasutused lisaettepaneku, et võtavad koos ettevõtjaga La Poste kohustuse lisada märke garantii puudumise kohta kõikidesse ettevõtja rahastamislepingutesse ja prospektidesse.
- (9) 29. novembri 2007. aasta kirjaga teavitas komisjon Prantsusmaad oma otsusest algatada kõnealuse meetme suhtes Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 108 lõikega 2 ette nähtud menetlus (edaspidi „menetluse algatamise otsus“).
- (10) Menetluse algatamise otsus avaldati *Euroopa Liidu Teatajas* ⁽⁸⁾. Komisjon kutsus huvitatud isikuid üles esitama märkusi kõnealuse meetme kohta.
- (11) Komisjon ei saanud selle küsimuse kohta huvitatud isikutelt märkusi.
- (12) Komisjon sai 23. jaanuari 2008. aasta kirjaga Prantsusmaa ametiasutuste märkused.
- (13) Komisjon avaldas konkurentsi peadirektoraadi veebisaidil pakkumiskutse Prantsuse Vabariigi poolt ettevõtjale La Poste antud piiramatut garantii suhtes uuringu korraldamiseks. 21. aprilliks 2008 kindlaksmääratud tähtpäevaks laekus neli pakkumist. Uuringu korraldamine tehti ülesandeks Sophie Nicinskile, kes tegutseb professorina eri ülikoolides, on erakorraline professor avaliku õiguse erialal, õigusteaduste doktor ning avaldanud artikleid avalik-õiguslikele tööstus- ja äriastutustele antud riigigarantiide teemal. Kõnealune ekspert (edaspidi „komisjoni ekspert“) esitas oma aruande 17. novembril 2008.
- (14) Pärast meedias ilmunud teavet selle kohta, et Prantsusmaa valitsus võttis vastu seaduseelnõu, millega kiidetakse heaks ettevõtja La Poste staatuse muutmise, küsis komisjon 20. juulil 2009 Prantsusmaa ametiasutustelt, kas nad on nõus võtma endale kohustuse muuta La Poste aktsiaseltsiks, mille suhtes kohaldataks tavaõigusega ettenähtud saneerimis- ja likvideerimismenetlusi. Sama kirjaga edastas komisjon Prantsusmaa ametiasutustele oma eksperdi aruande.
- (15) 31. juulil 2009 edastatud kirjaga teatas Prantsusmaa komisjonile, et ministrite nõukogu oli 29. juulil 2009 vastu võtnud seaduseelnõu ettevõtja La Poste ja postitoimingute kohta, milles sätestati La Poste'i muutmise aktsiaseltsiks alates 1. jaanuarist 2010. Muu hulgas nentisid Prantsusmaa ametiasutused, et esitavad oma märkused komisjoni eksperdi aruande kohta.
- (16) Pärast kahte komisjoni meeldetuletust 2009. aasta 9. septembri ja 6. oktoobri kirjadega esitas Prantsusmaa 27. oktoobri 2009. aasta kirjaga oma märkused komisjoni eksperdi aruande kohta ning edastas õigusteaduskonna erakorralise professori Guy Carcassonne'i (edaspidi „Prantsusmaa ametiasutuste ekspert“) seisukoha.
- (17) 11. detsembril 2009 esitati muudatusettepanek ettevõtjat La Poste ja postitoiminguid käsitleva seaduseelnõu kohta, millega La Poste'i muutmise aktsiaseltsiks lükati edasi 2010. aasta märtsini.

2. MEETME KIRJELDUS

- (18) 2. juuli 1990. aasta seadusega nr 90–568 side- ja telekommunikatsioonivaldkonna avaliku teenuse osutamise korralduse kohta ⁽⁹⁾ (edaspidi „2. juuli 1990. aasta seadus“) muudeti endine side- ja telekommunikatsiooniamet kaheks eraldiseisevaks avalik-õiguslikuks juriidiliseks isikuks: La Poste ja France Télécom.
- (19) Teatavaid avalik-õiguslikke juriidilisi isikuid ei ole seadusega liigitatud ei avalik-õiguslikeks haldusasutusteks (*établissements publics à caractère administratif, EPA*) ega avalik-õiguslikeks tööstus- ja äriastutusteks (*établissements publics à caractère industriel et commercial, EPIC*) ⁽¹⁰⁾. See kehtib La Poste'i puhul. Kassatsioonikohus lähtus oma 18. jaanuari 2001. aasta kohtuotsuses (tsiviilasjade teine koda) ⁽¹¹⁾ siiski põhimõttest, et La Poste'i samastatakse avalik-õigusliku tööstus- ja äriastutusega ⁽¹²⁾. La Poste'i staatuse õiguslikud tagajärjed on järgmised.

2.1. LA POSTE'I SUHTES EI KOHALDATA MAKSEJÕUETUSEGA PANKROTIMENETLUSI

- (20) 2. juuli 1990. aasta seaduse artiklis 1 liigitatakse La Poste avalik-õiguslikuks juriidiliseks isikuks. Prantsusmaal ei kohaldata avalik-õiguslike juriidiliste isikute suhtes raskustes olevate äriühingute jaoks tavaõigusega ette nähtud saneerimis- ega likvideerimismenetlusi.

- (21) Asjaolu, et avalik-õiguslike juriidiliste isikute suhtes ei kohaldata maksejõuetus- ega pankrotimenetlusi, tuleneb juriidiliste isikute vara puutumatus üldpõhimõttest, mida on Prantsusmaa kohtupraktikas ning eelkõige kassatsioonikohtus tunnustatud alates 19. sajandi lõpust⁽¹³⁾.
- (22) Peale selle sätestatakse 25. jaanuari 1985. aasta seaduse nr 85–98⁽¹⁴⁾ (äriühingute saneerimise ja likvideerimise kohta; edaspidi „25. jaanuari 1985. aasta seadus“), millega määrati kindlaks saneerimis- ja likvideerimismenetluste üldine kohaldamisala Prantsusmaal, artiklis 2 (nüüd äriseadustiku artikkel L620-2) järgmist: „Saneerimine ja likvideerimine on kohaldatav kõikide ettevõtjate, kutsealade registrisse kantud isikute, põllumajandusettevõtjate ja eraõiguslike juriidiliste isikute suhtes.“ Selle artikli sõnastusest ning selle tõlgendamise Prantsusmaa kohtupraktikas⁽¹⁵⁾ tuleneb, et tavaõigusega ette nähtud ühismenetlusi ei kohaldata avalik-õiguslike juriidiliste isikute suhtes.
- 2.2. VÕIMALUS KOHALDADA ETTEVÕTJA LA POSTE SUHTES 16. JUULI 1980. AASTA SEADUST JA PÕHIMÕTET, ET KUI ÜKSKI MUU LAHENDUS EI OLE VÕIMALIK, VASTUTAB AVALIK-ÕIGUSLIKU JURIIDILISE ISIKU VÕLGADE EEST RIIK**
- (23) 2. juuli 1990. aasta seadusega avalik-õiguslikuks juriidiliseks isikuks liigitatud La Poste'i suhtes kohaldatakse 16. juuli 1980. aasta seadust.
- (24) 16. juuli 1980. aasta seaduse artikli 1 lõikes II sätestatakse: „kui jõustunud kohtuotsusega on kohalikul omavalitsuselt või riigiasutuselt välja mõistetud samas otsuses kindlaks määratud summa, peab kõnealune summa olema makstud või sellekohane maksekorraldus tehtud hiljemalt kahe kuu jooksul pärast kohtuotsuse teatavaks tegemist. Kui kõnealuseks tähtjaks ei ole makset või maksekorraldust tehtud, teeb riigi esindaja departemangus või järelevalveasutus selle oma ametikohustustest lähtuvalt. Vahendite ebapiisavuse korral saadab riigi esindaja departemangus või järelevalveasutus omavalitsusele või riigiasutusele märgukirja vajalike ressursside loomise kohta; kui omavalitsuse või asutuse nõuandorgan ei ole kõnealuseid ressursse eraldanud või loonud, teeb riigi esindaja departemangus või järelevalveasutus vajaduse korral seda ametikohustustest lähtuvalt.“
- (25) 12. mai 1981. aasta määruse artikli 3 lõike 1 neljandas lõigus sätestatakse: „kui märgukiri ei ole kõnealuseks tähtjaks tulemusi andnud,⁽¹⁶⁾ kirjendab riigi esindaja või järelevalveasutus asjaomase kulu raskustes oleva omavalitsuse või riigiasutuse eelarvesse. Vajaduse korral eraldab ta vajalikud vahendid muudeks kuludeks ette nähtud ja veel kasutamiseks vabased vahendeid vähendades või siis tulusid suurendades.“ Kõnealuse määruse artikli 3 lõike 1 viiendas lõigus sätestatakse samuti: „kui kohalik omavalitsus või riigiasutus ei ole kaheksa päeva jooksul pärast vahendite kirjendamise teatavaks tegemist nõutavat summat maksnud, teeb riigi esindaja või järelevalveasutus ühe kuu jooksul ametikohustustest lähtuva maksekorralduse.“
- (26) Eespool osutatud 12. mai 1981. aasta määrus tunnistati kehtetuks ja asendati 20. mai 2008. aasta määrusega nr 2008-479 riigiasutuste vastu esitatud rahaliste nõuete tasumise kohta. Uue määruse artiklis 10 korratakse siiski 12. mai 1981. aasta määruse artikli 3 lõike 1 neljandat ja viiendat lõiku⁽¹⁷⁾. Seega ei muuda see meedet sisuliselt.
- (27) Muu hulgas nähakse 16. oktoobri 1989. aasta ringkirjaga⁽¹⁸⁾ ette: „16. juuli 1980. aasta seaduse artikli 1 lõike II teises lõigus osutatud olukorras, kui vahendid puuduvad või kui neist ei piisa, peab eelarvevahendite käsutaja enne neljakuulise tähtaja möödumist teavitama sellest võlausaldajat vastuvõtuteatisega tähtkirjaga, täpsustades hiljem makstava summa suuruse. Vahendite puudumise korral peab täpsustama kogu nõutava summa ning ebapiisavate vahendite korral puudujääva summa.“
- (28) Kõigist neist sätetest lähtudes on 16. juuli 1980. aasta seadus ja selle rakendusmäärused ette nähtud ainult nende jõustunud kohtuotsuste täideviimiseks, millega nõutakse rahasumma maksmist riigilt, kohalikul omavalitsuselt või riigiasutuselt. Nendega ei määrata kindlaks saneerimis- või likvideerimismenetlust.
- (29) Muu hulgas osutatakse 16. juuli 1980. aasta seaduses ja selle rakendusmäärustes selgesõnaliselt, et riigiasutuste võlgade sissenõudmise puhul on pädev instants riik. Riigil on olulised eesõigused – ühest küljest on tegemist ametikohustustest lähtuva maksekorraldusega ja teisest küljest piisavate ressursside loomisega. Seetõttu tuleb uurida, millisel määral saaks võlausaldajate hüvitise saamise võimalusi, juhul kui La Poste'i kohustuste täitmata jätmise korral vastutaks riik, käsitleda teatavas vormis garantiina.

- (30) Kahe eespool osutatud asjaolu kõrval (maksejõuetusmenetluste kohaldamatus ja 16. juuli 1980. aasta seaduse kohaldatavus) märkis komisjon menetluse algatamise otsuses, et teatavatele avalik-õiguslikele tööstus- ja äriasiutustele kohaldatavaid eeskirju võiks kohaldada ka La Poste'i suhtes.

2.3. TEGEVUSE LÕPETANUD AVALIK-ÕIGUSLIKU TÖÖSTUS- JA ÄRIASUTUSE KOHUSTUSTE ÜLEKANDMINE MÕNELE TEISELE RIIGIASUTUSELE VÕI RIIGILE

- (31) 18. juuli 2002. aasta kodifitseeriva suunisega nr 02–060-M95 avalik-õiguslike tööstus- ja äriasiutuste finants- ja raamatupidamiseeskirjade kohta⁽¹⁹⁾ (edaspidi „kodifitseeriv suunis“) nähakse avaliku sektori raamatupidamisarvestusega avalik-õigusliku tööstus- ja äriasiutuse sulgemise korral ette kaks võimalust:

— kas hakkab endist avalik-õiguslikku tööstus- ja äriasiutust asendama uus riigiasutus, kes võtab üle selle varad, õigused ja kohustused;

— või tunnistatakse riigiasutuse tegevus teatava dokumendiga lõpetatuks: sellisel juhul „võib asutuse tegevuse lõpetamist käsitlevas dokumendis juba määrata likvideerimisest tulenevate varade, õiguste ja kohustuste omandaja, kelleks tavaliselt on riik“⁽²⁰⁾.

- (32) Rahandusministeeriumi veebisaidil kättesaadavas 14. novembri 2006. aasta juhendis riigi avalik-õiguslike asutuste ja avalikke huve esindavate rühmade loomise ning nende tegevuse muutmise ja lõpetamisega seotud finantskorralduse kohta (edaspidi „finantskorralduse juhend“) täpsustatakse:⁽²¹⁾ „Asutuse tegevuse lõpetamist käsitlevas dokumendis tuleb selgesõnaliselt ette näha tegevust lõpetava asutuse õiguste, varade ja kohustuste üleminek tema tegevust või varasid, õigusi ja kohustusi ülevõtvale struktuuriüksusele (st kas riigiasutusele või riigile). [...] Üldisemal tasandil tuleb ette näha, et uus asutus hakkab neid juriidilisi isikuid, kelle tegevuse ta üle võtab, asendama seoses tolele määratud ülesannete täitmiseks sõlmitud lepingutest tulenevate õiguste ja kohustustega.“

- (33) Ehkki kodifitseeriva suunise ja finantskorralduse juhendi sätteid on kohaldatavad ainult nende avalik-õiguslike tööstus- ja äriasiutuste suhtes, kellel on avaliku sektori raamatupidajaga, osutavad teatavad elemendid asjaolule, et ilma avaliku sektori raamatupidajata avalik-õiguslike tööstus- ja äriasiutuste võlad kantakse nende tegevuse lõpetamise korral samuti üle riigile või mõnele teisele riigiasutusele.

- (34) *Charbonnages de France* märkis oma 31. detsembri 2000. aasta raamatupidamisaruaande lisades, et kõik avalik-õigusliku tööstus- ja äriasiutuse õigused ja kohus-

tused tuleb sulgemise korral üle kanda kas mõnele teisele avalik-õiguslikule juriidilisele isikule või Prantsusmaa valitsusele ning et sellise ülekandmise tingimused peavad olema täpsustatud kõnealuse avalik-õigusliku tööstus- ja äriasiutuse sulgemise kohta vastu võetavas seaduses. See kinnitus ei piirdu ainult avaliku sektori raamatupidajaga avalik-õiguslike tööstus- ja äriasiutustega; muu hulgas on ka *Charbonnages de France* ilma avaliku sektori raamatupidajata avalik-õiguslik tööstus- ja äriasiutus.

- (35) Teatavate reitinguagentuuride arvates tuleb ERAPi⁽²²⁾ tegevuse lõpetamise korral tasumata võlad ja varade jääk samuti riigile üle kanda, ehkki ka ERAP on ilma avaliku sektori raamatupidajata avalik-õiguslik tööstus- ja äriasiutus. Fitchi⁽²³⁾ arvates ei kohaldata ERAPi kui avalik-õigusliku tööstus- ja äriasiutuse suhtes likvideerimismenetlusi. ERAPi tegevuse saab lõpetada ainult seadusandliku menetluse teel ning sellisel juhul lähevad tema tasumata võlad ja varade jääk üle riigile. Moody'se⁽²⁴⁾ sõnul ei ole ERAPi puhul võimalik likvideerimist menetleva kohtu määratav ümberkorraldamine. Seega kantakse asutuse tegevuse lõpetamise korral selle varad ja kohustused üle selle loomise eest vastutavale asutusele, st riigile endale.

- (36) Ehkki La Poste'il ei ole avaliku sektori raamatupidajat,⁽²⁵⁾ tuleb eespool osutatud asjaolusid arvestades uurida, kas likvideerimise korral oleks La Poste'i suhtes kohaldatav võlgade riigile või mõnele teisele avalik-õiguslikule juriidilisele isikule ülekandmise põhimõte, pidades silmas, et seda samastatakse avalik-õigusliku tööstus- ja äriasiutusega. Sel juhul oleks võlausaldajal garantii, et tema nõue ei lähe kaduma, ning ta võiks rahulduda väiksema intressimääraga või pakkuda soodsamaid maksetingimusi ja -tähtaegu kui sellise garantii puudumise korral. Sellisel ülekandel oleks seega samasugune mõju nagu garantiiil.

2.4. OTSENE JUURDEPÄÄS RIIGIKASSA ARVELDUSKONTO-DELE

- (37) Fitchi⁽²⁶⁾ sõnul tagab ERAPi likviidsuse selle kohene juurdepääs riigikassa ettemaksukontodele. Kuna ERAP on avalik-õiguslik tööstus- ja äriasiutus, tuleb uurida, milline juurdepääs võiks ka La Poste'il riigikassa ettemaksukontodele olla.

3. PRANTSUSMAA AMETIASUTUSTE MÄRKUSED JA ETTEPANEKUD

- (38) Pärast menetluse algatamise otsuse vastuvõtmist edastasid Prantsusmaa ametiasutused komisjonile 23. jaanuari 2008. aasta kirjaga oma märkused ja ettepanekud. See kiri täiendab Prantsusmaa ametiasutuste varasemates kirjades esitatud märkusi ja seisukohti,⁽²⁷⁾ mis on kokkuvõtvalt esitatud menetluse algatamise otsuses.

3.1. PRANTSUSMAA AMETIASUTUSTE MÄRKUSED

- (39) Ühest küljest vaidlustavad Prantsusmaa ametiasutused La Poste'ile antud garantii ja teisest küljest eelise olemasolu.

3.1.1. GARANTII PUUDUMINE

- (40) Esiteks ei saa Prantsusmaa ametiasutuste arvates riigiasutused oma staatuse tõttu automaatselt garantiid (A) ja teiseks on komisjoni menetluse algatamise otsuses kasutatud arutluskäik ekslik (B).

A. Riigiasutused ei saa oma staatuse tõttu automaatselt garantiid ⁽²⁸⁾.

- (41) Esiteks, ühegi dokumendi ega otsusega ei ole kehtestatud põhimõtet, mille kohaselt garanteeriks riik põhimõtteliselt lõputult avalik-õigusliku tööstus- ja äriasutuse võlgu.

- (42) Teiseks on kohus teinud otsuse garantiide puudumise kohta. Riiginõukogu on eelkõige äriühingut Société de l'hôtel d'Albe käsitlevas otsuses ⁽²⁹⁾ leidnud, et „juriidilisest isikust ja finantsautonoomiaga riigi turismiamet [...] on riigiasutus ning seega ei pea riik tasuma selle asutuse võlgu; seetõttu keeldus riigihankeminister õigustatult [võlausaldaja] nõude rahuldamisest”. Samasugust arutluskäiku järgiti kohalike omavalitsuste puhul kahes riiginõukogu otsuses Campoloro kohtuasjas ⁽³⁰⁾.

- (43) Kolmandaks, finantsseadusi käsitlevas 1. augusti 2001. aasta alusseaduses (edaspidi „LOLF” (loi organique relative aux lois de finances)) ⁽³¹⁾ sätestatakse, et garantiid võib luua ainult ühe finantsseaduste sätte alusel ⁽³²⁾. Seetõttu ei saa Prantsusmaa ametiasutuste eksperdi arvates ⁽³³⁾ alates LOLFi jõustumisest 1. jaanuaril 2005 seadusjärgselt enam ühtegi kaudset garantiid anda. Seega ei ole alates 1. jaanuarist 2005 tekkinud La Poste'i võlgadel kaudset garantiid. Enne 1. jaanuari 2005 tekkinud võlgade kohta leiab Prantsusmaa ametiasutuste ekspert, et vaidlustava otsuse puudumisel ei saa kindlaks teha, kas need enne 1. jaanuari 2005 antud kaudsed garantiid, mille andmine ei olnud finantsseaduses selgesõnaliselt lubatud, võivad võlausaldajate põhiseadusega kaitstud õiguste austamist silmas pidades kehtima jääda.

- (44) Neljandaks, kui avalik-õiguslikel tööstus- ja äriasutustel on riigigarantii, tuleks nende staatuse muutmisel kehtestada meetmed võlausaldajate õiguste säilitamiseks. Sellist mehhanismi ei ole aga kunagi kehtestatud. Vastupidi, kui side- ja telekommunikatsiooniamet 1. jaanuaril 1991 sõltumatuks juriidiliseks isikuks (La Poste) muudeti,

andis riik 31. detsembri 1990. aasta määrusega selgesõnalise garantii enne 31. detsembrit 1990 tekkinud ja La Poste'ile ülekantud võlgade katteks. See ei olnuks vajalik, kui La Poste'il oleks avalik-õigusliku tööstus- ja äriasutusega samastatud asutusena olnud selle staatusest lähtuv riigigarantii. Samuti võeti vastu õigusnormid, millega anti riigigarantii kahe avalik-õigusliku tööstus- ja äriasutuse – ERAPI ja Prantsuse Arenguagentuuri – teatavale tegevusele.

- (45) Lõpuks, Prantsusmaa ametiasutused tsiteerivad ühte riiginõukogu vaidluste lahendamise koja endise presidendi Labetoulle'i artiklit ⁽³⁴⁾. Labetoulle'i sõnul „ei ole selle garantii [riigigarantii, mida kohaldatakse täieulatuslikult riigiasutuste suhtes] andmises, kasutamises ja ulatuses juriidilises mõttes mingit automaatsust”.

B. Komisjoni arutluskäik garantii olemasolu kohta on ekslik ⁽³⁵⁾

a) Üksikute võlanõuete tagasimaksmine ei ole tagatud.

1) 16. juuli 1980. aasta seaduse alusel ei anta garantiid

- (46) Prantsusmaa ametiasutuste arvates ⁽³⁶⁾ annab 16. juuli 1980. aasta seadus järelevalveasutusele õiguse asendada selle isiku täidesaatvat organit, kelle asemele ta asub. Sellel alusel võib järelevalveasutus kasutada ainult kõnealuse organi pädevusi, mis ei hõlma riigieelarve kasutamise võimalust. Seega ei kohusta 16. juuli 1980. aasta seadus riiki oma ressursse kasutama.

- (47) Selle tõlgenduse toetuseks osutavad Prantsusmaa ametiasutused 16. juuli 1980. aasta seaduse ettevalmistustööle. Nende arutelude käigus vaidlustas valitsus muudatusettepanekud, mille eesmärk oli muuta riigi jaoks kohustuslikuks erakorralise toetuse maksmine piirkondlikule omavalitsusüksusele, juhul kui tolle vahenditest ei piisa teatava kohtuotsuse täitmiseks.

- (48) Samuti osutavad Prantsusmaa ametiasutused seda küsimust käsitlevatele artiklitele ⁽³⁷⁾. Nendes artiklites tuletatakse meelde, et 16. juuli 1980. aasta seaduse artiklis 1 osutatud väljend „nähaakse ette” viitab „asendamise” õigusele, mille „põhimõte on, et asendajal on samad pädevused mis asendataval”, ning et peale selle „ei hõlma asendamise õiguse kasutamine” erakorralist asendamist ning seega ei ole seda 16. juuli 1980. aasta seadusega ette nähtud.

(49) Lõpuks tsiteerivad Prantsusmaa ametiasutused riiginõukogu 10. novembri 1999. aasta (³⁸) ja 18. novembri 2005. aasta otsust (³⁹) Campoloro kohtuasja kohta. Riiginõukogu hinnangul ei sisaldu riigi rahaline toetus raskustes olevale omavalitsusele 16. juuli 1980. aasta seadusega sätestatud kohustuste loetelus. Püüdes välja selgitada, kas rakendada tulnuks riigi süülist vastutust, välistas riiginõukogu peale selle põhimõtteliselt kõik „täieulatusliku” vastutuse vormid ning seega mis tahes vormis garantiid.

2) Ainult vara puudujäägi põhjendusel ei saa rakendada riigi mittesüülist vastutust

(50) Muu hulgas kinnitavad Prantsusmaa ametiasutused, et avalik-õiguslike isikute võlausaldajate võimalust saada riigi vastutuse kaasamisel piiratud tingimustel hüvitist ei saaks samastada teatavas vormis garantiiga. Garantii eeldab, et garantii andja on selle andmisega nõus. Kui tegemist on süü tunnistamisega või mittesüüliste vastutuse korral teatava tegevuse tagajärgede eest vastutuse võtmisega, ei saa tegemist olla garantiiga.

(51) Samuti jäävad Prantsusmaa ametiasutused seisukohale, et mingil juhul ei saa riigi vastutuse kaasamist põhjendada ainult sellega, et prefektil või järelevalveasutusel ei olnud omavalitsuse või riigiasutuse finants- ja varalise olukorra tõttu võimalik võtta ühtegi meetet, mille kaudu saanuks võla tagasi maksta.

(52) Seoses süüga tuleb kõigepealt märkida, et kui prefekt või järelevalveasutus hoidub oma pädevusi rakendamast, juhul kui ükski meede ei tundu omavalitsusel või riigiasutusel võimaldavat võlanõuet rahuldada, ei saa see iseenesest olla õigusvastane.

(53) Mittesüüliste vastutuse välistavad vähemalt kaks asjaolu.

— Esiteks, selle isiku vastutust, kellelt hüvitist nõutakse, saab rakendada ainult siis, kui talle omistatav tegevus (sealhulgas tegevusest hoidumine) oli kahju otsene

põhjustaja. Seega ei ole varade puudujäägi korral võlausaldaja kantud kahju põhjuseks mitte haldusastutuse tegevus või tegevusetus, vaid omavalitsuse või riigiasutuse maksejõuetus.

— Teiseks, mittesüüline vastutus tuleneb võrdsuse põhimõttest avalik-õiguslike koormiste kandmisel. Prantsusmaa ametiasutuste arvates on käesoleval juhul keeruline eristada, kuidas võiks võlausaldaja kantav kahju väljenduda võrdsuse põhimõtte rikkumisena avalik-õiguslike koormiste kandmisel. Vastupidiselt Couitéasi kohtuasjale (⁴⁰) ei otsustaks käesoleval juhul ükski riigiasutus jätta kohtuotsust täide viimata üldhuvist lähtuvalt. Käesoleva juhtumi puhul oli riigiasutusel tegelikkuses võimatu kohtuotsuse täitmist võimaldavaid meetmeid võtta ning võlausaldajate nõudeid rahuldada ta ei otsustanud seda tegemata jätta üldhuvist lähtudes. Prantsusmaa ametiasutused on seisukohal, et vastutuse tekkimine võrdsuse põhimõtte rikkumise tõttu avalik-õiguslike koormiste kandmisel ei saa tuleneda ainult maksejõuetusest. Seoses komisjoni menetluse algatamise otsuse punktis 59 esitatud väitega, et „juhul, kui riigi esindaja eelistab avaliku teenuse osutamise järjepidevust võlausaldaja õigusele laenatud summa tagasi saada, ei ole välistatud riigi mittesüüliste vastutuse rakendamine”, tunnustavad Prantsusmaa ametiasutused, et riigi esindaja peab 16. juuli 1980. aasta otsuses sätestatud menetluse täitmisel järgima avaliku teenuse osutamise järjepidevuse nõuet. Prantsusmaa ametiasutused on siiski seisukohal, et isegi kui kohtunik annaks korralduse maksta võlausaldajale hüvitist, oleks võlausaldaja sellise hüvitamise tagajärjel olukorras, kus ta oleks olnud ka tavaõiguse rakendamisel, kuna viimasel juhul oleks kõnealune vara võõrandatud ning kõik võlausaldajad oleksid saanud vastava summa. Seega ei tulene sellest võlausaldaja jaoks ühtegi eelist.

b) [...] (*)

1) Asjaolu, et avalik-õiguslike isikute suhtes ei saa kohaldada tavaõigusega ette nähtud saneerimis- ega likvideerimismenetlusi, ei välista avalik-õigusliku tööstus- ja äriasutuse pankrotti või tema suhtes pankrotimenetluse algatamist

(54) Prantsusmaa ametiasutuste arvates tugineb komisjon kõnealust küsimust analüüsides oma 2000. aasta teatisele garantiidena antava riigiabi kohta (⁴¹) ning eelkõige selle punktile 2.1.3, milles sätestatakse: „Komisjon loeb garantiid kujul antud abiks ka soodsamad rahastamistingimused ettevõtjatele, kelle õiguslik vorm välistab pankroti- või muud maksejõuetusmenetlused või tagab selgesõnalise riigigarantii või kahjumi katmise riigi poolt.”

- (55) Märkides, et EÜ asutamislepingu eeskirjad on garantiidena antavat riigiabi käsitleva 2000. aasta teatise suhtes ülimuslikud, rõhutavad Prantsusmaa ametiasutused kaht asjaolu, mis nende arvates välistavad kõnealuse teatise kohaldamise käesoleval juhul:
- garantiidena antavat riigiabi käsitlevas 2000. aasta teatises rõhutatakse asjaolu, et võimalik abi tuleneb pankrotimenetluse välistamisest tingitud „soodsamatest rahastamistingimustest“; komisjon ei ole aga selliste „soodsamate rahastamistingimuste“ olemasolu tõendanud;
 - garantiidena antavat riigiabi käsitlevas 2000. aasta teatises käsitletakse juhtumit, kus õiguslik vorm välistab mis tahes pankroti- või maksejõuetusmenetluse ning mitte mõne konkreetse menetluse; komisjon ei ole aga sedastanud, et La Poste ei võiks minna pankrotti, ega ka seda, et ükski maksejõuetusmenetlus ei ole võimalik.
- (56) Seega on Prantsusmaa ametiasutuste arvates 25. jaanuari 1985. aasta seadus ainult menetlusseadus. Asjaolu, et avalik-õiguslik tööstus- ja äriasutus ei kuulu selle seaduse kohaldamisalasse, ei tähenda, et see ei võiks sattuda maksejõuetuse olukorda, ega ka seda, et kõnealune seadus keelab tema suhtes *ad hoc* saneerimis-, likvideerimis- või pankrotimenetluse algatamise.
- 2) 16. juuli 1980. aasta seadusega kehtestatud menetluse kohaldamine tavaõigusega ette nähtud ühismenetluse asemel ei anna võlausaldajale mingit eelist.
- (57) Olles analüüsinud menetluse algatamise otsuse punkti 68, järeldavad Prantsusmaa ametiasutused, et komisjon kasutab kahte kriteeriumi, et hinnata, kas erimenetluse kohaldamine maksejõuetuse korral annab sellele üksusele, kelle suhtes seda menetlust kohaldatakse, äriõigusele alluvate äriühingutega võrreldes eelise:
- avalikustamise kriteerium: La Poste'i maksejõuetuse korral järgitav menetlus peaks olema kindlaks määratud ja avalikustatud;
 - võrdväarsuse kriteerium: see menetlus peaks olema kas eraõiguslik menetlus või siis andma La Poste'i võlausaldajatele õigused, mis ei ületa oma ulatusest äriõiguse kohaldamise korral kehtivaid õigusi.
- (58) Ehkki Prantsusmaa ametiasutused vaidlustavad nende kahe kriteeriumi järgimise vajadust,⁽⁴²⁾ samas kui komisjon peab neid kriteeriume vajalikuks ja piisavaks, kasutavad Prantsusmaa ametiasutused neid kriteeriume, et analüüsida, kas 16. juuli 1980. aasta seaduse sätete kohaldamine annab avalik-õiguslike juriidiliste isikute võlausaldajatele eelise võrreldes nende äriühingute võlausaldajatega, kelle suhtes kohaldatakse tavaõigusega ette nähtud ühismenetlusi.
- (59) Avalikustamise kriteeriumi puhul leiavad Prantsusmaa ametiasutused, et 16. juuli 1980. aasta seadusega kehtestatud menetluse kohta on reitinguagentuurid õigesti märkinud, et seda kohaldatakse avalik-õigusliku tööstus- ja äriasutuse maksejõuetuse korral, nagu kinnitavad ka komisjoni osutatud agentuuride märkused ERAPi kohta.
- (60) Võrdväarsuse kriteeriumi puhul eristavad Prantsusmaa ametiasutused juhtumeid, kus on nõutav avaliku teenuse osutamise järjepidevus, ning juhtumeid, kus see ei ole nõutav.
- i) 16. juuli 1980. aasta seadusega kehtestatud menetluse analüüs võrdväarsuse kriteeriumi seisukohast, võtmata arvesse avaliku teenuse osutamise järjepidevuse nõuet
- (61) Prantsusmaa ametiasutused on seisukohal, et kui La Poste'il ei oleks olnud võimalik oma võlgu tagasi maksta ning kui ei oleks kehtinud avaliku teenuse osutamise järjepidevuse nõuet, oleks kohaldatud järgmist menetlust: ebatõenäolisel juhul, kui oleksid ilmnenu finantsraskused, ning enne maksejõuetuse olukorda jõudmist oleks ettevõtja kõigepealt suunanud läbirääkimistele oma võlausaldajatega, et leppida kokku saneerimiskavas. Kui kõnealune kava oleks hinnatud ebarahuldavaks või kui see ei oleks võimaldanud finantsraskusi kõrvaldada ning kui võlausaldajatega ei oleks jõutud uuele kokkuleppele, võinuks seejärel kõik võlausaldajad või mõni neist pöörduda pädeva kohtuniku poole, et võlgnikult võlanõue välja mõista. Sel juhul rakendatakse 16. juuli 1980. aasta seadusega kehtestatud menetlust. Vajaduse korral võib selle menetluse tulemusena järelevalveasutus asendada La Poste'i juhtkonda, et võtta ettevõtja ressursidega seoses võlgade maksmiseks vajalikke otsuseid. Kui 16. juuli 1980. aasta seadusega kehtestatud menetlust takistab La Poste'i vara puudujääk ning kui järelevalveasutusel, kellel ei ole võõrandamiseks enam mingit vara, on seega reaalselt võimatu nõutava summa maksmiseks vajalikke vahendeid luua, siis 16. juuli 1980. aasta seadusega ettenähtud menetlus lõpetatakse.
- (62) Seega võib Prantsusmaa ametiasutuste arvates 16. juuli 1980. aasta seadusega kehtestatud menetlus juhul, kui ei kohaldata avaliku teenuse osutamise nõuet, kaasa tuua kogu La Poste'i vara realiseerimise, kuid vara puudujäägi korral ei võimalda see menetlus rahuldada kõikide La Poste'i võlausaldajate nõudeid. Menetluse lõppedes

saaksid 16. juuli 1980. aasta seadusele alluva üksuse võlausaldajad üldiselt tagasi sama summa kui äriõigusele alluva üksuse võlausaldajad, nimelt vara realiseerimisest saadud summa.

- (63) See menetlus erineb äriõiguses kohaldatavast menetlusest ainult kahes aspektis:

— võlausaldajaid ei kohelda ühtse tervikuna: vastupidi-selt eraõiguslikule menetlusele, mille puhul võlausaldajaid käsitatakse tervikuna ning nende nõuded rahldatakse nende eelisõiguste kahanevas järjekorras ja vastavalt kättesaadavatele summadele, eristub 16. juuli 1980. aasta seadusega kehtestatud menetlus selle poolest, et ainult võlausaldaja tegevus võimaldab tal oma õigused säilitada. 16. juuli 1980. aasta seaduse loogika järgib põhimõtet „kes ees, see mees“;

— riigi esindaja on isik, kes täidab halduskohtuniku kontrolli all (raske süü kontroll, nagu riiginõukogu 2005. aasta novembrikuu Campoloro kohtuotsuses määratles) likvideerija ja pankrotihalduriga samaväärseid ülesandeid.

- (64) Prantsusmaa ametiasutused on seisukohal, et menetluse lõppedes ei ole võlausaldajatel enam edasikaebamisvõimalust. Prantsusmaa ametiasutuste arvates ei saa riigi vastutust rakendada ainult vara puudujäägi põhjendusel. Ka eraõigusliku menetluse puhul ei saa võlausaldajad „tagasi oma õigust algatada üksikuid menetlusi“, välja arvatud erandina likvideerimise korral⁽⁴³⁾.

ii) 16. juuli 1980. aasta seadusega kehtestatud menetluse analüüs võrdväarsuse kriteeriumi seisukohast, võttes arvesse avaliku teenuse osutamise järjepidevuse nõuet

- (65) Juhul kui tagatud peab olema avaliku teenuse osutamise järjepidevus, tunnustavad Prantsusmaa ametiasutused, et riigi esindaja võiks talle 16. juuli 1980. aasta seadusega antud volituste täitmisel otsustada mitte võõrandada teatavaid avaliku teenuse osutamiseks vajalikke varasid. Teatavate varade võõrandamata jätmise avaliku teenuse osutamise järjepidevuse nõude täitmise põhjendusel juhul, kui sellega ei kaasne riigipoolset hüvitamist, tähendaks, et varad realiseeritaks väiksemal määral ning võlausaldajatele tagasimakstavad summad oleks omakorda väiksemad. Menetlus ei annaks La Poste'i võlausaldajatele suuremaid õigusi kui need, mis neil oleksid olnud äriõiguse kohaldamise korral. Seega on Prantsusmaa ametiasutuste arvates komisjoni seatud võrdväarsuse kriteerium *a fortiori* täidetud.

- (66) Prantsusmaa ametiasutused möönavad siiski, et sellisel juhul kohaldataks tõenäoliselt riigi mittesüülist vastutust ning see väljenduks võlausaldajatele hüvitise maksmises vastavalt nende kantud kahjule, st nende varade müügi-väärtuse ulatuses, mida riigi esindaja otsustas seadusjärg-selt mitte võõrandada. Prantsusmaa ametiasutuste arvates ei oleks sellel võimalikul hüvitisel siiski muud mõju, kui et see asetaks võlausaldaja sellisesse olukorda nagu tavaõiguse kohaldamise korral ning seega ei saaks see talle anda võrdväarsusega seoses suuremaid õigusi kui need, mis tal oleksid tavaõiguse kohaselt olnud.

- (67) Prantsusmaa ametiasutused märgivad kokkuvõtteks, et 16. juuli 1980. aasta seadusega kehtestatud menetlus vastab komisjoni seatud võrdväarsuse ja avalikustamise kriteeriumidele, mis on eelise olemasolu välistamiseks piisavad. Seega ei tohiks Prantsusmaa ametiasutuste hinnangul La Poste'i suhtes kohaldada pikaldast ja keeru-list tavaõigusega ette nähtud menetlust.

3) Komisjoni osutatud õigustekstid selle kohta, mis saab kohustustest pärast asutuse ressursside lõppemist, ei ole La Poste'i suhtes kohaldatavad.

- (68) Prantsusmaa ametiasutuste arvates ei ole komisjoni menetluse algatamise otsuses, eelkõige selle põhjenduses 69 osutatud tekstid La Poste'i suhtes kohaldatavad ega üle kantavad.

3.1.2. EELISE PUUDUMINE

- (69) Prantsusmaa ametiasutuste arvates jaguneb komisjoni analüüs valikulise eelise olemasolu kohta kaheks:

— ringtõestus, mis põhineb 2000. aasta teatisel garantiidena antava riigiabi kohta;

— kõnealuse meetme reitinguagentuuridele eeldatavalt avalduva mõju analüüs.

A. Käesoleval juhul ei võimalda komisjoni 2000. aasta teatis garantiidena antava riigiabi kohta eelise olemasolu suhtes järeldust teha

- (70) Prantsusmaa ametiasutused leiavad, et menetluse algatamise otsuse punktis 77 tõlgendab komisjon valesti garantiidena antavat riigiabi käsitleva 2000. aasta teatise punkti 2.1.3. Prantsusmaa ametiasutuste arvates tähendab punkt 2.1.3, et juhul kui ettevõtja, kelle õiguslik vorm välistab pankroti- või maksejõuetusmenetluse, saab soodsamad rahastamistingimused, on nende tingimuste puhul tege-mist garantii kujul antud abiga. Prantsusmaa ametiasutus-te arvates ei osuta garantiidena antavat riigiabi käsitleva

2000. aasta komisjoni teatise punktis 2.1.3 miski sellele, et komisjoni arvates tähendaks asjaolu, et ettevõtja õiguslik vorm välistab pankrotimenetluse, tingimata seda, et asjaomasel ettevõtjal on soodsamad rahastamistingimused.

- (71) Peale selle leiavad Prantsusmaa ametiasutused, et La Poste ei kuulu garantiidena antavat riigiabi käsitleva 2000. aasta komisjoni teatise punkti 2.1.3 kohaldamisalasse, kuna selles punktis osutatakse juhtumile, kus õiguslik vorm välistab kõik pankroti- ja maksejõuetusmenetlused, mitte ühe konkreetse menetluse. Seega ei ole Prantsusmaa ametiasutuste arvates komisjon sedastanud, et La Poste ei võiks minna pankrotti, ega ka mitte seda, et ükski maksejõuetusmenetlus ei ole kohaldatav.

B. Riigile omistatavuse ja riigi ressursside puudumine

- (72) Menetluse algatamise otsuse põhjenduses 79 tuletab komisjon meelde mõju, mida reitinguagentuurid ettevõtjate laenuitingimustele avaldavad.
- (73) Olles meelde tuletanud reitinguagentuuride nõrku külgi, kinnitavad Prantsusmaa ametiasutused, et juhul kui reitinguagentuuri seisukoht ei tugine jõus oleva õigusliku raamistiku täpsele analüüsile, ei ole tegemist riigiga seonduva eelise, mis võiks kujutada endast riigiabi. Isegi kui selline hinnang annaks avalik-õiguslikule tööstus- ja äri-asutusele tegelikkuses soodsad laenuitingimused, ei annaks see talle ei juriidiliselt ega praktiliselt mingit juurdepääsu riigi ressurssidele, mis on vajalik kriteerium riigiabina käsitamiseks.
- (74) Prantsusmaa ametiasutused lisavad, et agentuuride analüüsid ei ole õiguslikus mõttes objektiivsed, vaid põhinevad subjektiivsel hinnangul selle kohta, milline oleks riigi toetus asjaomase ettevõtja raskustesse sattumise korral.

C. Ringtõestus

- (75) Prantsusmaa ametiasutuste arvates on komisjoni arutluskäik ringjooneline:

— majandusliku eelise olemasolu tõestuseks tugineb komisjon peamiselt reitinguagentuuride ütlustele;

— turg ja reitinguagentuurid toetavad La Poste'ile antud riigigarantii puudumist, kuid väljendavad jätkuvalt üksnes komisjoni seisukohal põhinevaid kahtlusi.

D. La Poste'i reitingule avalduva mõju puudumine

- (76) Igal juhul ei tehta menetluse algatamise otsuses Prantsusmaa ametiasutuste arvates kindlaks, et La Poste'i reiting oleks väidetava piiramatu riigigarantii tõttu kõrgem.

a) Reitinguagentuuride doktriin ei ole piisav mis tahes mõju tõestamiseks

- (77) Prantsusmaa ametiasutused esitavad mitu märkust komisjoni menetluse algatamise otsuse punktis 80 osutatud Standard & Poor'si uuringu kohta pealkirjaga „*Influence of Government Support on Ratings*” („Valitsuse toetuse mõju reitingutele”). Selles uuringus eristab Standard & Poor's mitut valitsuselt toetust saavate postiettevõtjate (*government supported postal companies*) kategooriat; asjaomase liigituse põhjal määrab Standard & Poor's kindlaks kõnealuse üksuse reitingu.
- (78) Prantsusmaa ametiasutused osutavad asjaolule, et 1. kategooria⁽⁴⁴⁾ hõlmab selliseid laiaulatuslikke kriteeriume nagu tegevuse olemus või majanduslik ja sotsiaalne keskkond, kuid et see ei osuta asjaomase reitinguga ettevõtja staatusele.
- (79) Prantsusmaa ametiasutused märgivad, et 22. novembril 2004 olid Prantsusmaa ja Itaalia postiettevõtjad liigitatud 2. kategooriasse⁽⁴⁵⁾. Prantsusmaa ametiasutused järeldavad Standard & Poor'si dokumendist, et Poste Italiane finantstulemused ei õigustanud postiettevõtja reitingut. Seega mõjutas Prantsusmaa ametiasutuste arvates Itaalia postiettevõtja reitingut tema omaniku reiting ning seda isegi arvestades, et Poste Italianel on tavaõigusele alluva aktsiaseltsi staatus.
- (80) Prantsusmaa ametiasutused osutavad tõigale, et lõpuks liigitas Standard & Poor's La Poste'i 3. kategooriasse⁽⁴⁶⁾. Prantsusmaa ametiasutused on seisukohal, et just alates 2004. aasta lõpust juurutatud olulised reformid viisid järk-järgult selleni, et Standard & Poor's liigitas La Poste'i kõnealusesse 3. kategooriasse. Seepärast ei ole nende meelest võimalik järeldada, et La Poste'i reiting on seotud ainult tema staatusega või mis tahes riigigarantii mehhanismiga ning et see reiting võiks endast kujutada riigiabi.
- (81) Prantsusmaa ametiasutused möönavad siiski, et Standard & Poor'si 2004. aasta uuring tõstatas küsimuse La Poste'i staatuse kohta. Samas kinnitavad nad, et nende hilisem kirjavahetus Standard & Poor'siga on selles küsimuses valgust heitnud. Samuti olid Prantsusmaa ametiasutused hoiatanud Fitchi mis tahes riigigarantii puudumise eest La Poste'i puhul, mille järel hakkas kõnealune agentuur küsimust uuesti läbi vaatama.

b) Eraõiguslikus sfääris on palju juhtumeid, kus tütarettevõtja reiting on seotud emaettevõtja reitinguga.

- (82) Prantsusmaa ametiasutuste arvates on stabiilse enamusaaktsionäri olemasolu mõju, millele reitinguagentuurid mis tahes staatusega seotud eripärast sõltumatult Poste Italiane juhtumi puhul osutasid, seotud eraõiguslike kontsernidega. Näitena nimetavad nad Standard & Poor'si 3. detsembri 2003. aasta teatist AGF kohta, ⁽⁴⁷⁾ teatist Volkswagen Bank GmbH kohta ⁽⁴⁸⁾ ja teatist VWFSi kohta ⁽⁴⁹⁾. Seega ei ole selline lähenemisviis Prantsusmaa ametiasutuste arvates mingil juhul avalik-õigusliku sektori eripära.

c) Staatus muutmise korral ei muudetak La Poste'i reitingut

- (83) Analüüsid Standard & Poor'si reitingut La Poste'ile, soovivad Prantsusmaa ametiasutused tõendada, et see reiting on La Poste'i staatusest sõltumatu.
- (84) Esiteks osutavad Prantsusmaa ametiasutused sellele, et nende märkuste koostamise ajal oli Standard & Poor's andnud La Poste'ile stabiilse väljavaatega reitingu AA-. Standard & Poor's põhjendas reitingu langetamist kontserni finantsstruktuuri halvenemisega tulevikus seoses sellega, et La Poste maksab ametnike pensionide rahastamise reformi raames 2 miljardit eurot, samuti seoses „La Poste'i suurema sõltumatusega selle aktsionärist“. Prantsusmaa ametiasutuste arvates ei oleks kõnealune langus, mis ei leidnud aset La Poste'i staatuse muutmise tõttu, põhjendatav juhul, kui La Poste'i reiting oleks põhinenud üksnes tema staatusel.
- (85) Teiseks, vaatamata Standard & Poor'si 3. aprilli 2007. aasta teatistes esitatud täpsustusele, ⁽⁵⁰⁾ mida tsiteeritakse menetluse algatamise otsuse põhjenduses 84, on Prantsusmaa ametiasutustel keeruline mõista, kuidas oleks La Poste saanud riigigarantii olemasolu korral saada reitingu, mis on riigi reitingust kolm astet madalam. Kui agentuurid tõlgendaksid 16. juuli 1980. aasta seaduse sätteid selliselt, et need loovad kõnealuste juriidiliste isikute võlausaldajate kasuks riigigarantiiga samastatava mehhanismi, on Prantsusmaa ametiasutustel samuti keeruline mõista, kuidas saaksid kohalikud omavalitsused saada reitingu BBB+, samas kui riigi reiting on AAA.
- (86) Kolmandaks, Prantsusmaa ametiasutused rõhutavad, et Standard & Poor'si 3. aprilli 2007. aasta teatis põhineb ettevõtja tugevate ja nõrkade külgede lootelul, milles ei nimetata staatust. Kaks asjaolu, millele Standard & Poor's reitingu toetuseks osutab, nimelt La Poste'i avaliku teenuse osutamise majanduslik tähtsus ja tugev toetus aktsionärielt (*strong shareholder backing*), ei ole seotud La Poste'i staatusega. Prantsusmaa ametiasutuste arvates ei

tohiks väljendi „tugev toetus aktsionärielt“ all mõista mitte liidu õigusega vastuolus olevat finantsabi, vaid huvi, mida riik La Poste'i arengu vastu turuväärtuse tingimustel (*at arm's length*) ilmutab ⁽⁵¹⁾. Prantsusmaa ametiasutused järeldavad sellest, et staatus ei kujuta endast reitingu andmisel olulist elementi.

- (87) Neljandaks, Prantsusmaa ametiasutused tuletavad meelde, et samas 3. aprilli 2007. aasta teatistes täpsustab reitinguagentuur, et jätkab *top down* (ülalt-alla) meetodi kohaldamist, mis võimaldab määrata üksusele reitingu kuni kahe kategooria võrra riigi reitingust madalamal. Agentuuri arvates õigustab sellist meetodit asjaolu, et La Poste peaks keskpikas perspektiivis jääma täielikult riigi omandisse. Prantsusmaa ametiasutuste arvamus kohaselt ei saa sellist lähenemisviisi kuidagi põhjendada La Poste'i staatusega. Lõpuks, tuginedes Standard & Poor'si tsitaadile, ⁽⁵²⁾ jäävad Prantsusmaa ametiasutused seisukohale, et Standard & Poor'si ei sunniks La Poste'i puhul *bottom-up* (alt-üles) meetodit järgima mitte staatuse muutmine, vaid kapitali avamine. Prantsusmaa ametiasutused lisavad, et selline meetodika muutmine ei pea tingimata kajastuma reitingu muutmises, võttes arvesse La Poste'i põhialuste eeldatavat paranemist.
- (88) Viiesandaks, Prantsusmaa ametiasutused tuletavad meelde, et reitinguagentuuri määratud väljavaade on stabiilne, vaatamata menetlusele, mille komisjon La Poste'i staatusest tuleneva piiramatu riigigarantii suhtes algatas. Seega, kui staatus mõjutaks ettevõtja maksevõimet, peaks selle võimalik muutmine väljenduma negatiivses ja ebastabiilses väljavaates. Muu hulgas põhjendab Standard & Poor's stabiilset väljavaadet asjaoluga, et kõnealune ettevõtja peaks kahe järgmise aasta jooksul jääma täielikult riigi omandisse ning seda vaatamata võimalikule staatuse muutmisele. Tuginedes ühele teisele Standard & Poor'si tsitaadile, ⁽⁵³⁾ järeldavad Prantsusmaa ametiasutused, et Standard & Poor's võtab reitingu muutmise üle otsustamisel arvesse ettevõtja enda tootlikkust ning võimalikku muutust osaluses, mitte aga selle staatuse võimalikku muutmist.
- (89) Kuuendaks, tsiteerides veel üht väljavõtet Standard & Poor'si 2007. aasta teatistest, ⁽⁵⁴⁾ rõhutavad Prantsusmaa ametiasutused, et reitinguagentuur ei nõustu komisjoni väitega, mille kohaselt on staatusest tulenevalt paranenud La Poste'i finantstingimused. Tuginedes tsitaadile Standard & Poor'silt, mille kohaselt „ei ole see soovitus La Poste'i reitinguid mõjutanud, kuna Standard & Poor'si arvates ei tähendaks La Poste'i staatuse muutmine tingimata riigi antud suure toetuse vähenemist, millele La Poste'i reitingud tuginevad ning mida valitsuse hiljutised otsused on veel kord kinnitanud“, ⁽⁵⁵⁾ järeldavad Prantsusmaa ametiasutused, et La Poste'i staatus ei avalda tema reitingule mõju.

E. La Poste'i rahastamistingimustele avalduva mõju puudumine

(90) Lõpuks analüüsivad Prantsusmaa ametiasutused La Poste'i suhtes kehtivaid rahastamistingimusi, et määrata kindlaks, kas neid mõjutab väidetav riigigarantii.

(91) Prantsusmaa ametiasutused on seisukohal, et La Poste'i rahastamistingimusi ei ole mingil moel mõjutanud ei komisjoni teadaanne väidetava garantii olemasolu kohta, selle väidetava kokkusobimatuse kohta liidu õigusega ja selle järgneva tühistamise kohta, ega ka see, et Prantsusmaa ametiasutused on reitinguagenduuride ees ja meedias garantii olemasolu eitanud. Nii emiteeris La Poste 2006. aasta oktoobris 7- ja 15-aastase tähtajaga võlakirja summas 1,8 miljardit eurot – kohe pärast seda, kui komisjon tegi teatavaks oma soovitusel asjakohaste meetmete kohta. La Poste mainis seda soovitusel prospektis ja täpsustas investoritega peetud kohtumistel, et tal ei ole riigigarantiid. Emissiooni järel ei muutunud La Poste'i rahastamise kulud märkimisväärselt⁽⁵⁶⁾. Kõnealuse kahe emissiooni puhul olid märkijad suuremas osas La Poste'i jaoks tavapärase profiiliga Euroopa investorid, nimelt sellised investorid, kes täidavad oma kohustusi tähtaja lõpuni. Prantsusmaa ametiasutused järeldavad, et komisjoni teadaanne, milles nõuti väidetava garantii ja sellega seoses avaldatud riigi seisukoha tühistamist, ei mõjutanud La Poste'i rahastamistingimusi väärtapaberiturul. Turgude arvates ei põhine La Poste'i rahastamistingimused mis tahes garantii *de jure* või *de facto* olemasolul.

(92) Prantsusmaa ametiasutused järeldavad, et:

— komisjoni menetluse algatamise otsuses esitatud analüüs on ekslik: La Poste'ile ei ole tegelikult mingit riigigarantiid antud;

— komisjon ei tõendanud La Poste'i staatusest tuleneva eelise olemasolu;

— seega ei tõendanud komisjon La Poste'ile antud riigiabi olemasolu.

3.2. PRANTSUSMAA AMETIASUTUSTE ETTEPANEKUD

(93) Komisjoni avaldatud kahtluste hajutamiseks märgivad Prantsusmaa ametiasutused siiski, et juhul kui komisjon on nõus menetluse lõpetama, otsustades kooskõlas menetlusmääruse artikli 7 lõikega 2, et tegemist ei ole abiga, on nad valmis rakendama järgmisi meetmeid:

— 16. juuli 1980. aasta seaduse rakendusmääruse selgitamine;

— La Poste'i laenulepingutesse garantii puudumise kohta märke lisamine;

— La Poste hüvitab riigile *mid-swap*'i vahele avalduva võimaliku negatiivse mõju, mis on seotud sellega, et La Poste'i suhtes ei kohaldata tavaõigusega ette nähtud ühismenetlusi.

3.2.1. 16. JUULI 1980. AASTA SEADUSE RAKENDUSMÄÄRUSE SELGITAMINE

(94) Prantsusmaa ametiasutuste arvates ei ole tegemist kõnealuste sätete sisulise muutmisega, vaid ainult nende tõlgenduse selgitamisega. Seetõttu teevad nad ettepaneku muuta seaduse rakendusmäärust⁽⁵⁷⁾. Muudatus hõlmaks määruse artikli 3 lõike 1 neljandat lõiku, milles käsitletakse prefektile või järelevalveasutusele antavaid volitusi. Muudatus peab võimaldama ümber lükata kõik komisjoni kahtlused väljendi „nähaakse ette” ulatuse suhtes. Seega tehakse ettepanek täpsustada, et riigi esindaja või järelevalveasutus eraldab ressursid asjaomase omavalitsuse või riigiasutuse eelarvest.

(95) Selliselt muudetul kujul oleks määruse sätte sõnastus järgmine:

„Kui märgukiri ei ole kõnealuseks tähtjaks tulemusi andnud, kirjendab riigi esindaja või järelevalveasutus asjaomase kulu raskustes oleva omavalitsuse või riigiasutuse eelarvesse. Vajaduse korral eraldab ta selle omavalitsuse või riigiasutuse eelarvest vajalikud vahendid muudeks kuludeks ettenähtud ja veel kasutamiseks vabasid vahendeid vähendades või siis tulusid suurendades” (muudatused on kaldkirjas).

(96) Prantsusmaa ametiasutused on seisukohal, et selline säte koos menetluse algatamist käsitlevale kirjale eelnenud aruteludel tehtud märkuste ja asjakohaste artiklitega välistab olukorra, kus 16. juuli 1980. aasta seadusega kehtestatud menetluse raames võiks prefekt või riigi esindaja suurendada asjaomase omavalitsuse või riigiasutuse vahendeid riigi toetuse või riigi ressursside abil.

3.2.2. LA POSTE'I LAENULEPINGUTESSE GARANTII PUUDUMISE KOHTA MÄRKE LISAMINE

A. Prantsusmaa ametiasutuste esialgne ettepanek

- (97) Menetluse algatamise otsuse põhjenduses 59 leiab komisjon, et Prantsusmaa ametiasutuste ettepanek muuta 16. juuli 1980. aasta seaduse rakendusmäärust „ei võimalda välistada, et La Poste'i ressursside lõppemise korral võiks võlausaldaja, kelle võlanõuet ei ole rahuldatud 16. juuli 1980. aasta seaduse kohaldamise raames, pöörduda kohtusse, et rakendataks riigi vastutust avalik-õiguslike koormiste kandmisel võrdsuse põhimõtte rikkumise alusel”.
- (98) Ehkki Prantsusmaa ametiasutused ei ole nõus sellega, et riigi vastutust võiks rakendada ainult La Poste'i maksejõuetuse tõttu, teevad nad komisjoni kahtluste hajutamiseks ettepaneku, mis põhineb vastuvõetava riski erandil. Kõnealune nii riigi süülike kui ka mittesüülike vastutuse korral kohaldatav erand tugineb põhimõttele, mille kohaselt ei anna kahju, mis tuleneb sellisest olukorrast, kuhu ohver asetab ennast teadlikult, talle õigust hüvitisele (vt riiginõukogu otsuseid Sille'i⁽⁵⁸⁾ ja Meunier'⁽⁵⁹⁾ kohtuasjades).
- (99) Seetõttu teevad Prantsusmaa ametiasutused selle erandi kohaldamise tagamiseks ettepaneku kinnitada La Poste'i võlausaldajatele ametlikult, et nende võlanõudel ei ole riigigarantiid ning et maksejõuetuse korral ei pea riik asjaomast ettevõtjat võlgade tagasimaksmisel rahalises mõttes asendama. Selline teave ei ole seadusega vastuolus, kuna seaduses ei nähta mingil moel ette seda, et La Poste'i maksejõuetuse korral peaks riik ettevõtjat selle võlgade tasumisel rahaliselt asendama.
- (100) 16. juuli 1980. aasta seaduse rakendusmääruse selgitamise kõrval võtavad Prantsusmaa ametiasutused seega endale La Poste'iga kohustuse lisada iga tehingu puhul rahastamislepingusse järgmine märge (kõigi lepinguga hõlmatud instrumentide kohta):

„Emissioonil/programmil/laenul ei ole ühtegi otsest ega kaudset riigigarantiid. Maksejõuetuse korral ei pea riik La Poste'i nõuete tagasimaksmisel rahaliselt asendama.”

B. Komisjoni menetluse algatamise otsuses väljendatud kahtlused

- (101) Menetluse algatamise otsuse punktis 61 väljendas komisjon eespool osutatud Prantsusmaa ametiasutuste ettepaneku suhtes järgmisi kahtlusi:

— vastuvõetava riski erand on kohtupraktikaga kehtetatud reegel, mis võib muutuda;

— „kõnealune ettepanek, mis tuleneb teisese õiguse aktide kaudu avaliku õiguse aluspõhimõtetest, ei tundu olevat parim variant, kuna need õigusaktid saaks konflikti korral hõlpsalt kehtetuks tunnistada”;

— lõpuks, La Poste'i nõuded ei ole mitte ainult rahalised, vaid neil on ka äriine või muu iseloomuga külg, kuid neid juhtumeid Prantsusmaa ametiasutuste lisaettepanekus ei käsitleta.

C. Prantsusmaa ametiasutuste esitatud teave vastuseks neile kahtlustele

- (102) Nagu eespool meelde tuletati, ei ole Prantsusmaa ametiasutuste arvates La Poste'i vara puudujääk piisav põhjus riigi mittesüülike vastutuse rakendamiseks, kuna see eeldab riigi sellekohase otsuse vastuvõtmist ning käesoleval juhul on seda võimatu teoks teha. Seega seisneb Prantsusmaa ametiasutuste ettepaneku väärtus üksnes võlausaldajatele antavas lisaselgituses, kuna see võimaldab muu hulgas tänu vastuvõetava riski erandile välistada igasuguse võimaluse riigi mittesüülike vastutuse rakendamiseks.
- (103) Prantsusmaa ametiasutuste arvates tähendaks komisjoni esimene vastuväide seda, et isegi kui liikmesriigi õigusega ei oleks sellist sätet ette nähtud, piisaks riigiabi olemasoluks ainult sellest, et on oht kohtupraktika, st riigi õiguse muutmiseks. Prantsusmaa ametiasutused vaidlustavad sellise arutluskäigu. Nende arvates on vastuvõetava riski erand avaliku õiguse üldpõhimõtte, mida kohtupraktika on korduvalt kinnitanud ning mida ei ole kohtupraktikas kunagi vaidlustatud ega ulatuslikult kommenteeritud. Komisjon ei tohiks võimaliku abimeetme olemasolu üle otsustada õiguse võimalikust muutumisest lähtudes, mis käesoleval juhul on rohkem kui ebatõenäoline.
- (104) Komisjoni teine vastuväide on seotud asjaoluga, et tegemist on konflikti korral hõlpsalt kehtetuks tunnistatavate teisese õiguse aktidega. Seadused ja määrused on lepingute suhtes kindlasti ülimuslikud. Selleks, et komisjoni vastuväitel oleks reaalne ulatus, peab see aga tuginema kõrgema astme dokumendile. Prantsusmaa ametiasutuste sõnul ei ole midagi, mis seda komisjoni vastuväidet toetaks.

(105) Seevastu tunnistavad Prantsusmaa ametiasutused, et kolmas vastuväide, milles sedastatakse, et võlakirjade emissioon ei ole ainuke nõuete loomise instrument, on asjakohane, ehkki La Poste'i puhul piiratud ulatusega, kuna rahaline võlg on La Poste'i peamiseks võlaks ning koosneb väga suures ulatuses võlakirjadest.

D. Ettepaneku laiendamine

(106) Seega täpsustasid Prantsusmaa ametiasutused, et juhul kui komisjon lõpetab ametliku uurimismenetluse, otsustades abi puudumise kasuks menetlusmääruse artikli 7 lõike 2 tähenduses, on nad valmis laiendama oma garantii puudumist käsitleva märke lisamise ettepanekut kõikide laenulepingute suhtes. Prantsusmaa ametiasutuste arvates võimaldaks selline laiendamine välistada mis tahes riski rakendada riigi mittesüülist vastutust üksnes La Poste'i maksejõuetuse tõttu. Riigi mittesüüliste vastutuse rakendamisel järelevalveasutuse otsuse tõttu mitte võõrandada varasid, mis on vajalikud avaliku teenuse osutamise järjepidevuse tagamiseks, ei oleks peale selle muud mõju kui see, et La Poste'i võlausaldajad asetatakse olukorda, milles nad oleksid juhul, kui oleksid aktsiaseltsi võlausaldajad.

E. Prantsusmaa ametiasutuste hinnang abimeetmete liigitamise kohta pärast ettepanekute esitamist

(107) Prantsusmaa ametiasutuste arvates võimaldaksid eespool kirjeldatud kaks selgitavat meetet suurendada La Poste'i võlausaldajate teadlikkust nende õigustest. Seetõttu ei saa järeldada, nagu teeb seda komisjon oma menetluse algatamise otsuse põhjenduses 74, et Prantsusmaa ametiasutused on „vastutavad La Poste'i võlausaldajates seoses garantii olemasoluga tekkinud ootuste suhtes” ning et nad toetavad vabatahtlikult „juriidiliselt segast olukorda”, mille tulemusel võiks riiki „kohustada tagasi maksma La Poste'i võlgu, kui viimasel ei ole enam võimalik oma kohustusi täita”.

(108) Prantsusmaa ametiasutused on seisukohal, et ühest küljest ei võimalda asjaolu, et La Poste'i suhtes ei kohaldata mitte tavaõigusega ette nähtud ühismenetlusi, vaid 16. juuli 1980. aasta seaduse sätteid, otsustada riigigarantii olemasolu üle; teisest küljest võimaldavad kavandatavad selgitusmeetmed välistada riigi mis tahes vastutuse seoses turu väidetava usuga sellise garantii olemasolusse.

(109) Sellistel asjaoludel ei saa riigile omistada mingit võimalikku mõju. Seega, vastupidiselt komisjoni menetluse algatamise otsuse põhjenduses 76 kinnitatule ei ole riigile omistatavuse kriteerium täidetud.

(110) Samuti ei pea enam paika menetluse algatamise otsuse põhjendus 75, milles komisjon osutab riigi ressursside olemasolu tõendamiseks oma 2000. aasta teatisele garan-

tiidena antava riigiabi kohta, kuna riigigarantii olemasolu ei kinnita ükski asjaolu.

3.2.3. RETROTSESSIOON

(111) Kavandatava meetme täiendamiseks on Prantsusmaa ametiasutused valmis koos komisjoniga uurima järgmist lähenemisviisi.

(112) Kavandatav lähenemisviis on tuletatud garantiidena antavat riigiabi käsitleva 2000. aasta komisjoni teatise punktis 2.1.3 esitatud seisukoha analüüsist: „Komisjon loeb garantii kujul antud abiks ka soodsamad rahastamistingimused ettevõtjatele, kelle õiguslik vorm välistab pankroti- või muud maksejõuetusmenetlused või tagab selgesõnalise riigigarantii või kahjumi katmise riigi poolt.” Samuti osutab komisjon oma menetluse algatamise otsuse põhjenduses 114 sellele, et tema arvates on problemaatiline asjaolu, et „Prantsusmaa ei võta kõiki vajalikke meetmeid selleks, et asjaomasel staatusel ei oleks majanduslikku mõju konkurentsipõhistel turgudel tegutseva ettevõtja kasuks”.

(113) Prantsusmaa ametiasutused vaidlustavad garantiidena antavat riigiabi käsitleva 2000. aasta komisjoni teatise põhjenduse 2.1.3 kohaldatavuse La Poste'i suhtes ning jäävad seisukohale, et komisjonil ei olnud võimalik sedastada, et eraõiguslike ühismenetluste mittekohaldamine La Poste'i suhtes tähendab soodsamaid rahastamistingimusi.

(114) Prantsusmaa ametiasutused tegid komisjonile siiski ettepaneku vaadata komisjoni kinnitatud ja kontrollitavat arvutusmehhanismi kasutades koos läbi retrotsessioon (euro-euro) La Poste'ilt riigile *mid-swap*'i vahele avalduva võimaliku negatiivse mõju küsimuses, mis on seotud sellega, et La Poste'i suhtes ei kohaldata tavaõigusega ette nähtud ühismenetlusi. Prantsusmaa ametiasutuste arvates täiendaks sellise lähenemisviisi rakendamine eespool osutatud selgitavate meetmete ettepanekut, et lükata ümber riigigarantii muut ning lõplikult välistada mis tahes riigiabi oht.

4. ABI HINDAMINE

4.1. ABI LIIGITAMINE

(115) Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 107 lõikes 1 sätestatakse: „Kui aluslepingutes ei ole sätestatud teisiti, on igasugune liikmesriigi poolt või riigi ressurssidest ükskõik missugusel kujul antav abi, mis kahjustab või ähvardab kahjustada konkurentsi, soodustades teatud ettevõtjaid või teatud kaupade tootmist, siseturuga kokkusobimatu niivõrd, kuivõrd see kahjustab liikmesriikidevahelist kaubandust.”

4.1.1. PIIRAMATU RIIGIGARANTII OLEMASOLU: RIIGI RESSURSSIDE OLEMASOLU

- (116) Nagu märgitakse menetluse algatamise otsuse põhjenduses 56, on La Poste'il tänu avalik-õigusliku tööstus- ja äriasutusega samastatavale avalik-õigusliku juriidilise isiku staatusele eriline juriidiline seisund nii selle võlausaldaajate võlanõuete rahuldamise kui ka maksejõuetuse korral selle tegevuse jätkamise puhul.
- (117) Kõigepealt tuleb komisjon meelde, et La Poste'i suhtes ei kohaldata tavaõigusega ette nähtud menetlusi seoses raskustes olevate äriühingute saneerimise ja likvideerimisega⁽⁶⁰⁾. Prantsusmaa ametiasutused ei vaidlusta seda punkti, kuid ei tunnista La Poste'ile antava riigigarantiiga võrdsustatava mehhanismi olemasolu. Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklite 107 ja 108 kohaldamist garantiidena antava riigiabi suhtes käsitleva 2008. aasta komisjoni teatise (edaspidi „2008. aasta teatis garantiide kohta“)⁽⁶¹⁾ punkti 1.2 teise lõigu neljanda taande kohaselt loetakse garantii kujul antud abiks siiski soodsamad rahastamistingimused ettevõtjatele, kelle õiguslik vorm välistab pankroti- või muud maksejõuetusmenetlused või tagab selgesõnalise riigigarantii või kahju katmise riigi poolt. Seega tuleks uurida Prantsusmaa ametiasutuste argumente, millega püütakse tõendada mis tahes riigigarantii puudumist.
- A. Garantii üksikute võlanõuete rahuldamise puhul**
- (118) Selleks et hinnata garantii olemasolu üksikute võlanõuete puhul, tuleks kõigepealt uurida, kas selline garantii on välistatud õigusaktide või kohtupraktikaga, nagu seda kinnitavad Prantsusmaa ametiasutused (punkt a).
- (119) Seejärel uurib komisjon La Poste'i võlausaldaaja käitumist seoses tema nõude rahuldamisega juhul, kui La Poste oleks rahalistes raskustes ega saaks oma võlgu tagasi maksta (punkt b). Komisjon selgitab välja, kas järgitava menetluse puhul oleks La Poste'i võlausaldaaja võrreldavas olukorras äriõigusele alluva ettevõtja võlausaldaajaga.
- a) **Vastupidiselt Prantsusmaa ametiasutuste kinnitatule tunnistab Prantsuse õigus kaudsete garantiide olemasolu ning eelkõige riigiasutuste staatusest tuleneva riigigarantii olemasolu.**
- 1) *Prantsusmaa ametiasutuste argumentide läbivaatamine*⁽⁶²⁾
- (120) Esiteks kinnitavad Prantsusmaa ametiasutused, et ühegi õigusakti ega otsusega ei ole kehtestatud põhimõtet, mille kohaselt garanteerib riik avalik-õiguslike tööstus- ja äriasutuste võlgu.
- (121) Komisjon sedastab, et pidades silmas, et ei ole olemas õigusakti või otsust, millega selgesõnaliselt sätestatakse avalik-õiguslikele tööstus- ja äriasutustele antav riigigarantii, samuti nagu ei ole olemas ka õigusakti või otsust, millega selgesõnaliselt välistatakse avalik-õiguslikele tööstus- ja äriasutustele antav mis tahes riigigarantii, ei ole välistatud kaudse garantii olemasolu.
- (122) Teiseks, Prantsusmaa ametiasutuste arvates on kohus teinud otsuse garantiide puudumise kohta, eelkõige Société de l'hôtel d'Albe'i kohtuasjas⁽⁶³⁾ ja Campoloro kohtuasjas⁽⁶⁴⁾.
- (123) Nagu komisjoni ekspert osutas, sedastab komisjon, et Société de l'hôtel d'Albe'i kohtuasjas keeldus riiginõukogu rahuldama üksnes otseselt riigihankeministrile esitatud võlausaldaaja nõuet. Garantii rakendamine eeldab maksejõuetust. Osutatud kohtuasjas ei käsitletud täpselt sellist olukorda, milles peaks eeldatavalt rakendama garantiid. Garantiimehhanism ei tähenda, et ainuüksi võlausaldaaja nõude peale oleks riik kohustatud riigiasutuse võla tagasi maksma.
- (124) Käesoleva otsuse jaotise 4.1.1 A osa punkti b alapunktis 3 on esitatud komisjoni analüüs Campoloro kohtuasja kohta. Nagu alljärgnevalt näidatakse, ilmneb Campoloro kohtuasjast vastupidiselt, et kui riigiasutuste võlgade sissenõudmise menetluses rakendatakse riigi vastutust, on sel olemas kõik garantiimehhanismi tunnused.
- (125) Kolmandaks, Prantsusmaa ametiasutuste ekspert jääb seisukohale, et pärast LOLFi jõustumist 1. jaanuaril 2005 tekkinud La Poste'i võlgadel ei saa olla kaudset garantiid. Enne 1. jaanuari 2005 tekkinud võlgade puhul, mis ei olnud kõnealuseks kuupäevaks tagasi makstud, tunnistab Prantsusmaa ametiasutuste ekspert, et vastuollu võivad sattuda kaks väidet:
- esimese väite kohaselt kehtivad põhiseadusest lähtuvad põhjendused (eelkõige võrdsuse põhimõte avalik-õiguslike koormiste kandmisel ja omandiõigus), millele tuginedes konstitutsiooninõukogu⁽⁶⁵⁾ ei tunnistanud kehtetuks garantiisid, mille andmine ei olnud selgesõnaliselt lubatud finantsseadusega, nii kaudsete kui ka selgesõnaliste garantiide puhul; seega, kui La Poste'i võlgadel peaks olema kaudne garantii, ei tähendaks asjaolu, et finantsseadusega ei ole sellise garantii andmine lubatud, selle kehtetuks tunnistamist enne 1. jaanuari 2005 tekkinud La Poste'i võlgade suhtes;

- teise väite kohaselt ei saa eeldatava kaudse garantii saajad nõuda nii vaieldamatuid ja lõplikke õigusi; seega, kui La Poste'i võlgadel oleks kaudne garantii, tähendaks asjaolu, et finantsseadusega ei ole sellise garantii andmine lubatud, selle kehtetuks tunnistamist ka enne 1. jaanuari 2005 tekkinud võlgade suhtes.
- (126) Komisjoni sõnade kohaselt tunnistab Prantsusmaa ametiasutuste ekspert, et ei ole kindel, kas asjaolu, et finantsseadusega ei ole kaudse garantii andmine lubatud, muudab sellise garantii kehtetuks ka enne 1. jaanuari 2005 tekkinud võlgade suhtes. Põhimõttelisemal tasandil tuleks komisjoni arvates selleks, et välja selgitada, kas LOLF tunnistab La Poste'ile antud kaudse riigigarantii kehtetuks või mitte, uurida, mis ajast La Poste'ile kõnealust kaudset garantiid andma hakati – mitte aga neid kuupäevi, kui La Poste endale võlakohustused võttis. Käesoleval juhul uuritav garantii on riiki ja La Poste'i siduv (La Poste'i võlausaldajad on ainult kaudsed kasusaajad) – muu hulgas ei ole garantii seotud mitte üksnes üksikute võlanõuete rahuldamisega (vt käesoleva otsuse jaotise 4.1.1 A osa), vaid ka La Poste'i ja/või selle kohustuste säilitamisega (vt käesoleva otsuse jaotise 4.1.1 B osa). Kuna La Poste'i kaudne riigigarantii ulatub aega enne 1. jaanuari 2005, leiab komisjon, et argument, mille kohaselt ei saa alates 1. jaanuarist 2005 kaudset garantiid olemas olla, ei ole asjakohane.
- (127) Konstitutsiooninõukogu täpsustas oma LOLFi käsitleva 25. juuli 2001. aasta otsuse⁽⁶⁶⁾ põhjenduses 110, et enne LOLFi jõustumist antud ning LOLFis määratlemata garantiisid ei tühistata. Komisjoni eksperdi arvates sobib selline arutluskäik suurepäraselt kokku riigiasutuste staatusega seotud kaudsete garantiide olemasoluga, mida ei ole veel määratletud, kuid mis on sellegipoolest kehtivad.
- (128) Prantsusmaa ametiasutuste ekspert väljendab siiski kahtlusi seoses sellega, et põhjendused, millele tuginedes konstitutsiooninõukogu ei tühistanud garantiisid, mille andmine ei olnud finantsseadusega lubatud, kehtivad ühtviisi nii kaudsete kui ka selgesõnaliste võlanõuete puhul. Kõnealuse eksperdi arvates ei oleks eeldatava kaudse garantii saajad saanud nõuda sama vaieldamatuid ja lõplikke õigusi kui selgesõnaliste garantiide saajad.
- (129) Peale selle, et Prantsusmaa ametiasutuste eksperdi argument piirdub kahtluste sõnastamisega ega ole seega lõplik, märgib komisjon, et põhjenduses 110 ei viita miski sellele, et tühistamata jäävad ainult selgesõnalised garantiid. LOLFi artikkel 61, millele selles põhjenduses osutatakse, ei piirdu samuti ainult selgesõnaliste garantiidega. Seetõttu leiab komisjon, et konstitutsiooninõukogu seisukoht, et finantsseaduses võimaliku loa puudumise korral garantiid ei tühistata, on kohaldatav nii kaudsete kui ka selgesõnaliste garantiide suhtes. Seetõttu leiab komisjon, et asjaolu, et finantsseaduse alusel ei ole lubatud anda La Poste'ile kaudset riigigarantiid, ei muuda seda garantiid kehtetuks.
- (130) Nagu komisjoni ekspert lisaks osutas, piirdub finantsseaduses riigigarantiide loetlemise kohustuse kohaldamisala selliste garantiide andmisega. Garantii andmine hõlmab juhtumeid, kus riik otsustab selgesõnalise tahteavalduse kaudu anda garantii teatavale organile või tehingule. Seega ei hõlma finantsseaduses garantiide loetlemise kohustus neid garantiisid, mis tulenevad staatusest või kohtuotsusega määratud kohustusest ning millel on kaudne ja automaatne iseloom. See teine kategooria ei sõltu riigi otsusest, vaid asjaolust, et riik tegutseb eelnevalt kindlaks määratud õiguslikus raamistikus, mille puhul garantii on üksnes tagajärjeks. Kõnealuse teise, LOLFi artikli 34 kohaldamisalast välja jääva kategooria olemasolu selgitab, et kontsessioonäride garantiid käsitlev kohtupraktika on kehtiv ka pärast 2001. aastat. Samuti selgitab see, et iga kord, kui riik on mõne sellise äriühingu või kontserni aktsionär või osanik, mille puhul äriseadustik ei piira võlgadele antavat garantiid, ei pea seda finantsseaduses täpsustama.
- (131) Komisjon järeldeb, et LOLFi tuginev Prantsusmaa ametiasutuste argument ei ole veenev ning et asjaolu, et üheski finantsseaduses ei täpsustata, et riik annab La Poste'ile tema staatusest tuleneva garantii, ei välista sellise garantii olemasolu. Igal juhul rõhutab komisjon, et see ei ole seotud sellega, et Prantsuse õiguses liigitatakse meede garantiiks, ega isegi mitte sellega, et tegemist on LOLFi kohaldamisalasse kuuluva garantiiga. Komisjoni seisukoha järgi on asjakohane ainult kõnealuse meetme liigitamine ühenduse õiguse alusel ning eelkõige garantiisid käsitlevat teatist silmas pidades. Komisjon rõhutab, et ühenduse õiguses tunnustatakse sellise kaudse garantii olemasolu, kui liikmesriik on õiguslikult kohustatud tagasi maksuma teise isiku võlad, kui viimane oma kohustusi ei täida⁽⁶⁷⁾.
- (132) Neljandaks, Prantsusmaa ametiasutused on seisukohal, et kui avalik-õiguslikel tööstus- ja äriastutustel oleks riigigarantii, oleks nende staatuse muutmisel vaja rakendada garantiimeetmeid, millega säilitada võlausaldajate enne asjaomase avalik-õigusliku isiku staatuse muutmist tekkinud õigused. Kuna sellist mehhanismi ei ole kunagi kehtestatud (vt eelkõige France Télécomi, Gaz de France'i, EDFi ja ADP ümberkujundamine),⁽⁶⁸⁾ tõendab see mis tahes garantii puudumist.

- (133) Nagu selgitab komisjoni ekspert, tooks selline kinnitus kaasa omandiõiguse põhiseadusliku kaitse väga laia tõlgendamise. Prantsusmaa ametiasutuste argumenti kohaselt nõuaks omandiõiguse kaitsmine kõikide nõuete säilitamist. Võttes arvesse, et omandiõiguse põhiseaduslik kaitse ei hõlma mitte üksnes juhtumeid, kus see sõltub avalik-õiguslikust isikust, tähendaks selline tõlgendamine, et kõigi äriühingu tegevuses tehtavate muudatuste korral peaksid kaitstud olema kõik nõuded, juhul kui muudatus neid negatiivselt mõjutab. Prantsusmaa kehtivas õiguses ei ole ühtegi nõuete säilitamist käsitlevat sätet. Kui seejärel piirata kõnealust argumenti riigi garanteeritud nõuete, tähendaks see, et riigi garanteeritud omandiõigusel oleks suurem põhiseaduslik kaitse kui muudel omandiõigustel. Sellele ei viita miski. Võlanõude puhul on tegemist isikliku õigusega, mida ei tuleks segamini ajada omandiõigusega, mis on oma olemuselt asjaõigus. Seega ei saa kõne alla tulla asjaõigusi hõlmava suurema kaitse laiendamine isiklike õiguste suhtes.
- (134) Komisjon järeldeb, et omandiõigus ei nõua erimeetme võtmist eesmärgiga tagada võlausaldajate õigused avalik-õigusliku tööstus- ja äriastutuse äriühinguks muutmisel, mille suhtes on kohaldatavad saneerimis- ja likvideerimismenetlused. Seetõttu ei ole selliste meetmete puudumine märgiks kaudse garantii puudumisest.
- (135) Prantsusmaa ametiasutused on seisukohal, et vastupidiselt eelmisele olukorrale ei olnuks La Poste'ile üle kantud side- ja telekommunikatsiooniameti võlgade puhul vaja selgesõnalist garantiid, kui viimasel oleks olnud staatusest tulenev riigigarantii. Ometi anti see 31. detsembri 1990. aasta otsusega.
- (136) Komisjon rõhutab, et asjaolu, et Prantsusmaa ametiasutused otsustasid anda selgesõnalise garantii, ei tõenda kaudse garantii puudumist. Samasugune arutluskäik on kohaldatav Prantsusmaa ametiasutuste argumenti suhtes, mis käsitleb riigigarantiid ERAPi ja Prantsuse Arenguagentuuri teatavale tegevusele. Asjaolu, et riik on teataval juhudel otsustanud anda selgesõnalise garantii isegi juhul, kui oli juba olemas kaudne garantii, võib selgitada eelkõige läbipaistvuse ja võlausaldajate õigusliku kindluse suurendamise sooviga. Nagu kinnitab Prantsusmaa ametiasutuste ekspert, „ei oleks eeldatava kaudse garantii saajad saanud nõuda sama vaieldamatuid ja lõplikke õigusi kui selgesõnalise garantii saajad”.
- (137) Lõpuks, Prantsusmaa ametiasutused tsiteerivad riiginõukogu vaidluste lahendamise koja endise presidendi Labetoulle'i artiklit (69). Seda artiklit ning Campoloro kohtuasja uuritakse käesoleva otsuse jaotises, milles käsitletakse riigi vastutuse rakendamist (70).
- (138) Komisjon järeldeb, et:
- vastupidiselt Prantsusmaa ametiasutuste kinnitustele ei ole ühest küljest ühegi õigusakti ega otsusega välis- ja La Poste'ile antud riigigarantii olemasolu;
 - teisest küljest ei välista asjaolu, et ühegi õigusaktiga ei ole selgesõnaliselt sellist garantiid ette nähtud, kaudse garantii olemasolu.
- 2) Riigiasutuste staatusega seotud kaudsete garantiide olemasolu kinnitab Prantsusmaa riiginõukogu teatis.
- (139) Riigiasutuse staatusega seotud kaudse garantii olemasolu kinnitab riiginõukogu 1995. aasta teatis Crédit Lyonnais' kohtuasjas, mida menetluse algatamise otsuses juba tsiteeriti (71). Selles teatises toetus riiginõukogu kaudse garantii kindlakstelemisel üksnes sellele, et asutuse puhul oli tegemist riigiasutusega: „Seoses seaduseelnõuga, mis käsitleb riigi tegevust Crédit Lyonnais' ja Comptoir des Entrepreneursi saneerimiskavades, leidis riiginõukogu, et sellele asutusele antud riigigarantii tuleneb ilma selgesõnalise õigusliku s tteta asjaolust, et asjaomase asutuse puhul on tegemist riigiasutusega.” (72)
- (140) Komisjon palus korduvalt Prantsusmaa ametiasutustel edastada talle selle teatise terviktekst.
- (141) Prantsusmaa ametiasutused vastasid, (73) et kõnealust teatist, mida ei esitatud valitsuse taotlusel, ei ole muudetud ametlikuks dokumendiks. Prantsusmaa ametiasutuste sõnade kohaselt saab komisjoni osutatud teatise kokku võtta asjaomase ainsa lausega aastaaruandes.
- (142) Peale selle ei oleks kõnealune seisukoht Prantsusmaa ametiasutuste arvates La Poste'ile ülekantav, kuna see on kohaldatav avaliku sektori raamatupidamisarvestusega riigiasutuse suhtes; kuna see on koostatud konkreetselt selleks, et tagada riigi toetuse haldamine Crédit Lyonnais' saneerimisel; kuna see koostati enne finantsseadusi käsitlevat 1. augusti 2001. aasta alusseadust (LOLF) ning kuna selle kohaldamine oleks vastuolus riiginõukogu hilisema praktikaga.

- (143) Komisjon osutab asjaolule, et Prantsusmaa ametiasutuste tõlgendus, mille kohaselt ei ole riiginõukogu seisukoht La Poste'ile ülekantav, on vastuolus isegi asjaomase arvamusga. Selles arvamus ei osuta riiginõukogu mingil moel riigiasutuse ülesannetele. Muu hulgas osutab ta riigiasutuse ning mitte avaliku sektori raamatupidamisarvestusega riigiasutuse iseloomule. Prantsusmaa ametiasutused ei selgita, miks on kõnealune seisukoht kohaldatav ainult avaliku sektori raamatupidamisarvestusega riigiasutuste suhtes.
- (144) Prantsusmaa ametiasutuste argumentide puhul, mille kohaselt ei ole asjaomane seisukoht kohaldatav, kuna see koostati enne LOLFi vastuvõtmist ja on vastuolus riiginõukogu hilisema praktikaga, tõendas komisjon eespool, et LOLF ei ole takistuseks La Poste'ile antud kaudse riigigarantii olemasolule.
- (145) Seega leiab komisjon, et riiginõukogu seisukoht on La Poste'i suhtes kohaldatav ning et viimane tunnustab riigigarantii olemasolu, mis tuleneb asjaolust, et asjaomase asutuse puhul on tegemist riigiasutusega.
- (146) Muu hulgas kinnitab kaudsete garantiide olemasolu, mis tulenevad haldus- või õigusaktist, „millel on või mis põhjustab riigi jaoks finantstagajärgi”, majandus-, rahandus- ja tööstusministri 22. juuli 2003. aasta teatis „Riigi kaudsete või selgesõnaliste garantiide arvelevõtmine”. See teatis tõendab, et riigigarantii võib tuleneda väga erineva iseloomuga õigusaktidest ⁽⁷⁴⁾.
- (147) Samuti osutab komisjon, et ühes kõnealusele teatisele lisatud selgitavas märkuses, täpsemalt 3. osas pealkirjaga „Garantiidega seotud kogemused ja riiginõukogu praktika on võimaldanud selgemalt eristada teatavat arvu tüüpilisi näiteid kaudsetest garantiidest, mis on oluline kindlaks määrata”, märgivad Prantsusmaa ametiasutused, et „teatavate juriidiliste üksuste, eelkõige täisühingute ja GIEde (ühisettevõtted, *groupement momentané d'entreprises*) puhul rakendatakse juba nende ülesehitusest tulenevalt osanike vastutust. Nende kahe viimase vormi puhul pöörduvad kolmandad isikud korrapäraselt riikliku osaniku poole. Samuti kehtib see riigiasutuste loomise ja aktsiaseltside teatavate osaluste puhul.” Seega tuletavad Prantsusmaa ametiasutused ise meelde, et riigiasutuse loomine tähendab kaudse riigigarantii andmist selle asutuse võlausaldajatele.
- b) La Poste'i võlausaldajale on tagatud tema nõude rahuldamine**
- (148) Järgmisena kavatseb komisjon uurida La Poste'i võlausaldaja käitumist seoses tema nõude rahuldamisega juhul, kui La Poste oleks rahalistes raskustes ega saaks oma võlgu tagasi maksta. Komisjon selgitab välja, kas eelnevalt kindlaksmääratud ja avalikustatud menetluse lõppedes oleks La Poste'i võlausaldaja olukorras, mis on võrreldav äriõigusele alluva ettevõtja võlausaldaja olukorraga.
- (149) Selle küsimuse läbivaatamisel ilmneb, et
- riigiasutuste puhul puuduvad tavapärased takistused, mis esinevad eraõigusliku asutuse nõude rahuldamisel (punkt 1);
 - 16. juuli 1980. aasta seaduse kohase riigiasutustelt kohtuotsusega võlgade sissenõudmise menetluse tulemusel ei saa võlad mingil juhul kaduda (punkt 2);
 - riigiasutuste võlgade sissenõudmise menetluses riigi vastutuse rakendamisel on kõik garantiimehhanismi tunnused (punkt 3);
 - isegi kui võlausaldaja nõuet ei rahuldata, võib tema õiguspärasel eksimusel võlanõude koostamisel olla õigusmõju, millest tulenevalt asjaomane nõue ikkagi rahuldatakse (punkt 4).
- 1) riigiasutuste puhul puuduvad tavapärased takistused, mis esinevad eraõigusliku asutuse nõude rahuldamisel
- (150) Nagu meetme kirjelduses täpsustati, ei kohaldata La Poste'i suhtes tavaõigust raskustes olevate äriühingute saneerimise ja likvideerimise küsimuses. Seega ei ole La Poste'i võlausaldajal riski, et tema nõue võib likvideerimise algatamise tõttu kaduda ⁽⁷⁵⁾ või et talle makstakse tavaõiguse kohase saneerimise või likvideerimise menetluse tagajärjel tagasi ainult osa tema algsest nõudest.
- (151) Nagu rõhutas komisjoni ekspert, ei ole La Poste'i juriidilise isiku staatus takistuseks Prantsusmaa antud riigigarantii olemasolule. Samas kui olemas on äriühinguid, näiteks aktsiaseltsid ja piiratud vastutusega äriühingud, kus osanikud ei pea tagasi maksma selle struktuuriüksuse võlgu, milles neil on osalus, on vastupidiselt olemas ka hulk äriühingute või äritegevusega seotud juriidiliste isikute kategooriaid, mille puhul eraõiguslikud osanikud asjaomase äriühingu võlgade eest vastutavad. Nii on see

täisühingute, majandushuviühingute ja seltsingute (*sociétés civiles*) puhul. Seega ei ole tavaõigusega ette nähtud selgesõnalist põhimõtet garantiid kohta, mida osanikud võlgade puhul annavad. Seetõttu ei saa kinnitada, et asjaomase õigusakti puudumisel kohaldatakse laenude ja kahjumi suhtes garantiid puudumist käsitlevat põhimõtet. Juriidilisele isikule antud sõltumatus ning isikliku vara olemasolu ei ole Prantsuse õiguses kriteerium, mis võimaldaks kindlaks määrata garantiikava juriidilise isiku laenudele. Samuti võib eespool esitatud kaalutlustest järeldada, et miski ei takista seadusandjat sätestamast, et riigiasutuse võib asutada avalik-õiguslik isik, kes kannab kahjumit ainult oma panuse ulatuses või esialgu makstud summas.

(152) Komisjoni ekspert täiendas seda mõttekäiku, otsides, kas tavaõigusega on ette nähtud (kaudne) põhimõte võlgade tagasimaksmise tagamise küsimuses, juhul kui teatava struktuuriüksuse osanikud või liikmed ei tegutse seadusandja pakutavas raamistikus, ning leidis vastuse tsiviilseadustiku artiklist 1871 ja järgnevatest artiklitest. Nendes artiklites käsitletakse osanikke, kes ei ole oma ühingu registreerinud. Tsiviilseadustiku artikliga 1871-1 nähakse ette järgmine mehhanism: „Kui ei ole ette nähtud teistsugust korda, reguleeritakse osanikevahelisi suhteid seltsingutele kohaldatavate sätetega, kui äriühing on seotud tsiviilseadusega, ning täisühingutele kohaldatavate sätetega, kui äriühingul on äriühing iseloom.” Eespool täpsustati, et seltsingud ja täisühingud kuuluvad nende juriidiliste isikute hulka, kelle liikmed on võlgade eest piiramatult vastutavad. Ekspert järeldab sellest, et juhul kui peaks ilmnema tavaõigusega ette nähtud põhimõte, oleks see juriidiliste isikute võlgade tagasimaksmise tagamise põhimõte.

(153) Prantsusmaa ametiasutused vaidlustavad oma 27. oktoobri 2009. aasta kirjas selle järelduse. See järeldus ei põhine ühelgi tekstil, kuna osutatud tsiviilseadustiku artiklis 1871-1 käsitletakse „osanikevahelisi suhteid” ning mitte suhteid kolmandate isikutega. Seega ei ole olemas tekste, millest võiks tuletada garantiid põhimõtet, veelgi vähem rikkuda kaitseõigusi nii Prantsuse kui ka Euroopa Liidu õiguses.

(154) Komisjon osutab siiski, et tsiviilseadustiku artiklis 1872-1 määratakse kindlaks, et iga registreerimata äriühingu osanik sõlmib lepinguid enda nimel ning on iseseisvalt vastutav kolmandate isikute ees. Seega on iga osanik piiramatult vastutav enda võetud laenude eest. Loomulikult ei kavatse komisjon ainuüksi sellest kaalutlusest järeldada, et riik on vastutav La Poste'i võlgade eest, kuid ta leiab, et Prantsusmaa ametiasutuste esitatud argument ei lükka ümber komisjoni eksperdi argumenti, mille kohaselt oleks juhul, kui peaks ilmnema tavaõigusega ette nähtud põhimõte, tegemist garantiid käsitleva põhimõte-

tega. Muu hulgas tuletab komisjon meelde, et majandus-, rahandus- ja tööstusministri 22. juuli 2003. aasta teatisele lisatud selgitavas märkuses⁽⁷⁶⁾ tõmbavad Prantsusmaa ametiasutused ise paralleeli vastutuse vahel, mis on osanikul täisühingute suhtes ning riigil riigiasutuse suhtes.

(155) Eespool esitatud elementidele tuginedes järeldab komisjon, et

— vastupidiselt äriõigusele alluvate ettevõtjate võlausaldajatele ei riski La Poste'i võlausaldajad (arvestades, et La Poste'i suhtes ei kohaldata tavaõigust raskustes olevate äriühingute saneerimise ja likvideerimise küsimuses) sellega, et nende nõuded võivad likvideerimismenetluse tagajärjel täielikult või osaliselt kaduda;

— La Poste'i juriidilise isiku staatus ei ole talle riigigarantii andmisel takistuseks;

— kuna riigi vastutuse ulatus La Poste'i suhtes ei ole selgesõnaliselt piiritletud, võivad La Poste'i võlausaldajad õiguspäraselt tugineda põhimõttele, mille kohaselt riik toetab La Poste'i laene, ehkki La Poste on juriidiline isik.

2) 16. juuli 1980. aasta seaduse kohase riigiasutustelt kohtuotsuse alusel võlgade sissenõudmise menetluse tulemusel ei saa võlad mingil juhul kaduda

(156) Järgmisena kavatseb komisjon uurida riigiasutustelt kohtuotsuse alusel võlgade sissenõudmise menetlust, et teha kindlaks, kas sellise menetluse tulemusel võib võlausaldaja nõue La Poste'i vastu kaduda samasuguse tulemusega nagu juriidiliste menetluste kohaldamise korral, nagu seda kinnitavad Prantsusmaa ametiasutused. Kõnealune menetlus on kindlaks määratud 16. juuli 1980. aasta seaduse ja mitme rakendusmäärusega,⁽⁷⁷⁾ mis on loetletud käesoleva otsuse meetme kirjeldust käsitlevas jaotises.

i) 16. juuli 1980. aasta seadusega antakse riigile olulised eesõigused: ametikohustustest lähtuva makse tegemine ja piisavate vahendite loomine

- (157) Nagu meetme kirjelduses täpsustatakse, sätestatakse 16. juuli 1980. aasta seaduses: „kui omavalitsuse või asutuse nõuandeorgan ei ole kõnealuseid ressursse eraldanud või loonud, teeb [...] järelevalveasutus vajaduse korral seda ametikohustustest lähtuvalt.” Samuti täpsustatakse 12. mai 1981. aasta määruses, mida ei ole selle punktiga seoses 2008. aasta määrusega muudetud, et riigi esindaja või järelevalveasutus „eraldab vajaduse korral vajalikud vahendid muudeks kuludeks ettenähtud ja veel kasutamiseks vabasid vahendeid vähendades või siis tulusid suurendades”.
- (158) Seega osutatakse 16. juuli 1980. aasta seaduses ja selle rakendusmäärustes sellele, et riigiasutuste võlgade sissenõudmise puhul on pädev instants riik. Peale selle antakse seadusega riigile olulised eesõigused: ametikohustustest lähtuva makse tegemine ja piisavate vahendite loomine.
- (159) Prantsusmaa ametiasutused ei nõustu väitega, mille kohaselt võiksid osutatud vahenditeks olla riigi ressursid. Nagu liikmesriigi märkusi käsitlevas osas osutatud,⁽⁷⁸⁾ on Prantsusmaa ametiasutused seega seisukohal, et 16. juuli 1980. aasta seadusega antakse järelevalveasutusele ainult asendamise õigus. Sellel alusel võiks järelevalveasutus kasutada ainult neid pädevusi, mis ei hõlma riigieelarve kasutamise võimalust. Sellise tõlgenduse toetuseks tsiteeritakse 16. juuli 1980. aasta seaduse ettevalmistustööd, doktriini artikleid ning riiginõukogu otsuseid Campoloro kohtuasjas. Prantsusmaa ametiasutused tunnistavad siiski, et 1980. aasta seadusega ei ole põhimõtteliselt keelatud riigi rahaline sekkumine kõnealuse avalik-õigusliku isiku toetuseks.
- (160) Komisjon tunnustab, et õigusaktidega ei ole selgesõnaliselt ette nähtud riigi kohustust maksta finantsraskustes riigiasutusele erakorralist toetust. See ei lükka mingil moel ümber kaudse garantii olemasolu tõendust.
- (161) Samuti tunnustab komisjon, et esmalt eraldatakse sel eesmärgil asutuse omavahendid. See ei takista tõdemast, et kui omavahendid on ammendunud, saab võlgades oleva riigiasutuse kohustusi katta ainult riigi ressurssidest⁽⁷⁹⁾. See tõdemus on kooskõlas asjaoluga, et garantiimehhanism on subsidiaarne, kus võlgniku vahendid võetakse kasutusele enne garantii andja omi.
- ii) 16. juuli 1980. aasta seaduse ja selle rakendusmeetmetega ei nähta ette likvideerimismenetlust koos kohustuste kadumisega; vara puudujääk kas kaetakse või on see ainult ajutine olukord
- (162) Järgmisena hakkab komisjon uurima Prantsusmaa ametiasutuste tõlgendust, mille kohaselt võiks 16. juuli 1980. aasta seadusega kindlaksmääratud menetluse tagajärjel teatavate võlausaldajate nõuded kaduda ilma edasi-kaebamisõigusega⁽⁸⁰⁾ ning nende olukord on seega samaväärne juriidilistele menetlustele alluvate ettevõtjate võlausaldajate omaga.
- (163) Komisjoni ekspert osutab⁽⁸¹⁾ asjaolule, et 16. juuli 1980. aasta seadus ja selle rakendusmäärus kalduvad näitama, et varade puudujäägi korral on valida ainult kahe võimaluse vahel: järelevalveasutus eraldab vajalikud vahendid või siis lükatakse maksmine edasi. Menetlusega seoses ei osutata kordagi sellele, et varade püsiva puudujäägi korral menetlus peatatakse.
- (164) Kui 16. juuli 1980. aasta seaduse ja selle rakendusmeetmetega on ette nähtud vara puudujäägi olukord, peetakse sellist olukorda kuni lisavahendite loomiseni üksnes ajutiseks, mis on õigusaktides ainus kavandatav lahendus. Ühelgi juhul ei nähta ette, et lisavahendite loomine oleks võimatu või et nendest omakorda ei jätku. Pärast seda vahendite loomise etappi teeb pädev asutus õigusaktide kohaselt ametikohustustest lähtuva makse. Eespool osutatud 1989. aasta ringkiri on vara puudujäägi küsimuses veelgi täpsem, rõhutades selle tingimata ajutist iseloomu, kuna sellisel juhul on vaja võlausaldajale teatada hiljem makstava summa suurus. Komisjoni eksperdi seisukoha järgi „võivad võlausaldajad õigusaktide lugemisel saada kindlust selle suhtes, et kui nende nõudeid ei rahuldada kohe, tehakse seda hiljem”.
- (165) Samuti märgib komisjoni ekspert õigesti, et Prantsuse õigusega ette nähtud menetlus on ainult nõuete sissenõudmise menetlus, välistades likvideerimismenetluse. Eraõiguslike asutuste puhul on maksejõuetus õigusaktides seostatud likvideerimisega. Seega võib maksejõuetuse risk käivitada saneerimismenetluse⁽⁸²⁾ ning likvideerimist on selgesõnaliselt käsitatud maksejõuetuse tagajärjena⁽⁸³⁾. Seevastu avalik-õiguslike isikute puhul üldiselt ning eelkõige riigiasutuste puhul jätvad seadusandja ja reguleeriv asutus maksejõuetuse olukorda varjates ning seda kuidagi likvideerimisega seostamata võlausaldajatele mulje, et nende nõuded on piiramatult tagasimakstavad, vajaduse korral kolmanda isiku, näiteks riigi poolt.

- (166) Lõpuks märgib komisjoni ekspert, et pärast menetluse algatamise otsust toimunud 2008. aasta reformi tagajärjel ei ole Prantsusmaa ametiasutused täpsustanud, et eraldatavad vahendid peavad olema riigiasutuse enda omad ning et nendega ei tohi olla seotud riigi ressursid. Ometi oleks selline täpsustus võinud võlausaldajatele olla tugevaks signaaliks ajal, kui komisjoni algatatud menetlused seostasid riigigarantii selgesõnaliselt õigusaktide puuduliku sõnastusega. Asjaolu, et seda selgitust ei esitatud, kinnitab arvamust, mille kohaselt ei soovi Prantsuse riik tunnistada, et võib vajalikud vahendid leida ise.
- (167) 27. oktoobri 2009. aasta kirjas jäävad Prantsusmaa ametiasutused seisukohale, et komisjoni eksperdi kinnitus, mille kohaselt „võivad võlausaldajad õigusaktide lugemisel saada kindlust selle suhtes, et kui nende nõudeid ei rahuldata kohe, tehakse seda hiljem”, põhineb õigusaktide erapoolikul lugemisel, millega – lisaks sellele, et tegemist on madalama taseme eeskirjadega (ringkirjadega) – ei ole kuidagi sätestatud asutuse omavahendite võimalik asendamine riigi vahenditega. Miski ei keela peatada nende riigiasutuste tegevust, kelle võlausaldajatel ei õnnestu oma laene tagasi saada. Muu hulgas leiavad Prantsusmaa ametiasutused, et riigiasutused võivad jätta oma võlad tagasi maksmata, ilma et nad peaksid seejuures automaatselt olema maksejõuetuse olukorras.
- (168) Järgmisena hakkab komisjon uurima, kas õiguslikus mõttes on võimalik olukord, mille puhul peatatakse sellise riigiasutuse tegevus, kellel on jõustunud kohtuotsusega välja mõistetud teatav rahasumma, ning mille puhul võlanõuet kunagi ei rahuldata, nagu väidavad Prantsusmaa ametiasutused. 16. juuli 1980. aasta seaduse ja selle rakendusmeetmete sätted panevad kohustuse riigile. Võlausaldaja jaoks kõige ebasoodsama stsenaariumi korral peab riik nende õigusaktide alusel teatama võlausaldajale hiljem makstava summa. Juhul kui asjaomane summa jääb seejärel maksmata, on võlausaldajal alati võimalus rakendada riigi vastutust (seda punkti käsitletakse käesoleva otsuse 3. jaotises). Nendel tingimustel ei jäetaks ettevõtja tegevuse peatamise teoreetilise võimaluse korral võlgu mingil juhul sisse nõudmata. Muu hulgas ei esitanud Prantsusmaa ametiasutused sellise olukorra kohta ühtegi konkreetset näidet.
- (169) Nendele elementidele tuginedes jäeldab komisjon, et:
- 16. juuli 1980. aasta seaduse ja selle rakendusmäärustega kindlaksmääratud konkreetne menetlus on ainult võlgade sissenõudmise menetlus, millest on välja jäetud likvideerimismenetlus; selle menetluse kohaldamise tulemusel nõue ei kao, samas kui likvideerimismenetluse kohaldamise tulemusel toob vara puudujäägi tõttu ilma sanktsioonideta menetluse lõpetamise otsus võlausaldajate jaoks kaasa selle, et nad ei saa otsust edasi kaevata;
 - kuna 16. juuli 1980. aasta seaduses ja selle rakendusmäärustes nähakse ette maksekorralduse tähtaja edasilükkamine ning samas ei käsitleta neis mitte ühelgi juhul maksejõuetuse võimalust, jätavad need võlausaldajatele mulje, et nende avalik-õigusliku juriidilise isiku vastu esitatud nõude rahuldamiseks on vajalikud vahendid alati olemas;
 - sellest jäeldub, et vara puudujäägi katab vajaduse korral riik, või on selline olukord ainult ajutine. Seevastu ei näe ükski likvideerimismenetlus ette võimalust, et maksejõuetu isiku võlgade eest peaks vastutama kolmas isik, välja arvatud juhul, kui tegemist on garantii andja või piiramatul vastutusega äriühinguga.
- iii) Riigi erakorraline toetus eesmärgiga võimaldada riigiasutusel oma kohustustega toime tulla on võimalik ning teatavate õigusaktidega tõepoolest ette nähtud
- (170) Selles osas märkis komisjoni ekspert järgmist:
- a) [...] (*)
- (171) Ilma et see oleks vajalik La Poste'i staatusest tuleneva garantii käsitamiseks riigiabina, sedastab komisjon, et La Poste'i omavahendid, mida likviidsusprobleemide korral kasutatakse, on piiratud. Prantsuse seadusandja on väga rangelt piiritletud nii varade võõrandamise⁽⁸⁴⁾ kui ka universaalse postiteenuse tariifide tõstmise⁽⁸⁵⁾. Võlgade tagasimaksmiseks täiendavate omavahendite leidmise probleem suurendab ebapiisavate varade korral riigi sekkumise vajadust. Esiteks, nn ühendatud anumate põhimõtte kohaselt suurendab võimatus saada vahendeid varade võõrandamise teel muude garantiimehhanismide (ettemaksed, riigi vastutuse rakendamine jne) kasutamise sagedust. Teiseks, kui seadusandja näeb ette vara kaitsmise korra, võib see toetada vaidlusi riigi mittesüüalise vastutuse üle La Poste'i võimaliku kohustuste mittetäitmise korral⁽⁸⁶⁾.

(172) Oma 27. oktoobri 2009. aasta kirjas vaidlustavad Prantsusmaa ametiasutused La Poste'i omavahendite kasutuselevõtu võimatuse

— varade võõrandamise puhul on riigil vaba voli oma äranägemise järgi hinnata, kas ta peab teatavat vara avaliku teenuse osutamiseks vajalikuks või mitte; pealegi, isegi kui riik on sellise võõrandamise vastu, ei tähenda see sugugi, et ta peab selle garantiimehhanismide kaudu hüvitama; tegelikult ei ole riik kunagi vaidlustanud varade võõrandamist 2. juuli 1990. aasta seaduse artikli 23 alusel, mis muu hulgas vananes pärast seda, kui La Poste toetas 2005. aastal peaaegu kogu oma kinnisvaraga (sealhulgas postkontoritega) üht tütaretevõtjat, kelle suhtes seda eelneva loa saamise korda ei kohaldata;

— universaalse postiteenuse tariifide tõstmise puhul märgivad Prantsusmaa ametiasutused, et ARCEP ei määra kindlaks tariife, vaid ülemmäära ainult La Poste'i sellise tegevuse jaoks, mille raames La Poste'i tariifid vabalt kujunevad (välja arvatud postmarkide hind, mille määrab ülemmäära arvestades kindlaks postiteenuste eest vastutav minister); muu hulgas võib tõdeda, et ARCEPil oleks keeruline keelduda üksuse eksisteerimise ja selle avalike teenuste osutamise tagamise eesmärgil tariife tõstmast; lõpuks, ülemmäär hõlmab ainult reguleeritud sektorit, mis annab vähem kui poole La Poste'i kontserni põhitegevustulust.

(173) Komisjon võtab teadmiseks Prantsusmaa ametiasutuste täpsustused ja teeb kaks märkust:

— Prantsusmaa ametiasutused on seisukohal, et isegi kui riik oleks võõrandamise vastu, ei tähendaks see sugugi garantii andmist. Sellegipoolest tunnustasid nad (isegi kui nad vaidlustasid selle, et La Poste võiks sellest kasu saada), et riigi esindaja peab 16. juuli 1980. aasta seadusega sätestatud menetluse täitmisel järgima avaliku teenuse osutamise järjepidevuse nõuet, ⁽⁸⁷⁾ mis võiks kaasa tuua riigi mittesiüüliste vastutuse võrdsuse põhimõtte rikkumise eest avalikõiguslike koormiste kandmisel, nagu alljärgnevat tõendatakse ⁽⁸⁸⁾;

— kuivõrd La Poste'i võlausaldaja ei saa oma nõude rahuldamiseks pöörduda mõne teise La Poste'i kontserni kuuluva äriühingu poole, tuleks uurida reguleeritud sektori ja reserveeritud sektori osakaalu La Poste'i käibes ning mitte La Poste'i kontserni käibes.

Arvestades reguleerimise ulatust Prantsusmaal, ⁽⁸⁹⁾ on selge, et reguleeritav tegevus moodustab riigiettevõtja La Poste'i tegevuses ülekaaluka osa. Seega tuleb suure osa La Poste'i tegevuse tarifitseerimisel arvesse võtta ülemmäära; peale selle määratakse reserveeritud teenuste tariifid kindlaks ministri määrusega.

β) teatavaid riigieelarve eesmärke ja programme võiks kasutada selleks, et aidata riigiasutusel oma laene tagasi maksta

(174) Komisjoni ekspert osutas järgmistele programmidele:

— programm nr 823, „Ettemaksed riigist eraldiseisvatele ja avalikke teenuseid haldavatele asutustele”; selle programmi eesmärk on „võimaldada riigil teha ettemakseid mitmesugustele riigist eraldiseisvatele ja avalikke teenuseid haldavatele organitele” ⁽⁹⁰⁾. „Sellised ettemaksed on ette nähtud kiireloomuliste olukordade lahendamiseks, olgu siis tegemist avaliku tegevuse järjepidevuse tagamise või teatava meetme rakendamisega kiirendatud korras. Samuti võimaldavad need ajutiselt katta ettenägematu likviidsusvajaduse, mida hiljem hakatakse järjepidevalt katma kindlatest vahenditest. Seega võimaldavad need vältida pangapoolset või pankadevahelist rahastamist ning samal ajal riigiasutuste võla killustumise või intressikoormuse suurenemist.”

— eesmärk „Riigi rahaline toetus” hõlmab kaht programmi: „Riigi rahalise toetusega kapitalitehingud” (programm nr 731) ning „Riigi ja riigiasutuste võla-koorma likvideerimine” (programm nr 732). Viimases programmis kavandatakse meetme nr 01 raames „kapitali, omavahendite, aktsionäride ettemaksete ja nendega samaväärsete laenude suurendamist”.

(175) Nende ettemaksete jaoks on eraldatud suures summas vahendeid. Programmi nr 731 alusel on selgesõnaliselt ette nähtud 85 miljoni euro suurune reserv. Programmi nr 732 meetme nr 01 maksete assigneeringud ulatuvad 660 miljoni euron. Programmi nr 823 maksete assigneeringud ulatuvad 50 miljoni euron.

(176) La Poste'i rahaliste raskuste korral võiks riik La Poste'i abistamiseks kasutada neid programme. Ühegi dokumendiga ei ole piiratud võimalust teha ettemakseid avalikõiguslikele tööstus- ja äriasutustele, kes on seotud majandustegevusega konkurentsipõhises sektoris.

- (177) 27. oktoobri 2009. aasta kirjas täpsustavad Prantsusmaa ametiasutused, et nad ei ole kunagi vaidlustanud seda, et riigiasutused võivad muu hulgas saada riigilt ettemakseid, kuid et see ei anna neile mingit õigust kasutada riigi eelarvet; nagu komisjoni ekspert osutas, võib aktsionäride ettemaksete süsteemi puhul kasutada kõiki riigi rahalisi toetusi olenemata õiguslikust vormist, mistõttu ei ole võimalik järeldada, et see kehtib ainult avalik-õiguslike tööstus- ja äriasutuste puhul; vastupidiselt komisjoni eksperdi väitele võetakse nende ettemaksete puhul samuti täielikult arvesse ühenduse piiranguid, kuivõrd need on seotud teadliku investori loogikaga.
- (178) Komisjon järeldab, et:
- Prantsuse õigusaktides on riigil lubatud nõustuda või isegi kutsutakse riiki nõustuma riigiasutustele likviidsusprobleemide korral abi andmisega, eelistades seda võimalust tavapärastele pangalaenuudele; juurdepääs neile vahenditele ei sõltu kuidagi riigiabi käsitlevate eeskirjade eelnevast järgimisest; selline toetus võib endast kujutada 16. juuli 1980. aasta seaduses osutatud lisavahendeid;
 - nendest õigusaktidest on teadlikud võlausaldajad, kes võivad seega põhjendatult eeldada, et järelevalveasutusel on võimalik leida nende nõuete rahuldamiseks vajalikke vahendeid;
 - siiski ei ole La Poste'il nende vahendite kasutamise õigust.
- (179) Võttes arvesse, et:
- 16. juuli 1980. aasta seaduse ja selle rakendusmeetmetega ei ole ette nähtud likvideerimismenetlust, mis kaotaks õigused ja kohustused;
 - 16. juuli 1980. aasta seaduse ja selle rakendusmeetmetega ei nähta mingil viisil ette võimalust, et vahendeid ei ole võimalik eraldada;
 - eelarvedokumentidest ilmneb, et avalik-õiguslikele tööstus- ja äriasutustele võib kiireloomulise likviidsusvajaduse korral teha erakorralisi ettemakseid;
- leiab komisjon, et võimalus, et 16. juuli 1980. aasta seadusega sätestatud menetluse kohaldamise tagajärjel jääb võlausaldaja nõue rahuldamata, on ebatõenäoline.
- (180) Seevastu ei teinud komisjon kindlaks riigiasutuste otsese juurdepääsu olemasolu riigikassa arvelduskontodele, kui käsitada otsese juurdepääsuna avalik-õigusliku tööstus- ja äriasutuse võimalust võtta ise vastu otsus vahetult kasutada riigile kuuluvaid ja tema käsutusse antavaid vahendeid, ilma et oleks vajalik riigi sekkumine.
- iv) Prantsusmaa ametiasutuste ettepanek 16. juuli 1980. aasta seaduse rakendusmääruse selgitamiseks ei ole piisav
- (181) Kõigepealt rõhutab komisjon, et Prantsusmaa ametiasutused ei ole käesolevas jaotises analüüsitava 16. juuli 1980. aasta seadust muutnud. Seetõttu peab komisjon La Poste'ile antud garantii olemasolu uurimisel tingimata tuginema kehtivale õigusele ning mitte sellele, kas Prantsusmaa ametiasutuste ettepanekud, mida ei ole kinnitatud ning mille eesmärk on välistada igasuguse garantii olemasolu, on asjakohased või mitte. Sellest tulenevalt on käesolevas jaotises sisalduva komisjoni arutluskäigu peamine eesmärk täielikult kirjeldada komisjonis toimunud menetlust.
- (182) Eesmärgiga sätestada, et järelevalveasutuse eraldatavad vahendid võivad pärineda ainult omavalitsuse või riigiasutuse omavahenditest, tegid Prantsusmaa ametiasutused ettepaneku muuta 16. juuli 1980. aasta seaduse rakendusmäärust järgmisel viisil: „Kui märgukiri ei ole kõnealuseks tähtjaks tulemusi andnud, kirjendab riigi esindaja või järelevalveasutus asjaomase kulu raskustes oleva omavalitsuse või riigiasutuse eelarvesse. Vajaduse korral eraldab ta selle omavalitsuse või riigiasutuse eelarvest vajalikud vahendid muudeks kuludeks ettenähtud ja veel kasutamiseks vabasid vahendeid vähendades või siis tulusid suurendades” (muudatused on kaldkirjas).
- (183) Komisjon osutab siiski, nagu juba menetluse algatamise otsuse punktis 58, et need õigusaktid ei välista ei praeguses redaktsioonis ega ka Prantsusmaa ametiasutuste kavandatavas muudetud redaktsioonis seda, et vahendite eraldamine võiks toimuda tulude suurendamise teel, mille on eelnevalt võimalikuks teinud toetus või kapitalisüst riigi ressurssidest.

(184) Järgmisena hakkab komisjon uurima võlausaldaja edasi-kaebamisvõimalusi ebatähtsuse juhul, kui 16. juuli 1980. aasta seadusega kindlaksmääratud menetlus ei võimalda tema nõudeid rahuldada. Eelkõige uurib komisjon riigi vastutuse rakendamise korda, et teha kindlaks, kas sellel on garantiimehhanismi tunnuseid.

3) riigiasutuste võlgade sissenõudmise menetluses riigi vastutuse rakendamisel on kõik garantiimehhanismi tunnused

(185) Prantsusmaa ametiasutuste arvates ei saa riigi vastutust põhimõtteliselt rakendada, olgu see süüline või mitte⁽⁹¹⁾. Prantsusmaa ametiasutused tunnistavad siiski, et avaliku teenuse osutamise järjepidevuse nõude olemasolu korral ning juhul, kui riigi esindaja peab 16. juuli 1980. aasta seadusega kindlaksmääratud menetluse rakendamisel sellise nõudega arvestama, võib kohus anda korralduse maksta võlausaldajale hüvitist. Siiski ei oleks sellise võimaluse korral hüvitisel muud mõju kui see, et võlausaldaja asetataks olukorda, milles ta oleks olnud ka tavaõiguse kohaldamise korral; seega ei anta võlausaldajale ühtegi eelist.

(186) Komisjon märgib siiski, et tavaõiguses ei saa võlausaldajad, vähemalt tagatiseta võlausaldajad, põhimõtteliselt tagasi kogu oma laenu. Peale selle ei maksa kolmandad isikud likvideerimisele mineva äriühingu võlgu, nagu kõnealusel juhul.

(187) Samuti jäävad Prantsusmaa ametiasutused seisukohale, et ühelgi juhul ei saa riigi vastutuse rakendamise teel võlausaldajate jaoks avanenud hüvitise saamise võimalusi samastada teatavas vormis garantiiga.

(188) Komisjon leiab siiski ja ka näitab seda alljärgnevalt, et riigi (süüline või mittesüüline) vastutuse rakendamine 16. juuli 1980. aasta seaduses osutatud avalik-õiguslike isikute võlgade sissenõudmise menetluse rakendamisel on ühenduse õiguse tähenduses võrdne garantiimehhanismiga, kuna sellega tagatakse võlausaldajatele nende nõuete tagasimaksmine, kohustades liikmesriiki seda tegema juhul, kui La Poste oma kohustusi ei täida. Pealegi tundub Euroopa Inimõiguste Kohtu praktika Campoloro kohtuasjas kehtestavat automaatset garantiid. Sel ajal, kui seda oli võimalik teha, ei piiranud Prantsusmaa ametiasutused neid vastutuse rakendamise või garantii andmise mehhanisme.

i) Varasem kohtupraktika: Campoloro kohtuasjas kehtestatud korra eripära

(189) Komisjoni ekspert osutab asjaolule, et kui enne Campoloro kohtuasja (mida analüüsitakse alljärgnevalt) püüdis 16. juuli 1980. aasta seadusele alluva avalik-õigusliku

isiku võlausaldaja kaasata riigi vastutust selle seadusega ette nähtud eesõigusi kasutades, tegi halduskohus vahet kaht liiki kahjul. Esiteks kandis võlausaldaja kahju seoses sellega, et tema nõuet ei rahuldatud ning see kahju oli tingitud ainult võlgniku maksejõuetusest. Teisest küljest võis võlausaldaja kanda eraldi kahju seoses sellega, et ei rakendatud riigi eesõigusi (hilinemine, soovimatus, menetluse algatamisest keeldumine, menetluste osaline rakendamine jne). Kõnealust teist liiki kahju hindamisel ei võetud arvesse võlasumma suurust, vaid pigem hinnati seadusega ette nähtud eesõiguste hilisema kasutamise või nende kasutamise keeldumise maksumust. Sellise seisukoha võttis Lyoni teise astme halduskohus Campoloro kohtuasjas⁽⁹²⁾.

ii) Riiginõukogu 2005. aasta otsus Campoloro kohtuasjas

(190) Komisjoni eksperdi arvates märgib riiginõukogu otsus Campoloro kohtuasjas esimest pöördepunkti seoses sellega, et üks kõnealuses otsuses esitatud hüpoteesidest ei ole enam vastutuse rakendamise juhtum, vaid toimib garantiimehhanismina.

(191) Kõigepealt tuleb meelde tuletada riiginõukogu 18. novembri 2005. aasta otsuse nr 271898 põhjendust põllumajandusliku äriühingu Campoloro kohtuasjas:

„Võttes arvesse, et nende sätetega soovis seadusandja anda riigi esindajale juhul, kui kohalik omavalitsus ei suuda tagada jõustunud kohtuotsuse täideviimist, ning pärast sellekohase märgukirja saatmist volituse asendada kõnealuse omavalitsuse organeid, et eraldada või luua vahendeid, mis võimaldaksid seda kohtuotsust täies ulatuses täita; et sel eesmärgil peab riigi esindaja võtma kohtuniku kontrolli all vajalikud meetmed, võttes arvesse omavalitsuse olukorda ja üldisi huve; et paljud kõnealused meetmed hõlmavad võimalust müüa omavalitsusele kuuluvat vara, juhul kui see vara ei ole vajalik kõnealuse omavalitsuse vastutuse alla kuuluva avaliku teenuse osutamise nõuetekohaseks toimimiseks; et juhul, kui prefekt ei kasuta talle seadusega antud eesõigusi või teeb seda hooletult, on kohaliku omavalitsuse võlausaldajal õigus esitada nõudeid riigi vastu järelevalve teostamisel tehtud raske eksimuse tõttu; et juhul, kui seoses kohaliku omavalitsuse olukorraga, eelkõige selle likviidusprobleemidega, või siis üldiste huvide tõttu võis prefekt õiguspäraselt keelduda teatavate meetmete võtmisest kohtuotsuse täieliku täitmise tagamiseks, võib sellest kohaliku omavalitsuse võlausaldaja jaoks tulenev kahju peale selle kaasa tuua avaliku võimu vastutuse, kui sellisel kahjul on ebatavaline ja eriline iseloom.”

- (192) Seega kehtestab riiginõukogu kahesuunalise mehhanismi.
- (193) Esiteks loob see riigi vastutuse korra, mis põhineb ainult 16. juuli 1980. aasta seaduse ja selle rakendusmeetmetega loodud eesõiguste kasutamata jätmisel. Tegemist on raske süü korral rakendatava vastutusega. Raske süü valimist võib põhjendada sooviga mitte kanda võlgades oleva omavalitsuse võlgu automaatselt riigile üle. Teadlik kommentaator ⁽⁹³⁾ arvab, et „kui prefekt võtab meetmeid lisavahendite eraldamiseks ning need meetmed osutuvad omavalitsuse võlgade suurust arvestades ebapiisavaks, leiab kohus tõenäoliselt, et mingil juhul ei ole tegemist raske eksimusega”. Sellisel juhul on vastutus raske süü korral tavapärase ning see ei toimi garantiimehhanismina võlgades oleva organi maksejõuetuse korral, kuna see ei saa leevendada maksejõuetuse olukorda.
- (194) Teiseks nähakse kohtuotsuses ette kaks võimalust mittesüüalise vastutuse rakendamiseks.
- (195) Esimese võimaluse kohaselt võis „prefekt üldiste huvide tõttu õiguspäraselt keelduda teatavate meetmete võtmisest kohtuotsuse täieliku täitmise tagamiseks”. Sellisel juhul on tegemist tüüpilise üldiste huvide põhjendusel juhtimisest hoidumise juhtumiga, mille korral rakendatakse vastutust võrdsuse põhimõtte rikkumise eest avalik-õiguslike koormiste kandmisel. Võlgnik ei ole teoreetiliselt maksejõuetu, kuid riik otsustab üldiste huvide tõttu tema võimalikke vahendeid mitte amendada. Sellises olukorras ei ilmne garantiimehhanismi, kuna võlausaldajale tekitatud kahju tuleneb riigi otsusest ning mitte võlgniku maksevõime olukorrast. Sellegipoolest on asjaolud garantiimehhanismi omadega identsed.
- (196) Seevastu teine mittesüüalise vastutuse rakendamise võimalus on garantiimehhanismile lähedasem. Riiginõukogu leiab, et „juhul, kui seoses kohaliku omavalitsuse olukorraga, eelkõige selle likviidsusprobleemidega [...] võis prefekt õiguspäraselt keelduda teatavate meetmete võtmisest kohtuotsuse täieliku täitmise tagamiseks, võib sellest kohaliku omavalitsuse võlausaldaja jaoks tulenev kahju kaasa tuua avaliku võimu vastutuse, kui sellisel kahjul on ebatavaline ja eriline iseloom”. Selgub, et vastutuse rakendamise aluseks on ainuüksi võlgnikust omavalitsuse rahaline olukord. Valides mittesüüalise vastutuse rakendamise korra, hõlbustab see võlausaldaja tõendamiskohustuse täitmist, kuna ta peab lihtsalt tõendama vastutuse tekkimise alust, põhjuslikku seost ja kahju olemasolu.
- (197) Komisjoni eksperdi arvates ilmneb sellise vastutuse rakendamise korra ja garantiikorra puhul kaks sarnasust. Esiteks, vastutuse tekkimise alust ei saa objektiivselt omistada riigile, kuna tegemist on võlgnikust organi olukorraga – vastutuse rakendamise kord põhineb samal alusel kui garantiimehhanism, nimelt võlgniku maksejõuetusel. Teiseks, kahju, millele riiginõukogu ilma mis tahes muu märketa osutab, tundub olevat laenu enda tagasimaksmata jätmine, mis on ka garantii rakendamise aluseks.
- (198) Loomulikult piirab riiginõukogu riigi vastutuse rakendamise ebatavaliste ja eriliste kahjudega. Komisjoni eksperdi arvates võib ebatavalise iseloomu puhul kasutada välis-tavat meetodit. Võlg võib olla vähetähtis ning võib õigus-päraselt eeldada, et see ei põhjusta riigiasutuse (eelkõige La Poste'i) maksejõuetust. Teisalt võib võlg olla väga suur ning sellest tuleneb kahju ebatavaline iseloom. Kahju erilise iseloomu puhul võib eeldada, et neid riigiasutuste võlausaldajaid, kes on andnud suure laenu, ei ole palju. Seetõttu ei ole riiginõukogu otsusega kehtestatud piirang tegelikult piiranguks, kuivõrd võib eeldada, et see seondub ainult suurte nõuetega ning et sellisel juhul on kahju alati ebatavaliselt suur.
- (199) Muu hulgas järgib seda tõlgendust ka kõige teadlikum doktriin. Eespool osutatud P. Boni kommentaaris leitakse: „võttes arvesse ilmset ebaproportsionaalsust summa vahel, mille kohus omavalitsuselt välja mõistis, ning viimase tagasihoidlike omavahendite vahel, on prefekt käesoleval juhul tõenäoliselt kehtivaid eeldusi arvestades teatavas mõttes väljapääsmatus olukorras, kuivõrd on kahtlane, kas ta suudab eraldada piisavalt vahendeid, mis võimaldaksid omavalitsusel oma võla täies ulatuses tagasi maksta. Kindlasti nõuab erapooletuse põhimõtte, et kaks kaebuse esitanud äriühingut saaksid pärast nii paljusid aastaid hüvitist.” „See muudab riigi kõnealusest [omavalitsuse] ebapädevusest tingitud kahju puhul kohustatud kindlustusandjaks.” Komisjoni eksperdi arvates ei ole asjakohane termin mitte „kindlustusandja”, vaid pigem „kohustatud garantiandja”
- (200) C. Landais ja F. Lenica, kes olid põllumajandusliku äriühingu Campoloro kohtuotsuse lugemise ajal riiginõukogu dokumentatsiooniosakonna juhatajad, rõhutavad oma protokollides selle kohtuasja kohta ⁽⁹⁴⁾ kõnealuse teise võimaluse erakordsust ning keelduvad tõlgendamist seda nii, nagu kantaks sellega kohalike omavalitsuste võlad riigile üle. Komisjoni ekspert rõhutab teisalt, et kui tõlgendamine on vaieldav, tuleb seda ette näha kohtuotsuse lugemise ajal. Kommentaari lõpp on paljastav – kommentaatorid käsitlevad erakorralist laenu või toetust. Seega võib täheldada, et need, kes keelduvad samastamast vastutuse rakendamise ja garantiimehhanismi korda, kasutavad lõpuks muid garantiimehhanismi võimalusi (toetus).

- (201) Samuti lükkab komisjoni ekspert kõrvale D. Labetoulle'i hinnangu, mis on esitatud haldusõiguses mittesüülist vastutust käsitlevas artiklis, ⁽⁹⁵⁾ mida Prantsusmaa valitsus oma märkustes tsiteerib. Autor märgib, et riiginõukogu otsustas Campoloro kohtuasjas, et prefekti õiguspärane otsus ainuüksi „võib kaasa tuua riigi vastutuse”. Sellest tulenevalt puudub tema arvates igasugune automaatsus. Komisjoni eksperdi arvates ei saa sellise tõlgendamisega nõustuda. Riiginõukogu otsuses märgitakse tõepoolest, et prefekti otsus võib kaasa tuua riigi vastutuse, „kui [...] kahjul on ebatavaline ja eriline iseloom”. Ebakindel ei ole mitte vastutuse olemasolu ja selle rakendamise põhimõte vastutuse tekkimise aluseks olevate elementide olemasolu korral, vaid see, et sellisel kahjul peavad olema teatavad iseloomulikud tunnused. Nagu eespool ilmnes, ei ole juhul, kui kahju on eriline ja ebatavaline, vastutuse rakendamiseks ühtegi takistust. Seega on vastutuse rakendamisel isegi põhimõttelisel tasandil olemas automaatsus, millel on kõik garantiimehhanismi tunnused.
- (202) Lõpuks osutab komisjoni ekspert asjaolule, et ükski Campoloro kohtuasja kommenteerija ei näe ette võimalust, et võlanõue võiks jääda maksmata.
- (203) Komisjoni ekspert järeldeb, et eespool osutatud riiginõukogu otsus Campoloro kohtuasjas kehtestas vastutuse rakendamise korra, millel on garantiimehhanismi tunnused.
- iii) Euroopa Inimõiguste Kohtu otsus Campoloro kohtuasjas
- (204) Euroopa Inimõiguste Kohus lõpetas oma 6. detsembri 2006. aasta otsusega kohtuasjas Campoloro sadama fondivalitseja ja põllumajanduslik äriühing Campoloro v. Prantsusmaa ⁽⁹⁶⁾ Campoloro kohtuasja, tehes riigi vastutavaks kõikide laenude eest, mille pidi kaebuse esitanud äriühingutele tagasi maksuma Santa-Maria-Poggio kommun. Kohtuasjast nähtub, et Prantsuse riigi vastutuse rakendamist kõnealusel juhul saab samastada kaudse garantii andmisega riigiasutuste kohustuste suhtes ning et see ei ole seotud ühegi kahjutingimusega.
- (205) Kohtu ees püüdsid Prantsusmaa ametiasutused tugineda ühest küljest sellele, et vastutuse tekkimise alust ei saa omistada riigile, ning teisest küljest sellele, et juriidilistest isikutest riigiasutustel ei ole riigigarantiid. Võib lugeda, et „[Prantsuse valitsus] leiab, et kohtuotsuste täielikku täitmist on edasi lükanud üksnes objektiivsed põhjused, mis on seotud ainuüksi sellega, et kommunil ei olnud võimalik eraldada piisavalt vahendeid”; „Seega on valitsus seisukohal, et langetatud kohtuotsuste täitmata jätmine ei tulene riigiasutuste, riigi või kommunu tahtlikust kõrvalhoidumisest. Vahendite puudumine ei ole ettekääne, vaid võlgnikust juriidilise isiku maksejõuetusest tingitud tegelikkus”; „Laenu maksmata jätmine tuleneb ainult kommunu rahalistest raskustest ning need asjaolud ei tundu teda oma kohustustest vabastavat ega kannata tema laenu üle riigile (EÜ, Batz sur Meri kommun, 25. september 1970). Riigi õiguses ei leidu ühtegi õiguslikku alust, mis võimaldaks asendada kommunu hüvitiste maksimise riigiga. Selline asendamine ei saa põhineda ka konventsiooni artikli 6 lõikel 1, kuna selline lahendus oleks vastuolus juriidilise isiku mõistega, mis eeldab sõltumatust ja eraldiseisvat vara”. Kuigi Prantsuse valitsus püüdis rõhutada eespool osutatud erinevusi vastutuse rakendamise korra ja garantiimehhanismi vahel, ei kinnitanud kohus neid argumente lõpuks.
- (206) Tõenduse täiendamiseks tuleks tsiteerida ka hagejate argumente, mis kohtus vastupidiselt kinnitust leidsid.
- „Seega ei ole riigi õigusega ette nähtud ühtegi leevendavat sätet olukorra kohta, kus kommun peatab maksete tegemise”; „Riik ei saa eirata kohtuotsuste täideviimise kohustust, viidates kohalike omavalitsuste vahendite puudumisele või autonoomiale, mida ta ei ole veel suutnud tagada, kuna kommun ei suuda oma võlgu tagasi maksta. Seetõttu heidavad hagejad ette riigi suutmatust võtta vastu positiivseid meetmeid, mis oleksid kommunil võimaldanud oma rahalisi kohustusi täita”; „Hagejad märgivad, et riiginõukogu on oma 18. novembri 2005. aasta otsuses leidnud, et seadusandja soovis anda riigi esindajale juhul, kui kohalik omavalitsus ei suuda tagada jõustunud kohtuotsuse täideviimist, volituse asendada kõnealuse omavalitsuse organeid, et eraldada või luua vahendeid, mis võimaldaksid seda kohtuotsust täies ulatuses täita. Nendest Prantsuse riigi vigadest lähtudes taotleavad hagejad artikli 6 lõike 1 rikkumise tunnistamist ning sellest tulenevat hüvitust; see ei ole kuidagi vastuolus juriidilise isiku mõistega ega ka selle sõltumatuse ja eraldiseisva varaga.”
- (207) Lõpuks tegi kohus kindlaks Euroopa inimõiguste ja põhi- vabaduste kaitse konventsiooni artikli 6 lõike 1 rikkumise eelkõige järgmisel põhjendusel: „Seega tuleb need otsused täide viia, kuna kohus tuletab meelde, et riigiasutus ei saa kohtuotsusega nõutava võla maksimise ettekäändeks tuua vahendite puudumist (eespool osutatud Bourdovi kohtuotsuse punkt 30).”

- (208) Samuti tegi kohus kindlaks Euroopa inimõiguste ja põhi-
vabaduste kaitse konventsiooni esimese protokolli artikli
1 rikkumise: „Huvitatud isikute võimatus neid kohtuotsu-
seid täita kujutab endast esimese protokolli artikli 1
esimese lõigu esimeses lauses osutatud omandiõiguse
rikkumist. Valitsus ei ole seda rikkumist millegagi põhjen-
danud ning kohus leiab, et vahendite puudumisega ei saa
sellist tegemata jätmist õigustada (ibid).” „Kokkuvõttes
leiab kohus, et hagejatest äriühingud kandsid ja kannavad
endistviisi erilist ja äärmuslikku kahju, mis on tingitud
nende summade maksmata jätmisest, mida nad oleksid
pidanud saama eespool osutatud 10. juuli 1992. aasta
otsuste täitmise alusel. Seetõttu on rikutud esimese proto-
kolli artiklit 1.” Lõpuks tegi kohus riigile ülesandeks
kõikide võlgnikust kommuuni võlgade maksmise:
„Eespool esitatud argumente arvesse võttes leiab kohus,
et kostjaks olev riik peab tagama hagejatele või vajaduse
korral nende õigusjärglastele võlanõuete tasumise, millele
neil on õigus alates 10. juuli 1992. aasta Bastia haldus-
kohtu otsuste vastuvõtmisest (ibidem), tagades sealhulgas
käesoleva otsuse teatavaks tegemise kuupäevani kogu-
nenud intresside tasumise.”
- (209) Komisjoni ekspert järeldeb osutatud kohtupraktikast, et
riik peab katma riigiasutuste võlad.
- (210) Komisjoni arvates ilmneb sellest kolm olulist elementi:
- vastutus toimib kaudse garantiina. Ühest küljest on
Prantsuse riik kohustatud tasuma kogu võla ning
mingil viisil ei ole eristatud võlgnikust kohaliku
omavalitsuse maksejõuetusest ja riigile omistatavatest
võimalikest vigadest tuleneda võivad summad. Kasu-
tatud sõnastus väärrib esiletõstmist, kuna kohus ei
maini riigi võimalikku vastutust, vaid leiab, et riik
peab tasumise „tagama”. Selline sõnastus seondub
rohkem garantii kui vastutusega. Peale selle ei püüa
kohus mingil moel vastutuse tekkimise alust riigile
omistada ning piirdub ainult võlgniku maksejõuetu-
suga. Lõpuks, kohus kannab kogu süüdimõistetud
kommuunide võla üle riigile. Need elemendid
kalduvad näitama, et kõnealune vastutuse raken-
damise kord toimib tegelikkuses garantiimehhanismina.
Sellegipoolest märgitakse, et hagejad peavad kõige-
pealt saama nende võlanõuet tunnustava kohtuotsuse.
Muu hulgas on see garantii kaudne, kuna see ei
sisaldu üheski dokumendis. See tõendab, et riigi
õiguse kohast õiguslikku mehhanismi võib tõlgenda
kaudse garantiina;
 - vastutus hõlmab nende riigiasutuste võlgasid, kes
siiski on juriidilised isikud. Juriidilise isiku ja isikliku
vara olemasolule osutas selgesõnaliselt Prantsuse
valitsus, vaidlustades Prantsuse riigi vastutuse raken-
damist. Kohus lükkas selle väite tagasi;
 - riigigarantii kohaldamisala laieneb riigiasutustele.
Seega on garantii tihedalt seotud võlgniku avalik-
õigusliku staatusega.
- (211) Tuleb meelde tuletada, et Euroopa Inimõiguste Kohtu
otsus Campoloro kohtuasjas ei ole eraldiseisev ning järgib
väga levinud kohtupraktikat. Nii otsustas Euroopa
Inimõiguste Kohus oma 13. mai 1980. aasta otsuses
kohtuasjas Artico v. Itaalia,⁽⁹⁷⁾ et kui kohustuste mitte-
täitmine on omistatav muule isikule kui riigile, peab asja-
omane riik, kes on artikli 6 lõikega 1 ette nähtud tagatise
andja, käituma viisil, mis tagab hagejale selle artikliga
antud õiguse tegeliku kasutamise. Ka 19. märtsi 1997.
aasta otsuses nr 59498/00 kohtuasjas Bourdov v.
Venemaa otsustas kohus, et „riigiasutus ei saa oma
võlgade maksmata jätmisel tuua ettekäändeks vahendite
puudumist”.
- iv) Prantsusmaa ametiasutuste märkuste läbivaatamine
- a) Kohalike omavalitsuste ja riigiasutuste erinevust
käsitlev märkus
- (212) Prantsusmaa ametiasutuste arvates⁽⁹⁸⁾ ei ole komisjoni
eksperdi tõestus mingil moel kokkuvõttev ning piirdub
Campoloro kohtuotsuse eri tõlgenduste vastandamisega;
eelkõige ei ole selles eristatud riigiasutusi ja kohalikke
omavalitsusi, kuigi see on teatava võlanõude võimaliku
rahuldumata jäämise küsimuses keskse tähtsusega. Sellega
seoses kordavad Prantsusmaa ametiasutused oma
eksperdi seisukohta. Kõnealune ekspert seab kahtluse
alla eelduse, mis toetab Campoloro kohtupraktikale tugi-
nevat komisjoni arutluskäiku – komisjoni arutluskäik
põhineb kohalike omavalitsuste ja riigiasutuste samasta-
misel, kes mõlemad on riigist eraldiseisvad avalik-õigus-
likud juriidilised isikud. Neil kahte liiki üksustel ei ole
ühesugune põhiseaduslik staatus. Kohalike omavalitsuste
olemasolu on põhiseaduslik nõue ning riik on kohus-
tatud tagama nende allesjäämise. Avalik-õiguslikel
tööstus- ja äriasutustel ei ole samasugust põhiseaduslikku
staatust ja need võivad kaduda. Seega ei saa kohalike
omavalitsuste kohustuste mittetäitmist käsitlevat Campo-
loro kohtupraktikat kasutada riigiasutuste puhul.

- (213) Komisjon uurib järgmisena, kas põhiseadusest tulenev erinevus kohalike omavalitsuste ja riigiasutuste vahel võib seada kahtluse alla järeldused, mille komisjoni ekspert tegi lähtuvalt Euroopa Inimõiguste Kohtu ja riiginõukogu otsustest Campoloro kohtuasjas.
- (214) Komisjon sedastab, et Euroopa Inimõiguste Kohtu otsus ei põhine mitte asjaomase kohaliku omavalitsuse säilitamise vajadusel, vaid võlausaldaja õiguste, nimelt asja õiglase arutamise õiguse (Euroopa inimõiguste ja põhivabaduste kaitse konventsiooni artikli 6 lõige 1) ja omandiõiguse (esimese protokollil artikkel 1) kaitsmisel – võlausaldaja õigusi on rikutud sarnasel viisil, sõltumata sellest, kas võlgnik on riigiasutus või kohalik omavalitsus.
- (215) Riiginõukogu otsuse puhul tuleb teha vahet eraldiseisvatel vastutuse rakendamise kordadel:
- raske süü korral rakenduva vastutuse kord põhineb asjaolul, et riik jätab kasutamata talle 16. juuli 1980. aasta seadusega antud eesõigused – seega ei sõltu see sellest, kas võlgnik on kohalik omavalitsus või riigiasutus;
 - mittesüüalise vastutuse rakendamise kord põhineb kahel eeldusel:
 - a) esimese eelduse korral keeldub prefekt võtmast teatavaid meetmeid üldiste huvide tõttu – tegemist võib olla vajadusega säilitada kohalik omavalitsus või ka tagada avaliku teenuse osutamine. Prantsusmaa ametiasutuste ekspert rõhutab, et järjepidevuse nõue on seotud ainult teenuse osutamise, mitte aga seda haldava asutusega. Ometi võib avaliku teenuse osutamise järjepidevuse säilitamine lühiajalises perspektiivis, kuni avaliku teenuse osutamine kantakse üle asutusele, kes selle tagada suudab, tähendada prefekti jaoks teatavate meetmete võtmist, näiteks avaliku teenuse osutamiseks vajaliku vara säilitamist või vahendite suurendamist nõude tasumiseks. Muu hulgas tunnustavad Prantsusmaa ametiasutused, et riigi esindaja peab 16. juuli 1980. aasta seadusega kehtestatud menetluse täitmisel järgima avaliku teenuse osutamise järjepidevuse nõuet;
 - b) teise eelduse kohaselt võib mittesüüalise vastutuse rakendamise korda kasutada järgmisel juhul: „kui seoses kohaliku omavalitsuse olukorraga, eelkõige selle likviidsusprobleemidega [...] võis prefekt õiguspäraselt keelduda teatavate meetmete võtmisest kohtuotsuse täieliku täitmise tagamiseks, võib sellest kohaliku omavalitsuse võlausaldaja jaoks tulenev kahju kaasa tuua avaliku võimu vastutuse, kui sellisel kahjul on ebatavaline ja eriline iseloom”. Nagu eespool osutatud, on vastutuse tekkimise ainsaks aluseks võlgnikust asutuse finantsolukord. Seega võib tegemist olla nii riigiasutuse kui ka kohaliku omavalitsusega.
- (216) Kokkuvõtteks leiab komisjon, et põhiseadusest tulenev erinevus kohalike omavalitsuste ja riigiasutuste vahel ei lükka ümber komisjoni eksperdi Campoloro kohtupraktika põhjal tehtud järeldusi. Samuti märgib komisjon, et Prantsusmaa ametiasutused püüavad oma väidetega vaidlustada Campoloro kohtuasja asjakohasust käesoleval juhul, mis ei ole seotud kohaliku omavalitsusega, kuigi just nemad oma seisukoha kinnitamiseks sellele esimesena osutasid.
- β) Märkused aluse puudumise kohta riigi vastutuse rakendamiseks
- (217) Samuti on Prantsusmaa ametiasutustel raske mõista, millisel alusel võiks rakendada riigi mittesüüalist vastutust riigiasutuse kohustuste mittetäitmise korral, kuna riigi vastutust võib selles raamistikus rakendada ainult juhul, kui talle omistatav süü (sealhulgas tegevusest hoidumine) oli kahju otseseks põhjuseks, millega käesoleval juhul tegemist ei ole.
- (218) Komisjon sedastab siiski, et riiginõukogu ja Euroopa Inimõiguste Kohtu otsustes sätestatakse selgesõnaliselt, et riigi mittesüüalise vastutuse rakendamine on võimalik.
- γ) Märkused ebatavalise ja erilise kahju puudumise kohta
- (219) Lõpuks, Prantsusmaa ametiasutustel on raske mõista, miks peaks kohus käsitlema kahju „erilisena” niipea, kui see mõjutab kõiki asutuse võlausaldajaid, või „ebatavalisena” juhul, kui võlausaldajad on nõustunud andma laenu ebakindlas finantsolukorras olevale üksusele.

- (220) Komisjon märgib, et riiginõukogu kohtupraktikas piiritletakse riigi vastutuse rakendamist tõepoolest ebatavalise ja erilise kahju olemasoluga. Prantsusmaa ametiasutused kahtlevad, kas ebatavalise kahjuga saab tegemist olla juhul, kui võlausaldajad on nõustunud andma laenu ebakindlas finantsolukorras olevale üksusele. Selles osas märgib komisjon, et sellise argumendi eelduseks on garantii puudumine (ning võlausaldajate teadlikkus sellest), samas kui eespool esitatud arutluskäik tõendab vastupidist. Kui võlausaldajad oleksid garantii olemasolu suhtes kindlad, ei oleks asjaomase asutuse finantsolukord võlausaldajate jaoks nii oluline sellele asutusele laenuandmise üle otsustamisel või laenuitingimuste üle läbirääkimiste pidamisel. Muu hulgas tuleb silmas pidada, et laenuleping võis olla sõlmitud ajal, kui riigiasutus ei olnud raskustes või kui võlausaldaja ei saanud finantsraskustest mõistlikult teadlik olla. Igal juhul tuleb ebatavalise kahju mõistet käsitledes vaadata kaugemale küsimusest, kas asutus oli finantsraskustes või mitte, ning isegi küsimusest, kas asjaomast kahju kandsid kõik võlausaldajad või ainult üks. Mittesüülist haldusvastutust käsitleva kohtupraktika⁽⁹⁹⁾ kohaselt hinnatakse ebatavalise ja erilise kahju olemasolu seoses üldise huviga. Selleks et kahju oleks ebatavaline ja eriline, peab see kahju kannataja jaoks olema asjaomase üldise huviga võrreldes ebaproportsionaalselt suur. Komisjon järeldeb sellest, et kahju ebatavaline ja eriline iseloom kujutab endast kahtlemata omamoodi filtrit, mis võib takistada teatava hulga võlanõuete eest hüvitise maksmist, kuid et sellise filtri toimimise tõenäosus on seda väiksem, mida suurem on võlasumma. Lõpuks tuletab komisjon meelde, et ebatavalise ja erilise kahju olemasolu ei ole Euroopa Inimõiguste Kohtu praktikas tingimuseks seatud. Seetõttu võib põhimõtteliselt iga võlausaldaja saada kohtumenetluse järel riigilt oma nõuet katva hüvitise.
- v) Riigi vastutuse ja/või riigigarantii piiramise puudumine
- (221) Komisjon rõhutab, et nagu eespool osutatud, ei takista seadusandjal miski nägemast ette (nagu teatavate äriühingute puhul), et riik on avalik-õiguslike tööstus- ja äriasiutuste võlgade eest vastutav ainult oma esialgse panuse (või abi) piires. Eelkõige ei ole seadusandjal mingit takistust seada vastutuse piirang või siis lihtsalt täpsustada, et aktsionärist riik võib avalik-õigusliku tööstus- ja äriasiutuse võlgade eest vastutada ainult sellise süü või asjaolu korral, mis ei sõltu avalik-õigusliku tööstus- ja äriasiutuse maksejõuetusest ning on konkreetset riigile omistatav ning põhjustanud konkreetse kahju. Seega on seadusandjal võimalik takistada avalik-õiguslikele tööstus- ja äriasiutustele riigigarantii andmist ning piirata riigi vastutuse rakendamist võlausaldajate kantud kahjuga. Ometi ei ole Prantsusmaa ametiasutused neid täpsustusi teinud.
- vi) Komisjoni järeldused
- (222) Komisjon järeldeb alapunktide i–v põhjal, et praegu kehtiva Prantsuse õiguse kohaselt on võlausaldajal, kelle nõuet ei ole rahuldatud 16. juuli 1980. aasta seaduses sätestatud menetluste teel, õigus saada kogu rahuldamata võlanõudele vastav summa viimse abinõuna riigi vastutuse rakendamise abil, mis on vastupidine tavaõiguse kohase likvideerimismenetluse raames toimuvale, mille puhul võlausaldaja nõuete rahuldamine on piiratud kättesaadava vara väärtusega. Riigi vastutus on käsitatav garantiina. Prantsuse õiguses ei ole seda vastutust ühegi õigusaktiga piiratud. Kõnealune vastutus on oma põhi-olemuselt seotud võlgnikust asutuse avalik-õigusliku staatusega.
- vii) Analüüs, mis käsitleb Prantsusmaa ametiasutuste ettepanekut lisada lepingutesse asjaomane klausel
- (223) Kui komisjon võtaks vastu otsuse abi puudumise kohta, oleksid Prantsusmaa ametiasutused valmis laiendama oma garantii puudumist käsitleva märke lisamise ettepanekut kõikide laenulepingute suhtes. Prantsusmaa ametiasutuste arvates võimaldaks selline laiendamine välistada igasuguse riski rakendada riigi mittesüülist vastutust üksnes La Poste'i maksejõuetuse tõttu.
- (224) Kõigepealt soovib komisjon meelde tuletada, et põhjenduses 181 esitatud märkus on ilmselgelt kohaldatav käesoleva otsuse käesoleva jaotise suhtes. Nagu on osutatud menetluse algatamise otsuses, tunnustab komisjon muu hulgas, et tegemist on meetmega, mis võib piirata sellisele lepingule allakirjutanud võlausaldajate võimalusi saavutada oma võlanõude rahuldamine kohtu poole pöördumise teel. Komisjon kahtleb siiski selle lahenduse püsivuses, kuna vastuvõetava riskiga seotud erand on kohtupraktikaga kehtestatud reegel, mis võib veel muutuda (kohtupraktika muutumine on seda tõenäolisem, mida rohkem riigi mittesüüliste vastutuse rakendamise korra laiendamise suunas liigutakse). Vastuseks Prantsusmaa ametiasutuste märkustele rõhutab komisjon, et eespool osutatud märkustest lähtudes ei eita komisjon kogu Prantsusmaa ametiasutuste ettepaneku mõju, vaid osutab sellest tuleneva õigusliku raamistiku ebakindlusele.

B. La Poste'i ja/või selle kohustuste olemasolu säilitamise garantii

(230) Nagu alljärgnevalt tõendatakse, on võlausaldaja jätkuvalt kindel selles, et tema nõue ei kao, isegi kui ta ei suuda mõistliku aja jooksul ja pärast eelmises jaotises kirjeldatud menetluste kasutamist saavutada oma nõude rahuldamist. Eraõigusliku äriühingu kadumise korral võivad tema õigused ja kohustused kaduda koos sellega. Äriühingute likvideerimise menetluses ei anta mingit kindlust võlanõuete rahuldamise suhtes. Avalik-õiguslike asutuste olukord on teistsugune. Nagu eespool tõendatud, ei ole olemas ühtegi maksejõuetute riigiasutuste kadumise-likvideerimise menetlust, milles jäetaks nende võlad sisse nõudmata. Kui need asutused avaliku võimu otsusega kaovad, kalduvad praktika ja teatavad haldus-õiguse aluspõhimõtted näitama, et sel viisil kaduvate riigiasutuste õigused ja kohustused võtab alati üle teine üksus või vajaduse korral riik, ehkki see ei ole ühegi õigusaktiga selgesõnaliselt ette nähtud. Ei ole olemas avaliku võimu otsuse kohast riigiasutuse likvideerimise-kaotamise menetlust, millega kaasneks selle asutuse õiguste ja kohustuste kadumine. Seetõttu on iga võlausaldaja kindel, et võib oma võlanõude esitada mõne teise organi vastu ning et seega see nõue ei kao.

(231) See tõendus põhineb riigiasutusi mõjutava loomuliku arengu praktilisel uurimisel. Sellest komisjoni eksperdi tehtud uuringust nähtub, et riigiasutuste kohustused kantakse alati üle teisele juriidilisele isikule, kes ei saa sellest keelduda.

(232) Komisjoni ekspert eristas riigiasutuste kadumise puhul kolme põhjust: ⁽¹⁰¹⁾ 1) tegevuse lõpetamine, 2) missiooni kadumine ja 3) kõige sagedasem juhtum, missiooni ülekandmine, millega kaasneb alati ka õiguste ja kohustuste ülekandmine.

a) Tegevuse lõpetanud riigiasutused

(233) Riigiasutuste tegevuse lõpetamist tuleb harva ette. Ainsast komisjoni eksperdi leitud näitest ⁽¹⁰²⁾ ilmneb, et riigiasutuse õigused ja kohustused, eelkõige selle võlad (mis on selgesõnaliselt kindlaks määratud), kantakse üle teistele avalik-õiguslikele juriidilistele isikutele.

b) Riigiasutuste kadumine nende missiooni kadumise tõttu

(234) Riigiasutuse missiooni kadumine tähendab peaaegu alati seda, et eelnevalt on kadunud avaliku teenuse osutamise vajadus. See tähendab, et riigiasutused ei soovi enam pidada üht või teist tegevust üldist huvi pakkuvaks missiooniks, mille nad peavad saavutama või tagama. Samas on suundumuseks pigem see, et avaliku teenusena määratletakse aina rohkemaid toiminguid. Seetõttu jääb kõnealuse nähtuse ulatus väga piiratuks.

(235) Sellegipoolest tuleb arvesse võtta ka avalikku teenust mitteosutavate riigiasutuste juhtumit, kelle kadumine missiooni kadumise tõttu ei eelda avaliku teenuse osutamise vajaduse eelnevat kadumist. La Poste sellesse viimasesse kategooriasse ei kuulu. Igal juhul näitab praktika isegi sellises olukorras, et nende asutuste õigusi ja kohustusi võtavad korrapäraselt üle teised avalik-õiguslikud juriidilised isikud, kõige sagedamini riik ise, nagu nähtub paljudest dokumentidest ja näidetest, ⁽¹⁰³⁾ mille komisjoni ekspert S. Carpi-Petit uuringu ⁽¹⁰⁴⁾ põhjal kindlaks tegi.

c) Missiooni ülekandmine koos õiguste ja kohustuste ülekandmisega

(236) Missiooni ülekandmine ühelt riigiasutuselt teisele üksusele koos õiguste ja kohustuste ülekandmisega on kõige sagedasem juhtum. Avaliku teenuse osutamise järjepidevuse põhimõtte tähendab missiooniga seotud varade ning sellest tulenevalt ka õiguste ja kohustuste ülekandmist.

(237) Sellega seoses ilmneb aluspõhimõtte, et juhul kui missioon säilib, kantakse endise riigiasutuse võlad üle missiooni üle võtvale asutusele.

(238) Kõige sagedamini ⁽¹⁰⁵⁾ antakse missioon üle ühele asutusele, mis tähendab, et vara kantakse ilma jagamata tervikuna üle. Sama põhimõtte kehtib neil juhtudel, kui vara läheb üle eraõiguslikule asutusele ⁽¹⁰⁶⁾.

(239) Samuti on olemas vara jagamise võimalused, mille puhul samuti säilib riigiasutuste õiguste ja kohustuste järjepidevus.

- (240) 14. novembri 1974. aasta määrusest nr 74-947, milles käsitletakse Prantsuse tele- ja raadioringhäälingu ameti (*Office de Radiodiffusion Télévision Française, ORTF*) varade, õiguste ja kohustuste ülekandmist audiovisuaalinstiituidile, ilmneb põhimõte, mille kohaselt määratakse õigusjärglasest asutus tagaselja; artiklis 1 sätestatakse: „Prantsuse tele- ja raadioringhäälingu ameti varad, õigused ja kohustused, mida ei ole üle kantud [...] riiklikule ringhäälinguasutusele või ühele käesoleva seadusega loodud äriühingutest, võib alates 1. jaanuarist 1975 kanda peaministri otsusega üle audiovisuaalinstiituidile.”
- (241) Eespool tõendatud suundumust kinnitavad vara mitmes etapis ülekandmise võimalused ⁽¹⁰⁷⁾.
- (242) Riigiasutuse muutmisel aktsiaseltsiks on mitu võimalust:
- kadumine-sulgemine: kõige lihtsam võimalus on sulgemine, sel juhul lõpetatakse riigiasutuse tegevus;
 - kadumine-asendamine: B. Plessixi sõnastuse kohaselt ⁽¹⁰⁸⁾ on see „riigiasutuse sulgemine, millega kaasneb uue juriidilise isiku loomine, kellele usaldatakse põhikirjajärgsed ülesanded, mille eest varem vastutas tegevuse lõpetanud asutus. Teisisõnu saab uus juriidiline isik endale tegevuse lõpetanud riigiasutuse õigused ja kohustused; uus juriidiline isik hakkab täitma suletud asutuse ülesandeid”;
 - ilma sulgemiseta muutmine: ilma sulgemiseta või kaotamiseta muutmine on toiming, mis seisneb ümber kujundatava juriidilise isiku järjepidevuse korraldamises.
- (243) Seadusandja on viimastel aastatel üksusi ümber kujundanud ilma neid kaotamata. Esimeste ümberkujundamiste ja eelkõige France Télécomi puhul sulgeb seadusandja avalik-õigusliku tööstus- ja äri- ja asutuse ning seejärel kannab kõik selle varad, õigused ja kohustused üle uuele eraõiguslikust äriühingust juriidilisele isikule ⁽¹⁰⁹⁾. Järgnevate ümberkujundamiste puhul muudab seadusandja ainult õiguslikku vormi ilma uut juriidilist isikut loomata. Seega ei toimu avalik-õigusliku tööstus- ja äri- ja asutuse varade, õiguste ja kohustuste ülekandmist ega selle tegevuse lõpetamist, vaid seadusandja korraldab juriidilise järjepidevuse, nagu annab tunnistust näiteks 9. augusti 2004. aasta seadus nr 2004-803 avalik-õiguslike elektri- ja gaasiteenuste ning elektri- ja gaasisektori ettevõtjate kohta, mille artiklis 25 sätestatakse: „Muutmisega ”äriühinguteks Electricité de France ja Gaz de France ei kaasne ei uute juriidiliste isikute loomist ega tegevuse lõpetamist. Äriühingute Electricité de France ja Gaz de France mis tahes varad, õigused, kohustused, lepingud ja load Prantsusmaal ja väljaspool Prantsusmaad jäävad samaks, mis mõlemal riigiasutusel olid nende õigusliku vormi muutmise ajal. Selline muutmine ei luba neid varasid, õigusi, kohustusi, lepinguid ja lube mingil viisil kahtluse alla seada ning eelkõige ei ole sellel mingit mõju lepingutele, mida Electricité de France ja Gaz de France on sõlminud kolmandate isikutega [...]. Sellest muutmisest tingitud tehingud ei anna õigust mis tahes õiguste, maksude või lõivude saamiseks ⁽¹¹⁰⁾.”
- (244) Oma eksperdile tuginedes nendib komisjon, et riigiasutuste kadumise eri võimaluste analüüs võimaldab teha järgmised järeldused:
- riigiasutuste kaotamise korraldamiseks ei ole olemas üldist õiguskorda, praktikast nähtub, et õigusaktidega kantakse tegevust lõpetava asutuse õigused ja kohustused alati üle kas riigile või selle asutuse ülesandeid ülevõtvale üksusele. Komisjonile teadaolevalt ei ole ühtegi näidet õigusaktist, milles oleks sedastatud võlgade kadumine;
 - üle kantakse „õigused ja kohustused”, kusjuures „kohustused” all peetakse kindlasti silmas võlgu. Mõnes õigusaktis kasutatakse ähmasemat terminit „pärand”. Cornu õigussõnastiku kohaselt ⁽¹¹¹⁾ on pärand „kõik sama isiku varad ja kohustused (see tähendab rahaliselt hinnatavad õigused ja kohustused)”, seega hõlmab see sõnastus ka võlgu. Ainsa leitud näite puhul riigiasutuse puhtakujulisest ja lihtsast kadumisest nähakse igal juhul ette „võlgade” ülekandmine;
 - praktikas võtab isegi missiooni kadumise korral asutuse õigused ja kohustused üle teine asutus;

- kirjeldatud praktika on kooskõlas 18. juuli 2002. aasta kodifitseeriva suunisega nr 02-060-M95 ning riigi avalik-õiguslike asutuste loomise ning nende tegevuse muutmise ja lõpetamisega seotud finantskorraldust käsitlevate suunistega. Isegi kui need õigusaktid käsitlevad ainult avaliku sektori raamatupidamisarvestusega asutusi, kelle hulka La Poste ei kuulu, kinnitavad need siiski seda, mida näitab praktika, nimelt asjaolu, et likvideeritud avalik-õigusliku tööstus- ja äriasutuse õigused ja kohustused lähevad üle kas riigile või selle asutuse missiooni üle võtvale juriidilisele isikule.
- (245) Komisjoni järelduse kohaselt näitab see analüüs, et sellise riigiasutuse võlausaldaja võib olla kindel, et tema nõue ei saa asutuse kaotamise ajal kaduda.
- (246) See tõendus ei oleks terviklik, kui uurimata jääks küsimus, kas sarnaselt õigusjärglusega eraõiguses on pärijal võimalus õigusjärglusest keelduda, seda eelkõige juhul, kui võlad on liiga suured. Ilmneb, et haldusõiguses on õigusjärglusest keeldumise võimalus väga piiratud.
- (247) S. Carpi-Petit⁽¹¹²⁾ nendib järgmist: „vastupidiselt tsiviil-õigusele, kus kõigil õigusjärglastel on valikuvõimalus, ei ole haldusõiguses õigusjärgluse puhul sellist valikuvõimalust üldpõhimõttena ette nähtud. See võimalus antakse ainult teatavatele õigusjärglastele sõltuvalt käsil oleva tehingu iseloomust. Seega ei ole puhtakujulisest ja lihtsast sulgemisest tingitud ülekandmistehingud vabatahtlikud. Asendamisega seotud ülekandmistehingute puhul sõltub nende valikuline iseloom pärandaja eelnevast olemasolust.” Puhtakujuliste ja lihtsate sulgemiste puhul järeldab S. Carpi-Petit oma põhjalikus uuringus, et „riigi valikuvõimaluse puudumine on kohaldatav ka haldusõiguses. See tähendab, et valikuõiguse olemasolu või puudumise puhul on kõige lihtsam võimalus kindlasti riigiasutuse sulgemine ilma missiooni kadumiseta. Sellisel juhul on õigusjärglaseks tõepoolest alati riik. Kui riik keelduks suletud riigiasutuse varasid vastu võtmast, jääksid need varad paratamatult ilma omanikuta, mis on välistatud. Muu hulgas ei ole võimalik omistada õigusjärglust teisele varale. Seega ei ole riigiasutuse puhtakujulise ja lihtsa kaotamise puhul valikuvõimalust”.
- (248) Missiooni asendamise võimaluste korral „on haldusõiguse kohases õigusjärgluses kahte liiki asendusi. Esimese võimaluse puhul luuakse selleks otstarbeks füüsilist isikut asendav juriidiline isik – pärandaja. Sellisel juhul on ta peamine õigusjärglane. Talle valikuõiguse mitteandmine tundub seetõttu loomulik”.
- (249) Komisjoni eksperdi arvates võiks vaidlustada arutluskäigu riigiasutuste puhtakujulise ja lihtsa kaotamise kohta missiooni kaotamise kaudu, väites, et kui riigil ei ole võimalik varast keelduda, ei tähenda see tingimata, et võlgadest ei oleks võimalik keelduda. Sellegipoolest tundub, et juriidiliste isikute puhul põhineb võimatus õigusjärglusest keelduda põhiliselt riigiasutuste avalik-õiguslikul staatusel ning mitte võimatusel jätta vara ilma omanikuta.
- (250) Oma eksperdile tuginedes järeldab komisjon, et praktikas kantakse riigiasutuste võlad alati üle teisele avalik-õiguslikule juriidilisele isikule, juhul kui kaob missiooni täitnud riigiasutus. Nende riigiasutuste, sealhulgas La Poste'i võlausaldajad on seetõttu veendunud, et nende veel rahuldamata nõuded ei jää sisse nõudmata.
- C. Järeldus La Poste'ile antud riigigarantii olemasolu kohta**
- (251) Tuginedes individuaalsete võlanõuete hüvitamise tagamise ja La Poste'i kohustuste olemasolu säilimise tõendamiseks esitatud andmetele, järeldab komisjon, et:
- La Poste'i võlausaldajatel ei ole eraõiguses ja avalikus õiguses tavapäraselt esilekerkivaid takistusi, mis võivad võlanõude rahuldamist takistada;
 - La Poste'i võlausaldajad võivad oma nõuete sisse nõudmiseks kasutada erimenetlusi, millega lubatakse riigil sundida võlgnikust asutust nõuet rahuldama ning mis vajaduse korral võimaldavad riigil La Poste'i vahendeid nõude tasumiseks suurendada;
 - ühelgi juhul ei anna Prantsuse õigus La Poste'i võlausaldajatele alust arvata, et La Poste võiks sattuda lõplikku maksejõuetusse;

- eelarvedokumentidest nähtub, et likviidsusprobleemide korral saaks riik asjaomastele avaliku sektori asutustele, mille hulka kuulub ka La Poste, eraldada erakorralise toetuse;
- kui eespool kirjeldatud menetlused ei võimalda võlausaldajal oma nõude rahuldumist saavutada, võib ta kogu oma nõude sissenõudmiseks rakendada riigi vastutust;
- kui eespool osutatud meetmed peaksid langema pikema perioodi peale, on võlausaldaja kindel, et tema nõue ei kao isegi siis, kui La Poste peaks läbi tegema loomuliku muutuse, nagu näitab praktika.
252. Need eripärad on oma põhiolemuselt seotud La Poste'i riigiasutuse staatusega.
- (253) Eespool kirjeldatud menetlused tähendavad, et riik täidab viimase garantiidaja rolli. Seetõttu võib õiguspäraselt järeldada, et La Poste'il on riigiasutuse staatusest tulenevalt Prantsuse riigi piiramatult garantiid.
- (254) La Poste'ile antud piiramatult riigigarantii puhul on tegemist riigi ressursside ülekandmisega garantiisid käsitleva 2008. aasta teatise⁽¹¹³⁾ punkti 2.1 tähenduses. La Poste ei maksa selle garantiid eest mingit garantiipremiat ning seega loobub riik tasust, mis garantiide andmisega tavaliselt kaasneb. Teisest küljest tuleneb garantiist riigi ressursside edaspidise võimaliku kasutamise risk, kui riik on kohustatud La Poste'i võlad tasuma⁽¹¹⁴⁾.
- (255) Lõpuks, La Poste'ile antud piiramatult riigigarantii on omistatav riigile, kuna see tuleneb La Poste'i avalik-õigusliku staatuse kombineerimisest riigi õiguse ja kahe õigusakti, nimelt 25. jaanuari 1985. aasta seaduse (praegune äriseadustik) ja 16. juuli 1980. aasta seaduse ning selle rakendusmeetmete põhimõtetega.
- 4.1.2. VALIKULISE EELISE OLEMASOLU
- (256) Garantii on riigi toetuse peamine element, tänu millele on La Poste'il soodsamad rahastamistingimused kui need, mis tal oleks juhul, kui teda oleks hinnatud ainult tema enda väärtuse põhjal (punkt a). Võttes arvesse garantiid piiramatult iseloomu, ei ole võimalik arvutada turuhinna suurust, mida La Poste peaks riigile maksma, ning seetõttu ei ole kohaldatav Prantsusmaa ametiasutuste pakutav retrotsessioonimeede (punkt b). Soodsamad rahastamistingimused, mille La Poste tänu piiramatult riigigarantiile sai, kujutavad endast valikulist eelist (punkt c).
- a) **Garantii on riigi toetuse peamine element, tänu millele on La Poste'il soodsamad rahastamistingimused kui need, mis tal oleks juhul, kui teda oleks hinnatud ainult tema enda väärtuse põhjal**
- 1) *Rahastamistingimused määratakse kindlaks eelkõige krediidireitingu põhjal*
- (257) Rahastamistingimused määratakse kindlaks eelkõige krediidireitingu⁽¹¹⁵⁾ põhjal – mida rohkem ettevõtja reiting suurenenud maksejõuetusrisiki tõttu langeb, seda suuremaks kasvab investori nõutav tasu. Seevastu väga väikese maksejõuetusriskiga ettevõtja võib laenu saada väga soodsatel tingimustel.
- 2) *Vastupidiselt Prantsusmaa ametiasutuste kinnitatule leiavad reitinguagentuurid, et garantii on La Poste'ile antud riigi toetuse peamine element, tänu millele saab La Poste kõrgema reitingu kui juhul, kui teda oleks hinnatud tema enda väärtuse põhjal*
- i) La Poste'ile antud riigi toetuse peamise elemendina mõjutab garantii La Poste'i krediidireitingut
- a) *Reitinguagentuuride⁽¹¹⁶⁾ analüüs La Poste'ile antud riigigarantii olemasolu kohta*
- (258) 22. novembri 2004. aasta uuringus riigi toetuse mõju kohta postiettevõtjate reitingutele märkis Standard & Poor's, et La Poste'i õiguslik staatus, mis tagab talle ülima riigigarantii, annab La Poste'i kohustustele Prantsuse Vabariigi ülima põhiseadusliku garantiid⁽¹¹⁷⁾.
- (259) 3. aprillil 2007 kinnitas Standard & Poor's oma järeldust, mille kohaselt annab riigiasutuse staatus La Poste'ile Prantsuse riigi ülima garantiid, isegi kui see garantii ei ole otsene ega selgesõnaline, mida kajastab La Poste'i ja Prantsuse Vabariigi reitingu erinevus⁽¹¹⁸⁾.
- (260) Teine tähtis reitinguagentuur Fitch kordas 31. märtsil 2006 La Poste'ile antud reitingut AAA kinnitades, et La Poste on riigi omanduses olev kontsern, millel on Prantsuse riigi garantiid.

- (261) Sellele vaatamata langetas Fitch 17. aprillil 2008 La Poste'i reitingu tasemele AA, põhjendades oma otsust sellega, et „La Poste'i riigiasutuse staatus ei õigusta enam seda, et tema reitingud automaatselt riigi reitingute järgi määratakse”. Ehkki Fitch osutab asjaolule, et ta „ei eelda riigipoolse kaudse garantii olemasolu”, kinnitab ta siiski, et „riigil on põhiseaduslik kohustus tagada La Poste'i kohustuste täitmine”. Sellega seoses tuleb komisjon meelde, et liidu õiguse seisukohast ei ole oluline, kas riigi kohustus vastutada La Poste'i kohustuste täitmise eest tuleneb riigi õiguses garantiiks nimetatavast meetmest või lihtsalt põhiseaduslikust kohustusest. Mõlemal osutatud juhul on liidu õiguse seisukohast riigigarantii olemas (vt garantiisid käsitlevat 2008. aasta teatist, milles selgitatakse, et riigigarantiid võivad olla seotud ettevõtja õigusliku vormiga ning tähendada kahjude katmist riigi poolt) ⁽¹¹⁹⁾.
- (262) 4. septembril 2009 osutab Fitch: ⁽¹²⁰⁾ „Nagu 2008. aastal La Poste'i reitingu langetamisel tasemele AAA tasemele AA juba märgitud, ei tunnusta agentuur siiski likviidsusküsimustes La Poste'ile antud kaudse riigigarantii olemasolu. Alates 2006. aastast saab riigiabi mehhanisme kasutada ainult Euroopa konkurentsieeskirjadele vastavate likviidsusprobleemide korral; seetõttu ei õigusta La Poste'i riigiasutuse staatus enam seda, et selle reitingud automaatselt riigi omade järgi määratakse. Seega ei ole enam likviidsuskriisi korral tagatud juurdepääs riigikassa ettemaksetele, mis võib vajaduse korral tunduvalt aeglustada riigiabi andmist.” Niisiis leiab Fitch, et likviidsusega seotud garantiid ei saa enam alates 2006. aastast kasutada, kuna see ei ole kooskõlas Euroopa konkurentsieeskirjadega. See annab kinnitust selle kohta, et Fitchi arvates oli enne kõnealust kuupäeva selline garantii olemas ning seda võis kasutada. Fitch peab määravaks komisjoni 26. veebruari 2006. aasta kirja, milles komisjon teavitas Prantsusmaad oma esialgsetest järeldustest piiramatu riigigarantii olemasolu kohta ⁽¹²¹⁾. Sellegipoolest ei võta Fitch arvesse asjaolu, et komisjon oli selle kirjaga liigitanud garantii kujul antud abi olemasolevaks ning et 26. veebruari 2006. aasta kiri sisaldab üksnes esialgset ja mittesiduvat hinnangut selle garantii olemasolu kohta, mis ei takistaks vajaduse korral selle garantii rakendamist. Seega juhul, kui garantii oli olemas enne 2006. aastat, ei tühistanud komisjoni 26. veebruari 2006. aasta kiri selle olemasolu ega selle kasutamise võimalust. Seda on võimalik teha ainult siis, kui garantii tunnistab siduvate õiguslike tagajärgedega õigusaktiga kehtetuks kas Prantsuse riik või komisjon. Kokkuvõtteks, isegi kui Fitch leiab ekslikult, et komisjoni kiri põhjustab garantii tühistamise, tunnistab Fitch jätkuvalt „selle abi erakordset suurust, mida La Poste võib oma volituste alusel saada, samuti suurt tõenäosust, et seda talle vajaduse korral antakse”.
- β) Riigi toetuse peamise elemendina mõjutab garantii La Poste'i krediidireitingut
- (263) Standard & Poor'si ja Fitchi analüüside ning meetodite uuringust nähtub, et riigi toetuse peamise elemendina mõjutab garantii krediidireitingut.
- Standard & Poor'si (S & P) meetodid
- (264) Eespool osutatud uuringus riigi toetuse mõju kohta postiettevõtjate reitingutele selgitab S & P, et ta valib postiettevõtja reitingu kindlaksmääramise meetodid sõltuvalt sellele ettevõtjale antava riigi toetuse hinnangulisest tasemest. S & P eristab postiettevõtjaid, kes saavad riigilt toetust (näiteks Prantsuse ja Itaalia postiettevõtjad), ning neid, kes riigilt toetust ei saa (näiteks Deutsche Post ja TNT). Riigilt toetust saavate postiettevõtjate kategooria puhul määrab S & P kindlaks kolm alamkategooriat:
- üksused, kelle reiting on aktsionärist riigi omaga sama – sellesse kategooriasse kuuluvad valitsusmehhanismidesse suuresti integreeritud üksused, mida tõenäoliselt ei erastata; ühtegi postiettevõtjat ei ole sellesse kategooriasse liigitatud;
- üksused, kelle reiting tuletatakse aktsionärist riigi reitingu langetamise teel (kuni kahe kategooria, st kuue astme võrra): need on üksused, kes küll sõltumatult tegutsedes on avalikul korral põhinevad institutsioonid, kes saavad märkimisväärset otsest või kaudset rahalist toetust, isegi kui selle toetuse suurus ja ajastamine on ülimalt ebakindel; ⁽¹²²⁾ La Poste oli vähemalt uuringu avaldamiseni liigitatud sellesse kategooriasse;
- üksused, kelle reiting põhineb nende enda väärtusel ning kelle reitingut tõstetakse sõltuvalt riigi toetuse suurusest. Sellesse kolmandasse kategooriasse liigitamine eeldab, et postiettevõtja saab riigilt toetust, kuid pigem seoses poliitika, reguleerimise või võimaliku sekkumisega eriolukorras, mitte aga otsese korrapärase rahalise toetusena.

- (265) Samas uuringus selgitab S & P, et toetust, mida riik postiettevõtjale annab, hinnatakse (st meetod, mida kasutatakse kõnealuse ettevõtja reitingu ning seega lõppkokkuvõttes krediidireitingu kindlaksmääramiseks) nelja teguri põhjal järgmises järjekorras: ettevõtja staatus, selle erastamise tõenäosus, selle juhtimine ja reguleerimise kord. Staatusel puhul tsiteeribki S & P just Prantsusmaa postiettevõtja juhtumit, rõhutades riigi „erakordselt suurt” toetust ning lisades samuti, et La Poste’il on Prantsuse Vabariigi lõplik põhiseaduslik garantii ⁽¹²³⁾.
- (266) Seega toob S & P La Poste’i „erakordselt suure” riigitoetuse näiteks lõpliku põhiseadusliku garantii olemasolu. Sellest erakordselt suurest toetusest jäeldab S & P, et La Poste’i reitingu võib määrata kindlaks Prantsuse Vabariigi reitingu põhjal, langetades seda kõige rohkem kolme kategooria, st kuue astme võrra. Ehkki S & P reiting La Poste’ile on pidevalt langenud, ei ole see kunagi olnud Prantsuse Vabariigi reitingust (AAA) enam kui neli astet madalam ⁽¹²⁴⁾.
- (267) Eespool kirjeldatust jäeldab komisjon, et La Poste’ile antud riigigarantii on peamine element S & P hinnangus, mille kohaselt La Poste saab riigilt „erakordselt suurt toetust”. Selle „erakordselt suure” toetuse tõttu kohaldab S & P La Poste’i suhtes *top-down* meetodit. Kui S & P kohaldaks *bottom-up* meetodit, või isegi juhul, kui ta ei suurendaks riigi toetusest tulenevalt La Poste’i reitingut üldse, nagu Deutsche Posti ja TNT puhul, oleks La Poste’i reiting tema praegusest reitingust madalam. Uuringus riigi toetuse mõju kohta postiettevõtjate reitingutele leidis S & P, et Deutsche Posti ja TNT ärilised ja finantsnäitajad on La Poste’i omadest paremad. Ometigi on S & P uuringus osutatud Deutsche Posti ja TNT reitingud La Poste’i omast madalamad. Kui hinnata La Poste’i tema enda väärtuse põhjal, oleks tal seega madalam reiting kui see, mis tal on praegu tänu riigi „erakordselt suurele” toetusele, mille kohta S & P toob näiteks lõpliku põhiseadusliku garantii olemasolu.
- Viimased reitingud
- (268) 3. aprilli 2007. aasta hinnangus La Poste’i kohta märgib S & P muutust kapitalistruktuuris, millega kaasneb staatuse muutmine ja reitingu määramisel arvesse võetud garantii kaotamine ⁽¹²⁵⁾. S & P täpsustab, et võtab juba arvesse nende kolme teguri (kapitalistruktuur, õiguslik staatus ja garantii) võimalikku muutumist pikaajalises perspektiivis. Seni jätkab S & P *top-down* meetodi kohaldamist. Eelmises punktis tõendati, et tänu sellele meetodile võib La Poste saada ja saabki parema reitingu kui ainult enda väärtuse põhjal.
- (269) Komisjon mõonab siiski, et samas 3. aprilli 2007. aasta analüüsis rõhutab S & P, et La Poste’i reitingut ei mõjutanud komisjoni soovitus, kuna S & P leiab, et La Poste’i staatuse muutmisel ei väheneks tingimata La Poste’i reitingu aluseks olev riigi toetus, mida tõendavad valituse hiljutised otsused ⁽¹²⁶⁾. Komisjon märgib, et peale garantii võttis S & P arvesse ka muid elemente, jäeldades, et La Poste saab riigilt suurt toetust, mis õigustab *top-down* meetodi kasutamist. Need elemendid võivad tasakaalustada La Poste’i staatusele avalduvat survet, mille tõttu S & P eeldab pikaajalises perspektiivis staatuse muutmist ja garantii kaotamist. S & P käsitleb garantiid siiski riigi toetuse peamise elemendina, mis mõjutab reitingu andmist.
- (270) 21. jaanuari 2009. aasta hinnangus, mis esitati pärast Prantsuse Vabariigi presidendi 18. detsembril 2008 tehtud avaldust seaduseelnõu kohta, millega muudetakse La Poste aktsiaseltsiks, langetas S & P La Poste’i reitingut negatiivse väljavaatega tasemele A+. Negatiivset väljavaadet põhjendati õigusliku staatuse ja ettevõtja omandistruktuuri tõenäolise muutumisega järgneva kahe aasta jooksul ⁽¹²⁷⁾. S & P sõnul võiksid need algatused piirata riigi võimalusi anda kõnealusele ettevõtjale vajaduse korral erakorralist abi. Staatust, millega garantii on seotud, nimetatakse taas kord märgiks riigilt La Poste’ile antud suurest toetusest.
- Fitchi reitingud
- (271) Fitch põhjendas kuni 17. aprillini 2008 La Poste’ile antud reitingut AAA sellega, et La Poste on riigi omanduses olev kontsern, millel on Prantsuse riigi garantii.
- (272) 4. oktoobril 2006, kui komisjon soovitas Prantsusmaal tühistada La Poste’ile kui avalik-õiguslikule juriidilisele isikule antud piiramatut garantii, langetas reitinguagentuur Fitch La Poste’i reitingut (stabiilse väljavaatega tasemelt AAA negatiivse väljavaatega tasemele AAA), leides, et „Euroopa Komisjoni soovitus tuleb tõlgendada esimese käega katsutava määrgina La Poste’i õiguslikule staatusele ja seega selle reitingutele avalduvast survest”. Reitingu langetamine ning Fitchi põhjendus selle kohta näitavad ühelt poolt La Poste’i staatuse ja garantii ning teiselt poolt Fitchilt saadud reitingu seost.

- (273) 17. aprillil 2008 langetas Fitch reitingu tasemele AA. Fitch jätkab siiski *top-down* meetodi kohaldamist, põhjendades seda asjaoluga, et La Poste kuulub avalikku sektorisse. Nagu eespool osutatud, tugines Fitch oma otsuses sellele, et „La Poste'i riigiasutuse staatus ei õigusta enam seda, et tema reitingud automaatselt riigi reitingute järgi määratakse”. Fitch selgitab, et La Poste'i reitingud põhinevad nüüdsest emattevõtja, käesoleval juhul riigi, ning tema tütarettevõtja, La Poste'i, vahelisel toetussuhtel. Praegu kasutab Fitch samuti *top-down* meetodit: La Poste'i reiting ei ole küll enam sama mis riigil, kuid arvestades La Poste'ile antud suurt riigi toetust, mille peamiseks elemendiks on põhiseaduslik kohustus tagada La Poste'i kohustuste täitmine, tuletatakse La Poste'i reiting riigi reitingust ega tugineta seejuures ainuüksi ettevõtja majanduslikule olukorrale. Seda lähenemisi ja reitingut kinnitas 4. septembril 2009 antud hinnang.
- Järeldus
- (274) Eelnevate analüüside põhjal järeldab komisjon, et S & P ja vähemalt 2008. aastani ka Fitchi arvates oli La Poste'i lõplik põhiseaduslik riigigarantii talle antud riigi toetuse põhiliseks elemendiks. Selle riigi toetuse tõttu kohaldasid reitinguagentuurid *top-down* meetodit, mis andis La Poste'ile kõrgema reitingu kui see, mille ta oleks saanud ainult enda väärtuse põhjal. Seega leiab komisjon, et garantii on või oli La Poste'ile reitingute andmisel peamiseks elemendiks, isegi kui see ei ole ainus element. Pidades silmas, et Fitch ja S & P on tähtsad reitinguagentuurid ning et turg võtab nende antud reitinguid arvesse asjaomasele ettevõtjale laenude andmise üle otsustamisel, võib nende agentuuride (kas ühe või teise või mõlema) antud reiting, mis on kõrgem reitingust, mis oleks antud garantii puudumise korral, anda La Poste'ile eelise, mida ta ei oleks tavapärastel turutingimustel saanud.
- ii) Prantsusmaa ametiasutuste argumentide ümberlükkamine
- a) Kaudse garantii olemasolu põhitunnused 1980. aasta seaduse sätetele alluvatele üksustele reitingute andmisel ei ole vastuolus tõdemusega, mille kohaselt on nende reiting madalam riigi reitingust
- (275) Prantsusmaa ametiasutused vaidlustavad 16. juuli 1980. aasta seaduse sätete majandusliku mõju, väites, et kui agentuurid oleksid tõlgendanud kõnealuse seaduse sätteid selliselt, et nendega luuakse asjaomaste juriidiliste isikute võlausaldajate kasuks riigigarantiiga samastatav mehhanism, oleks keeruline mõista, kuidas kohalike omavalitsuste reiting võiks olla BBB+ või AA-. Muu hulgas on Prantsusmaa ametiasutustel keeruline mõista, kuidas saaks La Poste'il riigigarantii olemasolu korral olla riigi reitingust madalam reiting⁽¹²⁸⁾.
- (276) Sellega seoses osutab komisjon S & P 22. novembri 2004. aasta analüüsile riigi toetuse mõju kohta postiettevõtjate reitingutele ning 14. juuni 2006. aasta analüüsile riigiga seotud üksustele reitingute andmise kohta,⁽¹²⁹⁾ samuti La Poste'i käsitlevale 2007. aasta uuringule. Nende analüüside kohaselt tuleneb riigilt suurt toetust saava ettevõtja reiting riigile antud reitingust, mida võib siiski langetada kahe kategooria (ehk kuue astme) võrra, pidades silmas seda, et asjaomase ettevõtja ja riigi finantsuhted võivad pikas või keskpikas perspektiivis muutuda⁽¹³⁰⁾. Seetõttu võib La Poste'i riigi reitingust madalamat reitingut selgitada asjaoluga, et S & P eelduste kohaselt peaks riigi toetus järgmistel aastatel vähenema, mis on selgeks tõenduseks sellest, et riigi toetus, mille üheks peamiseks elemendiks on garantii, võimaldab La Poste'il saada kõrgema reitingu kui see, mille ta oleks saanud vastasel juhul.
- (277) S & P lisab, et 1991. aastal sai La Poste'ist autonoomne avalik-õiguslik üksus, millel on riigiasutuse staatus, mis andis talle tema kohustuste täitmisel riigi lõpliku, kuid mitte kohese ja selgesõnalise garantii, nagu näitab ka La Poste'i ja Prantsuse Vabariigi reitingu erinevus⁽¹³¹⁾. Seega, ehkki S & P alandab La Poste'i reitingut riigi reitinguga võrreldes, on S & P kindel, et La Poste'il on tema riigiasutuse staatusest tulenev kaudne riigigarantii ning et see mõjutab otseselt reitingu kindlaksmääramisel kasutatavat meetodit.
- (278) Eespool osutatud põhjendused selgitavad, miks otsustas S & P anda La Poste'ile riigi reitingust erineva reitingu. Komisjon ei pea siiski võtma seisukohta riigi reitingu ja kohalike omavalitsuste reitingute erinevust selgitavate põhjenduste analüüsi kohta, arvestades, et seda küsimust käesolevas uuringus ei käsitleta.
- β) Prantsusmaa ametiasutuste järeldus on ekslik, kuna nad ei võta arvesse, et „kõik muud asjaolud on samad”
- (279) Prantsusmaa ametiasutuste sõnul ei põhine reitinguagentuuride analüüs mitte õiguslikul analüüsil, vaid subjektiivsel hinnangul selle kohta, milline oleks riigi toetus juhul, kui La Poste satuks raskustesse. Selle väite kinnituseks osutavad Prantsusmaa ametiasutused S & P 3. aprilli 2007. aasta analüüsile. Nagu eespool täpsustatud, märgib S & P seal, et pärast seda, kui komisjon tegi teatavaks oma kirja, milles soovitas garantii andmise lõpetada, La Poste'i reiting ei muutunud, kuna S & P arvates ei pea La Poste'i staatuse muutumine tingimata tähendama, et väheneb La Poste'i reitingu aluseks olev suur toetus riigilt, mida valitsuse hiljutised otsused veel kord kinnitasid⁽¹³²⁾.

- (280) Komisjon tunnustab, et riigilt saadud suure toetuse olemasolu üle otsustades, mis õigustab *top-down* meetodi kasutamist, võttis S & P peale garantii arvesse ka muid elemente. Käesoleval juhul on valitsuse hiljutised otsused, eelkõige otsused ametnike pensionide rahastamise, La Poste'ile reserveeritud teenuste osutamise tagamise, säästuarve *livret A* avamise õiguse säilitamise ja postitariifide tõstmise küsimuses (mis muu hulgas on ka avaliku võimu teostamine, kui mitte tervenisti riigiabi), suutnud tasakaalustada komisjoni soovituskirja mõju. See ei tähenda, et reitinguagentuurid ei võta arvesse komisjoni soovituskirja ja täpsemalt La Poste'i staatuse muutmisele ning seega La Poste'ile antud garantiile avaldatavat survet. Loomulikult võetakse seda survet arvesse ja analüüsitakse kui La Poste'ile antud võimalikku riigi toetust nõrgendavat tegurit, mistõttu mõjutab see reitingut. Muu hulgas oli see põhjuseks, miks 4. oktoobril 2006, kui komisjon soovitas Prantsusmaal lõpetada La Poste'ile kui avalik-õiguslikule juriidilisele isikule piiramatut garantiid andmist, langetas reitinguagentuur Fitch selle reitingut (stabiilse väljavaatega tasemelt AAA negatiivse väljavaatega tasemele AAA), põhjendades seda sellega, et „Euroopa Komisjoni soovitus tuleb tõlgendada esimese käegakatsutava määrgina La Poste'i õiguslikule staatusele ja seega selle reitingutele avalduvast survest”, mis kinnitab seda, et õiguslik staatus on võtmetähtsusega.
- (281) Selleks et tõendada vajadust võtta arvesse seda, et kõik muud asjaolud on samad, tuleb komisjon meelde, et samas 2007. aasta teatistes täpsustas S & P ka seda, et La Poste'i omandistruktuuri muutumise (ja seega garantii kaotamise) korral muutuks ka reitingu kindlaksmääramisel kohaldatav meetod, kuid et see ei tähendaks tingimata La Poste'i reitingu muutumist, arvestades La Poste'i olukorra eeldatavat paranemist järgmistel aastatel⁽¹³³⁾. See tundub kinnitavat seda, et kõnealuse staatuse puudumise korral peaks La Poste'i sama reitingu säilimiseks paranema ettevõtja olukord. Eeldades, et La Poste'i olukord jääb samaks, peaks La Poste'ile antud riigi toetuse vähenemine seevastu langetama tema reitingut⁽¹³⁴⁾.
- y) Prantsusmaa ametiasutuste argumentid, millega püütakse tõendada, et La Poste'i staatus ja sellest tulenev garantii ei ole ainsad elemendid, mida reitinguagentuurid arvesse võtavad, ei lükka mingil moel ümber komisjoni tõestust
- (282) Enamik Prantsusmaa ametiasutuste märkustest, millega püütakse tõendada, et „garantii ei mõjuta La Poste'i reitingut”,⁽¹³⁵⁾ näitavad üksnes seda, et garantii ei ole ainsaks teguriks, mida reitinguagentuurid arvesse võtavad. Selle väitega on komisjon nõus, kuid see ei lükka mingil viisil ümber tõdemust, et reitinguagentuurid võtavad postiettevõtjate reitingute kindlaksmääramisel arvesse garantii olemasolu. Muu hulgas ei ole Prantsusmaa ametiasutuste arutluskäigus arvestatud sellega, et kõik muud asjaolud on samad.
- Prantsusmaa ametiasutuste argumentid, mis tuginevad agentuuride doktriinile postiettevõtjate reitingute määramise kohta
- (283) Prantsusmaa ametiasutused uurivad reitinguagentuuride kasutatavat meetodit lähtuvalt S & P teatisest riigi toetuse mõju kohta postiettevõtjate reitingutele⁽¹³⁶⁾. Nad rõhutavad, et S & P kirjeldatavas liigituses vastab 1. kategooriasse kuulumine laialtlevivatele kriteeriumidele, kuid et see ei osuta asjaomase reitinguga ettevõtja staatusele. Prantsusmaa ametiasutused järeldavad sellest, et staatus ei kujuta endast reitinguagentuuride jaoks olulist analüüsielementi.
- (284) Komisjon vaidlustab selle analüüsi ja osutab tõigale, et S & P määratleb ettevõtjate staatust selgesõnaliselt ühe võtmelemendina, mille alusel hinnata riigi toetuse osatähtsust (vt põhjendused 264–267 S & P meetodite kohta).
- (285) Muu hulgas rõhutavad Prantsusmaa ametiasutused, et S & P liigitas La Poste'iga samasse kategooriasse Itaalia postiettevõtja, ehkki selle eraõiguslik staatus ja finantsnäitajad ei õigusta sellesse kategooriasse liigitamist⁽¹³⁷⁾.
- (286) Tõdemus, mille kohaselt reitinguagentuur võib eraõiguslikku postiettevõtjat, käesoleval juhul Poste Italianet, käsitada ettevõtjana, kes saab riigilt suurt toetust, ning liigitada see La Poste'iga samasse kategooriasse, ei lükka mingil moel ümber komisjoni tõendust, mille eesmärk on näidata, et reitinguagentuurid võtavad arvesse La Poste'i staatusest tulenevat garantiid olemasolu. Komisjon tunnustab, et selliseid postiiüksusi nagu Poste Italiane võib ka ilma garantiid olemasoluta liigitada La Poste'iga samasse kategooriasse, kui on teisi elemente, mis annavad tunnustust riigilt saadava suure toetuse olemasolust. Selleks et tõendada, et garantiid ei ole reitingule mingit mõju, oleks tulnud tõendada, et Poste Italiane ja La Poste olid rangelt võrreldavas olukorras nende eri elementide seisukohalt, mida reitinguagentuurid riigi toetuse hindamisel arvesse võtavad, ning et ainus kahe ettevõtja erinevus on La Poste'ile antud garantii. Teisisõnu, selleks et võrdluseks oleks mõtet, tuleb kindlaks teha, et „kõik muud asjaolud on samad”, mida Prantsusmaa ametiasutused ei teinud.

(287) Isegi kui Prantsusmaa ametiasutused oleksid tõendanud, et peale Prantsuse postiettevõtjale antud garantii olemasolu on Poste Italiane ja La Poste rangelt võrreldavas olukorras (mida ei tõendatud), tuleb samuti märkida, et S & P hindab Itaalia riigilt ja Prantsuse riigilt oma vastavatele postiettevõtjatele antava toetuse suurust igal juhul erinevalt. S & P hinnangul on Itaalia riigi võimalik toetus Poste Italianele „suur”, samas kui Prantsuse riigi toetus La Poste'ile on „erakordselt suur” (¹³⁸). Komisjon ei välista, et selles hindamisel kasutatud eristamises tuleks näha garantii mõju, mille olemasolu tuletas S & P samas teatises meelde kohe pärast kinnitust selle kohta, et La Poste saab erakordselt suurt toetust (¹³⁹). Igal juhul ei ole vaja teha järeldusi põhjuste kohta, miks Poste Italiane oli teataval ajal La Poste'iga samasse kategooriasse liigitatud. Ühest küljest ei käsitleta neid põhjusti käesolevas menetluses. Teisest küljest ei võimalda selliste elementide rohkus, mida reitinguagentuurid oma hinnangutes arvesse võtma peavad, teha järeldusi lõpliku põhiseadusliku garantii konkreetse mõju kohta reitingule.

— Eraõigusliku sfääri reitingutele tuginevad Prantsusmaa ametiasutuste argumentid

(288) Prantsusmaa ametiasutused tuletavad meelde, et „eraõiguslikus sfääris on väga palju juhtumeid, kus tütarettevõtja reiting on seotud emaettevõtja reitinguga”. Seega ei ole selline lähenemisviis nende järelduse kohaselt avalikõigusliku staatuse eripära.

(289) Komisjon ei vaidlusta, et tütarettevõtja reiting võib olla seotud emaettevõtja reitinguga, sealhulgas eraõiguslikus sektoris ning eelkõige hinnangulise toetusmäära ulatuses, mida emaettevõtja on valmis oma tütarettevõtjale pakkuma, mis võib väljenduda emaettevõtja garantii andmise kohustuses. See argument üksnes kinnitab komisjoni arutluskäiku. See näitab tõepoolest, et riigiasutuse staatus ning sellest tulenev garantii tõendavad riigipoolset toetust, mida agentuurid La Poste'ile reitingu andmisel arvesse võtsid.

— La Poste'i reitingule tuginevad Prantsusmaa ametiasutuste argumentid

(290) Samuti rõhutavad Prantsusmaa ametiasutused, et 2005. aastal langetas S & P La Poste'i reitingu stabiilse

väljavaatega tasemele AA-, samas kui staatuse muutmist ei toimunud. Prantsusmaa ametiasutused järeldavad, et La Poste'i reiting ei ole ainuüksi selle staatuse tagajärg (¹⁴⁰). Samuti osutavad Prantsusmaa ametiasutused asjaolule, et kaks elementi, millele S & P oma 3. aprilli 2007. aasta teatises La Poste'i reitingu põhjendamiseks osutas, olid avaliku teenuse osutamise majanduslik tähtsus ja tugev toetus aktsionärit („*strong shareholding backing*”), mitte aga staatus (¹⁴¹).

(291) Nagu eespool osutatud, tunnistas komisjon, et garantii olemasolu ei ole ainus element, mida reitinguagentuurid arvesse võtavad, hinnates toetuse suurust, mida riik on valmis raskustesse sattunud ettevõtjale andma. Tuginedes S & P uuringule riigi toetuse mõju kohta postiettevõtjate reitingutele, (¹⁴²) tõendas komisjon siiski, et reitinguagentuurid arvestavad La Poste'ile antud riigi toetuse peamise elemendina garantii olemasolu.

(292) Sellega seoses vaidlustab komisjon Prantsusmaa ametiasutuste analüüsi, mille kohaselt ei ole tugev toetus aktsionärit, millele S & P oma 3. aprilli 2007. aasta teatises osutab, seotud avalik-õigusliku staatuse ja garantiiküsimusega. Uuringust riigi toetuse mõju kohta postiettevõtjate reitingutele nähtub, et staatus ja garantii on tõepoolest peamised elemendid La Poste'ile antud riigi toetuse hindamisel.

(293) Samuti vaidlustab komisjon Prantsusmaa ametiasutuste tõlgenduse 2007. aasta aprillikuu teatisest, mille kohaselt valis S & P *top-down* meetodi ainult eelduse põhjal, et riik peaks jääma keskpikas perspektiivis täielikult La Poste'i aktsionäriks, ning sugugi mitte La Poste'i avalikõigusliku staatuse ja sellega seotud garantii põhjal. Komisjon tuletab meelde, et „võimalikku muutust kapitalistruktuuris”, mis S & P hinnangul tooks kaasa riigiasutuse staatuse muutmise ja sellega seotud garantii kaotamise, on S & P reitingu andmisel selgesõnaliselt arvesse võtnud (¹⁴³). Seega on selge, et S & P jaoks ei ole oluline mitte üksnes kapitalistruktuuri muutumine, vaid ka sellega seonduv (avalik-õigusliku staatuse ja garantii kaotamine), kuna kapitalistruktuuri muutus on kõige suuremaks sammuks La Poste'i suurema sõltumatuse saavutamisel riigi suhtes.

3) La Poste'i tegelikud rahastamistingimused

(294) Prantsusmaa ametiasutused väidavad, et komisjoni teadaandel garantii olemasolu ja sellest tulenevalt selle peatse tühistamise kohta ei olnud La Poste'i rahastamistingimustele mingit mõju. Tõepoolest, La Poste saavutas 2006. aasta oktoobrikuus võlakirjaemissioonide ajal – kohe pärast seda, kui komisjon tegi teatavaks oma soovitusel asjakohaste meetmete kohta – 12-baaspunktilise *mid swap*'i⁽¹⁴⁴⁾ vahe 15-aastase tähtajaga võlakirja emissiooni ja 4-baaspunktilise vahe 7-aastase tähtajaga võlakirja emissiooni puhul. Eelmine, 15-aastase tähtajaga võlakirja emissioon 2004. aastal oli andnud 8-baaspunktilise *mid swap*'i vahe. Prantsusmaa ametiasutused järelavad sellest, et La Poste'i rahastamistingimused ei põhine *de jure* ega *de facto* garantii olemasolul.

(295) Komisjon ei pea põhjendatuks Prantsusmaa ametiasutuste järeladust, mille kohaselt ei olnud komisjoni teadaandel rahastamistingimustele mingit mõju, kuna vastupidiselt võib täheldada vahe muutumist 8 punktilt 12 punktile.

(296) Isegi eeldusel, et see vahe väheneb, mis käesoleval juhul nii ei ole, on komisjonil kahtlusi järeladuste suhtes, mida võiks selle põhjal teha komisjoni teadaande mõju kohta La Poste'i rahastamistingimustele, kuna investorid võtavad arvesse ka paljusid muid elemente, näiteks La Poste'i finantsstruktuuri, mis võis 2004. ja 2006. aasta vahel muutuda.

(297) Isegi kui enne ja pärast komisjoni teadaande avaldamist oleksid rahastamistingimused olnud samad või kui erinevus ei oleks olnud märkimisväärne, ei tõesta see kuidagi, et garantiil ei ole rahastamistingimustele mõju. Prantsusmaa ametiasutuste osutatud emissiooni ajal liigitati La Poste'ile antud garantii olemasolevaks abiks. Seega jäi see jõusse ja hõlmas emissioone. Kui see on asjakohane, loetakse garantii ebaseaduslikuks abiks ainult alates käesolevas otsuses selle tühistamiseks kindlaksmääratud kuupäevast.

(298) Lõpuks, kuivõrd komisjon on tõendanud, et La Poste'i staatusest tulenev garantii võib tema reitingule avalduva positiivse mõju tõttu anda talle eelise, leiab komisjon, et selle garantii varasemat konkreetset mõju ei ole vaja tõendada. Riigiabi korra ühe põhiprintsiibi kohaselt ei pea komisjon tõendama abi tegelikku mõju, kuna sellisel

juhul oleks neil liikmesriikidel, kes abist ei teata, eelised nende liikmesriikide ees, kes seda teevad⁽¹⁴⁵⁾. Piiramatust garantiist teataval liikmesriigil keelataks kõnealuse meetme kasutamine ainuüksi selle võimaliku mõju tõttu, samas kui liikmesriik, kes sellest ei teata, saaks ennast kaitsta, tõendades, et garantii ei andnud kasusajale konkreetseid eeliseid. Nagu uute meetmete puhul, peab komisjon tuleviku mõttes hindama olemasolevate meetmete kokkusobivust Euroopa Liidu toimimise lepingu eeskirjadega ega pea tingimata tõendama, et varasemalt on meetmel olnud selle lepinguga kokkusobimatu mõju⁽¹⁴⁶⁾. Komisjon ei saakski teha korraldust võimalike eeliste tagasinõudmise kohta, mis olemasoleva abiga on juba antud. Seetõttu ei pea ka tõendama garantii konkreetset mõju rahastamistingimustele.

b) Võttes arvesse garantii piiramatut olemust, ei ole võimalik arvutada turuhinna suurust, mida La Poste peaks riigile maksma, ning seetõttu ei ole kohaldatav Prantsusmaa ametiasutuste pakutav retrotsessioonimeede

(299) Eespool esitatud argumentidele tuginedes järeladab komisjon, et La Poste'ile antud garantii on selle kestuse, suuruse ja ulatuse seisukohalt piiramatu ning et seda ei ole hüvitatud. Samuti hõlmab see nii universaalse postiteenusega hõlmatud tegevust kui ka konkurentsipõhist tegevust. Komisjon leiab, et võttes arvesse La Poste'ile antud riigigarantii piiramatut olemust ning lähtudes komisjoni otsustuspraktikast,⁽¹⁴⁷⁾ ei ole võimalik arvutada turuhinna suurust, mida La Poste peaks riigile kõnealuse piiramatul garantii eest maksma. Igasuguse garantii puhul toimub abi andmine garantii andmise hetkel. Piiramatul garantii puhul, millega võidakse piiramatul ajavahemiku jooksul katta kõiki asjaomase ettevõtja võlgu, ei ole võimalik eelnevalt kindlaks määrata selle andmise hetkel antava abi suurust ning seega arvutada asjakohast turuhinda⁽¹⁴⁸⁾. Seetõttu ei ole võimalik kohaldada Prantsusmaa ametiasutuste väljapakutud retrotsessioonimeedet.

c) Soodsamad rahastamistingimused, mille La Poste tänu piiramatule riigigarantiile sai, kujutavad endast valikulist eelist

(300) Eelis on valikuline, kuna La Poste'i konkurentidel seda ei ole – La Poste'i konkurentide suhtes kohaldatakse sanearimis- ja likvideerimismenetlusi; neil ole riigiasutuse staatusega seotud piiramatul riigigarantiid.

4.1.3. KONKURENTSI MOONUTAMINE JA MÕJU KAUBANDUSELE

- (301) Käsitleva meetme mõjul võivad väheneda La Poste'i tegevuskulud, mis annaks La Poste'ile eelise ning seega kahjustaks konkurentsi Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 107 lõike 1 tähenduses. Võttes arvesse, et La Poste tegutseb valdkondades (eelkõige postipakkide, adressaadita saadetiste ja kirjade jaotamine), mis ei ole talle reserveeritud ning on suuresti avatud ühendusesisele kaubandusele, võib sellistel meetmetel samuti olla ebasoodne mõju ettevõtjatele, kes arendavad või sooviksid arendada Prantsusmaal samasugust majandustegevust. Sellega seoses tuleks märkida, et Euroopa Parlamendi ja nõukogu 15. detsembri 1997. aasta direktiivi 97/67/EÜ (ühenduse postiteenuste siseturu arengut ja teenuse kvaliteedi parandamist käsitlevate ühiseeskirjade kohta) kohaldamisel direktiividega 2002/39/EÜ ja 2008/6/EÜ muudetud kujul⁽¹⁴⁹⁾ (edaspidi „postidirektiiv“) tuleks Prantsusmaal kõik postiteenused avada konkrentsile hiljemalt alates 1. jaanuarist 2011. Neil tingimustel võib La Poste'ile antud piiramatu riigigarantii kahjustada konkurentsi ja mõjutada kaubandust Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 107 lõike 1 tähenduses.

4.1.4. JÄRELDUS ABIMEETME OLEMUSE KOHTA

- (302) La Poste'ile tema riigiasutuse staatusest tulenevalt antud riigigarantii hõlmab seega riigi ressursside ülekandmist ning kahjustab või ähvardab kahjustada liikmesriikidevahelist konkurentsi ja kaubandust, andes La Poste'ile eelise. Komisjon järeldab, et garantii on riigiabi Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 107 lõike 1 tähenduses.

4.2. ABI KOKKUSOBIVUS

- (303) Pidades silmas, et kõnealune meede kuulub Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 107 lõike 1 kohaldamisalasse, tuleb uurida, kas komisjon võib seda meedet pidada siseturuga kokkusobivaks Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 107 lõigetega 2 ja 3 ning artikli 106 lõikega 2 ette nähtud erandite alusel.
- (304) Sellega seoses ilmneb, et La Poste'ile antud piiramatu riigigarantii ei vasta Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 107 lõikega 2 ette nähtud erandite kohaldamise tingimustele, kuna kõnealune meede ei ole ette nähtud ühegi nende eranditega sätestatud eesmärgi täitmiseks.
- (305) Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 107 lõike 3 punkti a kohaselt võib siseturuga kokkusobivaks pidada abi majandusarengu edendamiseks niisugustes ühenduse

piirkondades, kus elatustase on erakordselt madal või kus valitseb tõsine tööpuudus. Arvestades, et La Poste'ile antud piiramatu riigigarantii on meelevaldselt rakendatud individuaalne meede, mis ei järgi ühtegi piirkondlikku eesmärki, et see on ajaliselt piiramatu, et see ei ole seotud ühegi investeeringuga ning et see ei ole kahanev, ei ole Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 107 lõike 3 punkt a kohaldatav.

- (306) Seoses Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 107 lõike 3 punktides b ja d sätestatud eranditega ei ole kõnealune abi ette nähtud üleeuroopalist huvi pakkuva tähtsa projekti elluviimiseks või tõsise häire kõrvaldamiseks Prantsusmaa majanduses. Samuti ei ole La Poste'ile antud piiramatu riigigarantii ette nähtud kultuuri edendamiseks ega kultuuripärandi säilitamiseks.
- (307) Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 107 lõike 3 punktis c sätestatud erandiga nähakse ette, et siseturuga kokkusobivaks võib pidada abi teatud majandustegevuse või teatud majanduspiirkondade arengu soodustamiseks, kui niisugune abi ei mõjuta ebasoovitavalt kaubandustingimusi määral, mis oleks vastuolus ühiste huvidega. La Poste'ile antud piiramatu riigigarantii ei ole seotud ei investeeringu ega töökohtade loomisega ning on seetõttu tingimusteta tegevusabi. Oma otsustuspraktikast lähtudes ei saa komisjon järeldada, et sellise abi eesmärk on soodustada teatud majandustegevust või teatud majanduspiirkondade arengut.
- (308) Lõpuks, La Poste'ile antud piiramatu riigigarantiid ei saa pidada siseturuga kokkusobivaks ka Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 106 lõike 2 alusel. Selle erandiga nähakse ette, et ettevõtjad, kellele on antud üldist majandushuvi esindavate teenuste osutamine või kes on fiskaalmonopolid, alluvad aluslepingute eeskirjadele, eriti konkrentsieskirjadele niivõrd, kui võrd nimetatud eeskirjade kohaldamine juriidiliselt ega faktiliselt ei takista nende määratud eriülesannete täitmist. Kaubanduse arengut ei tohi mõjutada määral, mis oleks vastuolus liidu huvidega.
- (309) Prantsusmaa õigusaktidega määrati La Poste'ile avaliku teenuse osutamise kohustused. Sellega alusel võib postitelevõtja saada rahalist hüvitist või kasutada teatavaid eesõigusi, mis kalduvad kõrvale üldiselt kohaldatavatest eeskirjadest. Sellised finantsmeetmed või eesõigused peavad siiski piirduma La Poste'ile avaliku teenuse osutamise kohustustega seotud lisakulude hüvitamiseks vajalikuga.

- (310) Avalike teenuste osutamise eest makstava hüvitisena antavat riigiabi käsitlevas ühenduse raamistikus määratakse kindlaks tingimused, mille täitmise korral peab komisjon sellist hüvitist siseturuga kokkusobivaks Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 106 lõike 2 alusel. Eelkõige ei tohi makstav hüvitis ületada avaliku teenuse osutamise seotud kulusid, võttes arvesse kohustuste täitmise seotud tulusid ja mõistlikku kasumit.
- (311) Käesoleval juhul eeldaks selline analüüs La Poste'ile antud piiramatut riigigarantii turuväärtuse hindamist, et veenduda, et selle väärtus ei ületa universaalse postiteenuse osutamisega seotud puhaskulusid. Kuna tegemist on piiramatut garantiiga, ei ole sellist analüüsi võimalik teha, mis välistab Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 106 lõikega 2 ette nähtud erandi kohaldamise.
- (312) Isegi kui selline väärtuse hindamine oleks võimalik, saaks seda teha vaid universaalse postiteenuse osutamisega hõlmatud tegevuse puhul. Piiramatut riigigarantii hõlmab oma praeguses vormis aga kogu La Poste'i tegevust, sealhulgas tegevust, mis ei kuulu universaalse postiteenuse alla.
- (313) Komisjon on seisukohal, et see asjaolu mõjutab kaubanduse arengut määral, mis on vastuolus liidu huvidega.
- (314) Peale selle ei ole Prantsusmaa esitanud tõendeid meetme kokkusobivuse kohta Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 107 lõikega 2 või 3 või artikli 106 lõikega 2, vaid piirdus ainult garantii olemasolu vaidlustamisega. Seega ei tõendanud Prantsusmaa abi kokkusobivust siseturuga, samas kui kohtupraktika põhjal on tal sellega seoses tõendamiskohustus.
- (315) Kokkuvõtteks on kõnealune meede, isegi kui seda vastavalt 1980. aasta seaduse rakendusmääruse selgitamist ja La Poste'i laenulepingutesse piirava klausli lisamist käsitlevatele Prantsusmaa ametiasutuste ettepanekutele muuta, olemasolev riigiabi määruse (EÜ) nr 659/1999 artikli 1 punkti b tähenduses ning kooskõlas komisjoni otsustuspraktikaga majandustegevusega seotud ettevõtjatele antavate piiramatute riigigarantiide vallas⁽¹⁵⁰⁾ ei vasta see Euroopa Liidu toimimise lepinguga ette nähtud erandite kohaldamise tingimustele. Seetõttu on eespool osutatud piiramatut riigigarantii siseturuga kokkusobimatu.
- 4.3. OMANDI ÕIGUSLIKU REŽIIMIGA SEOTUD ERAPOOLETUSE PÕHIMÕTE
- (316) Käesoleva järeldusega ei sea komisjon mingil viisil kahtluse alla La Poste'i kuulumist riigile ega vaidlуста ka avalik-õigusliku juriidilise isiku staatust kui sellist. Komisjon hindab lihtsalt La Poste'i jaoks sellest staatusest tuleneva garantiiga seotud probleeme Prantsuse praegu kehtivas õiguses.
- (317) Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 345 kohaselt on liit liikmesriikide omandi õigusliku režiimi suhtes neutraalne ning ükski selle lepingu säte ei takista ettevõtjate kuulumist (tervenisti või osaliselt) riigile. Samas tuleb konkurentsieeskirju kohaldada ühtsel viisil nii eraõiguslike kui ka avalik-õiguslike ettevõtjate suhtes. Kumbagi ettevõtjate kategooriat ei tohi nende eeskirjade kohaldamisel seada soodsamasse või ebasoodsamasse olukorda. Käesoleval juhul ei tulene garantii mitte omandivormist, vaid ettevõtja õiguslikust staatusest. Liikmesriigid võivad ettevõtjate õigusliku vormi vabalt valida, kuid peavad seejuures kinni pidama Euroopa Liidu toimimise lepingu konkurentsieeskirjadest. Eelkõige ei takista pelk asjaolu, et riigigarantii on automaatselt seotud konkreetse õigusliku staatusega, garantii käsitamist riigiabina Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 107 lõike 1 alusel, kui kohaldatavad tingimused on täidetud⁽¹⁵¹⁾. Seda järeldust ei mõjuta Euroopa Liidu toimimise lepingu artikkel 345. Vastupidi, konkurentsiolekorrast tähendaks erapooletuse põhimõtte riigiettevõtjatele neile eraõiguslike konkurentide ees antud mis tahes põhjendamatu eelise tagasinõudmist. Komisjon järgis samasugust lähenemiskiisi nii Saksamaa avalik-õiguslike krediitiasutuste⁽¹⁵²⁾ kui ka EDFi⁽¹⁵³⁾ juhtumil korral.
- 4.4. LA POSTE'I JA POSTITOIMINGUID KÄSITLEV SEADUSEELNÕU
- (318) 31. juuli 2009. aasta kirjaga edastasid Prantsusmaa ametiasutused komisjonile seaduseelnõu La Poste'i ja postitoimingute kohta, mille ministrite nõukogu oli vastu võtnud 29. juulil 2009 ning milles sätestatakse La Poste'i muutmise aktsiaseltsiks alates 1. jaanuarist 2010.
- (319) Seejärel võeti vastu selle seaduseelnõu muudatusettepanek, millega lükati La Poste'i aktsiaseltsiks muutmise edasi 2010. aasta märtsikuusse.
- (320) Muudetud seaduseelnõu (millega muudetakse 2. juuli 1990. aasta seadust nr 90–568 La Poste'i ja France Télécomi avaliku teenuse osutamise korra kohta) artikli 1 teises lõigus sätestatakse: „Avalik-õiguslik juriidiline isik La Poste muudetakse alates 1. märtsist 2010 aktsiaseltsiks nimega La Poste [...]”
- (321) Prantsusmaa ametiasutused täpsustasid, et La Poste'i aktsiaseltsiks muutmise tagajärjel hakatakse tema suhtes kohaldama ettevõtjate puhul saneerimise või likvideerimise küsimuses kohaldatavat tavaõigust.

(322) Komisjon nõustub, et Prantsusmaa ametiasutuste edastatud seaduseelnõuga ette nähtud La Poste'i tegelik muutmine aktsiaseltsiks tühistaks talle antud piiramatu garantii. Komisjon leiab, et postiettevõtja aktsiaseltsiks muutmine oleks asjakohane meede, mille abil lõpetada kooskõlas ühenduse õigusega La Poste'ile riigiabi andmine.

(323) Parlament peaks seaduseelnõu vastu võtma 2010. aasta jaanuaris. 4. oktoobril 2006 nõudis komisjon kooskõlas menetlusmääruse artikliga 18 piiramatu garantii andmise lõpetamist hiljemalt 31. detsembriks 2008. Võttes siiski arvesse käesolevaid asjaolusid ning seda, et arutelud Prantsusmaa ametiasutustega pikenesid 2009. aasta oktoobrini, samuti garantii andmise lõpetamist käsitlevate õigusaktide heakskiitmiseks vajaminevat aega, on komisjoni hinnangul mõistlik nõuda Prantsusmaa ametiasutustelt selle piiramatu garantii tegelikku tühistamist hiljemalt 31. märtsiks 2010,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA OTSUSE:

Artikkel 1

Piiramatu garantii, mida Prantsusmaa La Poste'ile andis, on siseturuga kokkusobimatu riigiabi. Prantsusmaa tühistab selle abi hiljemalt 31. märtsiks 2010.

Artikkel 2

Komisjon leiab, et La Poste'i tegelik ümberkujundamine aktsiaseltsiks tühistab talle antud piiramatu garantii. Selle piiramatu garantii tegelik tühistamine hiljemalt 31. märtsiks 2010 on asjakohane meede, et kaotada kooskõlas liidu õigusega artiklis 1 osutatud riigiabi.

Artikkel 3

Kahe kuu jooksul pärast käesolevast otsusest teatamist edastab Prantsusmaa komisjonile käesoleva otsuse täitmiseks juba võetud ja kavandatavate meetmete üksikasjaliku kirjelduse.

Artikkel 4

Käesolev otsus on adresseeritud Prantsuse Vabariigile.

Brüssel, 26. jaanuar 2010

Komisjoni nimel
komisjoni liige
Neelie KROES

-
- (¹) Alates 1. detsembrist 2009 on EÜ asutamislepingu artiklitest 87 ja 88 saanud vastavalt Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklid 107 ja 108. Kõnealused artiklipaarid on sisult identsed. Käesoleva otsuse puhul tuleb viiteid Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklitele 107 ja 108 käsitada vajaduse korral vastavalt viidetena EÜ asutamislepingu artiklitele 87 ja 88.
- (²) ELT C 135, 3.6.2008, lk 7.
- (³) Juhtum nr 531/05, La Banque Postale'i (postipanga) loomiseks võetavad meetmed (ELT C 21, 28.1.2006, lk 2).
- (⁴) EÜT L 83, 27.3.1999, lk 1–9.
- (⁵) Arvestades, et olemasolevaks abiks liigitamist oli juba põhjendatud abi suhtes ametliku uurimismenetluse algatamist käsitleva otsuse põhjendustes 93–97 (vt joonealune märkus 2) ning et komisjonile ei esitatud selle kohta ühtegi märkust, ei hakka komisjon seda küsimust uuesti käsitlema ning piirdub üksnes kõnealuses otsuses sisalduva esialgse hinnangu kinnitamisega.
- (⁶) 17. juuli 1980. aasta *Prantsuse Vabariigi Teataja*, lk 1799.
- (⁷) 14. mai 1981. aasta *Prantsuse Vabariigi Teataja*.
- (⁸) Vt joonealune märkus 2.
- (⁹) 8. juuli 1990. aasta *Prantsuse Vabariigi Teataja*.
- (¹⁰) Prantsusmaal on peale riigi ja kohalike omavalitsuste kaks põhilist avalik-õiguslike juriidiliste isikute kategooriat: riigiasutused ja avalikke huve esindavad rühmad, mis sätestati 15. juuli 1982. aasta seadusega nr 82–610. Riigiasutuste puhul on võimalik põhimõtteliselt eristada avalik-õiguslikke haldusasutusi, kes täidavad traditsioonilisi haldusülesandeid, (EPA) ning avalik-õiguslikke tööstus- ja äriasutusi (EPIC), kes tegelevad majandustegevusega.
- (¹¹) Kassatsioonikohtus järgis Douai apellatsioonikohtu 22. oktoobri 1998. aasta otsuses kehtestatud põhimõtet, mille kohaselt samastatakse La Poste'i avalik-õigusliku tööstus- ja äriasutusega.
- (¹²) Majandusküsimuste komisjon märgib ühes oma 2003. aastal Prantsusmaa senatile esitatud aruandes: „Kõik teavad, et pärast 1990. aasta reformi on La Poste'i emattevõtjal avalik-õigusliku tööstus- ja äriasutusega samastatav staatus.”
- (¹³) Vt eelkõige kassatsioonikohtu 21. detsembri 1987. aasta otsus (tsiviilasjade esimene koda).
- (¹⁴) 26. jaanuari 1985. aasta *Prantsuse Vabariigi Teataja*, lk 1097.
- (¹⁵) Pariisi teise astme halduskohtu 15. veebruari 1991. aasta otsus, JCP E1991, pan. 742; kassatsioonikohtu 6. novembri 1991. aasta otsus, JCP E1992, pan. 85, Bull. V nr 476.
- (¹⁶) Tegemist on kõnealuse määruse artikli 3 lõike 1 kolmandas lõigus osutatud tähtaegadega.
- (¹⁷) Määruse nr 2008-479 artiklis 10 sätestatakse: „kui märgukiri ei ole kõnealuseks tähtjaks tulemusi andnud, kirjendab riigi esindaja või järelevalveasutus asjaomase kulu raskustes oleva omavalitsuse või riigiasutuse eelarvesse. Vajaduse korral eraldab ta vajalikud vahendid muudeks kuludeks ettenähtud ja veel kasutamiseks vabasad vahendeid vähendades või siis tulusid suurendades. Kui piirkondlik omavalitsusüksus või riigiasutus ei ole kaheksa päeva jooksul pärast vahendite kirjendamise teatavaks tegemist nõutavat summat maksnud, teeb riigi esindaja või järelevalveasutus ühe kuu jooksul ametikohustustest lähtuva maksekorralduse.”

- (18) 20. veebruari 1990. aasta *Prantsuse Vabariigi Teataja*.
- (19) *Avaliku sektori raamatupidamise ametlik väljaanne*. NOR: BUD R 02 00060 J.
- (20) Vt 18. juuli 2002. aasta kodifitseeriva suunise nr 02-060-M95 (avalik-õiguslike tööstus- ja äriasutuste finants- ja raamatupidamiseeskirjade kohta) 3. peatükk, avaliku sektori raamatupidamise ametlik väljaanne.
- (21) Vt IV osa, B: „*Quelles dispositions juridiques prévoir?*” („Millised peaksid olema õigussätted?”), lk 21.
- (22) 1965. aastal loodud ERAP on avalik-õiguslik tööstus- ja äriasutus, mille tegevusala hõlmab riigi taotluse korral energeetika-, farmaatsia- ja telekommunikatsiooniettevõtjates osaluste omandamist.
- (23) Vt artikkel „*Fitch attribue la note préliminaire AAA au programme EMTN garanti de eurot 10 MD de ERAP*” („Fitch annab ERAPi 10 miljardi euroga tagatud EMTNi programmile esialgse reitingu AAA”). Kättesaadav ERAPi veebisaidil aadressil: www.erap.fr/pdf/CP_Fitch_Ratings_fr.pdf
- (24) Vt artikkel „*Moody's attribue la notation Aaa au programme d'EMTN de l'ERAP portant sur 10 milliards d'euros*” („Moody's annab ERAPi 10 miljardi euro suurusele programmile reitingu AAA”). Kättesaadav ERAPi veebisaidil aadressil: www.erap.fr/pdf/CP_Fitch_Ratings_fr.pdf
- (25) Kooskõlas 2. juuli 1990. aasta seaduse nr 90-568 artikliga 15 kohaldatakse La Poste'i raamatupidamisarvestuse suhtes kaubandusettevõtetele kohaldatavaid eeskirju.
- (26) Vt artikkel „*Fitch attribue la note préliminaire AAA au programme EMTN garanti de eurot 10 MD de ERAP*” („Fitch annab ERAPi 10 miljardi euroga tagatud EMTNi programmile esialgse reitingu AAA”). Kättesaadav ERAPi veebisaidil aadressil: www.erap.fr/pdf/CP_Fitch_Ratings_fr.pdf
- (27) Vt eelkõige Prantsusmaa ametiasutuste 24. aprilli 2006. aasta, 6. detsembri 2006. aasta, 16. jaanuari 2007. aasta, 1. veebruari 2007. aasta ja 19. märtsi 2007. aasta kirjad.
- (28) Vt Prantsusmaa ametiasutuste 23. jaanuari 2008. aasta kirja III osa.
- (29) Riiginõukogu 1. aprilli 1938. aasta otsus äriühingu Société de l'hôtel d'Albe kohta, riiginõukogu kogumik, lk 341. Vt menetluse algatamise otsuse põhjendus 33.
- (30) Riiginõukogu 10. novembri 1999. aasta otsus Campoloro sadama fondivalitseja kohta, riiginõukogu kogumik, lk 348; riiginõukogu 18. novembri 2005. aasta otsus Campoloro sadama fondivalitseja kohta, riiginõukogu kogumik, lk 515. Vt menetluse algatamise otsuse põhjendus 34.
- (31) 2. augusti 2001. aasta *Prantsuse Vabariigi Teataja*, lk 12480.
- (32) Vt Prantsusmaa ametiasutuste 23. jaanuari 2008. aasta teatise IIIB osa ning 27. oktoobril 2009 edastatud märkused.
- (33) Vt Prantsusmaa ametiasutuste 27. oktoobril 2009 edastatud teatis.
- (34) „*La responsabilité des AAI dotées de la personnalité juridique: coup d'arrêt à l'idée de „garantie de l'Etat”*” („Juriidilistest isikutest sõltumatute haldusasutuste vastutus: peatada riigigarantii idee”); D. Labetoulle; RJEP/CJEG nr 635, 2006. aasta oktoober.
- (35) Vt Prantsusmaa ametiasutuste 23. jaanuari 2008. aasta kirja IV osa.
- (36) Vt Prantsusmaa ametiasutuste 23. jaanuari 2008. aasta kirja punkt 78.
- (37) „*Le Préfet face à l'inexécution par une collectivité territoriale d'un jugement la condamnant pécuniairement*” („Prefekt olukorras, kus piirkondlik omavalitsusüksus ei täida kohtuotsusega ettenähtud rahalist karistust”); P. Bon, RFDA – 2006. aasta märts-aprill, lk 341. C. Landais ja F. Lenica, „*Le pouvoir de substitution du préfet en cas d'inexécution de la chose jugée par les collectivités territoriales*” („Prefekti asendusõigus, kui piirkondlik omavalitsusüksus ei täida kohtuotsust”); AJDA, 23. jaanuar 2006, lk 137.
- (38) Riiginõukogu 10. novembri 1999. aasta otsus Campoloro sadama fondivalitseja kohta, riiginõukogu kogumik, lk 348.
- (39) Riiginõukogu 18. novembri 2005. aasta otsus Campoloro sadama fondivalitseja kohta, riiginõukogu kogumik, lk 515.
- (40) Riiginõukogu 30. novembri 1923. aasta otsus, riiginõukogu kogumik, lk 789.

- (*) Osa tekstist on välja jäetud, et vältida konfidentsiaalse teabe avaldamist. Väljajäetud osad on tähistatud kolme punktiga nurksulgudes, mille järel on kaks täärni.
- (41) Komisjoni teatis EÜ asutamislepingu artiklite 87 ja 88 kohaldamise kohta garantiidena antava riigiabi suhtes (EÜT C 71, 11.3.2000, lk 14).
- (42) Prantsusmaa ametiasutuste arvates on nende kahe kriteeriumi täitmine piisav, kuid mitte vajalik, et välistada mis tahes eelise olemasolu. Eelkõige ei oleks mõistlik arvata, et väidetava kahtluse olemasolu maksejõuetuse korral kohaldatava menetluse suhtes võiks väljenduda paremates rahastamistingimustes.
- (43) Äriseadustiku artikkel L. 643-11.
- (44) „— *Category 1: equalization of ratings with those of the state owner. This first category includes those entities [...], generally loss making or with poor financial profiles, and extremely unlikely to be privatized [...] given the nature of their activity, as well as their home country's economic, social and political environment. None of the postal companies currently rated by Standard & Poor's falls into this category [...].*”
- (45) „— *Category 2: notching down with respect to the state owner's rating. [...] La Poste and Poste Italiane currently fall within this category.*”
- (46) „— *Category 3: notching up from the postal entity's stand-alone rating. [...] The entity's postal activities are still a key public service, but the clear aim of the entity is to achieve a high level of operational and financial independence, either through privatization or commercial autonomy (state ownership, but independent management) [...].*”
- (47) „*Standard*” & *Poor's Ratings Services lowered its counterparty credit [...] ratings on French issuer AGF [...] to „A” from „A+” [...], following a review of AGF's parent, the Munich-based Allianz group (AA-/Negative/A-1+). [...] The downgrade of AGF, the holding company, is not specific to any issues within the French franchise and generally reflects the Allianz group's financial leverage and fixed-charge coverage, which are increasingly aggressive relative to the group's ratings and are a result of the group's weakened consolidated capital base and reduced earnings.*
- (48) „*the ratings also take into account the unchallenged status of both it and its parent, Germany-based Volkswagen Financial Services AG (VWFS), as core and captive finance entities to VW” et „the ratings on VW Bank could moderately diverge (generally not more than one notch) from the ratings on VW or VWFS; currently only its outlook differs.*”
- (49) „*the ratings on Germany-based Volkswagen Financial Services AG (VWFS) are based on its unchallenged status as a core subsidiary of German automaker Volkswagen AG (VW; A-/Negative/A-2) and reflect its strategic importance for and close operational integration into its parent.*”
- (50) „Suurt riigiabi saava ettevõtja reitingut [...] võib alandada kahe kategooria võrra, kuivõrd kõnealuse ettevõtja ja riigi finantsuhted võivad pikas või keskpikas perspektiivis muutuda.”
- (51) Samuti ei ole Prantsusmaa ametiasutuste arvates komisjoni menetluse algatamise otsuse põhjenduses 84 osutatud suur riigiabi seotud ettevõtja staatuse või mis tahes garantiimehhanismiga, vaid osutab sellistele otsustele nagu La Banque Postale'i loomine või pensionide rahastamise reform, mille eesmärk on anda La Poste'ile vahendid oma konkurentidega võrdsetel alustel ning riigist sõltumatuks (*at arm's length*) arenemiseks. Teatavad meetmed on siiski iseenesest märkimisväärse suurusega riigiabi (vt eelkõige komisjoni 10. detsembri 2007. aasta otsus kontserniga La Poste seotud riigiteenistujate pensionide rahastamise reformi kohta). Seetõttu ei saa need olla märgiks riigipoolsest huvist La Poste'i arengu vastu sõltumatutel tingimustel.

- (52) „a change in the group's ownership structure would lead Standard & Poor's to shift to a bottom-up rating approach, focusing more on LP's stand-alone business and financial profiles. This rating approach may not necessarily translate into rating changes given the expected improvement in LP's stand-alone situation in the coming years.”
- (53) „The ratings could come under pressure if the group significantly underperforms its operational and financial trajectory at the dawn of full postal deregulation, or if an ownership changes occur sooner than we expect.”
- (54) „The EC recently recommended that the French government end this guarantee by year-end 2008, which they believe provides LP with more favorable financing conditions than its competitors in a market in the process of being liberalized.”
- (55) „The ratings on La Poste were unaffected by this recommendation since we consider that a change in La Poste's status would not necessarily reflect a decrease in the strong state support that underpins LP's ratings and that has been reaffirmed by recent government decisions.”
- (56) Prantsusmaa ametiasutuste sõnul oli *mid-swap*'i vahe 15-aastase emissiooni puhul 12 baaspunkti (ehk 33 baaspunkti OAT (*Obligation Assimilable du Trésor*) kohta) ja 7-aastase emissiooni puhul 4 baaspunkti. Võrdluseks märgivad Prantsusmaa ametiasutused, et eelmine võlakirjaemissioon toimus 2004. aastal summas 580 miljoni eurot 15 aastaks ning tõi kaasa *mid-swap*'i vahe 8 baaspunkti. *Mid-swap* on pankade teataval ajal pankadevahelistele tehingutele antavate ja pakutavate määrade keskmine, st fikseeritud määr, mida pank on valmis üldjuhul kuue kuu Euribori asemel kasutama. See määr on turul võrdlusalus eelkõige võlakirjaemissioonide puhul.
- (57) Määrus nr 81-501. Prantsusmaa ametiasutuste ettepaneku tegemise ajal oli rakendusmääruseks 12. mai 1981. aasta määrus nr 81-501, milles käsitletakse 16. juuli 1980. aasta seaduse (milles käsitletakse haldusküsimustes määratud trahve ning avalik-õiguslike juriidiliste isikute otsuste täideviimist) rakendamist ning mis seondub riiginõukogu „aruannete ja uuringute osakonnaga”.
- (58) Riiginõukogu 16. novembri 1998. aasta otsus Sille'i kohtuasjas: „Võttes esmalt arvesse, et kuigi esimese astme kohtu otsuse kohaselt võib rakendada riigi (isegi mittesüülist) vastutust, tuginedes võrdsuse põhimõttele avalik-õiguslike koormiste kandmisel, juhul kui teatav õiguspäraselt võetud meede põhjustab füüsilisele või juriidilisele isikule erilist või teatava raskusastmega kahju, ei ole see nii käesoleval juhul, kuna hr Sille'il ei saanud kinnisvaraarendajana olla teadmata ohud, mis sellise ulatusega kinnisvaraprojekti elluviimisega tavaliselt paratamatult kaasnevad, kujuures selliseks kinnisvaraprojektiks oli tingimata vaja muuta maakasutuskava sätteid ning saada linnavolikogult nõusolek, mille puhul pidanuks hr Sille tavapäraselt kaaluma võimalust, et avaliku küsitluse negatiivsete tulemuste ning projekti suhtes tõrjuva hoiaku võtmise korral kohalik omavalitsus seda projekti ei kinnita; olles kõiki neid asjaolusid teades selle riski siiski võtnud, ei ole tal alust väita, et on kandnud ebatavalist kahju ning et kommunun peab talle hüvitama kõnealuse projekti tagasilükkamisega seotud tagajärjed.”
- (59) Riiginõukogu 10. juuli 1996. aasta otsus Meunier' kohtuasjas: „Võttes arvesse, et sellisesse kohta oma äri asutades ning võimalikke maalihkeid käsitlevast linnapea kirjast tulenevalt nõustus huvitatud isik asjaolusid tundes tema ettevõtet ohustavate ebastabiilsuse riskidega, andis teise astme halduskohus sõltumatu hinnangu. Võttes arvesse, et sellisest olukorrast tulenev kahju, millesse huvitatud isik oli asetanud ennast teadlikult, ei anna talle õigust hüvitisele, ei rikkunud kohus avalik-õiguslike isikute vastutust reguleerivaid eeskirju.”
- (60) Vt üksikasjalikum teave menetluse algatamise otsuse põhjendustes 11–13.
- (61) ELT C 155, 20.6.2008, lk 10.
- (62) Vt käesoleva otsuse jaotise 3.1.1 A osa.
- (63) Vt joonealune märkus 29.
- (64) Vt joonealune märkus 30.
- (65) Vt konstitutsiooninõukogu 25. juuli 2001. aasta otsuse nr 2001-448 põhjendus 110: „Võttes arvesse, et juhul kui põhiseaduse artikli 34 alusel võis artikliga 61 ette näha kohustuse lubada finantsseadusega anda kolmeks aastaks mis tahes riigigarantii, siis nende finantskohustuste selguse tagamiseks ei tunnistata võimaliku loa puudumise korral asjaomaseid garantiisid kehtetuks; selline käitumine võiks rikkuda võrdsuse põhimõtet avalik-õiguslike koormiste kandmisel ning eriti raske kahju korral ka omandiõigust: muu hulgas nähtub parlamendi menetlusest, et artikli 61 eesmärk on tagada parlamendi teavitamine riigi antud garantiidest ning mitte tunnistada kehtetuks neid varasemalt antud garantiisid, mis ei oleks asjaomasteks tähtaegadeks lubatud olnud; nendel tingimustel ei ole artikkel 61 põhiseadusega vastuolus.”
- (66) Vt eelmises joonealuses märkuses osutatud põhjendus.
- (67) Esimese astme kohtu 26. juuni 2008. aasta otsus kohtuasjas T-442/03, SIC v. komisjon, EKL 2008, lk II-1161, punktid 124–127. Vaata ka garantiisid käsitlev teatis.

- (⁶⁸) Vt Prantsusmaa ametiasutuste 23. jaanuari 2008. aasta teatise punktid 62–68.
- (⁶⁹) Vt joonealune märkus 34.
- (⁷⁰) Käesoleva otsuse jaotise 4.1.1 A osa punkti b alapunkt 3.
- (⁷¹) Vt menetluse algatamise otsuse joonealune märkus nr 39. See teatis ei ole avalikkusele kättesaadav, kuid sellele viidati 1995. aasta aruandes.
- (⁷²) Teatise selle osa avalikustasid 1995. aasta aruande toimetajad (lk 219).
- (⁷³) Prantsusmaa ametiasutuste 9. septembri 2008. aasta kiri komisjonile.
- (⁷⁴) Vt selle teatise lisa punkt 5, milles loetletakse eri akte, sealhulgas näiteks „ministri kiri või mis tahes muu alus“.
- (⁷⁵) Tuletame meelde, et likvideerimise menetluse korral tähendab vara puudujäägi tõttu ilma sanktsioonideta menetluse lõpetamise otsus võlausaldajale, et ta ei saa otsust edasi kaevata, st tema nõue on seega lõplikult kadunud.
- (⁷⁶) Vt käesoleva otsuse põhjendus 147.
- (⁷⁷) Rakendusmääruste puhul on käesoleva otsuse meetme kirjeldust käsitlevas jaotises osutatud 16. juuli 1980. aasta seadusele ja 20. mai 2008. aasta määrusele, mis asendavad 12. mai 1981. aasta määrust ja 16. oktoobri 1989. aasta ringkirja.
- (⁷⁸) Vt käesoleva otsuse jaotise 3.1.1 B osa punkti a alapunkt 1, milles osutatakse Prantsusmaa ametiasutuste 23. jaanuari 2008. aasta kirja jaotisele IV A 1, lk 19–20.
- (⁷⁹) Nagu komisjoni ekspert rõhutab, on järelevalveasutusel olukorras, kus riigiasutusel ei ole piisavalt vahendeid, piiratud võimalused. Esmalt võib võlgade katteks vajalikud vahendid võtta muudele kuludele eraldatud olemasolevatest vahenditest. Seejärel võib vahendeid saada varade võõrandamisest või tariifide tõstmisest, kui võimalik. Samuti võib riigiasutus võtta laenu. Kui need vahesed võimalused aga teostatavad ei ole, jääb lahenduseks ainult riigi kui aktsionäri abi.
- (⁸⁰) Eeldusel, et puudub avaliku teenuse osutamise järjepidevuse nõue.
- (⁸¹) Eksperti aruanne, jaotis I.2.A.2, lk 18.
- (⁸²) Äriseadustiku artikkel L. 620-1.
- (⁸³) Äriseadustiku artiklis L. 640-1 sätestatakse, et „avatud juriidiline likvideerimismenetlus algatatakse kõigi artiklis L. 640-2 osutatud maksejõuetute võlgnike suhtes, kelle saneerimine on ilmselgelt võimatu“.
- (⁸⁴) La Poste'i varad liigitati ümber 11. detsembri 2001. aasta seadusega, nn MURCEFi seadusega. Selles seaduses on siiski sätestatud, et „kui võõrandamise tingimused või varade üleandmine takistab La Poste'il oma õiguslike ja regulatiivsete kohustuste või riigiga sõlmitud lepingu raames võetud kohustuste nõuetekohast täitmist [...], on riik võõrandamise või üleandmise vastu või seab nende tegemisel tingimuseks, et need ei tohi kahjustada kõnealuste kohustuste nõuetekohast täitmist“.
- (⁸⁵) Reserveeritud sektori teenuste tariifid kiidab heaks postside regulatiivamet ARCEP. Üldsektori teenuste tariifid määratakse ARCEPi kinnitatud raamistikus.
- (⁸⁶) Vt käesoleva otsuse jaotise 4.1.1 A osa punkti b alapunkt 3.
- (⁸⁷) Vt Prantsusmaa ametiasutuste 23. jaanuari 2008. aasta kirja punktid 112 ja 113.
- (⁸⁸) Vt käesoleva otsuse jaotise 4.1.1 A osa punkti b alapunkt 3.

- (⁸⁹) Prantsusmaa regulatiivameti (ARCEP) sõnul reguleeritakse postiteenustega seotud tegevust, mis hõlmab postisaadete vastuvõttu, sorteerimist, ärasaatmist ja laalijagamist korrapäraste postiringide raames. Seejuures ei reguleerita adresseerimata reklaami laalijagamist, kullerteenust ja kiirvedu.
- (⁹⁰) Vt aastatulemuste projekti strateegiline esitlus.
- (⁹¹) Prantsusmaa ametiasutuste üksikasjalikum seisukoht on esitatud eelkõige käesoleva otsuse jaotise 3.1.1 B osa punkti a alapunktis 2.
- (⁹²) Lyoni teise astme halduskohtu 6. juuni 1996. aasta otsus nr 95LY00935 põllumajandusliku äriühingu Campoloro kohtuasjas.
- (⁹³) P. Bon, viidatud joonealuses märkuses 37.
- (⁹⁴) Vt joonealune märkus 37.
- (⁹⁵) Vt joonealune märkus 34.
- (⁹⁶) Nr 57516/00.
- (⁹⁷) Seeria A nr 37.
- (⁹⁸) Vt 27. oktoobril 2009 edastatud kiri.
- (⁹⁹) Riiginõukogu 29. detsembri 2004. aasta otsus nr 257804 Saint-Blaine'i nõlvade arendusühingu kohtuasjas: riikliku tähtsusega servituutide eest hüvitise maksmine on võimalik juhul, kui omanik kannab erilist ja ülemääraast kahju, mis ei ole proportsionaalne järgitava üldhuvi eesmärgiga.
Boreaux' teise astme halduskohtu 14. oktoobri 2003. aasta otsus nr 99BX01530 hr ja pr Claude X kohtuasjas: maalihkest kahjustatud kohalikel teedel autoliikluse katkemine võib põhjustada äralõigatud maa omanikule ebatavalist ja erilist kahju. Eelkõige leiab halduskohus, et kahju püsimise kestus (liiklus oli katkenud remonditöödele kulunud seitsme kuu jooksul) annab sellele kahjule ebatavalise ja erilise iseloomu, mis ületab kohustuse, mida avaliku tee aluse maa kaks omanikku peavad tavaliselt kandma, ning seetõttu tuleb see kahju hüvitada.
Montpellier' halduskohtu 23. juuni 1999. aasta otsus nr 97-03716 hr Van der Veldeni kohtuasjas: puhkeküla lõplik sulgemine suure üleujutusrisi tõttu põhjustas omanikule ebatavalist ja erilist kahju, mis annab talle õiguse saada hüvitist, kuna sulgemise tõttu pidi huvitatud isik lõpetama oma ainsa kutsetegevuse ning kaotas täielikult firma-väärtuse.
- (¹⁰⁰) Õigusmõju loova õiguspärase eksimuse mõiste on seotud näilikkuse teooriaga. Cornu õigussõnastiku kohaselt on näilikkus „aspekt, mis tahtlikult või tahtmatult tuleneb väliste tunnuste ühinemisest, mille kaudu tavaliselt väljendatakse mingit seisundit, ülesannet (volitatu, pärija, omaniku staatus jne), ning laseb uskuda, et nende tunnustega isikul on tööpoolest asjaomane seisund või ülesanne”. Näilikkuse teooria on „kohtupraktikas kasutatav teooria, mille kohaselt piisab ainult näilikkusest, et avaldada mõju kolmandatele isikutele, kes õiguspärase eksimuse tagajärjel ei olnud tegelikult olukorrast teadlikud”. Näilikkuse teooriat on kasutatud kohtupraktikas ning sellest on sündinud isegi väga kuulsaid kohtulahendeid (Euroopa Inimõiguste Kohtu 7. juuni 2001. aasta otsus Kressi kohtuasjas). Seda kasutatakse eraõiguses, kui on vaja kindlaks teha sellise lepingu õigusmõju, mida üks lepinguosalistest usaldas õiguspäraselt ainult näilikkuse põhjal. Samuti võib näiteks tuua näiliku elukoha või avalikus õiguses *de facto* ametnikud, kelle otsused võivad jõusse jääda. See teooria hõlbustab õigusliku tunnuse või õigusmõju olemasolu tõendamist, kui seda ei ole ühegi dokumendiga selgesõnaliselt ega otseselt kinnitatud.
- (¹⁰¹) Eristamisel lähtuti S. Carpi-Petit' väitekirja „*Les successions en droit administratif*” („Õigusjärglus haldusõiguses”) mõttekäigust, PUR, 2006.
- (¹⁰²) Näide on pärit 15. juuli 2002. aasta otsusest (23. juuli 2002. aasta Prantsuse Vabariigi Teataja), millega määratakse kindlaks Ageni ülikooli likvideerimise kord, mille artiklis 1 sätestatakse, et likvideerija on kohustatud „tegema kõrgharidusvaldkonna eest vastutavale ministrile ettepaneku likvideerimisperioodi lõpus allesjäänud varade, kohustuste, laenude ja kontojäägi jagunemise kohta Bordeaux I ja Bordeaux IV ülikoolide vahel”.

- (103) — Lennundustööstuse detsentraliseerimise hüvitisfondi likvideerimist käsitleva 11. mai 1953. aasta määruse nr 53-404 (12. mai 1953. aasta *Prantsuse Vabariigi Teataja*) artikkel 3: „kooskõlas eespool osutatud 24. mai 1938. aasta määruse artikliga 7 lähevad fondile kuuluvad rajatised ja seadmed ning nõuete ja kohustuste täitmisele järele jäävad summad üle riigi omandisse.” (Kõnealusel juhul on ilmselge, et jääk on positiivne).
- Eluasemete vahetusbörsi sulgemist käsitleva 6. oktoobri 1975. aasta määruse nr 75-926 artikkel 2: „eluasemete” vahetusbörsi võlgade tasumise, nõuete sissenõudmise ja varade likvideerimise tehingud, samuti vajaduse korral vahetusbörsiga seotud kohtumenetlustes nii hageja kui ka kaitsjana osalemine kuulub majandus- ja rahandusministri pädevusse. Raamatupidamisdokumendid kantakse üle riigikassa erikontole nr 904.14 pealkirjaga „Riigiasutuste, haldusasutuste ja kutseühingute likvideerimine ning muud likvideerimistoimingud”.
- 12. novembri 1981. aasta määrus nr 81-1009, mis käsitleb Auguste Comte’ teadusuuringute instituudi sulgemist: võimalik likvideerimisest üle jääv vara kantakse üle riigile.
- 27. detsembri 1983. aasta määrus nr 83-1185, milles käsitletakse uue linna Lille-Esti avalik-õigusliku linnaplaneerimise asutuse likvideerimist: „Uue linna Lille-Esti avalik-õigusliku linnaplaneerimise asutuse varad ja kohustused kantakse selleks kuupäevaks üle Lille’i linnavalitsusele eespool osutatud 5. detsembri 1983. aasta kokkuleppes kindlaksmääratud tingimustel, välja arvatud käesoleva määruse lisas loetletud varad, mis kantakse üle transpordi uurimisinstituudile.”
- 30. detsembri 1983. aasta määrus nr 83-1263, milles käsitletakse riikliku sõidueksamite teenistuse likvideerimist: tehingud kantakse riigikassa erikontole „Riigiasutuste likvideerimine”.
- Üleilmse inimressursside ja infokeskuse (*Centre mondial informatiques et ressources humaines*, CMIRH) likvideerimistingimusi käsitleva 30. juuni 1987. aasta määruse nr 87-590 artikkel 1: „alates üleilmse inimressursside ja infokeskuse likvideerimise kuupäevast 1. juulist 1987 kantakse selle asutuse vallasvara ning õigused ja kohustused üle riigile.”
- 17. novembri 1987. aasta määrus, milles käsitletakse kõrgetasemeliste süsteemide ja tehnoloogiate uurimiskeskuse (*centre d’études des systèmes et technologies avancées*, CESTA) likvideerimist (18. novembri 1987. aasta *Prantsuse Vabariigi Teataja*), ning likvideerimistingimusi käsitleva 31. detsembri 1987. aasta määruse nr 87-1167 artikkel 1: „kõrgetasemeliste süsteemide ja tehnoloogiate uurimiskeskuse varad, õigused ja kohustused lähevad alates selle asutuse likvideerimise kuupäevast 1. jaanuarist 1988 üle riigile.”
- 28. septembri 1988. aasta otsus, millega määratakse kindlaks teabeagentuuri likvideerimismenetluse lõpetamise tingimused (23. detsembri 1988. aasta *Prantsuse Vabariigi Teataja*): likvideerimise eest vastutab tööstuse ja maakasutuse planeerimise minister.
- 26. märtsi 1993. aasta määrus nr 93-775, milles käsitletakse postimuuseumi (riigiasutus) sulgemist (30. märtsi 1993. aasta *Prantsuse Vabariigi Teataja*): õiguste ja kohustuste ülekandmine La Poste’ile.
- 26. detsembri 1996. aasta määrus, milles käsitletakse Prantsuse toormefondi (riigiasutus) likvideerimist (29. detsembri 2006. aasta *Prantsuse Vabariigi Teataja*): „selle asutuse varad, õigused ja kohustused kantakse üle riigile.”
- 26. septembri 1997. aasta määrus nr 97-882, milles käsitletakse Pariisi rahvusvahelise konverentsikeskuse (riigiasutus) likvideerimist: likvideerimisel tekkiv jääk kantakse üle riigile.
- Riikliku Auleegioni muuseumi likvideerimist käsitleva 29. detsembri 1999. aasta määruse nr 99-1151 artikkel 2: „Selle riigiasutuse ülesanded, samuti varad, õigused ja kohustused kantakse alates samast kuupäevast üle riiklikule Auleegioni ordule.”
- 22. novembri 2000. aasta määrus nr 2000-1126, milles käsitletakse uue linna Vaudreuili avalik-õigusliku linnaplaneerimise asutuse likvideerimise jäägi üleandmist: jääk kantakse üle riigieelarvesse ning artiklis 2 täpsustatakse et „asutuse tegevuse või likvideerimisperioodi ajal tekkinud õigused ja kohustused, mis ei ole likvideerimisperioodi lõppedes teada, lähevad üle riigile”.
- 31. detsembri 2001. aasta määrus nr 2001-1383, milles käsitletakse Etang de Berre’i kallaste avalik-õigusliku linnaplaneerimise asutuse likvideerimist: artikliga 6 nähakse ette, et määrusega määratakse kindlaks pärast lõpparvet alles jäänud varade ning nõuete ja kohustuste üleminek riigile, samuti nende õiguste ja kohustuste üleminek, mis tekkisid tegevuse või likvideerimisperioodi ajal ning mis ei olnud pärast likvideerimist teada. 17. märtsi 2004. aasta määrusega nr 2004-234 (mitmesuguste sätete kohta, mis käsitlevad Etang de Berre’i kallaste avalik-õigusliku linnaplaneerimise asutuse likvideerimist) kantakse riigile üle „tegevuse ajal tekkinud vaidlusküsimused”.
- Eure-Calvadosse tööstus- ja sadamapiirkonna arengu ametiühingu likvideerimist käsitleva 29. aprilli 2004. aasta määruse artikkel 4 (6. mai 2004. aasta *Prantsuse Vabariigi Teataja*): „ametiühingu likvideerimise kuupäeva seisuga olemasolevad kohustused jagatakse selle liikmete vahel vastavalt nende staatusele.”

(104) „*Les successions en droit administratif*” („Õigusjärglus haldusõiguses”), S. Carpi-Petit, PUR, 2006.

- (105) — 24. veebruar 2004. aasta otsus, milles käsitletakse ettevõtja Houillères de bassin du centre et du Midi likvideerimist (28. veebruar 2004. aasta *Prantsuse Vabariigi Teataja*): tegevuse, varade, õiguste ja kohustuste ülekandmine ettevõtjale Charbonnage de France.
- 7. jaanuar 1959. aasta määrus nr 59–80, milles käsitletakse tubakatoodete ja tikkude fiskaalmonopolide ümberkorraldamist: riigiasutuse SEITA loomine koos toetusega.
- 17. detsember 1965. aasta määrus nr 65–116, milles käsitletakse ettevõtjate Régie autonome des pétroles ja Bureau de recherches de pétrole ühinemist: „kõik ettevõtjate Régie autonome des pétroles ja Bureau de recherches de pétrole varad, õigused ja kohustused kantakse üle ettevõtjale Entreprise de recherches et d'activités pétrolières.”
- Alsace'i kaaliumikaevanduse ja tööstusliku lämmastiku tootmise riigiettevõtja ühinemist käsitleva määruse nr 67-796 artikkel 2: „kõik Alsace'i kaaliumikaevanduse ja tööstusliku lämmastiku tootmise riigiettevõtja varad, õigused ja kohustused kantakse üle ettevõtjale Entreprise minière et chimique.”
- 16. aprill 1968. aasta määrus nr 68-369, milles käsitletakse ettevõtja Houillères de bassin du centre et du Midi ühinemist: „kõik suletud kivisöekaevanduste varad, õigused ja kohustused kantakse üle ettevõtjale Houillères de bassin du centre et du midi.”
- 24. jaanuar 1969. aasta määrus nr 69-69 ORTFi ülekandmise kohta: „alates 1. jaanuarist 1969 kantakse ringhäälingu koostööameti vallas- ja kinnisvara ning õigused ja kohustused üle ORTFile.”
- Riigiasutuse Opéra de Bastille'i likvideerimist käsitleva 13. oktoobri 1993. aasta määruse nr 93-1176 artikkel 2: „Riigiasutuse Opéra de Bastille'i varad, õigused ja kohustused kantakse üle riigiasutusele parc de La Villette.”
- Uue linna Evry avalik-õigusliku linnaplaneerimise asutuse likvideerimist ning selle õiguste ja kohustuste ülekandmist ettevõtjale Agence foncière et technique de la région parisienne käsitleva 26. detsembri 2000. aasta määruse nr 2000-1294 artikkel 2: „Uue linna Evry avalik-õigusliku linnaplaneerimise asutuse varad ja kohustused kantakse selleks kuupäevaks üle ettevõtjale Agence foncière et technique de la région parisienne” [...]. Viimane tagab kõigi asjaomase asutuse tegevusega seotud õiguste ja kohustuste täitmise.”
- 30. jaanuar 2004. aasta määrus nr 2004-103 äriühingute rahvusvahelise arengu Prantsuse agentuuri UbiFrance'i kohta: „UbiFrance'ile kantakse üle Prantsuse väliskaubanduskeskuse õigused, kohustused ning vallas- ja kinnisvara.”
- Kaevurite õigusi tagava riigiameti loomist käsitleva 3. veebruar 2004. aasta seaduse nr 2004-105 artikkel 6: „Likvideerimise korral lähevad Prantsuse kivisöekaevanduste ja söekaevanduste pensionile jäänud töötajate ja nende õigusjärglaste riikliku haldusasutuse üldkoosoleku otsusega selle asutuse varad, õigused ja kohustused üle kaevurite õiguste tagamise riigiametile.”
- 26. veebruar 2004. aasta määrus nr 2004-186, milles käsitletakse Paris-Dauphine'i tehnikaukooli loomist. „Pariisi IX ülikooli varad, õigused ja kohustused kantakse üle Paris-Dauphine'i ülikoolile.”
- (106) — 2. juuli 1980. aasta seaduse nr 80-495, millega muudetakse tubakatoodete ja tikkude tööstusettevõtja staatust, artikkel 2: „tubakatoodete ja tikkude tööstusettevõtja (tööstus- ja äriasutus) varad kantakse pädeva asutuse kindlaksmääratud tingimustel üle käesoleva seadusega loodavale äriühingule.”
- Vt ka 19. detsembri 1980. aasta määrus nr 80-1025, milles käsitletakse riigi, kohalike omavalitsuste ja riigiasutuste riikliku tehingute kassa varade, õiguste ja kohustuste ülekandmist äriühingule CEPME.
- Riikliku põllumajanduskrediidiühistu muutmist avatud investeerimisühinguks käsitleva 18. jaanuar 1988. aasta seaduse nr 88-50 artikkel 1: „Riikliku põllumajanduskrediidiühistu ja garantiifondi varad kantakse üle eespool esimeses lõigus osutatud äriühingule, kellele kantakse üle kõik riikliku ühistu ja garantiifondi õigused ja kohustused koos nendega seotud garantiide ja tagatistega.”
- 19. aprill 1989. aasta määrus, millega lubatakse haldusasutuste infosüsteemide uurimiskeskusel kõik oma varad, õigused ja kohustused üle kanda aktsiaseltsile Cesia ning millega tunnistatakse kõnealuse asutuse tegevus lõpetatuks.
- 16. juuli 1992. aasta seadus nr 92-665, millega kohandatakse vastavalt Euroopa ühtsele turule kindlustus- ja krediitvaldkonnas kohaldatavaid õigusakte: avalik-õiguslike tööstus- ja äriasutuste riikliku sotsiaalkindlustusfondi varade, õiguste ja kohustuste ülekandmine aktsiaseltsile.
- 19. detsembri 2001. aasta määrus nr 2001-1213, millega lubatakse tehnikavaldkonna teabe levitamise ameti (riigiasutus) kanda oma vara üle samanimelisele aktsiaseltsile, millega lõpetatakse kõnealuse riigiasutuse tegevus ning lubatakse äriühing erasektoris üle kanda.
- (107) Näiteks võib tuua riigi, kohalike omavalitsuste ja riigiasutuste riikliku tehingute kassa likvideerimismenetluse: 19. detsembri 1980. aasta määrusega nr 80-1025 sätestatakse, et riigiasutuse varad, õigused ja kohustused kantakse üle ühele aktsiaseltsile (CEPME) ning asjaomasele riigiasutusele antakse vastu aktsiaid. Seejärel 23. detsembri 1980. aasta määrusega nr 80-1076 riigiasutuse tegevus lõpetatakse ning selle vara kantakse üle riigile. Sama mehhanismi kasutatakse tehnikavaldkonna teabe levitamise ameti tegevuse lõpetamiseks (19. detsembri 2001. aasta määrus nr 2001-1213).

- (¹⁰⁸) „Etablissements publics”, J-cl. admi. fasc. 135, 2007.
- (¹⁰⁹) Näiteks 2. juuli 1980. aasta seadus nr 80-495, milles käsitletakse tubakatoodete ja tikkude tööstusettevõtja muutmist riiklikuks äriühinguks; riigiettevõtjat France Télécom käsitleva 26. juuli 1996. aasta seaduse nr 96-660 artikkel 1: „Artiklis 1 osutatud avalik-õiguslik juriidiline isik France Télécom muudetakse alates 31. detsembrist 1996 riigiettevõtjaks France Télécom, milles riigile kuulub otseselt üle poole aktsiakapitalist;” „Avalik-õigusliku juriidilise isiku France Télécomi varad, õigused ja kohustused kantakse 31. detsembril 1996 üle riigiettevõtjale France Télécom.” Selline menetlus on ilmselt ainuvõimalik, kui tegemist on lisaelarvest toetatava riigiteenistuse muutmisega era-õiguslikuks äriühinguks. Riiklikku trükikoda käsitleva 31. detsembri 1993. aasta seaduse nr 93-1419 artikkel 1: „Kõik riigi õigused, varad ja kohustused, mis on seotud riikliku trükikoda lisaelarvest kaetavate teenuste osutamisega, kantakse üle riigiettevõtjale nimetusega riiklik trükikoda”; 2001. aasta eelarve muutmist käsitleva 28. detsembri 2001. aasta seaduse nr 2001-1276 artikliga 78 muudeti riikliku pädevuse teenistus DCN aktsiaseltsiks ning kanti aktsiaseltsile üle teenistusega seotud riigi õigused, varad ja kohustused.
- (¹¹⁰) Lennujaamu käsitlevas 20. aprilli 2005. aasta seaduses nr 2005-357 toimitakse samal viisil ettevõtja ADP puhul, kus artiklis 1 sätestatakse: „Riigiasutus Aéroports de Paris muudetakse aktsiaseltsiks. Selle muutmisega ei kaasne uue juriidilise isiku loomist, samuti ei mõjuta see töötajate suhtes kohaldatavat õiguslikku korda.”
- (¹¹¹) *Vocabulaire juridique*, Gérard Cornu, PUF.
- (¹¹²) Vt „*Les successions en droit administratif*” („Õigüsajrglus haldusõiguses”), S. Carpi-Petit, PUR, 2006, lk 207.
- (¹¹³) Vt joonealune märkus 61.
- (¹¹⁴) Esimese astme kohtu otsus liidetud kohtuasjades T-204/97 ja T-270/97: EPAC v. komisjon, EKL 2000, lk II-2267, punktid 80 ja 81.
- (¹¹⁵) Krediidireitingu kindlaksmääramine on vajalik ettevõtjate rahastamiseks kapitaliturgudel; samuti kasutatakse seda aina rohkem võrdlusalusena pangalaenu andmisel. Vt selle kohta menetluse algatamise otsuse joonealune märkus nr 46.
- (¹¹⁶) Need on kaks üleilmsel tasandil olulisimat reitinguagentuuri Standard & Poor's ja Fitch.
- (¹¹⁷) Väljavõte Standard & Poor'si 22. novembri 2004. aasta uuringust „*International Postal Entities: Influence of government support on ratings*”: „La Poste's legal status, which ensures a last-recourse sovereign guarantee, confers the ultimate statutory guarantee of the Republic of France on its obligations.”
- (¹¹⁸) Väljavõte Standard & Poor'si 3. aprilli 2007. aasta teatisest „*Ratings direct*”: „In 1991, LP – previously part of the government bureaucracy- became an independent publicly owned entity with EP status, which ensures LP an ultimate state guarantee on its obligations, but not a timely and explicit guarantee as reflected by the rating differentiation between LP and the Republic of France.”
- (¹¹⁹) Vt garantiisid käsitleva teatise punkti 1.2 teise lõigu teine ja neljas taane.
- (¹²⁰) Vt 4. septembri 2009. aasta Pariisi/Londoni Fitch Ratingsi artikkel „*Fitch*” *confirme la note „AA” attribuée à La Poste* („Fitch kinnitab La Poste'ile antud reitingu AA”).
- (¹²¹) Vt käesoleva otsuse põhjendus 2.
- (¹²²) Väljavõte Standard & Poor'si 22. novembri 2004. aasta väljaandest „*International Postal Entities: Influence of government support on ratings*”: „Category 2: notching down with respect to the state owner's ratings. The second category includes those entities that, while autonomous in their operations, are largely public-policy-based institutions, still in receipt of substantial direct or indirect financial backing from the State. There is, however, a high level of uncertainty surrounding the level and/or timeliness of this state support. A top-down approach that assumes notching down from the sovereign rating by up to two categories (six notches) applies to such postal entities. La Poste and Poste Italiane currently fall within this category.”
- (¹²³) Väljavõte Standard & Poor'si 22. novembri 2004. aasta väljaandest „*International Postal Entities: Influence of government support on ratings*”: „Unlike the credit quality of companies that operate in a commercial manner at arm's length from the government, like SingPost, Deutsche Post or TPG, a major factor underpinning La Poste's robust credit quality is its extremely strong State support. La Poste's legal status confers the ultimate statutory guarantee of the Republic of France (AAAA/Stable/A-1+) on its obligations.”
- (¹²⁴) Viimati langetati La Poste'i reitingut 21. jaanuaril 2009, st natuke aega pärast seda, kui Prantsuse Vabariigi president tegi teatavaks La Poste'i muutmise aktsiaseltsiks: La Poste'i reiting langes tasemele A+, mis kinnitab taas kord seda, et kõigi muude asjaolude püsimisel on La Poste'i riigiasutuse staatusel tema reitingule suur mõju.

- (125) Väljavõte S & P 3. aprilli 2007. aasta teatisest „*Ratings direct*” La Poste’i kohta: „S & P continues to follow a top-down rating methodology for La Poste – which allows for a government supported entity to be rated by up to two categories below the sovereign- as we expect the French state to remain La Poste’s 100 % shareholder in the medium term. The ratings nevertheless already factor in the long-term likelihood of a change in the group’s capital structure, which would require a change in its current „*établissement public*” legal status and result in the loss of the state’s ultimate guarantee on LP’s financial obligations, the elimination of which was recently recommended by the European Commission.”
- (126) Väljavõte S & P 3. aprilli 2007. aasta teatisest „*Ratings direct*”: „The EC recently recommended that the French government end this guarantee by year-end 2008, which they believe provides La Poste with more favorable financing conditions than its competitors in a market in the process of being liberalized. The ratings on La Poste were unaffected by this recommendation since we consider that a change in La Poste’s status would not necessarily reflect a decrease in the strong state support that underpins La Poste’s ratings and that has been reaffirmed by recent government decisions.”
- (127) Väljavõte 21. jaanuari 2009. aasta väljaandest „*ADP news*”: „S & P langetab La Poste’i reitingut negatiivse väljavaatega” ... „The announced legal status and ownership change will give the company a greater autonomy from the government, which is why its rating has a four-notch differential with the rating on the Republic of France, rated AAA/A-1 + with a „stable” outlook”. S & P’s „negative” outlook reflects concerns that the changes in the company’s legal status and ownership, likely to take place in the next two years as part of a capital hike, could pressure the ratings. These initiatives could limit the government’s ability to provide the postal operator with exceptional support without improving its standalone profile in the short term, as the capital hike should not decrease La Poste’s debt relative to its cash generation.”
- (128) Vt Prantsusmaa ametiasutuste 23. jaanuaril 2008 edastatud märkuste punkt 197.
- (129) „*Rating Government-Related Entities: A Primer*”, Standard & Poor’s, 14. juuni 2006.
- (130) Vt ka S & P 3. aprilli 2007. aasta teatis „*Ratings direct*” La Poste’i kohta: „The entities’ credit standing is linked to that of the government, but ratings can be notched down from those on the State by up to two categories as the financial links between these companies and the state may be increasingly subject to change in the medium or long term” [...] (Üksuste krediidireiting on seotud valitsuse reitinguga, kuid kõnealust reitingut võib langetada kahe kategooria võrra võrreldes riigi reitinguga, kuna nende ettevõtjate ja riigi finantsuhted võivad pikas või keskpikas perspektiivis muutuda).
- (131) Väljavõte Standard & Poor’i 3. aprilli 2007. aasta teatisest „*Ratings direct*”: „In 1991, La Poste became an independent publicly owned entity with *Établissement Public* status, which ensures La Poste an ultimate State guarantee on its obligations, but not a timely and explicit guarantee as reflected by the rating differentiation between La Poste and the Republic of France.”
- (132) Väljavõte S & P 3. aprilli 2007. aasta teatisest „*Ratings direct*”: „The EC recently recommended that the French government end this guarantee by year-end 2008, which they believe provides La Poste with more favorable financing conditions than its competitors in a market in the process of being liberalized. The ratings on La Poste were unaffected by this recommendation since we consider that a change in La Poste’s status would not necessarily reflect a decrease in the strong state support that underpins La Poste’s ratings and that has been reaffirmed by recent government decisions.”
- (133) Väljavõte S & P 3. aprilli 2007. aasta teatisest „*Ratings direct*”: „A change in the group’s ownership structure would lead Standard and Poor’s to shift to a bottom-up rating approach, focusing more on La Poste’s stand-alone business and financial profiles. This rating approach may not necessarily translate into rating changes given the expected improvement in La Poste’s stand-alone situation in the coming years.” (Kontserni omandistruktuuri muutumise tõttu läheks Standard & Poor’s üle bottom-up meetodile, keskendudes rohkem La Poste’i enda äri- ja finantsprofiilidele. Selline reitingute kindlaksmääramise viis ei tähendaks tingimata reitingute muutumist, arvestades La Poste’i olukorra eeldatavat paranemist järgmistel aastatel).
- (134) Väljavõte S & P 3. aprilli 2007. aasta teatisest „*Ratings direct*”: „The ratings on La Poste could be downgraded, however, if state backing for the company were to weaken.” (La Poste’i reitinguid võidakse siiski langetada, kui sellele ettevõtjale antav riigi toetus väheneb).
- (135) Vt käesoleva otsuse jaotise 3.2.1 D osa ning Prantsusmaa ametiasutuste 23. jaanuaril 2008 esitatud märkuste V osa punkt 4.
- (136) Vt Prantsusmaa ametiasutuste 23. jaanuaril 2008 edastatud märkuste V osa punkti 4 alapunkt a.
- (137) Vt Prantsusmaa ametiasutuste 23. jaanuaril 2008 edastatud märkuste punkt 186.
- (138) Vt S & P 3. aprilli 2007. aasta teatis „*Ratings direct*” La Poste’i kohta, tabel 1.
- (139) Väljavõte Standard & Poor’i 22. novembri 2004. aasta väljaandest „*International Postal Entities: Influence of government support on ratings*”: „Unlike the credit quality of companies that operate in a commercial manner at arm’s length from the government, like SingPost, Deutsche Post or TPG, a major factor underpinning La Poste’s robust credit quality is its extremely strong State support. La Poste’s legal status confers the ultimate statutory guarantee of the Republic of France (AAA/Stable/A-1+) on its obligations.”
- (140) Vt Prantsusmaa ametiasutuste 23. jaanuaril 2008 edastatud märkuste punkt 196.

- (¹⁴¹) Vt Prantsusmaa ametiasutuste 23. jaanuaril 2008 edastatud märkuste punktid 198-200.
- (¹⁴²) „*International Postal Entities: Influence of government support on ratings*”, Standard & Poor's, 22. november 2004.
- (¹⁴³) Väljavõte S & P 3. aprilli 2007. aasta teatisest „Ratings direct”: „The ratings” nevertheless already factor in the long-term likelihood of a change in the group's capital structure, which would require a change in its current „établissement public” legal status and result in the loss of the state's ultimate guarantee on LP's financial obligations, the elimination of which was recently recommended by the European Commission. Samuti on La Poste'i puhul kindlakstehtud nõrkade külgede hulgas: „Likely capital structure change at company or bank level in the long term.”
- (¹⁴⁴) *Mid swap* on pankade teataval ajal pankadevahelistele tehingutele antavate ja pakutavate määrade keskmine, st fikseeritud määr, mida pank on valmis üldjuhul kuue kuu Euribori asemel kasutama. See määr on turul võrdlusaluselkõige võlakirjaemissioonide puhul.
- (¹⁴⁵) Euroopa Kohtu 14. veebruari 1990. aasta otsus kohtuasjas C-301/87: Prantsusmaa v. komisjon, „Boussac”, EKL 1990, lk I-307, punkt 33.
- (¹⁴⁶) Esimese astme kohtu 11. märtsi 2009. aasta otsus kohtuasjas T354/05: TF1 v. komisjon, EKL 2009, lk II-113, punktid 166 ja 167.
- (¹⁴⁷) Eelkõige EDFi otsuses (komisjoni 16. detsembri 2003. aasta otsuse 2005/145/EÜ (mis käsitleb Prantsusmaa antud riigiabi EDFile ja elektri- ning gaasitööstuse sektorile) punkt 57 (ELT L 49, 22.2.2005, lk 9) leidis komisjon, et „tõsiasi, et EDFi puhul ei saa rakendada taasjaluleaitamise ega juriidilise likvideerimise menetlusi ja selle tagajärjel ei saa ta ka minna pankrotti, on võrdväärne üldise garantiiga, mis kehtib kõikide ettevõtte kohustuste korral. Turureeglite kohaselt ei saa sellise garantii eest tasu maksta. Käesoleva garantii näol, mis on oma kattes, kestvuses ja rahasummas piiramatu, on tegemist riigiabiga”.
- (¹⁴⁸) Vt garantiisid käsitleva teatise punkti 2.1 kolmas lõik.
- (¹⁴⁹) EÜT L 15, 21.1.1998, lk 14–25.
- (¹⁵⁰) Vt näiteks otsus 2005/145/EÜ.
- (¹⁵¹) Vt muuhulgas garantiisid käsitleva teatise punkt 1.5, milles kinnitatakse erapooletuse põhimõtet, samuti punkt 1.2, milles selgitatakse, et riigigarantii võib tuleneda ka ainult õiguslikust vormist (kõnealuse punkti teise lõigu teine ja neljas taane).
- (¹⁵²) Juhtum E10/2000, „*Anstaltslast und Gewährträgerhaftung*,” asjakohaseid meetmeid käsitleva 8. mai 2001. aasta ettepaneku punkt 5. Kättesaadav komisjoni veebisaidil:
http://ec.europa.eu/community_law/state_aids/comp-2000/e010-00-1.pdf
- (¹⁵³) Vt otsus 2005/145/EÜ.
-

KOMISJONI OTSUS,

26. veebruar 2010,

riigiabi C 9/09 (ex NN 49/08; NN 50/08 ja NN 45/08) kohta, mida Belgia Kuningriik, Prantsuse Vabariik ja Luksemburgi Suurhertsogiriik andsid äriühingule Dexia SA

(teatavaks tehtud numbri K(2010) 1180 all)

(Ainult prantsuskeelne tekst on autentne)

(EMPs kohaldatav tekst)

(2010/606/EL)

EUROOPA KOMISJON,

services financiers, edaspidi „CSSF”) 10. oktoobril 2008 laekunud kiri.

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti selle artikli 108 lõike 2 esimest lõiku,

võttes arvesse Euroopa Majanduspiirkonna lepingut, eriti selle artikli 62 lõike 1 punkti a,

olles kutsunud huvitatud isikuid üles esitama märkusi vastavalt eespool osutatud sätetele ⁽¹⁾

ning arvestades järgmist:

(3) 9., 13. ja 17. oktoobril 2008 teavitasid asjaomased liikmesriigid komisjoni tagatise andmisest.

(4) 2., 13. ja 14. oktoobri 2008. aasta kirjades võtsid asjaomased liikmesriigid kohustuse esitada komisjonile kuue kuu jooksul alates 3. oktoobrist 2008 Dexia ümberkorralduskava, milles arvestatakse 3. ja 9. oktoobril 2008 võetud meetmetega.

I. MENETLUS

1.1. DEXIA KASUKS KOHALDATUD ERAKORRALISED MEETMED

(1) 30. septembril 2008 teatasid Belgia, Prantsusmaa ja Luksemburgi (edaspidi 'asjaomased liikmesriigid') ametiasutused avalikult käesoleva otsuse jaotises 3.1 kirjeldatud kapitali suurendamisest (edaspidi „kapitali suurendamine”). 9. oktoobril 2008 teatasid asjaomased liikmesriigid jaotises 3.2 kirjeldatud tagatise (edaspidi „tagatis”) andmisest.

(2) 1. ja 2. oktoobril 2008 komisjonile saadetud ja samadel päevadel registreeritud kirjades teavitasid asjaomased liikmesriigid komisjoni meetmetest, mida nad olid kapitali suurendamiseks võtnud. Seejärel sai komisjon kirjad, milles põhjendati kapitali suurendamise raames võetud meetmete kiireloomulisust:

— Belgia Riigipanga (Banque Nationale de Belgique, edaspidi „BNB”) 1. oktoobril 2008 laekunud kiri;

— Prantsusmaa keskpanga (Banque de France) 2. oktoobril 2008 laekunud kiri;

— Luksemburgi finantsteenuste järelevalve komisjoni (Commission luxembourgeoise de surveillance des

(5) 8. ja 13. oktoobri 2008. aasta kirjades teavitas BNB komisjoni läbipaistvuse huvides likviidsusabist, mida BNB andis koos Prantsusmaa keskpangaga Dexia ajutiste likviidsusprobleemide tõttu. BNB hoidis komisjoni kursis selleks eraldatud summadega.

(6) 14. novembril 2008 teatasid Belgia ja Prantsusmaa avalikult tagatise andmisest Dexia tütarettevõtja Financial Security Assurance (FSA) finantstoodetele (edaspidi „FSA meede”).

1.2. KOMISJONI ESIMENE OTSUS: ERAKORRALISTE MEETMETE SUHTES EI ESITATA VASTUVÄITEID

(7) 19. novembri 2008. aasta otsusega ⁽²⁾ otsustas komisjon mitte esitada vastuväiteid likviidsusabi suhtes ega asjaomaste liikmesriikide teatavatele Dexia kohustustele antud tagatise suhtes. Komisjon leidis, et kõnealused meetmed on ELi toimimise lepingu artikli 107 lõike 3 punkti b ⁽³⁾ alusel siseturuga kokkusobivad kui abi raskustes oleva äriühingu päästmiseks, ning andis loa jätkata nende kohaldamist kuue kuu jooksul alates 3. oktoobrist 2008, täpsustades, et pärast selle ajavahe miku lõppemist peab komisjon hakkama abi hindama struktuurse meetmena.

⁽¹⁾ ELT C 115, 4.8.2009, lk 42.

⁽²⁾ Vt joonealune märkus 1.

⁽³⁾ ELT C 115, 9.5.2008, lk 91.

(8) 19. novembri 2008. aasta otsuses sätestati ka selgesõnaliselt, et teisi meetmeid uuritakse eraldi ja nende suhtes langetatakse otsus hiljem.

1.3. KOLMANDA ISIKU KAEBUS VÄIDETAVA DEXIALE ANTUD RIIGIABI KOHTA

(9) 6. novembril 2008 laekunud kirjas esitati komisjonile kaebus väidetava ebaseadusliku riigiabi kohta Dexiale. Kaebuse esitas Dexia Banque Belgique'i (edaspidi „DBB”) konkurent ning selles käsitletakse täpsemalt kolme miljardi euro suurust kapitali suurendamist riigiasutuste ja Dexia Belgia aktsionäride poolt, samuti Belgia riigi tagatist Dexia pankadevahelistele ja muudele sarnastele laenudele.

(10) 13. novembril 2008 saatis komisjon Belgia ametiasutustele kaebuse vormi ja sellele lisatud dokumentide mittekonfidentsiaalse versiooni. 19. novembri 2008. aasta kirjas edastasid Belgia ametiasutused komisjonile oma märkused kaebuse kohta.

1.4. MEETMETE RAKENDAMISE JÄTKAMINE JA DEXIA ÜMBERKORRALDUSKAVA

(11) Vastavalt võetud kohustusele teavitasiid asjaomased liikmesriigid komisjoni Dexia ümberkorralduskavast (edaspidi „esialgne ümberkorralduskava”) vastavalt 16., 17. ja 18. veebruaril 2009. 27. veebruaril ning 3., 5., 6., 7., 8. ja 9. märtsil 2009 anti esialgse ümberkorralduskava kohta lisateavet.

(12) Ühtlasi küsisid asjaomased liikmesriigid esialgse ümberkorralduskava raames komisjonilt luba jätkata tagatis-mehhanismi rakendamist tagatislepingus ettenähtud tähtpäevani ehk 31. oktoobrini 2009 ning säilitada tagatise tasu 25-baaspunktiline soodusmäär alla kuuajalise tähtajaga võlakirjadele. Samuti paluti komisjonilt kinnitust, et juhul, kui tagatist pikendatakse kauemaks kui 2009. aasta oktoober (2010. aasta oktoobrini), on see ühisturuga kokkusobiv.

(13) Samuti taotles Belgia valitsus ennetavalt, et Dexial säiliks võimalus kasutada BNB likviidsusabi kuni 31. oktoobrini 2009.

(14) Ka teavitasiid Belgia ja Prantsusmaa valitsused komisjoni FSA meetmest, mis avalikustati 14. novembril 2008.

1.5. KOMISJONI TEINE OTSUS: AMETLIKU MENETLUSE ALGATAMINE

(15) 13. märtsi 2009. aasta kirjas teatas komisjon Belgia, Prantsusmaa ja Luksemburgi ametiasutustele oma otsusest algatada ELi toimimise lepingu artikli 108 lõikega 2 ette nähtud menetlus kogu Dexiale antud abi suhtes ⁽⁴⁾. Kirjas täpsustatakse siiski, et FSA kiire müügi huvides ei esita komisjon vastuväiteid FSA meetme teatavate aspektide suhtes, mis tunnistati ELi toimimise lepingu artikli 107 lõike 3 punkti b alusel siseturuga kokkusobivaks. Samuti selgitatakse kirjas, et asjaomaste liikmesriikide tagatist Dexiale, mis kehtib 30. oktoobrini 2009, võib lugeda ELi toimimise lepingu artikli 107 lõike 3 punkti b alusel ühtse turuga kokkusobivaks kuni komisjoni lõpliku otsuseni, mis lõpetab ametliku menetluse.

(16) Komisjoni otsus menetluse algatamise kohta avaldati *Euroopa Liidu Teatajas*. Komisjon kutsus huvitatud isikuid üles esitama kõnealuse abi kohta märkusi ⁽⁵⁾.

(17) Komisjon ei saanud huvitatud isikutelt märkusi.

(18) Teatavates FSA meetmega seotud küsimustes (meetmega hõlmatud varade väärtuse hindamine ja meetme tasu) toetus komisjon oma lepinguliste välisekspertide (Oliver Wyman) tehnilisele analüüsile.

1.6. KOMISJONI KOLMAS OTSUS: TAGATISE PIKENDAMINE

(19) Dexia ja asjaomaste liikmesriikide vahel sõlmitud tagatislepingu tähtpäev pidi olema 31. oktoober 2009 ning 27. oktoobrill 2009 teatasid asjaomased liikmesriigid komisjonile tagatislepingu pikendamisest teatavate kohandustega kuni 28. veebruarini 2010. Komisjoni teavitati tagatislepingus tehtud muudatustest 10. septembril, 8. oktoobrill ja 27. oktoobrill 2009.

⁽⁴⁾ Vt joonealune märkus 1.

⁽⁵⁾ Vt joonealune märkus 1.

- (20) 30. oktoobri 2009. aasta otsusega ⁽⁶⁾ andis komisjon loa tagatise pikendamiseks 28. veebruarini 2010 või kuni komisjoni otsuseni Dexia abimeetmete ja ümberkorralduskava kokkusobivuse kohta, kui see langetatakse enne 28. veebruari 2010. Komisjoni otsuses täpsustatakse, et esialgses ümberkorralduskavas kavandatud meetmed ei võimaldanud veel abi kokkusobivuse üle otsustada.

1.7. DEXIA ÜMBERKORRALDUSKAVA LISAMEETMED

- (21) 9. veebruari 2010. aasta kirjas teavitasiid asjaomased liikmesriigid komisjoni kavandatavatest lisameetmetest esialgse ümberkorralduskava täiendamiseks, mis oli tehtud teatavaks 2009. aasta veebruaris. Kõik ajavahemikus 2009. aasta veebruarist 2010. aasta veebruarini teatavaks tehtud ümberkorraldusmeetmed moodustavad kokku Dexia ümberkorralduskava (edaspidi „ümberkorralduskava“).
- (22) 10. veebruari 2010. aasta kirjas teatasid Belgia ametiasutused komisjonile, et käesoleva otsuse võimalikult kiire vastuvõtmise huvides on nad nõus, et otsus võetakse vastu prantsuse keeles.

II. ABISAAJA KIRJELDUS

- (23) Dexia on pangandus- ja kindlustussektoris tegutsev finantskontsern. Emaettevõtja Dexia SA on Belgias registreeritud aktsiaselts, mis on noteeritud börsidel Euronext Paris ja Euronext Bruxelles. Selle turukapitalisatsioon oli 31. detsembri 2008. aasta seisuga 5,64 miljardit eurot. Dexia loodi 1996. aastal Crédit Local de France'i ja Crédit communal de Belgique'i ühinemisel ning see on spetsialiseerunud kohalikele omavalitsustele antavatele laenudele, kuigi tal on ka 5,5 miljonit eraklienti, peamiselt Belgias ning kohaliku tütarettevõtja DenizBank kaudu Türgis.
- (24) Pärast 3. oktoobril 2008 toimunud kapitali suurendamist on Dexia SA peamiste aktsionäride osalused järgmised:

Märkija nimi	Osalus enne kapitali suurendamist (%)	Märkimissumma (miljonites eurodes)	Osalus 31. detsembri 2008. aasta seisuga (%)
Belgia föderaalvalitsus	—	1 000	5,73
Flaami piirkond	—	500	2,87
Vallooni piirkond	—	350	2,01
Pealinna Brüsseli piirkond	—	150	0,86
Holding Communal SA	17	500	14,34
Arcofin SCRL	18,08	350	13,92
Ethias	6,37	150	5,04
Prantsuse valitsus	—	1 000	5,73
CDC	11,89	1 710	17,61
CNP Assurances	2	288	2,97
Töötajad	3,92		2,57
Vabalt kaubeldavad aktsiad	40,74	—	26,86

⁽⁶⁾ ELT C 305, 16.12.2009, lk 1.

- (25) Dexia on koondunud ühe valdusettevõtja (Dexia SA) ja kolme tegevusüksuse ümber, mis asuvad Prantsusmaal (Dexia Crédit Local, edaspidi „DCL”), Belgias (edaspidi „DBB”) ja Luksemburgis (Dexia Banque Internationale à Luxembourg, edaspidi „Dexia BIL”). Kontserni bilansimaht oli 31. detsembri 2008. aasta seisuga 651 miljardit eurot ning kolme tegevusüksuse bilansimaht oli järgmine:
- DCL: 414 miljardit eurot;
 - DBB: 263 miljardit eurot;
 - Dexia BIL: 67 miljardit eurot.
- (26) Asutamisest peale on Dexial olnud neli peamist tegevussuunda:
- finantsteenused avalikule sektorile ja avaliku sektori osalusega asutustele (edaspidi „Public and Wholesale Banking” ehk „PWB”, „kohalike omavalitsuste ja ettevõtjate rahastamine”): see tegevussuund hõlmab laene kohalikele omavalitsustele, projektide rahastamist, krediitkvaliteedi parandamist, millega tegeles DCLi tütarettevõtja FSA, mis müüdi 2009. aasta juulis äriühingule Assured Guaranty, samuti võlakirjade ja varaga tagatud väärtpaberite (*asset-backed securities*, ABS) portfelli hoidmine ja aktiivne haldamine; olulist osa sellest tegevusest juhib DCL ja selle rahvusvahelised tütarettevõtjad, välja arvatud PWB Belgias, millega tegeleb DBB;
 - finantsteenused eraisikutele (edaspidi „Retail and Commercial Banking” ehk „RCB”, „jae- ja kommerts-pangandus”): see tegevussuund hõlmab hoiuste kogumist eraisikutelt ja ettevõtjatelt ning neile laenude väljastamist Belgias, Türgis, Slovakkias ja Luksemburgis, samuti erapangandust Luksemburgis ja Belgias; seda tegevust juhivad DBB ja Dexia BIL ning Türgis DenizBank, mis on Dexia SA otsene tütarettevõtja;
 - kassahalduse ja finantsturgudega seotud tegevus (edaspidi „Treasury, Funding and Markets” ehk „TFM”), mis hõlmab kassahaldust, varade ja kohustuste haldamist (*asset-liability management*, ALM) ja Dexia enda nimel kauplemist;
 - muu tegevus, mis hõlmab varahaldust (millega tegeleb Dexia Asset Management, edaspidi „Dexia AM”),
- teenuseid investoritele (mida pakub Dexia ja Banque royale du Kanada ühine tütarettevõtja RBC Dexia Investor Services, edaspidi „RBC Dexia IS”) ja kontserni kindlustustegevust Belgias, Prantsusmaal (Dexia Epargne Pension, edaspidi „DEP”), Türgis ja Iirimaa.
- (27) Kontserni loomisest 2008. aasta sügise kriisini erines Dexia tegevus teistest Euroopa kommertsbankadest järgmistest tunnustest:
- kohalikest omavalitsustest koosnev tuumikklientuur, mida iseloomustavad madalad laenumarginaalid ja võrdlemisi pikad tagasimaksetähtajad;
 - pankadevaheliselt laenuturul ja rahaturgudelt saadud lühiajalise rahastamise suur osakaal võrreldes pikaajaliste varadega (laenud kohalikele omavalitsustele, projektide rahastamine, võlakirjaportfell);
 - märkimisväärne sõltuvus vähem stabiilsetest rahastamisallikatest, nagu pankadevaheline laenu- ja rahalised vahendid institutsionaalsetelt investoritelt;
 - marginaalide otsimine väljastpoolt kontserni traditsioonilisi tegevusalasid (kohalike omavalitsuste, ettevõtjate ja eraisikute rahastamine), täpsemalt järgmise tegevuse kaudu:
 - i) krediitkvaliteedi parandamine võlakirjade kindlustusega tegeleva tütarettevõtja FSA kaudu;
 - ii) kontserni enda nimel kauplemine;
 - iii) investeerimine kontserni enda portfelli, mis koosnes peamiselt võlakirjadest ning mille väärtus hinnati 31. detsembril 2008 233 miljardile eurole (tollase seisuga 36 % Dexia bilansimahust);
 - iv) tuletis- ja struktureeritud instrumentide müük.
- (28) Nende iseärasuste tõttu on eripärane ka kontserni refinantseerimisprofiil, pidades silmas, et oluline osa kontsernist (peamiselt DCL) vajab struktuurset rahastamist ning et seda vajadust rahuldatakse rahastamisega kontserni teistest osadest (peamiselt DBBst ja Dexia BIList) ning raha-, võlakirja- ja tagatud võlakirjade turgudel.

(29) Seega, kui pankadevaheline laenu- ja tagatud võlakirjade turg 2008. aasta septembris Lehman Brothersi pankroti järel kokku kuivasid, vajas Dexia kiiret lühiajalist rahastamist summas [200–300] (*) miljardit eurot ([31–46] % kontserni bilansimahust seisuga 31. detsember 2008). Panga olukord halvenes 2008. aasta septembris ja oktoobris tingituna suurest sõltuvusest raskustesse sattunud partnerpankadest ja -riikidest (Ameerika Ühendriikide, Iiri ja Islandi pangad), Dexia enda valduses olevate või tema tütarettevõtja FSA kindlustatud varade väärtuse langusest ja kontserni omandis olevate aktsiate hinna langusest. Kontserni kahjud ja varade väärtuse langus ulatusid 30. septembri 2009. aasta seisuga kokku 6,5 miljardi euronit (millest 5,9 miljardit eurot 31. detsembri 2008. aasta seisuga).

(30) Üksikasjalikuma ülevaate saamiseks Dexia raskuste põhjuseks olnud sündmustest soovib komisjon tutvuda oma 19. novembri 2008. aasta, 13. märtsi 2009. aasta ja 30. oktoobri 2009. aasta otsustega.

(31) Raskustele reageerimiseks koostas kontserni 7. oktoobril 2008 ametisse nimetatud uus juhtkond ümberkujundamiskava, milles seati eesmärgiks keskendada kontserni tegevus tema tuumikvaldkonnale (st PWB-le ja RCB-le) ning vähendada riskiprofiili ja vajadust lühiajalise rahastamise järele. Ümberkujundamiskava koosnes järgmistest põhimeetmetest:

— FSA krediitkvaliteedi parandamise tegevussuuna müümine äriühingule Assured Guaranty ja tema investeerimisportfelli („Financial Products“) jätmine Dexiale (7);

— PWB rahvusvahelise haarde vähendamine (st DCLI PWB tegevus väljaspool Prantsusmaad, Itaaliat ja Hispaaniat);

— võlakirjaportfelli olulise osa likvideerimine (158 miljardit eurot 31. detsembri 2008. aasta seisuga);

— kontserni enda nimel kauplemise lõpetamine TFMI tegevussuuna raames ning varade ja kohustuste halduse ja kassahalduse tegevussuuna liitmine uueks tegevussuunaks – „Group Center“;

— kulude kärpimise kava.

(32) Pärast ümberkujundamiskava käivitamist 2009. aasta algul Dexia olukord paranes, nii et kontsern teenis

2009. aasta kolme esimese kvartaliga 808 miljonit eurot puhaskasumit.

III. ABI KIRJELDUS

3.1. KAPITALI SUURENDAMINE

(33) Komisjon osutab sellega seoses oma 19. novembri 2008. aasta otsusele. Belgia ja Prantsuse aktsionärid suurendasid kapitali Dexia SA lihtaktsiate märkimisega 6 miljardi euro võrra 3. oktoobriks 2008. Kinnine kapitali suurendamise märkimine jagunes järgmiselt:

a) Belgia:

— Belgia riik investeeris Dexia SASse 1 miljard eurot;

— Flaami piirkond investeeris Dexia SASse 500 miljonit eurot;

— Vallooni piirkond investeeris Dexia SASse 350 miljonit eurot;

— Pealinna Brüsseli piirkond investeeris Dexia SASse 150 miljonit eurot;

— Holding Communal SA investeeris Dexia SASse 500 miljonit eurot;

— Arcofin SCRL investeeris Dexia SASse 350 miljonit eurot;

— Ethias investeeris Dexia SASse 150 miljonit eurot;

b) Prantsusmaa:

— Prantsuse riik investeeris Dexia SASse 1 miljard eurot. Osalust hakkab haldama riigi osaluste agentuur (l'Agence des participations de l'État);

— kontsern Caisse des dépôts et consignations (CDC) investeeris Dexia SASse 1,71 miljardit eurot;

— CNP Assurances investeeris Dexia SASse 288 miljonit eurot.

(*) Konfidentsiaalne teave [...].

(7) Lisateabe saamiseks FSA tegevuse ja müügi kohta soovib komisjon tutvuda oma 13. märtsi 2009. aasta otsusega.

(34) Luksemburgi riik kohustus 2008. aasta septembris investeerima Dexia BILi 376 miljonit eurot kolmeaastase tähtajaga vahetusvõlakirjade kaudu, mille intressimäär on 10 % ja mida saab kokkulepitavatel tingimustel vahetada lihtaktsiate vastu. 2010. aasta veebruaris teatatud ümberkorralduskavas osutas Dexia, et loobub lõplikult Dexia BILi vahetusvõlakirja kasumist kohe alates käesoleva otsuse kuupäevast.

2009 ei ületaks asjaomaste liikmesriikide tagamiskohustus kokku 80 miljardit eurot;

b) tagatisega hõlmatud võlakirjade tähtpäeva lükati edasi 31. oktoobril 2011 31. oktoobrini 2014⁽⁸⁾;

c) alates 16. oktoobrist 2009 ei hõlma tagatis enam ühtegi lepingut, mille tähtaeg on alla ühe kuu, ega nõudmiseni hoiuseid, mis on tagatise tingimustes võrdsustatud alla ühekuulise tähtajaga lepingutega.

3.2. VÕLAKIRJADE TAGATIS

(35) Asjaomaste liikmesriikide 9. oktoobril 2008 Dexia võlakirjakohustustele antud tagatist on juba käsitletud 19. novembri 2008. aasta otsuses. Tagatislepingus kohustusid kolm asjaomast liikmesriiki ühiselt tagama ajavahemikul 9. oktoobrist 2008 31. oktoobrini 2009 uusi finantseeringuid, mida Dexia SA, Dexia BIL, DCL ja DBB saavad pankadevaheliselt laenaturult ja institutsionaalsetelt partneritelt, samuti uusi finantseeringuid võlakirjade kaudu, mille tähtaeg on maksimaalselt kolm aastat. Tagatis kattis algselt maksimaalselt 150 miljardi euro ulatuses võlakirjakohustusi ja jagunes järgmiselt: Belgia 60,5 %, Prantsusmaa 36,5 % ja Luksemburg 3 %.

(39) Kõik ülejäänud 9. oktoobril 2008 sõlmitud algse tagatislepingu tingimused jäävad kehtima, sealhulgas tasu tingimused, mis on järgmised:

a) tagatise tasu on tasu, mida Dexia peab igakuiselt tasuma tagasimaksmata summadel *pro rata temporis* ning mis kõigi tagatisega hõlmatud kuni 12-kuulise (kaasa arvatud) tähtajaga või tähtajatute kohustuste puhul võrdub 50 baaspunktiga aastas;

(36) Eespool osutatud 19. novembri 2008. aasta otsuses andis komisjon loa tagatise andmiseks erakorralise päästmis-meetmena kuueks kuuks alates tagatise rakendamisest. Nagu otsusega ette nähtud, esitasid kolm asjaomast liikmesriiki võetud kohustuse täitmiseks abisaaja ümberkorralduskava, millest tulenevalt pikendati ajavahemikku automaatselt nii kauaks, kuni komisjon ümberkorralduskava kohta otsuse langetab.

b) üle aastase tähtajaga võlakirjade tagatise tasu on 50 baaspunkti aastas pluss madalam järgmisest kahest väärtusest, mida rakendatakse igale tagatud võlakirjale: kas Dexia viieaastaste krediidiriski ülekandetehingute hinnavahede keskmine väärtus ajavahemiku kohta 1. jaanuarist 2007 kuni 31. augustini 2008 (tingimusel, et kõnealused hinnavad esindavad piisaval määral valimit) või kõigi Dexiaga võrdse pikaajalise krediidiireitinguga krediidiastutuste viieaastaste krediidiriski ülekandetehingute hinnavahede keskmine väärtus arvatuna sama ajavahemiku põhjal.

(37) Kuigi Dexia ja asjaomaste liikmesriikide vahel sõlmitud tagatislepingu tähtpäev pidi olema 31. oktoober 2009, teatasid viimased 27. oktoobril 2009 komisjonile tagatislepingu pikendamise teatavate kohandustega 28. veebruarini 2010.

(40) Mõlemal juhul arvutatakse tasu vastava tähtajaga ja viimasel kuuajalisel perioodil tagatisega hõlmatud võlakirjade keskmise summa alusel.

(38) Võrreldes algse tagatisega, milles asjaomased liikmesriigid ja Dexia olid leppinud kokku 9. oktoobril 2008, muudeti tagatise tingimusi järgmiselt:

(41) Tagatisega hõlmatud Dexia kohustuste maksimaalne summa ulatus 27. mail 2009 95,9 miljardi euroni⁽⁹⁾. Joonisel nr 1 illustreeritakse tagatisega hõlmatud Dexia kohustuste summa muutumist ajavahemikus 9. oktoobrist 2008 kuni 11. veebruarini 2010.

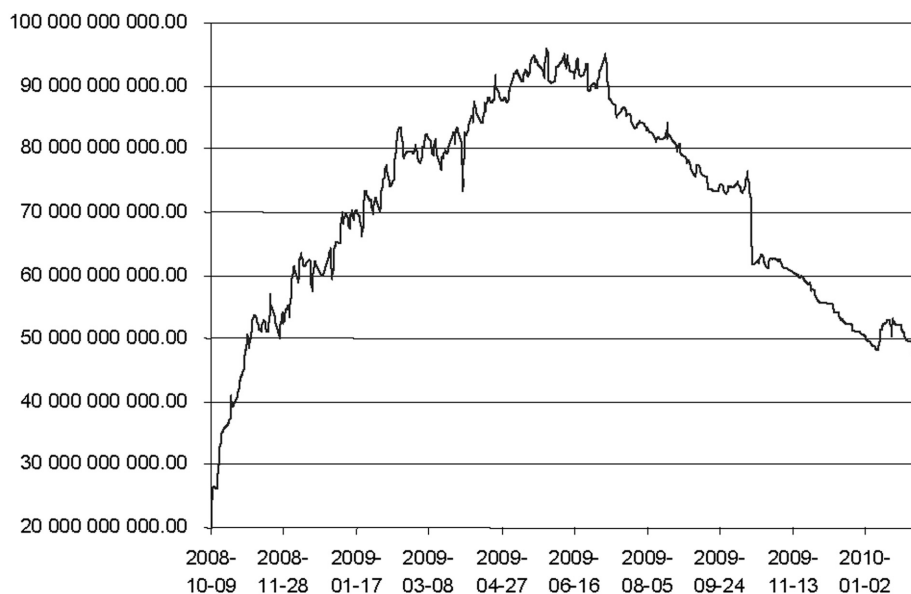
a) asjaomaste liikmesriikide Dexiale antud võlakirjatatatise maksimumsummat alandati 150 miljardilt eurolt 100 miljardile eurole; lepingu muudatuses kohustus Dexia tegema kõik selleks, et alates 1. novembrist

⁽⁸⁾ Tähtaja pikendamine kehtib ainult alates komisjoni 30. oktoobri 2009. aasta otsuse vastuvõtmisest emiteeritud võlakirjadele.

⁽⁹⁾ Vt <http://www.nbb.be/DOC/DQ/warandia/index.htm>

Joonis 1

Tagatisega hõlmatud Dexia kohustuste summa muutumine

(Allikas: BNB, 11. veebruar 2010)

- (42) 30. oktoobri 2009. aasta otsuses ei esitanud komisjon vastuväidet asjaomaste liikmesriikide Dexiale antud tagatise pikendamise suhtes 28. veebruarini 2010, kuivõrd tagatis on ELi toimimise lepingu artikli 107 lõike 3 punkti b alusel siseturuga kokkusobiv kui päästmisabi.

3.3. LIKVIIDSUSABI

- (43) Likviidsusabi, mida BNB andis koos Prantsusmaa keskpangaga, on juba käsitatud komisjoni 19. novembri 2008. aasta otsuses. [...]
- (44) Lähtudes 15. oktoobri 2008. aasta seadusest, ⁽¹⁰⁾ millega kehtestatakse meetmed finantsstabiilsuse parandamiseks ning seatakse sisse riiklik tagatis finantsstabiilsuse tagamise eesmärgil antavatele laenu- dele ja muudele sel eesmärgil tehtavatele tehingutele, on BNB-lt Dexiale antud laenudel automaatselt ja tagasiulatuvalt Belgia riigi tagatis. See tagatis ei laiene Prantsusmaa keskpanga antud likviidsusabile.
- (45) BNB-lt komisjonile edastatud teabe kohaselt kiitis Euroopa Keskpanga (edaspidi „EKP“) nõukogu likviidsusabi heaks maksimaalselt [...] miljardi euro ulatuses. Dexia kasutas seda võimalust peamiselt 2008. aasta oktoobrist novembrini.
- (46) Eespool osutatud 19. novembri 2008. aasta otsuses andis komisjon loa likviidsusabi andmiseks päästmisabina kuue kuu jooksul alates selle kasutuselevõtust. Teatistes, millega Belgia valitsus edastas komisjonile 17. veebruaril 2009 Dexia ümberkorralduskava, taotles ta ühtlasi ennetavalt, et Dexial säiliks võimalus kasutada BNB likviidsusabi 31. oktoobrini 2009, juhul kui komisjon leiab, et meede sisaldab riigiabi tunnuseid.

⁽¹⁰⁾ Moniteur belge, 17. oktoobri 2008, väljaanne nr 2, lk 55634 jj.

3.4. FSA MEEDE

(47) FSA meedet on käsitletud komisjoni 13. märtsi 2009. aasta otsuses. Selle meetmega annavad Belgia valitsus ja Prantsuse valitsus oma tagatise selleks, et Dexia saaks täita müügioptsiooni lepingut, mis annab FSA Asset Managementile (edaspidi „FSAM”) – endisele FSA tütarettevõtjale, mida ei müüdnud äriühingule Assured Guaranty – õiguse müüa teatavad FSAMi portfellis sisalduvad varad Dexia SA-le ja/või DCLile, juhul kui leiavad aset teatavad sündmused, mis annavad selleks tõuke (vt põhjendusi 50–59).

3.4.1. TAUST

(48) Tuletame meelde, et Financial Products (edaspidi „FP”, „finantstooted”) on FSA tegevusüksus, mida ei müüdnud äriühingule Assured Guaranty. FP tegevus seisneb põhimõtteliselt i) hoiuste kogumises kolmandatelt isikutelt, kusjuures FSA kohustub maksma neile kõnealustelt hoiustelt kindlaksmääratud intressi tagatud hoiuste lepingute alusel (edaspidi „Guaranteed Investment Contracts” ehk „GIC”), ning ii) samade hoiuste reinvesteermises väärtpaperitesse, mille tootlus on kõrgem kui GIC hoiuste kuld, nii et tekib puhas intressimarginaal. GIC lepinguid sõlmivad FSA tütarettevõtjad (edaspidi „GIC äriühingud”), kes omakorda laenavad hoiustelt saadud tulu teisele kontserni kuuluvale äriühingule, FSAMile, kes koostab ja haldab varade portfelli, millest täidetakse kohustusi ja tehakse tagasimakseid GIC lepingupartneritele. FPi tegevusega seotud FSAM ja GIC äriühingud ei kuulunud seega äriühingule Assured Guaranty müüdnud tegevusüksuste hulka ning jäid Dexia valdusse.

(49) FSAMi varade portfell koosneb peamiselt Ameerika Ühendriikide kinnisvarasektoriga seotud väärtpaperitest, mille turuväärtus ja/või reitingud langesid märkimisväärselt kõrge riskitasemega hüpoteeklaenude (*subprime*) kriisi ja finantskriisi mõjul. Kui võrd FSA tagab FP varasid ja kohustusi, tähendab selle tegevuse väljaarvamine loovutatud tegevusüksuste hulgast, et seda tegevust hakkab tagama Dexia ning et FSA antud tagatistele ei ole vaja apelleerida. Arvestades Dexia rasket finantsolukorda ja GIC lepingute alusel potentsiaalselt sissenõutavate summade suurust, oli FSA ostja Assured Guaranty seisukohast möödapääsmatu, et Dexial oleks omakorda Belgia ja Prantsusmaa edasigarantii.

3.4.2. PEAMISED TINGIMUSED

(50) Müügioptsioon annab FSAMile õiguse müüa Dexia SA-le ja/või DCLile teatavad varad, mis kuulusid FSAMi portfelli 30. septembri 2008. aasta seisuga (nominaalne jääkväärtus kokku 16,98 miljardit USA dollarit), juhul kui leiavad aset alljärgnevad sündmused, mis annavad selleks tõuke:

— varadega seotud kohustuste täitmata jätmine, see tähendab kui mõne portfelli kuuluva vara põhiosa või intressi ei tasuta tähtaja jooksul: sellisel juhul hõlmab müügioptsioon asjaomaseid varasid, mis müüakse Dexiale nominaalse jääkväärtusega, millele lisanduvad tasumisele kuuluvad intressid;

— Dexia maksejõuetus, mille puhul müügioptsioon hõlmab kõiki müügioptsiooniga kaetud varasid FSAMi portfellis või teatavat varade hulka, mille nominaalne jääkväärtus on võrdne GIC lepingutega seotud kohustuste koguväärtusega, kui viimane summa on väiksem kui esimene. Asjaomased varad müüakse nominaalse jääkväärtusega, millele lisanduvad tasumisele kuuluvad intressid;

— puudulik likviidsus, see tähendab kui Dexia ei täida kohustusi, mis tulenevad FSAMi kasuks sõlmitud või sõlmitavatest likviidsuslepingutest: sellisel juhul hõlmab müügioptsioon varade hulka, mille nominaalne jääkväärtus on võrdne puuduva likviidsuse summaga, ning need müüakse Dexiale nominaalse jääkväärtusega, millele lisanduvad tasumisele kuuluvad intressid;

— puudulik tagatis, see tähendab kui Dexia ei anna FSAMile tagatise GIC lepingutega seotud kohustuste ja FSAMi varade turuväärtuse (pärast allahindlust) vahe ulatuses: sellisel juhul hõlmab müügioptsioon varade hulka, mille nominaalne jääkväärtus on võrdne puuduvate tagatistega, ning need müüakse Dexiale nominaalse jääkväärtusega, millele lisanduvad tasumisele kuuluvad intressid.

(51) Riikide tagatislepingu alusel kohustuvad Belgia riik (62,4 % ulatuses) ja Prantsuse riik (37,6 % ulatuses) tagama teineteisega mittesolidaarselt müügioptsiooniga seotud Dexia kohustusi, millest on maha arvatud ligikaudu 4,5 miljardi USA dollari väärtuses varasid (edaspidi „välja arvatud varad”), nii et müügioptsiooni tagatisega kaetud varade (edaspidi „kaetud varad”) nimisumma portfellis on 12,48 miljardit USA dollarit. Riikide tagatis on autonoomne, tagasivõetamatu ja tingimusteta esimesel nõudmisel tagatis. Tagatise ülemmäär on kokku 16,98 miljardit USA dollarit (hõlmates maksimaalselt 12,48 miljardi USA dollari ulatuses nominaalse jääkväärtuse tagasimakseid ja 4,5 miljardi USA dollari ulatuses intresse), mis väheneb vastavalt portfelli amortisatsioonile.

(52) Kui leiab aset mõni käivitavatest sündmustest, taotleb FSAM oma agendi vahendusel müügioptsioonist tulenevate kohustuste täitmist kõigepealt Dexialt ning seejärel teatava tähtaja möödudes riikidelt, kui Dexia on maksejõuetu või pankrotistunud.

- (53) Dexia hüvitab riikidele neilt tagatise alusel sisse nõutud summad i) rahas, kui väljamaksete kogusumma on väiksem või võrdne esimese 4,5 miljardi USA dollari suuruse osaga; ii) aktsiates ning vajaduse korral kasumiosale õiguse andvates aktsiates, kui summa on sellest suurem. Ehkki eespool osutatud välja arvatud varad ei ole riikide tagatiselega kaetud, lähevad nende alusel sisse nõutavad summad esimese 4,5 miljardi USA dollari suuruse osa arvele, mille eest riikidel on õigus nõuda Dexialt hüvitamist rahas.
- (54) Tagatise eest peab Dexia maksma Belgiale ja Prantsusmaale iga-aastaselt 113 baaspunkti suurust tasu tagatud müügioptsiooni mittetäitmise riski eest, millele lisandub 32 baaspunkti suurune tasu riski eest, et Dexia ei suuda täita oma likviidsuskohustusi FSAMi ees.
- (55) FSA (välja arvatud FP) müüdi 1. juulil 2009 ning FSA meede jõustus samal kuupäeval. FSAMi portfelli väärtuse viimane uuring laekus komisjonile 18. märtsil 2009 ning selle korraldas Belgia riigi volitatud sõltumatu ekspert Société Générale (edaspidi „nõustaja”), toetudes 31. jaanuari 2009. aasta andmetele.
- (56) FSAMi portfelli põhinäitajad on esitatud järgnevas tabelis 1.

Tabel 1

FSAMi portfelli põhinäitajad (kokku)

Varaklassid	Nimiväärtus		Turuväärtus		Oodatav kahjum (baasstsenaarium)		Oodatav kahjum (stressistenaarium)	
	Miljonit USDd	% kogu summast	Miljonit USDd	% kogu sum- mast	Miljonit USDd	% kogu sum- mast	Miljonit USDd	% kogu sum- mast
RMBS standards (v.a wrap)	10 582	63,8	[4 000-5 000]	[...]	[1 500-2 500]	[...]	[...]	[...]
Subprime	7 317	44,1	[3 000-4 000]	[...]	[1 000-1 500]	[...]	[...]	[...]
Alt-A	2 424	14,6	[500-1 000]	[...]	[0-1 000]	[...]	[...]	[...]
Option ARMs	694	4,2	[0-500]	[...]	[0-500]	[...]	[...]	[...]
Prime	147	0,9	[0-100]	[...]	[0-10]	[...]	[...]	[...]
CESid/HELOCid/ Wrapped RMBS (*)	817	4,9	[0-500]	[...]	[0-500]	[...]	[...]	[...]
NIMid	277	1,7	[0-200]	[...]	[0-30]	[...]	[...]	[...]
ABS CDO	36	0,2	[0-20]	[...]	[0-40]	[...]	[...]	[...]
CLOd	413	2,5	[0-400]	[...]	[0-100]	[...]	[...]	[...]
US Agency RMBS	1 338	8,1	[1 000-1 500]	[...]	[0-100]	[...]	[...]	[...]
Muud	3 119	18,8	[1 000-2 000]	[...]	[0-400]	[...]	[...]	[...]
Kokku	16 582	100,0	[7 000-9 000]	[...]	[2 000-3 000]	[...]	[3 500-4 500]	[...]

(*) CES = Closed-end second mortgages / HELOC = Home equity line of credit.

- (57) Portfell koosneb peamiselt väärtpaberitest „US RMBS standards”, mis moodustavad sellest ligi 64 %, täpsemalt „Subprime” (44 % portfelist) ja „Alt-A” (15 % portfelist) väärtpaberitest. Väiksemal määral sisaldab portfell ka väärtpabereid „US Agency RMBS” (8 % portfelist) ja võlakirjade kindlustajate kindlustatud väärtpabereid. 31. jaanuari 2009. aasta seisuga oli portfelli nimiväärtus 16,6 miljardit USA dollarit ja keskmine turuväärtus [42,2–54,3] % nimiväärtusest ehk [7–9] miljardit USA dollarit.

Oodatav kahjum oli baasstsenaariumi kohaselt [2–3] miljardit USA dollarit ning stressistsenaariumi kohaselt hinnanguliselt [3,5–4,5] miljardit USA dollarit. Tegelik majanduslik väärtus 31. jaanuari 2009. aasta seisuga oli [13,6–14,6] miljardit USA dollarit baasstsenaariumi kohaselt ja [12–13] miljardit USA dollarit stressistsenaariumi kohaselt.

- (58) FSAMi portfelli põhinäitajad ilma välja arvatud varadeta on esitatud järgnevas tabelis 2.

Tabel 2

FSAMi portfelli põhinäitajad (ilma välja arvatud varadeta)

Varaklassid	Nimiväärtus		Turuväärtus		Oodatav kahjum (baasstsenaarium)		Oodatav kahjum (stressistsenaarium)	
	Miljonit USDd	% kogu summast	Miljonit USDd	% kogu summast	Miljonit USDd	% kogu summast	Miljonit USDd	% kogu summast
RMBS standards (v.a wrap)	9 755	79,9	[3 500-4 000]	[...]	[1 500-2 500]	[...]	[...]	[...]
Subprime	6 544	53,6	[2 500-3 000]	[...]	[1 000-1 500]	[...]	[...]	[...]
Alt-A	2 371	19,4	[500-1 000]	[...]	[0-1 000]	[...]	[...]	[...]
Option ARMs	693	5,7	[0-500]	[...]	[0-500]	[...]	[...]	[...]
Prime	147	1,2	[0-100]	[...]	[0-10]	[...]	[...]	[...]
CESid/HELOCid/ Wrapped RMBS (*)	817	6,7	[0-500]	[...]	[0-500]	[...]	[...]	[...]
NIMid	276	2,3	[0-200]	[...]	[0-30]	[...]	[...]	[...]
ABS CDO	36	0,3	[0-20]	[...]	[0-40]	[...]	[...]	[...]
CLOd	413	3,4	[0-400]	[...]	[0-100]	[...]	[...]	[...]
Muud	909	7,4	[200-600]	[...]	[0-400]	[...]	[...]	[...]
Kokku	12 205	100,0	[4 500-5 500]	[...]	[2 000-3 000]	[...]	[3 500-4 500]	[...]

(*) CES = Closed-end second mortgages / HELOC = Home equity line of credit.

- (59) 31. jaanuari 2009. aasta seisuga oli portfelli nimiväärtus ilma välja arvatud varadeta 12,2 miljardit USA dollarit ja keskmine turuväärtus [36,9–45,1] % nimiväärtusest ehk [4,5–5,5] miljardit USA dollarit. Oodatav kahjum oli baasstsenaariumi kohaselt [2–3] miljardit USA dollarit ja stressistsenaariumi kohaselt hinnanguliselt [3,5–4,5] miljardit USA dollarit. Tegelik majanduslik väärtus 31. jaanuari 2009. aasta seisuga oli [9,2–10,2] miljardit USA dollarit baasstsenaariumi kohaselt ja [7,7–8,7] miljardit USA dollarit stressistsenaariumi kohaselt.

IV. ÜMBERKORRALDUSKAVA

- (60) Ümberkorralduskava eesmärk on keskendada Dexia tegevus tema peamistele tegevussuundadele ja turgudele (st PWB ja RCB Prantsusmaal, Belgias ja Luksemburgis); vähendada panga riskiprofiili ja finantsvõimenduse taset ning tasakaalustada likviidsusprofiili. See hõlmab teatava tegevuse lõpetamist, vähendamist või loovutamist; kahe eraldi sisemise aruandlusliini juurutamist, üks traditsioonilise pangandustegevuse tarbeks (edaspidi „Core Division”), mis hõlmab põhiosa PWB ja RCB tegevusest, mis moodustasid 2009. aasta lõpus 72 % Dexia bilansimahust, ja teine likvideeritava tegevuse tarbeks (*Legacy Portfolio Management Division*, edaspidi „LPM”), mis hõlmab peamiselt võlakirjaportfelli ja vähesemal määral rahvusvahelist PWB tegevust, mis moodustas 2009. aasta lõpus 28 % Dexia bilansimahust. Likviidsusprofiili parandamiseks vähendatakse turgudelt saadavat rahastamist ja lühiajalist rahastamist ning suurendatakse finantseeringute keskmist kestust ja stabiilsemate rahastamisallikate kasutamist (era- ja äriklientide hoiused, hüpoteekvõlakirjad).

(61) Ümberkorralduskava seisneb reas meetmetes, mille Dexia on juba kasutusele võtnud, ning tegevus- ja struktuurimeetmetes, mille Dexia peab ellu viima ümberkorralduse käigus asjaomaste liikmesriikide järelevalve all, kes on võtnud kohustuse tagada neist kinnipidamise.

(62) Meetmed võimaldavad vähendada Dexia bilansi kogumahtu 31. detsembriks 2014 35 % võrreldes 31. detsembriga 2008, arvestades uusi laene.

4.1. PIKAAJALISE ELUJÕULISUSE TAASTAMINE TAVAPÄRASTES JA HALVENENUD TINGIMUSTES

(63) Asjaomased liikmesriigid edastasid komisjonile üksikasjaliku ülevaate panga ärimudelist. Ülevaade sisaldab järgmist teavet:

- kontserni ärimudel ajavahemikuks 2009–2011 ning teatavate bilansinäitajate ja kasumiaruande näitajate prognoos ajavahemikuks 2014–2017;
- laekumata summade ja uute laenude mahud ja marginaalid tegevussuundade (PWB, RCB jt) ja geograafiliste piirkondade kaupa ajavahemikus 2009–2011;
- kontserni keskmised rahastamismahud ja -kulud rahastamisallikate kaupa (repitehingud, tagatisega ja tagatiseta võlakirjad, hüpoteekvõlakirjad, hoiused ja muu).

(64) Selle teabe alusel prognoosib Dexia kasumit kogu ümberkorraldusperioodi vältel ajavahemikus 2009–2014 ning esimese taseme omavahendite määra (edaspidi „Core Tier 1”) vahemikus 11–15 %. Tabelis 3 võetakse kokku Dexia prognoositav kasum ja Core Tier 1 määr igal aastal ajavahemikus 2009–2014.

Tabel 3

Dexia prognoositav tulem ja Core Tier 1 määr ümberkorraldusperioodil

Miljonites eurodes ja protsentides

	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Core Division						
Maksustamiseelne puhaskasum	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
LPMD						
Maksustamiseelne puhaskasum	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
Kogu Dexia kontsern						
Maksustamiseelne puhaskasum	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
Core Tier 1 määr	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]

(65) Asjaomased liikmesriigid esitasid ka kolme tüüpi halvenenud tingimuste simulatsioonid, et kontrollida kontserni vastupidavust välismõjudele.

(66) Esimese stressitestiga kontrollis Dexia kontserni vastupidavust aastani 2011 järgmistele muutujatele: i) SKP kasvumäär eri riikides, ii) pankadevaheline laenuintressimäär kolmeks kuuks ja viieks aastaks ning iii) teatavate välisvaluutade vahetuskursid. Kasvumäära puhul kasutati baasstsenaariumi ja stressistsenaariumi korral samasuguseid hüpoteetilisi määrasid nagu teistes hiljuti Euroopas tehtud samalaadsetes testides. Dexia tehtud stressitesti tulemused näitavad, et kontsern jääks aastatel 2010 ja 2011 kasumisse ka stressistsenaariumi korral. Maksustamiseelne kasum oleks 2010. aastal [...] miljonit eurot ja 2011. aastal [...] miljonit eurot.

- (67) Teise stressitestiga kontrollis Dexia kontserni vastupidavust turgudel saadava rahastamise kulude kasvule ühe aasta jooksul i) 100 baaspunkti võrra ja ii) 200 baaspunkti võrra. Dexia tehtud stressitesti tulemused näitavad, et kui rahastamiskulud kasvavad 100 baaspunkti võrra, on mõju kontserni tulemile hinnanguliselt [...] miljonit eurot, ning kui kulud kasvavad 200 baaspunkti võrra, on mõju [...] miljonit eurot.
- (68) Kolmanda stressitestiga kontrollis Dexia kontserni likviidsust, täpsemalt kontserni likviidsuspositsiooni erandlike asjaolude korral, võrreldes potentsiaalselt vajaminevat likviidsust ja potentsiaalselt olemasolevat likviidsust selliste asjaolude korral. Stressitesti ajahorisont on üks kuu. Kasutatud steenaariumis on ühendatud Dexia eripäradest tulenev mõju ja üldise likviidsuskriisi tagajärjed. Seda stressitesti tegid nii Dexia kui ka selle järelevalveasutus (pangandus-, finants- ja kindlustuskomisjon – *la Commission bancaire, financière et des assurances*, edaspidi „CBFA“). [...] ⁽¹¹⁾ [...].

4.2. TEGEVUSKOHUSTUSED

- (69) 9. veebruaril 2010 teatatud ümberkorralduskava seisneb esmajoones lühiajalise rahastamise vähendamises, pikaajaliste finantseeringute keskmise kestuse pikendamises ning kontserni stabiilsete rahastamisallikate osakaalu suurendamises. Selleks kohustuvad asjaomased liikmesriigid tagama, et Dexia peab rahastamise puhul kinni kolmest suhtarvust.
- Dexia hoiab lühiajalise rahastamise ⁽¹²⁾ ja bilansi kogumahu suhtarvu, mis 31. detsembri 2009. aasta seisuga oli 30 %, tasemel 23 % või vähem 31. detsembril 2010, 20 % või vähem 31. detsembril 2011, 14 % või vähem 31. detsembril 2012, 13 % või vähem 31. detsembril 2013 ja 11 % või vähem 31. detsembril 2014.
- Dexia pikendab rahastamise kestust, hoides kontserni kohustuste ⁽¹³⁾ keskmist kestust tabelis 4 esitatud tasemel või madalamal:

Tabel 4

Dexia kohustuste keskmise kestuse muutumine (aastate kaupa)

31.12.2009	31.12.2010	31.12.2011	31.12.2012	31.12.2013	31.12.2014
[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]

- Dexia suurendab stabiilsete rahastamisallikate osakaalu: selleks arvutatakse välja suhtarv, mille lugeja võrdub hüpoteekvõlakirjades finantseeringute ning RCB ja PWB äriklientide hoiuste vormis finantseeringute summaga ning nimetaja Dexia varade kogusummaga. See suhtarv on 31. detsembri 2009. aasta seisuga 36 % ning peab 31. detsembri 2010. aasta seisuga olema 40 % või suurem, 31. detsembri 2011. aasta seisuga 45 % või suurem, 31. detsembri 2012. aasta seisuga 53 % või suurem, 31. detsembri 2013. aasta seisuga 55 % või suurem ja 31. detsembri 2014. aasta seisuga 58 % või suurem.
- Sõltumatu ekspert kontrollib iga kuue kuu tagant neist kolmest suhtarvust kinnipidamist.
- (70) Dexia kohustub mitte andma oma PWB klientidele laene, mille riskiga korrigeeritud tulusus (*risk-adjusted return on capital*, edaspidi „RAROC“) on madalam kui 10 %. RAROC on maksustamisjärgse puhasmarginaali ja majandusliku kapitali ⁽¹⁴⁾ suhtarv.

⁽¹¹⁾ [...]

⁽¹²⁾ Lühiajaline rahastamine hõlmab kõiki repo(müügi-tagasiostu)tehinguid (keskpankadega, kahepoolsed ja kolme-poolsed), hoiusertifikaate ja kommertsapabereid, pankadevahelisi hoiuseid, anonüümseid hoiuseid, keskpankade hoiuseid ning muid hulgitasandi rahastamisvahendeid.

⁽¹³⁾ Selle suhtarvu puhul silmas peetud kohustused hõlmavad i) kõiki kontserni emiteeritud pikaajalisi hüpoteekvõlakirju ja EMTN-programmi raames emiteeritud võlakirju (tagatisega, tagatiseta, pankadevahelisel turul või jaevõrgustiku kaudu müüdadavad) ja ii) kõiki kontserni bilansis olevaid lühiajalisi finantseeringuid.

⁽¹⁴⁾ Majanduslik kapital arvutatakse Baseli pangajärelevalve komitee meetodi põhjal (vt „International Convergence of Capital Measurement and Capital Standards: A Revised Framework“ („Kapitali mõõtmise ja kapitalinõuete rahvusvaheline lähendamine: läbivaadatud raamistik“), juuni 2006).

- Brutomarginaal on kliendi tasutud marginaali (väljendatuna baaspunktides üle viitemäära IBOR) ja Dexia rahastamiskulu (väljendatuna baaspunktides üle viitemäära IBOR) vahe, mida väljendab siirdehind.
 - Siirdehind väljendab Dexia uue finantseeringu hinnangulist kulu, arvestades PWB klientidele antud laenude näitajaid (tähtaeg, refinantseeritavus hüpoteekvõlakirjadega jne).
 - Puhasmarginaal on brutomarginaal, millest on maha arvatud i) kõikvõimalikud kulud (üldkulud, palgakulud, tegevuskulud, amortisatsioonikulud jne), mida hinnatakse PWBi klientidele laenamise kulude alusel, ii) keskmine riskikulu, mis arvutatakse iga tehingu jaoks vastavalt Basel II meetodile (pikaajaline keskmine riskikulu), ja iii) maksukulu.
 - Sõltumatu ekspert kontrollib iga kuue kuu tagant, kas RAROC kajastab PWBi üksuse kulusid, kas eespool osutatud kohustus hoida PWBi tegevusüksuse RAROC vähemalt 10 % tasemel on täidetud ning kas RAROCi ja selle komponentide arvutamise meetod on täpne.
- (71) Dexia vähendab hiljemalt 30. juuniks 2011 nullini praegu oma Türgi tütarettevõtjale DenizBank antavad finantseeringud ega anna talle kuni 31. detsembrini 2014 uusi kontsernisiseseid finantseeringuid.
- (72) Dexia seab 30. juuniks 2010 sisse LPMD aruandlusliini. Selle aruandlusliini haldusse antud varad likvideeritakse või loovutatakse. Need varad on järgmised:
- portfelliid „Credit Spread Portfolio” (CSP) ja „Public Sector Portfolio” (PSP) (31. detsembri 2009. aasta seisuga hinnanguliselt summas 134 miljardit eurot);
 - Dexiale jäänud FSAMi varade portfell „Financial Products” (31. detsembri 2009. aasta seisuga hinnanguliselt summas 10,7 miljardit eurot) ja
 - portfell „non-core PWB loans” (31. detsembri 2009. aasta seisuga hinnanguliselt summas 17 miljardit eurot).
- Kõik tagatisega hõlmatud Dexia finantseeringud antakse selle aruandlusliini haldusse.
- (73) Dexia piirab PWB uute laenude mahtu 2009. aastal 12 miljardi euroga, 2010. aastal 15 miljardi euroga ja 2011.–2014. aastal 18 miljardi euroga.
- (74) Dexia vähendab 31. detsembriks 2012 tegevuskulusid 15 %.
- (75) Dexia vähendab kauplemistegevust (vähendades 44 % keskmist aastast riskiväärtust, mis 2008. aastal oli 126 miljardit eurot) ja lõpetab enda nimel kauplemise (*proprietary trading*) alates käesoleva komisjoni otsuse kuupäevast.
- (76) Dexia loobub alates komisjoni otsuse kuupäevast lõplikult kasumist Dexia BILi vahetusvõlakirjalt väärtuses 376 miljonit eurot, mille Luksemburg kohustus ostma 2008. aasta septembris.

- (77) Dexia kasutab asjaomaste liikmesriikide tagatist oma finantseeringutele ainult järgmistel tingimustel:
- tagatis lõpeb kõigi alates 31. märtsist 2010 sõlmitud hoiumiselepingute puhul;
 - tagatis lõpeb kõigi alates 31. maist 2010 emiteeritud lühiajaliste (alla aastase tähtajaga) võlakirjade puhul;
 - tagatis lõpeb kõigi alates 30. juunist 2010 emiteeritud ja sõlmitud (sh pikaajaliste) võlakirjade ja lepingute puhul;
 - tagatisega hõlmatud tagasimaksmata summade kogusumma ei tohi mingil juhul olla suurem kui 100 miljardit eurot;
 - tagatise kehtivuse ajal maksab Dexia asjaomastele liikmesriikidele lisatasu järgmisi tagatisega hõlmatud tagasimaksmata summade ülempiire ületavate summade pealt:

Tabel 5

Lisatasu tagatud kohustuste piirsummade ületamise korral

Piirsumma/vahemik (tagatisega hõlmatud tagasimaksmata summad miljardites eurodes)	60–70	70–80	80–100
Lisatasu ületamise eest (baaspunktides)	+ 50	+ 65	+ 80

- (78) Dexia ei kasuta kuni 31. oktoobrini 2014 oma staatust asjaomaste liikmesriikide tagatist saava pangana kaubandusliku reklaami eesmärgil ega kasuta tagatist arbitraažtehinguteks.
- (79) Dexia SA ja selle tütarettevõtjad, mille üle tal on ainu- või ühiskontroll, ei omanda ilma komisjoni loata kuni 31. detsembrini 2011 üle 5 % suuruseid osalusi teiste krediitiasutuste, investimisühingute või kindlustusseltside aktsiakapitalis. See kohustus ei takista Dexial omandamast komisjoni eelneval nõusolekul osalust tasuna sissemakstud osaluste või tegevuse eest varade või tegevuse loovutamise raames või liitmise korral (ühinemise või sissemakse teel), tingimusel et selline osalus ei anna Dexiale ainu- või ühiskontrolli sissemakse saanud või ühinemise tulemusel tekkinud äriühingu üle. Dexia teavitab komisjoni eelnevalt kõigist omandamiskavadest, sealhulgas Dexia ühiskontrolli all olevate äriühingute omandamiskavadest.
- (80) Dexia piirab kuni 31. detsembrini 2014 summasid:
- mida Dexia SA maksab mis tahes vormis dividendidena lihtaktsiatelt ja
 - mis kulutatakse mis tahes kiirendatud tagasimakseteks või kupongimakseteks Tier 1 hübriidinstrumentidelt või Tier 2 instrumentidelt, i) mille on emiteerinud Dexia ainukontrolli all olevad äriühingud, ii) mis on teiste isikute või äriühingute omanduses kui Dexia SA ja selle tütarettevõtjad ning iii) mille väljamaksmine või kasutamine toimub valikuliselt vastavalt neid instrumente käsitlevatele lepingutingimustele, nii et pärast kavandatavat väljamakset (ja arvestades võimalikke kohustuslikke väljamakseid seoses lihtaktsiatelt dividendide maksmisega) oleks Dexia Core Tier 1 (arvutatuna viimaste IFRSi standarditele vastavate konsolideeritud majandusaasta aruannete alusel)

— suurem järgmistest näitajatest või nendega võrdne:

31.12.2009	31.12.2010	31.12.2011	31.12.2012	31.12.2013	31.12.2014
10,7 %	10,6 %	[...]	[...]	[...]	[...]

— suurem summast, mille moodustavad i) 12,5 % Legacy Portfolio Management Divisioni riskiga kaalutud varadest ja ii) 9,5 % kontserni teiste tegevusüksuste (Core Division) riskiga kaalutud varadest, või sellega võrdne.

(81) Põhjenduses 80 osutatud kohustus:

— ei piira jaotatava kasumi nõuet (Belgia äriseadustiku (Code des Sociétés) artikli 617 tähenduses) Dexia-siseselt;

— ei piira tehinguid, mida Dexia on seaduslikult kohustatud tegema seoses Tier 1 või Tier 2 hübriidinstrumentidega, ega tehinguid, mida Dexia on kohustatud tegema seoses nende instrumentidega enne 1. veebruari 2010 sõlmitud lepingute alusel ja

— võidakse üle vaadata, kui Dexiale kohaldatavates omavahendite määratluses ja raamatupidamisstandardites tehakse olulisi muudatusi.

(82) Ilma et see piiraks tehinguid, mida Dexia on kohustatud tegema seaduse alusel või enne 1. veebruari 2010 sõlmitud lepingute alusel seoses Tier 1 või Tier 2 hübriidinstrumentidega, ei tohi Dexia ühtlasi kuni 31. detsembrini 2011:

— teha kupongimakseid Tier 1 hübriidinstrumentidelt või Tier 2 instrumentidelt, mis on teiste isikute või äriühingute omanduses kui Dexia SA ja selle tütarettevõtjad ja mille väljamaksmine toimub valikuliselt vastavalt neid instrumente käsitlevatele lepingutingimustele;

— anda heakskiitu või poolthäält mis tahes vormis dividendide maksmisele äriühingu poolt, mille üle Dexia SA-l on otseselt või kaudselt ainukontroll (sealhulgas äriühingud, mis on tema täisomandis), kui see tooks kaasa kupongimakse kohustuse Tier 1 hübriidinstrumentidelt või Tier 2 instrumentidelt, mis on teiste isikute või äriühingute omanduses kui Dexia SA ja selle tütarettevõtjad; ja

— kasutada kiirendatud tagasimakse võimalust esimeses taandes osutatud Tier 1 hübriidinstrumentidelt või Tier 2 instrumentidelt.

(83) Dexia SA kohustub mitte maksuma oma lihtaktsiatelt dividende kuni 31. detsembrini 2011. See keeld ei kehti juhul, kui dividendide väljamaksmine toimub täielikult uute aktsiate vormis, tingimusel et dividendide summa on i) kooskõlas põhjendusega 80 ja ii) moodustab 2010. aastal välja makstavate dividendide puhul maksimaalselt 40 % Dexia SA 2009. eelarveaasta puhastulemist ja 2011. aastal välja makstavate dividendide puhul maksimaalselt 40 % 2010. eelarveaasta puhastulemist⁽¹⁵⁾.

⁽¹⁵⁾ Asjaomased liikmesriigid edastasid 12. veebruaril 2010 komisjonile Dexia kirja, milles kinnitatakse, et kontserni kuuluvad äriühingud ei ole emiteerinud ühtegi allutatud hübriidvõlainstrumenti, mille tingimused näeksid ette kupongimakse kohustust (*coupon pusher*) juhul, kui Dexia maksab dividende aktsiates, välja arvatud Dexia Funding Luxembourg SA 500 miljoni euro suurune emissioon 2006. aastal (ISIN kood: XS0273230572).

(84) Sellega seoses tuleb märkida, et lähtudes kohustustest, mille asjaomased liikmesriigid võtsid komisjoni 30. oktoobri 2009. aasta otsuse raames tagatise pikendamise kohta, ei ole Dexia selle otsuse kuupäevast kuni käesoleva otsuse kuupäevani:

i) maksnud kordagi vahedividende ega teinud Dexia SA aktsionäride üldkoosolekule ettepanekut Dexia SA aktsionäridele mis tahes kujul dividendide maksmiseks;

ii) andnud heakskiitu või poolthäält mis tahes vormis dividendide maksmisele äriühingute poolt, mille üle Dexia SA-l on otseselt või kaudselt ainukontroll, kuid mis ei ole (otseselt või kaudselt) tema täisomandis;

iii) andnud heakskiitu või poolthäält mis tahes vormis dividendide maksmisele mis tahes äriühingu poolt, mille üle Dexia SA-l on otseselt või kaudselt ainukontroll (sealhulgas äriühingud, mis on tema täisomandis), kui see tooks kaasa kupongi maksmise kohustuse Tier 1 hübriidinstrumentidelt või Upper Tier 2 määramata tähtajaga instrumentidelt, mis on teiste isikute või äriühingute omanduses kui Dexia SA ja selle tütarettevõtjad;

iv) teinud ühtegi kupongimakset Tier 1 hübriidinstrumentidelt või Upper Tier 2 määramata tähtajaga instrumentidelt, mis on teiste isikute või äriühingute omanduses kui Dexia SA ja selle tütarettevõtjad ning mille väljamaksmine toimub usalduse alusel vastavalt neid instrumente käsitlevatele lepingutingimustele. Kui aga mittemaksmine peataks dividendide maksmise Dexia SA 2009. aasta tulemi alusel, ei pruugi eespool osutatud keeld kehtida, tingimusel et Dexia teavitab sellest eelnevalt komisjoni ja komisjon kiidab kupongimakse eraldi otsusega heaks; ega

v) kasutanud kiirendatud tagasimakse võimalust käesoleva põhjenduse punktides iii ja iv osutatud hübriidinstrumentidelt.

(85) Selleks et suurendada konkurentsi ja läbipaistvust seoses sellega, kuidas kohalikud omavalitsused pangalaene võtavad, võtab Prantsusmaa kohustuse jälgida, et kohalikud omavalitsused edendaksid rahaliste vahendite või kapitali hankimisel pakkumismenetluste kasutamist. Riik annab enne 2010. aasta lõppu kohalikele omavalitsustele asjakohased soovitusel nii pangalaenude kui ka keerukate finantstoodete kasutamise kohta. Soovitustes rõhutatakse pakkumismenetluste kasutamise majanduslikku olulisust

selles valdkonnas ja käsitletakse eri viise nende korraldamiseks. Soovitavate heade tavade kohaselt on suuremate laenusummade korral pakkumismenetlused avalikud. Eeskätt kohalike omavalitsuste puhul juhitakse neid abistavate ja nõustavate teenistuste tähelepanu kõnealustele soovitustele. Kui nendest soovitustest ei piisa, et tagada 2013. aastaks olukord, kus kohalikud omavalitsused võtavad pangalaene üldiselt läbipaistvate ja võrdsete tingimustega pakkumismenetluste teel, kohustub Prantsusmaa koostama asjakohased eeskirjad.

(86) Selleks et suurendada konkurentsi ja läbipaistvust seoses sellega, kuidas kohalikud omavalitsused pangalaene võtavad, kohustub Belgia valitsus kooskõlas piirkondadega kontrollima, et hankijad avaldaksid lepingu sõlmimise teateid kohalike ametiasutuste rahastamistingute kohta.

4.3. LOOVUTAMINE JA LIKVIDEERIMINE

(87) Dexia loovutab käesolevas põhjenduses loetletud varad:

a) 31. oktoobriks 2012 loovutatakse või viiakse börsile kontserni 70 % osalus Itaalia tütarettevõtja Credioip⁽¹⁶⁾;

b) 30. juuniks 2010 loovutatakse Dexia Insurance Belgiumi (edaspidi „DIB“) Prantsuse tütarettevõtja DEP, kes tegutseb elukindlustuse ja inimfaktori ärakasutamise (*social engineering*) valdkonnas. Müügileping sõlmiti 9. detsembril 2009 ja müük peaks aset leidma 2010. aasta esimesel poolel;

c) 31. detsembriks 2010 loovutatakse või viiakse börsile Dexia 51 % osalus Belgias tegutsevas kohalikele omavalitsustele infotehnoloogiateenuseid pakkuvas tütarettevõtjas AdInfo;

d) 31. detsembriks 2010 loovutatakse Dexia osalus Belgia energiatootjas SPE;

e) loovutatakse Dexia 20 % osalus Crédit du Nordis (osalus loovutati 11. detsembril 2009);

f) 2010. aasta jooksul suletakse kontserni uue jaemüügimudeli juurutamise raames ligikaudu 80 bürood Belgias;

g) lõpetatakse järgmine RCB Internationali tegevus:

⁽¹⁶⁾ Dexia ei ole kohustatud loovutama oma osalust Credioipis liiga madala hinnaga (vähem kui [...] -kordne raamatupidamislik väärtus 2010. ja 2011. aastal ja [...] -kordne raamatupidamislik väärtus 2012. aastal).

- i) 2009. aasta jooksul ja 2010. aasta algul loovutati Experta Jersey, likvideeriti Dexia Private Banki (PB) Jersey, lõpetati PB tegevus Montevideos, PB arendusprojekt Singapuris, tarbijakrediidi projekt Venemaal ning Dexia Asset Managementi (edaspidi „DAM”) tegevus Kesk- ja Ida-Euroopa riikides, loovutati Experta investeerimistegevus Šveitsis;
- ii) 31. detsembriks 2011 loovutatakse Experta investeerimistegevus Bahama saartel ja Dexia BILi Taani tütarettevõtja;
- h) 31. oktoobriks 2012 loovutatakse või viiakse börsile Dexia osalus Slovakkia tütarettevõtjas Dexia Banka Slovensko (edaspidi „DBS”) ⁽¹⁷⁾;
- i) lõpetatakse ja likvideeritakse järgmine rahvusvaheline PWB tegevus:
- i) India: üksus loovutati 2009. aastal;
- ii) Šveits (Dexia Public Finance Switzerland) ja Rootsi (Dexia Norden): suletakse ja likvideeritakse 31. detsembriks 2010;
- iii) Mehhiko, Austraalia ja Jaapan: bilanss likvideeritakse;
- j) loovutatakse FSA (tehing lõpetati 1. juulil 2009) ning 31. detsembriks 2011 Dexia osalus äriühingus Assured Guaranty;
- k) 2008. aasta neljandas kvartalis loovutati kontserni 49 % osalus Kommunalkredit Austrias;
- l) 31. oktoobriks 2012 loovutatakse või viiakse börsile DenizBanki tütarettevõtja Deniz Emeklilik, mis tegeleb kindlustusega;
- m) 31. detsembriks 2013 loovutatakse kontserni 60 % osalus Dexia Sabadellis;
- n) Dexia võlakirjaportfell loovutatakse kiirendatud korras summas [10–20] miljardit eurot aastas 2010. ja 2011. aastal, [5–15] miljardit eurot kuni [10–20] miljardit eurot 2012. aastal, [0–10] kuni [5–15] miljardit eurot aastas 2013. ja 2014. aastal;
- o) likvideeritakse tegevusüksused Standby Bond Purchase Agreements (edaspidi „SBPA”) ja Tender Option Bonds (edaspidi „TOB”) (Ameerika Ühendriigid/Kanada).
- (88) Ümberkorralduskavas vähendatakse Dexia bilansi kogumahtu 31. detsembriks 2014 35 % võrreldes 31. detsembri 2008. aasta seisuga. Asjaomased liikmesriigid kohustuvad tagama, et Dexia vähendab oma bilansimahtu tabelis 6 näidatud ulatuses.

⁽¹⁷⁾ Dexia ei ole kohustatud loovutama DBSi liiga madala hinnaga (vähem kui [...] -kordne raamatupidamislik väärtus 2010. aastal ja [...] -kordne raamatupidamislik väärtus 2011. aastal).

Tabel 6

Kontserni, Core Divisioni ja LPMD bilansi kogumahu vähendamine

(Miljardites eurodes)

	31.12.2008	31.12.2009	31.12.2010	31.12.2011	31.12.2012	31.12.2013	31.12.2014
Kontserni bilansimaht	651	580	[510–550]	[485–545]	[425–490]	[405–465]	427
LPMD kokku		162	[120–140]	[100–120]	[80–110]	[70–100]	79
Core Division kokku		419	[390–410]	[385–415]	[345–380]	[335–365]	353

4.4. KOHUSTUSTE TÄITMINE

(89) Iga kuue kuu tagant esitab sõltumatu ekspert komisjonile aruande ümberkorralduskavas võetud kohustuste täitmise kohta. Aruanne sisaldab üksikasjalikku hinnangut i) põhjenduses 88 osutatud bilansimahu vähendamise näitajatest kinnipidamise kohta, ii) põhjenduses 69 osutatud kolmest likviidsus- ja rahastamisnäitajast kinnipidamise kohta ja iii) põhjenduses 70 osutatud RAROCi tasemest kinnipidamise kohta⁽¹⁸⁾. Samuti kehtivad aruande puhul järgmised tingimused:

- aruanne esitatakse hiljemalt üks kuu pärast poolaastaruannete esitamist ja majandusaasta aruannete heakskiitmist ning igal juhul enne iga aasta 1. oktoobrit ja 30. aprilli;
- kui sõltumatu ekspert tõdeb enne iga aasta 1. oktoobrit esitatavas aruandes ohtu, et ümberkorralduskavaga ette nähtud iga-aastased eesmärgid jäävad jooksva aasta lõpuks täitmata, esitavad asjaomaste liikmesriikide ametiasutused aruande esitamisele järgneva kuu jooksul komisjonile koostöös Dexiaga kavandatud meetmed, mis võimaldavad eesmärgid asjakohaste vahenditega aasta lõpuks ellu viia;
- kui sõltumatu ekspert tõdeb enne iga aasta 30. aprilli esitatavas aruandes, et ümberkorralduskavaga ette nähtud iga-aastased eesmärgid ei ole täidetud, esitavad asjaomaste liikmesriikide ametiasutused aruandele esitamisele järgneva kuu jooksul komisjonile koostöös Dexiaga kavandatud meetmed, mis võimaldavad täita need eesmärgid asjakohaste vahenditega jooksva aasta 30. juuniks;
- kui kavandatud meetmeid ettenähtud tähtaja jooksul ei esitata või kui eesmärgid 30. juuniks ei täideta (st meetmeid, mis tuleb vajaduse korral esitada pärast 30. aprilliks esitatavat aruannet), võib komisjon nõukogu määruse (EÜ) nr 659/1999⁽¹⁹⁾ alusel algatada uuesti ametliku uurimismenetluse [...].

(90) Belgia, Prantsusmaa ja Luksemburgi ametiasutused esitavad hiljemalt üks kuu pärast käesoleva otsuse vastuvõtmist komisjonile eelnevals heakskiitmiseks nimekirja ühest kuni kolmest isikust, kes on Dexiaga kooskõlastatult valitud sõltumatu eksperdi kandidaadiks. Sõltumatul eksperdil peab olema nõutav pädevus ja tal ei tohi oma volituste täitmise jooksul tekkida huvide konflikti. Komisjon võib sõltumatu eksperdi kandidaadi(d) kas heaks kiita või tagasi lükata. Kui komisjon sõltumatu eksperdi kandidaadi(d) tagasi lükkab, esitavad Dexia ning Belgia, Prantsusmaa ja Luksemburgi ametiasutused kuu aja jooksul pärast tagasilükkamisest teadasaamist üks kuni kolm uut kandidaati, kelle komisjon peab samuti heaks kiitma või tagasi lükkama. Kui komisjon kõik kandidaadid tagasi lükkab, määrab sõltumatu eksperdi komisjon. Sõltumatu eksperdi teenuste maksumuse katab Dexia.

⁽¹⁸⁾ Kas RAROC kajastab PWB üksuse kulusid ning kas RAROC ja selle komponentide arvutamise meetod on täpne.

⁽¹⁹⁾ EÜT L 83, 27.3.1999, lk 1.

- (91) Kui mõnda põhjenduse 87 punktides a, c, d, h, l või m osutatud varade loovutamise kohustust ei ole ettenähtud tähtpäevaks täidetud ning komisjon ei ole heaks kiitnud alternatiivset kohustust, esitavad Prantsusmaa, Belgia ja Luksemburgi ametiasutused hiljemalt üks kuu pärast loovutamiseks seatud tähtpäeva komisjonile eelnevas heakskiitmiseks nimekirja ühest kuni kolmest isikust, kes on Dexiaga kooskõlastatult valitud kõnealuste varade loovutamise eest vastutava isiku kandidaadiks. Loovutamise eest vastutav isik peab olema sõltumatu, tal peab olema nõutav pädevus ja tal ei tohi oma volituste täitmise jooksul tekkida huvide konflikti. Komisjon võib vastutava isiku kandidaadi(d) kas heaks kiita või tagasi lükata. Kui komisjon loovutamise eest vastutava isiku kandidaadi(d) tagasi lükkab, esitavad Dexia ning Belgia, Prantsusmaa ja Luksemburgi ametiasutused kuu aja jooksul pärast tagasilükkamisest teadasaamist üks kuni kolm uut kandidaati, kelle komisjon peab samuti heaks kiitma või tagasi lükkama. Kui komisjon kõik kandidaadid tagasi lükkab, määrab ta ise isiku, kelle Dexia nimetab ametisse või kes nimetatakse ametisse Dexia osalusel komisjoni heakskiidetud volituse alusel.
- (92) Prantsusmaa, Belgia ja Luksemburgi ametiasutused kohustuvad tagama, et Dexia annab loovutamise eest vastutavale isikule vajalikud ja asjakohased esindusõigused i) põhjenduses 91 osutatud varade loovutamiseks (sh kõik vajalikud õigused loovutamise korraldamiseks nõutavate dokumentide nõuetekohaseks ettevalmistamiseks) ja ii) kõigi loovutamiseks vajalike või asjakohaste meetmete võtmiseks ja avalduste tegemiseks, sealhulgas loovutamisprotsessi nõustajate nimetamine. Loovutamise eest vastutav isik sõlmib ostu-müügilepingu(d) tavapärastel ja mõistlikel tingimustel, mida ta peab asjakohaseks selleks, et müük vastutava isiku nimetamisele järgneva aasta jooksul teoks teha. Loovutamise eest vastutav isik korraldab müügiprotsessi nii, et loovutamine oleks tagatud [...]. Loovutamise eest vastutava isiku teenuste maksumuse katab Dexia.
- (95) FSA meetme puhul leidis komisjon oma 13. märtsi 2009. aasta otsuses, et tagatis kui selline, samuti tagatavad varad ja kulude jagunemine Dexia ja asjaomaste liikmesriikide vahel on siseturuga kokkusobiv. Küll aga tuli kontrollida varade hindamist ja tagatise tasu, samuti Dexia emiteeritavate väärtpaberite tasu, mis ületavad müügioptiooni alusel sissenõutavat esimest 4,5 miljardi suurus summat. Seetõttu otsustas komisjon käsitleda neid FSA meetme aspekte Dexia ümberkorralduskava kohta algatatud ametliku uurimismenetluse raames. Komisjon täpsustas samas otsuses, et tagatise olemasolu, tagatud varade portfell ja Dexia kantava esmakahjumi suurus ei ole osutatud otsusega algatatud menetluses uurimise all.

V. AMETLIKU UURIMISMENETLUSE ALGATAMISE PÕHJUSED

- (93) Komisjon tuletab meelde, et 13. märtsi 2009. aasta otsusega algatatud ametlik uurimismenetlus hõlmab nii Dexia esialgset ümberkorralduskava, millest asjaomased liikmesriigid teatasid komisjonile 2009. aasta veebruaris, kui ka FSA meedet.
- (94) Võttes arvesse raskusi, millesse Dexia finantskriisi ajal sattus, ning saadud abi suurt ulatust, avaldas komisjon kõigepealt kahtlust järgmiste aspektide suhtes:

- kas esialgse ümberkorralduskava abil on võimalik taastada kontserni pikaajaline elujõulisus ilma riigibist sõltumata ja võimalikult kiiresti;
- kavandatud ümberkorraldamismeetmete iseloom, mis ei vasta finantssektori elujõulisuse taastamist ja praeguse kriisi olukorras riigiabi eeskirjade kohaste ümberkorraldamismeetmete hindamist käsitlevas komisjoni teatises⁽²⁰⁾ (edaspidi „pankade ümberkorraldamise teatis“) esitatud nõuetele;
- kas kavandatud meetmete abil on võimalik piirata konkurentsimoonutusi ja moraalselt ohtu, tagades, et abi antakse ainult vajalikus minimaalses ulatuses ning et kulud jagatakse asjakohaselt abisaajate ja asjaomaste liikmesriikide vahel.

VI. HUVITATUD ISIKUTE MÄRKUSED

- (96) Komisjon märgib, et Dexiale antud abi suhtes algatatud ametliku uurimismenetluse raames ei laekunud märkusi huvitatud isikutelt.
- (97) Enne menetluse algatamist aga esitas DBB konkurent komisjoni talitustele ametliku kaebuse Belgia ametiasutuste ja Dexia Belgia aktsionäride märgitud kolme miljardi euro suuruse kapitali suurendamise ning Dexia pankadevahelistele ja muudele sarnastele laenuitele antud Belgia riigi tagatise kohta. Kaebust on põhjendatud järgmiste asjaoludega:

⁽²⁰⁾ ELT C 195, 19.8.2009, lk 9.

- abi ei saa väidetavalt pidada proportsionaalseks, seda eelkõige rekapiitalseerimise raames emiteeritud Dexia lihtaktsiate märkimishinna tõttu: 9,9 euro suurune hind, mis põhineb kolmekümne tehingule eelnenud päeva kursside keskmisel, on kõrgem hinnast, mida oleks maksnud turumajanduslik investor, arvestades finantsväärtuste väga halba olukorda emissiooni ajal;
- abi ei saa väidetavalt pidada minimaalselt vajalikuks, sest rekapiitalseerimise summa võimaldas tõsta Dexia esimese taseme omavahendite suhtarvu 11 %-lt 14 %-le, mis on üks kõrgeimaid vastavaid näitajaid Euroopa pankade hulgas;
- abi põhjustab väidetavalt olulisi konkurentsimoonusi, sest see võimaldab Dexial rakendada kliendihoiustele Belgia turul tegutsevate traditsiooniliste pankade keskmisest kõrgemaid tariife.

VII. LIIKMESRIIKIDE MÄRKUSED

7.1. BELGIA VALITSUSE MÄRKUSED KOMISJONILE LAEKUNUD KAEBUSE KOHTA

- (98) Belgia ametiasutused esitasid komisjoni talitustele laekunud kaebuse vormi mittekonfidentsiaalse versiooni põhjal oma märkused kaebuses märgitud põhjenduste kohta.
- (99) Dexia poolt rekapiitalseerimise raames emiteeritud aktsiate märkimishinna puhul rõhutavad Belgia ametiasutused, et 9,9 euro suurune hind aktsia kohta, mis põhineb kolmekümne tehingule eelnenud päeva keskmisel kursil, määrati kooskõlas Belgia äriseadustiku artikliga 598. Selles artiklis sätestatakse nimelt, et ühe või mitme kindla isikuga piiratud kapitali suurendamisel rahalise makse vastu ei tohi uute aktsiate emiteerimishind olla madalam kui kolmekümne tehingule eelnenud päeva kursside keskmine. Dexia rekapiitalseerimise raames emiteeritud aktsiate hind määrati seega vastavalt seaduse nõudele, mille järgimine oli osapooltele kohustuslik.
- (100) Teiseks märgivad Belgia ametiasutused, et kaebuse esitaja seab rekapiitalseerimise vajalikkuse kahtluse alla põhjendusel, et Dexial oli raskusi likviidsusega, mitte maksevõimega, ning et rekapiitalseerimine üksnes tõstis Dexia esimese taseme omavahendite taseme kõrgemale kui teistel võrreldavatel Euroopa pankadel. Belgia ametiasutuste sõnul aga ei arvestata nende väidete puhul vajadusega, mis Dexial tekkisid 2008. aasta septembri lõpus seoses maksevõimega ning mis tulenesid riskide ja prognoositava kahjumi suurenemisest 2008. aasta kolmandas

ja neljandas kvartalis, tingituna kontserni riskipositsioonist pankrotistunud või raskustes krediidiasutuste suhtes (Lehman Brothers, Depfa, Bradford & Bingley, Iirimaa ja Islandi pangad), FSA riskipositsioonidest tulenevast oodatavast kahjumist ning paljude varade väärtuse langusest seoses mitme Dexia omanduses olevaid väärtpapereid taganud krediidikvaliteedi parandamise teenuse osutaja reitingu alandamisega.

- (101) Dexiale antud abist põhjustatud konkurentsimoonusute puhul rõhutavad Belgia ametiasutused, et Belgia riigi erakorralised sekkumismeetmed Dexia aitamiseks olid põhjendatud vajadusega vältida süsteemset kriisi ning et need ei erine selle poolest teiste liikmesriikide sekkumismeetmetest, milleks komisjon on andnud loa ELi toimimise lepingu artikli 107 lõike 3 punkti b alusel. Tariifide puhul, mida Dexia rakendab kliendihoiustele, edastasid Belgia ametiasutused Dexia märkuse, milles Dexia tariife võrreldakse konkurentide (ING, Deutsche Bank, Fortis, Axa, Citibank, Rabobank ja KBC) tariifidega Belgia turul pakutavate sama tüüpi teenuste eest. Sellest ilmneb, et Dexia tariifid on konkurentide omadega samal tasemel. Samas märkuses rõhutab Dexia samuti, et kaebuses osutatud tariifid kehtivad üksnes interneti kaudu saadud hoiustele, mis moodustavad ainult väikese osa ([10–15] %) kõigist kliendihoiustest.
- (102) Seega leiavad Belgia ametiasutused vastupidiselt kaebuses esitatud põhjendustele, et Dexiale antud abi on ELi toimimise lepingu artikli 107 lõike 3 punkti b alusel siseturuga kokkusobiv.

7.2. LIIKMESRIIKIDE MÄRKUSED MENETLUSE ALGATAMISE KOHTA

- (103) Asjaomased liikmesriigid esitasid komisjonile ühised märkused 13. märtsi 2009. aasta otsusega algatatud ametliku uurimismenetluse kohta. Asjaomaste liikmesriikide märkused käsitlevad nii teatatud meetmete kvalifitseerumist abiks kui ka nende meetmete kokkusobivust siseturuga.

7.2.1. TEATATUD MEETMETE KVALIFITSEERUMINE ABIKS

7.2.1.1. Kapitali suurendamine

- (104) Asjaomased liikmesriigid leiavad oma märkustes kõigepealt, et rekapiitalseerimise raames toimunud Dexia aktsiate märkimisel kontserni kauaaegsete aktsionäride poolt (Caisse des Dépôts et Consignations, edaspidi „CDC”, CNP Assurances, Holding Communal, Ethias ja Arcofin) ei ole ühtegi riigiabi tunnust. Asjaomased liikmesriigid tuletavad meelde, et need ettevõtjad võtsid

Dexia suhtes ühised kohustused 28. augustil 2007 sõlmitud eraõiguslikus aktsionäride kokkuleppes. Seega oli selle aktsionäride grupi huvide kaitsmiseks möödapääsmatu, et igäüks neist osaleks kapitali suurendamises. Samuti oli rekapiitaliseerimise kiireloomulisust arvestades loomulik, et Dexia pöördus selleks esmajärjekorras oma suurimate aktsionäride poole. Asjaomased liikmesriigid rõhutasid, et CDC, CNP Assurances'i, Holding Commu-nali, Ethiase ja Arcofini otsust kapitali suurendamises osaleda ei saa seostada riikidega ning et Arcofini ja Ethiase puhul ei ole seda ka riigi ressurssidest rahastatud.

7.2.1.2. Likviidsusabi

(105) Belgia ametiasutused leiavad, et likviidsusabi, mida BNB Dexiale koos Prantsusmaa keskpangaga andis, ei ole ELi toimimise lepingu artikli 107 lõike 1 mõistes riigiabi, sest likviidsusabi andmine kuulub riikide keskpankade tavapärase ülesannete hulka, vastates eelkõige nende ülesandele aidata säilitada finantsüsteemi stabiilsust viimase võimaluse laenuandjana (*lender of last resort*) maksejõulise panga ajutiste likviidsusraskuste korral. Nimelt:

— likviidsusabi algatamise ajal kinnitasid finantsasutused, et ei ole mingit alust pidada Dexiat maksejõuetuks;

— Dexia andis likviidsusabi saamiseks piisavad tagatised, millele BNB ja Prantsusmaa keskpank rakendasid olulist väärtuse allahindlust sõltuvalt tagatiste kvaliteedist;

— likviidsusabi anti eriti kõrge või isegi tõkestava intressimääraga;

— BNB ja Prantsusmaa keskpank otsustasid likviidsusabi andmise, pikendamise ja selle raames laenatud summade üle kogu aeg täiesti iseseisvalt ja omal äranägemisel;

— likviidsusabi andmine on ajutine meede: likviidsusabi mehhanismi raames antud laenu on ühepäevase tähtajaga (*overnight*), mida laenu andnud keskpank võib oma otsusega uuendada.

(106) Peale selle rõhutavad Belgia ametiasutused, et Euroopa Keskpanga (edaspidi „EKP”) nõukogu kiitis Dexiale

antud likviidsusabi heaks (maksimaalselt [...] miljardi euro ulatuses). Likviidsusabi tunnistamine riigiabiks oleks vastuolus ELi toimimise lepingu artiklis 123 sätestatud laenukeelu põhimõttega. Selle põhimõtte kohaselt ei saa liikmesriigiga õiguslikus mõttes seostada toiminguid, mida riigi keskpank teeb oma ülesannete täitmisel, juhul kui keskpank peab kinni tingimustest, mille EKP on selle ülesande täitmisele seadnud. Dexiale antud likviidsusabi on kooskõlas kõigi EKP seatud tingimustega. Eelkõige vastab see nõudele, et asjaomane keskpank või asjaomased keskpangad peavad otsustama likviidsusabi andmise üle täiesti sõltumatult ja omal äranägemisel.

(107) Ainuüksi asjaolu, et igasugusel BNB antud likviidsusabil on automaatselt Belgia riigi tagatis, ei muuda Belgia ametiasutuste sõnul seda järeldust. Esiteks ei olnud sel ajal, kui BNB juhtkomitee otsustas täiesti sõltumatult Dexiale likviidsusabi anda, riigi tagatist veel olemas. Seega ei saadud seda otsuse langetamisel arvesse võtta. Põhjus, mis ajendas Belgia seadusandjat sellistele tehingutele selgesõnaliselt riigi tagatist andma – ilma et see oleks olnud seotud Dexia juhtumiga –, mida teised liikmesriigid tavaliselt ei tee, seisneb eelkõige BNB aktsionäride ringi eripäras, kuivõrd BNB on börsil noteeritud äriühing, millel on eraaktsionäre, samas kui teistel riiklikel keskpankadel enamasti eraaktsionäre ei ole. Selline tagatis on seega BNB staatuse olemuslik osa ning võimaldab BNB-l täita oma ülesannet viimase võimaluse laenuandjana. Teiste keskpankade puhul, mis kuuluvad täielikult asjaomasele riigile, ei ole selline selgesõnaline tagatis vajalik. Automaatne riigi tagatis kehtestati selgesõnaliselt selleks, et BNB likviidsusabi oleks kooskõlas laenukeelu põhimõttega ja vastaks seega komisjoni otsustuspraktika kriteeriumidele, mida on väljendatud näiteks komisjoni otsuses Northern Rocki juhtumi kohta ⁽²¹⁾.

(108) Lõpetuseks rõhutavad Belgia ametiasutused, et kui komisjon peaks sellegipoolest käsitlema likviidsusabi riigiabina ELi toimimise lepingu artikli 107 lõike 1 tähenduses, peaks abi suuruse arvutamise aluseks olema rakendatud intressimäär ja viite- ja diskontomäärade kindlaksmääramise meetodi läbivaatamist käsitlevas komisjoni teatises („viitemäärade teatis”) ⁽²²⁾ osutatud viitemäärade vahe. Mingil juhul ei tohiks abisumma olla suurem kui pool likviidsusabi kogusummast, mis vastab BNB-lt Dexiale antud tegelikule summale, kuivõrd teise poole andis Prantsusmaa keskpank oma nimel ja riskil. Sellel

⁽²¹⁾ Komisjoni 5. detsembri 2007. aasta otsus, milles käsitletakse juhtumit NN 70/07, Northern Rock (ELT C 43, 16.2.2008) ja pressiteade IP/08/1557, 16. veebruar 2008.

⁽²²⁾ Komisjoni teatis viite- ja diskontomäärade kindlaksmääramise meetodi läbivaatamise kohta (ELT C 14, 19.1.2008, lk 6).

aga ei ole selgesõnalist Prantsuse riigi tagatist ning Belgia riigi tagatis ei saa ilmselgelt hõlmata teise riigi keskpanga nimel ja riskil sooritatud tehingut.

7.2.1.3. FSA meede

- (109) Asjaomaste liikmesriikide ametiasutused leiavad, et tõenäosus, et Belgia ja Prantsusmaa tagatis FSAMi varadele tõepoolest sisse nõutakse, on väike – nimelt on Dexia kantava esmakahjumi ülempiir, 4,5 miljardit USA dollarit, ka kõige pessimistlikuma stsenaariumi kohaselt suurem kui portfelli majanduslik kahjum. Seega peaks riikide abisumma olema null ka pessimistliku stsenaariumi korral.

7.2.2. TEATATUD MEETMETE KOKKUSOBIVUS

7.2.2.1. FSA meede

- (110) Esiteks rõhutavad asjaomased liikmesriigid komisjonile, et nende hinnangul ei kehti FSA meetme suhtes komisjoni teatis langenuid väärtusega varade käsitlemise kohta ühenduse pangandussektoris⁽²³⁾ (edaspidi „langenuid väärtusega varade teatis“), sest:

— FSA meetmega ei tagata õigupoolest mitte varasid, vaid Dexia kohustusi FSAMi ees, mis tulenevad tema enda tagatisest (müügioptsiooni alusel): Belgia ja Prantsusmaa tagatis nõutakse sisse üksnes juhul, kui Dexia ei täida müügioptsiooni kasutamise korral oma kohustust osta asjaomased varad FSAMilt tagasi; seega ei too FSA meede kaasa automaatset varade ülekannet ega loovutamist;

— meetme eesmärk ei ole anda Dexiale tagatis FSAMi portfelli katteks, vaid võimaldada kiireloomulist ja Dexia ümberkorraldamiseks vajalikku loovutamist;

— osutatud loovutamine korraldati avatud ja läbipaistva menetluse teel, millest analoogia alusel erastamistingutega peaks järelduma, et see ei sisalda riigiabi elemente;

— kuivõrd meetmest teatati enne langenuid väärtusega varade teatise vastuvõtmist (25. veebruaril 2009) ning see oli juba tunnistanud kokkusobivaks teatise „Ühenduse suunised raskustes olevate äriühingute

päästmiseks ja ümberkorraldamiseks antava riigiabi kohta”⁽²⁴⁾ punktiga 16, ei ole alust nõuda, et see oleks kokkusobiv ka langenuid väärtusega varade teatisega.

- (111) Peale selle rõhutavad asjaomased liikmesriigid, et isegi kui FSA meedet hinnatakse langenuid väärtusega varade teatise alusel, on komisjonil olemas kõik tõendid meetme kokkusobivuse kohta siseturuga, sest:

— kulude jagamine on kooskõlas langenuid väärtusega varade teatisega, pidades silmas, et Dexia kantava esmakahjumi summa, mis moodustab üle 36 % tagatud varade portfelli nimiväärtusest, on tunduvalt suurem kui langenuid väärtusega varade teatise kehtestatud alampiir 10 %; kui Belgia ja Prantsusmaa tagatis nõutakse sisse esmakahjumi osa ületavate varade alusel, hüvitab Dexia selle neile omavahendite hulka kuuluvate väärtapaberitega, mille emiteerimine vähendab teiste kontserni aktsionäride osalust;

— meetme eest makstakse tasu, mis võrdub Dexia viieaastaste krediidiriski ülekandetehingute keskmisega (ajavahemikus 1. jaanuarist 2007 31. augustini 2008) pluss 70 baaspunkti ehk kokku 113 baaspunkti; asjaomased liikmesriigid rõhutavad, et tasumäär on võrreldes algselt komisjonile teatatud summaga 21 baaspunkti võrra suurendatud;

— meetmega hõlmatud varadelt saadava majandusliku kahjumi, mille teevad riiklike järelevalveorganite heakskiidetud meetodi alusel kindlaks sõltumatud hindajad, kannab täielikult Dexia, sest nagu eespool nimetatud, on maksimaalne kahjum väiksem Dexia kantavast esmakahjumist.

- (112) Seega leiavad asjaomased liikmesriigid, et FSA meede on siseturuga kokkusobiv ning meetmes sisalduv abisumma on null.

7.2.2.2. Esialgne ümberkorralduskava

- (113) Asjaomased liikmesriigid ei jaga komisjoni kahtlust selle suhtes, kas 2009. aasta veebruaris komisjonile teatatud esialgse ümberkorralduskava abil on võimalik taastada panga pikaajaline elujõulisus, hoida ära ülemäärased konkurentsimoonusid ja tagada ümberkorralduskulude asjakohane jagamine.

⁽²³⁾ ELT C 72, 26.3.2009, lk 1.

⁽²⁴⁾ ELT C 244, 1.10.2004, lk 2.

- (114) Asjaomased liikmesriigid leiavad oma märkustes, et komisjonile teatatud meetmed võimaldavad taastada Dexia pikaajalise elujõulisuse, pidades silmas järgmist:
- Dexia võlakirjaportfelli on ette nähtud vähendada 2010. aastal [15–30] miljardi euro võrra (millest [...] miljardit eurot loovutamistehingutena) ning sama summa ulatuses ka 2011. aastal, mis tundub Dexia viimase aja kogemusi arvesse võttes olevat võimalik ja isegi konservatiivne;
 - likviidsuse taastamise kava, mille eesmärk on vähendada 2010. aasta lõpuks 100 miljardi euro võrra Dexia vajadust lühiajalise rahastamise järele, on realistlik, eelkõige tänu rahastamistingimuste taastamisele võlakirjade turul ja hüpoteekvõlakirjade turul;
 - Dexia ümberkorralduskava aluseks olevad makromajanduslikud eeldused on väga konservatiivsed;
 - kohalike omavalitsuste rahastamise turu edasine areng, mille suhtes komisjon väljendas kahtlusi, mõjutab Dexia tegevust väga vähe, arvestades, et makromajanduslikud tingimused mõjutavad seda turgu vähe ning teisalt mõjutab uute laenude andmise vähenemine kohalikele omavalitsustele Dexia tulusid väga vähe.
- (115) Peale selle rõhutavad asjaomased liikmesriigid, et kõik 2009. aasta veebruaris teatatud ümberkorraldusmeetmed on seotud kasumliku tegevusega, olgu selleks siis PWBi tegevus või RCBi tegevuse piiramine. Seega tuleb ülemääraseid konkurentsimoontonusi piiravate meetmete hindamisel arvestada kõiki kavandatud meetmeid.
- (116) Viimaks märgivad asjaomased liikmesriigid, et abisumma hindamine komisjoni 13. märtsi 2009. aasta otsuses on ebatäpne, sest [170–210] miljardi euro suurune abi kogusumma on saadud ebaõigete ja erinevat laadi summade liitmisel. See summa (mille alusel tuleb hinnata ümberkorralduskulude jagamist Dexia ja asjaomaste liikmesriikide vahel) on väidetavalt ülehinnatud. Samas on Dexia osa ümberkorralduskuludes asjaomaste liikmesriikide väitel hinnatud liiga väikseks, sest arvesse ei ole võetud Dexia ja asjaomaste liikmesriikide ümberkorralduskavaga ette nähtud uute laenude mahu vähenemist, mida tuleb pidada Dexia omapanuseks ümberkorralduskuludesse.
- (117) Lõpetuseks avaldavad asjaomased liikmesriigid toetust komisjoni otsusele anda lõplik luba FSA meetmeks, et võimaldada FSA loovutamist äriühingule Assured Guaranty, mis on oluline kontserni elujõulisuse taastamiseks ja riskiprofiili vähendamiseks. Komisjoni kahtlused teiste meetmete suhtes on nende hinnangul aga seevastu alusetud.
- ### 7.3. LIIKMESRIIKIDE MÄRKUSED ÜMBERKORRALDUSKAVA KOHTA
- (118) Täienduseks eespool esitatud märkustele 2009. aasta veebruaris komisjonile teatatud esialgse ümberkorralduskava kohta esitasid asjaomased liikmesriigid komisjonile oma märkused 9. veebruaril 2010 komisjonile teatatud täiendavate ümberkorraldusmeetmete kohta.
- (119) Asjaomaste liikmesriikide hinnangul tugevdaks ümberkorralduskava kontserni pikaajalist elujõulisust, kiirendades Dexia refinantseerimise tagatise lõppemist, ning kummutaks kõik teised kahtlused, mis komisjon oma 13. märtsi 2009. aasta ja 30. oktoobri 2009. aasta otsustes esitas. Kõik 2009. aasta veebruarist 2010. aasta veebruarini teatatud ümberkorraldusmeetmed moodustaksid tervikuna ümberkorraldus- ja võimalike konkurentsimoontonuste korvamise kava, mis vastab nõuetele, mille komisjon on esitanud oma otsustes ning kohtumistel asjaomaste liikmesriikide ja Dexia esindajatega.
- (120) Asjaomased liikmesriigid rõhutavad samuti, et ümberkorralduskava hindamiseks peab komisjon võtma arvesse objektiivseid erinevusi Dexia ja teiste pankade olukorra vahel, mille ümberkorralduskava komisjon on viimaste kuude jooksul heaks kiitnud. Need erinevused on eelkõige järgmised:
- Dexia on juba taastanud kasumlikkuse, saavutades 2009. aasta esimeses kvartalis ja järgnenud kvartalites puhaskasumi;
 - Dexia pikaajalise elujõulisuse taastamise kava elluviimist on juba alustatud, eelkõige FSA loovutamise kaudu ning seoses eesmärgiga vähendada lühiajalise rahastamise vajadust 100 miljardi euro võrra, mis oli 2009. aasta kolmandaks kvartaliks juba 75 % ulatuses täidetud;

- Dexia tuumiktegevus (PWB ja RCB) on oma olemuselt madala riskiprofiiliga. See eripära kajastub turumajandusliku investori oodatavas tasus ning võimaldab kõrgema riskiprofiiliga krediidasutustest madalamat omakapitali tulukuse (*return on equity* ehk ROE) taset;
- Dexia on maksnud ja maksab asjaomastele liikmesriikidele abi eest märkimisväärset tasu, mis ületab teataval juhtudel (eelkõige FSA FP portfelli tagatise puhul) komisjoni suunistega ette nähtud taseme.

VIII. ABI HINDAMINE

8.1. ABI OLEMASOLU

- (121) Komisjon peab hindama, kas kõnealused meetmed moodustavad riigiabi ELi toimimise lepingu artikli 107 lõike 1 tähenduses. Selles artiklis sätestatakse, et „kui aluslepingutes ei ole sätestatud teisiti, on igasugune liikmesriigi poolt või riigi ressurssidest ükskõik missugusel kujul antav abi, mis kahjustab või ähvardab kahjustada konkurentsi, soodustades teatud ettevõtjaid või teatud kaupade tootmist, siseturuga kokkusobimatu niivõrd, kuivõrd see kahjustab liikmesriikidevahelist kaubandust”. Komisjon peab seega iga meetme puhul uurima, kas ELi toimimise lepingu artikli 107 lõikes 1 osutatud kumulatiivsed kriteeriumid on täidetud.

8.1.1 KAPITALI SUURENDAMINE

- (122) Abi olemasolu küsimuses kapitali suurendamise puhul toetub komisjon oma 13. märtsi 2009. aasta otsusele, milles ta jõudis järeldusele, et Belgia riigi ja piirkondade ning Prantsusmaa ja Luksemburgi sekkumine on ELi toimimise lepingu artikli 107 lõike 1 tähenduses riigiabi. Samuti on komisjon seisukohal, et CDC ja Holding Communali tegevus on käesoleva juhtumi puhul riigiga seostatav.
- (123) Kohtupraktika kohaselt ei piisa ainuüksi riigi kontrollist majandustegevuses osaleja üle selleks, et seostada tema võetud meetmeid riigiga⁽²⁵⁾. Euroopa Kohtu praktikast ilmneb siiski samuti, et kuivõrd CDC ja Holding Communali erisuhete tõttu vastavate riikidega on komisjonil väga

keeruline tõestada, et otsused Dexiasse kapitali süstida tehti käesoleval juhul riigiasutuste korraldusel, võib nende meetmete seostatavuse riigiga välja selgitada mitme näitaja alusel, mis tulenevad meetmete võtmise tingimustest⁽²⁶⁾.

- (124) Riigi osalusega äriühingu võetud abimeetme riigiga seostatavuse suhtes järelduste tegemisel võivad olla olulised sellised näitajad nagu „ettevõtja lõimumine riigihaldusstruktuuridega, ettevõtja tegevusvaldkonnad, tema tegevus turul, kus ta konkureerib tavatingimustes erasektori ettevõtjatega, tema õiguslik seisund (avalikule õigusele või tavalisele äriühinguõigusele allumise tähenduses), riiklike asutuste järelevalve ulatus ettevõtte juhtkonna üle või mõni muu näitaja, mis konkreetse juhtumi puhul näitab riiklike asutuste seotust meetme võtmisega või nende mitteseotuse ebatõenäosust, kusjuures arvesse võetakse ka meetme piire, sisu ja tingimusi”⁽²⁷⁾.

- (125) Konkreetse juhtumi puhul tuleb ühelt poolt tõdeda, et:

- CDC on avalik-õiguslik asutus, mis Prantsusmaa 28. aprilli 1816. aasta eelarveseaduse kohaselt allub seadusandliku võimu järelevalvele ja saab sellelt tagatist, täidab üldisi huve teenivaid ülesandeid (eelkõige avalikke teenuseid osutavate asutuste rahastamine) ning on reguleeritud seaduste ja määrustega ning mille peadirektori ja kõrgemad juhid määravad ametisse Prantsuse Vabariigi president ja Prantsuse

⁽²⁶⁾ Vt eespool osutatud Stardusti otsuse punktid 52, 55 ja 56.

⁽²⁷⁾ Vt eespool osutatud Stardusti otsuse punktid 56 ja 57:

„(56) Selleks et oleks võimalik teha järeldus riigiosalusega ettevõtja võetud abimeetme riigiga seostatavuse kohta, on olulised ka täiendavad näitajad, eelkõige ettevõtja lõimumine riigihaldusstruktuuridega, ettevõtja tegevusvaldkonnad, tema tegevus turul, kus ta konkureerib tavatingimustes erasektori ettevõtjatega, tema õiguslik seisund (avalikule õigusele või tavalisele äriühinguõigusele allumise tähenduses), riiklike asutuste järelevalve ettevõtte juhtkonna üle ja sellise järelevalve ulatus või mõni muu näitaja, mis konkreetse juhtumi puhul näitab riiklike asutuste seotust meetme võtmisega või nende mitteseotuse ebatõenäosust, kusjuures arvesse võetakse ka meetme piire, sisu ja tingimusi.

(57) Ainuüksi asjaolu, et riigi osalusega äriühing on asutatud kapitaliühingu vormis tavaliselt kohaldatava õiguse alusel, ei saa pidada piisavaks – arvestades autonoomiat, mille niisugune õiguslik vorm võib talle anda – välistamiseks seda, et niisuguse äriühingu võetud abimeedet saaks seostada riigiga (vt eespool punktis 13 viidatud 21. märtsi 1991. aasta otsus kohtuasjas Itaalia v. komisjon, C-305/89). Kontrolli olemasolu ja selle praktiliseks väljundiks olevad tegelikud võimalused valitseva mõju teostamiseks teevad võimaluks selle, et algusest peale oleks välistatud, et sellise ettevõtja võetud meedet saaks seostada riigiga, ning seega on võimatu välistada ohtu, et asutamislepingus sisalduvatest riigiabi käsitlevatest sätetest on mööda mindud – sõltumata sellest, kas riikliku ettevõtja õiguslik vorm iseenesest on asjakohane kui üks näitaja teiste hulgas, mis võimaldab konkreetsel juhul järeldada, kas riik on kaasatud või mitte.”

⁽²⁵⁾ Vt Euroopa Kohtu 16. mai 2002. aasta otsus kohtuasjas Prantsusmaa vs. komisjon (nn Stardusti otsus), C-482/99, EKL, lk I-4397, punktid 52 ja 58.

valitsus; ⁽²⁸⁾ erandina tavapärasest õigusest ei allunud CDC asjaomasel ajal panganduskomisjoni (Commission bancaire) ega riigiosaluste agentuuri (Agence des participations de l'État) järelevalvele, samuti mitte riigikassale „vabatahtlikku makset“ tasuvaid äriühinguid käsitlevale maksuõigusele;

- Holding Communal aktsionärideks on 599 Belgia kommuuni ja provintsi ning see on peamine kohalike omavalitsuste rahastamise kanal; kõik selle nõukogu liikmed on kommuunivolikogude ja -valitsuste liikmed; põhikirja kohaselt allub Holding Communal rahandusministeeriumi ja siseministeeriumi järelevalvele seadusega ette nähtud korras; seejuures on kahel valitsuse volinikul (kes esindavad vastavalt rahandusministeeriumi ja siseministeeriumi) õigus vaidlustada Holding Communal nõukogu otsust; kohtupraktika ⁽²⁹⁾ kohaselt aga näitab riigi vetoõiguse või heakskiitmisõiguse olemasolu juriidilise isiku tegevuse seotust riigiga ning käesoleval juhul kehtib see Holding Communal kohta.

Teisalt tuleb märkida, et käesoleval juhul toimus CDC ja Holding Communal kapitalist samaaegselt teiste riiklike meetmetega (riikide ja piirkondade otsene kapitalist, FSA meede, Belgia riigi tagatisega likviidsusabi). Need kapitalistid moodustavad koos teiste meetmetega tervikliku meetmete kogumi, mille eesmärk oli Dexia päästmine 2009. aasta septembris.

Pidades silmas sekkumismeetmete samaaegsust ning eespool osutatud asjaolusid, on ebatõenäoline, et riiklikud asutused ei olnud seotud CDC ja Holding Communal otsustega osaleda Dexia kapitali suurendamises. Seega on alust arvata, et CDC ja Holding Communal kapitalistid on seotud vastavate liikmesriikidega.

- (126) Komisjon leiab, et kauaaegsete aktsionäride ellu viidud rekapiitalseerimine ei vasta kohtupraktikas kasutusel olevale turumajandusliku erainvestori kriteeriumile. Asjaolust, et Dexia rekapiitalseerimises osalesid ka sellised

aktsionärid, kelle tegevus ei ole seostatav riigiga (12,4 % ulatuses rekapiitalseerimise kogumahust), ei piisa, et järeldada, et kauaaegsed investorid toimusid turumajanduslike erainvestoritena. Turumajandusliku erainvestori põhimõte kehtib üksnes tavapärasest turutingimustes ⁽³⁰⁾. Kauaaegsed investorid sekkusid Dexia päästmiseks aga finantskriisi haripunktis – täiesti tavapärastes turutingimustes. Peale selle oli kauaaegsete aktsionäride sekkumine üks osa meetmete kogumist, mille eesmärk oli päästa Dexia, suurtes raskustes olev ettevõtja, mis on kolme asjaomase liikmesriigi majanduse jaoks süsteemselt oluline. Riikliku, majandus- ja sotsiaalpoliitikaga seotud kaalutlused tuleb aga turumajandusliku erainvestori põhimõtte hindamisel välja jätta ⁽³¹⁾. Järgmiseks peab turumajandusliku erainvestori kriteeriumi täitmiseks kinnitama investeeringu usutavust eelnev äriplaan – eelistatavalt sõltumatu auditi ja kriisisimulatsioonid (stressitestid) läbinud eelnev äriplaan ⁽³²⁾.

- (127) Viimaks, isegi juhul, kui riiklik investor on omanik (nagu riigiga seostatavad kauaaegsed aktsionärid CDC ja Holding Communal), tuleb selle võrdluses turumajandusliku erainvestoriga kontrollida, kas investor käitub aruka investorina, kes ei võta rohkem riske kui võtaks turumajanduslik erainvestor ⁽³³⁾. Asjaolu, et tegemist on kauaaegse investoriga, ei õigusta seega turumajandusliku erainvestori põhimõtte pindlikumat kohaldamist.

- (128) Peale selle leiab komisjon, et asjaomaste liikmesriikidega seostatav kapitali suurendamine on valikuline, sest see hõlmab ainult ühte ettevõtjat, st Dexia kontserni. Arvestades Dexia suurust ja olulist rolli Belgia, Prantsusmaa ja

⁽³⁰⁾ Alates oma 17. septembri 1984. aasta kirjast (SG(84) D/11853) liikmesriikidele, mis käsitleb Euroopa Ühenduse asutamislepingu artiklite 92 ja 93 kohaldamist avaliku võimu osalustele äriühingute kapitalis, on komisjon täpsustanud, et turumajandusliku erainvestori põhimõtte kehtib üksnes tavapärasest turutingimustes. Kohus kinnitas seda oma 6. märtsi 2003. aasta otsuses WestLB kohtuasjas, T-228/99 ja T-233/99, Westdeutsche Landesbank Girozentrale vs. komisjon, EKL 2003, lk II-435, punkt 267.

⁽³¹⁾ Vt Euroopa Kohtu 10. juuli 1986. aasta otsus kohtuasjas Belgia vs. komisjon (Meura kohtuotsus), EKL 1986, lk 2263, punkt 14.

⁽³²⁾ Vt komisjoni 2005. aasta otsuseid Saksa „Landesbankide“ rekapiitalseerimise kohta, NN 71/05, HSH Nordbank, ja NN 72/05, Bayern LB, mida ei ole ELTs avaldatud. Vt ka komisjoni otsus Shetland Shellfishi juhtumises (otsus 2006/226, ELT L 81, 18.3.2006, lk 36), kus komisjon lükkas tagasi kaks Shetlandi saarte valitsusasutuse investeeringuid käsitlevat aruannet, mis hõlmasid 2000., 2001. ja 2002. aasta kavandatud kasumiaruannet, kavandatud bilanssi ja kavandatud rahavoogude aruannet. Ühendkuningriik rõhutas eelnevate uuringute tegemist ning nende aluseks olevate eelduste „konservatiivsust ja mõistlikkust“, ent komisjon jõudis järeldusele, et turumajanduslik erainvestor oleks pidanud neid ebapiisavaks hoolimata suhteliselt väikestest summadest.

⁽³³⁾ Eespool osutatud West LB kohtuotsus, punkt 255.

⁽²⁸⁾ Nn Air France'i otsuses olid need asjaolud piisavaks põhjenduseks CDC käsitlemisele avaliku sektori asutusena, mille tegevus on seostatav riigiga (vt 12. detsembri 1996. aasta otsus kohtuasjas Air France vs. komisjon, T-358/94, EKL, lk II-2019, punktid 58–61).

⁽²⁹⁾ Vt Euroopa Kohtu 2. veebruari 1988. aasta otsus kohtuasjas Van der Kooy jt vs. komisjon, 67, 68 ja 90/85, EKL, lk 219, punkt 36.

Luksemburgi turul, ning asjaolu, et ilma sekkumiseta oleks kontsern võinud muutuda maksejõuetuks, mis oleks märkimisväärselt muutnud kolme riigi pangandusturu struktuuri, leiab komisjon, et asjaomased meetmed mõjutavad liikmesriikidevahelist kaubandust.

(129) Kokkuvõttes leiab komisjon, et CDC ja Holding Commu-nali kapitalistid moodustavad osa Dexia saadud abist ELi toimimise lepingu artikli 107 lõike 1 tähenduses.

(130) Ressursid, mille andsid Dexia käsutusse Ethias (mida ei riigistatud kapitali suurendamise käigus), Arcofin (mille aktsiakapitalist enamus kuulub eraaktsionäridele) ja CNP Assurances (mille aktsiakapitalist enamus kuulub eraaktsionäridele, kelleks on kontsern Banque Populaire Caisses d'Épargne ja käibekapitali valdajad), ei ole seevastu komisjoni hinnangul riigi ressursid.

8.1.2. RIIKIDE TAGATIS

(131) Komisjon märkis oma 19. novembri 2008. aasta otsuses (põhjendused 24–27) ja 30. oktoobri 2009. aasta otsuses (põhjendus 13), et tagatise puhul on tegemist abiga. Komisjon on seisukohal, et neis otsustes esitatud arutlus-käik on endiselt kehtiv ning et meede on riigiabi ELi toimimise lepingu artikli 107 lõike 1 tähenduses.

8.1.3. LIKVIIDSUSABI

(132) Seoses abi olemasoluga likviidsusabi puhul võtab komisjon teatavaks Belgia ametiasutuste märkused BNB-lt Dexiale antud likviidsusabi kohta. Need märkused ei muuda komisjoni hinnangul siiski tema 19. novembri 2008. aasta otsuses esitatud järeldusi, mille kohaselt sisaldab likviidsusabi abi elementi.

(133) Nimelt osutas komisjon oma teatistes riigiabi kohaldamise kohta meetmete suhtes, mida on võetud seoses finants-asutustega praeguse ülemaailmse finantskriisi olukorras⁽³⁴⁾ (edaspidi „pangandusteatis“), et keskpanga vahenditest finantsasutusele antud abi ei pruugi olla riigiabi, kui on täidetud teatavad tingimused (punkt 51)⁽³⁵⁾.

(134) Üks pangandusteatises määratletud abi puudumise tingimus on see, et meetmel „puudub riiklik [...] edasi-tagatis“. Käesoleva juhtumi puhul märkis komisjon, et BNB antud laenudel on (tagasiulatavalt) Belgia riigi tagatis

15. oktoobri 2008. aasta seaduse alusel, millega kehtes-tatakse meetmed finantsstabiilsuse parandamiseks ning seatakse sisse riiklik tagatis finantsstabiilsuse tagamise eesmärgil antud laenudele ja muudele sel eesmärgil tehtud tehingutele. Pidades silmas, et BNB antud likviid-susabil on Belgia riigi tagatis, ei ole pangandusteatises sätestatud tingimus täidetud.

(135) Pangandusteatises määratletud tingimused, mis välistavad abi olemasolu, ei ole seega täies ulatuses täidetud. Niisiis tuleb kontrollida, kas täidetud on riigiabi kriteeriumid. Kuivõrd BNB on Belgia riigiasutus, on selle ressursid riigi ressursid. Käesoleval juhul kehtib see kriteerium seda enam, et riigi edasigarantii kaudu kannab Belgia riik otse kõik kahjud. Peale selle on likviidsusabi meede, mida on Dexia suhtes rakendatud valikuliselt. Viimaks, meede soodustab Dexiat valikuliselt, võimaldades talle rahastamist, mida pank enam turult ei saa. Arvestades, et Dexia tegutseb mitmes liikmesriigis ning konkureerib enamikul oma tegevusaladest teiste finantseerimisasutus-tega, millest suurem osa ei ole saanud samalaadset abi, moonutab see soodustus konkurentsi ja kahjustab liik-mesriikidevahelist kaubandust.

(136) Komisjon järeldab, et likviidsusabi, mida BNB andis enda nimel, on riigiabi ELi toimimise lepingu artikli 107 lõike 1 tähenduses.

8.1.4. FSA MEEDE

(137) Komisjon järeldas oma 13. märtsi 2009. aasta otsuses (põhjendused 53–56), et FSA meetme puhul on tegemist abiga, ning on seisukohal, et liikmesriikide märkused ei sea tema järeldust kahtluse alla.

(138) Komisjon leiab, et FSA meede on riigiabi ELi toimimise lepingu artikli 107 lõike 1 tähenduses.

8.2. ABI SUURUSE MÄÄRAMINE

(139) Komisjon hindas asjaomaste meetmetega seotud abisumma suurust juba oma 19. novembri 2008. aasta ja 13. märtsi 2009. aasta otsustes. Selle esimese hinda-mise ning asjaomaste liikmesriikide pärast 13. märtsi 2009 edastatud lisateabe alusel saab komisjon tulemuseks abisumma, mis koosneb alljärgnevalt kirjeldatud kompo-nentidest.

⁽³⁴⁾ ELT C 270, 25.10.2008, lk 8.

⁽³⁵⁾ Vt ka otsus Northern Rocki kohta ja pressiteade IP/08/1557.

8.2.1. KAPITALI SUURENDAMINE

- (140) 30. septembril 2008 teatavaks tehtud kapitalisüsti kogusumma on 6,4 miljardit eurot, millest tuleb eespool kirjeldatud põhjustel maha arvata Ethiase, Arcofini ja CNP Assurancesi kapitalisüstid ehk vastavalt 150 miljonit eurot, 350 miljonit eurot ja 288 miljonit eurot.

- (141) Komisjon märgib samuti, et Dexia loobus ümberkorralduskava raames 376 miljoni euro suurusest kasumist Dexia BILi vahetusvõlakirjadelt, mille pidi ostma Luksemburgi riik, kes neid aga kunagi ei ostanud. Seega tuleb kapitali suurendamisega seotud abina arvesse võetavast summast lahutada ka see summa.

- (142) Kokkuvõttes on kapitali suurendamisega seotud abisumma kokku 5,2 miljardit eurot ⁽³⁶⁾.

8.2.2. RIIKIDE TAGATIS

- (143) Dexia ja asjaomaste liikmesriikide vahel 9. oktoobril 2008 sõlmitud tagatislepingu kohaselt hõlmab asjaomaste liikmesriikide tagatis maksimaalselt 150 miljardi euro suurust summat. 1. novembril 2009 jõustunud tagatislepingus vähendati seda summat 100 miljardile eurole.

- (144) Oma märkustes menetluse algatamise kohta rõhutavad asjaomased liikmesriigid, et tagatisega seotud abisumma tuleks arvutada kooskõlas komisjoni teatisega viite- ja diskontomäärade kindlaksmääramise meetodi läbivaatamise kohta (edaspidi „viitemäärade teatis“) ⁽³⁷⁾. Teatise kohaselt võrdub tagatisega seotud abi tagatise tasumääraga, millest on maha arvatud viitemäär (milleks on pankadevaheline laenuintressimäär rahaturul ehk IBOR) ning millele lisandub 75 baaspunkti.

- (145) Vastuseks kõnealustele märkustele märgib komisjon, et raskustes olevate ettevõtjate puhul ei ole turul põhineva viitemäär rakendamine asjakohane, sest ilma tagatiseta ei oleks Dexia saanud turgudelt mingit rahastamist. Seetõttu leiab komisjon kooskõlas oma tavapärase praktikaga varem menetletud ümberkorraldusjuhtumites, et tagatisega seotud abina arvesse võetav summa võib ulatuda

reaalselt tagatisega hõlmatud summani ehk 100 miljardi euron, mis on alates 1. novembrist 2009 Dexia kohustuste maksimaalne summa, mida tagatis võib realselt katta ⁽³⁸⁾.

8.2.3. LIKVIIDSUSABI

- (146) Sarnaselt eelneva tagatist käsitleva arutluskäiguga leiab komisjon, et abi, mis sisaldub Belgia riigi tagatises BNB antud likviidsusabile, võib ulatuda realselt tagatisega hõlmatud summani ehk [...] miljardi euron, likviidsusabi maksimaalse summani, mille on heaks kiitnud EKP nõukogu, mille kannab BNB ja millel on Belgia riigi tagatis.

8.2.4. FSA MEEDE

- (147) Langenud väärtusega varade teatisest ⁽³⁹⁾ lähtudes leiab komisjon, et langenud väärtusega varadega seotud meetme abisumma hindamisel arvesse võetav summa on asjaomase portfelli üleandmise hinna ja turuhinna vahe. Komisjoni praktika kohaselt ⁽⁴⁰⁾ on üleandmishinna puhul tegemist nominaalse jääkväärtusega, millest on maha arvatud esmakahjum, mille kannab täielikult abi saav pank.

- (148) FSA meede erineb teatavates aspektides teistest langenud väärtusega varade käsitlemise meetmetest, mille kohta komisjonil on tulnud seisukoht võtta:

— FSAMi portfelli (nominaalne jääkväärtus 30. septembril 2008. aasta seisuga 16,98 miljardit USA dollarit) koosneb kahest allportfelligi: i) välja arvatud varad (nominaalne jääkväärtus 4,5 miljardit USA dollarit), millele kehtib tagamata müügioptsioon, ja ii) kaetud varad (nominaalne jääkväärtus 12,48 miljardit USA dollarit), millele kehtib tagatud müügioptsioon, mis tähendab, et Belgia ja Prantsusmaa kohustuvad tagatislepingus tagama Dexia kohustusi, mis tulenevad müügioptsioonist kaetud varade puhul. Komisjon märgib siiski, et kõik müügioptsiooni alusel sissenõutavad summad (nii kaetud kui ka välja arvatud varade alusel) lähevad arvesse Dexiale jäänud esimese 4,5 miljardi USA dollari suuruse osa kustutamisel. Seega ei kata esimene 4,5 miljardi USA dollari suurune osa mitte ainult meetmega hõlmatud varade portfelli, vaid kogu FSAMi portfelli;

⁽³⁶⁾ $6,376 - (0,150 + 0,350 + 0,288 + 0,376) = 5,212$ miljardit eurot.

⁽³⁷⁾ ELT C 14, 19.1.2008, lk 6.

⁽³⁸⁾ Tagatisega hõlmatud Dexia kohustuste maksimaalne summa ei ületanud kordagi 100 miljardit eurot ka ajavahemikus 9. oktoobrist 2008 kuni 1. novembrini 2009, kui maksimaalne summa oli tagatislepingu kohaselt 150 miljardit eurot. Dexia kasutatud maksimaalne tagatise summa oli 27. mail 2009 95,6 miljardit eurot.

⁽³⁹⁾ Vt punkt 20.

⁽⁴⁰⁾ Vt eelkõige komisjoni 15. detsembri 2009. aasta otsus, LBBW, juhtum C 17/09 (ei ole veel avaldatud) ja pressiteade IP/09/1927, 15. detsember 2009.

— peale selle nähakse meetmega ette, et Belgia ja Prantsusmaa sekkuvad vajaduse korral esimesel nõudmisel ka esimese 4,5 miljardi USA dollari suuruse osa alusel esitatud nõude korral, mille järel Belgial ja Prantsusmaal on õigus nõuda Dexialt sekkumise hüvitamist rahas. Belgia ja Prantsusmaa kannavad seega kahju saamise riski kaetud varade puhul ja Dexia maksejõuetuse riski ning seda juba esimese 4,5 miljardi USA dollari suuruse osa puhul. See eripära ei ole langenud väärtusega seotud meetmete puhul tavaline.

(149) Neist eripäradest tulenevalt on üleandmishinna arvutamise aluseks olev portfell kogu FSAMI portfell, mitte ainult kaetud varade portfell. 31. jaanuari 2009. aasta seisuga oli selle nominaalne jääkväärtus 16,6 miljardit USA dollarit. Üleandmishind on seega 12,1 miljardit USA dollarit (st 16,6 ja 4,5 miljardi USA dollari vahe). Turuhind oli [7–9] miljardit USA dollarit, mis teeb abisummaks [3,1–5,1] miljardit USA dollarit ehk [2,4–4,0] miljardit eurot ⁽⁴¹⁾.

8.2.5. ERI ABIMEETMETE KOGUSUMMA

(150) Lähtudes asjaomaste liikmesriikide märkustest menetluse algatamise otsuse kohta, möönab komisjon, et ei ole asjakohane liita rekapiitaliseerimistele vastavat abisummat kohustuste tagatistega, sest nende kahe meetme põhjustatud konkurentsimoonus on erinev. Seega märgib komisjon, et Dexia kapitali suurendamisena saadud abi ja langenud väärtusega varade käsitlemise abi (FSA meede) on kokku 8,4 miljardit eurot ning et tagatise ja likviidsusabi kujul saadud abi võib ulatuda [95–135] miljardi euroni.

8.3. ABI KOKKUSOBIVUS

8.3.1. ÕIGUSLIK ALUS

(151) ELi toimimise lepingu artikli 107 lõike 3 punktis b sätestatakse, et „siseturuga kokkusobivaks võib pidada [...] abi [...] mõne liikmesriigi majanduses tõsise häire kõrvaldamiseks”. Arvestades finantsturgude olukorda pärast kõnealuste meetmete võtmist, leiab komisjon, et kõnealuseid meetmeid võib hinnata ELi toimimise lepingu artikli 107 lõike 3 punkti b alusel. Seda on Belgia, Prantsusmaa ja Luksemburgi majanduse kohta kinnitanud komisjoni eri otsused, milles on heaks kiidetud nende riikide ametiasu-

tuste võetud meetmed finantskriisiga võitlemiseks ⁽⁴²⁾. Seega jääb kõnealuse abi hindamise õiguslikuks aluseks ELi toimimise lepingu artikli 107 lõike 3 punkt b, nagu ka 19. novembri 2008. aasta, 13. märtsi 2009. aasta ja 30. oktoobri 2009. aasta otsustes Dexia kohta.

(152) Komisjon on täpsustanud praeguse kriisi kontekstis tingimusi, mis kehtivad abi andmise suhtes langenud väärtusega varade käsitlemiseks ja raskustes olevate äriühingute ümberkorraldamiseks. Neid põhimõtteid on käsitletud langenud väärtusega varade teatistes ja pankade ümberkorraldamise teatistes.

8.3.2. FSA MEETME KOKKUSOBIVUS

(153) Nagu märgitud 13. märtsi 2009. aasta otsuses, kehtib FSA meetme suhtes langenud väärtusega varade teatis, ehkki meetme esmane eesmärk oli võimaldada FSA müüki. Meedet tuleb seega hinnata langenud väärtusega varade teatisega ette nähtud tingimuste alusel. Oma 13. märtsi 2009. aasta otsuses järeltas komisjon, et tagatis kui selline, samuti tagatavad varad ja kulude jagunemine Dexia ja Belgia ning Prantsusmaa vahel on siseturuga kokkusobivad. Kontrollida tuli varade hindamist ja tagatise tasu, samuti Dexia emiteeritavate väärtpaberite tasu, mis ületavad esimese 4,5 miljardi USA dollari suuruse osa.

8.3.2.1. Varade hindamine

(154) Komisjon analüüsis, kas kasutatud tegeliku majandusliku väärtuse hindamise meetod vastas langenud väärtusega varade teatistes kehtestatud nõuetele, täpsemalt, kas see põhines i) niipalju kui võimalik jälgitavatel sisenditel, ii) tulevaste rahavoogude kohta tehtud realistlikel ja usaldatavusnormatiividele vastavatel eeldustel ning iii) hindamise ajal tehtud rangelt stressitestimisel.

⁽⁴²⁾ Vt komisjoni otsused riigiabi juhtumites N 574/08, garantii ettevõtjale Fortis Bank (ELT C 38, 17.2.2009, lk 2); NN 42/08, Fortis (ELT C 80, 3.4.2009, lk 7); NN 57/09, erakorraline abi Ethiassele (ELT C 176, 29.7.2009, lk 1); C 18/09, KBC (ELT C 216, 10.9.2009, lk 10); 18. novembri 2009. aasta otsus C 18/09, KBC (ei ole veel avaldatud); N 548/08, finantseerimisasutuste refinantseerimise meetmed – Prantsusmaa (ELT C 123, 3.6.2009, lk 1); N 251/09, finantseerimisasutuste refinantseerimise meetme pikendamine – Prantsusmaa (ELT C 174, 28.7.2009, lk 2); N 613/08, omavahendite tugevdamine – Prantsusmaa (ELT C 106, 8.5.2009, lk 15); N 29/09, omavahendite tugevdamise abikava muudatus – Prantsusmaa (ELT C 116, 21.5.2009, lk 5); C 123/09, omavahendite tugevdamise abikava muudatus – Prantsusmaa (ELT C 123, 3.6.2009, lk 3); N 23/09, tagatiste vormis abi ajutine kava – Prantsusmaa (ELT C 62, 17.3.2009, lk 11); N 128/09, ajutine tagatiskava majanduse taastamiseks – Luksemburg (ELT C 106, 8.5.2009, lk 9).

⁽⁴¹⁾ 30. jaanuari 2009. aasta vahetuskursiga 1 euro = 1,2816 USD.

(155) Varade hindamise meetodi analüüsimisel osutasid tehnilist abi komisjoni palgatud eksperdid. Analüüsiti eraldi kõiki vaadeldava FSAMi portfelli peamisi varaklasse nii baasstsenaariumi kui ka stressistsenaariumi valguses. Tegelik majandusliku väärtuse hindamise meetodite ja kasutatud eelduste uurimise tulemusena andis komisjon neile positiivse hinnangu. Komisjon rõhutab, et kasutatud eeldused on üldiselt konservatiivsed:

— kahjumäärasid prognoositi usaldatavusnormatiividele vastavalt, lähtudes varade tulemuste viimastest suundumustest, ning konservatiivselt;

— sissenõudmiste määra (mis hõlmab likvideerimiskulusid ja sissenõudmisi) prognoositi usaldatavusnormatiividele vastavalt, lähtudes viimastest suundumustest ning nägemata ette paranemist järgnevatel aastatel;

— ka ennetähtaegsete tagasimaksete prognoos on konservatiivne ja kooskõlas viimaste jälgitavate suundumustega.

(156) [...]

(157) Esimene 4,5 miljardi USA dollari suurune osa, mille Dexia peab hüvitama rahas, on suurem kui oodatav kahjum, mida on hinnatud usaldatavusnormatiividele vastavalt ja kooskõlas langenud väärtusega varade teatisega, seda nii baasstsenaariumi kui ka stressistsenaariumi korral ning nii kogu FSAMi portfelli kohta kui ka FSAMi portfelli kohta ilma välja arvatud varadeta. Üleandmishind, 12,1 miljardit USA dollarit, on madalam kui tegelik majanduslik väärtus nii baasstsenaariumi korral ([13,6–14,6] miljardit USA dollarit) kui ka stressistsenaariumi korral ([12–13] miljardit USA dollarit).

8.3.2.2. *Tasu FSA meetme puhul*

(158) FSA meetme eest peab Dexia maksma Belgiale ja Prantsusmaale igal aastal 113 baaspunkti suurust tasu tagatud müügioptsiooni mittetäitmise riski eest, millele lisandub 32 baaspunkti suurune tasu riski eest, et Dexia ei suuda täita oma likviidsuskohustusi FSAMi ees.

(159) Komisjon hindab positiivselt asjaolu, et esimene 4,5 miljardi USA dollari suurune osa, mille Dexia peab hüvi-

tama rahas, on nii baasstsenaariumi kui ka stressistsenaariumi puhul suurem kui oodatav kahjum 31. jaanuari 2009. aasta seisuga, sest see vähendab Belgia ja Prantsusmaa kantavat kahju. Täpsemalt hindab komisjon positiivselt FSA meetme eest Belgiale ja Prantsusmaale makstavat tasu, võttes arvesse Belgia ja Prantsusmaa kanda jäänud kahjumit. Teisalt võib langenud väärtusega varade teatise kohaselt hinnata FSA meetme tasu meetme kaudu vabanenud normkapitali alusel. Arvestades esimese osa suurust ja asjaolu, et selle riskikaal esimese osaga seotud normkapitali arvutamisel on 1 250 %, näitasid Belgia ja Prantsusmaa, et FSA meede ei vabasta normkapitali. Nagu osutatud langenud väärtusega varade teatise punktis 21 (joonealune märkus nr 11), peab tasu langenud väärtusega varade suhtes kohaldatavate toetusmeetmete eest olema võrreldav tasuga kapitalisüsti eest. FSA meetmega võrreldav kapital on käesoleval juhul null, sest normkapitali ei vabane. See-eest hõlmab FSA meede suuremat hulka käivitavaid sündmusi kui tagatud varadelt saadav kahjum. Seetõttu leiab komisjon, et FSA meetme igaaastane tasu on asjakohane.

8.3.2.3. *Tasu emiteeritavate väärtpaperite puhul*

(160) Komisjon märgib, et hüvitis, mida Belgia ja Prantsusmaa saavad tagatise alusel esimest 4,5 USA dollari suurust osa ületavate varade alusel sisse nõutavate summade eest, ületab langenud väärtusega varade teatises nõutavat määra.

8.3.2.4. *Kokkuvõte FSA meetme kokkusobivusest langenud väärtusega varade teatisega*

(161) Komisjon järeldeb, et FSA meede on langenud väärtusega varade teatise põhimõtetele kooskõlas.

8.3.3. ÜBERKORRALDUSKAVA KOKKUSOBIVUS

8.3.3.1. *Nõutav ümberkorraldamise ulatus*

(162) Nagu eespool osutatud, on kapitali suurendamisega ja FSA meetmega seotud abisumma kokku 8,4 miljardit eurot. Pankade ümberkorraldamise teatise punkti 4 kohaselt on see summa, mille alusel tuleb hinnata ümberkorraldamiskava esitamise kohustust. Tagatise ja BNB antud likviidsusabiga seotud abi aga tuleb võtta arvesse hindamisel, kas ümberkorralduskava on siseturuga kokkusobiv⁽⁴³⁾.

⁽⁴³⁾ Vt pankade ümberkorraldamise teatise punkt 31.

(163) Nagu osutatud pankade ümberkorraldamise teatise punktis 4 (joonealune märkus 4), on ümberkorraldamiskava esitamise kohustuse aluseks olevad tingimused ja kriteeriumid, eelkõige, aga mitte ainult seotud olukordadega, kus riik on rekaptaliseerinud raskustes oleva panga või kus langenud väärtusega varadest vabastatav pank on juba saanud mis tahes riigiabi, millega on aidatud kahjumit katta või seda vältida ja mille maht ületab kokku 2 % riskiga kaalutud varadest. Komisjon on oma 19. novembri 2008. aasta, 13. märtsi 2009. aasta ja 30. oktoobri 2009. aasta otsustes juba näidanud, et Dexia oli abimeetmete rakendamise ajal raskustes olev äriühing.

(164) Kapitali suurendamisega ja FSA meetmega seotud abi moodustab 5,5 % kontserni riskiga kaalutud varadest 31. detsembri 2008. aasta seisuga – ehk tunduvalt rohkem kui 2 % riskiga kaalutud varadest – ning selle eesmärk on Dexia kahjumi katmine. Sellest tulenevalt peab Dexia seega esitama ümberkorralduskava.

(165) Nõutav ümberkorraldamise ulatus sõltub panga probleemide raskusastmest ja saadud abisummast. Seejuures tuleb arvestada kogu abisummat, mis on seotud rekaptaliseerimisega, langenud väärtusega varade käsitlemisega ja saadud tagatistega. Ümberkorralduskava kokkusobivust tuleb hinnata pankade ümberkorraldamise teatises esitatud tingimuste alusel. Need tingimused on järgmised:

— ümberkorralduskava abil peab olema võimalik taastada ettevõtja pikaajaline elujõulisus;

— ümberkorralduskava peab tagama ümberkorralduskulude asjakohase jagamise riikide ja panga vahel;

— ümberkorralduskava abil peab olema võimalik korvata abi põhjustatud ülemäärased konkurentsimoonusi.

8.3.3.2. Ettevõtja pikaajalise elujõulisuse taastamine

(166) Pankade ümberkorraldamise teatise 2. peatüki kohaselt peab ümberkorralduskava abil olema võimalik taastada ettevõtja pikaajaline elujõulisus, see tähendab, et ümberkorralduskava peab olema kõikehõlmav ja üksikasjalik ning põhinema ühtsel kontseptsioonil ning et selles peaks olema selgitatud, kuidas kavatakse pank võimalikult kiiresti (maksimaalselt viie aastaga) taastada oma pikaajalise elujõulisuse ilma riigiabist sõltumata. Ümberkorralduskava peab eelkõige sisaldama võrdlust muude võimalustega, sealhulgas panga jagamine väiksemateks osadeks

või panga ülevõtmine teise panga poolt, selles tuleks selgitada panga raskuste põhjusi, esitada teavet ärimudeli kohta, näha ette loobumine sellistest tegevusvaldkondadest, milles võib püsida struktuuriline kahjum, ning sellega tuleks tagada omakapitali piisav tasuvus (seda nii baasstsenaariumi kui ka kriisstsenaariumi korral) ja näha ette riigiabi tagasimaksmise viis.

a) Dexia ärimudeli hindamine

(167) Komisjon tõstab positiivsena esile asjaolu, et Dexia teenis 2009. aasta kolmes esimeses kvartalis kasumit. Tulemiga seoses osutab komisjon siiski ka järgmistele asjaoludele:

— kontserni tegevuse tulemuslikkus vähenes 2009. aasta jooksul, langedes 2009. aasta esimese ja kolmanda kvartali vahel 44 %;

— oluline osa kontserni tulemist, Dexia hinnangul ligikaudu [300–500] miljonit eurot 2009. aastal, tulenes rahavoogudest, eelkõige tähtaegade teisendamisest, mille teeb võimalikuks alla üheaastaste tähtaegade suur osakaal;

— Dexia ei oleks tõenäoliselt teeninud kasumit, kui tal ei oleks olnud nii ulatuslikku asjaomaste liikmesriikide tagatud finantseeringute paketti (mis on üks Euroopa suurimaid).

(168) Dexia ja asjaomaste liikmesriikide edastatud üksikasjaliku teabe põhjal tegi komisjon kindlaks, et Dexial on kaks peamist kasumiallikat: ühelt poolt Dexia traditsioonilise pangandustegevusega seotud püsiv kasum ja teiselt poolt vähem stabiilne kasum. Esimene hõlmab peamiselt tulusid laenudelt, võlakirjaportfellilt ja vahendustasudelt, refinantseerimiskulusid, riskikulu ja tegevuskulusid. Teine tuleneb lühiajalisest tähtaegade teisendamisest, enda nimel kauplemisest ja erakorralistest tuludest, mis on saadud näiteks varade müügist, provisjonide vähendamisest või avatud positsioonidest tuletisinstrumentide suhtes.

(169) Asjaomastelt liikmesriikidelt komisjonile edastatud teabe põhjal [...] saaks kontserni peamisi kasumiallikaid analüüsida marginaalina üle pankadevahelise viitemäära. 2009. aastal tehtud analüüsi tulemusena jõudis komisjon seisukohale, et Dexia traditsiooniline pangandustegevus oleks väga väikese või isegi negatiivse tulususega. See tulemus ei ole vastuolus 2009. aasta kolme esimese kvartali kasumiga, mis on seotud erakorraliste asjaoludega, nagu eespool osutatud.

- (170) Ka peamiste kasumiallikate edasise arengu realistlik prognoos ei võimalda praeguses olukorras järeldada, et Dexia traditsioonilise pangandustegevuse tulem paraneks. Nimelt:
- PWB laenude ja võlakirjaportfelli keskmine marginaal jääb oletatavasti püsivalt madalaks, sest i) see tegevus toodab vähe tulu (ümberkorralduskavas sisalduva teabe kohaselt vahemikus [...] baaspunkti), ii) tulenevalt PWB laenude ja võlakirjade keskmisest (pikast) tähtajast on nende varade amortisatsiooniprofiil aeglane ning iii) nende varade tähtpäevade saabudes on Dexial raskusi nende asendamisega uute, rohkem tulu toovate laenudega. Viimase punkti kohta märgib komisjon, et Dexia seadis 2009. aastaks eesmärgiks PWB uute laenude andmise summas [...] miljardit eurot, millest realiseeris 2009. aasta esimese 11 kuuga [...] ([...] miljardit eurot), mille põhjuseks on suurem konkurents Dexia traditsioonilistel turgudel neis tegevusvaldkondades ja surve marginaalide alanemiseks;
 - tõenäoliselt väheneb tulevikus tulu vahendustasudelt, kuna varasemalt oli nende üks oluline allikas struktureeritud tooted, mida Dexia müüs kohalikele omavalitsustele pakutavate finantsteenuste raames, ning see valdkond kuivab ilmselt kokku (struktureeritud toodete müük väheneb PWB uute laenude andmise vähenemise tõttu ja kohalike omavalitsuste vähese nõudluse tõttu selliste toodete järele tulevikus), ning kuna konkurents vahendustasu toovates valdkondades on kasvanud;
 - rahastamiskulud eeldatavalt kasvavad, sest Dexia peab asendama lühiajalised ja/või keskpankadelt saadud finantseeringud järk-järgult pikaajalisemate finantseeringutega, mis saadakse kas i) võlakirjaturult ning finantskriisi eelsest ajast kallimalt või ii) hüpoteekvõlakirjade turult samuti kriisieelsest ajast kallimalt ning turu vastuvõtuvõime piirides, mis tulevikus EKP tagatiskõlblikkuse reeglite karmistumise tõttu tõenäoliselt väheneb, või siis iii) äri- ja institutsionaalsete klientide hoiustest, ent seda suurenenud konkurentsi tingimustes;
 - tegevus- ja struktuurikulud (väljendatuna baaspunktides bilansimahu suhtes) jäävad tõenäoliselt praegusele tasemele või isegi kasvavad, hoolimata kavast vähendada 31. detsembriks 2012 kulusid 15 %, sest vähenemist tuleb vaadelda kontekstis, kus kontserni bilansimaht väheneb samal perioodil enam kui 15 %;
- riskikulu võib järgnevatel aastatel muutuda soodsas suunas, millest annavad tunnistust Dexia provisjonide vähendamised 2009. aastal. Riskikulu vähenemist piirab siiski teatavate avaliku sektori asutuste krediidikvaliteedi taseme alanemine, mille suhtes Dexial on riskipositsioon.
- (171) Analüüsi tulemusena leiab komisjon seega, et ümberkorralduskava abil tuleb i) vähendada Dexia finantsvõimenduse taset, et ta suudaks kanda kõrgemat rahastamiskulu ja madalaid varade marginaale, ii) parandada rahastamisallikate kvaliteeti ja koosseisu ning iii) vähendada püsikulude baasi.
- (172) Sellest lähtudes leiab komisjon, et 9. veebruaril 2010 teatatud ümberkorralduskava pakub kontserni pikaajalise elujõulisuse tagamiseks piisavaid lahendusi, kui see viiakse ellu vastavalt asjaomaste liikmesriikide võetud kohustustele.
- (173) Esiteks võimaldab ümberkorralduskava vähendada Dexia bilansimahtu 2014. aastaks 35 % võrreldes 31. detsembril 2008. aasta seisuga ning keskendada kontserni tegevuse selle traditsioonilistele pangandusvaldkondadele:
- FSA müümine äriühingule Assured Guaranty 1. juulil 2009 parandas tunduvalt Dexia riskiprofiili, vähendades kontserni riskipositsioone avaliku sektori ja Ameerika Ühendriikide struktureeritud toodete suhtes. Loovutatakse ka FSA müügi eest saadud Assured Guaranty väärtpaberid, vähendades sel viisil Dexia riskipositsiooni võlakirjade kindlustuse sektori suhtes;
 - oluline osa võlakirjaportfelli haldusest ja teatav PWB tegevus väljaspool Dexia kauaaegseid turge (eelkõige Austraalias, Jaapanis, Mehhikos, Rootsis ja Šveitsis) eraldatakse kontserni traditsioonilisest pangandustegevusest ja likvideeritakse. LPMD haldusse antud tegevus moodustas 31. detsembril 2009. aasta seisuga kokku 161,7 miljardit eurot ehk 27,9 % Dexia kogubilansist tolle aja seisuga. Asjaomased liikmesriigid näevad ette LPMD järkjärgulise likvideerimise, nagu näidatud tabelis 4. Komisjon märgib, et ehkki ümberkorralduskavaga nähakse ette võlakirjaportfelli kiirendatud loovutamine, toimub LPMD tegevuse likvideerimine aeglaselt, sest asjaomased varad on pika tähtajaga (LPMD moodustaks 2014. aastaks 17,9 % Dexia kogubilansist). See tegevus piirab seega tulevatel aastatel jätkuvalt kontserni kasumlikkust. Komisjon

märgib siiski positiivsena asjaolu, et konservatiivsete reeglite rakendamine LPMD kapitalisatsioonile (järgides Core Tier 1 osakaalu [10–15] %) piirab kontserni jaemüügimahtu ja aitab seega parandada hinna ja kasumi suhet. Peale selle peab rangete rahastamisreeglite järgimine (stabiilsete ressursside andmine LPMD haldusse: emiteeritud tagatisega või tagatiseta võlakirjad, hüpoteekvõlakirjad ja hoiused) hoidma kontrolli all ka LPMDga seotud likviidsus- ja tähtaegade teisendamise riske. Lõpuks lihtsustab LPMD valdkondade eraldamine kontserni teistest tegevusaladest nende jälgimist turuvaatlejate poolt;

valdkondadele kaasneb nende tegevusvaldkondade, eelkõige PWB kasumlikkuse hoolikas jälgimine. Pidades silmas, et Dexia kohustub alates käesoleva otsuse kuupäevast mitte andma oma PWB klientidele laene, mille RAROC on madalam kui 10 %, on PWB valdkonnas tagatud majandusliku kapitali minimaalne tulusus kuni 31. detsembrini 2014. Dexia prognoositav tulem ajavahemikuks 2009–2014, millest asjaomased liikmesriigid komisjonile teatasid, ⁽⁴⁴⁾ kinnitab, et kontserni tegevuse kasumlikkus tervikuna on selleks ajavahemikuks tagatud ning et Core Divisioni kasum katab prognoositava kahjumi likvideeritavalt tegevuselt (LPMD).

- tunduvalt on vähendatud ka Dexia PWB tegevust väljaspool kauaaegseid turge (st Prantsusmaad, Belgia ja Luksemburgi); tütarettevõtjad Itaalias (Dexia Crediop, mille bilansimaht oli 30. juuni 2009. aasta seisuga 61,2 miljardit eurot) ja Hispaanias (Dexia Sabadell, mille bilansi kogumaht oli 31. detsembri 2008. aasta seisuga 15,6 miljardit eurot) loovutatakse vastavalt 31. detsembriks 2012 ja 31. detsembriks 2013 ning 2008. aastal loovutati Dexia osalus Kommunalkredit Austrias ja 2009. aastal PWB üksus Indias. PWB tegevuse lõpetamine väljaspool Dexia kauaaegseid turge peaks aitama vähendada survet Dexia PWB tegevuse marginaalidele;
 - viimaks lõpetatakse alates käesoleva otsuse kuupäevast panga enda nimel kauplemine ning vähendatakse märkimisväärselt turul kauplemist, mis võimaldab Dexial vähendada tururiske ja bilansiväliste tehingutega seotud vastaspoole riske: SBPO ja TOB tegevus likvideeritakse ja riskiväärtuse taset vähendatakse võrreldes 2008. aastaga 44 %. Enda nimel kauplemise täielik lõpetamine tähendab, et Dexia jätkab kauplemist üksnes selleks, et võtta vastu, edastada ja täita klientide müügi- ja ostukorraldusi. Ühelgi juhul ei säilita Dexia avatud positsioone enda nimel, välja arvatud juhul, kui need on tingitud Dexia võimetusest täita klientide teatavaid korraldusi, ning sedagi kindlates piirides, nii et need ei kahjusta kontserni maksevõimet ega/või likviidsust.
- (174) Dexia finantsvõimenduse taseme vähendamine ja tegevuse keskendamine traditsioonilistele pangandusvaldkondadele võimaldab kontserni bilansi järkjärgult tasakaalu viia, vähendades madala marginaaliga tegevuse osakaalu (eelkõige PWB tagasimaksmata summad ja võlakirjaportfell) ja suurendades kasumlikuma tegevuse osa (eelkõige PWB ja RCB uued laened ja projektide rahastamine). Selles osas märgib komisjon positiivse asjaoluna, et Dexia tegevuse keskendamisega traditsioonilistele tegevus-

- (175) Viimaks kaasneb Dexia tegevuse keskendamisega traditsioonilistele valdkondadele ja turgudele kontserni likviidsusprofiili järkjärguline paranemine, arvestades, et paraneb kooskõla finantseeringute ja varade kestuse vahel. Likviidsusprofiili paranemine tuleneb kolmest peamisest meetmest:

- pikaajaliste finantseeringute keskmise kestuse pikendamine ja kontserni stabiilsete rahastamisallikate osakaalu suurendamine. Selles osas tõstab komisjon positiivsena esile suhtarvud, mis on ümberkorralduskavas kehtestatud lühiajalistele finantseeringutele bilansimahu suhtes ning kontserni kohustuste keskmisele kestusele ja stabiilsetele rahastamisallikatele kontserni varade kogumahu suhtes. Komisjon leiab, et kui neist suhtarvudest ettenähtud tähtaegadel rangelt kinni peetakse, aitab Dexia likviidsus- ja tähtaegade teisendamise riski vähenemine kaasa kontserni pikaajalise elujõulisuse taastamisele. See areng on samuti kooskõlas uute likviidsuse mõõtmise ja kontrollimise rahvusvaheliste normidega, mida praegu Baseli pangajärelevalve komitees arutatakse;
- järkjärguline ja kiirendatud taandumine 30. juuniks 2010 Dexia võlakirjade tagamise mehhanismist. Komisjon peab sellist suundumust soodsaks Dexia pikaajalise elujõulisuse taastamise raames ilma riigibita;

- Dexia võib nullini praegu oma Türgi tütarettevõtjale DenizBankile antavad finantseeringud. See meede tagab, et DenizBanki RCB tegevuse kavandatud arendamist rahastatakse viimase enda vahenditest ning et see ei koorma enam kontserni rahastamisvajadusi tervikuna.

⁽⁴⁴⁾ Vt põhjendus 64.

b) Ümberkorralduskava raames edastatud stressistse-naariumid

(176) Pankade ümberkorraldamise teatise punkti 13 alusel lasi komisjon asjaomastel liikmesriikidel teha stressiteste, et kontrollida Dexia vastupidavust reale mõjuteguritele, mis võivad järgnevate aastate jooksul realiseeruda, ning teha järeldusi kontserni pikaajalise elujõulisuse kohta.

(177) Siinkohal tuleb täpsustada, et komisjoni analüüs põhineb testitulemustel, mille edastasid talle asjaomased liikmesriigid. [...].

i) Esimene stressitest

(178) Esimese stressitesti kohta, millega kontrolliti Dexia vastupidavust peamiste makromajanduslike muutujate (SKP, intressimäärad ja vahetuskursid) muutumisele, on komisjonil järgmised märkused:

— esiteks tundub, et majanduskasvu määrale rakendatud stressitasemed mõjutavad Dexia kasumit üsna vähe. Senisega võrreldes äärmiselt pessimistlike kasvumäärade simuleerimisel Dexia kasum riskikulu kasvu tõttu küll vähenes, kuid jäi siiski tuntuvalt positiivseks. Seda võib seletada i) portfelli Public Finance ja likvideeritava võlakirjaportfelli suhtelisel suures osakaal ja kõrge krediitkvaliteet⁽⁴⁵⁾ ning ii) asjaolu, et Dexia tegi põhjendatud otsuse tingimuste halvenemise korral jätta oma mudelis kontserni tulud kohandamata;

— teiseks tundub, et mudelis, mida Dexia stressitests kasutas, ei ilmne olulist seost majanduskasvu määra ja Dexia rahastamiskulu vahel; üldisemal tasandil tundub, et muutuja „rahastamiskulu” ehk pankadevahelist viitemäära ületav marginaal, mida Dexia maksaks uute finantseeringute eest, ei olnud halvenenud tingimustest mõjutatud. See seletaks samuti Dexia kasumi vähest muutumist stressiolukorras. See asjaolu on seda olulisem, et Dexia sõltub olulisel määral turult saadavast rahastamisest ja lühiajalistest finantseeringutest, mis suurendaks nii rahastamiskulu kasvu mõju ulatust kui ka kiirust. Selle punkti analüüsimiseks lasi komisjon teha eraldi teist tüüpi stressitesti;

— kolmandaks, kahe teise muutuja puhul olid stressistse-naariumi eeldused suhteliselt sarnased baasstse-naariumis kasutatutele. Näiteks intressimäärade puhul

oli eeldatav kolme kuu EURIBOR nii baasstse-naariumis kui ka stressistse-naariumis [...] % ja viieaastane vahetustehingute intressimäär vastavalt [...] % ja [...] %, mis annavad tulemuseks kõvera ebaolulise languse. Vahetuskursid olid mõlemas stsenaariumis sarnased. Seetõttu lasi komisjon nende mõju eraldi analüüsida (vt põhjendused 186–195).

(179) Seega järeldab komisjon esimese stressitesti puhul, et tänu portfelli Public Finance ja likvideeritava võlakirjaportfelli suhtelisel suurele osakaalule ja kõrgele krediitkvaliteedile suudab Dexia taluda märkimisväärset riskikulu kasvu makromajandusliku keskkonna tugeva halvenemise korral ja vastab seega stressitesti tingimustele.

ii) Teine stressitest

(180) Teise stressitestiga kontrolliti Dexia vastupidavust turgudelt saadava rahastamise kulude kasvule ning sellest ilmneb, et kui rahastamiskulu kasvab kolme kuu jooksul 100 baaspunkti ja 200 baaspunkti võrra, väheneb maksustamiselne kasum vastavalt [...] ja [...] miljoni euro võrra. Mõju oleks ilmselt suurem, kui Dexia oleks kasutanud oma stressitests komisjoni ettenähtud eeldusi, [...]. Dexia korrigeeris eeldusi järgmiselt:

— rahastamiskulu kasvu simuleeriti [...] võrra lühemas ajavahemikus. Selles osas märgib komisjon, et teatavad elemendid, nagu Dexia krediidiriski ülekandetehingute või pikaajaliste kõrgema nõudeõiguse järguga tagamata võlakirjadega (*senior unsecured*) rahastamise kulu, kasvasid enam kui [...] baaspunkti võrra perioodi vältel, mis ületas [...]. Ka lühiajalise rahastamise kulu oleks märkimisväärselt kasvanud, kui ei oleks olnud asjaomaste liikmesriikide ja keskpankade pretsedenditult sekkumist, mis ei kesta igavesti;

— Dexia muutis finantseeringute kombinatsiooni, eeldades, et rahastamiskulu kasvu perioodil kasutatakse ainult lühiajalist rahastamist. Selles osas märgib komisjon, et niisugused eeldused on vastuolus Dexia viimase aja praktikaga, mis vaatamata pikaajalise finantseerimise kulukuse pidevale kasvule on seisnenud selle osakaalu suurendamises;

— Dexia kasutas stressistse-naariumis teistsuguseid eeldusi kui teistes hiljuti Euroopas tehtud samalaadsetes testides.

⁽⁴⁵⁾ Näiteks LPMD üksuse varadest, mille väärtus 31. detsembri 2009. aasta seisuga oli 161,7 miljardit eurot, on 97 % investeerimisjärgu reitinguga (AAA 32 %, AA 28 %, A 25 %, BBB 12 %).

- (181) Komisjon järeldeb seega, et [...]. Komisjon märgib ka, et seda parameetrit ei ole teistes Dexia tehtud stressitestides tegelikult arvesse võetud, st teiste samalaadsete Euroopas hiljuti tehtud testide raames tehtud stressitestis ja likviidsustestis.
- (182) Dexia väidab, et i) tema äriplaani aluseks olevad eeldused enne [...] või [...] baaspunkti suuruse kasvu simuleerimist kujutavad juba iseenesest stressistsenaariumi, sest need peegeldavad rahastamistingimusi 2009. aasta juulis, mis olid küll paremad kui 2008. aasta lõpu või 2009. aasta alguse tingimused, kuid mis ei kajasta 2009. aasta teise poole positiivseid muutusi; ii) finantseeringute kombinatsiooni muutmata jätmise ei vastaks turumajanduslikule käitumisele sellises olukorras. Komisjon tunnistab, et eeldused rahastamiskulu kohta enne stressistsenaariumi simuleerimist on Dexia 2009. aasta kogemuse taustal konservatiivsed. Arvestades siiski 2009. aastal pangandussektori suhtes võetud erakorralisi toetusmeetmeid ja ebakindlaid tulevikuväljavaateid, ei saa komisjon võtta seisukohta Dexia rahastamiskulu muutumise suhtes tulevikus. Sellega seoses stressitesti tegemine on kasulik, sest see võimaldab järeldata, kas ümberkorralduskava peaks i) vähendama Dexia rahastamise sõltuvust turgudel saadavast rahastamisest ja ii) pikendama finantseeringute keskmist kestust, et vähendada rahastamiskulu mõju Dexiale. See on just nimelt üks neid elemente, mida Dexia juhtkond pidas silmas ajavahemikus 30. septembrist 2008 kuni 30. septembrini 2009 ja mida ümberkorralduskava peab hõlmama. Võttes lähtepunktiks kiire lühiajalise rahastamise vajaduse [200–300] miljardi euro ulatuses 2008. aasta lõpus, siis 30. septembriks 2009 oli seda vähendatud [150–200] miljardile eurole ning ümberkorralduskavaga nähakse ette, et lühiajalise rahastamise suhe bilansi kogumahtu väheneb 30 %-lt 31. detsembri 2009. aasta seisuga 11 %-le 31. detsembri 2014. aasta seisuga. Selline lühiajalise rahastamise suhe rahuldab komisjoni täielikult, sest see vähendab olulisel määral rahastamiskulu pikaajalise kasvu mõju Dexiale.
- (183) Seega järeldeb komisjon teise stressitesti puhul, et ehkki Dexia praegune rahastamisstruktuur muudab ta vastuvõtlikuks rahastamiskulu tugevalt mõjutavatele teguritele, vähendab ümberkorralduskava järk-järgult ja rahuldaval viisil rahastamiskulu kasvu mõju Dexiale. Peale selle märgib komisjon positiivse asjaoluna, et Dexial on piisavalt varasid (sh LPMD üksuse varad), mis on hea kvaliteediga ja võimaldavad saada veidi madalama kuluga rahastamist pankadevaheliselt repotehingute turult ja vajaduse korral keskpankadelt.
- iii) Kolmas stressitest
- (184) Kolmanda stressitesti puhul, mille käigus kontrolliti kontserni likviidsusprofiili, märgib komisjon, et nii Dexia kui ka CBFA stressitestidest ilmneb, et kontsern vastab testi tingimustele kuuajalises perspektiivis. Komisjon märgib järgmist:
- Dexia ja järelevalveasutuse likviidsustesti mudelid ei näi hõlmavat eeldusi likviidsuse kulu kohta erakorralistes tingimustes ja ilma riigiabita. Seetõttu lasi komisjon teha kontsernil eraldi stressitesti, et simuleerida rahastamiskulu muutujat (vt põhjendused 180–183);
 - CBFA stressitesti eeldused, mis on sõnastatud 8. mai 2009. aasta ringkirjas, on konservatiivsed ja kajastavad viimase aja kriisiolusid. Need hõlmavad näiteks järgmisi eeldusi: i) pank ei saa enam raha- ja kapitaliturgudel rahastamist tagamata võlakirjadega; ii) konservatiivsed väärtuse allahindlusmäärad tagasiostutehingutele; iii) jaekliendid võtavad nädala jooksul välja 5 % ja kuu aja jooksul 20 % oma tähtajatutest ja säästuhoiustest; iv) ärikliendid võtavad nädala jooksul välja 100 % oma koheselt väljavõetavatest (ja likviidsete finantsvaradega tagamata) hoiustest ja määramata tähtajaga hoiustest; v) ühtegi tähtjalist hoiust ei pikendata järgmise tähtaja saabudes;
 - likviidsuse stressitesti positiivsed tulemused peegeldavad i) Dexia juhtkonna edu kiire lühiajalise rahastamise vajaduse vähendamisel 2009. aasta jooksul ja ii) finantsturgude üldiselt soodsamat olukorda. Likviidsuse stressitesti edukas läbimine teataval ajal ei tähenda siiski selle edukat läbimist tulevikus. Seega tuleb järgnevatel kuudel ja aastatel säilitada rahastamispoliitika teatav distsipliin, et suudetaks stressitestid tingimustes edukalt toime tulla. Ümberkorralduskavas võetud kohustused ei võimalda mitte ainult kontserni likviidsust parandada, vaid ka nende täitmist korrapäraselt kontrollida.
- (185) Seega järeldeb komisjon, et Dexia on edukalt läbinud kolmanda stressitesti.
- iv) Muud märkused stressitestide kohta
- (186) Esiteks ilmneb Dexia poolt mudelites kasutatud eelduste analüüsimisel, et:

- teatavat tüüpi sektorite ja lepingupartnerite puhul ei ole maksejõuetuse tõenäosuse ja/või maksejõuetusest tingitud kahju (*loss given default*, LGD) eeldused avalikult kättesaadava teabe taustal kuigi ettevaatlikud;
- kohalikele omavalitsustele antud laenude portfelli puhul ei ole kordagi eeldatud reitingute liikumist, mis kajastaks riikide rahanduse halvenemist tulevikus.

[...] %-le. 1–3-kuuliste ja 6–12-kuuliste finantseeringute osa on aga kasvanud vastavalt [...] %-lt [...] %-le ja [...] %-lt [...] %-le. 1–5-aastaste finantseeringute osa kasvas [...] %-lt [...] %-le. Põhiosa selle perioodi finantseeringutest on siiski 1–2-aastased finantseeringud. [...].

Tabel 7

Eri rahastamisallikate osa kogu Dexia rahastamises

- (187) Tuleb siiski rõhutada, et võrdlus avalikult kättesaadavate andmetega on keeruline, arvestades, et Dexia riskipositsioonid erinevad avalikult kättesaadavast teabest. Meetod, mida Dexia oodatavate kahjude arvestamiseks kasutas, põhineb sisemistel reitingutel, mis hõlmavad pikaajalisi keskmisi maksejõuetuse tõenäosuse ja maksejõuetusest tingitud kahju näitajaid, mis on konservatiivsed, hõlmavad kogu majandustsüklit (*through-the-cycle*) ning on kohandatud teatavate sisendite ebakindlusele ja volatiilsusele. Neid näitajaid kontrollivad ja kinnitavad CBFA, Prantsusmaa panganduskomisjon (*Commission bancaire*) ja CSSF. Asjaomaste liikmesriikide kinnitusel on Dexia kasutatud riskiparameetrite konservatiivsuse aste Basel II usaldatavusnormatiivide miinimumnõuetest 10–30 % kõrgem.
- (188) Teiseks rõhutab komisjon väga suurt riskipositsiooni teatavate riikide ja finantseerimisasutuste laenude suhtes, seda nii absoluutsummas kui ka suhtelises väärtuses. Riikide puhul märgib komisjon eelkõige riskipositsiooni [...] suhtes 2008. aasta lõpus. [...].
- (189) Tuleb siiski rõhutada, et:
- need riskipositsioonid ei tohiks põhimõtteliselt kontserni tulemit oluliselt mõjutada, eriti kui kontsern ei kavatse müüa neid varasid enne nende lepingujärgset tähtaega (need võiksid suurendada kontserni bilansis oleva müügivalmis varade reservi volatiilsust);
 - Dexia ümberkorralduskava rakendamise tulemusel väheneks need riskipositsioonid, sest sellega nähakse ette võlakirjaportfelli oluline vähendamine.
- (190) Kolmandaks märgib komisjon positiivsena kontserni lühiajalise rahastamise vajaduse muutumist. Komisjon rõhutab siiski, et kontsern on vähendanud peamiselt vajadust 0–1-kuuliste finantseeringute järele. Nagu ilmneb järgnevast tabelist 7, on 0–1-kuuliste finantseeringute osa kõigist finantseeringutest ajavahemikus 31. detsembrist 2008 30. septembrini 2009 vähenenud [...] %-lt

[...]

- (191) Selles osas nähakse komisjonile teatud ümberkorralduskavaga ette, et i) LPMD üksuse võlakirjaportfelli vähendatakse 83 miljardi euro võrra; ii) stabiilsemate rahastamisallikate (nagu äriklientide hoiused ja hüpoteekvõlakirjad) osakaalu suurendatakse 36 %-lt 58 %-le; iii) kohustuste keskmist kestust pikendatakse järk-järgult. Need meetmed vähendavad ohtu, et Dexial tekib probleeme refinantseerimisega. Siinkohal tuleb rõhutada, et rahastamispoliitika muutmisest tingitud rahastamiskulude järkjärgulist kasvu on arvestatud kontserni kasumiaruannete prognoosides, mis kinnitavad, et Dexia jääb ümberkorraldusperioodil kasumisse.
- (192) Neljandaks, hoolimata tingimuste paranemisest turul jääb Dexia rahastamiskulu teiste pankadega võrreldes suhteliselt kõrgeks. Viieaastaste krediidiriski ülekandetehingute tase on üks Euroopa kõrgemaid ja püsib 180 baaspunkti juures; Dexia *benchmark*-suurusjärgu tagatiseta võlakirjade emissioonide hinnavaheed on kõrged – 4–5-aastaste tähtaegade puhul ligikaudu 140–150 baaspunkti; tagatud võlakirjadega rahastamise kulu on samuti kõrge, olles finantseeritavate varadega suhteliselt sarnaste tähtaegade puhul ligikaudu 50–60 baaspunkti.
- (193) Viidandaks, selleks et teha kindlaks intressimäärade muutumise mõju Dexiale, esitas Dexia tabeli, milles on näidatud intressimäärade 1 % muutuse mõju tähtaegade kaupa. Sellest ilmneb, et intressimäärade ühetaolise tõusu korral ei kaota Dexia enda hinnangul üle [...] miljoni euro ⁽⁴⁶⁾. See mõju tundub täiesti mõistlik ning on osaliselt selgitatav Dexia [...] poliitikaga, mis vähendab intressimäärade muutumise mõju. Komisjon märgib siiski, et mõju arvutuskäik ei hõlma [...] miljardi euro väärtuses kontserni lühiajalisi finantseeringuid, mis osutab sellele, et Dexia on suhteliselt tundlik intressimäärade muutumise suhtes alla üheaastaste tähtaegade puhul. Seda kinnitab ka

⁽⁴⁶⁾ 30. septembri 2009. aasta seisuga.

Dexia, sest kontserni hinnangul teeniti 2009. aastal ligikaudu [...] miljonit eurot kasumit üksnes seeläbi, et vähendati alla üheaastaste pankadevaheliste intressimäärade osakaalu. Dexia arvestas oma prognoosides siiski tähtaegade teisendamise saadava tulu olulist vähenemist ning need näitavad, et kontsern jääb järgnevatel aastatel kasumisse.

(194) Kuuendaks, Dexia negatiivse müügivalmis varade reservi nii absoluutne kui ka suhteline tase on hoolimata 2009. aasta jooksul toimunud paranemisest endiselt märkimisväärne. Negatiivne müügivalmis varade reserv langes 12,7 miljardilt eurolt 31. märtsi 2009. aasta seisuga 7,2 miljardile eurole 30. septembri 2009. aasta seisuga. Arvestades i) Dexia kapitali (kokku 17,1 miljardit eurot Tier 1 kapitali ja 19,6 miljardit eurot normkapitali 30. septembri 2009. aasta seisuga) ja ii) seda, et praegune normkapitali arvutuskäik ei hõlma müügivalmis varade reservi, kardab komisjon, et müügivalmis varade reservi hõlmamisel normkapitali suhtarvudesse, mida praegu arutatakse Baseli komitees, seaks Dexia halvemas olukorda. Sellega seoses märgib komisjon järgmist:

— isegi kui normkapitali arvutamisel oleks arvestatud kogu negatiivset müügivalmis varade reservi, oleks Dexia 30. septembril 2009 vastanud normkapitali nõuetele. Tier 1 kapitali osakaal oleks langenud [...] ja kogu omakapitali osakaal [...];

— eeskirjades asjaomase muudatuse tegemine mõjutaks ka paljusid teisi panku;

— sellist muudatust ei saaks asjaomaste liikmesriikide väitel rakendada enne 2012. aastat. Selleks ajaks on ümberkorralduskava kohaselt ette nähtud LPMD üksuse portfelli (negatiivse müügivalmis varade reservi peamise põhjuse) kärpimine 30–40 %, mis kõigi muude tingimuste püsimisel peaks negatiivset müügivalmis varade reservi vähendama.

(195) Seitsmendaks, Dexial on endiselt üsna märkimisväärseid bilansiväliseid kohustusi, ehkki need on 2009. aasta jooksul vähenenud. Neid on Dexia väitel siiski stressitides arvesse võetud.

c) Tuletisinstrumentidega seotud tegevus

(196) Dexia 2008. aasta lõpu bilansi analüüsist ilmneb, et tuletisinstrumentide turuväärtus bilansi aktivas on 55 miljardit eurot ja passivas 75 miljardit eurot; see tähendab märkimisväärset 20 miljardi euro suurust negatiivset vahet, mis tuleneb peamiselt intressimääraga

seotud tuletisinstrumentidest. Komisjon võrdles seda vahet teiste finantseerimisasutuste avaldatud näitajatega. Väljendatuna protsendimäärana bilansimahust ja protsendimäärana omavahenditest ei ole vahe mitte üksnes negatiivne, vaid ka teistest finantseerimisasutustest tunduvalt suurem.

(197) Dexia põhjendab seda i) peaaegu süstemaatilise [...] poliitikaga, ii) intressimäärade langusega, iii) varade ja kohustuste keskmiste kasutusigade suure vahega, iv) [...]. Komisjon tunnistab need selgitused vastuvõetavaks, kuid märgib siiski, et i) negatiivne vahe on tõesti tavatult suur ning ii) tekitab Dexiale tõenäoliselt olulist tagatisvara vajadust, mis võib vähendada keskpankadepoolseks rahastamiseks või pankadevaheliselt repotehingute turult saadavaks rahastamiseks kõlblikku tagatisvara. Neid vajadusi on stressitides siiski arvestatud.

d) Järeldus elujõulisuse kohta

(198) Komisjon järeldab eespool esitatud analüüsi põhjal, et ümberkorralduskava abil on võimalik taastada Dexia pikaajaline elujõulisus. Seejuures märgib komisjon, et ümberkorralduskava võimaldab Dexial toime tulla ka eeldatava usaldatavusnormatiivide karmistumisega. Ühest küljest on ümberkorralduskavast tulenev finantsvõimenduse vähenemine kooskõlas tõenäoliselt kehtestatava maksimaalse finantsvõimenduse suhtarvuga (*leverage ratio*). Teisest küljest vastab Dexia rahastamisallikate parandamine ja mitmekesistamine krediidiasutuste likviidsusriski mõõtmise ja järelevalve uutele normatiividele ⁽⁴⁷⁾.

8.3.3.3. Asutuse omapanus

(199) Pankade ümberkorraldamise teatise 3. peatüki kohaselt peab ümberkorralduskava tagama ümberkorralduskulude asjakohase jagamise asjaomaste liikmesriikide ja panga vahel, see tähendab, et ümberkorralduskavaga tuleb ette näha, et pank ja selle aktsionärid kataksid ümberkorralduskulud võimalikult suures ulatuses oma vahenditest. See on vajalik selleks, et päästetavad pangad vastutaksid piisaval määral oma tegevuse tagajärgede eest ning et motiveerida neid oma tegevuspõhimõtteid tulevikus parandama.

(200) Dexia, selle aktsionärid ja asjaomased liikmesriigid on juba oma vahenditest ümberkorralduskulusid kandnud, eelkõige panga kapitali suurendamise eelsetele aktsionäridele kuulunud aktsiakapitali osa vähenemise kaudu (Prantsusmaa ja Belgia ametiasutused märkisid otse 3 miljardit eurot 2008. aasta septembris välja kuulutatud 6,4 miljardi euro suurusest kapitali suurendamisest).

⁽⁴⁷⁾ Vt Baseli pangajärelevalve komitee, *International framework for liquidity risk measurement, standards and monitoring (Consultative Document)*, detsember 2009.

- (201) Komisjon märgib, et ümberkorralduskavaga ette nähtud dividendide maksmise peatamisega kaasnevad teatavad negatiivsed asjaolud:
- dividendide väljamaksmise peatamine ei puuduta 50 % ulatuses Dexiale kuuluvaid tütarettevõtjaid, sest see hõlmab ainult üksusi, mille üle Dexia SA-l on otse või kaudselt ainukontroll, ⁽⁴⁸⁾ ja
 - Tier 1 ja Tier 2 hübriidinstrumentidelt dividendide väljamaksmise peatamine (kuni 2011. aasta lõpuni) ei piira ümberkorralduskava kohaselt tehinguid, mida Dexia peab tegema enne 1. veebruari 2010 sõlmitud lepingute alusel.
- (202) Komisjon märgib samuti, et Tier 1 ja Tier 2 hübriidinstrumentidelt dividendi- ja kupongimaksete tegemise peatamine kehtib enne 1. veebruari 2010 sõlmitud lepingutele, kuivõrd 30. oktoobri 2009. aasta otsusest ⁽⁴⁹⁾ tulenevalt oli Dexia kohustatud nelja kuu jooksul mitte tegema kupongimakseid ega kasutama kiirendatud tagasimakse võimalusi omavahendite (Tier 1 ja Upper Tier 2) hübriidinstrumentidelt. Seejuures märgib komisjon, et Dexia hübriidinstrumentide maht oli 31. detsembri 2008. aasta seisuga 1,4 miljardit eurot.
- (203) Seega, selleks et tagada, et Dexia ei teeks pankade ümberkorraldamise teatisega vastuolus olevaid kupongimakseid (Tier 1 ja Upper Tier 2) hübriidinstrumentidelt, seab komisjon käesoleva otsuse tingimuseks, et iga enne 1. veebruari 2010 emiteeritud Tier 1 või Upper Tier 2 hübriidinstrumentidelt tehtava kupongimakse eel ja hiljemalt kaks nädalat enne investoritele kupongimakse välja kuulutamist teatab Dexia komisjonile kupongimakse tegemise kavatsusest ja tõestab, et i) makse on kohustuslik, ii) seda ei saa edasi lükata, iii) see ei ole valikuline ning et iv) see ei tulene automaatselt mis tahes vormis dividendide maksmisest Dexia SA või mõne selle tütarettevõtja poolt, välja arvatud DFLi emiteeritud Tier 1 instrumentidelt. Komisjon jätab endale õiguse mitte anda makseks luba, kui mõni eespool osutatud neljast kumulatiivsest tingimusest ei ole täidetud.
- (204) Komisjon märgib samuti, et dividendide maksmise peatamine ei kehti juhul, kui see toimub täielikult uute aktsiate vormis. Dividendide maksmine uute aktsiate vormis, mille teeb võimalikuks jaotatava kasumi tekkimine, ei ole vastuolus pankade ümberkorraldamise teatisega, kuivõrd see kajastuks Dexia raamatupidamisaruannetes fondiemissioonina ja dividendide maksmisena viimase lõppenud eelarveaasta kasumi arvelt ning Dexia kapitali aktsionäride sissemaksetena. Aktsiadi dividendide jagamine ei avalda seega mõju Dexia omavahenditele.
- (205) Peale selle nendib komisjon, et aktsiadi dividendide maksmine ei too Dexia jaoks kaasa kupongimakset üheltki Dexia (Tier 1 või Tier 2) hübriidinstrumentidelt, välja arvatud Dexia Funding Luxembourg SA (edaspidi „DFL“) 2006. aastal emiteeritud instrumentid. Tuleb siiski täpsustada, et see erand on ümberkorralduskava raames heaks kiidetud. Nagu osutatud põhjenduses 204, ei ole komisjon üldisemal tasandil vastu dividendide maksmisele eranditult aktsiate vormis, kui see ei too kaasa dividendi- või kupongimakse kohustust teistelt omavahendite koosseisu kuuluvatelt väärtpaperite kategooriatelt. Dexia kohustus teha käesoleval juhul DFLi emiteeritud instrumentidelt kupongimakseid ei muuda komisjoni seisukohta, kuna erand on osa ümberkorralduskavast ja on seotud ainult ühe emissiooniga, mis toob kaasa piiratud kupongimakse, ning kuna Dexia prognoosib ümberkorraldusperioodiks kasumit.
- (206) Viimaks märgib komisjon, et abi on piiratud minimaalselt vajalikkuga, sest:
- a) loovutatakse varasid ja tütarettevõtjaid, mille hulgas on küllalt kasumlikke tütarettevõtjaid, nagu Dexia Sabadell, Dexia Banka Slovensko (DBS) ja Deniz Emeklilik (Dexia tütarettevõtja DenizBanki kindlustusega tegelev tütarettevõtja, kes tegutseb peamiselt Türgi RCB turul), ja
 - b) abi eest, mida Dexia saab asjaomaste liikmesriikide tagatise vormis oma kohustustele ja langenud väärtusega varadele (vt põhjendused 158–159), makstakse sobiva suurusega tasu.

⁽⁴⁸⁾ Vt käesoleva otsuse I lisa punkt 9.

⁽⁴⁹⁾ Vt *State aid: Commission recalls rules concerning Tier 1 and Tier 2 capital transactions for banks subject to a restructuring aid investigation*, MEMO/09/441, 8. oktoober 2009, mis on kättesaadav komisjoni veebisaidil aadressil <http://europa.eu/rapid/pressReleasesAction.do?reference=MEMO/09/441>

(207) Eespool osutatud asjaolud korvavad küllaldaselt arvukad tingimused ja kahtlused, mille komisjon esitas seoses ümberkorralduskavaga ette nähtud dividendide maksmise peatamisega. Seega leiab komisjon, et Dexia ja selle aktsionäride omapanus ümberkorraldusse on piisav.

8.3.3.4. Konkurentsimeetuste korvavad meetmed

(208) Pankade ümberkorraldamise teatise 4. peatüki kohaselt peab ümberkorralduskava abil olema võimalik piirata abist põhjustatud ülemääraseid konkurentsimeetusi, see tähendab, et ümberkorralduskavaga tuleb ette näha struktuurimeetmed (üksuste loovutamine ja äritegevuse piiramine) ja tegevust reguleerivad kaitsemeetmed. Ette tuleb näha asjakohased meetmed, et konkurentsimeetusi võimalikult suurel määral piirata ja vältida seda, et Dexiale antava riigiabiga soodustataks üleliigsete riskide võtmise ja ebakindlate ärimudelite rakendamise tõttu tekkinud konkurentsimeetuste jätkumist.

(209) Pankade ümberkorraldamise teatise punkti 30 kohaselt sõltub konkurentsimeetuste piiravate meetmete iseloom ja laad kahest kriteeriumist: esiteks abisumma suuruselt ja selle andmise tingimustest ning teiseks selle turu või nende turgude iseloomust, kus abi saanud pank tegutseb.

(210) Viimase kriteeriumi kohta märgib komisjon, et Dexia on väga oluline osaline kohalike omavalitsuste rahastamise (PWB) turul, eriti Prantsusmaal, Belgias ja Itaalias, ning küllaltki oluline osaline Hispaanias. PWB turg on Belgias, ⁽⁵⁰⁾ Prantsusmaal ⁽⁵¹⁾ ja Itaalias ⁽⁵²⁾ tugevalt kontsentreeritud ning turuletuleku tõkked on seal kõrged ⁽⁵³⁾.

(211) Komisjon märgib, et Dexia ümberkorralduskava tagab, et Dexia võtab vajalikke meetmeid kohalike omavalitsuste rahastamise turu avamiseks ja riigiabist põhjustatud konkurentsimeetuste piiramiseks sellel turul:

— esiteks võimaldab PWB tegevuse piiramine Dexia tuumikturgudega PWB International laenuandmise vähendamise või isegi lõpetamise kaudu suurendada konkurentsi teatavatel turgudel. Nii kohustus Dexia

⁽⁵⁰⁾ Vt eelkõige komisjoni otsus koondumisjuhtumis M. 2400 (Dexia/Artesia). Selles otsuses märgib komisjon, et Dexia on Belgia turul valitsev ettevõtja, kellel on 80–85 % suurune turuosa riigisisesel kohalike asutuste rahastamise turul ja 65–70 % suurune turuosa, kui võtta arvesse ka muid haldusüksusi, nagu piirkonnad ja kommuunid.

⁽⁵¹⁾ Prantsusmaal kuulub Dexia Crédit Localile komisjoni käsutuses oleva teabe kohaselt suurim osa ehk [40–45] % pikaajalistest laenudest kohalikele omavalitsustele; tema peamised konkurendid on Caisses d'épargne (ligikaudu 20 %), Crédit Agricole (ligikaudu 15 %), Société Générale ja BNP Paribas.

⁽⁵²⁾ Itaalias jaguneb 80 % turust komisjoni käsutuses oleva teabe kohaselt nelja panganduskontserni vahel, kelle hulgas Dexia on teisel kohal (ligikaudu [20–30] %) Cassa Depositi et Prestiti (CDP) järel. Ülejäänud kaks on Intesa SanPaolo (14 %) ja BNL (10 %).

⁽⁵³⁾ Muu hulgas on märke sellest, et pakkumismenetlusi ei korraldata alati läbipaistvalt ega avatult ning et teenuseosutaja vahetamise kulud on kohalikele omavalitsustele üsna kõrged (eelkõige seetõttu, et turul kaua aega tegutsenud pangad pakuvad omavalitsustele tervet rida teenuseid, millest rahastamine on ainult üks osa, näiteks kassahaldust).

loovutama Crediopi, väga olulise osalise kohalike omavalitsuste rahastamise turul Itaalias, ja Hispaania turul tegutseva Dexia Sabadelli;

— teiseks võimaldab ka uute laenude andmise piiramine tuumikturgudel, kus Dexia tegutsemist jätkab, uute ettevõtjate turuletulekut ja soodustab neil turgudel konkurentsi (Dexia piirab PWB uute laenude aastase mahu 12 miljardi euroga 2009. aastal, 15 miljardi euroga 2010. aastal ja 18 miljardi euroga 2011.–2014. aastal, mis tähendab olulist vähenemist võrreldes 34 miljardiga 2008. aastal);

— viimaks kohustus Dexia loobuma enamusosalusest Belgias tegutsevas tütarettevõtjas AdInfo, kes pakub kohalikele omavalitsustele infotehnoloogiateenuseid. See tütarettevõtja on andnud Dexiale juurdepääsu paljudele avaliku sektori klientidele üle kogu Belgia, on aidanud tegevdada tema positsiooni Belgia kohalike asutuste põhilise pangana ja välja töötada kohalikele omavalitsustele osutatavate finantsteenustega ühilduvaid tehnilisi lahendusi. Komisjon leiab, et selle tütarettevõtja loovutamine võimaldab suurendada konkurentsi Belgia PWB turul.

(212) Peale selle kohustus Dexia tagama, et iga PWB klientidele antava laenu RAROC oleks suurem kui 10 %, mis hoiab Dexia tariife selle klientuuri puhul turutasemega kooskõlas ja aitab vältida olukorda, kus Dexia saab tänu turutasemest madalamate tariifide rakendamisele tulevikus turgu valitsevaks ettevõtjaks.

(213) Jaepangandusturul on Dexia väiksem osaline kui kohalike omavalitsuste rahastamise turul. Kontsern tegeleb jaepangandusega oma tütarettevõtjate kaudu peamiselt neljas riigis: Belgias DBB kaudu, Luksemburgis Dexia BILi kaudu, Slovakkias Dexia Banka Slovensko (DBS) kaudu ja Türgis DenizBanki kaudu. Hoiustes arvestatuna on Dexia turuosa Belgias ligikaudu [10–15] %, Luksemburgis [10–15] %, Slovakkias [0–5] % ja Türgis [0–5] %.

(214) Pidades silmas, et jaepangandusturg ei ole nii kontsentreeritud kui kohalike omavalitsuste rahastamise turg Prantsusmaal, Belgias, Itaalias ja Hispaanias, on konkurentsimeetuste piiravate meetmete vajadus seal väiksem. Näiteks Belgias, kus Dexial on kõige suurem turuosa, on ta alles kolmandal kohal.

(215) Igal juhul märgib komisjon positiivsena järgmisi meetmeid, mida Dexia on kohustunud jaepanganduse valdkonnas võtma:

— Dexia Banka Slovénia loovutamine;

— loobumine DenizBanki kontsernisisesest rahastamisest kuni 2014. aasta lõpuni;

— Prantsusmaal elukindlustuse ja inimfaktori ärakasutamise (*social engineering*) valdkonnas tegutseva Dexia Epargne Pensioni loovutamine;

— osaluse loovutamine Prantsusmaa jaepangandusturul tegutsevas Crédit du Nordis ja

— kindlustustegevuse loovutamine Türgis.

(216) Ümberkorralduskava rakendamise tulemusena väheneb Dexia bilansi kogumaht 2014. aastaks võrreldes 2008. aastaga 35 %. Bilansimahu vähenemine tuleneb ka LPMD haldusse antud tegevuse likvideerimisest, tegevuse keskendamisest Dexia kauaaegsetele turgudele, üksuste loovutamistest ja PWB uute laenude andmise piiramisest.

(217) Dexia peab järgima teatavaid tegevust reguleerivaid kaitsemeetmeid, näiteks ei tohi ta omandada (kuni 30. detsembrini 2011) üle 5 % teiste krediitiasutuste või investeerimisühingute aktsiakapitalist⁽⁵⁴⁾. See kaitsemeede tagab, et Dexia ei omanda teist krediitiasutust või investeerimisühingut eesmärgiga seda kontrollida ühinemismääruse tähenduses. See põhimõte on kooskõlas pankade ümberkorraldamise teatise punktiga 40.

(218) Dexia omanuse puhul ja tema tuumikturgudel võetavate meetmete puhul järeldab komisjon, et ümberkorralduskavaga ette nähtud struktuurimeetmed on tervikuna piisavad, et piirata asjaomasest abist põhjustatud ülemääraseid konkurentsimoonusi.

(219) Viimaks järgib Dexia G20 ja asjaomaste riiklike organite töö raames välja kujunenud tasustamis põhimõtteid Dexia ja tema peamiste tegevusüksuste nõukogude ja tegevjuhtkondade tasustamisel.

8.3.4. MEETMETE JÄRELEVALVE

(220) Komisjon märgib, et pankade ümberkorraldamise teatise punkti 46 kohaselt on soovitatav, et asjaomased liikmesriigid esitaksid komisjonile korrapäraselt üksikasjalikke aruandeid, et komisjon saaks veenduda, et ümberkorraldamiskava rakendatakse kooskõlas teatud kohustustega. Selleks esitab ümberkorraldamiskava täitmise üle järelevalvet teostav sõltumatu ekspert komisjonile poolaastaruande enne iga aasta 1. oktoobrit ja 30. aprilli.

IX. KOKKUVÕTE

(221) Komisjon märgib, et Belgia, Prantsusmaa ja Luksemburg on andnud ebaseaduslikku riigiabi kapitali suurendamise, tagatise ja tagatud likviidsusabi vormis, rikkudes sellega ELi toimimise lepingu artikli 108 lõiget 3.

(222) Asjaomaste liikmesriikide komisjonile saadetud teabe ja nende võetud kohustuste alusel annab komisjon loa Dexia ümberkorralduskava rakendamiseks ja erakorralise abi muutmiseks ümberkorraldusabiks artiklis 2 sätestatud tingimustel. Samuti leiab komisjon, et ümberkorralduskava lükkab rahuldaval viisil ümber komisjonile edastatud kaebuses esitatud süüdistused, ilma et see piiraks kaebuse esitaja võimalusi kaitsta oma õigusi ajavahemikul, mil kõnealune abi ei olnud lubatud,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA OTSUSE:

Artikkel 1

1. Abi, mida Belgia, Prantsusmaa ja Luksemburg andsid Dexiale 8,4 miljardi euro ulatuses kapitali suurendamise ja langenud väärtusega varade käsitlemise toetuse vormis ja [95–135] miljardi euro ulatuses tagatise ja tagatud likviidsusabi vormis, on riigiabi ELi toimimise lepingu artikli 107 lõike 1 tähenduses.

2. Kõnealune abi on siseturuga kokkusobiv artiklis 2 sätestatud tingimustel.

Artikkel 2

1. Belgia, Prantsusmaa ja Luksemburg täidavad ettenähtud tähtaja jooksul kõik käesoleva otsuse I lisas osutatud kohustused ja tingimused.

⁽⁵⁴⁾ Vt käesoleva otsuse I lisa punkt 2.

2. Kuni 31. detsembrini 2011 teatab Dexia komisjonile iga enne 1. veebruari 2010 emiteeritud Tier 1 või Upper Tier 2 hübriidinstrumentidelt tehtava kupongimakse eel ja hiljemalt kaks nädalat enne investoritele kupongimakse väljakuulutamist kupongimakse tegemise kavatsusest ja tõestab, et:

- i) kõnealune makse on kohustuslik;
- ii) seda ei saa edasi lükata;
- iii) kõnealune makse ei ole valikuline ning et
- iv) kõnealune makse ei tulene automaatselt mis tahes vormis dividendide maksimisest Dexia SA või mõne selle tütarettevõtja poolt, välja arvatud DFLi emiteeritud Tier 1 instrumentidelt (ISIN kood XS0273230572).

Komisjon jätab endale õiguse mitte anda makseks luba, kui mõni eespool osutatud neljast kumulatiivsest tingimusest ei ole täidetud.

Artikkel 3

Kahe kuu jooksul pärast käesoleva otsuse teatavakstegemist teatavad Belgia, Prantsusmaa ja Luksemburg komisjonile meetmed, mida otsuse täitmiseks on võetud.

Belgia, Prantsusmaa ja Luksemburg esitavad kogu ümberkorralduskava rakendamise perioodi vältel iga kuue kuu tagant üksik- asjaliku aruande komisjonile 9. veebruaril 2010 teatatud kohustustes (lisatud käesolevale otsusele I lisana) osutatud ümberkorraldusmeetmete elluviimise kohta. Esimene aruanne esitatakse kuus kuud pärast käesoleva otsuse kuupäeva.

Artikkel 4

Käesolev otsus on adresseeritud Belgia Kuningriigile, Prantsuse Vabariigile ja Luksemburgi Suurhertsogiriigile.

Brüssel, 26. veebruar 2010

Komisjoni nimel
asepresident
Joaquín ALMUNIA

I LISA

**ASJAOMASTE LIIKMESRIIKIDE VÕETUD KOHUSTUSED, MIS ON KOMISJONILE TEATAVAKS TEHTUD
9. VEEBRUARIL 2010****Tegevuskohustused**

1. Kui pole sätestatud teisiti, kehtivad järgnevad kohustused, välja arvatud punktis 7 käsitletud kohustus, kuni 31. detsembrini 2014.
2. Dexia SA ja selle tütarettevõtjad, mille üle tal on ainu- või ühiskontroll, („Dexia”) ei omanda ilma komisjoni loata kuni 31. detsembrini 2011 üle 5 % teiste krediitiasutuste või investeerimisühingute (finantsinstrumentide turge käsitleva 21. aprilli 2004. aasta direktiivi 2004/39/EÜ tähenduses) või kindlustusseltside aktsiakapitalist.

See kohustus ei takista Dexial omandamast komisjoni eelneval nõusolekul osalust tasuna sissemakstud osaluste või panustatud tegevuse eest varade või tegevuse loovutamise raames või liitmise korral (ühinemise või sissemakse teel), tingimusel et selline osalus ei anna Dexiale ainu- või ühiskontrolli sissemakse saanud või ühinemise tulemusel tekkinud äriühingu üle.

Dexia teavitab komisjoni eelnevalt kõigist omandamiskavadest, sealhulgas omandamiskavadest, mis on Dexia ühiskontrolli all olevatel äriühingutel.

3. a) Dexia võtab kohustuse, et ei anna oma PWB klientidele laene, mille riskiga korrigeeritud tulusus (*risk-adjusted return on capital*, edaspidi „RAROC”) on madalam kui 10 %. RAROC on maksustamisjärgse puhasmarginaali ja majandusliku kapitali suhe. Käesoleva kohustuste võtmise teatise mõistes
 - i) on brutomarginaal kliendi tasutud marginaali (väljendatuna IBORi viitemäära ületavates baaspunktides) ja Dexia rahastamiskulu (väljendatuna IBORi viitemäära ületavates baaspunktides) vahe, mida väljendab siirdehind;
 - ii) väljendab siirdehind Dexia uue finantseeringu hinnangulist kulu, arvestades PWB klientidele antud laenude näitajaid (tähtaeg, refinantseeritavus tagatud võlakirjadega jne);
 - iii) on puhasmarginaal brutomarginaal, millest on maha arvatud i) kõikvõimalikud kulud (üldkulud, palgakulud, tegevuskulud, amortisatsioonikulud jne), mida arvestatakse PWB klientidele laenamise kulude alusel, ii) keskmine riskikulu, mis arvutatakse iga tehingu jaoks vastavalt Basel II meetodile (pikaajaline keskmine riskikulu), ja iii) maksukulu. Majanduslik kapital arvutatakse Basel II meetodi alusel.
- b) Punktis 17 käsitletud menetluse kohaselt määratakse sõltumatu ekspert, kellele antakse volitus kontrollida iga kuue kuu tagant
 - i) kas RAROC käesoleva kohustuste võtmise teatise tähenduses ja selle komponendid (uue finantseeringu kulud, üldkulud, palgakulud, tegevuskulud, amortisatsioonikulud, riskikulu, maksukulu) kajastavad PWB klientidele laenamise panust kontserni tulususes;
 - ii) kas RAROC on arvatud täpselt ja
 - iii) kas meetodid on järgitud.
- c) Sõltumatu ekspert kontrollib iga kuue kuu tagant, kas punkti 3 alapunktis a võetud kohustust on täidetud.
- d) Sõltumatul eksperdil on juurdepääs Dexia sisekorraeskirjadele, milles sätestatakse RAROCi üldine kasutamine (käesoleva kohustuste võtmise teatise tähenduses), ning kõigile Dexia PWB klientidele antud laenude loetelule ja iga laenu tingimustele.

4. Dexia vähendab hiljemalt 30. juuniks 2011 nullini praegu oma Türgi tütarettevõtjale DenizBank antavad finantseeringud ega anna talle kuni 31. detsembrini 2014 uusi kontsernisisesid finantseeringuid.

5. Dexia vähendab lühiajalise rahastamise osa oma bilansis ja pikendab pikaajalise rahastamise keskmist kestust. Selle kohustuse täitmist hinnatakse tervikuna kolme arvulise näitaja põhjal. Selleks toimib Dexia järgmiselt:

a) hoiab käesoleva otsuse II lisas määratletud lühiajalise rahastamise ja bilansi kogumahu suhtarvu, mis 31. detsembri 2009. aasta seisuga oli 30 % tasemel, mis on seisuga 31. detsember 2010 maksimaalselt 23 %, seisuga 31. detsember 2011 maksimaalselt 20 %, seisuga 31. detsember 2012 maksimaalselt 14 %, seisuga 31. detsember 2013 maksimaalselt 13 % ja seisuga 31. detsember 2014 maksimaalselt 11 %. Käesoleva kohustuse täitmise huvides jälgitakse ka suhtarvu iga-aastast keskmist kogu asjaomase perioodi vältel;

b) pikendab oma finantseeringute kestust ning vähendab varade ja kohustuste kestuse vahet (*duration gap*), hoides käesoleva otsuse II lisas määratletud kohustuste keskmist kestust vähemalt alljärgnevatel tasemetel:

(aastad)					
31.12.2009	31.12.2010	31.12.2011	31.12.2012	31.12.2013	31.12.2014
[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]

c) suurendab stabiilsete rahastamisallikate osakaalu. Selleks arvutatakse välja suhtarv, mille lugeja võrdub tagatud võlakirjades finantseeringute ning RCB ja PWB äriklientide hoiuste vormis finantseeringute summaga ning nimetaja Dexia varade kogusummaga. See suhtarv oli 31. detsembri 2009. aasta seisuga 36 % ning peab olema seisuga 31. detsember 2010 vähemalt 40 %, seisuga 31. detsember 2011 vähemalt 45 %, seisuga 31. detsember 2012 vähemalt 53 %, seisuga 31. detsember 2013 vähemalt 55 % ja seisuga 31. detsember 2014 vähemalt 58 %.

6. Kuni 31. oktoobrini 2014

i) ei kasuta oma staatust riikide tagatist saava pangana kaubandusliku reklaami eesmärgil teatavate kohustuste puhul muude kolmandate isikute puhul kui kolmandad abisaajad ning

ii) ei kasuta tagatist arbitraažtehinguteks.

7. 30. juuniks 2010 seab Dexia sisse aruandlusliini „Legacy Portfolio Management Division”. Selle aruandlusliini haldusse antud varad likvideeritakse või loovutatakse vastavalt punkti 13 alapunkti n osutatud kohustusele. Need varad on järgmised: i) portfelliid CSP ja PSP (31. detsembri 2009. aasta seisuga hinnanguliselt summas 134 miljardit eurot), ii) portfelliid FP (31. detsembri 2009. aasta seisuga hinnanguliselt summas 10,7 miljardit eurot) ja iii) portfelliid „non-core PWB loans” (31. detsembri 2009. aasta seisuga hinnanguliselt summas 17 miljardit eurot). Kõik tagatisega hõlmatud Dexia finantseeringud antakse selle aruandlusliini haldusse.

8. Dexia piirab summasid.

a) mida Dexia SA maksab mis tahes vormis dividendidena lihtaktsiatelt ja

b) mis kulutatakse mis tahes kiirendatud tagasimakseteks või kupongimakseteks Tier 1 hübriidinstrumentidelt või Tier 2 instrumentidelt, i) mille on emiteerinud Dexia ainukontrolli all olevad äriühingud, ii) mis on teiste isikute või äriühingute omanduses kui Dexia SA ja selle tütarettevõtjad ning iii) mille väljamaksmine või kasutamine toimub valikuliselt vastavalt neid instrumente käsitlevatele lepingutingimustele,

nii et pärast kavandatavat väljamakset (ja arvestades võimalikke kohustuslikke väljamakseid seoses lihtaktsiatelt dividendide maksmisega) oleks Dexia kontserni Core Tier 1 (arvutatuna viimaste IFRSi standarditele vastavate konsolideeritud majandusaasta aruannete alusel)

i) suurem järgmistest näitajatest või võrdne nendega:

31.12.2009	31.12.2010	31.12.2011	31.12.2012	31.12.2013	31.12.2014
10,7 %	10,6 %	[...] %	[...] %	[...] %	[...] %

ii) suurem või võrdne järgmise summaga:

i) 12,5 % punktis 7 määratletud Legacy Portfolio Management Divisioni riskiga kaalutud varadest (*risk weighted assets*) ja

ii) 9,5 % kontserni teiste tegevusüksuste (Core Divisioni) riskiga kaalutud varadest.

Eespool osutatud kohustus

i) ei piira jaotatava kasumi nõuet (Belgia äriseadustiku (Code des Sociétés) artikli 617 tähenduses) Dexia-siseselt;

ii) ei piira tehinguid, mida Dexia on seaduslikult kohustatud tegema seoses Tier 1 või Tier 2 hübriidinstrumentidega, ega tehinguid, mida Dexia on kohustatud tegema seoses nende instrumentidega enne 1. veebruari 2010 sõlmitud lepingute alusel;

iii) võidakse üle vaadata, kui Dexiale kohaldatavates omavahendite määratluses ja raamatupidamisstandardites tehakse olulisi muudatusi ja

iv) kehtib igasugusele dividendide väljamaksmisele kuni 31. detsembrini 2014.

9. Ilma et see piiraks tehinguid, mida Dexia on kohustatud tegema seaduse alusel või enne 1. veebruari 2010 sõlmitud lepingute alusel seoses Tier 1 või Tier 2 hübriidinstrumentidega, ei tohi Dexia ühtlasi kuni 31. detsembrini 2011

a) teha kupongimakseid Tier 1 hübriidinstrumentidelt või Tier 2 instrumentidelt, mis on teiste isikute või äriühingute omanduses kui Dexia SA ja selle tütarettevõtjad ja mille väljamaksmine toimub valikuliselt vastavalt neid instrumente käsitlevatele lepingutingimustele;

b) anda heakskiitu või poolthäält mis tahes vormis dividendide maksmisele äriühingu poolt, mille üle Dexia SA-l on otse või kaudselt ainukontroll (sealhulgas äriühingud, mis on tema täisomandis), kui see tooks kaasa kupongimakse kohustuse Tier 1 hübriidinstrumentidelt või Tier 2 instrumentidelt, mis on teiste isikute või äriühingute omanduses kui Dexia SA ja selle tütarettevõtjad;

c) kasutada kiirendatud tagasimakse võimalust alapunktis a osutatud Tier 1 hübriidinstrumentidelt või Tier 2 instrumentidelt.

Dexia SA võtab kohustuse, et ei maksa oma lihtaktsiatelt dividende kuni 31. detsembrini 2011. See keeld ei kehti juhul, kui dividendide väljamaksmine toimub täielikult uute aktsiate vormis, tingimusel et dividendide summa on i) kooskõlas punktiga 8 ja ii) moodustab 2010. aastal välja makstavate dividendide puhul maksimaalselt 40 % Dexia SA 2009. eelarveaasta puhastulemist ja 2011. aastal välja makstavate dividendide puhul maksimaalselt 40 % 2010. eelarveaasta puhastulemist.

10. Dexia jätkab G20 ja asjaomaste riiklike organite töö raames välja kujunenud tasustamis põhimõtete rakendamist Dexia SA nõukogu ja tegevjuhtkonna ning Dexia kontserni peamiste tegevusüksuste juhtide tasustamisel.

11. 17. detsembril 2009 esitatud ümberkorralduskava kohaselt toimib Dexia järgmiselt:

- a) piirab oma uue laenuandmise poliitika raames PWB uute laenude andmist 2009. aastal 12 miljardi euroga, 2010. aastal 15 miljardi euroga ja 2011.–2014. aastal 18 miljardi euroga;
- b) vähendab 31. detsembriks 2012 tegevuskulusid 15 %;
- c) ei võta kauplemistegevuses omavahendite arvelt riske, mis ei ole kooskõlas eesmärgiga taastada läbimõeldud juhtimise abil elujõulisus. Seetõttu vähendab Dexia kauplemistegevust (vähendades 44 % keskmist aastast riskiväärtust, mis 2008. aastal oli 126 miljardit eurot) ja lõpetab enda nimel kauplemise (*proprietary trading*) alates käesoleva komisjoni otsuse kuupäevast;
- d) loobub alates komisjoni otsuse kuupäevast lõplikult kasumist Dexia BILI vahetusvõlakirjalt väärtuses 376 miljonit eurot, mille Luksemburg kohustus ostma 2008. aasta septembris.

Finantseeringute tagatis

12. Dexia kasutab 14. oktoobri 2009. aasta lepingumuudatusega pikendatud tagatist oma finantseeringutele („tagatis“) ainult järgmistel tingimustel:

- a) Dexia võimalus kasutada tagatist lõpetatakse kõigi alates 31. märtsist 2010 sõlmitud hoiuselepingute puhul;
- b) Dexia võimalus kasutada tagatist lõpetatakse kõigi alates 31. maist 2010 emiteeritud lühiajaliste (alla aastase tähtajaga) võlakirjade puhul;
- c) Dexia võimalus kasutada tagatist lõpetatakse kõigi alates 30. juunist 2010 emiteeritud ja sõlmitud (sh pikaajaliste) võlakirjade ja lepingute puhul;
- d) tagatisega hõlmatud tagasimaksmata summade kogusumma ei tohi mingil juhul olla suurem kui 100 miljardit eurot;
- e) tagatise kehtivuse ajal maksab Dexia riikidele lisatasu järgmisi tagatisega hõlmatud tagasimaksmata summade ülempiire ületavate summade pealt:

Piirsumma/vahemik (tagatisega hõlmatud tagasimaksmata summad miljardites eurodes)	[60–70]	[70–80]	[80–100]
Lisatasu ületamise eest (baaspunktides)	+ 50	+ 65	+ 80

Loovutamine ja likvideerimine

13. Dexia loovutab varad, mille loetelu ja loovutamise tähtpäev on järgmised:

- a) 31. oktoobriks 2012 loovutatakse või viiakse börsile kontserni 70 % osalus Itaalia tütaretevõtjas Crediop. Pankade ümberkorraldamise teatise punkti 15 alusel ei ole Dexia kohustatud loovutama oma osalust Crediopis liiga madala hinnaga (vähem kui [...] -kordne raamatupidamislik väärtus 2010. ja 2011. aastal ja [...] -kordne raamatupidamislik väärtus 2012. aastal);
- b) 30. juuniks 2010 loovutatakse Dexia Insurance Belgiumi (edaspidi „DIB“) Prantsuse tütaretevõtja Dexia Epargne-Pension (DEP), mis tegutseb elukindlustuse ja inimfaktori ärakasutamise (*social engineering*) valdkonnas. Müügileping sõlmiti 9. detsembril 2009 ja müük peaks aset leidma 2010. aasta esimesel poolel;
- c) 31. detsembriks 2010 loovutatakse või viiakse börsile Dexia 51 % osalus Belgias tegutsevas kohalikele omavalitsustele infotehnoloogia teenuseid pakkuvast tütaretevõtjast AdInfo;
- d) 31. detsembriks 2010 loovutatakse Dexia osalus SPES;

- e) loovutatakse Dexia 20 % osalus Crédit du Nordis. Osalus loovutati 11. detsembril 2009 (väärtpaberite ja kassa üleandmine);
- f) 2010. aasta jooksul suletakse kontserni uue jaemüügimudeli juurutamise raames ligikaudu 80 bürood Belgias;
- g) lõpetatakse järgmine RCB Internationali tegevus:
- i) 2009. aasta jooksul ja 2010. aasta algul loovutati Experta Jersey, likvideeriti Dexia PB Jersey, lõpetati PB tegevus Montevideos, PB arendusprojekt Singapuris, tarbijakrediidi projekt Venemaal ning Dexia Asset Managementi (edaspidi „DAM”) tegevus Kesk- ja Ida-Euroopa riikides, loovutati Experta investeerimistegevus Šveitsis;
 - ii) 31. detsembriks 2011 loovutatakse Experta investeerimistegevus Bahama saartel ja Dexia BILi Taani tütarettevõtja, mis tegeleb varahalduse, privaatpanganduse ja finantsturuteenuste/struktureerimisega;
- h) 31. oktoobriks 2012 loovutatakse või viiakse börsile Dexia osalus Slovakkia tütarettevõtjas Dexia Banka Slovensko (edaspidi „DBS”). Pankade ümberkorraldamise teatise punkti 15 alusel ei ole Dexia kohustatud loovutama DBSi liiga madala hinnaga (vähem kui [...] -kordne raamatupidamislik väärtus 2010. aastal ja [...] -kordne raamatupidamislik väärtus 2011. aastal);
- i) lõpetatakse ja likvideeritakse järgmine rahvusvaheline PWB tegevus:
- 1. India: üksus loovutati 2009. aastal;
 - 2. Šveits (Dexia Public Finance Switzerland) ja Rootsi (Dexia Norden): suletakse ja likvideeritakse 31. detsembriks 2010;
 - 3. Mehhiko, Austraalia ja Jaapan: bilansi likvideerimine ja personali vähendamine. Mehhiko üksus suleti 2009. aastal ja selle varad anti üle DCL New Yorkile, kus need likvideeritakse; Jaapanis ja Austraalias vähendati 2009. aastal personali poole võrra ja vastavad tegevusüksused likvideeritakse;
- j) loovutatakse FSA (tehing lõpetati 1. juulil 2009) ning 31. detsembriks 2011 Dexia osalus äriühingus Assured Guaranty (AGO);
- k) loovutatakse kontserni 49 % osalus Kommunalkredit Austrias (KA). Loovutamine toimus 2008. aasta neljandas kvartalis;
- l) 31. oktoobriks 2012 loovutatakse või viiakse börsile DenizBanki tütarettevõtja Deniz Emeklilik, mis tegeleb kindlustusega;
- m) 31. detsembriks 2013 loovutatakse kontserni 60 % osalus Dexia Sabadellis;
- n) Dexia võlakirjaportfell loovutatakse kiirendatud korras summas [10–20] miljardit eurot aastas 2010. ja 2011. aastal, [5–15] miljardit eurot kuni [10–20] miljardit eurot 2012. aastal, [0–10] kuni [5–15] miljardit eurot aastas 2013. ja 2014. aastal;
- o) 17. detsembril 2009 esitatud ümberkorralduskava kohaselt likvideeritakse tegevusüksused Standby Bond Purchase Agreements (edaspidi „SBPA”) ja Tender Option Bonds (edaspidi „TOB”) (Ameerika Ühendriigid / Kanada).

Alapunktides a–n osutatud loovutamiskohustused loetakse täidetuks, kui Dexia ja ostja on sõlminud siduva ja lõpliku lepingu (st lepingu, mida Dexia ei saa ühepoolselt lõpetada ilma trahvi maksmata) kogu Dexia osaluse loovutamiseks asjaomases äriühingus või kogu asjaomase vara loovutamise kohta, isegi kui kõik pädevate järelevalveasutuste load või avaldused vastuväidete puudumise kohta ei ole lepingu allkirjutamise ajaks laekunud.

14. Punktis 13 kirjeldatud varade loovutamine ning Dexia varade ja kohustuste amortisatsioon viivad järgmiste tulemus-teni:

- a) kooskõlas 17. detsembril 2009 komisjonile esitatud Dexia ümberkorralduskava lisameetmetes kirjeldatud tingimustega ja raamatupidamistavade vaheneb Dexia bilansi kogumaht 31. detsembriks 2014 võrreldes 31. detsembril 2008. aasta seisuga 35 %. Absoluutväärtuses väheneb bilansi kogumaht 651 miljardilt eurolt 31. detsembril 2008 580 miljardile eurole 31. detsembril 2009, [510–550] miljardile eurole 31. detsembril 2010, [485–545] miljardile eurole 31. detsembril 2011, [425–490] miljardile eurole 31. detsembril 2012, [405–465] miljardile eurole 31. detsembril 2013 ja 427 miljardile eurole 31. detsembril 2014 – kokku 224 miljardi euro võrra. Neid summasid tuleb korrigeerida vastavalt Dexia bilanssi kuuluvate tuletistoodete turuväärtuse muutumisele, kui see erineb Dexia ümberkorralduskavas kirjeldatud muutumisest ja kui see erinevus ei tulene toodete nimisumma olulisest suurenemisest;
- b) Core Divisioni bilansi kogumaht väheneb [390–410] miljardile eurole 31. detsembril 2010, [385–415] miljardile eurole 31. detsembril 2011, [345–380] miljardile eurole 31. detsembril 2012, [335–365] miljardile eurole 31. detsembril 2013 ja 353 miljardile eurole 31. detsembril 2014 – kokku 45 % võrreldes kontserni bilansi kogumahuga 31. detsembril 2008. Core Divisioni ja Legacy Portfolio Management Divisioni bilansi iga-aastast muutumist kirjeldatakse käesoleva otsuse II lisas.

Loovutamise eest vastutav isik

15. a) Kui mõnda punkti 13 alapunktides a, c, d, h, l või m kirjeldatud varade loovutamise kohustust ei ole eespool osutatud tähtpäevaks täidetud ning komisjon ei ole heaks kiitnud alternatiivset kohustust, esitavad Prantsusmaa, Belgia ja Luksemburgi ametiasutused hiljemalt üks kuu pärast loovutamiseks seatud tähtpäeva komisjonile eelne- vaks heakskiitmiseks nimekirja ühest kuni kolmest isikust, kes on Dexiaga kooskõlastatult valitud kõnealuste varade loovutamise eest vastutava isiku kandidaadiks.
- b) Loovutamise eest vastutav isik peab olema sõltumatu, tal peab olema nõutav pädevus ja tal ei tohi tekkida oma volituste täitmise jooksul huvide konflikti.
- c) Komisjon võib vastutava isiku kandidaadi(d) kas heaks kiita või tagasi lükata. Kui komisjon loovutamise eest vastutava isiku kandidaadi(d) tagasi lükkab, esitavad Dexia ning Belgia, Prantsusmaa ja Luksemburgi ametiasutused kuu aja jooksul pärast tagasilükkamisest teadasaamist üks kuni kolm uut kandidaati, kelle komisjon peab samuti heaks kiitma või tagasi lükkama. Kui komisjon kõik kandidaadid tagasi lükkab, määrab ta ise isiku, kelle Dexia nimetab ametisse või kes nimetatakse ametisse Dexia osalusel komisjoni heakskiidetud volituse alusel.
- d) Prantsusmaa, Belgia ja Luksemburgi ametiasutused kohustuvad tagama, et Dexia annab loovutamise eest vastu- tavale isikule vajalikud ja asjakohased esindusõigused:
 - i) punktis a osutatud varade loovutamiseks (sh kõik vajalikud õigused loovutamise korraldamiseks nõutavate dokumentide nõuetekohaseks ettevalmistamiseks) ja
 - ii) kõigi loovutamiseks vajalike või asjakohaste meetmete võtmiseks ja avalduste tegemiseks, sealhulgas loovuta- misprotsessi nõustajate nimetamine.
- e) Loovutamise eest vastutav isik sõlmib ostu-müügilepingu(d) tavapärastel ja mõistlikel tingimustel, mida ta peab asjakohaseks selleks, et müük isiku nimetamisele järgneva aasta jooksul teoks teha. Loovutamise eest vastutav isik korraldab müügiprotsessi nii, et loovutamine oleks tagatud [...].
- f) Loovutamise eest vastutava isiku teenuste maksumuse katab Dexia.

Täitmine

16. Kui kontroll Dexias peaks minema üle kellegile teisele, võib komisjon otsustada, et kõik või osa eespool osutatud kohustustest kaotavad kehtivuse. Komisjon võtab arvesse kavandatava muudatuse mõju pikaajalise elujõulisusele ja konkurentsile ning lähtub eelkõige põhimõttest, et abisaaja müük konkurendile korvab iseenesest võimalikud konkurentsimoonutused.

17. a) Belgia, Prantsusmaa ja Luksemburgi ametiasutused esitavad hiljemalt üks kuu pärast käesoleva otsuse vastuvõtmist komisjonile eelneva heakskiitmiseks nimekirja ühest kuni kolmest isikust, kes on Dexiaga kooskõlastatult valitud sõltumatu eksperdi kandidaadiks, kelle ülesandeks on kontrollida üksikasjalikult eespool osutatud kohustuste täitmist („sõltumatu ekspert”).
- b) Sõltumatul eksperdil peab olema nõutav pädevus ja tal ei tohi tekkida oma volituste täitmise jooksul huvide konflikti.
- c) Komisjon võib sõltumatu eksperdi kandidaadi(d) kas heaks kiita või tagasi lükata. Kui komisjon sõltumatu eksperdi kandidaadi(d) tagasi lükkab, esitavad Dexia ning Belgia, Prantsusmaa ja Luksemburgi ametiasutused kuu aja jooksul pärast tagasilükkamisest teada saamist üks kuni kolm uut kandidaati, kelle komisjon peab samuti heaks kiitma või tagasi lükkama.
- d) Kui komisjon kõik kandidaadid tagasi lükkab, määrab sõltumatu eksperdi komisjon.
- e) Sõltumatu eksperdi teenuste maksumuse katab Dexia.
18. a) Komisjonil on kogu ümberkorralduskava täitmise aja jooksul alaline piiranguteta juurdepääs teabele, mis on vajalik ümberkorralduskava heakskiitmisotsuse täitmiseks. Belgia, Prantsusmaa ja Luksemburgi ametiasutuste nõusolekul võib ta vajalike selgituste ja täpsustuste saamiseks pöörduda otse Dexia poole. Belgia, Prantsusmaa ja Luksemburgi ametiasutused ja Dexia kohustuvad tegema igakülgselt koostööd kõigi tõendavate dokumentide edastamisel, mida komisjon või sõltumatu ekspert võivad küsida.
- b) Sõltumatu ekspert esitab koostöös Dexiaga komisjonile iga kuue kuu tagant aruande eespool osutatud kohustuste täitmise kohta. Aruanne sisaldab üksikasjalikku ülevaadet ümberkorralduskava täitmise käigust, eelkõige: i) punktiga 14 ette nähtud bilansimahu vähenemisest; ii) punktiga 5 ette nähtud likviidsuse ja rahastamise suhtarvust; iii) punktis 3 osutatud RAROCi tasemest kinnipidamisest eelnenud poolaastal; iv) punktiga 13 ette nähtud tegevuse loovutamise ja lõpetamisest, sealhulgas loovutamise või lõpetamise kuupäevast, varade raamatupidamislikust väärtusest 31. detsembril 2008, loovutamise väärtusest, saadud kasumist või kahjumist ja meetmetest, mis tuleb ümberkorralduskava raames veel täita. Aruanne esitatakse ka punktis 3 osutatud kulukomponendid ja RAROCi arvutuskäik aruande esitamisele järgneva poolaastaks. Aruanne esitatakse hiljemalt üks kuu pärast poolaastaruannete esitamist ja majandusaasta aruannete heakskiitmist ning igal juhul enne iga aasta 1. oktoobrit ja 30. aprilli.
- c) Kui sõltumatu ekspert mainib iga aasta 1. oktoobriks esitatavas aruandes ohtu, et eespool ette nähtud iga-aastased eesmärgid jäävad jooksva aasta lõpuks täitmata, esitavad Belgia, Prantsusmaa ja Luksemburgi ametiasutused aruande esitamisele järgneva kuu jooksul komisjonile koostöös Dexiaga kavandatud meetmed, mis võimaldavad eesmärgid asjakohaste vahenditega aasta lõpuks ellu viia.
- d) Kui sõltumatu ekspert tõdeb enne iga aasta 30. aprilli esitatavas aruandes, et eespool ette nähtud iga-aastased eesmärgid ei ole täidetud, esitavad Belgia, Prantsusmaa ja Luksemburgi ametiasutused aruandele esitamisele järgneva kuu jooksul komisjonile koostöös Dexiaga kavandatud meetmed, mis võimaldavad täita need eesmärgid asjakohaste vahenditega jooksva aasta 30. juuniks.
19. Kui punkti 18 alapunktides c ja d osutatud meetmeid ettenähtud tähtpäevaks ei esitata või kui eesmärgid 30. juuniks ei täideta (st meetmeid, mis tuleb vajaduse korral esitada pärast 30. aprilliks esitatavat aruannet), võib komisjon määruse (EÜ) nr 659/1999 alusel algatada uuesti ametliku uurimismenetluse. [...]

Kohustuste läbivaatamine

20. Prantsusmaa, Belgia ja Luksemburgi piisavalt põhjendatud taotlusel võib komisjon:
- a) anda Dexiale loa lükata ühe või mitme punktis 13 osutatud vara loovutamine edasi või
- b) anda Dexiale loa asendada ühe või mitme punktis 13 osutatud vara loovutamine teiste varade loovutamisega, mis moodustavad Dexia bilansist sama suure osa või

- c) otsustada, et üks või mitu eespool osutatud kohustustest kaotavad kehtivuse;
- d) võtta arvesse Dexia suutlikkust katta lühiajalise rahastamise vajadus tagasiostutehinguteks sobilike varade kasutamise teel, juhul kui mõni punktis 5 määratletud näitajatest ei ole täidetud.
21. Komisjon võib langetada ühe kõnealustest otsustest, kui ta leiab, et selline otsus on vajalik, näiteks selleks, et säilitada turul tõhusat konkurentsi või taastada finantsstabiilsus pikaajalise finants- või majanduskriisi korral või kui see on põhjendatud muutustega majanduskeskkonnas, näiteks vahetuskurssides või raamatupidamiseeskirjades ja usaldatusnormatiivides.

Konkurents ja läbipaistvus kohalike omavalitsuste pangalaenude puhul

22. Selleks et suurendada konkurentsi ja läbipaistvust seoses sellega, kuidas kohalikud omavalitsused pangalaene võtavad, võtab Prantsusmaa kohustuse jälgida, et kohalikud omavalitsused edendaksid rahaliste vahendite või kapitali hankimisel pakkumismenetluste kasutamist.

Riik annab enne 2010. aasta lõppu kohalikele omavalitsustele asjakohased soovitusel nii pangalaenude kui ka keerukate finantstoodete kasutamise kohta.

Soovitustes rõhutatakse pakkumismenetluste kasutamise majanduslikku olulisust selles valdkonnas ja käsitletakse eri viise nende korraldamiseks. Soovitavate heade tavade kohaselt on suuremate laenusummade korral pakkumismenetlused avalikud.

Eeskätt kohalike omavalitsuste puhul juhitakse neid abistavate ja nõustavate teenistuste tähelepanu kõnealustele soovitustele. Kui nendest soovitustest ei piisa, et tagada 2013. aastaks olukord, kus kohalikud omavalitsused võtavad üldjuhul pangalaene läbipaistvate ja võrdsete tingimustega pakkumismenetluste teel, kohustub Prantsusmaa koostama asjakohased eeskirjad.

23. Selleks et suurendada konkurentsi ja läbipaistvust seoses sellega, kuidas kohalikud omavalitsused pangalaene võtavad, kohustub Belgia valitsus kooskõlas piirkondadega kontrollima, et hankijad avaldaksid lepingu sõlmimise teateid kohalike ametiasutuste rahastamistingute kohta.

—

II LISA

1. Core Divisioni ja Non-Core tegevusüksuste bilansimahu muutumine, sh üksustesisesed finantseeringud

(miljardites eurodes)

	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Core: varad kokku	419	[390–410]	[385–415]	[345–380]	[335–365]	353
Non-Core: varad kokku	162	[120–140]	[100–120]	[80–110]	[70–100]	79

2. Kontserni konsolideeritud bilansimaht

(miljardites eurodes)

31.12.2008	31.12.2009	31.12.2010	31.12.2011	31.12.2012	31.12.2013	31.12.2014
651	580	[510–550]	[485–545]		[405–465]	427

3. Kohustuste punkti 3 alapunktis a osutatud RAROCi määratlus

RAROC arvutatakse järgmise valemi järgi:

$$EC_{t=0} = \sum_{t=1}^T \frac{(Revenues_t - EL_t - Costs_t) \times (1 - taxes) + (EC_{t-1} - EC_t)}{(1 + RAROC)^t}$$

kus:

Revenues = tulud

EC = majanduslik kapital

EL = oodatav kahjum

Costs = tegevuskulud

Taxes = maksud

4. Kohustuste punkti 5 alapunktis a käsitletud lühiajalise rahastamise määratlus

Punkti 5 alapunktis a osutatud lühiajaline rahastamine hõlmab kõiki repo(müügi-tagasiostu)tehinguid (keskpankadega, kahepoolsed ja kolmepoolsed), hoiusertifikaate ja kommertspabereid, pankadevahelisi hoiuseid, anonüümseid hoiuseid, keskpankade hoiuseid ning muid pankadevahelisi lühiajalisi laene. Lühiajalist rahastamist jälgib tervikuna kontserni likviidsuskeskus ja selle koosseis peab vastama sõltumatule eksperdile edastatavatele eeskirjadele.

5. Kohustuste punkti 5 alapunktis b osutatud kontserni kohustuste määratlus

Punkti 5 alapunktis b silmas peetud kontserni kohustused hõlmavad:

i) kõiki kontserni emiteeritud pikaajalisi tagatud võlakirju (*covered bonds*) ja EMTN-programmi raames emiteeritud võlakirju (tagatisega, tagatiseta, pankadevahelisel turul või jaevõrgustiku kaudu müüvad);

ii) kõiki kontserni bilansis olevaid lühiajalisi finantseeringuid.

KOMISJONI OTSUS,**27. aprill 2010,****riigiabi kohta, mida Belgia rakendas Oostende kalaoksjoni ümberkorraldamiseks****(Riigiabi C 30/08 (ex NN 21/08) kohta)***(teatavaks tehtud numbri K(2010) 2520 all)***(Ainult hollandi- ja prantsuskeelne tekst on autentsed)****(EMPs kohaldatav tekst)****(2010/607/EL)**

EUROOPA KOMISJON,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti selle artikli 108 lõike 2 esimest lõiku,

võttes arvesse Euroopa Majanduspiirkonna lepingut, ⁽¹⁾ eriti selle artikli 62 lõike 1 punkti a,

võttes arvesse nõukogu 22. märtsi 1999. aasta määrust (EÜ) nr 659/1999, millega kehtestatakse üksikasjalikud eeskirjad EÜ asutamislepingu artikli 93 kohaldamiseks, ⁽²⁾ eriti selle artikli 7 lõiget 5 ja artiklit 14,

olles palunud huvitatud isikutel esitada märkusi ⁽³⁾ Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 108 lõike 2 esimese lõigu kohaselt ⁽⁴⁾ ja võttes arvesse nende märkusi,

ning arvestades järgmist:

1. MENETLUS

- (1) 16. veebruari 2006. aasta kirjaga sai komisjon kaebuse seoses Belgia ametiasutuste abiga Oostende kalaoksjonile, registreeritud viitenumbri CP 40/2006. 31. juulil 2007 saadi veel üks samateemaline kaebus.
- (2) 13. märtsi 2006., 26. juuni 2006. ja 11. juuli 2007. aasta kirjadega palus komisjon Belgia ametiasutustel esitada nende meetmete kohta teavet, millele nad vastasid 11. mai 2006., 20. oktoobri 2006. ja 27. novembri 2007. aasta kirjadega.

⁽¹⁾ EÜT L 1, 3.1.1994, lk 3.

⁽²⁾ EÜT L 83, 27.3.1999, lk 1.

⁽³⁾ ELT C 238, 17.9.2008, lk 12.

⁽⁴⁾ Alates 1. detsembrist 2009 on EÜ asutamislepingu artiklist 87 saanud Euroopa Liidu toimimise lepingu artikkel 107 ja EÜ asutamislepingu artiklist 88 Euroopa Liidu toimimise lepingu artikkel 108. Kaks artiklipaari on sisult identsed. Käesolevas otsuses tuleks viiteid Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklitele 107 ja 108 käsitada vajaduse korral viidetena EÜ asutamislepingu artiklitele 87 ja 88.

(3) Pärast Belgia ametiasutuste esitatud teabe ja dokumentide läbivaatamist teavitas komisjon 3. juulil 2008 Belgia ametiasutusi otsusest algatada Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 108 lõikega 2 ja määruse (EÜ) nr 659/1999 artikliga 6 ette nähtud menetlus.

(4) 16. juuli 2008. aasta kirjaga on Belgia ametiasutused komisjonile üle andnud teatud dokumendid, mis on seotud Oostende kalaoksjoni erastamisega, mida Oostende linn kaalus.

(5) 25. juuli 2008. aasta kirjaga palusid Belgia ametiasutused märkuste esitamiseks pikendust 8. septembrini 2008. Pikendus anti 4. augustil 2008.

(6) 8. septembri 2008. aasta kirjaga esitasid Belgia ametiasutused oma märkused seoses ametliku uurimismenetluse algatamise otsusega.

(7) Komisjoni otsus algatada ametlik uurimismenetlus avaldati *Euroopa Liidu Teatajas* ⁽⁵⁾. Komisjon on palunud huvitatud isikutel esitada märkused ühe kuu jooksul alates teadaande avaldamisest.

(8) Komisjon kohtus Belgia ametiasutustega 9. oktoobril 2008. Kohtumise jooksul andsid Belgia ametiasutused teavet selle kohta, kuidas nad kavatsesid kalaoksjoni erastamist korraldada.

(9) Komisjon sai märkusi järgmistelt asjast huvitatud kolmandatelt isikutelt: Euroopa kalasadamate ja -oksjonite liit (EAFPA), Nacionaal Overleg Visafslagen (NOVA), Flanders Ship Repair, Zeebrugse Vis Promotie vzw (ZVP), Grimsby kalaturg, Zeebrugse Visveiling (ZV) ja Euroopa kalakeskus (European Fish Centre, EFC) ning laevaremonditehas Gardec.

⁽⁵⁾ Vt joonealune märkus 4.

- (10) 4. novembri 2008. aasta kirjaga edastas komisjon need märkused Belgiale, kellele anti võimalus vastata. Belgia ei saanud ühtegi tähelepanekut kolmandate isikute märkuste kohta.
- (11) 8. septembri 2009. aasta kirjaga K(2009) 6907 andis komisjon välja korralduse esitada määruse (EÜ) nr 659/1999 artikli 10 lõike 3 kohane teave, nõudes täielikke vastuseid küsimustele, mis olid tõstatatud 13. märtsi 2006., 26. juuni 2006. ja 11. juuli 2007. aasta kirjadest ning ametliku uurimismenetluse algatamise otsuses.
- (12) 7. oktoobri 2009. aasta kirjaga palusid Belgia ametiasutused teabe esitamiseks pikendust 9. novembrini 2009. Pikendus anti 9. oktoobril 2009. Kirjas palusid Belgia ametiasutused komisjonil endale saata ka kolmandate isikute märkused. Koos pikenduse andmisega edastas komisjon ka kolmandate isikute märkused ja 4. novembri 2008. aasta kirja koopia.
- (13) 22. oktoobri 2009. aasta kirjaga teatasid Belgia ametiasutused komisjonile, et nad ei ole komisjoni 4. novembri 2008. aasta kirja kätte saanud. Seetõttu palusid nad uut ühekuulist perioodi, et esitada tähelepanekud kolmandate isikute märkuste kohta.
- (14) 5. novembri 2009. aasta kirjaga andis komisjon Belgia ametiasutustele ajapikendust 27. novembrini 2009, et anda neile võimalus vastata kolmandate isikute märkustele.
- (15) Belgia ametiasutused andsid vastuse teabe esitamise korraldusele ja ka lisateavet kalaoksjoni erastamise kohta.
- (16) 30. novembri 2009. aasta kirjaga saatis Belgia oma tähelepanekud kolmandate isikute esitatud märkuste kohta.
- selle käive 20 550 000 eurolt 13 440 000 eurole⁽⁷⁾. Paljude aastate jooksul oli Oostende linna (edaspidi „linn“) keskmine kahjum aastas oksjoniga seoses 1 850 000 eurot (sealhulgas 2001. aastal).
- (18) 2001. aastal pidi linn tegema valiku, kas kalaoksjon sulgeda või selle töö ümber korraldada. 23. novembril 2001 otsustas linn Oostende kalaoksjoni Belgia õiguse kohaselt ümber korraldada iseseisvaks munitsipaaltegevõtteks, kus linn on äriühingu ainuosanik.
- (19) Oksjoni ümberkorraldamise otsus põhines rahastamiskaval, mis esitas ühe eelduse (mis kiideti heaks, kuna oli positiivne), ja kaheleheküljelisel äriplaanel, mille oli koostanud HAMA Consult NV. Need dokumendid näitasid, et kalaoksjon võis muutuda kasumlikuks üheksa aasta jooksul juhul, kui see kujundatakse ümber eraldi juriidiliseks isikuks stardikapitaliga 250 miljonit Belgia franki (umbes 6,2 miljonit eurot), mis makstakse täielikult välja viie aasta jooksul. Selle iseseisva äriühingu nimeks sai Autonoom Gemeentebedrijf Vismijn Oostende (edaspidi „AGVO“). AGVO võttis üle mitmesuguste pangalaenude tagasimaksmise kohustused, mis olid seotud endise Oostende kalaoksjoniga.

2.1. ÄRIÜHINGU STRUKTUUR

2.1.1. AGVO

2. OOSTENDE KALAOKSJONI ÜMBERKORRALDAMINE 2001. AASTAL

- (17) Oostende kalaoksjon, mis oli esialgselt riiklik oksjon, oli äärmiselt killustatud ja Belgia ametiasutuste andmeil aastaid halvasti hallatud. Selle tulemused olid kehvad. Ajavahemikus 1991–2001 langes selle osakaal Belgia sadamatesse saabuvast kalakogusest ligikaudu 37 protsendilt 20 protsendile⁽⁶⁾. Vahemikus 1997–2001 vähenes
- (20) Nagu märgitud põhjenduses 18, moodustas linn 23. novembril 2001⁽⁸⁾ kalaoksjoni ümberkorraldamiseks iseseisva munitsipaaltegevõtte AGVO. Niisugune iseseisv munitsipaaltegevõtte on eraldi juriidiline isik, mis on loodud uue munitsipaaltegevõtte artikli 261 alusel, mis on mõeldud munitsipaalasutuste loomiseks ja -teenuste korraldamiseks üldistest munitsipaalteenustest eraldi, olles keskendunud kaubanduslikele ja tööstuslikele asutustele ja teenustele, mida hallatakse vastavalt tööstuslikele ja kaubanduslikele meetoditele.
- (21) Seoses osalusega aktsiakapitalis ja juhtorganites nõuab seadus linnalt kui äriühingut rajavalt omavalitsuselt hääleteenamust. Linnal on tegelikult 100 % AGVO aktsiastest ja AGVO põhikirja järgi nimetab linn kõik juhatuse liikmed. Enamik juhatuse liikmetest peavad olema linnavolikogu liikmed.

⁽⁶⁾ De Belgische Zeevisserij – Anvoer en Besomming 2007, Vlaamse overheid, Departement Landbouw en Visserij (http://www2.vlaanderen.be/landbouw/downloads/vis/aanvoer_besomming_2007.pdf), lk 12.

⁽⁷⁾ Vlaamse overheid, Departement Landbouw en Visserij, Jaaroverzicht Zeevisserij 1998, 1999, 2000 en 2001, <http://lv.vlaanderen.be/nlapps/docs/default.asp?fid=122>

⁽⁸⁾ Linn asutas AGVO 23. novembril 2001. 14. märtsil 2002 kiitis linna otsuse heaks Flaami siseminister.

- (22) AGVO-l on nüüd vähemalt kaks täisomanduses tütarettevõtet: NV Exploitatie Vismijn Oostende (edaspidi „EVO”) ja NV Pakhuizen (edaspidi „PAKHUIZEN”).

2.1.2. EVO

- (23) EVO loodi 8. augustil 2002 oksjoni ja kõigi sellega seotud tegevuste korraldamiseks. EVO-le määrati algkapitaliks 371 840 eurot. Omand jagati 15 000 nimiväärtusega võrdseks aktsiaks AGVO, kes sai 14 999 aktsiat, ja linnavolikogu liikme hr Miroir' vahel, kes sai ühe aktsia.
- (24) EVOt haldab juhatus. Aktsionärid nimetavad juhatuse liikmed kuueks aastaks koos volituste pikendamise võimalusega. Kui arvestada aktsiate jaotust, siis kontrollib EVOt täielikult AGVO.

2.1.3. PAKHUIZEN

- (25) PAKHUIZENi asutasid laevaomanikud 1988. aastal vallas- ja kinnisvara haldamiseks. 2005. aastal võttis AGVO PAKHUIZENi üle, ostes 350 000 euro eest kõik selle aktsiad.
- (26) PAKHUIZENit haldab juhatus. Aktsionärid nimetavad juhatuse liikmed kuueks aastaks koos volituste pikendamise võimalusega. 2005. aastast omab ja kontrollib PAKHUIZENit AGVO.

2.2. ÜLESANDED

2.2.1. AGVO

- (27) Põhikirja järgi on AGVO-le antud ülesanded, mida Belgia ametiasutused liigitavad avalike huvidega seotud ülesanneteks ja äriülesanneteks. Avalike huvidega seotud ülesandeid teostab AGVO ise ning äriülesandeid viivad ellu kaks täisomanduses tütarettevõtet: EVO ja alates 2005. aastast PAKHUIZEN.
- (28) Seoses avalike huvidega seotud ülesannetega on Belgia ametiasutused viidanud, et AGVO-le usaldati Oostende kalasadamade haldamine (mis hõlmab üldkasutatava ja eraisikutele kuuluva ala haldamist ja hooldamist kalasadamade piires), tarbimiseks sadamasse saabunud kala kontrolli, maksu määramine oksjonihindadele samaaegselt kontrollides, et sadamasse saabunud kalasaak oleks käibemaksuga maksustatud, lüüside käiguhoidmine kanali ja

dokkide vahel (mida ei kasuta ainult kalapüügilaevad), suhtekorraldus kohalike ametiasutuste nimel ning hoonete ümberehitus ja kasutuseleandmine avalik-õiguslikele või avalik-õigusliku juriidilise isiku osalusega institutsioonidele, nagu Flaami piirkond, Lääne-Flandria provints jne.

2.2.2. EVO

- (29) EVO hoiab käigus Oostende kalaoksjonit. Tegevused hõlmavad peamiselt kalaoksjoni korraldamist ja juhtimist, ladude rentimist ning muid lisategevusi. Seoses oksjoni töö korraldamisega on EVO määranud oksjonitasu 6 % hinnast. Ostjatelt nõutakse oksjonil ostjate komisjonitasu vahemikus 1–3 % ning nad peavad maksma renditasu kalakastide eest. Ei ole teada, kui palju nad viimase eest maksavad.
- (30) Lisaks sellele annab EVO laenu klientidest laevaomanikele. Mõned viimased laenud anti laenuintressiga Euribor + 2 %. Siiski tundub, et kõiki laenusid ei antud neil tingimustel. Tasuks laenu eest nõutakse laevaomanikelt, et nad tooksid oma kala Oostendesse oksjonile.
- (31) Peale selle pakub EVO laevaomanikele teatud võimalusi, nagu külmveo kulude osaline või täielik katmine.

2.2.3. PAKHUIZEN

- (32) PAKHUIZENi tegevused hõlmavad eeskätt kinnisvara vahetamist, taastamist, remontimist, (ümber)ehitamist ja lammutamist, kasutamist, haldamist ja rentimist.

2.3. KÕNEALUSED ABIMEETMED

2.3.1. ALGKAPITAL JA KAPITALI SUURENDAMISED

- (33) Asutamise ajal, nimelt 23. novembril 2001, määras linn AGVO-le stardikapitali 250 Belgia franki (6 179 338,12 eurot), mis tuli viie aasta jooksul võrdsete iga-aastaste maksetena välja maksta. 2002. aastast on tehtud kuus algkapitali osamakset summas 3 596 665,62 eurot, kusjuures 619 734 eurot maksti 28. juunil 2002, 570 155 eurot 26. juunil 2003, 570 155 eurot 25. juunil 2004 ja 570 155 eurot 26. juunil 2005. Märkustes pärast ametliku uurimismenetluse algatamist on Belgia märkinud, et 2006. ja 2007. aastal tehti veel kaks 619 734 euro suurust osamakset. Komisjonile teadaolevalt ei ole AGVO ülejäänud stardikapitali (2 582 672,5 eurot) veel nõudnud.

- (34) Belgia ametiasutused on osutanud, et AGVO on osaliselt kasutanud stardikapitali „avalikes huvides” ning kehtivate pangalaenuude põhisumma ja intressi tagasimaksmiseks. Ta on kasutanud seda ka Pakhuizeni aktsiate ostmiseks. Lõpuks on ta seda kasutanud EVO algkapitali sissemakse tegemiseks ja EVO-le laenu andmiseks, mis hiljem (31. detsembril 2004, 31. detsembril 2005 ja 21. detsembril 2007) võlgade kustutamise teel kapitaliks muudeti.
- (35) Asutamise ajal, nimelt 8. augustil 2002, määrati EVO-le algkapitaliks 371 840,29 eurot. Hiljem suurendas AGVO EVO kapitali võlgade kustutamise teel. 31. detsembril 2004 suurendati kapitali 1 387 044 euro võrra; 31. detsembril 2005 710 000,75 euro võrra ja 21. detsembril 2007 1 500 114,96 euro võrra. Kokku on AGVO andnud EVO-le kapitali 3 969 000 eurot.
- (36) Kuigi Belgia ametiasutused olid teatanud komisjonile, et EVO algkapitali suurendati ja et 31. detsembriks 2006 moodustas see 2 468 885 eurot, ei teavitanud nad komisjoni kapitali suurendamise erilist viisist. Komisjoni tähelepanu juhtisid 21. detsembril 2007 toimunud kapitali suurendamisele ja tõigale, et kapitali suurendamine toimus võlgade kustutamise teel, kolmandatelt isikutelt saadud märkused. Sellel teemal ei andnud Belgia kolmandate isikute märkuste kohta selgitusi.
- 2.3.2. LAENUTAGATISED
- (37) Lisaks algkapitalile aitas linn nii AGVOt kui ka EVOt, andes tasuta tagatise eralaenude hankimiseks.
- (38) AGVO-le tähendas see kolme laenu tagatist, mis anti 26. märtsil (609 379,40 eurot) ja 23. aprillil 2004 (2 117 500 eurot) ning 22. aprillil 2005 (550 000 eurot), mis kokku moodustasid 132 199 987 Belgia franki (3 276 879 eurot).
- (39) EVO puhul oli see seotud laenutagatistega, mis anti 28. juunil ja 27. septembril 2002. Lõpuks siiski kõnealuseid laene Belgia ametiasutuste sõnul ei võetud. 23. aprillil 2004 ja 22. aprillil 2005 andis linn EVO-le jälle tasuta laenutagatise. Laenud võeti ja need moodustasid 145 505 820 Belgia franki (3 606 995 eurot). Ühtegi kuupäeva nimetamata on Belgia ametiasutused viidanud, et linn on taganud ka täiendava laenu 78 000 eurot. Arvestades, et sellele viitasid Belgia ametiasutused oma 4. septembri 2008. aasta märkustes ning et varasemad märkused pärinesid 23. novembrist 2007, eeldas komisjon, et see täiendav tagatis anti selle ajavahemiku piires.
- (40) AGVO on samuti andnud EVO-le kahe laenu tasuta tagatised kogusummas 600 000 eurot. Kuupäeva kohta, mil otsustati laenule tasuta tagatis anda, ei ole teavet avaldatud. Arvestades asjaolu, et EVO loodi 22. augustil 2002 ja et Belgia ametiasutuste esitatud dokument, mis nimetas kahte laenu, kirjeldas olukorda 3. augustil 2006, eeldab komisjon, et täiendav tagatis anti selle ajavahemiku piires.
- 2.3.3. MAA JA HOONED
- (41) 23. novembril 2001 kinnitatud põhikirja artikli 30 järgi anti AGVO-le Oostende kalasadama maa ja hoonete tasuta kasutamise ainuõigus⁽⁹⁾.
- (42) Põhikirja artikkel 30 osutab ka sellele, et linn võib hilisemas etapis maa ja hoonete omandiõiguse (või muud õigused) AGVO-le üle anda.
- (43) 26. märtsil 2004 tegi linn AGVO-le sissemakse, andes talle üle erinevate kinnisvaraobjektide omandiõiguse, mis asuvad Oostende kalasadamas ja mille pindala on 57 500 m². Sissemakse oli inventariväärtuses 14 891 524 eurot, mis oli sisse kantud kohaliku omavalitsuse raamatupidamisse. Üleandmine hõlmas ainult hooneid (kalaoksjonit, kontoreid ja ladusid), mitte maad, millele hooned olid ehitatud. Maad kasutab linn avatud kontsessioonilepingu alusel Flaami piirkonnaga, kes on maa omanik. AGVO-le jäi ainuõigus maa kasutamiseks põhikirja artikli 30 alusel.

⁽⁹⁾ „De Stad Oostende kan aan het AG Vismijn Oostende de volle eigendom, respectievelijk de bestaande zakelijke rechten en beheersrechten overdragen van de goederen die zich bevinden binnen of behoren bij het in artikel 3.1 omschreven Visserhavengebied of die nodig en/of nuttig zijn voor de realisatie van de doelstellingen van het AG Vismijn Oostende [...]. In afwachting van de overdracht van de onroerende goederen krijgt het AG Vismijn Oostende het uitsluitend recht deze goederen zonder vergoeding te gebruiken.”

- (44) Kinnisvara üleandmine 26. märtsil 2004 sisaldas 14 754 m² hooneid, mis kuulusid pikaajalise rendilepingu alla, mis oli 1989. aastal linna ja PAKHUIZENi vahel 45 aastaks sõlmitud. Lepingu järgi maksab PAKHUIZEN hoonete kasutamise eest sümboolset tasu 1 000 Belgia franki (25 eurot) aastas. Vastutasuks nõutakse PAKHUIZENilt lepingujärgselt, et ta oma kulul ja õiguseta hüvitisele renoveeriks pikaajalises rendilepingus kirjeldatud laod nii, et nad vastaksid tulevastele määrustele. Teisest küljest, pärast rendilepingu kehtimist 27 aastat (2016. aastal) antakse linnale PAKHUIZENi aastastest netokasumist 50 %. Belgia ametiasutused on viidanud sellele, et PAKHUIZEN ei ole täitnud oma kohustusi ja kindlaks määratud ladusid ei ole renoveeritud, nagu leping nõudis, vähemalt mitte enne 2005. aastat. Siiski osutasid Belgia ametiasutused, et pärast seda, kui AGVO oli ostnud PAKHUIZENi aktsiad, kulutati 2005. aastal 257 872 eurot ja 2006. aastal 68 816 eurot renoveerimisele ja hooldustöödele. 2007. aastal teostatud tööde täpne maksumus ei ole teada.
- (45) Alates 26. märtsist 2004, mil linn andis hoonete omandiõiguse AGVO-le üle, asendas AGVO linna lepingupoolena pikaajalises rendilepingus PAKHUIZENiga. Sellega sai AGVO õiguse koguda 25 eurot aastas, samuti õiguse pärast rendilepingu kehtimist 27 aastat saada PAKHUIZENi aastastest netokasumist 50 %.
- (46) Sel moel AGVO kasutusse saadud 57 500 m² jaguneb Belgia ametiasutuste sõnul järgmiselt:
- 13 600 m² kasutab tütarettevõtte EVO kalaoksjoni hoonena, tööruumi või angaarina ja administratiivhoonena;
 - 14 754 m² on renditud PAKHUIZENile, millest 955 m² kasutatakse sadamategevuseks;
 - 2 700 m² ladusid on renditud avalik-õiguslikele või avalik-õigusliku juriidilise isiku osalusega institutsioonidele;
 - 8 156 m² on avalikult kasutatavad teed;
 - 2 488 m² on avalikud tasuta parkimisalad;
- 2 400 m² on kasutusel kui kalandustegevusega seotud konteineripark;
- 13 402 m² on dokid.
- (47) EVO ei maksa hoonete kasutamise eest renti. Belgia on teatanud, et vastutasuks katab EVO kõik hooldus- ja renoveerimiskulud. PAKHUIZEN maksab jätkuvalt 25 eurot aastas.
- (48) Belgia ametiasutused on viidanud, et 31. detsembrist 2002 kuni 31. detsembrini 2007 on EVO ja PAKHUIZEN maksanud vastavalt 182 377,31 eurot ja 381 835,16 eurot renoveerimise ja infrastruktuuritööde eest ning 193 255,70 eurot ja 133 895,35 eurot hoolduskulude eest.

2.4. ÄRISTRATEEGIA

- (49) Ümberkorraldamisele järgnenud aastate jooksul on nii AGVO kui EVO registreerinud kahjumi, mis vaatamata AGVO väikesele kasumile aastatel 2003–2004 pidevalt suurenes. 2006. aasta lõpuks oli AGVO-l kumulatiivne kahjum peaaegu 3 000 000 eurot ning lühi- ja pikaajalisi võlgu oli enam kui 4 000 000 euro eest, samal ajal kui EVO pidi 2006. aasta lõpus kahjusid üle kandma enam kui 3 400 000 eurot, lühi- ja pikaajalisi võlgu oli üle 5 800 000 euro ning negatiivne omakapital oli peaaegu 1 000 000 eurot.
- (50) Hoolimata sellest kumulatiivsest kahjumist, olid AGVO ja EVO hõivatud spekulatiivsete tegevustega ning laiendasid oma tegevusi. Näiteks 2006. aastal ostis AGVO 51 % osaluse Islandil asutatud äriühingu HAF Holding BO aktsiakapitalis ning EVO tegeles 2006. aastal kuningkrabi projektiga ⁽¹⁰⁾ (ettevõtte Polardrift, asutatud Norras). EVO tegutses ka Islandi ettevõttes HAF Holding. Lisaks sõlmis EVO 2005. aastal lepingu müügiesindajaga, kes oli lepingujärgselt volitatud Islandi oksjonitelt ostma kvaliteetset kala, mis seejärel müüdaks uuesti Oostende kalaoksjonil.
- (51) EVO äristrateegiat on erinevad huvirühmad kirjeldanud kui ebaausat konkurentsi, mis muu hulgas hõlmab pakkumist kanda kõik või osa kala transpordikuludest, mis saabub välissadamatest Oostendesse, ning soodsatel tingimustel laenu pakkumist laevaomanikele, kui nad toovad oma kalasaagi Oostendesse oksjonile.

⁽¹⁰⁾ Projekt hõlmas krabide püüki ja ostmist Norras, et (üritada) neid müüa Aasia turul.

- (52) Need projektid ja kolmandate isikute kirjeldatud äristrateegia näivad osutavat, et EVO otsustas iga hinna eest suurendada oma turuosa ja käivet. Igal juhul näitavad AGVO ja EVO raamatupidamise aastaaruanded, et hoolimata ebakindlast finantsolukorrast suutis EVO kohaloleku turul säilitada ainult tänu linna toetusele ⁽¹¹⁾.

3. AMETLIKU UURIMISMENETLUSE ALGATAMISE PÕHJUSED

3.1. AGVO-LE ANTUD EELISED

- (53) AGVO-le on määratud algkapitaliks 250 miljonit Belgia franki (6 179 338 eurot). Arvestades suuri kahjumeid minevikus ning väga lühikest ja puudulikku äriplaani, otsustas komisjon algatada ametliku uurimismenetluse, kuna erainvestor ei oleks niisugust summat kalaoksjonisse investeerinud ning seepärast kvalifitseerub see startikapital kui riigiabi. Komisjon väljendas kahtlusi seoses selle kokkusobivusega siseturuga, kuna tingimused, mis on sätestatud raskustes olevate äriühingute päästmiseks ja ümberkorraldamiseks antava abi suunistes, mida kohaldata abi andmise ajal (edaspidi „päästmise ja ümberkorraldamise 1999. aasta suunised”), ⁽¹²⁾ ei olnud ilmselt täidetud.

- (54) Samuti andis linn AGVO-le üle hooned mingit tasu nõudmata või ilma AGVO-le samas väärtuses kohustusi seadmata. Komisjon oli seisukohal, et erainvestor oleks sellise panuse eest mõistlikku hinda nõudnud ja hoonete üleandmist tuleb käsitleda riigiabina. See abi ilmselt vähendas AGVO tootmiskulusid ja kujutas endast tegevusabi. Komisjon ei leidnud ühtegi sätet Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklis 107 ega kalandus- ja akvakultuurisektori riigiabi kontrollimise suunistes (edaspidi „kalandussuunised”), ⁽¹³⁾ mis oleksid võimaldanud komisjonil abi lubada.

- (55) Linn andis tagatise ka AGVO laenudele. Kui eraettevõtja oleks nõudnud tagatise eest kindlustusmakset, siis linn

andis tagatise tasuta. Seetõttu järeldas komisjon, et neid tagatise tuleb pidada riigiabiks. Veel kord, see abi ilmselt vähendas AGVO tootmiskulusid ja kujutas endast tegevusabi. Komisjon ei leidnud ühtegi sätet Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklis 107 ega kalandussuunistes, mis oleksid võimaldanud komisjonil pidada seda siseturuga kokkusobivaks.

- (56) Lõpuks andis linn AGVO-le õiguse määrata ja koguda kohalikke makse ning kasutada tulusid, mis on eelis, mida eraettevõtjal üldiselt ei ole. Komisjon leidis, et Altmarki kohtuotsuse ⁽¹⁴⁾ tingimused ei olnud täidetud ja et eeliseid, mis tulenevad õigusest kohalikke makse määrata ja neid koguda, tuleb pidada riigiabiks. Et maksukogumise kohta teave puudus, järeldas komisjon, et seda tuleb algusest peale analüüsida kui tegevusabi ning et mitte ükski sätte Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklis 107 ega kalandussuunistes ei saa muuta seda abi siseturuga kokkusobivaks.

3.2. EVO-LE ANTUD EELISED

- (57) Linn ja AGVO andsid EVO laenudele tagatised. Kui eraettevõtja oleks nõudnud tagatise eest kindlustusmakset, siis linn ja AGVO andsid tagatise tasuta ning komisjon järeldas, et neid tagatise tuleb pidada riigiabiks. See abi ilmselt vähendas EVO tootmiskulusid ja kujutas endast tegevusabi. Komisjon ei leidnud ühtegi sätet Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklis 107 ega kalandussuunistes, mis oleksid võimaldanud komisjonil pidada seda siseturuga kokkusobivaks. Seetõttu väljendas komisjon kahtlust, kas see meede on siseturuga kokkusobiv.

- (58) AGVO lubas EVO-l jätkuvalt tasuta kasutada AGVO-le kuuluvaid hooneid kogupinnaga 13 600 m². Komisjon oli seisukohal, et erainvestor oleks selle eest mõistlikku hinda nõudnud ja et niisugust hoonete tasuta kasutamise võimalust tuleb pidada riigiabiks. See abi ilmselt vähendas EVO tootmiskulusid ja kujutas endast tegevusabi. Komisjon ei leidnud ühtegi sätet Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklis 107 ega kalandussuunistes, mis oleksid võimaldanud komisjonil pidada seda siseturuga kokkusobivaks. Seetõttu väljendas komisjon kahtlust, kas see meede on siseturuga kokkusobiv.

⁽¹¹⁾ Jaarrekening AGVO 2005, lk 26 (verslag van de Raad van Bestuur aan de aandeelhouders over de waardering van de aandelen in EVO): „Tenslotte is het niet onbelangrijk dat in deze fase de engagementen van de Stad Oostende een wezenlijke buffer vormen om op verantwoorde wijze een waardering in going concern toe te passen zodat de waardering zoals beschreven in art. 66§2 mag aangehouden worden en niet naar een waardering in discontinuïteit moet overgegaan worden.”

⁽¹²⁾ EÜT C 288, 9.10.1999, lk 2.

⁽¹³⁾ EÜT C 19, 20.1.2001, lk 7. ELT C 229, 14.9.2004, lk 5. ELT C 84, 3.4.2008, lk 10.

⁽¹⁴⁾ 24. juuli 2003. aasta otsus kohtuasjas C-280/00 Altmark Trans ja Regierungspräsidium Magdeburg vs. Nahverkehrsgesellschaft Altmark, EKL I-7747.

3.3. PAKHUIZENILE ANTUD EELISED

- (59) Linna ja PAKHUIZENi vahel sõlmitud pikaajalise rendilepingu tingimuste tulemusel sai PAKHUIZEN kasu oma tegevuskulude iga-aastaselt vähenemiselt. Komisjon järeldas, et see eelis kvalifitseerus riigiabiks ja ei kuulunud ühegi meetme alla, mida nimetatakse kalandussuunistes, ega teiste horisontaalsete või konkreetsete suuniste eesmärkide alla, mis oleksid kasutatavad niisuguse ettevõtja puhul. Nii vastavate kalandussuuniste kui ka riigiabi horisontaaleeskirjade kohaselt peetakse niisugust liiki abi tegevusabiks, mis ei ole siseturuga kokkusobiv. Seetõttu väljendas komisjon kahtlust, kas see meede on siseturuga kokkusobiv.

3.4. KALANDUSETTEVÕTETELE ANTUD EELISED

- (60) Veel täheldas komisjon, et Oostende kalaoksjonit kasutavad kalandusettevõtted said eeliseid EVO-lt, kes pakkus teenuseid allpool tariife, mida oleks tavaline eraettevõtja nõudnud, ja PAKHUIZENilt, kes küsis hoonete eest odavamalt renditasu, kui tavaline eraettevõtja oleks nõudnud.
- (61) Komisjon pidas neid eelised riigiabiks ja ei leidnud ühtegi sätet Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklis 107 ega kalandussuunistes, mis oleksid võimaldanud komisjonil pidada seda siseturuga kokkusobivaks, ja seetõttu väljendas komisjon kahtlusi, kas need meetmed on siseturuga kokkusobivad.

3.5. JÄRELDUS

- (62) Võttes arvesse eespool esitatut ja kättesaadavat teavet, järeldas komisjon, et kõiki punktis 3 nimetatud meetmeid tuleb pidada riigiabiks, ja avaldas kahtlust nende abinõude siseturuga kokkusobivuse suhtes.

4. KOLMANDATE HUUITATUD ISIKUTE MÄRKUSED

- (63) Kõik huvitatud kolmandad isikud, kes saatsid märkusi ametliku uurimismenetluse algatamise otsuse kohta, nõustasid väidetega, mis selles otsuses olid esitatud. Lisaks osutasid nad sellele, et AGVO-le, EVO-le ja PAKHUIZENile antud ebaseadusliku abi tulemusena olid nad kahju kannatanud (kliientide ja tulude kaotamine) ning palusid komisjonil astuda vajalikke samme abi keelamiseks ja tagasinõudmiseks.

4.1. EAFPA

- (64) EAFPA rõhutab, et kõnealused abimeetmed moonutavad turgu, ning kutsub komisjoni üles abi keelama ja tagasi nõudma.

4.2. NOVA

- (65) Kaebuse esitajana toetab NOVA komisjoni ametliku uurimismenetluse algatamise otsust. Ta peab tähtsaks läbi-paistvuse ja võrdsete tingimuste tagamist oksjoniturul. Peale selle kutsus ta komisjoni üles võtma asjakohaseid samme siseturuga kokkusobimatuks osutuda võiva abi tagasinõudmiseks.

4.3. FLANDERS SHIP REPAIR

- (66) Flanders Ship Repair selgitab, et riigiabi tõttu on lastisaatjad siirdunud Oostendesse. See on ettevõtte Flanders Ship Repair sõnul viinud tulude kahanemiseni, kuna Oostendesse üle läinud lastisaatjad ei lase enam oma laevu Zeebrugges remontida. Flanders Ship Repair palub abi tagasinõudmise otsuse tegemist ja ajutiste meetmete võtmist.

4.4. ZVP

- (67) ZVP, kalaostjate ja -töötajate liit Belgia idarannikul, teatab, et ebaseaduslik riigiabi koos teiste eelistega on Oostende kalaoksjonil võimaldanud kunstlikult ligi meelitada välismaa ja Zeebrugge laevu. Lisaks sellele, kohalike poliitikute ja EVO juhatuse liikmete arvukate intervjuude ja pressiavalduste kaudu (eriti välja tuues tõika, et Belgias ei ole ruumi rohkem kui ühele kalaoksjonile, nimelt Oostendele) on avaldatud kahtlusi Zeebrugge kalaoksjoni ja järelikult ümbritseva äripargi tuleviku suhtes. See on kaasa toonud tulude kahanemise, investeeringute ja turustusmahtude vähenemise, peatumise või tühistamise.
- (68) ZVP märgib samuti, et ta on üritanud suurendada kohalike ametiasutuste teadlikkust seoses selle probleemiga, ent edutult.

- (69) Lõpuks juhib ZVP tähelepanu sellele, et EVO on variisiku kaudu ja tänu riiklikele vahenditele asutanud fileerimisettevõtte nimega Ostend Filleting Factory, mis on samuti seotud ebaausa konkurentsiga.

4.5. GRIMSBY KALATURG

- (70) Grimsby kalaturg, mis on Ühendkuningriigi kalaoksjon, osutab sellele, et umbes aastatel 2005–2006 alustas EVO kala ostmist otse Islandi kaluritelt (kõrgete) fikseeritud hindadega ja viis selle kala oksjonile Oostendesse, sageli madalamate hindadega, ning lõpetab järeldusega, et need kahjud maksti kinni riikliku rahaga. Grimsby kalaturg nõuab EVO rahastamiskontode auditeerimist, et uurida Islandi kalaga varustamise finantseerimismeetodeid ja kahjusid, mida EVO oma müügimeetodite tõttu sai.

4.6. ZV JA EFC

- (71) ZV ja EFC juhivad komisjoni tähelepanu võimalikele muudele ebaausatele tegevustele ja riigiabi meetmetele, nimelt linnavalitsuse töötajate tasuta kasutamine AGVO ja EVO poolt ning hinnagarantiid, mille andis EVO ja mis põhinesid Zeebrugse Visveilingi oksjonihinnal.
- (72) Lisaks selgitavad nad, miks on konkurents ja kaubandus liikmesriikide vahel nende arvates moonutatud.
- (73) Samuti juhivad nad komisjoni tähelepanu kapitali lisapaidutustele AGVOsse ja EVOsse (võlgade kustutamise kaudu).
- (74) Lõpuks märgivad nad, et Belgia ametiasutused ei ole abi andmist peatanud.

4.7. GARDEC

- (75) Gardec on Zeebrugges asuv laevaremondiettevõtte. Ta toetab komisjoni otsust. Ta lisab, et nende ettevõtte on ebaausate kaubandustavade tõttu Oostendes kahju kannatanud (käibe kahanemine), ja märgib, et laenu, mis anti raskustes ettevõtjatele, võimaldasid neil püsima jääda Oostendes, ent nende võlad Zeebrugges jäid alles.

5. BELGIA MÄRKUSED SEOSSES UURIMISMENETLUSE ALGATAMISE OTSUSES VÄLJENDATUD KAHTLUSTEGA

- (76) Ametliku menetluse algatamisele järgnenud 8. septembri 2008. aasta märkustes arvavad Belgia ametiasutused, et komisjon peaks uurimisel piirduma kalaoksjonituruga. Kuna AGVO ega PAKHUIZEN ei ole tegevad nendel turgudel, siis nende kasuks võetud meetmed ei ole käesolevas menetluses asjakohased. Üldisemalt on nad seisukohal,

et komisjon ei ole nõuetekohaselt määratlenud uurimise ulatust ning et on olemas abi kahekordse arvestamise oht.

5.1. AGVO PUHUL

- (77) Belgia ametiasutused rõhutavad asjaolu, et AGVO ei tegele äritegevusega ja et seetõttu ei saa olla mõju konkurentsile. AGVO-le antud abi ei kvalifitseeru seega riigiabiks. Nad lisavad, et kui üldse, siis saaks uurimises arvesse võtta ainult rahalisi vahendeid, mida on kasutatud EVO heaks (näiteks osa algkapitalist, mis AGVO kaudu EVO-le üle anti). Nad teatavad, et ülejäänud on kasutatud üldistes huvides ja sel ei saa olla mingit mõju kalaoksjonituru konkurentsile.
- (78) Belgia ametiasutused märgivad, et isegi kui esialgne startikapital 6 197 338,12 eurot oli lubatud AGVO-le, on AGVO praeguseks saanud ainult 3 569 667 eurot.
- (79) Maksude või tasude kogumise kohta arvavad Belgia ametiasutused, et õigus makse koguda on seotud AGVO avalike huvidega seotud ülesannetega ning neid ei saa pidada riigiabiks, ning igal juhul ei ole AGVO-l volitusi koguda makse lüüside ja ellingute eest.
- (80) Hoonetega seoses teatavad nad, et ei ole tähtsust, kas hooned kuuluvad linnale või mõnele muule avalik-õiguslikule asutusele. Nad peavad hoonete üleandmist AGVO-le pelgalt sisemiseks vara jaotamiseks. Belgia ametiasutused tuletavad meelde, et AGVO ei tegele äritegevusega ja et hoonete üleandmine ei kvalifitseeru seetõttu riigiabiks. Nad lisavad, et hoonete üleandmine on seotud kohustusega neid remontida ja heas korras hoida, nii et AGVO ei saanud selle üleandmisega eelist.
- (81) Lisaks on nad seisukohal, et tasuta tagatised ei kvalifitseeru riigiabiks, sest need anti laenude jaoks, mis AGVO võttis ametiasutustele renditud hoonete remondiks. Nad tunnustavad siiski, et ühte tagatud laenu (550 000 eurot) kasutati EVO jaoks.
- (82) Lõpuks märgivad Belgia ametiasutused, et Altmarki kohtuotsus ei ole asjakohane, kuna AGVO avalik-õiguslikud ülesanded ei ole majanduslikud. Nad lisavad, et ristsubsiidiumide ohtu ei ole, sest AGVO ei tegele äritegevusega.

5.2. PAKHUIZEN PUHUL

- (83) Belgia teatab, et Oostendel on ainult piiratud õigus maale ja seepärast on pikaajalisel rendilepingul vähenenud kaubanduslik väärtus. Lisaks sellele on PAKHUIZENil kohustus remontida ja renoveerida hooned, mis on esitatud kui erakorraline kohustus, mis suures osas kompenseerib sümboolse rendi.
- (84) Belgia ametiasutused lisavad, et PAKHUIZEN tegutseb ainult turul, mis tegeleb kalapüügisektori hoonete haldamisega. Ametiasutused on seisukohal, et tema tegevust saab renoveerimiskohustuse ja hoonete madala väärtuse tõttu vaevalt äritegevuseks pidada. Kuna PAKHUIZENi hallatavaid hooned saab rentida ainult kalapüügisektoriga seotud tegevuste jaoks, põhjendavad Belgia ametiasutused, et PAKHUIZEN ei konkureeri mitte kellegagi.
- (85) Lisaks märgivad Belgia ametiasutused, et AGVO ostis PAKHUIZENi aktsiad turuhinnaga ja et PAKHUIZEN rendib hooned välja turuhindadega (arvestades, et need ei olnud heas seisukorras).

5.3. EVO PUHUL

- (86) Belgia ametiasutused osutavad, et tõsiasi, et hooned on tasuta EVO käsutuses, kompenseerib tõik, et EVO peab kandma renoveerimiskulud, mis tavaliselt on hoone omaniku kohustus.
- (87) Peale selle teatavad nad, et EVO-le antud tasuta laenu tagasi tuleb käsitleda oksjoni erastamise ja ümberkorraldamise kava raamistikus. Nad on seisukohal, et kalaoksjoni ümberkorraldamise raamistikus käitus linn nagu erainvestor, kuna majanduslikust vaatenurgast oli kalaoksjoni rekapiitalseerimine tulutoovam kui oksjoni sulgemine ning et erastamise kaudu oleks linnal olnud võimalus investeeringute korvamiseks oksjoni eraomanikult võetava rendi abil. Nad rõhutavad ka, et juba 2002. aastal olid plaanid kalaoksjoni erastamiseks ja et erastamine oli võimalik ainult pärast ümberkorraldamise läbiviimist.
- (88) Põhjalikumalt tasuta tagatisest rääkides märgivad nad, et laene kasutati kalaoksjoni rahastamise lõpuleviimiseks, mida esialgselt rahastati läbi linnapoolse kapitalipaigutuse (AGVO-le ja AGVO kaudu EVO-le). Belgia ametiasutused märgivad, et tagatise kaudu on linn tunduvalt vähen-

danud kulusid, mis tekkisid seoses ümberkorraldamisega. Nad lisavad, et linna tagatiseta ei oleks laenu antud, ja juhivad tähelepanu, et see on tavaline kaubandustava, kui emattevõtja pakub laenu tagatist laenudele, millega on seotud tema tütarettevõtte.

5.4. ABI KALAPÜÜGIETTEVÕTETELE JA LAEVAOMANIKELE

- (89) Belgia ametiasutused märgivad, et komisjon on arvestanud sama abi kaks korda ja et abi on antud EVO-le või kaluritele, ent mitte mõlemale. Nad on seisukohal, et kui kõnealused meetmed kujutavad endast riigiabi, siis kujutavad nad endast riigiabi EVO ja PAKHUIZENi tasemel ning rikuvad konkurentsi sellel tasemel, mitte laevaomanike ja kalapüügiettevõtete tasemel. Nad lisavad, et mitte mingi juhul ei paku EVO ja PAKHUIZEN teenuseid turuhinnast madalama hinnaga. Täpsemalt seoses EVOga selgitavad nad, et EVO pakub teenuseid, mida pakutakse ka mujal. Nad märgivad samuti, et EVO ei paku mingeid ladustusvõimalusi, ei paku tasuta elektrit ega vastuta sadama ja ellingute eest. Nad viitavad, et vee hind sisaldub oksjonitasus ja et EVO ei anna laevaomanikele laenu turuhinnast soodsamalt. Lõpuks väidavad nad, et tegelikult ei ole EVO kunagi maksma pannud lepingupunkte, mis kohustavad laevaomanikke oma saake EVOs oksjonile tooma.

6. PÄRAST UURIMISMENETLUSE ALGATAMIST KÄIVITATUD ERASTAMISPROTSESS

- (90) Belgia ametiasutused on komisjonile teatanud, et 22. mail 2008 on otsustatud erastada Oostende kalaoksjon ning et linn on käivitanud avaliku valikumenetluse, et leida tegevuspartner EVO kasutamiseks.
- (91) Oma märkustes selgitavad Belgia ametiasutused, et erastamine toimub uue *NewCo*-ettevõtja asutamise teel, mis hakkab kalaoksjoni tööd läbi viima. Kalaoksjoni hooned tagastatakse linnale ja *NewCo*-ettevõtja peab linnaga rendilepingu sõlmima. *NewCo*-ettevõttel ei ole kohustust üle võtta kalaoksjoni muid vahendeid (töötajaid, kalakaste, lepinguid, laene laevaomanikele jne).
- (92) Kuna müügi- ja rendilepingu tingimuste üle räägitakse läbi turuhindades, siis *NewCo*-ettevõtjale ei anta üle mingit abi ning mingit abi ei saa *NewCo*-ettevõtjalt tagasi nõuda.

- (93) 16. novembri 2009. aasta kirjas teavitasid Belgia ametiasutused komisjoni erastamisprotsessi edasisest arengust.
- (94) Belgia ametiasutused teatavad, et esimese sammuna on 4. septembril 2009 AGVO-le kuuluvate hoonete omandiõigus linnale tasuta tagastatud, samuti hoonetega seotud õigused ja kohustused (rendilepingud). Linn on AGVO-lt ja PAKHUIZENilt üle võtnud ka mitmesuguseid laene. Hiljem anti hoonete omandiõigus Flaami piirkonnale, kes maksis linnale mitmesuguses vormis hüvitist: Flaami piirkond maksis linnale 3 500 000 eurot ja linn sai õiguse koguda kuni 1. jaanuarini või mõnel juhul 30. juunini 2010 renti avalik-õiguslikelt ja avaliku sektori osalusega organisatsioonidelt, kes rendivad neid hooneid. Lõpuks võttis Flaami piirkond linnalt üle mitmesuguseid võlgu ja/või laene.
- (95) Belgia ametiasutused on seisukohal, et kuna hoonete omandiõigus on linnale tagastatud, teeb see lõpu riigiabi küsimusele.
- (96) Belgia ametiasutused on peale selle osutanud, et PAKHUIZEN on otsustanud katkestada 1989. aastal linnaga sõlmitud pikaajalise rendilepingu. Belgia ametiasutused eeldavad, et varsti PAKHUIZEN likvideeritakse ja seega jääb riigiabi menetlus väidetavalt ilma objektita.
- (97) Seoses EVOga on Belgia selgitanud, et partneri valikutin-gimustele vastav kandidaat ei pakkunud välja tingimusi, mis oleksid linna rahuldanud. EVO jätkab eksisteerimist, kuni leitakse sobiv kandidaat, mis võtaks üle EVO varad.
- (98) Lõpuks osutasid Belgia ametiasutused, et AGVO jätkab eksisteerimist, kuni kõik allesjäänud võlad on makstud ja kohustused täidetud.
- (99) Belgia ametiasutused paluvad komisjonil otsus edasi lükata, kuni erastamisprotsess on lõpetatud.
- 7. BELGIA TÄHELEPANEKUD KOLMANDATE ISIKUTE MÄRKUSTE KOHTA**
- (100) Belgia osutab seoses Islandi küsimusega, et EVO ei olnud mitte kunagi kala otse Islandi laevaomanikelt või kalurilt, vaid ainult Islandi kalaoksjonilt müügiesin-daja vahendusel.
- (101) Belgia lisab, et varsti selgus, et Islandi kala edasimüük ei olnud tulutoov. Seega umbes ühe aasta pärast, 17. märtsil 2006, otsustati need ostud ja edasimüügid lõpetada. Belgia on esitanud nimetatud otsuse koopia.
- (102) Belgia selgitab, et põhjus, miks kala osteti Islandi kalaoksjonilt kõrgete hindadega ja seejärel Oostendes madalamate hindadega edasi müüdi, ei olnud mingi strateegiline eesmärk Islandi kala toomiseks Oostendesse, vaid selle põhjuseks oli asjaolu, et kvaliteetne kala, mida osteti müügiesindaja vahendusel Islandilt ja mis oli mõeldud EVO-le, ei jõudnudki kunagi EVOsse, selle asemel ostis kala otse eraomandisse kuuluv fileerimisettevõtte Luna Fish, aga madalama kvaliteediga Islandi kala saabus EVOsse ja seda ei saadud madalama kvaliteedi tõttu kasu-likumate hindadega müüa. Belgia teeb järelduse, et EVO oli pigem sellise teguviisi ohver. Kui probleem avastati, vallandati AGVO/EVO haldur ja turundusjuht.
- (103) Seoses väidetava linnateenistujate tasuta kasutamise-ga haldus-, raamatupidamis- ja hooldusülesannete täitmiseks teatab Belgia, et ZV väited põhinevad pelgalt kahtlustel ja et EVO-l on oma töötajad nende ülesannete täitmiseks ning lisaks sellele täidavad mõned EVO töötajad mõni-kord avalike huvidega seotud ülesandeid (kalaoksjoni tee hooldus).
- (104) Belgia märgib samuti, et ZV väidet, et EVO garanteerib miinimumhinna võrreldes Zeebrugge kalaoksjoni hinnaga, ei toeta mitte ükski tõend. Belgia lisab, et kala-püügiettevõtted võisid seda väita osana strateegiast pare-mate äritingimuste saamiseks ZV-lt, kui temaga läbirääki-misi pidasid.
- (105) Fileerimistehase Ostend Filleting Factory (edaspidi „OFF“) kohta rõhutab Belgia, et kolmandate isikute esitatud dokumendid näitavad ainult seda, et OFFi asutasid eraisi-kud ja need ei kajasta, kuidas OFF oleks osalenud ebaausas konkurents. Belgia osutab, et see oli tegelikult alles 2006. aasta märtsis, kui PAKHUIZEN omandas 60 % OFFi aktsiatest. OFF sai siis nimeks Ostend Premium Fish bvba ja läks lõpuks 14. jaanuaril 2008 pankrotti.

(106) Seoses väidetavate kahjudega, mida Gardec ja Flanders Ship Repair riigiabi tulemusena kannatasid, on Belgia seisukohal, et isegi kui riigiabi põhjustas laevade siirdumise Zeebrugge asemel Oostendesse, siis põhjuslikku seost kahjudega ei saa ikkagi esitada. Belgia tunnistab, et laevaomanikud ei lase alati oma laevu kodusadamas remontida ja selle asemel kasutavad ära odavamaid remonditeenuseid Ida-Euroopas (Poolas). Belgia märgib, et Oostendes võib täheldada laevaremondiettevõtete selget vähenemist.

8. TEABE ESITAMISE KORRALDUS

(107) 13. märtsi ja 26. juuni 2006. aasta kirjadega palus komisjon Belgia ametiasutustelt teavet Oostende kalaoksjoni juriidilise staatuse ja riigi osaluse kohta ning nõudis riigi ja kalaoksjoni vaheliste finantsvoogude üksikasju.

(108) 19. oktoobri 2006. aasta kirjas rõhutasid Belgia ametiasutused tööka, et äritegevuse kõrval (kalaoksjoni pidamine) oli AGVO-le usaldatud avalike huvidega seotud ülesandeid. Siiski oli kõnealuse küsimuse kohta esitatud teave väga lühike ja ei sisaldanud üksikasju, mis oleks komisjonil võimaldanud hinnata, kas linna poolt AGVO-le antud eeliseid oleks saanud pidada hüvitiseks üldist (majanduslikku) huvi pakkuvate teenuste eest ning kas seal ei olnud liigset hüvitamist või ristsubsidiidumide ohtu.

(109) Seepärast, nagu sätestatud määruse (EÜ) nr 659/1999 artikli 10 lõikes 2, palus komisjon 11. juuli 2007. aasta kirjaga Belgia ametiasutustel esitada üksikasjalikku teavet AGVO-le antud avalike ülesannete kohta. Ta palus eriti välja tuua, kas ja mis alusel saab neid ülesandeid pidada avalikeks teenusteks vastavalt komisjoni 28. novembri 2005. aasta otsusele 2005/842/EÜ EÜ asutamislepingu artikli 86 lõike 2 kohaldamise kohta üldist majanduslikku huvi pakkuvaid teenuseid osutavatele ettevõtjatele avalike teenuste eest makstava hüvitise antava riigiabi suhtes ⁽¹⁵⁾.

(110) 27. novembri 2007. aasta kirjaga konstateerisid Belgia ametiasutused pelgalt, et ükski AGVO-le antud ülesannetest ei olnud majanduslik ja et otsus 2005/842/EÜ ei olnud asjakohane. Nad teatasid, et AGVO ei ole saanud hüvitist ühegi avaliku teenuse eest, mida ta teostab.

(111) 2. juuli 2008. aasta otsuses algatada ametlik uurimismenetlus leidis komisjon, et AGVO, EVO ja PAKHUIZEN moodustasid ettevõtete rühma kalaoksjoni ja abiteenuste turul ning linn oli neile andnud mitmesuguseid eeliseid, mis moonutasid konkurentsi turul. Seoses hüvitisega avalike ülesannete eest märkis komisjon, et registreeritud ei olnud ühtegi üksikasja, mis oleks viidanud sellele, et kriteeriumid, mis Euroopa Kohus Altmarki kohtuotsuses oli kindlaks määranud, oleksid olnud täidetud. Kuna teavet selle kohta oli vähe, siis ei saanud komisjon kindlaks teha, kas eriti just õigust makse määrata ja koguda saab pidada avalike huvidega seotud teenuste osutamise eest saadavaks hüvitiseks ning komisjonil oli kahtlusi abi siseturuga kokkusobivuse suhtes. Selle tagajärjel kutsus komisjon oma ametliku uurimismenetluse algatamise otsuse põhjenduses 121 Belgia ametiasutusi üles edastama igasugust teavet, mis võiks olla abiks käsitlevate meetmete hindamisel.

(112) 8. septembril 2008 saadud märkustes ja järelkohtumisel 9. oktoobril 2008 ei esitanud Belgia ametiasutused lisaandmeid, mis oleksid võimaldanud komisjonil uurida, kas AGVO-le antud eeliseid oleks saanud pidada hüvitiseks üldist (majandus)huvi pakkuvate teenuste eest. Selle asemel kordasid Belgia ametiasutused, et Altmarki kriteeriumid ei ole asjakohased, kuna AGVO tegeles ainult avalike ülesannete täitmisega.

(113) See vastus oli siiski ebarahuldav, kuna AGVO tegeles ka äritegevusega.

(114) Määruse (EÜ) nr 659/1999 artikli 10 lõike 3 kohaselt nõudis komisjon seega 8. septembril 2009 teabe esitamise korraldusega igasugust kasulikku teavet ja eriti järgmist:

— erinevate AGVO-le usaldatud tegevuste loetelu, kus on eristatud majandustegevused, avalikku mittemajanduslikku huvi pakkuvad ülesanded ja üldist majanduslikku huvi pakkuvad ülesanded;

— ühest küljest avalikku mittemajanduslikku huvi pakkuvate ülesannete eest saadava hüvitise arvutus-, kontrolli- ja revideerimisparameetrid ning teisest küljest avalikku majanduslikku huvi pakkuvate ülesannete eest saadav hüvitis;

— liigse hüvitamise vältimiseks ja tagasimaksmiseks tehtud korraldused;

⁽¹⁵⁾ ELT L 312, 29.11.2005, lk 67.

— kulud, mis on kantud avalikku majanduslikku huvi pakkuvate teenuste kohustuse, avalikku mittemajanduslikku huvi pakkuvate teenuste kohustuse täitmisel ja muude teenuste osutamisel ning nendega seotud tulu;

— väljavõtted siseraamatupidamisest, kus on eraldi välja toodud kulud ja tulud, mis on seotud üldist majanduslikku huvi pakkuvate teenustega, ning need kulud ja tulud, mis on seotud üldist mittemajanduslikku huvi pakkuvate teenustega, ning muude teenuste kulud ja tulud, samuti tulude ja kulude eraldamise parameetrid;

— kui on olemas, siis dokumendid, mis näitavad, et AGVO vastab Altmarki neljandale kriteeriumile, s.o vajaliku hüvitise suurus on määratud kulude analüüsi põhjal, mida kannaks sama sektori keskmine, hästi juhitud ja kohaselt varustatud ettevõtja, võttes arvesse tegevusest saadud tulu ja kõnealuste kohustuste täitmisest saadud mõistlikku kasumit.

(115) 16. novembri 2009. aasta kirjas kordavad Belgia ametiasutused, et AGVO-le on usaldatud järgmiste avalikku huvi pakkuvate ülesannete osutamine: kalasadama haldamine, hoonete renoveerimine ja rentimine avalik-õiguslikele ja avaliku sektori osalusega organisatsioonidele ning avaliku ala haldamine ja hooldus (sealhulgas kalaoksjonile viiva tee hooldus). Nad teatavad, et need ülesanded on avalike huvidega seotud, kuna neid ei teostata teatavate abisaajate kasuks. Nad ei tee vahet üldist mittemajanduslikku huvi pakkuvate ülesannete ja avalikku majanduslikku huvi pakkuvate teenuste vahel, ent tunnustavad, et mõned või kõik avalikud ülesanded võivad olla majandusliku sisuga.

(116) Belgia ametiasutused kinnitavad, et AGVO tegeleb oma tüütarettevõtte EVO kaudu äritegevusega, s.o peab kalaoksjonit, mis ei ole avalike huvidega seotud.

(117) Belgia ametiasutused väidavad, et AGVO ei saa tegelikult hüvitist oma üldiste huvidega seotud ülesannete eest. Neid rahastatakse väljaspool AGVO eelarvet. Seega ei ole olemas meetodit hüvitise arvutamiseks. Belgia ametiasutused lisavad, et AGVO ja EVO raamatupidamise põhjal ei ole võimalik eristada kulusid ja tulusid, mis on seotud üldiste huvidega seotud ülesannetega ja äriülesannetega.

9. UURIMISE ULATUS

(118) Nagu uurimismenetluse algatamise otsuse mitmest põhjendusest järeldada saab (näiteks põhjendus 85), on uurimismenetluse ulatus suurem kui kalaoksjoniturg ja hõlmab ka kalaoksjoniga seotud tegevusi (kalaoksjoni ümber olevate hoonete rentimine, kalasadama haldamine jne). Seepärast moodustavad AGVO-le või PAKHUIZENile antud eelised, mis ei ole otseselt kalaoksjoni toimimisega seotud, samuti ühe osa kõnealusest menetlusest.

(119) Komisjon on samuti analüüsinud EVO-le otseselt linna või AGVO poolt antud eeliseid. Ametliku uurimise algatamise otsuses ei ole EVO algkapitali ja edasisi kapitali suurendamisi analüüsitud kui eraldi meetmeid AGVO-le antud kapitali osamaksetest. Need võeti arvesse vaid ühe kasutusviisina, mida AGVO on kasutanud linnalt saadud kapitali osamaksete puhul. Siiski on Belgia ametiasutused oma märkustes väitnud, et komisjon ei olnud küllalt selgelt eristanud tegevusi ja ülesandeid, mis on AGVO-l, PAKHUIZENil ja EVO-l, ning seda, et ülesannete jaotamise tõttu AGVO ja EVO vahel olid AGVO-le antud eelised kõnealuse uurimismenetluse osas asjakohased ainult niivõrd, kuivõrd need olid EVO-le „üle antud”. Selguse huvides ja vastu tulles Belgia ametiasutuste murele, uuritakse seepärast EVO algkapitali saamist ja edasisi kapitali suurendamisi eraldi punktis 10.1.2.2.3. Tõelise abisaaja küsimus on vaatluse all põhjenduses 319.

10. HINNANG

10.1. RIIGIABI OLEMASOLU

(120) Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 107 lõige 1 ütleb: „Kui aluslepingutes ei ole sätestatud teisiti, on igasugune liikmesriigi poolt või riigi ressurssidest ükskõik missugusel kujul antav abi, mis kahjustab või ähvardab kahjustada konkurentsi, soodustades teatud ettevõtjaid või teatud kaupade tootmist, siseturuga kokkusobimatut niivõrd, kuivõrd see kahjustab liikmesriikidevahelist kaubandust.”

10.1.1. ETTEVÕTJAD

(121) Nagu eespool selgitatud, hõlmab uurimine võimalikku AGVO-le, EVO-le ja PAKHUIZENile antud abi ja seda, kuidas kalandusettevõtted kasutavad ära Oostende kalaoksjonit ning EVO ja PAKHUIZENi teenuseid. Kõiki neid tuleb käsitada kui ettevõtjaid Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 107 tähenduses. Ainuke üksus, millega seoses Belgia ametiasutused tõsiselt vastu vaidlevad, on AGVO, mis Belgia ametiasutuste hinnangul täidab ainult avalikku huvi pakkuvaid ülesandeid.

- (122) Belgia ametiasutused on nimetanud, et AGVO täidab avalike huvidega seotud ülesandeid („taken van openbaar belang”). Siiski selgub, et AGVO tegeleb majandustegevusega ja seepärast tuleb teda Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 107 lõike 1 tähenduses pidada ettevõtjaks⁽¹⁶⁾ põhjuste tõttu, mida üksikasjalikumalt selgitatakse põhjendustes 123–129.
- (123) AGVO pakub hooneid rendile avalik-õiguslikele ja avaliku sektori osalusega institutsioonidele ning ettevõtjatele. Seega pakub AGVO teenuseid (renditeenuseid) otse turul.
- (124) AGVO-le on samuti antud kalasadama kasutamise ja haldamise ülesanne. Nagu Üldkohus ja Euroopa Kohus on Aeroport de Paris'⁽¹⁷⁾ kohtuasjas kinnitanud, võib infrastruktuuri rajatiste haldamine endast majandustegevust kujutada. Seda on kinnitanud sadama infrastruktuuriga seoses muu hulgas ka Flaami sadamate ja Rotterdami sadama arenduse kohtuasjad⁽¹⁸⁾. Komisjon märgib, et AGVO pakub teenuseid, kaupu ja infrastruktuurirajatisi tasu eest. Tõepoolest on AGVO-l põhikirja kohaselt õigus oma teenuste eest tasu määrata ja koguda.
- (125) Lisaks sellele pakub AGVO kaudselt läbi oma tütarettevõtete EVO ja PAKHUIZENi turul kaupu ja teenuseid.
- (126) AGVO-l on EVOs ja PAKHUIZENis kontroll ning tegelikult teostab seda kontrolli, osaledes juhtimises otseselt või kaudselt.
- Peaaegu kõik AGVO juhatuse liikmed on ka EVO ja PAKHUIZENi juhatuse liikmed. Ajavahemikus 2005–2007 olid AGVO ja EVO mõlemad PAKHUIZENi juhatuse liikmed.
- Põhikirja järgi on AGVO-le usaldatud kalaoksjoni haldamine, arendamine ja kasutamine ning Oostende kaladoki ja selle lisarajatiste ning kõigi tegevuste arendamine, mis on otseselt või kaudselt sellega seotud.
- (127) On olemas ka teisi seoseid AGVO, EVO ja PAKHUIZENi vahel, mis näitavad lisaks loomulike ja funktsionaalsete seoste olemasolu AGVO ja selle tütarettevõtete vahel: AGVO on taganud EVO-le antud laene; AGVO on andnud hooned EVO ja PAKHUIZENi omandisse ning AGVO raamatupidamise aastaaruanne näitab, et AGVO on korrapäraselt andnud EVO-le ja PAKHUIZENile laene.
- (128) Kõik need üksikasjad võimaldavad AGVO-l teostada kontrolliga seotud funktsioone, kuid samuti EVOt ja PAKHUIZENit juhtida ja rahaliselt toetada. Neil põhjustel tuleb AGVOt pidada ettevõtjaks ka konkurentsiseaduse tähenduses, seda eriti osalemise tõttu EVOs ja PAKHUIZENis⁽¹⁹⁾.
- (129) Komisjon märgib, et Belgia ametiasutused on tunnistanud, et EVO ja PAKHUIZEN on AGVO toimivad üksused, et EVO kaudu osales AGVO äritegevuses ja et AGVOt soosivad meetmed võivad EVO kaudu turule mõju avaldada. Oma märkustes ja vastustes kalduvad nad käsitlema AGVOt, PAKHUIZENit ja EVOt kui üht ettevõtjat ja on ka selgesõnaliselt väitnud, et AGVOt ja EVOt peaks vaatlema kui üht üksust.
- (130) Lõpuks tuleb märkida, et AGVO-l ei ole eraldi raamatupidamist oma majanduslike ja mittemajanduslike ülesannete täitmiseks, nii et ristsubsidiidume ei saa välistada.
- 10.1.2. ASJAOMASTELE ETTEVÕTJATELE ANTUD EELISED
- 10.1.2.1. **AGVO-le antud eelised**
- 10.1.2.1.1. **Algkapital**
- (131) Riiklikke investeringuid peetakse riigiabiiks, kui on ilmne, et äriühingusse kapitali eraldavad ametiasutused ei anna omakapitali pelgalt turumajanduse tavatingimustes. Niisugune on olukord juhul, kui äriühingu rahaline seisund ning eriti selle võlgade struktuur ja maht on
- ⁽¹⁶⁾ 23. aprilli 1991. aasta otsus kohtuasjas C-41/90, Höfner ja Elser, EKL, lk I-1979, punkt 21; 16. märtsi 2004. aasta otsus liidetud kohtuasjades C-264/01, C-306/01, C-354/01 ja C-355/01 AOK Bundesverband, EKL I-2493, punkt 46; 10. jaanuari 2006. aasta otsus kohtuasjas C-222/04 Ministero dell'Economia vs. Cassa di Risparmio, EKL I-289, punktid 107–112.
- ⁽¹⁷⁾ Euroopa Kohtu 24. oktoobri 2002. aasta otsus kohtuasjas C-82/01, Aéroports de Paris vs. komisjon, EKL lk I-9297; 12. detsembril 2000. aasta otsus kohtuasjas T-128/98, Aéroports de Paris vs. komisjon, lk II-3929, punktid 122–124.
- ⁽¹⁸⁾ 20. oktoobri 2004. aasta otsus N 520/03 Flaami sadamad; 24. aprilli 2007. aasta otsus N 60/06 projekt Mainportontwikkeling.
- ⁽¹⁹⁾ Otsus kohtuasjas C-222/04 Ministero dell'Economica e delle Finanze vs. Cassa di Risparmio di Firenze, viidatud eespool, punktid 110–117.

sellised, et normaalkasumit (dividende või kapitali kasvu-tulu) ei saa mõistliku aja jooksul alates kapitali investee-rimisest eeldada. Seega on vaja hinnata ka seda, kas samades tingimustes oleks saanud veenda erainvestorit, kelle suurust saaks võrrelda avalikku sektorit juhtivate organitega, tegema samas suuruses kapitalimahutusi seoses selle ettevõtja ümberkorraldamisega või kas ta oleks selle asemel valinud likvideerimise, arvestades eriti sissemaksete tegemise päeval kättesaadavat teavet ja prog-noositavaid arenguid ⁽²⁰⁾.

- (132) Belgia ametiasutused väidavad, et linna otsus määrata AGVO-le algkapitaliks 250 miljonit Belgia franki (6 179 338 eurot) oli majanduslikult otstarbekohane valik. Oksjoni ümberkorraldamise otsus tehti rahastamis-kava ja äriplaani põhjal, mis näitasid, et piiratud investee-ringutega saaks oksjon muutuda uuesti tulutoovaks kaheksa aasta pärast, kui üle ei võeta varasemaid kahju-meid. Belgia ametiasutused väidavad, et erainvestor oleks samas olukorras samasuguse otsuse teinud.
- (133) Komisjonile kättesaadava teabe põhjal ei saa komisjon seda arvamust jagada.
- (134) Nagu eespool näidatud, ei olnud Oostende kalaoksjoni tulemused head ja selle turuosa oli ümberkorraldamisele eelnenud aastate jooksul pidevalt kahanenud. Komisjon on seisukohal, et sarnases olukorras olev tavaline eraette-võtja ei oleks teinud valikut anda algkapitali üle 6 000 000 euro ainult ühe rahastamiskava põhjal, mis sisaldas „positiivse hüpoteesi” vormis finantsprognoosi aastateks 2002–2010 ja vaid kaheleheküljelist äriplaani.
- (135) Seda enam, et – nagu üksikasjalikumalt põhjenduses 259 kirjeldatud – AGVOt kui Oostende kalaoksjoni järeltulijat saab algkapitali määramise ajal käsitada raskustes äriühin-guna. Kui tegemist on raskustes äriühinguga, siis tavaline eraettevõtja sooviks saada usaldusväärseid kinnitusi äri-ühingu tulevikuväljavaadete kohta ja ei rahulduks vaid dokumentidega, mille põhjal linn otsuse tegi.

⁽²⁰⁾ 28. jaanuari 2003. aasta otsus kohtuasjas C-334/99 Saksamaa Liit-vabariik vs. komisjon, EKL I-01139, punkt 133; 16. mai 2002. aasta otsus kohtuasjas C-482/99 Prantsusmaa vs. komisjon (Stardust Marine), EKL I-4397, punkt 70; 3. veebruari 1990. aasta otsus kohtuasjas C-261/89, Prantsusmaa vs. komisjon, EKL lk I-4437, punkt 8. 14. septembri 1994. aasta otsus liidetud kohtuas-jades C-278/92 – C-280/92 Hispaania vs. komisjon, EKL I-4103, punkt 21; 14. veebruari 1994. aasta otsus kohtuasjas C-42/93, Prant-susmaa vs. komisjon, EKL I-4175, punkt 13.

- (136) Ühest küljest rõhutab komisjon investeeingu tähtsust ja teisest küljest Oostende kalaoksjoni pikaajalisi jätkuvaid kahjusid ⁽²¹⁾. Eriti neid asjaolusid arvesse võttes ja pidades silmas tõsiasi, et ettevõtja tegutses äärmiselt tiheda konkurentsiga, kuid kahaneval turul, oleks tavaline eraet-tevõtja tahtnud otsustada palju põhjalikuma rahastamis-kava ja äriplaani põhjal, mis oleksid sisaldanud erinevaid hüpoteese ja stsenaariume, selle asemel, et arvesse võtta vaid ühel hüpoteesil põhinevat rahastamiskava, mis pealegi oli määratletud kui positiivne hüpotees.

- (137) Tavalise eraettevõtja puhul oleks olnud asjakohane küsida ka eriti just uuringut tururuumi kohta, mis oli sel ajal tööstusharule saagi lossimiste ja kohaliku nõudluse olemasolevatel väärtustel põhinedes kättesaadav. Samuti oleks tavaline eraettevõtja nõudnud kava, mis selgitaks, kuidas tegevus ümber korraldatakse, missuguseid meet-meid plaanitakse, et mitte korrata varasemaid suuri kahjumeid ja suurendada tootlikkust (uued investee-ringud, uus turundusstrateegia jne).

- (138) Siiski ei sisalda äriplaani ühtegi eespool loetletud üksik-asja.

- (139) Lisaks sellele põhineb see real oletustel ja faktistel üksik-asjadel, mida on peetud enesestmõistetavaks, aga ei ole selgitatud ega põhjendatud, ning mis mõnikord näivad olevat äärmiselt hüpoteetilised või ebatõenäolised. Näiteks on raske nõustuda oletusega, et oksjonitegevuse käive tõuseb järgmise viie aasta jooksul 10 %, kuigi ümberkor-raldamisele eelnenud aja jooksul kahanesis saagi lossi-mised ja käive pidevalt, konkurents turul oli muutunud äärmiselt tihedaks ja püügikvoodid näitasid alanevat trendi. Lisaks sellele ei olnud äriplaanis selgitusi seoses sotsiaal- ja allhankekulude, samuti vee- ja energiakulude arvutustega. Lisaks sellele on äriplaanis näidatud, et need kulud jäävad üheksa aasta jooksul pärast AGVO loomist täpselt samaks. See näib siiski vaevalt võimalik olevat, seda eriti siis, kui sama ajavahemiku jooksul eeldatakse käibe kahekordistumist.

- (140) Seetõttu ei näi rahastamiskava ja äriplaani mitte ainult väga lühikesed ja ebatäielikud, vaid nad ei ole ka usutavad. Tavaline erainvestor ei oleks neile toetunud, et investeerida kahaneval turul olevasse kahjumis ettevõt-jasse 250 miljonit Belgia franki ⁽²²⁾.

⁽²¹⁾ Sel ajal oli linna iga-aastane keskmine kahjum 1 850 000 eurot.

⁽²²⁾ 11. juuli 2002. aasta kohtuasi T-152/99, HANSA vs. komisjon, EKL lk II-3049, punkt 132; 8. mai 2003. aasta ühisotsus C-328/99 ja C-399/00, Itaalia ja SIM 2 Multimedia vs. komisjon, EKL lk I-4035, punkt 44, ning 21. märtsi 1991. aasta kohtuotsus kohtuasjas C-303/88, Itaalia vs. komisjon, EKL lk I-1433, punktid 18 jj.

- (141) Isegi kui saaks tõdeda, et rahastamiskava ja äriplaani on täielikud ja usaldusväärsed, *quod non*, on komisjon seisukohal, et erainvestor ei oleks ikkagi investeerinud sama summat nagu linn. Rahastamiskava ja äriplaani alusel selgub, et piisav oleks olnud ka väiksem kapitalihulk. Arvestades madalat kapitalitulu, ei oleks tavaline eraettevõtja investeerinud niisugust summat, kui see polnud vajalik.
- (142) Belgia ametiasutused on seisukohal, et kalaoksjoni tegevuse säilitamise otsus oli otstarbekohasem kui oksjoni sulgemine.
- (143) Siiski ei andnud Belgia ametiasutused ühtegi viidet seoses tegevuste likvideerimiskuludega ja tegelikult ei selgitanud, miks sulgemine ei olnud otstarbekohane otsus.
- (144) Peale selle püüavad Belgia ametiasutused õigustada 2001. aastal tehtud otsuse otstarbekohasust paigutada 250 miljonit Belgia franki AGVOsse kalaoksjoni erastamisotsuse teel. Nad teatavad, et kõnealune erastamine oli osa ümberkorraldamiskavast, mis võeti vastu 2001. aastal, ja et kalaoksjoni erastamine ei olnud võimalik ümberkorraldamiseta.
- (145) Komisjon tuletab meelde, et vastavalt pidevale pretsedendiõigusele ja praktikale tuleb selleks, kui soovitakse uurida, kas riik on üle võtnud targa investori teguviisi, kes tegutseb turumajanduse tingimustes, paigutada end sellesse aega, mil rahalise toetuse meetmed võeti, ning siis on võimalik hinnata riigi teguviisi majanduslikku otstarbekohasust, hoidudes hinnangutest hilisema olukorra alusel⁽²³⁾.
- (146) Belgia ametiasutused väidavad, et kõnealune erastamine moodustab ühe osa 2001. aasta ümberkorraldamise otsusest ja et kalaoksjoni ümberkorraldamise otsuse otstarbekohasust tuleb hinnata, võttes arvesse erastamisprotsessi. Siiski ei toeta Belgia ametiasutuste esitatud erinevad dokumendid seda väidet. Kalaoksjoni erastamise kavatsust ei ole kalaoksjoni ümberkorraldamise otsuses nimetatud,

samuti mitte äriplaanis ega rahastamiskavas. Mitte miski nendes dokumentides ei näita, et otsust investeerida 6 200 000 eurot kalaoksjonisse motiveeris või õigustas (muu hulgas) tõik, et teatava aja möödudes teeb see investering võimalikuks kalaoksjoni erastamise. Nende väidet on raske viia vastavusse ka AGVO põhikirjaga, mis ütleb, et AGVO on asutatud määramata ajaks, et linnal on kavatsus AGVOt kontrollida ning et tütarettevõtteid ja äriühinguid, kus AGVO-l on osalus, peab kontrollima AGVO (ja järelikult linn).

(147) Lisaks sellele võiks eeldada, et erastamise otsust saaks kaaluda siis, kui kalaoksjon on jälle tulutoov, et saada kalaoksjoni eest paremat hinda, tegelikult hinda, mis võimaldaks tagasi nõuda vähemalt täiendava investeeringu 250 miljonit Belgia franki. Siiski ei olnud erastamist nimetatud ei rahastamiskavas ega äriplaanis, erastamisotsust ei võetud vastu isegi sel ajal, kui kalaoksjon oli kasumlik. Vastupidi, see otsus võeti vastu kaks aastat pärast ränki kahjumeid, mida kandsid nii AGVO kui ka EVO, ning pärast seda, kui komisjon oli uurimismenetluse algatanud. Seega ei näi erastamise plaan olevat üks osa ümberkorraldamise otsusest, mille linn 2001. aastal tegi.

(148) Peale selle on Belgia ametiasutused viidanud, et tulevane erapartner võtab üle EVO maineväärtuse ja saab valida varad, mida ta soovib üle võtta (kas võtab üle töötajad, masinad, kalakastid jne või ei võta). Ta ei pea üle võtma EVO kohustusi. Niisugustel tingimustel on raske mõista, miks sarnast lähenemist ei kasutatud aastatel 2001–2002 (ilma täiendava 250 miljoni Belgia frangi investeerimiseta).

(149) Lisaks sellele, kui kõik see moodustas kalaoksjoni ümberkorraldamise plaani 2002. aastal, siis ei oleks ükski erainvestor nõustunud investeerima kalaoksjonisse 250 miljonit Belgia franki väljavaatega see hiljem müüa, kuna ta ei oleks saanud äriplaani alusel põhjendatult eeldada, et mõni aasta hiljem tasub tema investering end ära kõigest oksjoni maineväärtuse müügiga. Selles suhtes on Üldkohus arvanud, et erainvestor, kes järgib kas üldist või sektori struktuuripoliitikat ja juhindub pikaajalise tasuvuse väljavaadetest, ei teeks mõistlikult otsustades pärast aastatepikkuseid kahjumeid kapitalipaigutust, mis on seotud ettevõtte müügiga, mis välistab igasuguse kasumilootuse, seda isegi pikas perspektiivis⁽²⁴⁾.

⁽²³⁾ Otsus kohtuasjas C-482/99 Prantsusmaa vs. komisjon (Stardust Marine), viidatud eespool, punkt 71; 30. aprilli 1998. aasta otsus kohtuasjas T-16/96, Cityflyer Express vs. komisjon, EKL lk II-757, punkt 76; 6. märtsi 2003. aasta otsus liidetud kohtuasjades T-228/99 ja T-233/99, Westdeutsche Landesbank Girozentrale vs. komisjon, EKL lk II-435, punkt 246.

⁽²⁴⁾ Otsus liidetud kohtuasjades T-129/95, T-2/96 ja T-97/96 Neue Maxhütte Stahlwerke vs. komisjon, EKL, lk II-17, punkt 124; otsus liidetud kohtuasjades C-278/92, C-279/92 ja 280/92, Hispaania vs. komisjon, viidatud eespool, punkt 26.

- (150) Belgia ametiasutused lisavad, et erastamisele järgnenud ümberkorraldamine võimaldab investeringute tagasisaamise rendi abil, mida nõutakse kalaoksjoni hoonete eest. töö likvideerimise asemel ümber korraldada, oli poliitilise ja sotsiaalse sisuga, nimelt oleks ümberkorraldamine aidanud säilitada tööhõivet linnas, kus töötuse määr oli üle 12 %, ⁽²⁵⁾ see on põhjus, mida erainvestor ei oleks arvesse võtnud ⁽²⁶⁾.
- (151) Siiski ei ole ka see argument veenev. Rahastamiskavas osutati, et järgmise kaheksa aasta jooksul oleks linn kaotanud 121 603 000 Belgia franki (lisaks varem kogunenud kahjudele), enne kui oleks olnud võimalik tagasi nõuda osa 2001. aastal otsustatud 250 miljonit Belgia frangi suurusest kapitalipaigutusest. Komisjon märgib, et linn oleks juba 2002. aastal saanud teha otsuse kalaoksjoni hooned kolmandale isikule rentida. See oleks võimaldanud linnal juba 2002. aastal tagasi saada olulise summa rahast, mis kulutati Oostende kalaoksjonile enne selle ümberkorraldamist, või vähemalt katta pangalaenu tasumise finantskoormuse selle asemel, et väga julgelt riskeerida – eriti oksjoni varasemaid kehvi tulemusi arvesse võttes – ja suurendada kahjusid, mis tuleb hiljem tasa teha.
- (152) Peale selle rõhutavad Belgia ametiasutused, et kalaoksjoni ümberkorraldamise otsus ei tulnud kergelt, kuna algul lükkasid linna juhtimist kontrollivad ametiasutused (*toezichtautoriteit*) selle tagasi, sest ei olnud küllalt väljavaateid selle kohta, et kalaoksjon võiks olla elujõuline. Tõepoolest näitavad komisjonile esitatud dokumendid, et oksjoni ümberkorraldamise otsus lükati algul tagasi, kuna esialgse rahastamiskava järgi oli viie aasta pärast oodata kumulatiivset kahjumit 190 000 000 Belgia franki.
- (153) Selle asemel, et otsus otstarbekohasemaks teha, toob see seik esile, et alguses ei põhinenud kalaoksjoni ümberkorraldamise kavatsus ja selle toetamine lisakapitaliga isegi mitte mõttel, et see pärast teatud ajavahemikku jälle kasumlikuks muutuks. Veelgi enam, teine rahastamiskava näib olevat isegi veel vähem täiuslik ja usaldusväärne, kuna üldse ei selgitatud, kuidas oli võimalik esimeses ja teises kavas nii erinevaid tulemusi saada. Seega on isegi vähem tõenäoline, et erainvestor oleks teinud otsuse samadel tingimustel oksjonisse täiendavad 250 miljoni Belgia franki investeerida.
- (154) Eespool esitatud üksikasjade alusel jäeldab komisjon, et tavaline erainvestor ei oleks teinud otsust investeerida samadel tingimustel oksjonisse 250 miljonit Belgia franki. Seda kinnitavad ka komisjonile esitatud dokumendid. Need näitavad, et üks põhjustest, miks otsustati oksjoni
- (155) Järelikult annab see meede AGVO-le võrreldes konkurentidega eelise ja seega eelistab seda ettevõtjat Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 107 lõike 1 tähenduses.
- 10.1.2.1.2. Maa ja hooned**
- (156) Põhikirja artikli 30 alusel on AGVO-le asutamisest alates antud ainuõigus tasuta kasutada Oostende kalasadama maad ja hooned.
- (157) 2004. aastal anti AGVO täielikku omandusse üle erinevad hooned ja infrastruktuurirajatised, mis asuvad Oostende kalasadamas ja linna tolleaegsete andmete järgi hõlmasid 57 500 m². Vastavalt kohaliku omavalitsuse raamatupidamisele oli vara arvestuslik väärtus sel ajal 14 891 524 eurot. Komisjon ei ole saanud teavet, mis võimaldaks määrata kinnisvara turuväärtuse sel ajal, kui see AGVO-le üle anti.
- (158) Belgia ametiasutused teatavad, et otsust kinnisvara omandiõiguse üleandmiseks AGVO-le ei saa vaadelda kui riigiabi, sest see oli vaid kinnisvara üleandmine kahe avalik-õigusliku ametiasutuse vahel, kuna AGVO ei osale äritegevuses.

⁽²⁵⁾ Belgia ametiasutuste 19. oktoobri 2006. aasta vastus, lk 2: „De Stad koos voor deze laatste oplossing: [...] - de locale economie rondom de vismijn scheepsherstel, scheepsbenodigheden, opslag- en diepvriesbedrijven, ijsfabrieken, groot- en kleinhandels, toerisme ...) bleef behouden, wat in de naweën van de sluiting (1997) van de plaatselijke (verlieslatende) Regie der Maritiem Transport (verlies van 1 700 arbeidsplaatsen) een belangrijke considerans was binnen een Stad met meer dan 12 % werkloosheid.” Belgia ametiasutuste 19. oktoobri 2006. aasta vastus, lk 6: „Dit belet niet dat de gedelegeerd bestuurder van een bedrijf dat voor 100 % gehouden wordt door een lokale overheid ook oog heeft voor de maatschappelijke en sociale rol die de vismijn van Oostende binnen de regio kan vervullen en die de Stad anno 2001 heeft gemotiveerd om niet radicaal tot sluiting over te gaan.”

⁽²⁶⁾ Otsus liidetud kohtuasjades C-328/99 ja C-399/00 Itaalia ja SIM 2 Multimedia vs. komisjon, viidatud eespool, punkt 44; otsus kohtuasjas C-303/88, Itaalia vs. komisjon, viidatud eespool, punkt 18 jj.

- (159) Siiski, nagu näidatud eespool käesoleva otsuse punktis 10.1.1, osaleb AGVO otseselt ja kaudselt äritegevuses oma tütarettevõtete kaudu ning teda tuleb käsitada ettevõtjana. Otsust kinnisvara omandiõiguse üleandmiseks AGVO-le ei saa seepärast vaadelda kui vaid kinnisvara üleandmist ühelt ametiasutuselt teisele, seda eriti seetõttu, et asjaomast kinnisvara kasutatakse suures osas nimetatud äritegevuses (renditeenused, kalaoksjoni pidamine, kalasadama haldamine).
- (160) Komisjon on seisukohal, et tavaline eraettevõtja ei oleks nõustunud niisuguse väärtusega hoonete omandiõiguse üleandmisega ilma mõistlikku hinda saamata.
- (161) Belgia ametiasutused teatasid, et hooned olid väga viletsas seisukorras ja et seepärast oli hoonete arvestuslik väärtus üle hinnatud. Lisaks sellele väitsid Belgia ametiasutused, et renoveerimiskulud, mida pidi maksma AGVO, olid sellises suurusjärgus, et omandiõiguse üleandmist saab vaadelda kui nulltehingut.
- (162) Siiski ei ole Belgia ametiasutused esitanud komisjonile tõendeid, mis näitaksid, et kõnealuste varade arvestuslik väärtus oli üle hinnatud, ning komisjon ei ole saanud ka tõendeid, mis näitaksid, et renoveerimiskulud oleksid kõnealuste hoonete omandiõiguse tegeliku väärtusega võrdsed.
- (163) Komisjonile kättesaadav teave näitab vastupidi, et Belgia ametiasutuste väidet ei saa aktsepteerida.
- (164) Esiteks peaks tähelepanu juhtima sellele, et enne omandiõiguse üleandmist ja alates asutamisest oli AGVO-le antud kalasadama maa ja hoonete, sealhulgas kalaoksjoni, tasuta kasutamise ainuõigus. Põhikirja ei sisalda mingit erilist kohustust seoses kohustusliku renoveerimistööga, mille AGVO pidi ette võtma. Põhikirja artikli 3 kohaselt on AGVO-l õigus, juhul kui ta seda soovib, ette võtta hoonete igasuguseid hooldus-, remondi-, moderniseerimistööid, ⁽²⁷⁾ aga põhikirja ei sisalda mingeid sätteid, mis seaksid AGVO-le kohustuse teatud hooned renoveerida.
- (165) Seega on kalasadama maa ja hooned olnud AGVO käsutuses asutamisest alates, ilma et ta oleks pidanud renti või mingit muud liiki tasu maksma. Eraettevõtja ei oleks nõustunud andma ainukasutusõigusi ühele ettevõtjale ilma vastavat tasu saamata.
- (166) Ka 30. detsembril 2004 sõlmitud kinnisvara üleandmise leping, millega hoonete omandiõigus anti linnalt üle AGVO-le, ei sisalda AGVO jaoks mingeid erilisi tingimusi või kohustusi seoses eriliste renoveerimistöödega. Tegelikult on see üldleping, kus linn annab kõik õigused ja kohustused seoses asjaomaste hoonetega AGVO-le üle. Lepingus AGVO-le pandud kohustused ei näi olevat niisugust liiki, mis õigustaks seda, et hoonete omandiõiguse saamise eest tasu ei nõuta.
- (167) Lisaks ei ole väidetud seda, et AGVO-l on õigus ka hooned rendile anda või kontsessiooniõigusi väljastada. Hoonetel, vähemalt osal nendest, on kaubanduslik väärtus. Belgia ametiasutused on tunnistanud, et osa neist renditi avalik-õiguslikele ja avaliku sektori osalusega organisatsioonidele ja osa eraeesmärkidel (vt käesoleva otsuse põhjendust 46).
- (168) Lõpuks märgib komisjon, et AGVO-le on antud veel üks eelis seoses nimetatud renoveerimiskuludega. Belgia ametiasutused on komisjonile esitanud loetelu tagatistest, mis anti tasuta teatud laenule. Komisjonile esitatud loetelu alusel olid mõned neist tagatud laenudest suunatud renoveerimiskulude rahastamiseks. Seepärast lisaks tõigale, et AGVO-l ei olnud kohustust renoveerimistööid ette võtta, vähendati nende tagatistega vähemalt mõne AGVO teostatud renoveerimistöö kulusid. Samal põhjusel ei saa aktsepteerida väidet, et omandiõiguse üleandmine toimus tasuta teatud liiki hüvitisena eriti suurte renoveerimiskulude eest, mida AGVO oli kohustatud teostama.
- (169) Isegi kui renoveerimiskulusid saaks pidada eriti olulisteks ja need kujutaksid endast teatud liiki tasu hoonete omandiõiguse üleandmise eest, mida Belgia ametiasutused ei ole esitanud, tuleks tõika, et AGVO sai juba asutamisest alates Oostende kalasadama maa ja hoonete tasuta kasutamise ainuõiguse, siiski pidada eeliseks, mida saab kvalifitseerida kui riigiabi. Tõepoolest tuleb küsimust, kas linn

⁽²⁷⁾ „Het AG Vismijn Oostende beslist vrij over het aanleggen, het bouwen, het onderhouden, het herstellen, het verbeteren, het bedienen, het zelf exploiteren en het aan derden ter beschikking stellen van roerende en onroerende goederen.”

käitus kui tavaline erainvestor, uurida nii, et arvesse võetakse kõiki üksikasju, mis otsuse tegemise ajal olid kättesaadavad ⁽²⁸⁾. Praegusel juhul pidi linn otsuse vastuvõtmise ajal teadma, et ta andis AGVO-le eelise, kuna HAMA Consult NV poolt 9. novembril 2001 koostatud äriplaani punkt 11 ütleb selgelt, et kalaoksjon oli hiljuti moderniseeritud ja et järgmise kümne aasta jooksul ei ole oodata olulisi investeeringuid.

(170) Peale selle, vastavalt komisjoni teatisele ametiasutuste korraldatavas maa ja hoonete müügis sisalduvate riigiabi elementide kohta, ⁽²⁹⁾ peaks müük tavaliselt toimuma kas tingimusteta pakkumismenetluse kaudu või pärast sõltumatu eksperdi hinnangu saamist, et riigi omanduses olevate hoonete omandiõiguse üleandmist saaks pidada turuväärtusele vastavaks. Kumbagi neist menetlustest ei järgitud. Eksperdi hinnang hoonete väärtuse kohta ja nõuetekohane tasu AGVO-le antud ainukasutusõiguse eest ning seejärel omandiõiguse üleandmine oleksid praegusel juhul olnud veelgi vajalikumad, kuna Belgia ametiasutused olid seisukohal, et arvestuslik väärtus ei vastanud tegelikule väärtusele.

(171) Järelikult ilmneb, et hoonete tasuta kasutusse andmine ja pärastpoole AGVO-le omandiõiguse üleandmine linna poolt on tegu, mida ei saa lugeda tavapärastele majandusnormidele vastavaks, mida oleks tavaline erainvestor sarnastes tingimustes järginud.

(172) Belgia ametiasutused on seisukohal, et kuna vara on linnale tagastatud (ilma hüvitiseta), ei ole riigiabi küsimus enam päevakorras.

(173) Komisjon ei saa siiski selle arvamusega nõustuda.

(174) Komisjon sooviks juhtida tähelepanu sellele, et tõsiasi, et vara on linnale tagastatud, ei mõjuta tõika, et aastatel 2002–2009 sai AGVO tasuta kasu tänu asjaomaste hoonete kasutamise ainuõigusele, olgu siis oma põhikirja artikli 30 kohaselt või 30. detsembri 2004. aastal sõlmitud kinnisvara üleandmislepingu alusel. Eelkõige ei ole kindel, et hiljuti tagastatud vara väärtus on vähemalt

võrdne eelmises lauses viidatud kasuga ja lisaks intressiga, mis tuleb maksta riigiabi eeskirjade põhjal seoses tagastatava ebaseadusliku ja kokkusobimatu abiga.

(175) Lisaks sellele on komisjon seisukohal, et sel määral, mil AGVO jätkab pärast vara tagastamist hoonete kasutamist tasuta või allpool turuhinda, jätkab ta riigiabist kasutamist ⁽³⁰⁾.

10.1.2.1.3. Tasuta laenu tagatised

(176) Võttes arvesse komisjoni teatise „Euroopa Ühenduse asutamislepingu artiklite 87 ja 88 kohaldamise kohta tagatistena antava riigiabi suhtes” (edaspidi „tagatiste teatis”) ⁽³¹⁾ punkti 2.1.1, toob riigi tagatis tulu teatud ettevõtjale, kui see võimaldab laenuvõtjal saada laenuks paremaid finantstingimusi kui need, mis tavaliselt on finantsturgudel kättesaadavad ilma tagatistasu maksmata. Tavaliste turutingimuste kindlaks tegemiseks tuleks linna käitumist võrrelda eravõlaausaldajaga, kes tegutseb välja-vaatega saada mõistlikku kasumit ⁽³²⁾.

(177) Tagatiste teatis annab teatud hulga viiteid selle kohta, kuidas tagatise hinnatakse riigiabi eeskirjade raames. Eriti märgitakse seal, et tagatis, mida ei käsitata riigiabina, peab vastama teatavatele kriteeriumidele. Mõned neist tekitavad kõnealusel juhtumil küsimusi.

(178) Tagatiste eest ei ole makstud turuhinda, sest tagatised olid täiesti tasuta.

(179) Lisaks sellele katsid tagatised üle 80 % tasumata laenust, kuna nad katsid laenu kogu suuruses. See suurendab saadud eelist, sest 100 % riigitagatise puhul ei ole laenuandjal motiivi AGVO krediitvõime nõuetekohaseks hindamiseks ja seega laenu finantstingimuste nõuetekohaseks kindlaksmääramiseks vastavuses AGVO riskiprofiiliga ⁽³³⁾.

⁽²⁸⁾ Otsus kohtuasjas C-482/99 Prantsusmaa vs. komisjon (Stardust Marine), viidatud eespool, punkt 71; otsus kohtuasjas T-16/96, Cityflyer Express vs. komisjon, viidatud eespool, punkt 76; otsus ühiskohtuasjades T-228/99 ja T-233/99, Westdeutsche Landesbank Girozentrale vs. komisjon, eespool viidatud, punkt 246.

⁽²⁹⁾ EÜT C 209, 10.7.1997, lk 3.

⁽³⁰⁾ Sel põhjusel hõlmab selle otsuse rakenduslik osa ka võimalust, et vara on praegu AGVO käsutuses tasuta eest, kuid turuhinnast soodsamalt.

⁽³¹⁾ EÜT C 71, 11.3.2000, lk 14.

⁽³²⁾ 29. aprilli 1999. aasta otsus kohtuasjas C-342/96, Saksamaa vs. komisjon, EKL lk I-2459; 29. juuni 1999. aasta otsus kohtuasjas C-256/97, DTM Transports SA, EKL lk I-3913 ja otsus T-152/99 HAMA vs. komisjon, viidatud eespool.

⁽³³⁾ Tagatiste teatise punkt 3.4.

- (180) Seepärast on selge, et tagatised võimaldasid AGVO-l saada laenudele paremaid finantstingimusi kui need, mis on tavaliselt finantsturgudel kättesaadavad, ⁽³⁴⁾ eriti kui arvesse võtta AGVO ja tema tütarettevõtete kehvi ja tihti negatiivseid tulemusi.
- (181) Belgia ametiasutused teatavad, et aktsionäri jaoks on tava-pärane anda tasuta tagatis ettevõtjale, mida ta kontrollib. Seda väidet ei põhjenda siiski mitte mingi tõend ega näide. Lisaks on seda väidet eriti raske ühitada eravõla-usaldaja käitumisega.
- (182) Tõepoolest, linna otsus anda finantsasutustele tasuta taga-tised AGVO laenude eest on eriti ebaharilik finantstur-gude tavatingimustes. Tavaolukorras oleks niisuguse taga-tise eest nõutud lisatasu, mis kajastaks tagatisega seotud riske, ⁽³⁵⁾ isegi kui garant on aktsionär, kellel on enamus-osalus ⁽³⁶⁾. Lisaks sellele nõuaks tavaline tagatise andev eravõla-usaldaja enne tagatise andmist teatud võlakirju ja kinnitaks eelnevalt laenu tingimused, riski suuruse jms, ent Belgia esitatud teave näitab, et seda ei tehtud ⁽³⁷⁾. See on veelgi enam kahtlane, arvestades möödunud aastate jooksul korduvaid ja ulatuslikke kahjusid kannatanud ning tiheda konkurentsiga ja kahaneval turul tegutseva kalaoksjoni finantsolukorda ⁽³⁸⁾.
- (183) Nagu tõestatud täpsemalt põhjenduses 259, tuli AGVOt pidada rahalistes raskustes äriühinguks päästmise ja ümberkorraldamise 1999. aasta suuniste tähenduses. Kindlaks kujunenud tava järgi käsitatakse raskustes äri-ühingutele antavaid tagatise töenäolise riigiabi ⁽³⁹⁾.
- (184) Belgia ametiasutused väidavad, et tagatised anti laenudele seoses renoveerimistöödega, mis tuli ette võtta avalik-õiguslikele ja avaliku sektori osalusega asutustele renditud hoonetes. Nad lisavad, et kuna see on AGVO avalik ülesanne, tuleb tagatise näha kui avaliku teenuse osuta-mises osalemist ja järelikult ei saa seda riigiabina käsitada.
- (185) Esiteks tuleks märkida, et ei ole kindel, kas tagatud laene kasutati tegelikult ette nähtud otstarbel. Isegi kui on tõsi, et komisjonile esitatud teave kaldub näitama, et linn andis AGVO-le tagatised kavatsuse põhjal kasutada laene renoveerimistööde rahastamiseks, ilmneb samuti, et linn ei sidunud tasuta tagatise renoveerimistööde teos-tamisega. Samuti ei tühistanud linn tasuta tagatise ega nõudnud tasu, kui hiljem selgus, et laene kasutati tegeli-kult muul otstarbel.
- (186) Belgia ametiasutused on selgitanud, et seda on juhtunud, et laene kasutati muudel otstarvetel, kui oli teatatud. Näiteks Fortise laenu, mida algselt kavatseti kasutada PAKHUIZENi aktsiate ostu rahastamiseks, ei kasutatud lõpuks sel otstarbel, vaid ilmselt renoveerimistöödeks.
- (187) Belgia ametiasutused on lisaks sellele tunnistanud, et 550 000 eurot laenu ING Bank'ilt, mis esialgselt oli ette nähtud renoveerimistöödeks, kasutati lõpuks EVO toeta-miseks. On vastuvaieldamatu, et tasuta tagatise selle laenu eest ei saa pidada panuseks renoveerimistöödesse. Teiste sõnadega: ei saa öelda, et linn käitus nii, nagu tavaline eragarant oleks käitunud (sealhulgas garant, kes kont-rollib asjaomast äriühingut), nimelt esiteks uurinud, kas tagatud laenu suudetaks tõenäoliselt tagasi maksta, ning siis kontrollinud, kas laenu kasutati täpselt esialgselt kavandatud projekti jaoks.
- (188) Seoses tagatud laenudega, mida tegelikult kasutati (täieli-kult või osaliselt) renoveerimistööde rahastamiseks, tuleb meelde tuletada, et AGVO rentimistegevus on majan-duslik tegevus ja et tasuta tagatise andmine on AGVO-le rentimisturul eeliseks. Lisaks sellele parandab tasuta tagatise AGVO finantsolukorda üldiselt, võimaldades tal kasutada rahalisi vahendeid, mida ta tavatingimustes oleks pidanud kasutama tagatistasu maksmiseks, muudel eesmärkidel kui avalik-õiguslikele ja avaliku sektori osalu-sega asutustele renditud hoonete renoveerimine.
- ⁽³⁴⁾ 21. jaanuari 2003. aasta otsus C 5/03 (ex NN 115/02) – Abi MobilCom AG-le (ELT C 80, 3.4.2003, lk 5).
- ⁽³⁵⁾ 13. juuni 2000. aasta otsus liidetud kohtuasjades T-204/97 ja T-270/97 EPAC vs. komisjon, EKL lk II-2267, punkt 82.
- ⁽³⁶⁾ Juhtumi kohta, kus emaettevõtja andis tagatise, vt CDC antud taga-tist oma tütarettevõttele CDC IXIS, 21. jaanuari 2003. aasta ja 30. aprilli 2003. aasta otsus E 50/01 (ELT C 154, 2.7.2003, lk 13). Tagatise eest nõuti tasu, ent mitte turutingimustel ja seetõttu leiti see sisaldavat riigiabi.
- ⁽³⁷⁾ Belgia ametiametiasutused on tunnistanud, et linnal ei ole alati isegi lepingudokumentide koopiat seoses laenude ja tagatistega, vt 27. novembri 2007. aasta kirja B lisa.
- ⁽³⁸⁾ Otsus kohtuasjas C-334/99 Saksamaa vs. komisjon, viidatud eespool, punkt 138; otsus 1999/720/EÜ, ESTÜ 8. juuli 1999 – abi Gröditzter Stahlwerkele (EÜT L 292, 13.11.1999, lk 27), punkt 45.
- ⁽³⁹⁾ Vt näiteks päästmise ja ümberkorraldamise 1999. aasta suuniste punkti 17.

- (189) Lõpetuseks, isegi kui oleks olnud aktsepteeritav, et hoonete rentimist avalik-õiguslikele ja avaliku sektori osalusega organisatsioonidele oleks saanud käsitada kui üldist majandushuvi pakkuvat teenust, mis oli AGVO-le usaldatud, ei ole täidetud Altmarki kohtuotsuses sätestatud tingimused, nii et tuleb järeldada, et tasuta tagatised kujutavad endast riigiabi Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 107 lõike 1 tähenduses.
- (190) Altmarki kohtuasja otsuses näitas Euroopa Kohus, et avalike teenuste hüvitis ei kujuta endast riigiabi Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 107 lõike 1 tähenduses, kui see täidab kumulatiivselt järgmisi kriteeriume: „[...] Esiteks peab abi saav ettevõtja olema reaalselt vastutav avaliku teenindamise kohustuse täitmise eest ja see kohustus peab olema täpselt määratletud [...]”; „[...] Teiseks [...] peavad parameetrid, mille alusel see hüvitis arvutatakse, olema eelnevalt objektiivselt ja läbipaistvalt kindlaks määratud [...]”; „[...] Kolmandaks ei tohi hüvitis olla suurem, kui on vajalik avaliku teenindamise kohustuse täitmisest tulenevate kulude täielikuks või osaliseks katmiseks, arvestades [...] tulu ja mõistlikku kasumit. [...]”; ja „[...] Neljandaks, kui avaliku teenindamise kohustust täitvat ettevõtjat ei valitud konkreetsel juhul avalikus hankemenetluses, mis võimaldab välja valida kandidaadi, kes suudab üldsusele asjassepuutuvaid teenuseid osutada kõige odavamalt, peab sobiva hüvitise tase olema kindlaks määratud selliste kulude analüüsi alusel, mida kannaks sama sektori keskmise suurusega, hästi korraldatud juhtimise ja asjassepuutuva avaliku teenindamise nõudluse rahuldamiseks vajalike sobivate vahenditega ettevõtja, arvestades nende kohustuste täitmisega seotud tulusid ja mõistlikku kasumit”.
- (191) Need kriteeriumid ei ole antud juhtumi puhul täidetud. Arvestamata tõsiasi, et vaieldav on, kas AGVO-le oli usaldatud avaliku teenuse osutamise kohustus seoses hoonete rentimisega avalik-õiguslikele ja avaliku sektori osalusega organisatsioonidele, märgib komisjon, et Belgia ametiasutused on selgesõnaliselt kinnitanud, et mitte mingeid parameetreid hüvitise jaoks ei kasutatud. Lisaks sellele ei ole AGVO valinud eraldi raamatupidamise süsteemi ning mitte miski ei hoiä ära liigset hüvitamist ega ristsubsiidiume AGVO mitmesuguse tegevuste vahel. Lisaks sellele ei ole AGVOt valitud riigihankemenetluse kaudu ja Belgia ametiasutused ei ole näidanud, et teenuseid osutatakse ühiskonnale kõige väiksemate kuludega.
- 10.1.2.1.4. **Maksud**
- (192) Linn andis AGVO-le õiguse määrata ja koguda kohalikke makse kalasadama ja oksjonirajatiste kasutamise eest.
- (193) Sel viisil AGVO kogutud maksud kujutavad endast riigi käsutuses olevaid ressursse,⁽⁴⁰⁾ mis on osaliselt AGVO-le üle antud. Lisaks sellele kujutavad need endast eelist, mida tavaliselt ei saada, ja järelikult eelistatakse seda ettevõtjat Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 107 lõike 1 tähenduses.
- (194) Antud juhul on Belgia ametiasutused viidanud, et maksude kogumine moodustab osa, ja tegelikult kujutab endast tasu, AGVO-le antud avalike huvidega seotud ülesannete eest, eriti ülesande eest hallata kalasadamat. Belgia teatab, et ülesannete üleandmist ja õigust koguda makse peaks nägema kui vaid riigisisest ülesannete jaotust ja seda ei saa kvalifitseerida riigiabina.
- (195) Siiski, nagu juba otsuse punktis 10.1.1 näidatud, kvalifitseerub AGVO ettevõtjana Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 107 lõike 1 tähenduses, mida Belgia ametiasutused on kinnitanud ka oma 27. novembri 2009. aasta kirjas. Nagu selgitatud põhjenduses 124, on kalasadama haldamine majanduslik tegevus.
- (196) Komisjon on uurinud, kas maksude kogumise ja tulu kasutamise õigust saab kvalifitseerida kui hüvitist üldiste majanduslikku huvi pakkuvate teenuste eest ning kas Altmarki kohtuotsuses kumulatiivsed kriteeriumid olid täidetud.
- (197) Siiski, nagu juba tõestatud käesoleva otsuse põhjendus 191, ei ole need kriteeriumid täidetud, kuna näiteks ei ole hüvitise jaoks parameetreid määratud.
- (198) Lõpuks, isegi kui saaks aktsepteerida, et maksude kogumise ja tulu kasutamise õigust võiks vaadelda kui hüvitist või tasu avaliku (mittemajandusliku) huviga seotud teenuste eest, jääb siiski tõsiasjaks, et AGVO teostab ka äritegevusi, mida Belgia ametiasutused on selgesõnaliselt kinnitanud. Kuna Belgia ametiasutused on samuti tunnistanud, et AGVO-l ei olnud eraldi raamatupidamist ja et ei olnud võimalik eristada AGVO mitteäriiliste ülesannetega seotud kulusid ja tulusid, ei saa ära hoida ristsubsiidiume ja maksude kogumist tuleb näha kui eelist.

⁽⁴⁰⁾ Belgia on mitu korda rõhutanud, et linn jättis endale õiguse määrata ja koguda makse ellingute ja sadamalüüside kasutamise eest.

10.1.2.1.5. Järeldus

- (199) Silmas pidades eespool esitatut, andsid punktides 10.1.2.1.1–10.1.2.1.4 kirjeldatud tegevused AGVO-le eelise Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 107 lõike 1 tähenduses.

10.1.2.2. EVO-le antud eelised

- (200) Komisjon on seisukohal, et EVO on saanud abi otse linnalt, kes tagas tasuta laene erapankadelt, ning AGVO kaudu, kes võimaldas tal tasuta kasutada hooneid pindalaga 13 600 m², andis tasuta tagatise erapankadelt võetavate laenude jaoks ning andis algkapitali ja võimaldas kapitali suurendamist.

10.1.2.2.1. Tasuta laenutagatised

- (201) Seoses tagatistega linnalt ja AGVO-lt märgib komisjon, et tagatiste eest ei ole makstud turuhinda, kuna tagatised olid täielikult tasuta. Lisaks sellele katavad need üle 80 % maksmata laenust.
- (202) Belgia ametiasutused teatavad, et enamusaktsionäri jaoks on tavapärane anda tasuta tagatis ettevõtjale, mida ta kontrollib. Seda väidet ei põhjenda siiski mitte ükski tõend. Lisaks on seda väidet eriti raske ühitada eravõlasaldaja käitumisega. Tavaolukorras oleks niisuguse tagatise eest nõutud tagatistasu, mis kajastab tagatisega seotud riske,⁽⁴¹⁾ isegi kui garant on emattevõtja⁽⁴²⁾. Lisaks sellele on kohus määranud, et isegi avalik-õiguslike äriühingute rühma siseselt tuleb äritehingute eest maksta tasu tavaliste turutingimuste kohaselt⁽⁴³⁾.
- (203) Edasi tuleks märkida, et nagu täpsemalt põhjenduses 306 tõestatud, tuli EVOt pidada raskustes äriühinguks päästmise ja ümberkorraldamise 1999. aasta suuniste ning raskustes olevate äriühingute päästmiseks ja ümberkorraldamiseks antava riigiabi 2004. aasta suuniste (edaspidi

„päästmise ja ümberkorraldamise 2004. aasta suunist“) tähenduses⁽⁴⁴⁾. Ettevõtja finantsolukord oli raske kogu ajavahemiku 2003–2008 jooksul. 2003. aasta lõpuks oli kadunud üle poole selle põhikirjajärgsest kapitalist, selline olukord ei muutunud järgnevatel aastatel, hoolimata kapitali järjestikustest suurendamistest.

- (204) Kindlaks kujunenud tava järgi käsitatakse raskustes äriühingutele antavaid tagatise toenäolise riigiabina⁽⁴⁵⁾.
- (205) Belgia ametiasutused on lisanud, et linna tasuta tagatiseta ei oleks EVO laene saanud. Komisjoni vaatepunktist näitab see tunnistus ja EVO pidev kehv finantsolukord, et EVO ei oleks ilma linnapoolse (või AGVO-poolse) tasuta tagatiseta erapankadelt laenu saanud. Seepärast on ka laenutagatised EVO-le eeliseks⁽⁴⁶⁾.
- (206) Lõpuks teatavad Belgia ametiasutused, et tagatise peaks vaatlema kui osa kalaoksjoni ümberkorraldamise meetmetest.
- (207) Komisjon märgib siiski, et äriplaanis ei nimetatud tasuta tagatise ega investeringuid, mille jaoks laene ilmselt võeti. Lisaks sellele ei antud kõnealuseid laene ja tagatise (s.o neid, mida tegelikult kasutati) 2002. aastal, kui EVO loodi, vaid hiljem, 2004. ja 2005. aastal. Arvukad saadud tagatised näitavad samuti, et need saadi küsimisel iga kord, kui väideti, et EVO vajab tagatise krediitiasutuselt laenu saamiseks. Komisjon märgib ka, et ühte laenu, mille andis Fortis ja tagas linn, kasutati tegelikult laenude andmiseks laevaomanikele ning on raske mõista, kuidas seda saab vaadelda osana ümberkorraldamisest või isegi osana kalaoksjoni tulevases erastamisplaanist.

- (208) Seepärast on komisjon seisukohal, et linna ja AGVO antud tasuta tagatised EVO-le eeliseks Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 107 lõike 1 tähenduses.

⁽⁴¹⁾ Otsus liidetud kohtuasjades T-204/97 ja T-270/97 EPAC vs. komisjon, viidatud eespool, punkt 82.

⁽⁴²⁾ Juhtumi kohta, kus emattevõtja andis tagatise, vt CDC antud tagatist oma tütarettevõttele CDC IXIS, 17. jaanuari 2003. aasta otsus, abi nr 50/2001. Tagatise eest nõuti tasu, ent mitte turutingimustel ja seetõttu leiti see sisaldavat riigiabi.

⁽⁴³⁾ 11. veebruari 1996. aasta otsus kohtuasjas C-39/94 SFEI vs. La Poste, EKL lk I-3547, punkt 61.

⁽⁴⁴⁾ ELT C 244, 1.10.2004, lk 2.

⁽⁴⁵⁾ Vt näiteks päästmise ja ümberkorraldamise 1999. aasta suuniste punkti 17.

⁽⁴⁶⁾ Otsus 96/563/EÜ – Jadecost (EÜT L 246, 27.9.1996), kinnitatud Euroopa Kohtu 5. oktoobri 2000. aasta otsusega kohtuasjas C-288/96 Saksamaa vs. komisjon, EKL I-8237, punkt 41.

10.1.2.2.2. **Hooned**

- (209) Belgia ametiasutused on väitnud, et AGVO otsust anda EVO-le õigus kasutada hooned tasuta saab pidada vastavaks tavalistele turunormidele, mille järgi tavaline erainvestor sarnastes tingimustes oleks toiminud.
- (210) Komisjon ei saa seda väidet aktsepteerida. Sellele räägib vastu juba tõik, et Belgia ametiasutused on viidanud, et tulevane strateegiline partner peab kalaoksioni hoonete kasutamiseks sõlmima rendilepingu ja maksuma renti. Lisaks sellele ei saa ka väita, et AGVO, olles EVO täielik omanik, ⁽⁴⁷⁾ eeldas, et EVO kasum oleks märkimisväärne, nii et sellega realiseeritav kapitali kasvutulu oleks õigustanud rendi mittenõudmist. Oksjon kannatas ikkagi suuri iga-aastaseid kahjusid.
- (211) Belgia ametiasutused teatasid, et rendi mittenõudmist kompenseeris tõsiasi, et EVO pidi kandma kalaoksioni renoveerimis- ja remondikulud, mida tavaliselt oleks pidanud tegema omanik. Belgia ametiasutuste sõnul maksis EVO alates 2002. aastast kalaoksioni renoveerimis- ja infrastruktuuritööde eest 182 377,31 eurot.
- (212) Esiteks märgib komisjon, et Belgia ametiasutused ei ole esitanud ühtegi dokumenti, mis kinnitaks, et EVO-l oli kohustus kanda kalaoksioni hoonete kõik renoveerimiskulud. Samuti ei ole nad esitanud ühtegi dokumenti, mis kinnitaks, et EVO on renoveerimistööde eest tegelikult 182 377,31 eurot maksnud.
- (213) Peale selle märgib komisjon, et Belgia ametiasutused ei ole näidanud, et see oleks väga ebaharilik, et rentnik kannab renoveerimiskulud või vastava kokkuleppe korral ei pea ta renti maksuma. Samuti ei ole nad osutanud, mis liiki töid ette võeti, nii et komisjonil ei ole võimalik kindlaks teha, kas asjaomased tööd olid rentniku jaoks ebaharilikud. Lisaks sellele selgub saadud dokumendist, et ka AGVO tegi kalaoksjoniga seotud renoveerimistööd summas 36 497,40 eurot ajavahemikus 2004–2007. See ei näi sobivat Belgia ametiasutuste väitega, mille järgi EVO pidi kandma kõik remondi- ja renoveerimiskulud.
- (214) Lisaks sellele ei ole Belgia ametiasutused esitanud ühtegi tõendit, mis näitaks, et renoveerimistööde eest väidetavalt EVO makstud 182 377,31 eurot oleks tavalistes turutingimustes vastavuses rendiga 13 600 m² hoonete kasutamise eest enam kui viie aasta jooksul.
- (215) Lisaks sellele, isegi kui renoveerimiskulud saaks pidada eriti märkimisväärseks ja tasuks hoonete kasutamise eest, mida Belgia ametiasutused ei ole tõendanud, öeldi 21. novembri 2001. aasta äriplaanis selgesti, et kuna kalaoksjon oli hiljuti moderniseeritud, ei olnud järgmise kümne aasta jooksul oodata olulisi investeeringuid. Sellega, et AGVO 2002. aastal otsustas anda hooned tasuta EVO käsutusse, ilma mingi mõistliku ootuseta, et kulud seoses EVO väidetava kohustusega rahastada hoonete remonti oleksid vähemalt võrdsed rendiga, mida ettevõtja oleks valmis nende eest maksuma, andis AGVO EVO-le eelise. Kuna küsimust, kas AGVO toimis kui tavaline erainvestor, peab uurima, võttes arvesse üksikasju, mis olid kättesaadavad otsuse tegemise ajal, ⁽⁴⁸⁾ tuleb järeldada, et EVO sai riigiabi Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 107 lõike 1 tähenduses, sest tema kasutusse anti 2002. aastal tasuta 13 600 m² hooned.

10.1.2.2.3. **Algkapital ja edasised kapitali suurendamised**

- (216) Seoses EVO algkapitaliga (umbes 370 000 eurot) viitab komisjon analüüsile käesoleva otsuse punktis 10.1.2.1.1. Tõepoolest on Belgia ametiasutused kinnitanud, et EVO algkapitali rahastamine toimus läbi AGVO algkapitali. Nagu komisjon on juba märkinud, ei oleks erainvestor valinud kalaoksioni ümberkorraldamist ja 250 miljoni Belgia frangi investeerimist sellesse. Seda enam ei oleks ta ühe osa uue kapitaliga 100 % tütarettevõtet asutanud.
- (217) Kapitali kasvu kohta AGVO kustutatud võla arvel saab komisjon samuti viidata analüüsile käesoleva otsuse punktis 10.1.2.1.1. Tõepoolest on Belgia ametiasutused kinnitanud, et kapitali kasvu rahastati samuti (osaliselt) ⁽⁴⁹⁾ AGVO algkapitali abil.

⁽⁴⁸⁾ Otsus kohtuasjas C-482/99 Prantsusmaa vs. komisjon (Stardust Marine), viidatud eespool, punkt 71; otsus kohtuasjas T-16/96, Cityflyer Express vs. komisjon, viidatud eespool, punkt 76; otsus ühiskohtuasjades T-228/99 ja T-233/99, Westdeutsche Landesbank Girozentrale vs. komisjon, eespool viidatud, punkt 246.

⁽⁴⁹⁾ EVO kapitali rahastati teiste vahendite kaudu kui ainult AGVO algkapitali abil. Tõepoolest, EVOsse paigutatud kapitali hulk on suurem kui AGVOsse paigutatud kapital.

⁽⁴⁷⁾ Välja arvatud üks aktsia 15 000st.

(218) Peale selle on teisi põhjusi, miks tuleb arvata, et AGVO ei toiminud nii, nagu erainvestor oleks samas olukorras toiminud.

(219) Riiklikke investeeringuid peetakse riigiabiks, kui on ilmne, et asjaomase äriühingu finantsolukord ning eriti selle võlgade struktuur ja maht on niisugused, et tavapärasest kasumit kapitali investeerimisest (dividendides või kapitali kasvutulus) ei saa mõistliku aja jooksul oodata.

(220) Komisjon märgib, et esimene kapitali kasv võla kustutamise teel toimus 31. detsembril 2004 pärast peaaegu pooltteist aastat EVO loomisest. Ilmselt oli kapitali suurendamine vajalik selleks, et kompenseerida EVO ränki kahjumeid. Sama võib öelda kapitali kasvu kohta aastatel 2005 ja 2007. Meetmeid ei võetud tõenäoliselt selleks, et lühikeses või isegi pikas perspektiivis teatavat kapitalitulu saavutada, vaid et kompenseerida varasemaid kahjumeid. Erainvestor ei oleks mitte kunagi otsustanud kapitali suurendada, eriti mitte kahel viimasel korral. EVO finants- ja majanduslik olukord ei olnud hea ning ei arenenud äriplaani järgi, mis nägi ette kahjude pidevat vähenemist, mitte kiiret kasvu. Tõepoolest, juba 2003. aasta lõpuks oli kadunud üle poole EVO põhikirjajärgsest kapitalist, selline olukord ei muutunud järgnevatel aastatel, hoolimata kapitali järjestikustest suurendamistest. Vähimagi väljavaateta tulevasele kapitalitulule ei oleks erainvestor teinud valikut suurendada äriühingu kapitali, et kahjusid kompenseerida⁽⁵⁰⁾. Selle asemel oleks ta tõsiselt kaalunud teisi valikuvõimalusi (sulgemist, müüki jne) ja oleks vähemalt nõudnud mingeid tagatise või ümberkorraldamismeetmeid. Samuti kinnitab antud kapitali suurendamise viis (võla kustutamine), et neid kapitali suurendamisi ei saa vaadelda kui osa 2001. aastal kavandatud ümberkorraldustest.

(221) Peale selle tuleks märkida, et EVOt peab pidama raskustes äriühinguks⁽⁵¹⁾. Kindlaks kujunenud tava järgi käsitatakse raskustes äriühingute kapitali suurendamist riigiabina⁽⁵²⁾.

(222) Järelikult on EVO-le antud järjestikused kapitali suurendamised talle Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 107 lõike 1 tähenduses eeliseks.

⁽⁵⁰⁾ Vt ka komisjoni 20. oktoobri 2004. aasta otsuse 2006/740/EÜ (mis käsitleb kohtuasja Hamburgische Landesbank vs. Girozentrale), punkti 99 (ELT L 307, 7.11.2006, lk 110).

⁽⁵¹⁾ Vt käesoleva otsuse punkte 203 ja 306.

⁽⁵²⁾ Vt näiteks päästmise ja ümberkorraldamise 1999. aasta suuniste punkti 17.

10.1.2.3. PAKHUIZENile antud eelis

(223) Seoses PAKHUIZENi pikaajalise rendilepinguga hoonete kasutamiseks,⁽⁵³⁾ võttes arvesse kättesaadavat teavet, on komisjon seisukohal, et see leping annab talle eelise. Esiteks ei saa tasu ainult 25 eurot aastas pidada tavaliseks tasuks 45 aasta pikkuse rendilepingu puhul hoonete eest pindalaga 14 754 m², isegi kui need on väga kehvast seisukorras ja vajavad renoveerimist, ei muuda seda. Tõsiasi, et PAKHUIZENilt nõutakse hoonete renoveerimist, ei muuda seda. Tõepoolest, Belgia õiguse kohaselt⁽⁵⁴⁾ ei ole hoonete omanikul kohustus neid remontida. Vastupidiselt on rentnikul kohustus hoida hooned heas seisukorras ja teostada tavaremonti. Belgia ametiasutused ei ole näidanud, et renoveerimistööd, mida PAKHUIZEN pidi pikaajalise rendilepingu alusel teostama, oleksid olnud enam kui tavaremont. Lisaks sellele ei ole Belgia ametiasutused esitanud ühtegi tõendit, et kohustuse täitmisest tulenev kulu oleks võrdne renditasuga, mida oleks võinud hoonete eest tavapärasel turutingimustel saada.

(224) Peale selle on Belgia ametiasutused tunnistanud, et PAKHUIZEN ei ole täitnud oma renoveerimiskohustust ja ei ole kinni pidanud hoonetele määratud otstarbest. Linn ei ole ilmselt võtnud meetmeid PAKHUIZENi suhtes, et sundida teda lepingut täitma, kuigi tal oli selleks õigus. Seepärast, isegi kui arvesse võtta renoveerimiskulusid ja renti 25 eurot aastas oleks peetud turuhinnale vastavaks, *quod non*, oleks PAKHUIZEN igal juhul saanud eelise alates hetkest, mil oli ilmne, et linn oli loobunud lepingu täitmisele sundimisest.

(225) Lisaks sellele tuleb seoses PAKHUIZENile renditud hoonetega, mida oli vaja lepingutingimuste kohaselt hooldada ja renoveerida, märkida, et turumajandusliku investeerimise põhimõtte kohaselt ja arvesse võttes tingimusi, mis on sätestatud komisjoni teatistes ametiasutuste korraldatavas maa ja hoonete müügis sisalduvate riigiabi elementide kohta, võib ametiasutust käsitada kui turumajanduse ettevõtjana tegutsejat, kui ta pakub oma lepinguid kõige kõrgema võimaliku hinnaga avalikul, läbi paistval ja mittediskrimineerival pakkumisel kõige kõrgema tasuga pakkujale või pärast turuväärtuse hinnangu andmist sõltumatu asjatundja poolt. See ei näi siiski olevat niisugune juhtum.

(226) Lõpetuseks tõsiasi, et pärast 27 aastat on hoonete omanikul (esialgselt linn, seejärel AGVO) õigus saada pool PAKHUIZENi iga-aastasest kasumist, ei muuda

⁽⁵³⁾ Vt käesoleva otsuse põhjendust 44.

⁽⁵⁴⁾ 10. jaanuari 1824. aasta rendiseaduse artikkel 5, Belgia ametlik väljaanne XIX, nr 14.

eespool esitatud analüüsi. Niisugune eelis on liiga kaugel ja ebakindel, et tal oleks hoonete omaniku jaoks tõeline praegune puhasväärtus. Lisaks sellele, isegi kui sel oleks niisugune väärtus, ei ole Belgia ametiasutused näidanud, et see väärtus, isegi koos 25 euroga aastas pluss (mitte-tavapärased) renoveerimiskulud, oleks nii kõrge, et moodustaks PAKHUIZENi kasutatava kinnisvara eest turuhinnale vastava rendi.

- (227) Selle tagajärjel saab PAKHUIZEN igal aastal tänu oma tegevuskulude eelisele kasu, mis on Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 107 lõike 1 tähenduses eeliseks.
- (228) Aja kohta pärast 26. märtsi 2004, mil AGVOst sai asjaomaste hoonete omanik, märgib komisjon, et rendileping jäi kehtima samadel tingimustel nagu enne ja et PAKHUIZENi eelis jäi seetõttu püsima.

10.1.2.4. *EVO ja PAKHUIZENi teenuseid kasutavate kalandusettevõtete eelis*

- (229) Ametliku uurimismenetluse algatamise otsuses on komisjon märkinud, et EVO ja ilmselt ka PAKHUIZEN pakkusid oksjoniteenuseid kasutavaile kalandusettevõtetele teenuseid tasu eest, mida tavaline eraettevõtja ei oleks pakkunud.
- (230) Ilmneb, et EVO hüvitab kõik või osa Euroopa erinevatest sihtpunktidest Oostende oksjonile toodava kala konteinertranspordi kuludest. Lisaks sellele annab EVO laenu ilmselt turuhindadest madalama tasu eest tingimusel, et laenu võttev ettevõtja müüb oma saagi Oostende oksjonil.
- (231) Kolmandate isikute esitatud märkused viitavad, et ka mõni muu EVO tegevusviis häirib tavakonkurentsi turul, aga komisjon ei ole saanud andmeid, mis seda kinnitaksid. Belgia ametiasutused on vaidlustanud väite, et EVO on pakkunud teenuseid turuhindadest madalama tasu eest.
- (232) Kuigi komisjon on saanud väga vähe tõendeid seoses äritingimustega, mille kohaselt EVO teenuseid pakkus, ei saa välistada, et Oostende kalaoksjonit kasutavatele ettevõtjatele anti eelis Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 107 lõike 1 tähenduses. Siiski on komisjoni arvates käesoleval hetkel mingil määral põhjendatud ka Belgia ametiasutuste väide, et tõsiasi, et tänu riigiabile oli EVO võimeline teenuseid parematel tingimustel pakkuma

kui ilma abita, ei tähenda tingimata seda, et riigiabi vahendati edasi laevaomanike ja kalapüügiettevõtete kasuks.

- (233) Nendel põhjustel on komisjon seisukohal, et ei ole võimalik täie kindlusega järeldada, et eelis on laevaomanikele vahendatud. Lisaks sellele on tõenäoline, et kuna komisjon annab käesolevas otsuses korralduse katkestada abi andmine AGVO-le, EVO-le ja PAKHUIZENile ning see neilt tagasi nõuda, lõpevad need eelised või vähemalt muutuvad palju väiksemaks. Lõpetuseks, igal juhul on selle abi peamine saaja ümberkorraldatud kalaoksjon, kes on kasutanud abi enda turul püsima jäämiseks ja oma turuosa suurendamiseks, pakkudes kahjumiga teenuseid ja seeläbi häirides turu tavapärasest toimimist.

10.1.3. RIIGIRESSURSID JA OMISTAMINE

- (234) Komisjon märgib, et asjaomased tegevused on seotud linna enda tegevustega ning riigiressursside kaudu finantseeritavate ja linnale omistatavate tegevustega.

10.1.3.1. *Ametiasutuste antud vahendid*

- (235) Esiteks andis linn abi AGVO-le, määrares talle algkapitali, mida finantseeriti linna eelarvest; andes AGVO-le tasuta tagatise erapankadest võetavate laenude jaoks; andes oma hoonete omandiõiguse üle AGVO-le ning andes AGVO-le õiguse määrata ja koguda kohalikke makse. Samuti andis ta abi PAKHUIZENile oma hoonete pikaajalise rendilepingu kaudu ja EVO-le tasuta tagatiste andmisega erapankadest võetavate laenude jaoks.
- (236) Seetõttu on need meetmed finantseeritud riigi ressurssidest ja riigile omistatavad.

10.1.3.2. *Ametiasutustele omistatavad meetmed*

- (237) Teiseks märgib komisjon AGVO-lt EVO-le ja AGVO-lt PAKHUIZENile antud eeliste kohta, et põhikirja vastavate artiklite kohaselt on AGVO EVO (välja arvatud hr Miroir, kellel on üks aktsia 15 000 aktsiast ja kes on tegelikult linnavolikogu liige) ja PAKHUIZENi ainuosanik ning et ta nimetab kõik nende ettevõtete juhatuse liikmed. Linn on AGVO ainuosanik ja linnavolikogu nimetab kõik AGVO juhatuse liikmed. Järelikult on linn seisundis, kus ta saab AGVO-le valitsevat mõju avaldada.

(238) Peale selle on põhikirja alusel AGVO-le usaldatud Oostende kalaoksjoni, kaladokkide ja nende lisarajatiste haldamine, arendamine ja kasutamine ning kõigi nende tegevuste arendamine, mis on nendega otseselt või kaudselt seotud. Teiste sõnadega on AGVO põhikirja alusel sunnitud kalaoksjoni haldamisega tegelema.

(239) Mis puutub hoonete pikaajalisse rentimisse PAKHUIZENi, siis need rentis otseselt linn.

(240) Seega, võttes arvesse Stardusti kohtuasja⁽⁵⁵⁾ ja arvestades riiklikku abi, mida anti nendele eespool nimetatud ettevõtjatele, tuleb AGVOt pidada organiks, keda kontrollib riik, ja tema otsuseid seoses kapitali paigutamise EVOsse, tasuta laenu tagatistega EVO-le ja EVO-le õiguse andmisega kasutada hooneid tasuta otsusteks, mida on finantseeritud riigiressursside abil ja mis on omavalitsusorganile omistatavad.

(241) Belgia ametiasutused ei ole neile järeldustele vastu vaieldud. Vastupidi, nad on kinnitanud, et linn kontrollis EVOt ja PAKHUIZENit AGVO kaudu⁽⁵⁶⁾.

10.1.4. KONKURENTSI MOONUTAMINE JA MÕJU KAUBANDUSELE

(242) Linna tegevused on läbi viidud AGVO, EVO ja PAKHUIZENi kasuks. AGVO, EVO ja PAKHUIZEN moodustavad äriühingute rühma, mis tegutseb ühisturul, ostes ja müües oksjonil kala ning osutades seotud teenuseid kalandussektorile.

(243) Kalaoksjoniturg on väga tiheda konkurentsiga turg, kus naabruses olevate liikmesriikide oksjonid otseselt üksteisega konkureerivad, et kalureid eri liikmesriikidest ligi meelitada. Järelikult moonutab või ähvardab moonutada igasugune selle turu ühele osalejale antud eelise oksjonite vahelist konkurentsi ja mõjutab kaubandust liikmesriikide vahel.

(244) Seda kinnitavad ka kolmandatelt isikutelt saadud märkused. Tõepoolest on ka Ühendkuningriigi, Madalmaade ja teised Euroopa kalaoksjonid või kalaoksjonite

liidud näidanud huvi menetluse vastu ja kirjeldanud riigiabi meetmete mõju nende äriale.

(245) Lõpetuseks märgib komisjon, et Belgia ametiasutused on viidanud, et mitte ainult Belgia, vaid ka teised kalaoksjonid teistest liikmesriikidest on üles näidanud huvi Oostende kalaoksjoni ostmise vastu.

(246) Renditeenuste turu puhul võib abi nendes sektorites tegutsevatele ettevõtjatele moonutada konkurentsi ettevõtjatega, kes pakuvad renditeenuseid teistes kalasadamates, sealhulgas teistes liikmesriikides, ja ettevõtjatega, kes pakuvad hooneid rendile Oostende kalasadama lähedal (mis võib hõlmata ka ettevõtjaid teistest liikmesriikidest). Samuti võisid abimeetmed aidata säilitada või tugevdada AGVO ja PAKHUIZENi kohta turul, kelle tegevuse ilma abita oleks üle võtnud või oleks võinud üle võtta mingi muu ettevõtja. Tuleb meelde tuletada, et Euroopa Kohtu kohtupraktika kohaselt ainuüksi tõik, et ettevõtja konkurentsivõimet on tugevdatud võrreldes teiste konkureerivate ettevõtjatega, andes majanduslikke hüvesid, mida ta ei oleks muidu tavapärases äriolukorras saanud, osutab võimalikule konkurentsi moonutamisele⁽⁵⁷⁾.

(247) Kalasadama haldamise küsimuses on komisjon seisukohal, et abi niisugustele ettevõtjatele võib moonutada konkurentsi ettevõtjatega, kes haldavad teisi Oostende kalasadamaga konkureerivaid kalasadamaid. Samuti võisid abimeetmed aidata säilitada või tugevdada sellise ettevõtja kohta turul, kelle tegevuse oleks üle võtnud või oleks võinud üle võtta mingi muu ettevõtja, kui kõnealust abi ei oleks antud⁽⁵⁸⁾.

(248) Komisjon soovib lisada, et kuigi AGVO ja PAKHUIZEN ei tegutse otseselt kalaoksjoniturul, osutavad nad abiteenuseid, mis mõjutavad kalaoksjoni edukust. Komisjon märgib lisaks sellele, et AGVO on kalaoksjoniturul kaudselt tegev tütaretttevõtte EVO kaudu. Abi AGVO-le ja PAKHUIZENile ei häiri seetõttu konkurentsi ja kaubandust liikmesriikide vahel mitte ainult sellel turul, kus nad tegutsevad (renditurul ja kalasadamaturul), vaid ka kalaoksjoniturul.

⁽⁵⁵⁾ Otsus C 482/99, Prantsusmaa vs. komisjon, viidatud eespool.

⁽⁵⁶⁾ Vt Belgia ametiasutuste vastust, mis esitati 19.10.2006, lk 3: „zowel op het niveau van aandeelhouderschap als dat van de organen (bestuur) dient de Gemeente (achter AGVO) krachtens de wet de meerderheid te hebben in de stemrechten. Dit is hier het geval.”

⁽⁵⁷⁾ Vt 17. septembri 1980 aasta otsus kohtuasjas 730/79, Philip Morris vs. komisjon, EKL lk 2671, punktid 11 ja 12.

⁽⁵⁸⁾ Vt Philip Morrise kohtuasja, viidatud eespool.

10.1.5. JÄRELDUS

(249) Arvestades eespool esitatut, on komisjon seisukohal, et järgmised tegevused vastavad Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 107 lõike 1 tingimustele ja on järelikult riigiabi:

a) AGVO-le antud eelised järgmiste linna otsuste alusel:

— anda AGVO-le stardikapitali 250 miljonit Belgia franki (6 179 338 eurot);

— anda AGVO-le kalasadama maa ja hoonete kasutamise ainuõigus;

— anda hooned AGVO omandisse ja

— anda AGVO-le tasuta laenutagatise;

— anda AGVO-le õigus koguda ja kasutada kohalikke makse.

b) EVO-le antud eelised:

— linna otsus anda EVO-le tasuta laenutagatise;

— AGVO otsus mitte võtta EVO-lt tasu hoonete kasutamise eest ja

— AGVO otsus anda EVO-le algkapital ja suurendada tema kapitali kogusummas 3 969 000 eurot.

c) PAKHUIZENile antud eelis linna poolt ja/või hiljem AGVO poolt, mis kujutas endast hoonete kasutamise pikaajalist rendilepingut.

10.2. KOKKUSOBIVUS

(250) Riigiabi saab olla siseturuga kokkusobiv, kui ta vastab ühele Euroopa Liidu toimimise lepingus ette nähtud eranditest. Asjaomased ettevõtjad on ettevõtjad, kes tegutsevad valdavalt kalandussektoris. Nad on tegevad ka renditeenuste turul. Komisjon on seisukohal, et AGVO kui kalasadama haldaja ja EVO kui kalaoksjonit pidav ettevõtja on ettevõtjad, mille olulist osa tegevusest tuleks

pidada kalandussektoris kuuluvaks. PAKHUIZENi kohta on vähem ilmne, et seda ettevõtjat saab kalandussektoris tegutsevaks lugeda.

(251) Seoses riigiabiga kalandussektorile võib riigiabi meetmeid pidada siseturuga kokkusobivaks ainult siis, kui need vastavad kalandussuuniste tingimustele. Praegu kehtivate kalandussuuniste punkti 5.3 kohaselt hinnatakse ebaseaduslikku abi määruse (EÜ) nr 659/1999 artikli 1 punkti f tähenduses vastavalt suunistele, mida kohaldati ajal, mil jõustus abi määrav haldusakt. Järelikult tuleb abi hinnata 2001., 2004. ja 2008. aasta kalandussuuniste põhjal.

(252) Kuna PAKHUIZENit ei saa pidada kalandusettevõtteks, märgib komisjon, et abi hindamine peaks põhinema kõigis sektorites kohaldatavatel üldeeskirjadel ja seda tuleks teha abi eesmärkide põhjal.

(253) Lõpuks märgib komisjon, et Belgia ametiasutused ei ole vaidlustanud komisjoni analüüsi seoses kokkusobivusega.

10.2.1. AGVO-LE ANTUD ABI

(254) Seoses AGVO-le linna poolt antud riigiabiga on hinnangu andmiseks vaja eristada tegevusi ja kuupäevi, mil need toimusid.

10.2.1.1. **Algkapital**

(255) Belgia ametiasutused on teatanud, et algkapitali tuleb vaadelda Oostende kalaoksjoni ümberkorraldamise raamistikus.

(256) Ümberkorraldamise ajal kehtinud 2001. aasta kalandussuuniste punkti 2.2.4 kohaselt tuleb raskustes olevate äriühingute ümberkorraldamist hinnata vastavalt raskustes olevate äriühingute päästmiseks ja ümberkorraldamiseks antava abi suunistele, mida kohaldati abi andmise ajal, s.o igal konkreetsel juhul vastavalt 1999. aasta suunistele, kaasa arvatud siis, kui see on seotud kalandus- ja vesiviljelussektoris tegutsevate ettevõtjatega ⁽⁵⁹⁾.

⁽⁵⁹⁾ Vt ka päästmise ja ümberkorraldamise 1999. aasta suuniste punkti 12, mis näeb ette, et neid päästmise ja ümberkorraldamise 1999. aasta suuniseid kohaldatakse ka põllumajandus- ja kalandussektoris.

- (257) Päästmise ja ümberkorraldamise 1999. aasta suuniste punktis 2.1 peetakse äriühingut raskusteks olevaks siis, kui see ei suuda kas oma või omanikelt/osanikelt/aktsionäridelt või krediidiandjatelt saadud vahenditega peatada kahjumit, mis ametiasutuste sekkumiseta viiks lühema või keskpika ajavahemiku jooksul peaaegu kindlasti äriühingu tegevuse lõpetamiseni. Tavapärased raskustes oleva äriühingu tunnused on suurenev kahjum, vähenev käive, kasvav laoseis, ülevõimsus, kahanev rahakäive, kasvav võlg, suurenevad intressinõuded ning vähenev või puuduv varade puhasväärtus.
- (258) Komisjoni arvamuse kohaselt ei ole kahtlust, et 2001. aastal olid Oostende kalaoksjonil kõik raskustes oleva äriühingu tunnused. Tõepoolest, nagu põhjenduses 17 selgitatud, langes ajavahemikus 1991–2001 selle osakaal Belgia sadamatesse saabuvast kalakogusest ligikaudu 37 protsendilt 20 protsendile. 1997–2001 alanes selle käive 20 550 000 eurolt 13 440 000 euroni ja paljude aastate jooksul oli linna iga-aastane keskmine kahjum 1 850 000 eurot. Järelikult pidi linn 2001. aastal otsustama, kas oksjon sulgeda või ümber korraldada. Komisjon on seepärast seisukohal, et päästmise ja ümberkorraldamise 1999. aasta suuniste tähenduses kvalifitseerub Oostende kalaoksjon raskustes olevaks äriühinguks. Belgia ametiasutused ei ole sellele järeldusele vastu vaieldnud.
- (259) Kuigi AGVO on alles asutatud juriidiline isik, märgib komisjon, et AGVO algkapitali moodustamine oli osa Oostende kalaoksjoni ümberkorraldamise plaanist. Kuna viimane oli raskustes olev äriühing ja AGVO loodi ainult Oostende kalaoksjoni ümberkorraldamise otstarbel ning kuna AGVO ei võtnud üle mitte ainult Oostende kalaoksjoni vahendeid, vaid ka mitmesuguste pangalaenude finantseerimiskulud, saab AGVOt pidada raskustes olevaks äriühinguks sel ajal, kui talle määrati algkapital. Seega saab käsitada, et päästmise ja ümberkorraldamise 1999. aasta suuniste tähenduses moodustab algkapital ümberkorraldamise abi⁽⁶⁰⁾.
- (260) Kuigi AGVO on abikõlblik päästmise ja ümberkorraldamise 1999. aasta suuniste punkti 30 kohaselt, ei vasta oksjoni ümberkorraldamise abi AGVO asutamise ja 250 miljoni Belgia frangi (6 179 338 euro) suuruse startikapitali andmise teel siseturuga kokkusobivuse tingimustele, nagu on sätestatud päästmise ja ümberkorraldamise 1999. aasta suuniste punktis 32.
- (261) Eriti nende suuniste punkti 32 järgi: „ümberkorraldamiskava, mille kestus peab olema võimalikult lühike, peab mõistliku aja jooksul ning tulevaste tegevuseeldustega seotud realistlike oletuste alusel taastama äriühingu pikaajalise elujõulisuse”. Komisjon on seisukohal, et põhjenduses 19 viidatud ümberkorraldamiskava ei vasta nendele tingimustele. Selle kohta märgib komisjon, et kava ei sisalda erilisi sisemeetmeid oksjonitöö parandamiseks ja kahjumliku tegevuse lõpetamiseks.
- (262) Lisaks ja vastupidiselt sellele, mida nõutakse päästmise ja ümberkorraldamise 1999. aasta suuniste punktis 32, ei näi ümberkorraldamine põhinevat turuülevaatel, mis annaks teavet pakkumise ja nõudmise edaspidistest väljavaadetest, asjaomase turu analüüsil ega muul teabel, mida on nimetatud päästmise ja ümberkorraldamise 1999. aasta suuniste I lisas.
- (263) Ümberkorraldamiskava ei sisalda ka päästmise ja ümberkorraldamise 1999. aasta suuniste punktis 33 nimetatud üksikasju, milleks on äriühingu raskusteni viinud asjaolud, millele antakse alus soovitatud meetmete asjakohasuse hindamiseks; nõudmise ja pakkumise praegune olukord ning tulevikuväljavaated asjaomasel tooteturul vastavalt stsenaariumidele, mis põhinevad optimistlikel, pessimistlikel ja vahepealsetel oletustel ning äriühingu erilistel tugevatel ja nõrkadel külgedel.
- (264) Peale selle leiab komisjon, et kättesaadav teave ei sisalda ühtegi tõendit, mis kinnitaks, et abi on rangelt piiratud vajaliku miinimumiga, nagu on nõutud päästmise ja ümberkorraldamise 1999. aasta suuniste punktis 40, või et abisaajalt nõutakse omavahenditest tehtavat makset. Selles osas on asjakohane märkida, et päästmise ja ümberkorraldamise 1999. aasta suuniste punkti 41 kohaselt tuleb abi kasutada ainult äriühingu elujõulisuse taastamiseks ja see ei tohi võimaldada abisaajal ümberkorraldamiskava rakendamise ajal tootmisvõimsust suurendada. Siiski, nagu eespool märgitud, esitab 2001. aastal koostatud rahastamiskava oletuse, et kalaoksjon võib taastuda kaheksa aasta pärast, vajamata kogu 250 miljoni Belgia frangi suurust summat. Äriplaan näeb samuti ette käibe suurenemist 10 % esimese viie aasta jooksul, mil ümberkorraldatud kalaoksjon turul tegutseb, ning selle põhjal võib oletada, et kalaoksjonit kavatseti laiendada. Seega näib, et taastamiskava ei koosneta tagamaks, et abi kasutatakse ainult äriühingu elujõulisuse taastamiseks, ja tundub, et kalaoksjon oli seisundis,

⁽⁶⁰⁾ Komisjoni 16. juuli 2008. aasta otsus 2008/848/EÜ, riigiabi C 14/07 (ex NN 15/07), Itaalia, ümberkorraldamise abi NGP-le (ELT L 301, 12.11.2008, lk 14).

lisamaksevalmidust sooviti ära kasutada tootmisvõimsuse ning tegevuste laiendamiseks ja/või agressiivseks tegutsemiseks turul. Saadud teabe alusel selgub, et abi kasutati tõepoolest oksjonitegevuse laiendamiseks⁽⁶¹⁾ ja agressiivseks turgu moonutavaks tegevuseks⁽⁶²⁾.

(265) Peale selle märgib komisjon, et ümberkorraldamiskava ei sisalda meetmeid, mis tagaksid kava täieliku rakendamise ja selle kõigi tingimuste järgimise.

(266) Lisaks sellele ei ole Belgia näidanud, kas kompensatsioonimeetmed on võetud vastavalt päästmise ja ümberkorraldamise 1999. aasta suuniste punktidele 35–39 või teisel juhul, kas päästmise ja ümberkorraldamise 1999. aasta suuniste punktides 73–82 sätestatud põllumajanduse (sealhulgas kalanduse) erilised (alternatiivsed) tingimused on täidetud⁽⁶³⁾. Tõepoolest näib, et vastupidiselt päästmise ja ümberkorraldamise 1999. aasta suuniste punktidele 35 ei ole linn võtnud mingeid meetmeid, et nii palju kui võimalik pehendada abi ebasoodsat mõju konkurentidele. Veelgi enam, võttes arvesse kalaoksjoni erilist olukorda, arvestades eriti igaaastaselt liidu tasemel võetud piiravate kaitsemeetmete tõttu kujunenud piiratud varusid, on ülimalt tõenäoline, et abil on ebasoodne mõju konkureerivatele oksjonitele ja linn oleks pidanud sellele asjaolule erilist tähelepanu pöörama.

(267) Järelikult ei ole AGVO-le kalaoksjoni ümberkorraldamiseks antud toetus kokkusobiv päästmise ja ümberkorraldamise 1999. aasta suuniste tingimustega ja samuti mitte 2001. aasta kalandussuunistega, mis käsitlevad päästmise ja ümberkorraldamise suuniseid.

⁽⁶¹⁾ Pakhuizeni omandamine AGVO poolt 2004. aastal ja 51 % osaluse omandamine ettevõttes Haf Holding BO (Island) 2006. aastal. EVO tegeles ka mitmete projektidega, nagu Pollar Drift (kuningkrabi projekt) ja Novafish (HAF Holding), mis on ära märgitud 2005. aasta raamatupidamise aastaaruandes. Vt ka Grimsby kalaturu esitatud märkusi, mis viitavad, et „umbes aastatel 2005–2006 alustas EVO kala ostmist otse Islandi kalurilt (kõrgete) fikseeritud hindadega ja viis selle kala oksjonile Oostendes, tehes seda sageli madalamate hindadega“. Belgia ametiasutused ei vaidlustanud ühtegi kolmandate isikute märkust. Veelgi enam, Belgia ametiasutuste esitatud pakkumise kutse dokumendid kinnitavad, et EVO oli enne 2007. aastat seotud välistevõimega, ent lõpetas selle 2007. aastal (vt märgukiri, lk 39).

⁽⁶²⁾ Laenud, mis anti tingimusel, et laenuvõtja toob oma kala oksjonile Oostendes, sekkumine (mõnikord kuni 100 %) transpordihindadesse, kui kala toodi Oostende kalaoksjonile, tagasid miinimumoksjonihinna jne.

⁽⁶³⁾ Päästmise ja ümberkorraldamise 1999. aasta suuniste punkt 70 sätestab, et päästmise ja ümberkorraldamise 1999. aasta suuniste punkte 35–39 kohaldatakse põllumajandussektori kõigis ettevõtetes, sealhulgas väikestes ja keskmise suurusega ettevõtetes. Kompensatsioonimeetmetega seoses on liikmesriikidel põllumajandussektoris võimalus valida, kas kinni pidada päästmise ja ümberkorraldamise 1999. aasta suuniste punktides 35–39 või põllumajandussektori erieeskirjadest, mis sisaldavad päästmise ja ümberkorraldamise 1999. aasta suuniste punktides 73–82.

(268) Kuna kapitali eraldamist saab pidada hüvitiseks avalike teenuste kohustuse täitmise eest, viitab komisjon oma analüüsile käesoleva otsuse punktis 10.2.1.4.

10.2.1.2. Hoonete omandiõiguse ning maa ja hoonete kasutamise ainuõiguse üleandmine

(269) Nagu tuvastatud käesoleva otsuse punktis 10.1.2.2.2, toimus hoonete tasuta kasutamise ainuõiguse üleandmine 14. märtsil 2002 ja hiljem mitmete hoonete (üldpindalaga 57 500 m²) omandiõiguse üleandmine linna poolt ilma AGVO-le mingit samaväärset kohustust seadmata. Nagu juba märgitud, ei olnud ei põhikiri ega võõrandamisleping seotud erilise ja ebahariliku tingimuse või kohustusega, mis võiks põhjendada rendi või tasu puudumist.

(270) Niisugust tegevust tuleb seepärast pidada abiks, millega kavatseti ettevõtja olukorda parandada ja maksevalmidust suurendada, mis vähendab abisaaja tootmiskulusid.

(271) Komisjon ei leidnud, et see abi vastaks ühelegi siseturuga kokkusobivuse eeskirjale, mis on sätestatud 2001. aasta kalandussuunistes, samuti ei ole Belgia ametiasutused sellega seoses ühtegi üksikasja esitanud.

(272) Kuna kasutamise ainuõigust ja omandiõiguse tasuta üleandmist peaks vaatlema kalaoksjoni ümberkorraldamise raamistikus, on komisjon juba käesoleva otsuse põhjenduses 260 ja järgmistes tõestanud, et kuigi AGVO oleks olnud abikõlblik ajal, mil anti ümberkorraldamistoetus (s.o AGVO kvalifitseerus kui raskustes olev äriühing), ei ole päästmise ja ümberkorraldamise 1999. aasta suuniste tingimused täidetud.

(273) Kuivõrd kasutamise ainuõigust ja omandiõiguse üleandmist peaks vaatlema hüvitisena avalike teenuste kohustuse täitmise eest, viitab komisjon oma analüüsile käesoleva otsuse punktis 10.2.1.4.

10.2.1.3. Laenuagatiseid

(274) Belgia ametiasutused on seisukohal, et tuleb vahet teha tasuta laenuagatiste vahel, mida kasutati renoveerimistöde teostamiseks, ja tagatiste vahel, mida kasutati EVO toetamiseks.

- (275) Nad on selles suhtes tunnistanud, et 550 000 euro suurust laenu kasutati EVO toetamiseks.
- (276) Belgia ametiasutused on tunnistanud, et tasuta tagatise laenudele, mida kasutati EVO toetamiseks, peaks vaatlema kalaoksjoni ümberkorraldamise raamistikus.
- (277) Komisjon märgib siiski, et nagu käesoleva otsuse põhjenduses 260 ja järgmistes on tõestatud, et kuigi AGVO oleks olnud abikõlblik ajal, mil anti ümberkorraldamistoetust (s.o AGVO kvalifitseerus kui raskustes olev äriühing), ei ole päästmise ja ümberkorraldamise 1999. aasta suuniste kokkusobivuse tingimused täidetud.
- (278) Peale selle märgib komisjon, et tasuta tagatiseid on abimeetmed, mida ei ole ümberkorraldamiskavas nimeetatud. Komisjon tuletab meelde, et päästmise ja ümberkorraldamise 1999. aasta suuniste punkti 3.2.3 ja päästmise ja ümberkorraldamise 2004. aasta suuniste⁽⁶⁴⁾ punkti 3.3 kohaselt tuleb ümberkorraldusabi anda vaid üks kord. Seepärast, isegi kui eeldada, et esialgne abi, nimelt algkapitali ja muu kujul, vastas kohaldatavatele päästmise ja ümberkorraldamise suunistele, *quod non*, ei vasta tasuta tagatiseid ühekordse abi tingimusele.
- (279) Belgia ametiasutused näivad mõista andvat, et lõpuks tegi linn otsuse tagada tasuta laene selle asemel, et maksta välja edasisi iga-aastaseid algkapitali makseid. Siiski märgib komisjon, et ümberkorraldamiskava ei vaadatud uuesti läbi vastavalt päästmise ja ümberkorraldamise 1999. aasta suuniste punktile 52 ning päästmise ja ümberkorraldamise 2004. aasta suunistele. Lisaks sellele ei ole selge, kas abi hulka suurendati, vähendati või kas abi vormi muudeti. Tõepoolest, kuigi algkapitali kõiki makseid ei sooritatud igal aastal, nagu esialgselt oli ette nähtud, jääb ikkagi kehtima tõsiasi, et AGVO-l oli seaduslik õigus oma aktsionärit nõuda ülejäänud algkapitali maksmist. Tegelikult on AGVO seda õigust kasutanud 2006. aastal ja 2007. aastal, mil AGVO-le maksti edasisi osamakseid.
- (280) Seetõttu on komisjon seisukohal, et tasuta tagatise laenule summas 550 000 eurot ei ole kokkusobiv päästmise ja ümberkorraldamise 1999. aasta ja 2004. aasta suuniste tingimustega ega 2004. aasta kalandussuunistega, mis käsitlevad päästmise ja ümberkorraldamise suuniseid.
- (281) Seoses tasuta tagatistega laenudele, mida kasutati renoveerimistöde teostamiseks, viitab komisjon oma analüüsile käesoleva otsuse punktis 10.2.1.4.
- 10.2.1.4. **Maksud ja avalike teenuste hüvitis**
- (282) Belgia ametiasutused on väitnud, et osa algkapitalist, hoonetest ja tagatud laenudest kasutati üldist (majanduslikku) huvi pakkuvate teenuste osutamiseks, nimelt kalasadama haldamiseks ja hoonete rentimiseks avalik-õiguslikele ja avaliku sektori osalusega organisatsioonidele. Nad olid samuti seisukohal, et õigust koguda (ja kasutada) makse kalasadama kasutajatelt tuleks näha kui osa AGVO avalikest ülesannetest.
- (283) Belgia ametiasutused ei ole näidanud, et neid meetmeid saab pidada kokkusobivaks Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 106 lõike 2 kohaselt. Tuleb meelde tuletada, et liikmesriik, kes tugineb Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 106 lõikele 2 kui erandile EÜ asutamislepingu põhieeskirjadest, peab näitama, et tingimused selle sätte kohaldamiseks on täidetud⁽⁶⁵⁾. Igal juhul on komisjon uurinud, kas abimeetmeid saab mingil määral pidada Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 106 lõike 2 tingimustele vastavaks avalike teenuste hüvitiseks.
- (284) Selles suhtes on komisjon 1996. aasta⁽⁶⁶⁾ ja 2001. aasta⁽⁶⁷⁾ teatistes Euroopa üldiste huvidega seotud teenuste kohta ning samuti üldist majanduslikku huvi pakkuvate teenuste 2005. aasta raamistikus (edaspidi „üldist majanduslikku huvi pakkuvate teenuste raamistik“)⁽⁶⁸⁾ määranud tingimused, mille puhul saab riigiabi pidada artikli 106 lõike 2 kohaselt kokkusobivaks.
- (285) Üks tingimustest on, et abisaaja ettevõtja peab olema liikmesriigi poolt eriliselt määratud üldist majanduslikku huvi pakkuvate teenuste osutamiseks. Sellise üleande või ülesannete andmisel tuleb kindlaks määrata vähemalt nende avalike teenuste täpne liik, ulatus ja kestus ning konkreetsed ettevõtjad.
- (286) Komisjon võiks nõustuda, et põhikirja kaudu on AGVO-le antud kalasadama haldamise ülesanne ja et see ülesanne eeldab teatavaid kindlaid kohustusi.

⁽⁶⁴⁾ ELT C 244, 1.10.2004, lk 2.

⁽⁶⁵⁾ 23. oktoobri 1997. aasta otsus kohtuasjas C-158/94, komisjon vs. Itaalia, EKL lk I-5789, punkt 54.

⁽⁶⁶⁾ EÜT C 281, 26.9.1996, lk 3.

⁽⁶⁷⁾ EÜT C 17, 19.1.2001, lk 4.

⁽⁶⁸⁾ ELT C 297, 29.11.2005, lk 4.

- (287) Siiski märgib komisjon seoses AGVO renditegevusega, et AGVO-le seatud avalike teenuste kohustus ei ole selgelt kindlaks määratud. Eriti ei suuda komisjon leida ühtki sätet, kus AGVO-le oleks sellega seoses määratud eriline kohustus ja Belgia ametiasutused ei ole selles küsimuses lisateavet esitanud. Belgia ametiasutused näivad olevat seisukohal, et tõik, et hooneid rentivad organisatsioonid on avalik-õiguslikud ja avaliku sektori osalusel asutused, viitab tingimata sellele, et neile organisatsioonidele hooneid rentivad ettevõtjad ise osutavad avalikke teenuseid. Siiski ei saa komisjon niisuguse seisukohaga nõustuda, kuna see tõik iseenesest ei näita mingit ülesande andmist ega erilise avaliku teenuse kohustuse seadmist, mis erineks eraisikust rendileandja kohustustest. Seetõttu järeldab komisjon, et Belgia ei ole näidanud, et AGVO-le oleks seoses tema renditegevusega antud avalike teenuste osutamise kohustus.
- (288) Lisaks sellele on komisjon seisukohal, et AGVO-le antud abimeetmed ei vasta ka vajaduse ja proportsionaalsuse tingimusele.
- (289) Hüvitise vajaduse ja proportsionaalsuse tingimused on määratletud järgmiselt (vt eriti 2005. aasta ühenduses avalike teenuste eest makstava hüvitisena antava riigiabi raamistiku punkte 14, 15 ja 17).
- Hüvitise suurus ei tohi ületada avalike teenuste osutamise kohustuste täitmisel tekkivaid kulutusi, kui võetakse arvesse saadud tulu ja kõnealuste kohustuste täitmisest saadud mõistlikku kasumit.
- Hüvitis hõlmab kõiki riigi antud soodustusi või riiklike vahenditest mis tahes kujul antud soodustusi, sõltumata nende liigitusest Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 107 põhjal.
- Hüvitist tuleb alati kasutada üldist majandushuvi pakkuva teenuse osutamiseks. Avalike teenuste eest makstav hüvitis, mida kasutatakse muudel turgudel tegutsemiseks, ei ole õigustatud ja kujutab endast kokkusobimatut riigiabi.
- (290) Komisjon märgib, et vajaduse ja proportsionaalsuse tingimusi ei ole antud juhul järgitud. Belgia on tunnistanud, et hüvitise jaoks ei määratud kindlaks mingeid parameetreid. Belgia ametiasutused on komisjonile selgitanud, et avalike teenuste kohustuse täitmisel ei olnud võimalik kulusid ega kohustuste täitmisest saadud tulusid kindlaks määrata. Lisaks märgib komisjon, et AGVO-l ei ole oma eri kategooriasse kuuluvate tegevuste jaoks eraldi raamatupidamist. Järelikult saab avalike teenuste kohustuse täitmise eest saadavat hüvitist kasutada muudel turgudel tegutsemiseks. Mitmed registreeritud üksikasjad näitavad, et tegelikult on saadud liigseid hüvitisi. Näiteks tasuta laenutagatistega seoses on käesoleva otsuse põhjenduses 186 ja järgmistes tõestatud, et tagatud laene võidi kasutada ja on kasutatud muul otstarbel kui esialgselt kavandatud. Kuna EVOsse paigutatud kapital (3 969 000 eurot) ja PAKHUIZENi aktsiate ostmise hind (350 000 eurot) (kokku 4 319 000 eurot) ületavad tegelikult AGVO-le makstud kapitali (3 596 665,62 eurot), on AGVO tingimata nende rahastamiseks kasutanud laene ja võimalik, et ka makse.
- (291) Eespool nimetatud põhjustel ei saa komisjon pidada abimeetmeid kokkusobivaks Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 106 lõike 2 kohaste tingimustega.
- #### 10.2.2. EVO-LE ANTUD ABI
- (292) Seoses EVO-le linnalt ja AGVO-lt antud riigiabiga on hindamiseks vaja eristada erinevaid tegevusi ja kuupäevi, mil need toimusid.
- (293) Järgmisi otsuseid tuleb hinnata 2001. aasta suuniste alusel:
- linna otsused anda tasuta tagatised laenudele 28. juunil 2002, 27. septembril 2002 ja 23. aprillil 2004;
- AGVO otsus anda EVO-le alates 8. augustist 2002 õigus tasuta kasutada AGVO omanduses olevaid hooneid üldpindalaga 13 600 m²;
- AGVO otsus anda EVO-le stardikapitali 371 840 eurot 22. augustil 2002.

(294) Järgmisi otsuseid tuleb hinnata 2004. aasta suuniste alusel:

— linna otsus anda tasuta tagatis laenule 22. aprillil 2005;

— AGVO otsused suurendada EVO kapitali võlgade kustutamiseks 31. detsembril 2004, 31. detsembril 2005 ja 21. detsembril 2007.

(295) Järgmisi otsuseid tuleb hinnata nii 2001. kui ka 2004. aasta suuniste alusel:

— AGVO otsused anda tasuta tagatised laenudele summas 600 000 eurot ajavahemikus 22. august 2002 kuni 3. august 2006.

(296) Järgmisi otsuseid tuleb hinnata nii 2004. kui ka 2008. aasta suuniste alusel:

— linna otsus anda tasuta tagatised laenule summas 78 000 eurot ajavahemikus 27. september 2007 kuni 4. september 2008.

10.2.2.1. *Laenutagatised, kalaoksjoni tasuta kasutamise õigus*

(297) 2001. aasta kalandussuuniste punkti 1.2 ja 2004. aasta kalandussuuniste punkti 3.7 kohaselt on tegevusabina siseturuga kokkusobimatu riigiabi, mida antakse abisaajale ühtegi kohustust seadmata ja mille eesmärk on parandada ettevõtjate finantsolukorda ja maksevalmidust või mida arvutatakse toodetud või turustatud koguse, toote hinna, toodanguühiku või tootmisvahendi alusel ja mille tulemusena vähenevad abisaaja tootmiskulud või suurenevad tulud. 2008. aasta kalandussuuniste punkti 3.4 järgi on põhimõtteliselt siseturuga kokkusobimatu tegevusabi, millega näiteks suurendatakse abisaaja maksevalmidust või mida arvutatakse toodetud või turustatud toodete koguse, tootehindade, toodetud ühikute või tootmisvahendite alusel ning mis vähendab abisaaja tootmiskulusid või suurendab tema sissetulekut. Abi võib pidada kokkusobivaks üksnes siis, kui abi aitab selgelt ja püsivalt kaasa ühise kalanduspoliitika eesmärkide täitmisele.

(298) Kättesaadava teabe põhjal ilmneb, et tasuta laenutagatised ja kalaoksjoni tasuta kasutamise õigus on antud EVO-le ilma ühtegi kindlat kohustust seadmata, mis teeks abi kokkusobivaks kalandussuuniste mis tahes tingimusega.

(299) Tõepoolest, tasuta laenutagatised näivad olevat antud, kui on erinevatel eesmärkidel laenu küsitud, ja mingeid erilisi tingimusi või kohustusi ei näi olevat seatud.

(300) Belgia ametiametiasutuste esitatud teave näitab isegi, et tõik, et tagatud laenu kasutati lõpuks otstarbel, mis erines esialgselt välja kuulutatust, ei toonud endaga kaasa ühtegi sanktsiooni ega tagatise tühistamist. Näiteks selgub, et isegi kui algul teatati, et Fortise antud laenu (1 795 000 eurot) eest kavatseti muu hulgas osta juurde masinaid ja kalakaste ning rahastada mitmeid modifitseerimistöid, kasutati seda (vähemalt osa sellest) tegelikult laevaomanike laenude andmiseks. Seda tagatist ei ole tagasi võetud ja tagatise on antud ka pärast selle asjaolu ilmnemist, ilmselt ilma et linn oleks seadnud EVO-le tagatiste eest mingeid tingimusi.

(301) Tasuta tagatised on tõstnud EVO maksevalmidust, kuna ta ei pidanud tagatiste eest maksma, ja nagu lisaks selgub, ei oleks EVO ilma tagatiseta laene saanud.

(302) Ka oksjonihoonet tasuta kasutamise õigus tõstis EVO maksevalmidust, kuna nii sai säästa rendikuluseid, mida vastupidisel korral oleks pidanud turutingimustel maksma.

(303) Komisjon ei mõista, kuidas hoonete tasuta kasutamise õigust saab pidada kaasaaitamiseks ühise kalanduspoliitika eesmärkide täitmisele. Belgia ametiasutused ei ole selles suhtes ühtegi üksikasja esitanud.

(304) Belgia ametiasutused on teatanud, et neid meetmeid tuleb näha kalaoksjoni ümberkorraldamise raamistikus.

(305) Esiteks tuleb hinnata, kas EVO oleks päästmise ja ümberkorraldamise suuniste alusel abikõlblik. EVOt saab pidada raskustes olevaks äriühinguks 1999. ja 2004. aasta päästmise ja ümberkorraldamise suuniste tähenduses.

(306) Päästmise ja ümberkorraldamise 1999. aasta suuniste punkti 8 ning päästmise ja ümberkorraldamise 2004. aasta suuniste punkti 13 kohaselt ei ole tavaliselt päästmis- või ümberkorraldamisabikõlblik suuremasse kontserni kuuluv äriühing. Siiski saab see olla abikõlblik, kui selle on loonud raskustes olev äriühing. EVO on asutatud AGVO poolt, mis ise on 2001. aastal ümber korraldatud Oostende kalaoksjoni uus õiguslik vorm. Tuleks märkida, et AGVO on endise Oostende kalaoksjoni järglane, mis oli riiklik omand ja millel polnud juriidilise isiku staatust. Nagu märgitud otsuse põhjenduses 259, on komisjon seisukohal, et kuigi AGVO on alles loodud, saab seda pidada raskustes olevaks äriühinguks ning on abikõlblik päästmise ja ümberkorraldamise 1999. aasta suuniste alusel. Kuna EVO asutati AGVO ümberkorraldamise käigus, saab EVOt koos AGVOga pidada raskustes olevaks äriühinguks ning nad võivad saada abi tingimustel, mis on sätestatud päästmise ja ümberkorraldamise suunistes.

(307) Siiski, isegi kui EVO on päästmise ja ümberkorraldamise suuniste alusel abikõlblik, jääb kehtima tõik, mida on kirjeldatud käesoleva otsuse põhjenduses 260 ja järgmistes, et päästmise ja ümberkorraldamise 1999. aasta suunistes sätestatud kokkusobivuse tingimused ei ole täidetud. Lisaks sellele, kuna asjaomaseid abimeetmeid ei olnud ümberkorraldamiskavas ette nähtud, tõstatavad need samu küsimusi, nagu on märgitud käesoleva otsuse põhjenduses 278 ja järgmistes.

(308) Tasuta laenu tagatise ja kalaoksjoni tasuta kasutamise õigust tuleb seetõttu 2001., 2004. ja 2008. aasta kalandussuuniste tähenduses pidada tegevusabiks ning need ei aita kaasa ühise kalanduspoliitika eesmärkide täitmisele. Need ei ole seega siseturuga kokkusobivad.

10.2.2.2. Algkapital ja edasised kapitali suurendamised

(309) EVO asutati Oostende kalaoksjoni ümberkorraldamise raamistikus. Belgia ametiasutused on lisaks sellele kinnitanud, et osa AGVO algkapitalist (s.o 371 840 eurot) kasutati EVO asutamisel algkapitalina ja edasisteks kapitali suurendamiseks.

(310) Järelikult tuleb hinnata, kas algkapitali ja edasise kapitali suurendamisi saab pidada päästmis- ja ümberkorraldamisabiks päästmise ja ümberkorraldamise 1999. ja 2004. aasta suuniste tähenduses.

(311) EVOt koos AGVOga saab pidada raskustes olevaks äriühinguks päästmise ja ümberkorraldamise 1999. ja

2004. aasta suuniste tähenduses, nagu kirjeldatud punktis 10.2.2.1.

(312) Siiski, nagu juba eespool käesoleva otsuse põhjenduses 260 ja järgmistes on näidatud, ei ole ümberkorraldamisabi kokkusobivuse tingimused selle juhtumi puhul täidetud.

(313) Algkapitali ja edasise kapitali suurendamisi ei saa seetõttu pidada siseturuga kokkusobivaks.

10.2.3. PAKHUIZENILE ANTUD ABI

(314) Linna ja PAKHUIZENi vahel sõlmitud rendilepingu tingimustest tulenevalt sai PAKHUIZEN kasu oma tegevuskulude iga-aastaselt vähenemiselt. Seda liiki abi ei kuulu ühegi meetme alla, mida nimetatakse kalandussuunistes, ega teiste horisontaalsete või eriliste suuniste eesmärkide alla, mis oleksid kasutatavad niisuguse ettevõtja puhul. Nii asjakohaste kalandussuuniste kui ka riigiabi horisontaaleeskirjade kohaselt peetakse niisugust liiki abi tegevusabiks, mis ei ole siseturuga kokkusobiv.

10.2.4. JÄRELDUS

(315) Arvesse võttes eespool käsitletut, järeldab komisjon, et käesoleva otsuse punktis 10.1.5 nimetatud meetmeid tuleb pidada riigiabiks, sest need ei ole kokkusobivad siseturuga, ja need tuleb tagastada ulatuses, mida on kirjeldatud jaotises 11.

11. ABI TAGASTAMINE

(316) Vastavalt määruse (EÜ) nr 659/1999 artikli 14 lõikele 1 nõuab komisjon, et asjaomane liikmesriik peab võtma kõik vajalikud meetmed, et abisaajalt abi tagasi nõuda, kui ebaseadusliku abi korral tehakse negatiivne otsus. Eesmärk on saavutatud, kui abisaaja või – teiste sõnadega – tegelikult kasu saanud ettevõtjad on kõnealuse abi, vajaduse korral koos viivitusintressiga, tagasi maksnud.

(317) Määrusega (EÜ) nr 659/1999 ei ole sätestatud aegumistähtaega ebaseadusliku abi uurimiseks artikli 1 punkti f tähenduses, st abi uurimiseks, mida on rakendatud enne, kui komisjon on võimeline jõudma järeldusele abi ühisturuga kokkusobivuse suhtes. Siiski nähakse määruse artikliga 15 ette, et komisjonil on õigus abi tagasi nõuda kümne aasta jooksul, et tähtaja kulg algab päevast, mil abisaajale abi anti ja et igasugune komisjonipoolne tegevus katkestab aegumistähtaja.

(318) Aegumistähtaeg katkes teabe esitamise nõudega, mis saadeti Belgiale 13. märtsil 2006. Seega hõlmab tagastamine abi, mis saadi pärast 13. märtsi 1996.

(319) Selleks et kindlaks määrata, mida AGVO-lt, EVO-lt ja PAKHUIZENilt tagasi nõuda, tuleks arvestada tööka, et osa AGVO-le antud abist läks üle EVO-le. Nagu Belgia ametiasutused on välja toonud, tuleks see abi tegelikult abisaajalt ainult üks kord tagasi nõuda.

(320) Sel põhjusel nendes olukordades, kus linnapoolne abi tõi lõpuks tulu EVO-le, on AGVO-lt tagasi nõutav abi see osa abist, mida ei viidud üle EVOsse.

11.1. EVO-LT TAGASI NÕUTAV ABI

(321) EVO-lt tagasi nõutav abi sisaldab järgmist:

— algkapital summas 371 840 eurot;

— edasised kapitali suurendamised 1 387 044 eurot, 710 000,75 eurot ja 1 500 114,96 eurot;

— eelis, mis saadi tänu tasuta laenu tagatiste saamisele, ja

— eelis, mis saadi kalaoksjoni tasuta kasutamisest alates 22. augustist 2002 kuni viimase päevani, mil kalaoksjon oli EVO käsutuses.

(322) Tasuta tagatiste abielemendid on põhimõtteliselt tagatud laenu summa, välja arvatud juhul kui Belgia ametiasutused tõendavad, et EVO-l oleks olnud võimalik saada niisuguseid tagatiseid turult; sel juhul on abielement turul tõenäoliselt makstav tasu, mille eest tagatise oleks saanud.

(323) Belgia ametiasutused on teatanud, et kahte laenu, millele anti 2002. aastal tagatis, EVO lõpuks ei võtnud. Selle tagajärjel, kuigi abi oli antud (tasuta tagatise andmise

otsus oli vastu võetud), ei saanud EVO sellest tegelikult kasu. Seetõttu ei ole vaja tagastada abi, mis tuleneb tasuta laenu tagatisest, milles lepiti kokku 28. juunil ja 27. septembril 2002. Järelikult tuleks tagastada summa 4 284 995 (3 606 995 + 78 000 + 600 000) eurot.

11.2. PAKHUIZENILT TAGASI NÕUTAV ABI

(324) PAKHUIZENi tagasi nõutav abi sisaldab eelist, mille ta sai töigast, et pikaajalist rendilepingut ei sõlmitud turuhinnaga.

(325) Määruse (EÜ) nr 659/1999 artikli 15 kohaselt saab abi tagasi nõuda kümne aasta jooksul alates 13. märtsist 2006.

(326) Eelis sisaldab tasu (renditasu), mida oleks tavapärastes turutingimustes hoonete pikaajalise rendilepingu järgi makstud, miinus a) iga-aastaselt makstud 25 eurot ja b) renoveerimiskulud, mida PAKHUIZEN on kandnud ning mida ta ei oleks pidanud tavapäraselt Belgia seaduse järgi maksma⁽⁶⁹⁾. Kõnealune ajavahemik kestab kuni abi tagastamise päevani või – juhul kui rendileping lõpetati enne abi tagastamise nõude esitamist – päevani, mil rendileping lõpetati.

11.3. AGVO-LT TAGASI NÕUTAV ABI

(327) AGVO-lt tagasi nõutav abi sisaldab algkapitali; eelist, mis saadi tänu tasuta laenu tagatiste saamisele; eelist, mis saadi Oostende kalasadama maa ja hoonete kasutamise ainuõigusest ajavahemikus 14. märts 2002 kuni 25. märts 2004 (hoonete eest, mille omandiõigus anti hiljem AGVO-le üle) ning ajavahemikus 14. märts 2002 kuni abi tagastamise päevani (ülejäanud maa ja hoonete eest, mis ei moodustanud osa 26. märtsil 2004 sõlmitud üleandmislepingu varast); ja eelist, mis saadi 26. märtsil 2004 Oostende kalasadamades asuvate 57 500 m² üldpin-dalaga hoonete omandiõiguse tasuta üleandmise eest.

(328) Algakapitali kohta näitab komisjonile esitatud teave, et kuigi abi anti summas 250 miljonit Belgia franki (6 200 000 eurot), ei ole see veel täielikult välja makstud. Seepärast peaks sissenõudekorraldus olema piiratud AGVO-le tegelikult makstud summaga, mis komisjonile esitatud viimase teabe järgi on 3 596 665,62 eurot. Juhul kui AGVO-le on makstud rohkem kui see summa, tuleb tagastada ka lisasumma.

⁽⁶⁹⁾ Nagu eespool märgitud, on nii ebakindel, et tingimusel, et 27 aasta pärast on rendileandjal õigus poolele PAKHUIZENi kasumile, on mingit tegelikku väärtust ja seega ei saa sel alusel midagi järeldada. Pealegi katkestati rendileping nii, et seda punkti ei rakendata mitte kunagi.

- (329) Tasuta tagatiste abielemendid on põhimõtteliselt tagatud laenude summa, välja arvatud juhul kui Belgia ametiasutused tõendavad, et AGVO-l oleks olnud võimalik saada niisuguseid tagatise turult; sel juhul on abielement turul tõenäoliselt makstav tasu, mille eest tagatise oleks saanud ajal, mil neis kokku lepiti (26. märtsil 2004, 23. aprillil 2004 ja 22. aprillil 2005).
- (330) Kui turg ei paku tagatise sellist liiki tehingutele, peaks abielemendi välja arvutama samal viisil nagu sooduslaenu toetusekvivalendi, nimelt vahena erilise turu intressimäära, mida AGVO oleks ilma tagatiseta kandnud, ja intressimäära vahel, mille ta sai riigitagatise kaudu. Kui turu intressimäära ei ole ja kui liikmesriik soovib kasutada selle asemel viitemäära, rõhutab komisjon, et üksiktagatise abi osatähtsuse väljaarvutamisel kehtivad tingimused, mis on sätestatud komisjoni teatise viite- ja diskontomäärade kindlaksmääramise meetodi läbivaatamise kohta ⁽⁷⁰⁾. See tähendab, et tehingu, garanteeritava ettevõtja ja esitatud tagatiste riskiprofiiliga arvestamiseks tuleb pöörata piisavalt tähelepanu baasmäärale lisatava hüvitise suurusele.
- (331) Oostende kalasadama maa ja hoonete tasuta kasutamise ainuõiguse puhul moodustab abi renditasu, mille AGVO oleks pidanud maksuma turutingimustel Oostende kalasadama maa ja hoonete kasutamise ainuõiguse eest alates 14. märtsist 2002 kuni abi tagastamise päevani või viimase päevani, mil AGVO-l oli õigus hooned tasuta kasutada, kas siis põhikirja või hoonete omandiõiguse üleandmislepingu alusel või muul viisil.
- (332) Komisjon on teadlik tõsiasiast, et osa maast ja hoonetest olid piiratud kaubandusliku väärtusega või ilma selleta (näiteks teed). Komisjon märgib siiski, et osal maast ja hoonetest oli kindel kaubanduslik väärtus (kalaoksjon, kontorid, laod) ning et veel üks osa maast ja hoonetest (kalasadama infrastruktuur) võimaldas AGVO-l osutada teenuseid laevaomanikele ja et AGVO-l oli õigus osutatud teenuste eest tasu nõuda. Neid üksikasju peab renditasu arvutamisel arvesse võtma.
- (333) Seoses maksude kogumisest saadud eeliseiga tuleb märkida, et abi võrdub kogutud maksudega alates maksu määramisest kuni abi tagastamise päevani või viimase päevani, mil AGVO-l oli õigus neid makse koguda.
- (334) Lõpetuseks märgib komisjon, et AGVO tagastatavat summat peaks vähendama selle abi võrra, mis anti EVO-le üle kapitalina (3 969 000 eurot) ja kalaoksjoni hoonete tasuta kasutusõigusena.
- (335) Komisjon on teadlik töigast, et AGVO-le olid usaldatud mõne avalikku mittemajanduslikku huvi pakkuva teenuse (tarbimiseks saabunud kala kontroll; kontroll, kas sadamasse saabunud kalasaak on käibemaksuga maksustatud; suhtekorraldus) täitmine ja kalasadama haldamine. Komisjon on seisukohal, et AGVO tagastatavat summat peaks vähendama kulude võrra, mille puhul saab tõendada, et need kanti neid ülesandeid täites.

11.4. KALAOKSJONI ÜBERKORRALDAMISE MÕJU ABI TAGASTAMISELE

- (336) Belgia ametiasutused on komisjonile teatanud, et linn ja AGVO kavandasid kalaoksjoni erastamist. Nad on väitnud, et kui erastamine oleks lõpule viidud, ei oleks enam riigiabi küsimust ja menetlus oleks ilma objektita.

- (337) Komisjon sooviks selles suhtes meelde tuletada, et kuigi erastamine võib teha lõpu kõnealustele abimeetmetele, ei kaota see abisaajatele antud eeliseid ajavahemiku eest enne abimeetmete lõpetamist. Abi tagastamise eesmärk on eelnevalt olemas olnud olukorra taastamine, et tagada võrdsete tingimuste säilimine siseturul. Komisjon juhib Belgia ametiasutuste tähelepanu komisjoni teatisele „Ebaseaduslik ja ühisturuga kokkusobimatu riigiabi: abi tagasinõudmist käsitlevate komisjoni otsuste tõhus rakedamine liikmesriikides”, ⁽⁷¹⁾ eriti selle punktile 3.2.4, mis käsitleb riigiabi tagastamist likvideeritud või maksejõuetutelt äriühingutelt. Palvet käesolev otsus edasi liikata (vt eespool põhjendust 99) oleks sobimatu täita, kuna on tähtis, et ebaseaduslik ja kokkusobimatu riigiabi tagastatakse nii ruttu kui võimalik,

⁽⁷⁰⁾ ELT C 14, 19.1.2008, lk 6.

⁽⁷¹⁾ ELT C 272, 15.11.2007, lk 4.

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA OTSUSE:

Artikkel 4

Artikkel 1

1. Ettevõtjale NV Exploitatie Vismijn Oostende (EVO) antud abi summas 3 969 000 eurot algkapitali ja laenude kujul, mis hiljem muudeti kapitali suurendamiseks, on siseturuga kokkusobimatu.

2. EVO-le antud abi summas 4 284 995 eurot tasuta laenu-tagatiste kujul on siseturuga kokkusobimatu.

3. EVO-le antud abi õiguse kujul tasuta kasutada Oostende kalasadamas asuvaid kalaoksjoni hooneid on siseturuga kokkusobimatu.

Artikkel 2

1. Ettevõtjale Autonom Gemeentebedrijf Vismijn Oostende (AGVO) antud abi summas 6 200 000 eurot algkapitali kujul on siseturuga kokkusobimatu.

2. AGVO-le antud abi tasuta laenu-tagatiste kujul on siseturuga kokkusobimatu.

3. AGVO-le antud abi õiguse kujul tasuta ja/või allpool turuhinda kasutada Oostende kalasadama maad ja hooneid on siseturuga kokkusobimatu.

4. AGVO-le antud abi Oostende kalasadama 57 500 m² hoonete tasuta omandiõiguse üleandmise kujul 26. märtsil 2004 ja 4. septembril 2009 on siseturuga kokkusobimatu.

5. AGVO-le antud abi õigusena koguda makse alates 14. märtsist 2002 on siseturuga kokkusobimatu.

Artikkel 3

Ettevõtjale NV Pakhuizen (PAKHUIZEN) antud ja 1989. aastal Oostende linnaga sõlmitud pikaajalisest rendilepingust tulenev abi on siseturuga kokkusobimatu.

1. Belgia peab abisaajatelt tagasi nõudma abi, millele on viidatud artiklis 1 ja artikli 2 lõigetes 2–5.

2. Belgia peab tagasi nõudma artikli 2 lõikes 1 viidatud abi selles ulatuses, mis on juba AGVO-le (3 596 665,62 eurot) makstud.

3. Belgia peab tagasi nõudma artiklis 3 viidatud abi selles ulatuses, mida on antud alates 13. märtsist 1996.

4. Tagastatavad summad kannavad intressi alates kuupäevast, mil need anti abisaajate käsutusse, kuni nende tegeliku tagastamiseni või viimase kuupäevani, mil need anti abisaajate käsutusse, juhul kui abimeetmed lõppesid enne abi tagastamise toimumist.

5. Intressi arvutatakse liitintressina kooskõlas komisjoni määruse (EÜ) nr 794/2004⁽⁷²⁾ V peatükiga ja komisjoni määrusega (EÜ) nr 271/2008,⁽⁷³⁾ millega muudetakse määrust (EÜ) nr 794/2004.

6. Belgia peab alates käesoleva otsuse vastuvõtmisest loobuma kõigist tegemata maksetest ja/või muus vormis abi andmistest, millele on viidatud artiklites 1, 2 ja 3.

Artikkel 5

1. Artiklites 1, 2 ja 3 viidatud abi tagastamine peab olema viivitamatu ja tulemuslik.

2. Belgia peab tagama, et käesolev otsus rakendatakse nelja kuu jooksul selle teatavakstegemisest.

⁽⁷²⁾ ELT L 140, 30.4.2004, lk 1.

⁽⁷³⁾ ELT L 82, 25.3.2008, lk 1.

Artikkel 6

1. Kahe kuu jooksul pärast käesolevast otsusest teatamist edastab Belgia komisjonile järgmise teabe:

- a) AGVO-lt, EVO-lt ja PAKHUIZENilt tagasi nõutav kogusumma (põhisumma ja tagastusintress);
- b) käesoleva otsuse täitmiseks juba võetud ja kavandatavate meetmete üksikasjaliku kirjelduse;
- c) dokumendid, mis näitavad, et AGVO-le, EVO-le ja PAKHUIZENile on antud korraldus abi tagasi maksta.

2. Belgia teavitab komisjoni riiklike meetmete arengust, mida võetakse käesoleva otsuse rakendamiseks kuni artiklites 1, 2 ja 3

viidatud abi tagastamine on lõpule viidud. Belgia peab komisjoni taotlusel viivitamatult esitama teavet käesoleva otsuse täitmiseks juba võetud ja kavandatud meetmete kohta. Ta peab andma ka üksikasjalikku teavet AGVO, EVO ja PAKHUIZENi poolt juba tagastatud põhisumma ja intressi kohta.

Artikkel 7

Käesolev otsus on adresseeritud Belgia Kuningriigile.

Brüssel, 27. aprill 2010

Komisjoni nimel
komisjoni liige
Maria DAMANAKI

IV

(EÜ asutamislepingu, ELi lepingu ja Euratomi asutamislepingu kohaselt enne 1. detsembrist 2009 vastu võetud õigusaktid)

KOMISJONI OTSUS,

18. november 2009,

riigiabi C 10/09 (ex N 138/09) kohta, mida Madalmaad andsid ettevõtja ING mittelikiidsete varade katteks ja ümberkorralduskava jaoks

(teatavaks tehtud numbri K(2009) 9000 all)

(Ainult ingliskeelne tekst on autentne)

(EMPs kohaldatav tekst)

(2010/608/EÜ)

EUROOPA ÜHENDUSTE KOMISJON,

võttes arvesse Euroopa Ühenduse asutamislepingut, eriti selle artikli 88 lõike 2 esimest lõiku,

võttes arvesse Euroopa Majanduspiirkonna lepingut, eriti selle artikli 62 lõike 1 punkti a,

olles kutsunud liikmesriike ja teisi huvitatud isikuid üles esitama märkusi vastavalt eespool viidatud sätetele, ⁽¹⁾ ei saanud komisjon märkusi üheltki huvitatud isikult,

ning arvestades järgmist:

1. MENETLUS

- (1) 12. novembril 2008 kiitis komisjon heaks erakorralise rekapiitalseerimise juhtumise N 528/08. Rekapiitalseerimise meetme raames märkisid Madalmaad 10 miljardi euro ulatuses ING emiteeritud esimese taseme põhiomavahendite koosseisu kuuluvaid väärtapabereid. Meede kinnitati kuueks kuuks tingimusel, et nimetatud kuue kuu jooksul esitatakse usaldusväärne ümberkorralduskava ⁽²⁾. Pärast ümberkorralduskava esitamist pikendati rekapiitalseerimise meetme kehtivust automaatselt ajani, mil komisjon tegi kava suhtes otsuse.
- (2) 31. märtsil 2009 kiitis komisjon juhtumise C 10/09 (ex N 138/09) ING kasuks kuueks kuuks heaks langenud väärtusega varade meetme seoses Ameerika Ühendriikides asuva Alt-A elamukinnisvaraga seotud hüpoteeklaenu-dega tagatud väärtapaberite (edaspidi „RMBS“) portfelliga ⁽³⁾. Madalmaade ametiasutused nimetavad kõnealust

meetmet mittelikiidsete varade katteks antavaks abiks (edaspidi „IABF“). Kuna komisjon kahtles langenud väärtusega varade meetme teatavate aspektide kokkusobivuses komisjoni teatisega langenud väärtusega varade käsitl-mise kohta ühenduse pangandussektoris ⁽⁴⁾ (edaspidi „langenud väärtustega varade teatis“), otsustas ta algatada asutamislepingu artikli 88 lõikes 2 sätestatud menetluse.

- (3) Komisjoni otsus menetluse algatamise kohta avaldati *Euroopa Liidu Teatajas* ⁽⁵⁾. Komisjon kutsus huvitatud isikuid esitama märkusi. Komisjon ei saanud huvitatud isikutelt märkusi.
- (4) Langenud väärtusega varade meetme kehtivust pikendati komisjoni 15. septembri 2009. aasta otsusega ⁽⁶⁾.
- (5) Lisaks andsid Madalmaad krediidiagarantiikava raames (heaks kiidetud komisjoni 30. oktoobri 2008. aasta otsusega juhtumise N 524/08 ja pikendatud komisjoni 7. juuli 2009. aasta otsusega juhtumise N 379/09) ⁽⁷⁾ garantiid ING keskmise tähtajaga kohustustele suurusega i) 9 miljardit USA dollarit (millest on juba välja makstud 8,25 miljardit USA dollarit) ja ii) 5 miljardit eurot (millest on juba välja makstud 4,15 miljardit eurot).
- (6) 25. novembril 2008, 8. aprillil 2009, 18. mail 2009 ja 9. novembril 2009 teatasid turul tegutsevad ettevõtjad komisjonile, et ING Direct Europe oli lühikese ajavahe-miku jooksul reklaaminud Madalmaadelt saadud kapitali-süsti ning et seda käsitletakse agressiivse äritegevusena.

⁽¹⁾ Komisjoni otsus juhtumise C 10/09 (ex N 138/09) – ING (ELT C 158, 11.7.2009, lk 13).

⁽²⁾ Komisjoni otsus juhtumise N 528/08: ING (ELT C 328, 23.12.2008, lk 10).

⁽³⁾ Komisjoni otsus juhtumise C 10/09 (ex N 138/09) – ING (ELT C 158, 11.7.2009, lk 13).

⁽⁴⁾ ELT C 72, 26.3.2009, lk 1.

⁽⁵⁾ Vt joonealune märkus 1.

⁽⁶⁾ Veel avaldamata.

⁽⁷⁾ Komisjoni 7. juuli 2009. aasta otsus juhtumites N 379/09 ja NN 16/09 (veel avaldamata).

- (7) Komisjoni ja Madalmaade ametiasutuste vahel toimus mitu kohtumist, vahetati meile ning peeti telefonikonverentse.
- (8) Langenud väärtusega varade meetme raames rakendatud varade hindamise meetoditega seotud küsimustes kasutas komisjon tehnilist abi, mida osutasid komisjonile lepingulised välisekspertidid (Duff & Phelps ja professor Wim Schoutens) ning Euroopa Keskpanga eksperdid.
- (9) 12. mail 2009 esitasid Madalmaad komisjonile ING kontserni ümberkorralduskava, millele lisaks esitati 7. juulil 2009 täiendav teave. Ümberkorralduskava muudeti 22. oktoobril 2009 (käesolevas dokumendis esitatud viiteid ümberkorralduskavale tuleb käsitada viidetena kava viimasele versioonile). Muu hulgas muudeti ka Madalmaadelt saadud kapitalisüsti tagasimaksmise tähtaegu.
- (10) 22. oktoobril 2009 võtsid Madalmaad kohustused seoses ümberkorralduskava rakendamise ja langenud väärtusega varade meetme hüvitamisega.
- (11) Madalmaad teatasid komisjonile, et asja kiireloomulisuse tõttu on nad erandkorras nõus, et käesolev otsus võetakse vastu inglise keeles.

2. ASJAOLUDE KIRJELDUS

2.1. Abisaaja

- (12) ING moodustavad emavaldusettevõtja ING Groep N.V. (edaspidi „ING Group“), kellel on 100 % osalus ettevõtjates ING Bank N.V. ja ING Verzekeringen N.V., ning kaks tütarvaldusettevõtjat, kes omakorda on vastavalt pangandus- ja kindlustusvaldkonnas tegutsevate tütarvõtjate omanikud. ING Group koosneb enam kui 70 eraldi üksusest, mis omakorda jagunevad rohkem kui 2 500 juriidiliseks isikuks, kes tegutsevad ligikaudu 50 riigis. 2008. aasta lõpu seisuga oli kontserni bilansi kogumaht 1 332 miljardit eurot, millest rohkem kui 75 % andis ING tegevus pangandusvaldkonnas.
- (13) Rekapitaliseerimise meedet arvesse võttes oli 2008. aasta lõpus ING panga kapitali adekvaatsuse määr esimene taseme omavahendite alusel 9,3 % ja esimese taseme põhiomavahendite alusel 7,3 %. Kindlustuse puhul oli kapitali kattekordaja 256,5 %.
- (14) ING Group'i kapitali struktuuri kuulub ka nn põhivõlg (*core debt*), st kontserni tasandil saadud eelisaen, mis investeeritakse omakapitalina valdusettevõtjatesse ING Bank ja ING Insurance (nn kahekordne võimendus). Lisaks on valdusettevõtjal ING Insurance endal 2,3

miljardi euro suurune nn põhivõlg, mida saab kasutada tema tütarvõtjate omakapitalina.

- (15) ING investeerimisportfelli kuulus Alt-A portfelli, millest enamikku valitses ING Direct US. ING Direct US oli vastavalt Ameerika Ühendriikide õigusele Ameerika Ühendriikide hoiu- ja laenuühistu, mis oli vajalik selleks, et ING Direct US saaks investeerida suurema osa kogunenud säästudest Ameerika Ühendriikide hüpoteeklaenu-desse või nendega seotud investeeringutesse. Sellest tulevalt paigutas ING olulise osa oma investeerimisportfelli Alt-A Ameerika Ühendriikides asuvasse RMBSi. Alt-A portfelli kuulub Madalmaade langenud väärtusega varade meetme alla (nagu kirjeldatud osas 0). Olulise osa ING investeerimisportfelli moodustasid ka ärikinnisvaraga seotud hüpoteeklaenudega tagatud väärtpaberid (CMBS), Ameerika Ühendriikides asuv RMBS ja kinnisvarainvesteeringud, mis ei kuulu langenud väärtusega varade meede alla.

2.2. Äritegevus

- (16) 2008. aasta lõpus tegutses ING kuues ärivaldkonnas. ING tegeles ka varahaldusega, mis moodustas funktsionaalse osa vastavate piirkondlike kindlustusüksuste tegevusest.

2.2.1. Jaepangandus

- (17) ING osutab jaepangandusteenuseid Madalmaades, Belgias, Poolas, Rumeenias, Türgis, Indias ja Tais (ING Direct'i kaudu osutatud jaepangandusteenuseid kirjeldatakse osas 2.2.2). Erapangandusteenuseid osutatakse Madalmaades, Belgias, Luksemburgis, Šveitsis ning erinevates Aasia ning Kesk- ja Ida-Euroopa riikides. ING jaepanganduse alla kuuluvad väikesed ja keskmise suurusega ettevõtted ning keskmise suurusega ärikliendid.
- (18) Madalmaades ja Belgias kasutab ING jaepanganduses otsepanganduse mudelit ja filiaalide võrgustikku. ING pakub jooksevkontodega seotud teenuseid ja maksesüsteeme, hoiukontosid, hüpoteek- ja tarbijalaene, osutab krediitkaarditeenuseid ning pakub investeerimis- ja kindlustustooteid. Hüpoteeklaene pakutakse otse, müügiesindajate kaudu, ning vahendajate kaudu. Filiaalide võrgustiku kaudu pakub ING kõiki kommertspangandustooteid ning elu- ja kahjukindlustustooteid.
- (19) Madalmaades on ING turuosa jaepanganduses (erasisikud) pangasuhete puhul 40–50 %⁽⁸⁾. Hoiukontode puhul on ING turuosa väärtuse alusel 30–40 % ja hulga alusel 20–30 %. Tarbijalaenude turuosa väärtuse alusel ning hüpoteeklaenude ja erapanganduse turuosad on 10–20 %.

⁽⁸⁾ Põhjendustes 19 ja 24 esitatud turuosad Madalmaade turul põhinevad komisjoni otsuses juhtumisel Comp/M.4844: Fortis/ABN Amro Assets avaldatud andmetel. Turuosi käsitlevad andmed erinevad teataval määral Madalmaade esitatud ajakohastatud andmetest. Kuna erinevused ei ole käesoleva otsuse seisukohast olulised, kasutab komisjon järjepidevuse huvides kontrollitud andmeid.

(20) Belgias on ING turuosad järgmised: jooksevkontod [10–15] (*) %, tarbijalaenu [20–25] %, hüpoteeklaenu [15–20] %, hoiused [10–15] % ja investeerimisfondid [10–15] %. Poolas on ING turuosa jaepanganduses kokku [5–10] % ja hoiuste puhul [5–10] %. Rumeenias on ING turuosa [0–5] % kõikidest kohustustest ja [0–5] % kõikidest varadest. Türgis on ING turuosa hoiuste valdkonnas [0–5] %.

2.2.2. ING Direct – jaepangandus

(21) ING Direct osutab klientidele internetipõhiseid jaepangandusteenuseid Austraalias, Austrias, Kanadas, Prantsusmaal, Saksamaal, Itaalias, Hispaanias, Ühendkuningriigis ja Ameerika Ühendriikides. Põhitooted on hoiukontod ja hüpoteeklaenu ning üha enam ka investeerimisfondid ja maksekontod.

(22) Hoiuste puhul on ING turuosa Saksamaal [5–10] %, Itaalias [0–5] %, Austraalias [0–5] %, Kanadas [0–5] %, Hispaanias, Ühendkuningriigis ja Austrias ligikaudu [0–5] % ning Ameerika Ühendriikides ja Prantsusmaal ligikaudu [0–5] %. Elamukinnisvaraga seotud hüpoteeklaenu puhul on ING turuosa Austraalias [0–5] %, Kanadas [0–5] %, Itaalias [0–5] % ja Hispaanias [0–5] %. Uute elamukinnisvaraga seotud hüpoteeklaenu valdkonnas on ING turuosa Saksamaal [0–5] %. Suurim väljaspool Euroopat tegutsev ING Direct'i üksus on tema Ameerika Ühendriikides asuv tütarettevõtja, kelle turuosa elamukinnisvaraga seotud hüpoteeklaenu valdkonnas on [0–5] % ning kelle bilansimaht oli 2009. aasta esimese kvartali lõpus [...] (**) miljardit USA dollarit.

2.2.3. Hulgpangandus

(23) Hulgpanganduses keskendutakse peamiselt Madalmaadele, Belgiale, Poolale ja Rumeeniale, kus pakutakse kõiki tooteid alates kassahaldusest kuni äriühingute finantsjuhtimiseni. Mujal suhtutakse klientidesse ja toodetesse valikulisemalt. Hulgpangandusega tegeleb kuus äriüksust: üldiste laenu ja maksete ning kassahaldusega tegelev üksus (General Lending & Payments and Cash Management), struktureeritud finantsjuhtimisega tegelev üksus (Structured Finance), liisingu ja faktooringuga tegelev üksus (Leasing & Factoring), finantsturgudega tegelev üksus (Financial Markets), muude hulgpangandustoodetega tegelev üksus (Other Wholesale Products) ja kinnisvaraga tegelev üksus (ING Real Estate).

(24) Äriklientide puhul on ING turuosa Madalmaades pangasuhete, akreditiivide, rahvusvaheliste maksete ja makseteenuste, laenu ja jooksevkontode ning faktooringu turul

[20–30] %. Turuosa on suurim hoiuste ja riigisest maksete valdkonnas – [30–40] %. Belgias on ING turuosad järgmised: jooksevkontod [25–30] %, laenu [15–20] %, liisingud [15–25] % ja hoiused [20–30] %.

2.2.4. Kindlustustegevus ja varahaldus Euroopas

(25) Euroopa tegutseb ING kindlustuse valdkonnas peamiselt Madalmaades (peamiselt kaubamärkide ING, Nationale-Nederlanden ja RVS all). ING turuosa elukindlustussektoris on [15–20] % ja kahjukindlustussektoris [5–10] % (2008. aasta ettenähtud maksete kogusumma alusel). Tooteid turustatakse otseturustuskanalite (peamiselt ING ja 2009. aasta alguses INGks ümber nimetatud Postbanki filiaalid) ja maaklerite kaudu. Kahjukindlustussektoris ING väljaspool Madalamaid ei tegutse, välja arvatud Belgias (kus ING turuosa on kahjukindlustussektoris [0–5] %).

(26) ING turuosa elukindlustussektoris on Rumeenias [30–35] %, Ungaris [20–25] %, Tšehhi Vabariigis ja Kreekas [10–15] %, Poolas [5–10] %, Slovaki Vabariigis [5–10] % ja Belgias [5–10] %. ING tegutseb ka Hispaanias, Bulgaarias ja Türgis, kus tema turuosa on siiski palju väiksem — alla [0–5] %. ING tegutseb muu hulgas ka nii kohustuslike kui ka vabatahtlike pensionifondide valitsemise valdkonnas. Kohustuslike pensionifondide puhul on ING turuosa Poolas [20–25] % ja Slovakkias [10–15] %. Vabatahtlike pensionifondide puhul on ING turuosa Slovakkias [35–40] %, Tšehhi Vabariigis [10–15] % ja Türgis [5–10] %. Kohustuslike ja vabatahtlike pensionifondide puhul kokku on ING turuosa Rumeenias [35–40] %, Ungaris [10–15] % ja Bulgaarias [5–10] %.

(27) Geograafiliste piirkondade lõikes oli ING varade väärtus 2008. aastal Madalmaades [...] miljardit eurot, Belgias (ja Luksemburgis) [...] miljardit eurot ning Kesk- ja Ida-Euroopas [...] miljardit eurot.

2.2.5. Kindlustustegevus ja varahaldus Põhja- ja Lõuna-Ameerikas

(28) ING Insurance Americas tegutseb kahes geograafilises piirkonnas: Ameerika Ühendriikides ja Ladina-Ameerikas. Tema äritegevus Kanada müüdi 2009. aasta alguses. ING Insurance Americas pakub elu- ja kahjukindlustust, pensioniteenuseid (peamiselt kindlaksmääratud sissetegudega pensioniskeemid), pensionikindlustust, investeerimisfondide, maakleriteenuseid ning institutsioonilisi tooteid, sh konsolideerimisgrupi edasikindlustust ning varahaldustooteid ja -teenuseid.

(*) Mõned selle teksti osad on konfidentsiaalse teabe kaitsmiseks asendatud. Need osad on nurksulgudes ja tähistatud ühe tärniga.

(**) Mõned selle teksti osad on konfidentsiaalse teabe kaitsmiseks välja jäetud. Need osad on asendatud kolme punktiga nurksulgudes ja tähistatud kahe tärniga.

(29) Ameerika Ühendriikides on ING turuosa muutuvate maksetega pensionikindlustuse valdkonnas [5–10] %, elukindlustuse valdkonnas [0–5] % ja nii kindlaksmääratud maksetega pensionikindlustuse kui ka rühmaelukindlustuse valdkonnas ligikaudu [0–5] %. ING pakub pensionitooteid peamiselt Mehhikos, Tšiilis, Peruus, Colombias ja Uruguays. Pensionifondide puhul on ING turuosa suurim Peruus ([30–35] %), Tšiilis ([20–25] %) ja Uruguays ([15–20] %). Elukindlustussektoris on tema turuosa suurim Peruus ([15–20] %) ja Tšiilis ([10–15] %). 2008. aastal oli ING varade väärtus Ameerika Ühendriikides [...] miljardit eurot ja mujal Ameerikas [...] miljardit eurot.

2.2.6. Kindlustustegevus ja varahaldus Aasias ning Vaikse ookeani piirkonnas

(30) Insurance Asia/Pacific pakub elukindlustus- ja varahaldustooteid ning -teenuseid Aasias ja Vaikse ookeani piirkonnas, kusjuures elukindlustusteenuseid osutatakse üheksas riigis (Austraalia, Uus-Meremaa, Jaapan, Lõuna-Korea, Malaisia, Hongkong, Tai, India ja Hiina) ning varahaldusüksused tegutsevad 12 riigis (üheksa eespool nimetatud riiki ning lisaks Taiwan, Filipiinid ja Singapur). ING on üks suuremaid rahvusvahelisi kindlustus- ja varahaldusettevõtjaid Aasias ja Vaikse ookeani piirkonnas. Kõnealuses piirkonnas on ING varade koguväärtus [...] miljardit eurot.

2.3. Abimeetmed

(31) Madalmaad on ING suhtes rakendanud kolme abimeedet.

2.3.1. Kapitalisüst

(32) Esimene meede oli täies mahus Madalmaadelt saadud kapitalisüst, mis võimaldas ING Group'il suurendada oma esimese taseme põhiomavahendeid 10 miljardi euro võrra⁽⁹⁾. Komisjon märkis otsuses, millega kiideti heaks ettevõtte päästmisabi (N 528/08), et riigi sekkmise põhjustanud turu usalduse kaotus ING vastu tulenes sellest, et Alt-A portfelli peeti väärtusetuks, turul tunti muret vara väärtuse täiendava vähendamise pärast, ING Insurance vajas täiendavat kapitali ja ING Group'i võla ja omakapitali suhe halvenes. Madalmaade ametiasutuste väitel oleks ING kapitalisüstita küll ellu jäänud, kuid turu usaldus oleks veelgi vähenenud ja likviidsusrisk suurenenud.

(33) Esimese taseme põhiomavahendite suurendamiseks antud 10 miljardi euro suuruse kapitalisüsti tulemusel välja lastud väärt-paberite väljalaskehind oli 10 eurot. ING

algatusel võib väärt-paberid tagasi osta hinnaga 15 eurot tükk (väljalaskehinnale lisandub 50 % tagasiostupreemia) või konverteerida need kolme aasta möödudes üks ühele lihtaktsiateks. Kui ING kasutab konverteerimise võimalust, võivad Madalmaad määrata väärt-paberite tagasiostuhinnaks 10 eurot tükk, millele lisandub kogunenud intress. Madalmaadele makstakse kupongimäär üksnes lihtaktsiatelt dividendide maksmise korral.

(34) Ümberkorralduskava raames esitasid Madalmaad lepingu muudatuse ING poolt esimese taseme omavahendite koosseisu kuuluvate väärt-paberite tagasimaksmise kohta. Muudatuse kohaselt võib ING osta kuni 50 % esimese taseme omavahendite koosseisu kuuluvatest väärt-paberitest tagasi väljalaskehinnaga (10 eurot), millele lisandub 8,5 % aastase kupongimääraga seoses kogunenud intress (ligikaudu 253 miljonit eurot) ja trahv ennetähtaegse tagasiostu eest, kui ING aktsia hind tõuseb üle 10 euro. Ennetähtaegse tagasiostu eest tasutav trahv suureneb koos ING aktsia hinnaga. Ennetähtaegse tagasiostuga seotud preemia arvutamiseks on aktsia hinna ülempiiriks määratud 12,45 eurot⁽¹⁰⁾. Selle hinna juures on aastane trahvimäär 13 %. Ennetähtaegse tagasiostu eest tasutav trahv võib olla kuni 705 miljonit eurot, kui eeldada, et 5 miljardit eurot makstakse tagasi 400 päeva möödumisel väljalaskest. Lisaks on trahvi/preemia alamäär 340 miljonit eurot, mis tagab Madalmaadele minimaalse sisemise tasuvusläve 15 %. Teisisõnu, kuna ING peaks tavapäraselt maksuma 2,5 miljardit eurot tagasiostupremiat, annaks muudatus ING-le tema aktsiate turuhinnast olenevalt täiendava eelise 1,79–2,2 miljardi euro ulatuses. Madalmaad selgitasid, et muudatusega püüti luua ING-le samasugused meetme lõpetamise tingimused, nagu oli Madalmaadelt saadud kapitalisüstidega loodud ettevõtjatele SNS⁽¹¹⁾ ja Aegon⁽¹²⁾. Nimetatud ennetähtaegse tagasimaksmise tingimusi võib kohaldada üksnes 5 miljardi euro tagasimaksmise suhtes (st esialgselt kapitalisüstist 50 % suhtes).

(35) ING võib kasutada tagasiostmise võimalust enne 31. jaanuari 2010, kuid kui ING suudab tõendada, et 5 miljardi euro ennetähtaegseks tagasiostmiseks piisavate esimese taseme põhiomavahendite kaasamine ei ole erakordsete turutingimuste tõttu majanduslikult teostatav, pikendatakse nimetatud tähtaega kokkuleppel Madalmaadega 1. aprillini 2010. Komisjon peab tähtaja pikendamise heaks kiitma. ING kavatseb kasutada tagasiostmise võimalust enne 1. jaanuari 2010. Ülejäänud 50 % väärt-paberite tagasimaksmise ja konverteerimise tingimusi ei muudetud.

⁽¹⁰⁾ Trahv ennetähtaegse tagasimaksmise eest arvutatakse järgmiselt: $650\,000\,000 \text{ eurot} * (\text{tagasiostetavate väärt-paberite arv} / 500\,000\,000) * (\text{väljalaskmisest möödunud päevade arv} / 365) * (\text{valitsev hind} - 10) / (12,5 - 10)$, kus valitsev hind on keskmine turuhind viis päeva enne tagasimaksmist; hinnavahe on 11,20 (k.a) – 12,45 (k.a) eurot.

⁽¹¹⁾ Komisjoni otsus juhtumis N 611/08 (ELT C 247, 15.10.2009, lk 2).

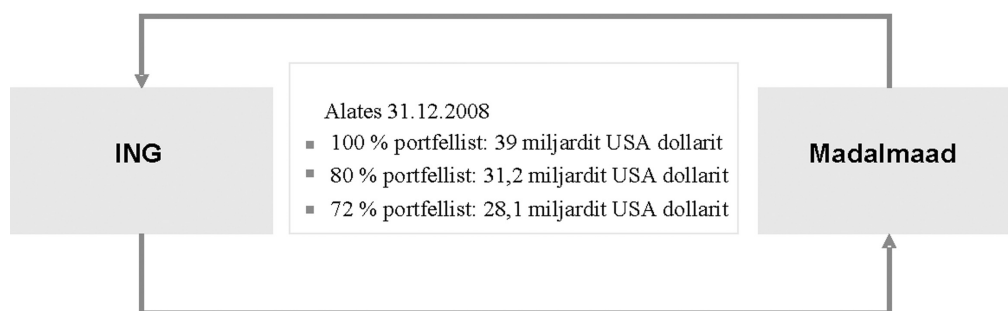
⁽¹²⁾ Komisjoni otsus juhtumis N 569/09 (ELT C 9, 14.1.2009, lk 3).

⁽⁹⁾ Meedet on üksikasjalikult kirjeldatud komisjoni 12. novembri 2008. aasta otsuses N 528/08.

2.3.2. *Langenud väärtusega varade meede*

- (36) Teine abimeede oli langenud väärtusega varade meede, mida kohaldati Alt-A portfelli suhtes, mille väärtus on oluliselt vähenenud, kurnates negatiivset ümberhindluse reservi. Finantsstabiilsuse tagamiseks taotlesid Madalmaade ametiasutused meetme heakskiitmist enne 31. märtsi 2009. Kui meetmesse oleks tehtud suuremaid muudatusi, oleks ING kandnud suurt raamatupidamislikku kahju.
- (37) Langenud väärtusega varade meedet kirjeldati üksikasjalikult 31. märtsi 2009. aasta otsuses menetluse algatamise kohta. Meetme ülesehitust käsitletakse üksnes lühidalt enne hüvitise ja tasu struktuuri tehtud peamiste muudatuste selgitamist.
- (38) Alates 26. jaanuarist 2009 on Madalmaad saanud ING-lt 80 % Ameerika Ühendriikides asuva Alt-A RMBSi langenud väärtusega portfelli (edaspidi „portfell”) rahavoogudest (järgmisel joonisel esitatud voog 4 koos garantiitasuga (voog 5)). Vastutasuks saab ING Madalmaadelt järgmised riskivabad rahavood:
- tagatud väärtus põhiosamaksete rahavoogude ulatuses kokku 28 miljardit USA dollarit, mis vastab 90 %-le (ostuhind või üleandmishind) 80 % portfelist, s.o 72 % portfelist (voog 1). Kõnealused rahavood toimuvad kord kuus portfelli eluea jooksul;
 - rahastamistasu (voog 2);
 - valitsemistasu (voog 3).
- (39) Portfelli ülejäänud 20 %-st tulenevad rahavood jäävad ING-le ega kuulu rahavoogude vahetuse alla.
- (40) ING nõustus tegema Madalmaadele täiendavaid makseid, mis suurendavad oluliselt riigi hüvitist langenud väärtusega varade meetme eest põhjendustes 41, 42 ja 43 kirjeldatud tasude korrigeerimise kaudu.

- 1 **Põhisummad** portfelli 80 %-st 90 % (=72 %) eest (riskivabad rahavood)
- 2 **Rahastamistasu:** Fikseeritud määr 3 %
 - 57 % puhul: Fikseeritud määr 3 %
 - 43 % puhul: LIBORi tjuvmäär
- 3 **Valitsemistasu:** 0,10% aastas portfelist 80 % eest (korrigeeritud garantiitasu kaudu 0,25 %-lt aastas)

- 4 Kõik **intressid** ja **põhisummad** portfelist 80 % eest (**riskantsed rahavood**)
- 5 **Garantiitasu:** 0,55 % aastas + **korrigeerimine** = 1,37 % aastas portfelist 80 % eest

- (41) Esiteks vähendavad Madalmaad alates 25. oktoobrist 2009 portfelli 72 %-st 57 % (fikseeritud intressimääraga väärtpaberid) rahastamistasu 50 baaspunkti võrra aastas (3,5 %-lt aastas⁽¹³⁾ 3 %-le aastas) ja portfelli 72 %-st 43 % (ujuva intressimääraga väärtpaberid) rahastamistasu 50 baaspunkti võrra aastas (intressimääralt LIBOR + 50 baaspunkti aastas kindlaksmääratud LIBORi määran).
- (42) Teiseks vähendatakse valitsemistasu (mida Madalmaad maksavad ING-le), mis on 25 baaspunkti aastas tasumata portfelli summast 80 % eest, 15 baaspunkti võrra, st 10 baaspunktini, suurendades garantiitasu (vastavalt põhjendusele 43).
- (43) Kolmandaks suurendab ING alates 25. oktoobrist 2009 garantiitasu, mis on 55 baaspunkti üleantud portfelli tasumata summa eest, 82,6 baaspunkti võrra aastas, suurendades garantiitasu 137,6 baaspunktini. 67 baaspunktiga 82,6 baaspunktist hüvitatakse valitsemistasu (mida Madalmaad maksavad ING-le) vähenemine 15 baaspunkti võrra ja portfelli üleandmishinna korrigeerimine 52 baaspunkti võrra (mis vastab üleandmishinna vähenemisele 90 %-lt ligikaudu 87 %-le). 15,6 baaspunktiga hüvitatakse tagastamisega seotud korrigeerimine ajavahemikul 26. jaanuarist 2009 (esialgse meetme algus) kuni 25. oktoobrini 2009⁽¹⁴⁾.
- (44) Kui Madalmaade ja ING vahel kokku lepitud esialgne meede tühistatakse,⁽¹⁵⁾ kuulub tasumata täiendav makse ajavahemiku 26. jaanuarist 2009 kuni 25. oktoobrini 2009 eest (st 15,6 baaspunkti garantiitasuga seotud korrigeerimisest) ikkagi tasumisele. Kui esialgne meede tühistatakse osaliselt, tuleb nimetatud summa tasuda proportsionaalselt.
- (45) Kõnealused 2009. aasta oktoobris tehtud muudatused rakendatakse ING ja Madalmaade vahel sõlmitava eraldi lepinguga, et esialgset meedet mitte killustada. Madalmaad kohustuvad teatama komisjonile esialgse meetme täielikust või osalisest tühistamisest.
- (47) Madalmaad kinnitavad, et kõikidest ING-le antud täiendavatest garantiidest teatatakse eraldi. Samuti teatatakse komisjonile eraldi kuni [...] miljardi euro suurusest garantiist, mida Madalmaad kohustusid andma ümberkorralduskava rakendamisel Westland Utrecht Hypotheekbank (WUH)/Interadviese rahastamiseks vastavalt põhjendustele 55 ja 85. Kõnealused garantiid summas [...] miljardit eurot moodustavad käesolevas otsuses käsitletud ümberkorralduskava lahutamatu osa, kuid garantiide vajalikkuse ja hüvitamise otsustavad siiski Madalmaad ning seda hindab komisjon pärast meetmet teatamist eraldi otsuses.

3. ÜMBERKORRALDUSKAVA

3.1. Kavaga ette nähtud meetmed

- (48) ING kavatseb lihtsustada kontserni struktuuri, vähendada kulusid ja riske ning loovutada mitu üksust, töötada välja jätkusuutliku tasustamispoliitika, kohandada oma kapitali struktuuri, kehtestada uued sisemised kapitali adekvaatsuse määra eesmärgid ja suurendada muude kui deposiitide pikaajalist rahastamist. Ümberkorralduskava kavatakse rakendada viie aasta jooksul.
- (49) Kontserni struktuuri lihtsustamiseks liitis ING kuus ärivaldkonda kaheks üksuseks – pangandus ja kindlustus. Kumbki üksus vastutab enda strateegia elluviimise ja bilansi juhtimise eest. Ümberkorralduskava kohaselt tegeleb ING üksnes pangandusega ja loobub aja jooksul kindlustustegevusest.
- (50) Pangandustegevus keskendub peamiselt Euroopale ja valikuliselt tegutsetakse teistes maailma piirkondades, kus on kasvuvõimalused. Strateegiliselt kavatakse keskenduda eelkõige stabiilsele kasumlikule jaepangandusele väljakuununud turgudel, valikuliste jaepanganduse kasvuvõimalustele Kesk- ja Ida-Euroopas ja Euroopale suunatud kommertspangandusele, mis on kooskõlas jaepanga ja spetsialiseeritud finantseerimisasutuse tegevusega. Panga tegevus põhineb standardtoodetel ja on kõrgelt automatiseeritud. Investeeringute, näiteks varadega tagatud väärtpaberite omandamise asemel loob kontsern üha rohkem enda varasid.
- 2.3.3. Garantiid
- (46) Vastavalt Madalmaade krediigarantiikavale (juhtum N 524/08) andsid Madalmaad garantiid ING keskmise

⁽¹³⁾ Rahastamistasu on 3 % (rahastamise väidetav kulu Madalmaade jaoks USA dollarites) ja 0,5 % kasumimarginaali summa.

⁽¹⁴⁾ Tasu suureneb alles 25. oktoobrist 2009. Korrigeerimist taotleti ja selle suuruseks hinnati 15,6 baaspunkti, et hüvitada ajavahemikul 26. jaanuarist 2009 kuni 25. oktoobrini 2009 tasumata jäänud summad. Korrigeeritakse nii rahastamistasu (mida ING sai Madalmaadelt) vähendamist 50 baaspunkti võrra kui ka garantiitasu (mida ING maksis Madalmaadele) suurendamist 67 baaspunkti võrra.

⁽¹⁵⁾ See toimub juhul, kui ING ostab portfelli täielikult või osaliselt Madalmaadelt tagasi.

- (51) 2009. aastal kavatakse kulusid vähendada 1,3 miljardi euro võrra. 35 % vähenemisest saavutatakse täistööajaga töötaja kohta taandatud kulude vähendamise ja 65 % muude kulude, sh välistöõjõu, turunduse ja Vormel 1 võidusõitudega seotud kulude vähendamise. Ka peakontor vähendab kulusid. Alates 2009. aasta augustist on kulusid vähendatud juba 800 miljoni euro võrra. Kulude kavakohaseks vähendamiseks moodustas ING ümberkorralduseraldise suurusega ligikaudu 450 miljonit eurot (pärast maksude mahaarvamist).
- (52) Samuti kavatakse ING võtta meetmeid riskide vähendamiseks, näiteks riskiturbekavad, riskantsete positsioonide vähendamine ja sulgemine ning omakapitali investeringute vähendamine. Investeeringusportfelli puhul sai ING Madalmaadelt abi Alt-A langenud väärtusega varade meetme näol. ING rakendab täiendava meetmena muu hulgas mitme varadega tagatud väärtpaberi ümberliigitamist müügiavalms olevate väärtpaberite kategooriast tähtsajani hoitavate väärtpaberite kategooriasse, vähendades sellega negatiivse ümberhindluse reservi volatiilsust. ING vähendab oma investeeringuid Ameerika Ühendriikides asuvate CMBSi ja RMBSi kõrgema riskiteguriga varadesse. Lisaks ei tee ING uusi algatusi, mille eesmärk on suurendada otseseid kinnisvarainvesteeringuid.
- (53) Komisjon leiab, et ING võtab vastu [mõistliku] äristrateegia, eelkõige seoses ING Direct'i-ga, kuna ING soovib [...] äritegevuses tugineda õiglasele hinnakujundusele [...] ⁽¹⁶⁾ ning ei kavata tegutseda hinnaliidrina.
- (54) ING kavandab uue äristrateegia kohaselt mitme üksuse loovutamist, mis mõjutab oluliselt tema bilanssi. Võttes aluseks ING üksuste suurused 30. septembril 2008, väheneb ING bilansimaht tema muudetud ümberkorralduskavaga ette nähtud ümberkorraldusmeetmete tulemusel eeldatavasti 616 miljardi euro võrra. Bilansimahu vähenemine 616 miljardi euro võrra saavutatakse pankade võimenduse vähendamise ja bilansside ühendamisega (ligikaudu [...] miljardit eurot), pankade loovutamisega (kokku ligikaudu [...] miljardit eurot) ja ING Insurance'i täieliku loovutamisega (kokku ligikaudu [...] miljardit eurot). Kuigi kindlustustegevuse bilanss oli panganduse omast väiksem, saadi enne kriisi ligikaudu 50 % ING tuludest kindlustustegevusest ⁽¹⁷⁾. Võrreldes 2008. aasta kolmanda kvartali bilansiga (st 1 376 miljardit eurot) väheneb bilansimaht ligikaudu 45 %.
- (55) Ümberkorralduskava kohaselt eraldab ING loovutamise osana Madalmaades täisvõimsusega tegutseva ja loovutamiskõlbliku jaepangandusettevõtte (vt täpsemalt põhjendus 85) – praeguse Interadviese (Westland Utrecht Hypotheekbank, Westland Utrecht Effectenbank ja Natio-
- nale Nederlanden Hypotheekbedrijf, Nationale Nederlanden Financiële Diensten), millega liidetakse endise Postbanki tarbijalaenu portfelli. ING soovib eraldada Interadviese tegevuse (edaspidi „WUH/Interadvies“) [üksikasjaliku ajakava alusel]. Üksuse bilansi kogumaht on ligikaudu [25–50] miljardit eurot.
- (56) [...] WUH/Interadviese loovutamine ei ohusta finantsstabiilsust; Madalmaade ametiasutused esitasid sõltumatu eksperdi läbiviidud Madalmaade jaepangandusturu uuringu tulemused, mille kohaselt ei ole jooksevkontod hüpoteeklaenu ja muude pangandustoodete turustamiseks Madalmaades ja eelkõige ING puhul esmatähtsad, kuigi neid peetakse üldiselt jaepanganduses ristmüügi põhitoodeks. Lisaks ilmneb uuringust, et Internet on Madalmaades oluline turustuskanal ning see vähendab vajadust omada pangandustoodete turustamiseks filiaalide võrgustikku. Madalmaade ametiasutuste väidete kohaselt saab muud tooted liita hüpoteeklaenudega, mida turustab WUH/Interadvies. Eelkõige saab muude toodete turuletoomiseks kasutada üleantud tarbijalaenu portfelli.
- (57) Täpsemalt kavatakse ING müüa või loovutada järgmised ettevõtted, tegevused ja tooted:
- ING Life Taiwan (lõpetatud);
 - ühekordse sissemakse ja muutuvate maksetega pensionikindlustuse (SPVA) müügi lõpetamine Jaapanis (lõpetatud);
 - olemasoleva muutuvate maksetega pensionikindlustuse portfelli müümine Ameerika Ühendriikides;
 - finantstoodete portfelli müümine Ameerika Ühendriikides;
 - loobumine ING Direct'i kavandatud asutamisest Jaapanis (lõpetatud);
 - Non-life Insurance Kanada loovutamine (lõpetatud);
 - pensionikindlustuse ja hüpoteeklaenu alase tegevuse loovutamine Tšiilis (lõpetatud);
 - Insurance Russia – Non State Pension Fund'i loovutamine (lõpetatud);
 - Insurance Argentina – Origenes Seg. De Retiro loovutamine (lõpetatud);

⁽¹⁶⁾ [...].⁽¹⁷⁾ Ajavahemikul 2004–2007 saadi keskmiselt 52 % kontserni maksueelsest tulust kindlustustegevusest.

- Insurance Asia Hongkongis paiknevate platvormiteenuste loovutamine (lõpetatud);
- Private Banking Asia ja Private Banking Switzerland'i loovutamine (leping sõlmitud);
- US Group Re Insurance'i loovutamine (leping sõlmitud);
- Insurance Asia/Pacific'i loovutamine (Austraalia (leping sõlmitud), Uus-Meremaa (leping sõlmitud), Jaapan, Korea, Hongkong, India, Tai, Malaisia);
- Asset Management Asia/Pacific'i loovutamine;
- US Employee Benefits'i loovutamine;
- Insurance US'i loovutamine (US Retirement Services, US FA, Traditional Life);
- Asset Management US'i loovutamine;
- ING Direct US'i loovutamine;
- Insurance Latin America loovutamine (Brasiilia, Tšiili, Mehhiko, Peruu, Colombia, Uruguay);
- Asset Management Latin America loovutamine;
- Insurance Central Europe'i loovutamine (Bulgaaria, Tšehhi Vabariik, Kreeka, Ungari, Poola, Rumeenia, Slovakkia, Hispaania);
- Asset Management Europe'i loovutamine;
- Insurance Benelux'i loovutamine (Nationale Nederlanden Insurance, RVS, Retail Insurance Netherlands (endine Postbank Insurance), Insurance Belgium, Insurance Luxembourg);
- Interadviese äritegevuse loovutamine (Westland Utrecht Hypotheekbank, Westland Utrecht Effectenbank, Nationale Nederlanden, Hypotheekbedrijf, Nationale Nederlanden Financiële Diensten), sh endise Postbanki tarbijalaenude portfell (täiendava teabe saamiseks vt Madalmaade kohustused).
- (58) ING prognooside kohaselt kasvab panganduse bilansi-maht ümberkorraldusperioodil [...] loomupäraselt ligikaudu [...] % aastas. ING kavatses saavutada enamiku sellest kasvust reaalmajandusele (kodumajapidamised ja ettevõtted) antavate laenu arvelt.
- (59) Samuti rakendab ING uue tasustamispoliitika, mille kohaselt võtab ING nõukogu kohustuse töötada välja jätku-
- suutlik juhatause ja tippjuhtide tasustamise poliitika. Motivatsioonisüsteemis võetakse arvesse pikaajalise väärtuse loomist ja riske ning piiratakse võimalust „premeerida läbikukkumiste eest“.
- (60) ING võtab kohustuse loobuda kahekordsest võimendusest võimalikult kiiresti, kuid hiljemalt [...].
- 3.2. Elujõulisuse saavutamise suutlikkus stabiilsete ja halvenenud turutingimuste stsenaariumite järgi**
- (61) ING on esitanud stabiilsete ja halvenenud turutingimuste stsenaariumid, et tõendada suutlikkust saavutada pikaajaline elujõulisus.
- (62) Stabiilsetel tingimustel ING [...]. Lisaks eeldatakse, et aktsiaturud [...].
- (63) Stabiilsete turutingimuste stsenaariumi kohaselt on kontserni netotulu [...]. Kontserni kogutulu on [...]. Omakapitali tootlikkus (ROE) on [...]. ING kindlustustegevus [...].
- (64) Panganduse puhul eeldab ING, et riskiga kaalutud varad suurenevad aastas ligikaudu [...] (enne loovutamist), osaliselt [...] tõttu. Tulu (välja arvatud õiglase väärtuse muutus ja halvenemine) eeldatavasti [...], kommerts-panganduse tulu eeldatavasti [...] ja jaepanganduse tulu eeldatavasti [...].
- (65) ING Bank kavatses saavutada sisemised kapitalieesmärgid prognoositud perioodi jooksul. ING on püstitanud uued kapitalieesmärgid: panga kapitali adekvaatsuse määr esimese taseme omavahendite alusel [...] % ja esimese taseme põhiomavahendite alusel [...] %. ING Insurance'i kapitali kattekordaja jääb samaks: 150 %.
- (66) Stabiilsete turutingimuste stsenaariumi kohaselt on maksevõime suhtarv (kogukapitali suhe riskiga kaalutud varadesse) kogu ümberkorraldusperioodi vältel ligikaudu [...], olles vähemalt [...].
- (67) ING kindlustustegevus loovutatakse ümberkorraldusperioodi [...] jooksul. Stabiilsete turutingimuste stsenaariumi kohaselt saadakse loovutamisest hinnanguliselt netotulu [...] eurot.
- (68) Alternatiivse stsenaariumi puhul, kui kindlustustegevus loovutatakse [...], eeldab ING ka suuremat netotulu [...].
- (69) ING esitas ka halvenenud turutingimuste stsenaariumi [...].
- (70) [...] Lisaks eeldatakse, et oluliselt suureneb kohustuste täitmatajätmise tõenäosus. Samuti eeldab ING, et maksejõuetusest tingitud kahju (LGD) määrad on kõrgemad.

- (71) Halvenenud turutingimuste stsenaariumi kohaselt ING Group'i põhitulu äritegevusest [...].
- (72) Vaatamata nimetatud tagasilöökidele on ING kapitaliseeritus endiselt piisav, sest ta täidab jätkuvalt regulatiivsed nõuded. [...].
- (73) Madalmaad väidavad sellega seoses, et ING kasutas halvenenud turutingimuste stsenaariumides laenuportfellide maksejõuetusest tingitud kahjude arvutamisel LGD mudeleid, mille oli heaks kiitnud finantsjärelevalveasutus – De Nederlandsche Bank (Madalmaade Keskpank, edaspidi „DNB“) [...].
- (74) Lisaks kohaldas ING Madalmaade jaehüpoteeklaenu puhul täiendavaid tingimusi, mis olid halvenenud turutingimuste stsenaariumis esitatutest oluliselt halvemad⁽¹⁸⁾ [...]. ING kapitaliseeritus oli ka nende eelduste alusel piisav, sest ta täidab jätkuvalt regulatiivsed nõuded ja talle jääb isegi oluline täiendav kapitalipuhver.
- (75) Madalmaad väidavad, et pank läbis kõik katsed, millega järelevalveasutus kontrollis tema likviidsust. [...].

[...] ja seejärel kasutada konverteerimisvõimalust, kusjuures Madalmaad kas omandaksid [...] miljonit ING lihtaktsiat või saaksid [...] miljardit eurot, millele lisandub kogunenud intress ligikaudu [...] miljonit eurot;

c) [...].

(77) Kokku tagavad [...] tehingud Madalmaadele hinnanguliselt [15–25] % sisemise tasuvusläve. Madalmaad on kohustatud teatama komisjonile kõikidest väärtpaperite tagasiostmise lepingu muudatustest.

(78) Praeguseks ei ole ING edasi lükanud ühtegi kupongi-makset kontserni emiteeritud esimese taseme omavahendite koosseisu kuuluvatelt hübriidinstrumentidelt.

(79) 14. oktoobril 2009 kasutas ING madalama teise taseme omavahendite koosseisu kuuluva võlakirja ostuoptsiooni. ING teatas komisjonile, et ta kahetseb seda ja kinnitab, et tegemist oli arusaamatusega [...]. Lisaks sellele kinnitavad Madalmaad veel kord, et nad saavad aru, et komisjon ei pea põhimõtteliselt esimese ja teise taseme omavahendite koosseisu kuuluvate kapitaliinstrumentide ostmist ümberkorraldatavate pankade puhul sobivaks ja lubavad, et tulevikus, kolme aasta jooksul alates käesoleva otsuse vastuvõtmisest või kuni kuupäevani, mil ING on esimese taseme põhiomavahendite koosseisu kuuluvad väärtpaperid Madalmaadele täielikult tagasi maksnud (sh asjaomane esimese taseme põhiomavahendite koosseisu kuuluvate väärtpaperite kupongidelt kogunenud intress ja lõpetamistasud), olenevalt sellest, kumb on varasem, arutatakse selliseid oste iga juhtumi puhul eraldi ning need teostatakse komisjoni nõusolekul.

3.3. Lõpetamisstrateegia

(76) ING ümberkorralduskavas esitatud stabiilsete turutingimuste stsenaariumi kohaselt ostab ING esimese taseme põhiomavahendite koosseisu kuuluvad väärtpaperid tagasi järgmiselt:

a) esimene osa nimiväärtusega 5,0 miljardit eurot kavatakse tagasi osta 2009. aasta 17. detsembri paiku miinimumhinnaga 5,75 miljardit eurot. Kõnealune eeldatav hind tagab Madalmaadele 15 % sisemise tasuvusläve (IRR) ja hõlmab baastulu 8,5 % ning vähemalt 340–705 miljoni euro suurust lisatulu,⁽¹⁹⁾ milles kajastub ING aktsia hinnaga seotud väärtuse võimalik suurenemine. Täpne tagasiostuhind sõltub ING aktsia hinnast;

b) [ülejäanud] osa nimiväärtusega [...] miljardit eurot ostetakse tagasi [...] eeldatava hinnaga [...] miljardit eurot. See tähendab, et tagasiostuhind on 150 % nimiväärtusest (15 eurot aktsia), millele lisandub kogunenud aastaintress 8,5 % kooskõlas esimese taseme põhiomavahendite koosseisu kuuluvate väärtpaperite lepingu esialgsete tingimustega. Teise võimalusena võib ING osta selle osa tagasi [pärast] 2011. aastat

(80) Langenud väärtusega varade meetme ühepoolset lõpetamist ei ole ette nähtud ja Madalmaad võtavad kohustuse teatada komisjonile langenud väärtusega varade meetme lõpetamise kokkuleppel. Ümberkorralduskava stabiilsete turutingimuste stsenaariumis eeldatakse siiski, et meede kehtib ka pärast 2013. aastat.

3.4. Madalmaade kohustused

(81) Seoses langenud väärtusega varade meetmega (st mitte-likviidsete varade katteks antava abi ehk IABFiga) võtavad Madalmaad endale järgmised kohustused:

— alates 25. oktoobrist 2009 teeb ING Group Madalmaadele täiendavaid makseid, mis vastavad Alt-A hüvitisele, mida on korrigeeritud – 50 baaspunkti võrra ING saadud rahastamistasu puhul ja + 82,6 baaspunkti võrra ING makstud garantiitasu puhul.

⁽¹⁸⁾ [...].

⁽¹⁹⁾ Eeldades, et tagasimaksmine toimub 400 päeva möödumisel väljalaskest.

Garantiitasuga seotud korrigeerimine hõlmab 15,6 baaspunkti, mis kajastab korrigeerimist seoses ajavahemikuga 26. jaanuarist 2009 (IABFi, ⁽²⁰⁾ st langenud väärtusega varade meetme algus) kuni 25. oktoobrini 2009. Täiendavaid makseid tehakse IABF-kokkuleppe kehtivuse ajal ja selles sätestatud ulatuses;

— esialgse IABF-kokkuleppe terviklikkuse tagamiseks tehakse täiendavad maksed vastavalt ING Group'i ja Madalmaade vahel sõlmitud eraldi lepingule;

— kui IABF tühistatakse ennetähtaegselt, ei toimu täiendavate maksete tasaarveldamist, välja arvatud ajavahemiku 26. jaanuarist 2009 kuni 25. oktoobrini 2009 eest (st garantiitasuga seotud korrigeerimises sisalduvad 15,6 baaspunkti). Esialgse tehingu osalise või täieliku tühistamise korral tuleb tasuda täiendavate maksete tasumata osa, mis on seotud ajavahemikuga 26. jaanuarist 2009 kuni 25. oktoobrini 2009 (st garantiitasuga seotud korrigeerimises sisalduvad 15,6 baaspunkti). Kui IABF tühistatakse osaliselt, toimub ennetähtaegse tagasiostu proportsionaalne tasaarveldus;

— Madalmaad võtavad kohustuse teatada komisjonile kõikidest meetmetest, mis võetakse langenud väärtusega varade meetme osaliseks või täielikuks tühistamiseks.

(82) Seoses bilansimahu vähendamisega ning kohustusega loovutada kindlustustegevus, ING Direct US ja muud enne 2013. aastat loovutatavad üksused võtavad Madalmaad endale järgmised kohustused:

— ING vähendab 2013. aasta lõpuks bilansimahtu 45 % võrreldes 30. septembri 2008. aasta seisuga ja loovutab põhjenduses 57 nimetatud üksused, eelkõige Insurance'i ja ING Direct US'i [...];

— kõnealused arvud põhinevad prognoosil, milles ei ole arvesse võetud tavapärase kasvu võimalikku mõju ning millest on välja jäetud täiendav kasv, mis tuleneb võimalikest uutest regulatiivsetest nõuetest, näiteks juhul kui vastavalt (uutele) Euroopa Liidu määrustele hakatakse pankadelt nõudma oluliselt suuremate likviidsuspuhvrile olemasolu. Selliste nõuete tõttu võib bilansimaht suureneda praegusest prognoosist oluliselt rohkem;

— ING ei sea oma ettevõtete bilansimahu tavapärasele kasvule (st kasvule, mis ei ole seotud omandamistega) piiranguid. [...]. Tulevikus kasutab ING klientide kasvanud hoiuseid peamiselt selleks, et anda rohkem laene reaalmajandusele (ettevõtted ja tarbijad) ja vähendada investeringuid Ameerika Ühendriikides asuvate CMBSi ja RMBSi kõrgema riskiteguriga varadesse. [...] ⁽²¹⁾;

— kui üksused, mille ING on kohustunud müüma (loetletud põhjenduses 57), ei ole 31. detsembriks 2013 loovutatud (näiteks sõlmitud lõpliku siduva müügilepingu alusel), võib komisjon vajaduse korral ja erakordsete asjaolude ilmnemisel kõnealust ajavahemikku Madalmaade taotluse alusel pikendada ⁽²²⁾. Sellisel juhul võib komisjon ka i) nõuda, et Madalmaad määraksid ühe või mitu (loovutamise eest) vastutavat isikut, ⁽²³⁾ kelle valib ja kelle ametisse määramise ettepaneku teeb ING (ja kiidab heaks komisjon), [...];

— kui Madalmaad taotlevad kõnealuse perioodi pikendamist, esitavad nad komisjonile hiljemalt üks kuu enne perioodi lõppemist vastava taotluse koos põhjendusega. Erakordsete asjaolude ilmnemisel on Madalmaadel õigus taotleda perioodi pikendamist ka viimase kuu jooksul.

(83) Lisaks sellele tagavad Madalmaad, et ING järgib omandamise keeldu:

— ING hoidub teatava ajavahemiku jooksul finantseerimisasutuste omandamisest. Kõnealune kohustus kehtib kolme aasta jooksul alates komisjoni otsuse kuupäevast või kuni kuupäevani, mil ING on esimese taseme põhiomavahendite koosseisu kuuluvad väärt-paberid Madalmaadele täielikult tagasi maksnud (sh asjaomane esimese taseme põhiomavahendite koosseisu kuuluvate väärt-paberite kupongidelt kogunenud intress ja lõpetamistasud), olenevalt sellest, kumb periood on lühem. Samuti hoidub ING sama ajavahemiku jooksul (muude) ettevõtete omandamisest, kui nende omandamine aeglustaks esimese taseme põhiomavahendite koosseisu kuuluvate väärt-paberite Madalmaadele tagasimaksmist;

— nimetatud keelust olenemata võib ING omandada ettevõtteid pärast komisjonilt selleks loa saamist, eelkõige juhul, kui see on vajalik finantsstabiilsuse või konkurentsi tagamiseks asjaomasel turul.

⁽²¹⁾ [...].

⁽²²⁾ Eelkõige juhul, kui loovutamine toimub juba alanud avaliku pakumise menetlusega ja oluline osa (vähemalt 30 %) aktsiapaigutustest on tehtud enne loovutusperioodi lõppu, kaalub komisjon (Madalmaade valitsuse, ING ja vastutava isikuga konsulteerides) ettevõttele lisaja andmist ülejäänud aktsiate paigutamiseks.

⁽²³⁾ Eri piirkondade ja/või ettevõtete jaoks võib määrata erinevad vastutavad isikud.

⁽²⁰⁾ Mittelikviidsete varade katteks antav abi.

(84) Lisaks tagavad Madalmaad, et ING järgib hinnaliidrina tegutsemise keeldu:

— ING ei paku komisjoni eelneva loata (allpool määratletud turgudel) ING standardtooteid hindadega, mis on soodsamad kui hinnad, mida pakuvad Euroopa Liidu turgudel, kus ING turuosa on suurem kui 5 %, tema kolm kõige soodsamate hindadega otsest konkurenti;

— kõnealust tingimust kohaldatakse üksnes ING standardtoodete puhul järgmistel tooteturgudel: i) hoiuste jaeturg, ii) hüpoteeklaenude jaeturg, iii) hüpoteeklaenude või hoiustega seotud tooted erapanganduses ja iv) VKEd hoiused (VKEd määratletakse vastavalt väikese ja keskmise suurusega ettevõtte määratlusele, mida ING kasutab oma tegevuses asjaomases riigis). Kui ING saab teada, et ta pakub oma tooteid soodsamate hindadega kui kolm kõige soodsamate hindadega konkurenti, korrigeerib ING võimalikult kiiresti ja põhjendamatult viivitamata oma hinnad käesoleva kohustusega kooskõlas oleva tasandini;

— kõnealust tingimust kohaldatakse kolme aasta jooksul alates käesoleva otsuse kuupäevast või kuni kuupäevani, mil ING on esimese taseme põhiomavahendite koosseisu kuuluvad väärtpaberid Madalmaadele täielikult tagasi maksnud (sh asjaomane esimese taseme põhiomavahendite koosseisu kuuluvate väärtpaberite kupongidelt kogunenud intress ja lõpetamistasud), olenevalt sellest, kumb periood on lühem. Tingimuse täitmise kontrollimiseks nimetatakse Madalmaades ametisse ING valitud ja soovitatud järelevalve eest vastutav isik. Järelevalve eest vastutava isiku kiidab heaks komisjon;

— selleks et toetada ING pikaajalist elujõulisust, hoidub ING Direct komisjoni eelneva loata tegutsemisest hinnaliidrina seoses ING standardtoodete pakkumisega Euroopa Liidu hüpoteeklaenude ja hoiuste jaeturul kolme aasta jooksul alates käesoleva otsuse kuupäevast või kuni kuupäevani, mil ING on esimese taseme põhiomavahendite koosseisu kuuluvad väärtpaberid Madalmaadele täielikult tagasi maksnud (sh asjaomane esimese taseme põhiomavahendite koosseisu kuuluvate väärtpaberite kupongidelt kogunenud intress ja lõpetamistasud), olenevalt sellest, kumb periood on lühem. Kui ING saab teada, et ta on Euroopa Liidu hüpoteeklaenude või hoiuste jaeturul

hinnaliider, korrigeerib ta võimalikult kiiresti ja põhjendamatult viivitamata oma hinnad käesoleva kohustusega kooskõlas oleva tasandini;

— kõnealuse tingimuse täitmise kontrollimiseks nimetatakse Madalmaades ametisse ING valitud ja soovitatud järelevalve eest vastutav isik. Järelevalve eest vastutava isiku kiidab heaks komisjon.

(85) Madalmaad võtavad endale mitu konkreetset kohustust seoses WUH/Interadviese eraldamisega:

— ING asutab Madalmaades loovutuste jaoks uue ettevõtte, mis eraldatakse tema praegusest Madalmaade jaepangandustegevusest. Eraldatud ettevõtte peab olema elujõuline ja konkurentsivõimeline ettevõtte, mis tegutseb iseseisvalt ja sõltumatult ING ülejäänud üksustest ning mille saab üle anda sobivale ostjale. Uus ettevõtte moodustatakse WUH/Interadviese pangandusosakonna, mis praegu osaleb Madalmaades kindlustustegevuses, ja ING Bank'i tarbijalaenude portfelli alusel. WUH/Interadvies on ING äriüksus, mis tegutseb Nationale Nederlanden Insurance'i koosseisus. Tegemist on (peamiselt) hüpoteekpangaga, mis tegutseb talle antud tegevusloa alusel. See on elujõuline eraldiseisev ettevõtte, millel on enda klienditeenindusega tegelev müügipersonal ja kindlat tulu saav sõltumatu organisatsioon. Eraldamine toimub järelevalve eest vastutava isiku järelevalve all koostöös tegevuse lahususe eest vastutava juhiga. Sellega seoses võib järelevalve eest vastutav isik anda eraldamisperioodi jooksul ING-le soovitusi materiaalsete ja mittemateriaalsete varade loovutamise kaasamise kohta, kui see on tema objektiivse arvamuse kohaselt vajalik, et tagada ING eespool nimetatud tulemustele orienteeritud kohustuste täitmine ja eelkõige loovutatava üksuse elujõulisus ning konkurentsivõime. Juhul kui ING ei nõustu järelevalve eest vastutava isiku objektiivse nõudega kaasata materiaalsed ja mittemateriaalsed varad, et tagada loovutatava üksuse elujõulisus ja konkurentsivõime, teatab ING sellest kirjalikult järelevalve eest vastutavale isikule. Sellisel juhul kohtub ING juhatus [...] jooksul järelevalve eest vastutava isikuga, et jõuda kokkuleppele. Kui kokkuleppele ei jõuta, määravad ING ja järelevalve eest vastutav isik koos viivitamata sõltumatu kolmanda isiku, kellel on finantssektori alased eriteadmised (edaspidi „ekspert”) ning kes kuulab ära poolte väited ja on vahendajaks lahenduse leidmisel. Kui lahendust

ei leita, teeb ekspert [...] jooksul enda ametisse määramisest otsuse asjaomaste materiaalsete ja mittemateriaalsete varade kaasamise objektiivse nõude kohta ning pooled nõustuvad eksperdi otsusega ja tegutsevad vastavalt otsusele. Järelevalve eest vastutav isik kirjeldab vaidlusküsimusi komisjonile esitatavas aruandes;

- ING võtab kohustuse tagada optimaalsed loovutustingimused, koostades eraldatud üksuse jaoks äriplani, luues internetiplatvormi ja suunates üksusesse müügi jõud. Samuti tagab ING maksesuutlikkuse (kaubanduslikel tingimustel), kui ostja seda nõuab. Lisaks aitab ING luua Treasury funktsiooni ja tagab rahastamise kaks aastat pärast loovutamist, kusjuures ING rahastamisabi väheneb järk-järgult nimetatud kahe aasta jooksul. ING rahastamisabi WUH-le põhineb ettevõttesisesel rahastamise siirdehindadel. ING [...] taotlema Madalmaadelt riigi garanteeritud rahastamist kuni [...] miljardi euro ulatuses, et rahastada WUH tegevust. Sellisel juhul kohustuvad Madalmaade ametiasutused teatama kõnealusel meetmel eraldi;
 - lisaks sellele hoidub ING vaheperioodil [...] WUH klientidele selliste toodete aktiivsest pakkumisest, mida WUH pakub oma klientidele käesoleva otsuse vastuvõtmise kuupäeval;
 - ING eraldab WUH tegevuse [...] jooksul. Pärast eraldamisperioodi [...] hoiab ING WUH tegevuse enda tegevusest lahus ja loovutab selle [...] ⁽²⁴⁾;
 - järelevalve eest vastutav isik ja tegevuse lahuse eest vastutav juht määratakse ametisse [...] jooksul pärast komisjoni käesoleva otsuse kuupäeva ning loovutamise eest vastutav isik määratakse ametisse [...]. Kõik vastutavad isikud määratakse ametisse Madalmaade ametiasutuste poolt ning need valib ja soovitab ING. Vastutavad isikud kiidab heaks komisjon.
- (86) Ümberkorraldusperioodil ametisse nimetatud vastutavate isikutega seotud kulud kannab ING.
- (87) Elujõulisuse taastamiseks tagavad Madalmaad, et ING täidab järgmised kohustused:
- ING kohustub eelistama turutingimuste paranemise korral muul kui depositeid põhineval rahastamisel pikemaajalist rahastamist, emiteerides rohkem võlakirju tähtajaga üle ühe aasta. [...];

⁽²⁴⁾ [...].

— ING püüab võimalikult kiiresti loobuda kahekordsest võimendusest (st põhivõla kasutamisest tüürettevõtjates omakapitalina) ja võtab kohustuse loobuda sellest hiljemalt [...]. Kahekordne võimendus kaob automaatselt pärast ING Group'i muutumist reguleeritud pangaks.

- (88) Seoses kupongimaksete edasilükkamise ning esimese ja teise taseme omavahendite koosseisu kuuluvate väärtpaberite tagasiostmisega tagavad Madalmaad, et ING täidab järgmised kohustused:
- kui märkimisõiguse emissioon on suurem, kui on vajalik 50 % esimese taseme põhiomavahendite koosseisu kuuluvate väärtpaberite tagasiostmiseks, sh asjaomane kogunenud intress ja lõpetamistasu, ei pea ING 8. ja 15. detsembri 2009. aasta ⁽²⁵⁾ ja hilisemaid hübriidväärtpaberite kupongimakseid edasi lükkama;
 - kui märkimisõiguse emissiooni ei toimu ja ING jäi eelmisel aastal kahjumisse, peab ING oma volituste piires lükkama hübriidväärtpaberite kupongimaksed edasi kolme aasta võrra alates komisjoni käesoleva otsuse kuupäevast või kuni kuupäevani, mil ING on esimese taseme põhiomavahendite koosseisu kuuluvad väärtpaberid Madalmaadele täielikult tagasi maksnud (sh asjaomane esimese taseme põhiomavahendite koosseisu kuuluvate väärtpaberite kupongidelt kogunenud intress ja lõpetamistasud), olenevalt sellest, kumb periood on lühem;
 - Madalmaade ametiasutused mõistavad, et komisjon ei poolda, et riigiabi saajad maksavad omavahendite (omakapital ja allutatud laenud) eest hüvitist, kui nende tegevusest ei saada piisavalt kasumit, ⁽²⁶⁾ ning et komisjon on sellega seoses põhimõtteliselt vastu teise taseme omavahendite ja esimese taseme omavahendite koosseisu kuuluvate väärtpaberite tagasiostmisele. ING-l on kahju arusaamatuse pärast, mis tekkis seoses madalama teise taseme omavahendite koosseisu kuuluvate võlakirjade tagasiostmisega 14. oktoobril 2009. Kolme aasta jooksul alates käesoleva otsuse kuupäevast või kuni kuupäevani, mil ING on esimese taseme põhiomavahendite koosseisu kuuluvad väärtpaberid Madalmaadele täielikult tagasi maksanud (sh asjaomane esimese taseme põhiomavahendite koosseisu kuuluvate väärtpaberite kupongidelt kogunenud intress ja lõpetamistasud), olenevalt sellest, kumb periood on lühem, esitatakse teise taseme omavahendite ja esimese taseme omavahendite koosseisu kuuluvate hübriidväärtpaberite tagasiostmise ettepanekud iga juhtumi puhul eraldi komisjonile heakskiitmiseks.

⁽²⁵⁾ Tingimusel, et osa märkimisõiguse emissiooni tulust kasutatakse kupongimakseteks.

⁽²⁶⁾ Vt komisjoni teatis finantssektori elujõulisuse taastamise ja praeguse kriisi olukorras riigiabi eeskirjade kohaste ümberkorraldamismeetmete hindamise kohta (ELT C 195, 19.8.2009, lk 9), punkt 26.

(89) Madalmaad tagavad, et ING ei kasuta rekapitaliseerimise meetet konkurentsieelisena massiturunduses.

(90) Madalmaad tagavad, et ING järgib tasustamispoliitika ja turundustegevuse piiranguid, mille järgimise kohustuse ta on võtnud esimese taseme põhiomavahendite koosseisu kuuluvaid väärtpabereid ja mittelikviidsete varade katteks antavat abi käsitlevates kokkulepetes.

(91) ING ja Madalmaad võtavad kohustuse esitada komisjonile alates käesoleva otsuse kuupäevast kord kuue kuu jooksul ümberkorralduskava rakendamise eduaruande.

(92) Madalmaade ametiasutused võtavad kohustuse rakendada ING ümberkorralduskava täielikult enne 2013. aasta lõpu.

4. UURIMISE ALGATAMISE PÕHJUSED

(93) Menetluse algatamise otsuses väljendas komisjon kahtlust esialgse meetme kokkusobivuses langenud väärtusega varade teatise ja täpsemalt seoses hindamise ja kulude jagamisega. Komisjon leidis siiski, et meede on kooskõlas langenud väärtusega varade teatise sätetatud varade sobivuse, varahalduse korralduse, läbipaistvuse ja avalikustamise ning garantiitasu tingimustega.

(94) Seoses hindamisega väitsid Madalmaad, et portfelli tegelik majanduslik väärtus on stabiilsete turutingimuste stsenaariumi korral 97,3 % nimiväärtusest ja halvenenud turutingimuste stsenaariumi korral 88,8 % nimiväärtusest. Seepärast anti portfell Madalmaadele üle väärtusega 90 % nimiväärtusest. Komisjon väljendas kahtlust tegeliku majandusliku väärtuse hindamise õigsuse, eelkõige diskontomäära valiku, eluaseme hinna prognooside, krediitkvaliteedi parandamise tasemete ja muude hindamise seotud küsimuste suhtes.

(95) Seoses kulude jagamisega väljendas komisjon kahtlust Madalmaade poolt ING-le makstava rahastamistasu suuruse ja valitsemistasu sobivuse suhtes. Kuna komisjon kahtles portfelli hindamise õigsuses, võib lisaks sellele iga hindamise läbivaatamisel tehtud negatiivne otsus otseselt mõjutada garantiitasu hinnangut.

5. RIIGIABI HINNANG

5.1. Riigiabi olemasolu

(96) Vastavalt asutamislepingu artikli 87 lõikele 1 on igasugune liikmesriigi poolt või riigi ressurssidest ükskõik missugusel kujul antav abi, mis kahjustab või ähvardab kahjustada konkurentsi, soodustades teatud ettevõtjaid või teatud kaupade tootmist, ühisturuga kokkusobimatu niivõrd, kuivõrd see kahjustab liikmesriikidevahelist kaubandust.

(97) Komisjon on menetluse algatamise otsuses juba öelnud, et ING rekapitaliseerimine kujutab endast riigiabi kapitalisüsti summa, st 10 miljardi euro ulatuses.

(98) Samuti kujutab tagasiostupreemia muutmine endast riigiabi osas, milles riik loobub oma õigusest saada tulu. Kuna ING on juba nõustunud maksta tagasiostupreemiat 150 %, oleks selle vähenemine tõepoolest saamatajäänud tulu. Madalmaadelt saadud kapitalisüsti tagasimaksmise tingimuste muutmine toob ING-le täiendavat tulu. Seega on tegemist ligikaudu 2 miljardi euro suuruse täiendava riigiabiga, nagu on märgitud põhjenduses 34.

(99) Seoses langenud väärtusega varade meetmega leidis komisjon menetluse algatamise otsuses, et meede kujutab endast riigiabi. Langenud väärtusega varade meetmest tuleneva abi suurus arvutatakse üleantud portfelli (tegelik majanduslikul väärtusel põhineva) üleandmishinna ja turuhinna vahena. Madalmaade ametiasutuste esitatud teabe kohaselt oli Alt-A portfelli nimiväärtus 31. detsembril 2008 kokku 39 miljardit USA dollarit. 80 % portfelist on Madalmaadele üle antud hinnaga 87 % nimiväärtusest (muudetud meetme alusel), mis vastab 27,1 miljardile USA dollarile. Madalmaade ametiasutuste esitatud teabe kohaselt oli Alt-A portfelli turuväärtus 31. detsembril 2008 kokku 25,8 miljardit USA dollarit, millest 80 % (20,6 miljardit USA dollarit) on Madalmaadele üle antud. Üleantud portfelli üleandmishinna ja turuhinna vahe on 6,5 miljardit USA dollarit, mis vastab ligikaudu 5,0 miljardile eurole⁽²⁷⁾. Langenud väärtusega varade meetmest tuleneva riigiabi suurus on seega 5 miljardit eurot.

(100) 10 miljardi euro suurune kapitalisüst jaotati kontsernisiseselt esialgu järgmiselt: 5 miljardit eurot ING Bank'ile, 4 miljardit eurot ING Insurance'ile ja üks miljard eurot valdusettevõtjale. ING võib kapitalisüsti igal ajal ING Bank'i, ING Insurance'i ja valdusettevõtja vahel üle kanda.

⁽²⁷⁾ Eeldades, et euro ja USA dollari vahetuskurss on 1,3.

(101) Lisaks sellele läks rahavoogudest, mille Madalmaad ING-le langenud väärtusega varade meetme raames üle andis, 85 % ING Bank'i varade katteks ja 15 % ING Insurance'i varade katteks. Seega läks langenud väärtusega varade meetme raames saadud kogusummast (5 miljardit eurot) 4,25 miljardit eurot ING Bank'ile ja 0,75 miljardit eurot ING Insurance'ile.

(102) Sellest tulenevalt sai ING Bank abi kokku 9,25 miljardit eurot (mis vastab 2,7 %-le ING Bank'i riskiga kaalutud varadest)⁽²⁸⁾ ja ING Insurance 4,75 miljardit eurot (mis vastab 50 %-le ING Insurance'i omavahendite normatiivist)⁽²⁹⁾ ning üks miljard eurot jäi valdusettevõtjale.

(103) Lihtsuse ja langenud väärtusega varade teatise kasutatud mõistetega kooskõla huvides võib abi kogusummat väljendada ka ainult ING Bank'i riskiga kaalutud varades. Sellisel juhul on mõlema meetme raames antud abi ja tagasiostupreemia vähendamise saadud 2 miljardi euro suurune täiendav abi kokku 17 miljardit eurot, mis on ligikaudu 5 % ING Insurance'i riskiga kaalutud varadest.

(104) Lisaks sai ING 5 miljardit eurot ja 9 miljardit USA dollarit Madalmaade krediidigarantiikava raames. Kõnealuste meetmete rakendamise ajal kehtinud euro ja USA dollari vahetuskursi (1,3) alusel on antud garantiide summa ligikaudu 12 miljardit eurot, mis on ligikaudu 1 % kontserni bilansi kogumahust. Garantiid anti ajal, mil turutingimused halvenesid ja pankadel oli raske vahendeid kaasata. Seetõttu ei oleks turuinvestor selliseid garantiisid andnud ja need kujutavad endast täiendavat riigiabi, mille võimalik suurus võrdub nimisummaga⁽³⁰⁾.

(105) Lisaks väidavad Madalmaad, et ING saab Madalmaadelt jaepangandusüksuse WUH/Interadvies eraldamiseks [...] täiendavalt [...] miljardi euro väärtuses garantiisid, mida ei ole veel antud ja mille vajalikkus tuleb kindlaks määrata. Madalmaad käsivad seda abisaajale antava täiendava ümberkorraldamisabina, millest teatatakse hiljem. Komisjon ei ole põhimõtteliselt sellise abi vastu, kui see piirdub ING ümberkorraldamiseks vajaliku miinimumiga⁽³¹⁾ ja hüvitatakse piisavalt.

⁽²⁸⁾ ING Bank'i riskiga kaalutud varade koguväärtus oli 2008. aasta lõpus 343 miljardit eurot.

⁽²⁹⁾ Võttes arvesse omavahendite normatiivi 2008. aasta lõpus.

⁽³⁰⁾ Komisjoni 4. juuli 2008. aasta otsus juhtumis C 9/08: SachsenLB (veel avaldamata); komisjoni 29. mai 2009. aasta otsus juhtumis N 264/09: HSH Nordbank AG-le antud ettevõtte päästmisabi (ELT C 179, 1.8.2009, lk 1); komisjoni 7. mai 2009. aasta otsus juhtumis N 244/09: Commerzbank (ELT C 147, 27.6.2009, lk 4).

⁽³¹⁾ Vt ümberkorraldamist käsitleva teatise punkti 7 viimane põhjendus ja punkt 27.

(106) Seega saab ING kokku ümberkorraldamisabi likviidsusgarantiidena kuni [12–22] miljardit eurot ja muud abi ligikaudu 17 miljardit eurot, mis moodustab ligikaudu 5 % pangandusüksuse riskiga kaalutud varadest.

5.2. Kokkusbivus

5.2.1. Asutamislepingu artikli 87 lõike 3 kohaldamine

(107) Asutamislepingu artikli 87 lõike 3 punkt b annab komisjonile õiguse otsustada, et abi on ühisturuga kokkusbiv, kui see on ette nähtud „liikmesriigi majanduses tõsise häire kõrvaldamiseks”. Komisjon kinnitas hiljuti Madalmaade krediidigarantiikava heaks kiites,⁽³²⁾ et üldiselt on Madalmaade majandus jätkuvalt tõsiselt häiritud ja pankade toetuseks võetavad meetmed on ohu kõrvaldamiseks asjakohased.

(108) Võttes arvesse ING laenutegevuse olulisust konkreetsetel piirkondlikel turgudel, tema piiriüleste tegevust ning integreerumist ja koostööd teiste pankadega, kinnitab komisjon, et ING on süsteemselt oluline pank. [...] Seetõttu leiab komisjon, et ebaõnnestumisel oleks tõsised tagajärjed Madalmaade finantssektorile ja reaalmajandusele. Seega tuleb abi hinnata asutamislepingu artikli 87 lõike 3 punkti b alusel.

5.2.2. Langenud väärtusega varade meetme kokkusbivus

(109) Langenud väärtusega varadest vabanemiseks võetud meetmete kohtlemist liikmesriikides asutamislepingu artikli 87 lõike 3 punkti b alusel hinnatakse langenud väärtusega varade teatise kohaselt. Langenud väärtusega varade teatise on sätestatud põhimõtted, mida tuleb järgida meetmete võtmisel langenud väärtusega varadest vabanemiseks.

(110) Menetluse algatamise otsuses väljendatud kahtlus, et langenud väärtusega varade meede ei vasta langenud väärtusega varade teatise sätestatud varadest vabanemiseks võetavate meetmete tingimustele, on kõrvaldatud.

(111) Madalmaade ametiasutused võtsid kohustuse meedet muuta, suurendades garantiitasu, mida ING maksab Madalmaadele, 82,6⁽³³⁾ baaspunkti võrra aastas, muutes seejuures meetme üleandmishinda ning tasu struktuuri. Lisaks sellele vähendati rahastamistasu 50 baaspunkti võrra aastas.

⁽³²⁾ Komisjoni 7. juuli 2009. aasta otsus juhtumites N 379/09 ja NN 16/09 (veel avaldamata).

⁽³³⁾ Koosneb 52 baaspunkti aastas hindamise eest, 15 baaspunkti aastas valitsemistasu eest ja 15,6 baaspunkti aastas maksete eest, mis jäid riigil saamata ajavahemikul 26. jaanuarist 2009 kuni 25. oktoobrini 2009.

Hindamine

- (112) Esiteks on 82,6 baaspunkti, mille võrra garantiitasu aastast suurendatakse, 52 baaspunkti aastast ette nähtud portfelli varade üleandmishinna vähendamiseks 90 %-lt 87 %-le nimiväärtusest. Üleandmishinna muutmisega viiakse see kooskõlla portfelli hinnangulise tegeliku majandusliku väärtusega, mis saadakse mõistlikke eeldusi kasutades. Pärast menetluse algatamise otsuse vastuvõtmist esitasid Madalmaade ametiasutused portfelli muudetud hinnangu. Pärast seda, kui komisjon oli väljendanud kahtlust eluaseme hinna prognooside ja diskontomäärade suhtes, mida Dynamic Credit Partners kasutas portfelli esialgsel hindamisel, esitasid Madalmaade ametiasutused komisjonile hindamistulemused, mis saadi samu hindamismeetodeid kasutades, kuid mis põhinesid konservatiivsetel eluaseme hinna prognoosidel ja diskontomääradel. Komisjon korjigeeris tulemusi täiendavalt pärast konsulteerimist väliseksperptidega. Analüüsi tulemusel leidis komisjon, et hinnanguline tegelik majanduslik väärtus 87 % on vastuvõetav, võttes arvesse hindamismeetodite ja mõistlike eelduste suhtes langenud väärtusega varade teatise sätestatud tingimusi, mida on kirjeldatud menetluse algatamise otsuses. Tegelik majandusliku väärtuse korjigeerimine 87 %-le kõrvaldas seega komisjoni esialgsed kahtlused.

Tasu struktuur

- (113) Menetluse algatamise otsuses väljendas komisjon kahtlust valitsemistasu suuruse suhtes, milleks määrati esialgu 25 baaspunkti aastast. Garantiitasu suurendamisega 15 baaspunkti võrra aastast (lisaks 52 baaspunktile aastast hinnangute korjigeerimise eest ja 15,6 baaspunktile aastast ajalise korjigeerimise eest) vähenes valitsemistasu 10 baaspunkti aastast, mis on valitsetava portfelli suurust arvesse võttes vastuvõetav tase. Lisaks sellele kõrvaldati ka menetluse algatamise otsuses väljendatud komisjoni kahtlused rahastamistasu suhtes, sest rahastamistasu vähendati 50 baaspunkti võrra aastast. Sellega viidi rahastamine kooskõlla Madalmaade ametiasutuste poolt komisjonile esitatud Madalmaade rahastamiskuluga⁽³⁴⁾. Komisjoni esialgsed kahtlused valitsemis- ja rahastamistasude suhtes seega kõrvaldati.

Kulude jagamine

- (114) Seoses kulude jagamisega on langenud väärtusega varade teatise jaotises 5.2 sätestatud üldpõhimõte, et pangad peaksid kandma võimalikult suures osas langeva väärtusega varadega seotud kahjumi. Komisjon on arvamusel, et kulude jagamise asjakohane tase saavutatakse üksnes siis, kui langenud väärtusega varad antakse riigile üle üleandmishinnaga, mis ei ületa nende tegelikku majanduslikku väärtust⁽³⁵⁾. Komisjon on üleandmishinna muutmise tõttu selles veendunud, nagu on märgitud põhjenduses 112.

⁽³⁴⁾ Madalmaade hinnangute kohaselt on rahastamiskulu USA dollarites ligikaudu 3 % 5–7 aasta jooksul, mis vastab portfelli kaalutud keskmisele eluale.

⁽³⁵⁾ Eeldades, et hüvitamine toimub nõuetekohaselt; nii on praegu sätestatud.

- (115) Käesoleval juhul saavutati üleandmishinna korjigeerimine garantiitasu suurendamisega 52 baaspunkti võrra aastast, mis nüüdispuhasväärtuse seisukohast vastab 90 % nimiväärtusest ja 87 % nimiväärtusest vahele. See on kooskõlas menetluse algatamise otsusega, milles komisjon nõustus rahavoogude vahetuslepinguga ja leidis, et hinnanguid korjigeeritakse garantiitasu muutmisega. Seega vastab langenud väärtusega varade meede kulude nõuetekohase jagamise tingimustele.

- (116) Muudetud langenud väärtusega varade meede jõustub 25. oktoobril 2009, kuid ajavahemikul 26. jaanuarist 2009 kuni 25. oktoobrini 2009 tehti makseid vastavalt esialgsele üleandmistasu struktuurile, mis oli ING jaoks soodsam. Summade hüvitamiseks, mis jäid riigil sel ajavahemikul ING-lt saamata, suurendati garantiitasu täiendavalt 15,6 baaspunkti võrra aastast. Muudatus oli vajalik selleks, et meede oleks alates 26. jaanuarist 2009 kooskõlas langenud väärtusega varade teatisega. Kõnealune kasv ei suurenda siiski portfelli hinnanguid ega kulude jagamist, sest sellega tagatakse üksnes langenud väärtusega varade teatise kohaldamine alates langenud väärtusega varade meetme jõustumise kuupäevast, st tagasiulatuvalt.

5.2.3. Ümberkorraldamisabi kokkusobivus

- (117) Komisjon peab hindama kõikide varasemate erakorraliste abimeetmete jätkamist ümberkorraldamisabina. Ümberkorraldamisabi kokkusobivust hinnatakse ümberkorralduskava alusel seoses komisjoni teatisega finantssektori elujõulisuse taastamise ja praeguse kriisi olukorras riigiabi eeskirjade kohaste ümberkorraldamismeetmete hindamise kohta⁽³⁶⁾ (edaspidi „ümberkorraldust käsitlev teatis“). Kuigi varasemates otsustes on viidatud suunistele raskustes olevate äriühingute päästmiseks ja ümberkorraldamiseks antava riigiabi kohta,⁽³⁷⁾ selgitas komisjon ümberkorraldust käsitleva teatise punktis 49, et abi, millest komisjonile teatati enne 31. detsembrit 2009, hinnatakse pankadele antud ümberkorraldamisabina vastavalt ümberkorraldust käsitlevale teatisele, mitte suunistele raskustes olevate äriühingute päästmiseks ja ümberkorraldamiseks antava riigiabi kohta.

Ümberkorraldamise nõutav ulatus

- (118) Ümberkorraldust käsitlevas teatises ei ole määratud, millistel tingimustel peab pank esitama ümberkorralduskava, vaid tuginetakse varasemate teatistele.

⁽³⁶⁾ ELT C 195, 19.8.2009, lk 9.

⁽³⁷⁾ ELT C 244, 1.10.2004, lk 2. Sõnaselge viide on esitatud pangandusteatise punktis 42.

- (119) Komisjon leiab, et ING tuleb põhjalikult ümber korraldada eelkõige seetõttu, et ta on juba saanud kahjude katmiseks või vältimiseks riigiabi summas, mis ületab 2 % pangandusüksuse riskiga kaalutud varade koguväärtusest. Kõnealune seisukoht on kooskõlas ümberkorraldust käsitleva teatise punktiga 4 ja langenud väärtusega varade teatise punktiga 55 ning ING varasemate kohustustega ⁽³⁸⁾.
- Elujõulisuse taastamine
- (120) Ümberkorralduskava hinnates kontrollib komisjon, kas pank suudab taastada pikaajalise elujõulisuse riigi abita (ümberkorraldust käsitleva teatise jaotis 2).
- (121) Sellega seoses tuletatakse ümberkorraldust käsitlevas teatises meelde, et valitsused on panku rekapitalizeerinud tingimustel, mis valitakse peamiselt finantsstabiilsuse, mitte elujõulisuse taastamiseks. Seepärast eeldab pikaajaline elujõulisus, et saadud riigiabi makstakse teatava aja jooksul tagasi, nagu nähti ette abi andmise ajal, või et selle eest makstakse hüvitist tavapärastel turutingimustel, tagades sellega, et lõpetatakse mis tahes täiendava riigiabi andmine. Ümberkorralduskavas on sätestatud veenev strateegia Madalmaade kapitali tagasimaksmiseks, mis algab juba enne käesoleva otsuse vastuvõtmist.
- (122) Ümberkorraldust käsitlevas teatises selgitatakse, et pikaajaline elujõulisus on taastatud, kui pank on võimeline oma riskiprofiili arvesse võttes katma kõik oma kulud, sealhulgas amortisatsiooni- ja finantseerimiskulud, ning tagama omakapitali piisava tasuvuse. Nagu märgitud põhjenduses 65, näidatakse ümberkorralduskavas, kuidas ING saavutab panga riskiprofiili arvesse võttes piisava kasumlikkuse, et katta kõik kulud, sh amortisatsiooni- ja finantseerimiskulud, ja tagada omakapitali piisav tasuvus.
- (123) Ümberkorralduskava kohaselt suudab ING täita ka asjaomased regulatiivsed nõuded isegi halvenenud turutingimuste stsenaariumi puhul, st siis, kui ülemaailmne majanduslangus venib pikale, nagu on ette nähtud ümberkorraldust käsitleva teatise punktis 13. Madalmaade ametiasutuste esitatud teabest nähtub, et ING oleks elujõuline isegi halvenenud turutingimuste stsenaariumi korral, mille konservatiivsed eeldused komisjon läbi vaatas. Komisjon märgib, et Madalmaade finantsjärelevalveasutus DNB kiitis Madalmaade hüpoteeklaenude jaeportfelli maksejõuetusest tingitud kahju tasemete puhul heaks ING kasutatavad mudelid. Seoses ING hüpoteeklaenude portfelliga Madalmaades kohaldati täiendavaid, veelgi rangemaid tingimuste halvenemise eeldusi. Madalmaade ametiasutuste esitatud teabe kohaselt täidaks ING kapitalinõuded isegi tingimuste halvenemise täiendavate eelduste täitumisel.
- (124) Kavandatud loovutustest saadakse aja jooksul lisakapitali, mis tugevdab veelgi ING kapitalibaasi.
- (125) Teiseks on kavas kooskõlas ümberkorraldust käsitleva teatise punktiga 10 täpsustatud panga raskuste põhjused ja tema nõrgad küljed ning kirjeldatud üldjoontes, kuidas saab kavandatud ümberkorraldamismeetmete abil kõrvaldada varasemaid probleeme. Ümberkorralduskavas on märgitud, et abisaaja parandab kahekordsest võimendusest loobumisega oma kapitali struktuuri ja suurendab kapitali adekvaatsuse määra esimese taseme omavahendite alusel. Seepärast on ING-l majanduse võimaliku halvenemise korral tulevikus paremad võimalused ja ta suudab korvata ootamatud kahjud isegi pärast kapitali Madalmaadele tagasimaksmist.
- (126) Alt-A portfelli on riigi abi korduva vajaduse peamine põhjus. Turu kartus, et Alt-A portfelli võidakse maha kanda, oli rekapitalizeerimise meetme üheks põhjuseks enne langenud väärtusega varade meetme kohaldamist. Langenud väärtusega varade meede on turu kartused hajutanud. [...] Ümberkorralduskavaga ette nähtud ING Direct US'i loovutamiseiga kõrvaldati riigi sekkumise põhjustanud raskuste peamine allikas.
- (127) ING vähendab veelgi oma investeringuid kõrgema riskiteguritega varadesse ja püüab mitte suurendada oma kinnisvarainvesteringuid. Samuti müüb ING teised riskantsed ettevõtted ja varad või vähendab oma investeringuid neisse.
- (128) Lisaks sellele algatas ING laiaulatuslikuma riskide kõrvaldamise (st riskide vähendamise poliitika) ja kulude vähendamise programmi, milles käsitletakse ka kontserni keerukust, luues esiteks panganduse ja kindlustuse üksused ja loovutades seejärel kogu kindlustusalase tegevuse. Kava kohaselt järgib eelkõige ING Direct [mõistlikku] äristrateegiat ja hoidub [...] hinnakujundusest, mida rõhutab põhjendustes 53 ja 84 kirjeldatud hinnaliidrina tegutsemise keeld.
- (129) Lisaks ilmneb kavast, et ING kohandab kooskõlas ümberkorraldust käsitleva teatise punktiga 11 oma tegevust vastavalt kriisi ajal omandatud kogemustele. Näiteks selgitatakse kavas, et ING kavatseb muuta oma tasustamispoliitikat, et orienteerida pank ümber pikemaajaliste saavutustele ja vältida läbikukkumiste premeerimist. [...].

⁽³⁸⁾ Vt 30. märtsi 2009. aasta otsus, mis käsitleb langenud väärtusega varasid, punkt 83.

(130) Seepärast leitakse, et ümberkorralduskava on sobiv pikaajaline elujõulisuse taastamiseks.

Abisaaja enda panus

- (131) Lisaks on ümberkorralduskavas ette nähtud abisaaja asjakohane omapanus ümberkorralduskulude katmises (ümberkorraldust käsitleva teatise osa 3). Ümberkorralduskava kohaselt kannab ING osa kuludest kooskõlas ümberkorraldust käsitleva teatise, mis on oluline moraalne ohu piiramiseks.
- (132) Esiteks võtsid Madalmaad kohustuse muuta langenud väärtusega varade meetme tingimusi, et viia need kooskõlla langenud väärtusega varade teatise sätetatud nõuetega.
- (133) Teiseks maksab ING kapitalisüsti eest piisavat hüvitist kooskõlas teatise „Finantsasutuste rekapiitalseerimine praeguses finantskriisis: piirdumine minimaalselt vajaliku abiga ja kaitsemeetmed põhjendamatute konkurentsimoouutuste vastu”⁽³⁹⁾ (edaspidi „rekapiitalseerimisteatis”). Tagasimaksetingimuste muutmine kõnealust hinnangut ei muuda, sest nende näol on tegemist ennetähtaegse tagasiosstmise preemiaga. Selline ennetähtaegse tagasiosstmise preemia kujutab endast rekapiitalseerimisotsuse muudatust. See on vastuvõetav, sest komisjon toetab ennetähtaegset tagasimaksmist. Tagasiosstmise soodustamise eesmärk on kõrvaldada riigiabi mõju pangale. Seda on kohaldatud pärast rekapiitalseerimisteatist vastu võetud komisjoni otsustes näiteks juhtumites SNS ja Aegon (vt põhjendus 33), ja seda tuleks kohaldada *mutatis mutandis* käesoleva juhtumi suhtes. Võttes arvesse asjaolu, et kapitalisüst annab Madalmaadele 15 % sisemise tasuvusläve, on tagasiosstupremia vähendamine põhjendatud, sest selline sisemine tasuvuslävi on sobiva suurusega tasu rekapiitalseerimisteatise tähenduses. Järelikult tuleks tagasiosstupremiat pidada ümberkorraldamisabiga kokkusobivaks.
- (134) Kolmandaks maksab ING sobiva suurusega hüvitist keskmise tähtajaga kohustustele antud garantiide eest kooskõlas Madalmaade krediidiarantiikavaga, mis on omakorda kooskõlas komisjoni teatise „Riigiabi eeskirjade kohaldamine meetmete suhtes, mida on võetud seoses finantsasutustega praeguse ülemaailmse finantskriisi olukorras”⁽⁴⁰⁾.
- (135) Samuti võtsid Madalmaad kohustuse loovutada suur osa ING ülemaailmsest kindlustustegevusest, varahaldusalasest tegevusest ning erapangandusalasest tegevusest Šveitsis ja väljaspool Euroopat ning saadud tulu kasutatakse ümberkorralduskulude katteks.
- (136) Lisaks sellele näeb ümberkorralduskava ette, et ING kogub 2009. aastal 5 miljardit eurot aktsiate müügist, mille tagajärjel vähenevad olemasolevate aktsionäride õigused. Seda võib käsitada olemasolevate rahastajate olulise omapanusena.
- (137) Abi piirdumine vähima vajalikuga on tagatud ka Madalmaade võetud kohustusega tagada, et abisaaja ei omanda muid finantseerimisasutusi ega muid ettevõtteid, kui see aeglustaks Madalmaade antud kapitali tagasimaksmist. Sellega tagatakse, et pank hoidub omandamistest [...].
- (138) ING ei ole siiski varem järginud esimese ja teise taseme omavahendite koosseisu kuuluvaid instrumente hõlmavat komisjoni poliitikat, mis on sätetatud ümberkorraldust käsitleva teatise punktis 26⁽⁴¹⁾. Komisjon selgitas kõnealuses punktis, et kahjumi kompenseerimine abisaavate pankade äranägemise järgi (näiteks reservide kasutuselevõtmise või omakapitali vähendamise kaudu), eesmärgiga tagada dividendide maksmine ja tagastamata allutatud laenude eest tasutavate kupongimaksete tegemine, ei sobi ümberkorraldamise kontekstis põhimõtteliselt kokku kulude jagamise eesmärgiga. Kuigi komisjon on teadlik, et ING ei osta enam esimese ja teise taseme omavahendite koosseisu kuuluvaid instrumente komisjoni ametliku heakskiiduta, ei järgitud 14. oktoobri 2009. aasta ostu puhul kõnealust põhimõtet ja see tuleks hüvitada täiendavate meetmetega, mis leevendavad konkurentsimoouutusi.
- (139) Samuti on kahetsusväärne, et kuigi ING jäi 2008. aastal kahjumisse, tegi ta 2009. aastal oma äranägemisel kupongimakseid, seda nõuetekohaselt põhjendamata. Kuigi komisjon leiab põhimõtteliselt, et kupongimaksete keeld on vajalik ka ING puhul, on ta arvamusel, et käesolevas asjas ei ole selline keeld enam asjakohane, tingimusel et ING maksab 5 miljardit eurot tagasi enne 31. jaanuari 2010. See hõlmaks 8. ja 15. detsembri 2009. aasta kupongimakseid. Saadud riigiabist olulise osa tagasimaksmine Madalmaadele leevendab komisjoni kahtlust, et kupongimaksed takistavad ING-l saavutada riigi abita pikaajalist elujõulisust. Kui pank suudab kaasata turult nii suure hulga kapitali ja tal on selge keskpika tähtajaga strateegia, ei tohiks tal enam keelata kapitali kasutada, kui see ei ohusta ümberkorralduskava rakendamist. Ümberkorralduskavas kinnitatakse seda.

⁽³⁹⁾ ELT C 10, 15.1.2009, lk 2.⁽⁴⁰⁾ ELT C 270, 25.10.2008, lk 8.⁽⁴¹⁾ Vt 8. oktoobri 2009. aasta MEMO/09/441 – komisjon tuletab meelde eeskirju, mis käsitlevad esimese ja teise taseme omavahendite tehinguid pankades, millele suhtes on algatatud ümberkorraldusabi uurimine.

Konkurentsimoонutuste kõrvaldamiseks võetavad meetmed

- (140) Samuti on ümberkorralduskavas sätestatud piisavad struktuursed ja tegevust käsitlevad meetmed konkurentsimoонutuste kõrvaldamiseks. Ümberkorraldust käsitlevas teatises selgitatakse, et konkurentsimoонutused tekivad siis, kui mõned pangad võistlevad omavahel toodete ja teenuste tasandil, samas kui teised koguvad üleliigseid riske ja/või toetuvad ebakindlatele ärimudelitele. Riigiabi suodustatakse abisaajate turuvõimu kunstliku toetamise kaudu selliste konkurentsimoонutuste jätkumist. Sellega võidakse moraalselt ohustada abisaajaid ning nõrgendada abi mittesaavate pankade motivatsiooni konkureerida, investeerida ja innovatsiooniga tegeleda. Lisaks võidakse riigiabi andmisega õõnestada ühtset turgu, kuna selle andmisel luuakse turuletuleku tõkkeid ja vähendatakse motivatsiooni arendada piiriülest tegevust.
- (141) Ümberkorraldust käsitleva teatise punktis 31 märgitakse, et riigiabi suurus ja sellest tulenevaid moonutusi hinnates peab komisjon võtma arvesse nii saadud riigiabi absoluutväärtust kui ka selle suhtelist väärtust. Sellega seoses on ING saanud suure summa riigiabi, mis vastab 5 %-le ING Bank'i riskiga kaalutud varade väärtusest. See on tunduvalt üle „käivitusläve”, st üle 2 % riskiga kaalutud varade väärtusest⁽⁴²⁾. Lisaks sai ING suuri garantiisid, mis siiski ei nõua meetmete võtmist konkurentsimoонutuste kõrvaldamiseks vastavalt ümberkorraldust käsitleva teatise punktile 31, sest ING-l ei olnud rahastamisprobleemi (mida garantiide abil tavaliselt lahendatakse), vaid Madalmaad õhutasid INGd garantiisid võtma, et anda laene reaalmajandusele. Lisaks ei tundu olevat ühtegi põhjust, miks ümberkorralduskavas WUH/Interadviese eraldamiseks ette nähtud täiendavate garantiide tõttu tuleks rakendada täiendavaid meetmeid konkurentsimoонutuste leevendamiseks. Kõnealune meede on iseenesest ette nähtud turumoonutuste kõrvaldamiseks, sest selle ainus eesmärk on WUH/Interadviese eraldamine.
- (142) Seepärast leitakse, et abisaajale antud abisumma on suur. Järelikult tuleb rakendada olulisi meetmeid konkurentsimoонutuste kõrvaldamiseks. Vastavalt ümberkorraldust käsitleva teatise punktile 31 tuleks leevendavaid meetmeid suurendada, sest ümberkorraldust käsitleva teatise punktis 26 sätestatud esimese ja teise taseme omavahendite koosseisu kuuluvaid instrumente hõlmava komisjoni
- poliitika järgimata jätmise tõttu ei ole kulud jagatud nõuetekohaselt, nagu on üksikasjalikumalt selgitatud käesoleva otsuse põhjenduses 138 ja sellele järgnevates põhjendustes⁽⁴³⁾.
- (143) Komisjon leiab, et ING on võtnud vajalikud meetmed väga tõsiste konkurentsimoонutuste kõrvaldamiseks, sest ümberkorralduskavas on ette nähtud mitme üksuse loovutamine, mis nõrgendab abisaaja turupositsiooni. Sellega seoses vähendab abisaaja enne 2013. aasta lõppu oma bilansimahtu 45 % võrreldes 30. septembri 2008. aasta bilansiga. Kõnealused meetmed tulenevad üksnes väga väheses osas võimenduse vähendamisest ja nendega kaasneb peamiselt ING kogu kindlustus- ja varahaldustegevuse ning jaepanganduse loovutamine Madalmaades, erapanganduse loovutamine Šveitsis ja pangandustegevuse loovutamine mujal väljaspool Euroopat. Kavandatud loovutuste ulatus on konkurentsimoонutuste leevendamiseks piisav ka põhjendustes 138 ja 139 nimetatud raskendavaid asjaolusid arvesse võttes.
- (144) Lisaks toetab ümberkorralduskava ühe ING üksuse eraldamisega Madalmaade jaeturul tõhusat konkurentsi ning väldib liigse turuvõimu teket ja piiriülese tegevuse suhtes huvi kadumist vastavalt ümberkorraldust käsitleva teatise punktile 32. Komisjon on kindlaks teinud, et sellised tingimused valitsevad eelkõige Madalmaade turul, kus jaepangandus on väga kontsentreeritud ja ING on üks juhtivatest ettevõtjatest, kes suudab riigiabi toel säilitada suure turuosa. WUH/Interadvies on sobiv, sest tegemist on üksusega, mis suudab tulevikus olla elujõuline ja konkureerida Madalmaade jaepangandusturul.
- (145) Madalmaade väidete kohaselt peaks üksuse eraldamine suurendama konkurentsi Madalmaade väga kontsentreeritud turul, võttes arvesse selle suurt turuosa hüpotek- ja tarbijalaenu turul ning teatavat tegutsemist hoiuste turul. Lisaks sellele on tegemist täielikult väljaarendatud pangandusettevõttega, millel on hästivarustatud tehingute arveldusosakond ja täielikult väljaarendatud maksesüsteemide internetiliides ning mida rahastab ING. Enamiku liikmesriikide panganduses üldiselt olulise filiaalide võrgustiku puudumist kompenseerib vähemalt osaliselt internetipangandus, mis on Madalmaades samuti oluline pangandustoodete turustuskanal. Hoiused saab kanda WUH/Interadviesesse internetiplatvormi kaudu. Võttes arvesse ka uuele üksusele üle antud oskusteavet ja inimressursse, on tal võimalik oma tegevust edasi arendada ja vajaduse korral ka filiaale avada.

⁽⁴²⁾ Kui arvesse võtta üksnes kindlustusele eraldatud abisummat, siis vastab see 50 %-le ING Insurance'i omavahendite normatiivist. See võrdub 4 %-ga panga riskiga kaalutud varade väärtusest, sest see kujutab endast poolt ettevõtte tegevuseks nõutavast miinimumkapitalist.

⁽⁴³⁾ Sama kehtib ka rekapiitaliseerimise meetme reklaamimise keelu suhtes, mida ING rikkus Itaalias ja Hispaanias mitme päeva jooksul pärast riigiabi saamist.

(146) Lisaks võtab komisjon arvesse põhjenduses 56 viidatud Madalmaade ametiasutuste väidet, mis käsitleb jooksevkontodega seotud toodete suhteliselt väiksemat olulisust Madalmaades teiste jaepangandustoodete ristmüügi jaoks. Sellega seoses ja vastupidiste märkide puudumisel nõustub komisjon, et jooksevkontodega seotud tooted võivad Madalmaades olla jaepangandustoodete ristmüügi jaoks suhteliselt ebaolulised.

(147) Lõpetuseks võtab komisjon arvesse, et ING on ettevõtte elujõulisuse tagamiseks võtnud endale mitu kohustust, näiteks kohustuse võtta tööle tegevuste lahususe eest vastutav juht ja järelevalve eest vastutav isik. Mõlemad isikud peaksid tagama (eraldatava) üksuse õiguste ning muude materiaalsete ja mittemateriaalsete varade kaitsmise ja säilitamise ING vastu. Samuti tagab sisseseatud vahekohtusüsteem, mille kohaselt tuleb uut üksust selle elujõulisuse tagamiseks igati toetada, et ING täidab käesolevas otsuses sätestatud kohustused. Lisaks sellele lubab ING mitte pakkuda eraldatud üksuse klientidele WUH/Interadviesele üleantud tooteid, isegi kui nad on endiselt ING kliendid. Lisaks annab ING WUH/Interadviesele [...] järelinvesteeringute tegemiseks, kuigi sellist rahastamist vähendatakse järk-järgult kõnealuse perioodi jooksul. Komisjon tagab [...], et üksuse müümisel kasutatakse loovutuse eest vastutava isiku abi [...]. Kõik see tagab üksuse elujõulisuse ja suurendab seega konkurentsi Madalmaade jaepangandusturul. Seepärast nõustub komisjon, et WUH/Interadviese loovutamine võib võimaldada uuel konkurendil arendada äritegevust Madalmaade jaepangandusturul ja suurendada konkurentsi kõnealusel turul.

(148) Samuti võtsid Madalmaad kohustuse kehtestada omandamise keeld, mis takistab ING-l omandada talle huvi pakkuvaid ettevõtteid, mis tuuakse tõenäoliselt turule finantseerimisetevõtete ja kogu finantssektori üldise ümberkorraldamise tõttu⁽⁴⁴⁾. See takistab ING kunstlikku kasvu ja võimaldab selliseid ettevõtteid osta teistel ettevõtjatel, kes ei ole saanud riigiabi.

(149) Lisaks sellele leiab komisjon, et hinnaliidrina tegutsemise keeld on kooskõlas ümberkorraldust käsitlevas teatises sätestatud tingimustega, tagamaks seda, et riigiabi ei kasutata selliste tingimuste pakkumiseks, mida ei suuda pakkuda riigiabi mittesaavad konkurendid (põhjendus 44). Kooskõlas ümberkorraldust käsitleva teatise punktiga 32 ei ole hinnaliidrina tegutsemise keeld tingimata vajalik turgudel, kus on võetud olulised struktuursed kohustused.

Sõltuvalt iga üksiku juhtumi iseärasustest võidakse keeld kehtestada erineval kujul, et saavutada kõige sobivam tasakaal riigiabist põhjustatud moonutuste individuaalse kohtlemise ja turu konkurentsitingimuste vahel⁽⁴⁵⁾.

(150) Madalmaad otsustasid kehtestada ING suhtes üldise hinnaliidrina tegutsemise keelu, mille kohaselt ING ei tohi pakkuda soodsamaid hindu kui tema kolm kõige soodsamate hindadega konkurenti. Kõnealune kohustus on asjakohane, sest see kehtib kõikidel turgudel, kus panga turuosa on vähemalt 5%⁽⁴⁶⁾. Lisaks sellele võtsid ING ja Madalmaade ametiasutused kohustuse järgida ING Direct Europe'i puhul hinnaliidrina tegutsemise keeldu olenemata turuosa suurusest. See on põhjendatud, sest komisjonile on teatatud agressiivsest äritegevusest. Keelu tulemusel [...] konkureerib ING peamiselt toodete ja teenuste kvaliteedi alusel. See peaks leevendama eespool põhjenduses 6 sellega seoses nimetatud kahtlusi, millest komisjonile teatati.

(151) Lõpuks tagavad Madalmaad, et ING ei kasuta rekapitaliseerimise meetet konkurentsieelisena massiturunduses.

(152) Vastavalt rekapitaliseerimise teatisele ei ole siiski enam põhjust nõuda otsusega N 528/08 kehtestatud ajutiste bilansipiirangute jätkamist.

5.2.4. Järelevalve

(153) Madalmaade esitatud ümberkorralduskava tuleb nõuetekohaselt rakendada. Nõuetekohase rakendamise tagamiseks esitavad Madalmaad komisjonile kaks korda aastas järelevalvearuande. Lisaks näevad ümberkorralduskava ja Madalmaade kohustused ette mitme vastutava isiku ametissenimetamise, kes aitavad komisjonil teostada järelevalvet ümberkorralduskava ja selle erinevate sätete rakendamise üle.

⁽⁴⁴⁾ Sarnane: komisjoni 7. mai 2009. aasta otsus juhtumis N 244/09: kapitalisüst Commerzbank'ile (ELT C 147, 27.6.2009, lk 4, punkt 111).

⁽⁴⁵⁾ Komisjoni 7. mai 2009. aasta otsuses juhtumis N 244/09: Commerzbank (ELT C 147, 27.6.2009, lk 4) kiitis komisjon heaks keelu kolme soodsaimat hinda pakkuva konkurendi puhul. Komisjoni 18. novembri 2009. aasta otsuses juhtumis C 18/09: KBC (veel avaldamata) kiitis komisjon heaks hinnaliidrina tegutsemise keelu, mille puhul KBC võttis kohustuse mitte pakkuda hindu, mis on soodsamad kui hinnad, mida pakub tema kõige soodsamate hindadega konkurent kümne kõige suurema turuosaga ettevõtte seas asjaomasel turul.

⁽⁴⁶⁾ Komisjoni 7. mai 2009. aasta otsuses juhtumis N 244/09: Commerzbank (ELT C 147, 27.6.2009, lk 4) ja 18. novembri 2009. aasta otsuses juhtumis C 18/09: KBC (veel avaldamata) leidis komisjon, et on õige, kui keeld piirdub turgudega, kus pank on oluliselt esindatud, mis hinnaliidrina tegutsemise keelu puhul on määratletud kui turg, kus panga turuosa on vähemalt 5%.

(154) Tavaliselt lubab komisjon liikmesriigil erakorraliste asjaolude ilmnemisel kohandada võetud kohustusi⁽⁴⁷⁾. Seepärast teeb komisjon vajaduse korral ja kui see on sisuliselt põhjendatud Madalmaade põhjendatud taotluse alusel järgmised muudatused: i) pikendab meetmete kestvust, mida Madalmaad on kohustunud rakendama vastavalt käesolevale otsusele, või ii) loobub Madalmaade poolt vastavalt käesolevale otsusele võetud kohustuste ühest või mitmest osast või muudab neid või asendab need.

6. KOKKUVÕTE

- (155) Esiteks on langenud väärtusega varade meede Madalmaade poolt 20. oktoobril 2009 esitatud muudatuste tõttu kooskõlas langenud väärtusega varade teatisega ja tuleks seega kuulutada ühisturuga kokkusobivaks vastavalt asutamislepingu artikli 87 lõike 3 punktile b.
- (156) Teiseks võimaldavad ümberkorraldamismeetmed ING-l taastada ettevõtte pikaajalise elujõulisuse ning on piisavad kulude jagamise seisukohast ja sobivad ning proportsionaalsed kõnealuste abimeetmete põhjustatud konkurentsimoonutuste kõrvaldamiseks. Esitatud ümberkorralduskava vastab ümberkorraldust käsitleva teatise tingimustele ja tuleks seega lugeda ühisturuga kokkusobivaks vastavalt asutamislepingu artikli 87 lõike 3 punktile b. Kapitalisüsti meetmeid ja juba antud garantiisid võib seepärast pikendada vastavalt ümberkorralduskavale. Otsusega N 528/08 kehtestatud ajutised bilansipiirangud tuleks siiski kõrvaldada.
- (157) Kolmandaks tuleks ümberkorralduskava raames esitatud täiendavad abimeetmed, st esimese taseme põhiomavahendite koosseisu kuuluvate väärtpaberite Madalmaadelt tagasiostmise tingimuste muudatused ja ette nähtud vastutusgarantiid, kuulutada samuti ühisturuga kokkusobivaks vastavalt asutamislepingu artikli 87 lõike 3 punktile b, võttes arvesse ümberkorralduskavas turumoonutuste kõrvaldamiseks ette nähtud meetmete põhjalikkust ja asjaolu, et riigiabi aitab abisaajal suurendada oma elujõulisust. See kehtib ka Madalmaade antud kapitali

tagasimaksmise korralduse muudetud tingimustest tuleneva abi suhtes,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA OTSUSE:

Artikkel 1

Langenud väärtusega varade meede, mille Madalmaad võtsid vastu seoses ettevõtja ING nn Alt-A portfelliga, kujutab endast riigiabi asutamislepingu artikli 87 lõike 1 tähenduses.

Abi on I lisas sätestatud kohustuste täitmise korral ühisturuga kokkusobiv.

Artikkel 2

Ümberkorraldamisabi, mille Madalmaad andsid ettevõtjale ING, kujutab endast riigiabi asutamislepingu artikli 87 lõike 1 tähenduses.

Abi on II lisas sätestatud kohustuste täitmise korral ühisturuga kokkusobiv.

Komisjoni 12. novembri 2008. aasta otsusega ING rekapiitaliseerimise meetme kohta kehtestatud ajutine bilansimahu kasvu keeld on kõrvaldatud.

Artikkel 3

Käesolev otsus on adresseeritud Madalmaade Kuningriigile.

Brüssel, 18. november 2009

Komisjoni nimel
komisjoni liige
Neelie KROES

⁽⁴⁷⁾ Komisjoni 22. oktoobri 2008. aasta otsus juhtumis C 10/08: IKB (ELT L 278, 23.10.2009, lk 32).

I LISA

Seoses langenud väärtusega varade meetmega tuleb täita järgmised kohustused:

- alates 25. oktoobrist 2009 teeb ING Group Madalmaadele täiendavaid makseid summades, mis vastavad Alt-A hüvitisele, mida on korrigeeritud – 50 baaspunkti võrra ING saadud rahastamistasu puhul ja + 82,6 baaspunkti võrra ING makstud garantiitasu puhul. Garantiitasuga seotud korrigeerimine hõlmab 15,6 baaspunkti, mis kajastab korrigeerimist seoses ajavahemikuga 26. jaanuarist 2009 (IABFi, st langenud väärtusega varade meetme algus) kuni 25. oktoobrini 2009. Täiendavaid makseid tehakse IABF-kokkuleppe kehtivuse ajal ja selles sätestatud ulatuses;
 - esialgse IABF-kokkuleppe terviklikkuse tagamiseks tehakse täiendavad maksed vastavalt ING Group'i ja Madalmaade vahel sõlmitud eraldi lepingule;
 - kui IABF tühistatakse ennetähtaegselt, ei toimu täiendavate maksete tasaarveldamist, välja arvatud ajavahemiku 26. jaanuarist 2009 kuni 25. oktoobrini 2009 eest (st garantiitasuga seotud korrigeerimises sisalduvad 15,6 baaspunkti). Esialgse tehingu osalise või täieliku tühistamise korral tuleb tasuda täiendavate maksete tasumata osa, mis on seotud ajavahemikuga 26. jaanuarist 2009 kuni 25. oktoobrini 2009 (st garantiitasuga seotud korrigeerimises sisalduvad 15,6 baaspunkti). Kui IABF tühistatakse osaliselt, toimub ennetähtaegse tagasiostu proportsionaalne tasaarveldus;
 - Madalmaad võtavad kohustuse teatada komisjonile kõikidest meetmetest, mis võetakse langenud väärtusega varade meetme osaliseks või täielikuks tühistamiseks.
-

II LISA

Seoses ümberkorraldamisabiga tuleb täita järgmised kohustused:

a) seoses bilansimahu vähendamisega ning kohustusega loovutada kindlustustegevus, ING Direct US ja muud enne 2013. aastat loovutatavad üksused:

— ING vähendab 2013. aasta lõpuks bilansimahtu 45 % võrreldes 30. septembri 2008. aasta seisuga ja loovutab põhjenduses 57 nimetatud üksused, eelkõige Insurance'i ja ING Direct US'i [...];

— kõnealused arvud põhinevad prognoosil, milles ei ole arvesse võetud tavapärase kasvu võimalikku mõju ning millest on välja jäetud täiendav kasv, mis tuleneb võimalikest uutest regulatiivsetest nõuetest, näiteks juhul kui vastavalt (uutele) Euroopa Liidu määrustele hakatakse pankadelt nõudma olulisemalt suuremate likviidsuspuhvrite olemasolu. Selliste nõuete tõttu võib bilansimaht suurendada praegusest prognoosist oluliselt rohkem;

— ING ei sea oma ettevõtete bilansimahu tavapärasele kasvule (st kasvule, mis ei ole seotud omandamisega) piiranguid. [...]. Tulevikus kasutab ING klientide kasvanud hoiuseid peamiselt selleks, et anda rohkem laene reaalmajandusele (ettevõtted ja tarbijad) ja vähendada investeringuid Ameerika Ühendriikides asuvate CMBSi ja RMBSi kõrgema riskiteguriga varadesse. [...] ⁽¹⁾;

— kui üksused, mille ING on kohustunud müüma (loetletud põhjenduses 57) ei ole 31. detsembriks 2013 loovutatud (näiteks sõlmitud lõpliku siduva müügilepingu alusel), võib komisjon vajaduse korral ja erakordsete asjaolude ilmnemisel kõnealust ajavahemikku Madalmaade taotluse alusel pikendada ⁽²⁾. Sellisel juhul võib komisjon ka i) nõuda, et Madalmaad määraksid ühe või mitu (loovutamise eest) vastutavat isikut, ⁽³⁾ kelle valib ja kelle ametisse määramise ettepaneku teeb ING (ja kiidab heaks komisjon), [...];

— kui Madalmaad taotlevad kõnealuse perioodi pikendamist, esitavad nad komisjonile hiljemalt üks kuu enne perioodi lõppemist vastava taotluse koos põhjendusega. Erakordsete asjaolude ilmnemisel on Madalmaadel õigus taotleda perioodi pikendamist ka viimase kuu jooksul;

b) lisaks sellele tagavad Madalmaad, et ING järgib omandamise keeldu:

— ING hoidub teatava ajavahemiku jooksul finantseerimisasutuste omandamisest. Kõnealune kohustus kehtib kolme aasta jooksul alates komisjoni otsuse kuupäevast või kuni kuupäevani, mil ING on esimese taseme põhiomavahendite koosseisu kuuluvad väärtpaberid Madalmaadele täielikult tagasi maksnud (sh asjaomane esimese taseme põhiomavahendite koosseisu kuuluvate väärtpaberite kupongidelt kogunenud intress ja lõpetamistasud), olenevalt sellest, kumb periood on lühem. Samuti hoidub ING sama ajavahemiku jooksul (muude) ettevõtete omandamisest, kui nende omandamine aeglustaks esimese taseme põhiomavahendite koosseisu kuuluvate väärtpaberite Madalmaadele tagasimaksmist;

— nimetatud keelust olenemata võib ING omandada ettevõtteid pärast komisjonilt selleks loa saamist, eelkõige juhul, kui see on vajalik finantsstabiilsuse või konkurentsi tagamiseks asjaomasel turul;

c) lisaks tagavad Madalmaad, et ING järgib hinnaliidrina tegutsemise keeldu:

— ING ei paku komisjoni eelneva loata (allpool määratletud turgudel) ING standardtooteid hindadega, mis on soodsamad kui hinnad, mida pakuvad Euroopa Liidu turgudel, kus ING turuosa on suurem kui 5 %, tema kolm kõige soodsamate hindadega otsest konkurenti;

— kõnealust tingimust kohaldatakse üksnes ING standardtoodete puhul järgmistel tooteturgudel: i) hoiuste jaeturg, ii) hüpoteeklaenu jaeturg, iii) hüpoteeklaenu või hoiustega seotud tooted erapanganduses ja iv) VKEd hoiused (VKE-d määratletakse vastavalt väikese ja keskmise suurusega ettevõtte määratlusele, mida ING kasutab oma tegevuses asjaomasel riigis). Kui ING saab teada, et ta pakub oma tooteid soodsamate hindadega kui kolm kõige soodsamate hindadega konkurenti, korrigeerib ING võimalikult kiiresti ja põhjendamatult viivitamata oma hinnad käesoleva kohustusega kooskõlas oleva tasandini;

⁽¹⁾ [...].

⁽²⁾ Eelkõige juhul, kui loovutamine toimub juba alanud avaliku pakkumise menetlusega ja oluline osa (vähemalt 30 %) aktsiapaigutustest on tehtud enne loovutusperioodi lõppu, kaalub komisjon (Madalmaade valitsuse, ING ja vastutava isikuga konsulteerides) ettevõttele lisaaja andmist ülejäänud aktsiate paigutamiseks.

⁽³⁾ Erinevate piirkondade ja/või ettevõtete jaoks võib määrata erinevad vastutavad isikud.

- kõnealust tingimust kohaldatakse kolme aasta jooksul alates käesoleva otsuse kuupäevast või kuni kuupäevani, mil ING on esimese taseme põhiomavahendite koosseisu kuuluvad väärtpaberid Madalmaadele täielikult tagasi maksnud (sh asjaomane esimese taseme põhiomavahendite koosseisu kuuluvate väärtpaberite kupongidelt kogunenud intress ja lõpetamistasud), olenevalt sellest, kumb periood on lühem. Tingimuse täitmise kontrollimiseks nimetatakse Madalmaades ametisse ING valitud ja soovitatud järelevalve eest vastutav isik. Järelevalve eest vastutava isiku kiidab heaks komisjon;
 - selleks et toetada ING pikaajalist elujõulisust, hoidub ING Direct komisjoni eelneva loata tegutsemisest hinnaliidrina seoses ING standardtoodete pakkumisega Euroopa Liidu hüpoteeklaenude ja hoiuste jaeturul kolme aasta jooksul alates käesoleva otsuse kuupäevast või kuni kuupäevani, mil ING on esimese taseme põhiomavahendite koosseisu kuuluvad väärtpaberid Madalmaadele täielikult tagasi maksnud (sh asjaomane esimese taseme põhiomavahendite koosseisu kuuluvate väärtpaberite kupongidelt kogunenud intress ja lõpetamistasud), olenevalt sellest, kumb periood on lühem. Kui ING saab teada, et ta on Euroopa Liidu hüpoteeklaenude või hoiuste jaeturul hinnaliider, korrigeerib ta võimalikult kiiresti ja põhjendamatult viivitamata oma hinnad käesoleva kohustusega kooskõlas oleva tasandini;
 - kõnealuse tingimuse täitmise kontrollimiseks nimetatakse Madalmaades ametisse ING valitud ja soovitatud järelevalve eest vastutav isik. Järelevalve eest vastutava isiku kiidab heaks komisjon;
- d) Madalmaad võtavad endale mitu konkreetset kohustust seoses WUH/Interadviese eraldamisega:
- ING asutab Madalmaades loovutuste jaoks uue ettevõtte, mis eraldatakse tema praegusest Madalmaade jaepangandustegevusest. Eraldatud ettevõtte peab olema elujõuline ja konkurentsivõimeline ettevõtte, mis tegutseb iseseisvalt ja sõltumatult ING ülejäänud üksustest ning mille saab üle anda sobivale ostjale. Uus ettevõtte moodustatakse WUH/Interadviese pangandusosakonna, mis praegu osaleb Madalmaades kindlustustegevuses, ja ING Bank'i tarbijalaenude portfelli alusel. WUH/Interadvies on ING äriüksus, mis tegutseb Nationale Nederlanden Insurance'i koosseisus. Tegemist on (peamiselt) hüpoteekpangaga, mis tegutseb talle antud tegevusloa alusel. See on elujõuline eraldiseisev ettevõtte, millel on enda klienditeenindusega tegelev müügipersonal ja kindlat tulu saav sõltumatu organisatsioon. Eraldamine toimub järelevalve eest vastutava isiku järelevalve all koostöös tegevuse lahususe eest vastutava juhiga. Sellega seoses võib järelevalve eest vastutav isik anda eraldamisperioodi jooksul ING-le soovitusi materiaalsete ja mittemateriaalsete varade loovutamise kaasamise kohta, kui see on tema objektiivse arvamuse kohaselt vajalik, et tagada ING eespool nimetatud tulemustele orienteeritud kohustuste täitmine ja eelkõige loovutatava üksuse elujõulisus ning konkurentsivõime. Juhul kui ING ei nõustu järelevalve eest vastutava isiku objektiivse nõudega kaasata materiaalsed ja mittemateriaalsed varad, et tagada loovutatava üksuse elujõulisus ja konkurentsivõime, teatab ING sellest kirjalikult järelevalve eest vastutavale isikule. Sellisel juhul kohtub ING juhatus [...] jooksul järelevalve eest vastutava isikuga, et jõuda kokkuleppele. Kui kokkuleppele ei jõuta, määravad ING ja järelevalve eest vastutav isik koos viivitamata sõltumatu kolmanda isiku, kellel on finantssektori alased eriteadmised (edaspidi „ekspert“) ning kes kuulab ära poolte väited ja on vahendajaks lahenduse leidmisel. Kui lahendust ei leita, teeb ekspert [...] jooksul enda ametisse määramisest otsuse asjaomaste materiaalsete ja mittemateriaalsete varade kaasamise objektiivse nõude kohta ning pooled nõustuvad eksperdi otsusega ja tegutsevad vastavalt otsusele. Järelevalve eest vastutav isik kirjeldab vaidlusküsimusi komisjonile esitatavas aruandes;
 - ING võtab kohustuse tagada optimaalsed loovustingimused, koostades eraldatud üksuse jaoks äriplaani, luues internetiplatvormi ja suunates üksusesse müügi jõud. Samuti tagab ING makseuutlikkuse (kaubanduslikel tingimustel), kui ostja seda nõuab. Lisaks aitab ING luua Treasury funktsiooni ja tagab rahastamise kaks aastat pärast loovutamist, kusjuures ING rahastamisabi väheneb järk-järgult nimetatud kahe aasta jooksul. ING rahastamisabi WUH-le põhineb ettevõttesisese rahastamise siirdehindadel. ING kavatses taotleda Madalmaadelt riigi garanteeritud rahastamist kuni [...] miljardi euro ulatuses, et rahastada WUH tegevust. Sellisel juhul kohustuvad Madalmaade ametiasutused teatama kõnealusest meetmest eraldi;
 - lisaks sellele hoidub ING vaheperioodil [...] WUH klientidele selliste toodete aktiivsest pakkumisest, mida WUH pakub oma klientidele käesoleva otsuse vastuvõtmise kuupäeval;
 - ING eraldab WUH tegevuse [...] jooksul. Pärast eraldamisperioodi [...] hoiab ING WUH tegevuse enda tegevusest lahus ja loovutab selle [...] ⁽⁴⁾;
 - järelevalve eest vastutav isik ja tegevuse lahususe eest vastutav juht määratakse ametisse [...] jooksul pärast komisjoni käesoleva otsuse kuupäeva ning loovutamise eest vastutav isik määratakse ametisse [...]. Kõik vastutavad isikud määratakse ametisse Madalmaade ametiasutuste poolt ning need valib ja soovitab ING. Vastutavad isikud kiidab heaks komisjon;

e) ümberkorraldusperioodil ametisse nimetatud vastutavate isikutega seotud kulud kannab ING;

⁽⁴⁾ [...].

- f) elujõulisuse taastamiseks tagavad Madalmaad, et ING täidab järgmised kohustused:
- ING kohustub eelistama turutingimuste paranemise korral muul kui depositeeritud põhineval rahastamisel pikemaajalist rahastamist, emiteerides rohkem võlakirju tähtajaga üle ühe aasta. [...];
 - ING püüab võimalikult kiiresti loobuda kahekordsest võimendusest (st põhivõla kasutamisest tütarettevõtjates omakapitalina) ja võtab kohustuse loobuda sellest hiljemalt [...]. Kahekordne võimendus kaob automaatselt pärast ING Group'i muutumist reguleeritud pangaks;
- g) seoses kupongimaksete edasilükkamise ja ning esimese ja teise taseme omavahendite koosseisu kuuluvate väärtpaberite tagasiosutamiseks tagavad Madalmaad, et ING täidab järgmised kohustused:
- kui märkimisõiguse emissioon on suurem, kui on vajalik 50 % esimese taseme põhiomavahendite koosseisu nimekirja kuuluvate väärtpaberite tagasiosutamiseks, sh asjaomane kogunenud intress ja lõpetamistasu, ei pea ING 8. ja 15. detsembri 2009. aasta⁽⁵⁾ ja hilisemaid hübriidväärtpaberite kupongimakseid edasi lükkama;
 - kui märkimisõiguse emissiooni ei toimu ja ING jäi eelmisel aastal kahjumisse, peab ING oma volituste piires lükkama hübriidväärtpaberite kupongimaksed edasi kolme aasta võrra alates komisjoni käesoleva otsuse kuupäevast või kuni kuupäevani, mil ING on esimese taseme põhiomavahendite koosseisu kuuluvad väärtpaberid Madalmaadele täielikult tagasi maksnud (sh asjaomane esimese taseme põhiomavahendite koosseisu kuuluvate väärtpaberite kupongidelt kogunenud intress ja lõpetamistasud), olenevalt sellest, kumb periood on lühem;
 - Madalmaad mõistavad, et komisjon ei poolda, et riigiabi saajad maksavad omavahendite (omakapital ja allutatud laenud) eest hüvitist, kui nende tegevusest ei saada piisavalt kasumit,⁽⁶⁾ ning et komisjon on sellega seoses põhimõtteliselt vastu teise taseme omavahendite ja esimese taseme omavahendite koosseisu kuuluvate hübriidväärtpaberite tagasiosutamisele. ING-l on kahju arusaamatuse pärast, mis tekkisid seoses madalama teise taseme omavahendite koosseisu kuuluvate võlakirjade tagasiosutamisega 14. oktoobril 2009. Kolme aasta jooksul alates käesoleva otsuse kuupäevast või kuni kuupäevani, mil ING on esimese taseme põhiomavahendite koosseisu kuuluvad väärtpaberid Madalmaadele täielikult tagasi maksnud (sh asjaomane esimese taseme põhiomavahendite koosseisu kuuluvate väärtpaberite kupongidelt kogunenud intress ja lõpetamistasud), olenevalt sellest, kumb periood on lühem, esitatakse teise taseme omavahendite ja esimese taseme omavahendite koosseisu kuuluvate hübriidväärtpaberite tagasiosutamise ettepanekud iga juhtumi puhul eraldi komisjonile heakskiitmiseks;
- h) Madalmaad tagavad, et ING ei kasuta rekapitalizeerimise meetet konkurentsieelise massiturunduses;
- i) Madalmaad tagavad, et ING järgib tasustamispoliitika ja turundustegevuse piiranguid, mille järgimise kohustuse ta on võtnud esimese taseme põhiomavahendite koosseisu kuuluvaid väärtpabereid ja mittelikviidsete varade katteks antavat abi käsitlevates kokkulepetes;
- j) ING ja Madalmaad võtavad kohustuse esitada komisjonile alates käesoleva otsuse kuupäevast kord kuue kuu jooksul ümberkorralduskava rakendamise eduaruande;
- k) Madalmaade ametiasutused võtavad kohustuse rakendada ING ümberkorralduskava täielikult enne 2013. aasta lõppu.

⁽⁵⁾ Tingimusel, et osa märkimisõiguse emissiooni tulust kasutatakse kupongimakseteks.

⁽⁶⁾ Vt komisjoni teatis finantssektori elujõulisuse taastamise ja praeguse kriisi olukorras riigiabi eeskirjade kohaste ümberkorraldamismeetmete hindamise kohta (ELT C 195, 19.8.2009, lk 9), punkt 26.

Tellimishinnad aastal 2010 (ilma käibemaksuta, sisaldavad tavalise saatmise kulusid)

<i>Euroopa Liidu Teataja</i> L- ja C-seeria väljaanne ainult paberkandjal	ELi 22 ametlikus keeles	1 100 eurot aastas
<i>Euroopa Liidu Teataja</i> L- ja C-seeria paberkandjal + CD-ROMil aastane väljaanne	ELi 22 ametlikus keeles	1 200 eurot aastas
<i>Euroopa Liidu Teataja</i> L-seeria väljaanne ainult paberkandjal	ELi 22 ametlikus keeles	770 eurot aastas
<i>Euroopa Liidu Teataja</i> L- ja C-seeria igakuiselt ja kumulatiivselt CD-ROMil	ELi 22 ametlikus keeles	400 eurot aastas
<i>Euroopa Liidu Teataja</i> lisa (S-seeria – avalikud hanked ja pakkumismenetlused) CD-ROMil, kaks väljaannet nädalas	mitmekeelne: ELi 23 ametlikus keeles	300 eurot aastas
<i>Euroopa Liidu Teataja</i> C-seeria – värbamiskonkursid	konkursside keeled	50 eurot aastas

Euroopa Liidu Teatajat saab tellida Euroopa Liidu 22 ametlikus keeles. Teataja on jaotatud L-seeriaks (õigusaktid) ja C-seeriaks (teave ja teatised).

Iga keeleversioon tuleb tellida eraldi.

Vastavalt nõukogu määrusele (EÜ) nr 920/2005, mis avaldati ELTs L 156 18. juunil 2005 ja milles sätestatakse, et Euroopa Liidu institutsioonid ei ole ajutiselt kohustatud koostama ja avaldama kõiki õigusakte iiri keeles, müüakse ELT iirikeelseid väljaandeid eraldi.

Euroopa Liidu Teataja lisa (S-seeria – avalikud hanked ja pakkumismenetlused) tellimus sisaldab kõiki 23 keeleversiooni ühel mitmekeelsel CD-ROMil.

Soovi korral saab koos *Euroopa Liidu Teataja* tellimusega mitmesuguseid *Euroopa Liidu Teataja* kaasandeid. Kaasannete ilmumisest teavitatakse tellijaid teadaande vahendusel, mis avaldatakse *Euroopa Liidu Teatajas*.

CD-ROM asendatakse 2010. aasta jooksul DVDga.

Müük ja tellimused

Erinevate tasuliste perioodikaväljaannete tellimusi, k.a *Euroopa Liidu Teataja* tellimust, saab vormistada meie edasimüüjate kaudu. Edasimüüjate nimekiri on kättesaadav järgmisel veebilehel:

http://publications.europa.eu/others/agents/index_et.htm

EUR-Lexi (<http://eur-lex.europa.eu>) kaudu pakutakse otsest ja tasuta juurdepääsu Euroopa Liidu õigusaktidele. Nimetatud veebilehel saab tutvuda *Euroopa Liidu Teatajaga* ning ka lepingute, õigusaktide, kohtupraktika ja ettevalmistatavate õigusaktidega.

Lisateavet Euroopa Liidu kohta saab veebilehelt <http://europa.eu>

